2L, 38.

THEOLOGIÆ MORALIS UNIVERSÆ

Pars Altera

Ex operibus R.P. Pauli Gabrielis Antoine S. Jesu Theologi cum illustrationibus R.P.F. Philippi De Carboneano Ordinis Minor. Reg. observ. editis.

Item

Illmi Rndissimi Dñi Joannis Damiani Ecclæ Cathedr. Vacensis Canonici Archidiaconi, et profatis Seminarii Rectoris. De vera Ecclæ Doctrinæ Methodo Scholastica. Solide per tractatus aucta

Nec non.

Omnibus Ss. Concilii Trid. Canonibus, et nonnullis per extensum decretis locupletata.

Cibinii. Die 24a Augusti.

Anno Dñi. M.D.CCCXI.

BIBLIOTECA ASTRA SNIJ

Inv. 73

Auxcola

Labia Sacerdotis custodiant Scientiam, et legem requirent ex ore ejus: quia Angelus Dñi exercituum est. Malachy 2. v. 7.

Adhortatio.

Sic nos existimet homo, ut Ministros Xti, et Dispensatores Mysteriorum Dei. Hic jam quærit inter dispensatores, ut fidelis quis inveniatur. 1 Corinth 4. v. 1. et 2.

Canones Sacri. Concil Gener Trident

De Sacramentis in Genere. Sess 7a.

Canon I. Si quis dixerit Sacramenta nove legis, nr Iesu Xpi instituta, aut ee plura, e pauciora, qm 7. videlicet: Baptismum, Confirmationem, Eucharistiam, Poenitentiam, Extremam-Unctionem, Ordinem et Matrimonium, aut etiam aliquid hor 7. ee vere ac propie Sacramentum Anathema sit.

Can 2. Si quis dixerit ea ipsa Sacramenta, a Sancto Spu Dno nr Iesu Xpo institutos, esse numero plura, aut pauciora, quam 7. videlicet: Baptismum, Confirmationem, Eucharistiam, Poenitentiam, Extremam-Unctionem, Ordinem et Matrimonium, aut etiam aliquid horum 7. non esse vere ac propie Sacramentum Anathema sit.

Can 3. Si quis dixerit hec 7. Sacramenta ita ee inter se paria, ut nulla ratione sit aliud, alio dignius: Anathema sit.

Can 4. Si quis dixerit Sacramenta nove legis non ee ad Salutem necessaria; sed superflua, et sine eis, et sine voto per solam fidem homines a Deo gratiam justificationis adipisci, licet oa singulis necessaria non sint: anathema sit.

Can 5. Si quis dixerit hec Sacramenta propter solam fidem nutriendam instituta fuisse: Anathema sit.

Can 6. Si quis dixerit Sacramenta nove legis non continere gratiam, quam significant, aut gratiam ipsam non ponentibus obicem non conferre, quasi signa tantum externa sint accepta per fidem gratie et justitie, et nota quedam illius professionis, quibus apud homines dignoscuntur fideles, a quibus infidelibus: anathema sit.

Can 7. Si quis dixerit non dari gratiam per hujusmodi Sacramenta semper et omnibus, quantum ex parte Dei, si etiam rite ea suscipiant, sed aliquando, et aliquibus: anathema sit.

Can 8. Si quis dixerit per ipsa nova legis Sacramenta ex opere operato non conferri gratiam, nisi sola fides divine promissionis ad gratiam consequendam sufficere: anathema sit.

Can 9. Si quis dixerit in tribus Sacramentis, scilicet Baptismo, Confirmatione et Ordine non imprimi Character, hoc est signum quoddam spirituale et indelebile, ea ratione non reiterari non posse: anathema sit.

Can 10. Si quis dixerit Ministros hor 7. verbo, et Sacramentis administrandis

Stradiz habere

habere potestatem anathema sit.

Can. 11. Si quis dixerit in Ministris, dum Sacramenta conficiunt, et conferunt non requiri intentionem, saltem faciendi, quod facit Ecclesia, anathema sit.

Can. 12. Si quis dixerit ministrum in peccato mortali existentem modo omnia essentialia, quæ ad sacramentum conficiendum, aut conferendum pertinent, servaverit, non conficere, aut conferre Sacramentum: anathema sit.

Can. 13. Si quis dixerit receptos, et approbatos Ecclesiæ Catholicæ ritus in solemni Sacramentorum administratione adhiberi consuetos, aut contemni, aut sine peccato a ministris pro libito omitti, aut in novos alios per quemvis Ecclesiæ pastorem mutari posse: anathema sit.

Tractatus I. De Sacramentis in Genere.

Caput I.

De Natura Sacramentorum Novæ Legis.

Quæstio quid, et quotuplex sit Sacramentum? Resp. Sacramentum in genere sumptum est Signum sensibile gratiæ Sanctificantis permanentes a Deo institutum. Sacramentum vero novæ legis est Signum sensibile permanentes a Deo institutum ad significandam, et producendam gratiam sanctificantem, ex opere operato.

Sacramenta Novæ legis sunt septem, non plura, nec pauciora; videlicet Baptismus, Confirmatio, Eucharistia, Pœnitentia, Extrema Unctio, Ordo, et Matrimonium. Concil. Trid. Sess. 7a. Can. 1o. Quæ Sacramenta essentialiter perficiuntur?

Quæ Sacramenta essentialiter perficiuntur, videlicet rebus sangm materiæ, verbis tangm forma, et Persona ministri conferentis Sacramentum, cum intentione faciendi, quod facit Ecclesia. Concil. Florent. in Decreto de Sacramentis et constat ex traditione et praxi Eccles. Duplex autem est Materia quæ res, quæ adhibetur, ut aqua in Baptismo, et Chrisma, quæ non est res, seu applicatio talis rei, ut ablutio. Forma vero essentialis in omnibus Sacramentis sunt verba stricte sumpta seu vocalia, saltem in Matrimonio, sed de hoc suo loco. de Sacramento Matrimonii.

Quæ sit inter materiam et formam unio requisita ad valorem Sacramenti? Resp. Requiritur utriusque Rei existentia, seu simultas moralis, quæ Eadem mutationem subeat, forma, et gratiadem actionis per quam Sacramentum fit sufficiat tum advertentia formæ, tum ut verba cadere super talem materiam, et cum illa unum totale signum constituere. Ratio est, quia Sacramentum est compositum quidam morale conficiendum ab hominibus. Unde unio moralis sufficit. Porro hæc unio diversa est pro diversitate Sacramentorum

Nam requiritᵗ major in Baptismo, ob formam experimentalem ablutionem actualem et majorem in Confectione Eucharistiæ, cum forma sit demonstrativa, corporis Xti sub accidentibᵗ panis et vini, quo substantiam destruit.

In reliquis vō sacramentis minor sufficit. Tamen quo ad praxim materia, et forma ejusdem fieri pt simul et conjunctæ.

2ᵘ Vᵉ quando nam Mutatio Materiæ, v̄ formæ, quia tollit materiam v̄ formam gram Xtus instituit, ob Contrariam rationem vō accidentalem mutatio n̄ tollat, sed circa hoc observanda sᵗ sequentia 1ᵐ Mutatio Materiæ substantialis è quando materia nomine, et re ꝑ eum estimationem, et usum dicit aliquid, quod Xtus instituit, et Ecclia usurpat, ut eg. si in Baptismo adhibeat locō aquæ vinum, mutatio accidentalis quo ad materiam è eadem re, et nomine, 2ᵈᵃ n̄ adhibet eodem modo, quo Ecclia adhibet. ut si in Baptismo eg. adhibeat aqua Coneja, vel benedicta sine necessitate, 3ᵗᵃ Mutatio formæ è substantialis, quo n̄ adhibetur verba vocalia, ubi essentialiter requiruntur, vel verba vocalia hic mutantᵗ, ut n̄ maneat sensus actus institutus, ac determinatus, sanam necessarius sensus mutatio è accidentalis. 2ᵈᵒ Sensus verbō equivocatione ab intentione proferentis pendet. Hinc hæc forma. Ego te baptizo in nomine Patris. Vᵉ habet bonum sensum, si proferens patris Patrem intelligat, malum sensum, sed equivocationem sensus verbō n̄ pendet ab intentione proferentis.

4ᵗᵃ Mutatio verbō è modificari pt minus per additionem, v̄ detractionem, alicujus vocis, positionem unius vocis loco alterius, corruptionem alicujus vocis detrahendo, v̄ mutando aliquam syllabam in transpositionem, et interruptionem. Quotiescunque aliquis ex modis illis ita mutante verbo ut pereant sensus a Xtō intentus, mutatur substantialiter vera forma; secus si hic sensus maneat.

5ᵗᵃ Interruptio destruit eundem sensum ideoq substantiam formæ quotus tollit unitatem moralem formæ, ut si quis dicat: Ego te baptizo. Nisi recitato psalmo 11mo prosequatur. 2ᵃ nonnulli dicᵗ secus si n̄ tollat. Qualiscunq et quanta interruptio tollat unitatem moralem orationis, hoc dbt æstimari ꝑ unum judicium prudens ex circumstantiis modo ac duratione interruptionis: illicita tamen quodnis interruptio sine necessitate facta, ut patet.

Qᵒ Vᵉ quale è peccatum mutare materiam v̄ formam?

R. 1ᵐ Mutare alterutram substantialiter è peccatum mortale 1ᵐ.

1m Contra Religionem; nam è gravis irreverentia contra Rem
ac Autorem Sacramenti ut patet. 2o Contra Charitatem, voluntarie
privando proximum gravi bono Spirituali. 3o Contra Justi-
tiam: nam hoc ipso, q̃ aliquis minister rite vult, tacite promittit
et se obligat, ad ministrandum, sicut rec̃ exigit, et in debitate
suscipientis.

R. 2o. Especiam mutare mortale alterutrum accidentaliter, si
Mutatio sit notabilis, et absq̃ necessitate, et Concil. Trid. Sess. 7.
C. 13. quia fieret contra praeceptum Ecclæ, et supponeret legis ha-
bentem in re gravi 2m Religionem pertinente. Imo quævis mutatio
sit in se levis, si fiat ex contemptu, v̄ ex animo inovandum usum
Contrarium ritui Ecclæ, aut ex simili intentione Schismatica:
nam tunc contemnit Ecclæ Item si fiat cum Scandalo, et periculo
erroris circa substantialia. Ita plures Doctores, qui ad int mutatio-
nem accidentalem, hiis exclusis, posse eã ob veniale ob levitatem materiæ

Dub. 6. An liceat aliquando uti materia, aut forma dubia, v̄ probabili
tantum in Sacris? R. Certa necessitate prævia teneamur
semper Sacramento in iis, quæ pertinent ad efficaciam, aut
valorem Sacri, sequi in praxi Sententiam tutiorem probabi-
lem, relicta opposita, etiam probabiliore, nam valor, et efficacia
Sacri pendet a sola institutione Xti, et nulla temere ab opinione
hominum, quamvis probabili. Hæc ignorantia invincibilis, licet exa-
cta a culpa, ut defectum rei ad valorem actus requisitæ supleat.
Sed a culpa, ut defectum rei ad valorem certa gradu ut certam adhibere,
quare qui uti materia v̄ forma incerta gradu ut certam adhibet
mortaliter peccat, 1o Contra Religionem, sine necessitate Sacrum
exponendo periculo nullitatis, et inefficacie. 2o Contra Charitatem,
3io Contra Justitiam, prout sentit, si sit Pastor, ut dictum è quæstio
Superiori responsione 1e.

Hinc Innocent. XI. damnavit hanc propositionem hæc illicitum
in Sacramentis Contexendis sequi opinionem probabilem de valore
Sacri relicta tutiore, nisi id vetet lex, Conventio, v̄ periculum
gravis damni incurrendi. Hinc Sententia probabilis tantum uten-
dum ne in Collatione Baptismi, ordinis Sacerdotalis, aut
Episcopalis. Q. 2a

Tenet, Sub mortali suscipiens, sequi in praxi sententiam Intiorem probabilem, relicta oppposita, etsi vere probabili, in iis, quæ ex parte ipsius requirunt ad valorem, aut effectum Smenti, quia alias exponeret Smentum periculo nullitatis, v. inefficacie obrationem allatam, qd e gravi sacrilegium. D. Tenemur in necessitate extrema proximi illi administrare Smentum cum matheria, v. dispositione probabili tantq; v. etiam dubia, dum certa haberi n. pt. Nam lex Charitatis præcipit, ut in extrema necessitate proximi illi opitulemur meliori modo, quo possumus. Hæc tamen sit irreverentia, Xto, v. Smento, cum Xtus illud instituerit pro hominum salute, unde vult, ut magis providea mus Securitati salutis proximi, qm Smenti, dum utrumq; periculum vitari nequit, porro hoc locum habet duntaxat in Smentis, quæ sit de necessitate medii nris Baptismo, et Pœnitentia, Hinc nunqm licet adhibere materiam dubiam, in Eucharistia ordine, &c

Quæs. 1. An licet supra eandem materiam repetere formam? R. Non licet, nisi sit dubium rationabile de validitate formæ jam prolatæ v. de ejus prolatione quia tunc frustra adhiberet altera forma prolatio, cum irreverentia. Quod si tale dubium adsit, debet forma iterari sub eadem conditione, De Smentum maneat in suo esse, cum illius irreverentia, et damno proximi. Dubium tamen imprudens, quale solet esse in scrupulosis, non sufficit, sed contemnendum e.

Caput II. De Ministro Smentorum.

Hoc nomine intelligit idoneus effector Smenti. Constat ex hac ratione intelligere Ministros Smentorum ordinarios. Non omnes homines possunt esse omnes Ministri, nam Laici non possunt valide efficere, nisi Baptismum, et Matrimonium, ut constat ex perpetua traditione, et praxi Eccla.

Quæs. 1. An requiratur Intentio faciendi Smentum? Consentiunt Theologi Catholici, 1o Non requiri intentionem explicitam conferendi gratiam, quia Smentum agit, ut Causa necessaria ex opere operato, quæ non indiget nisi applicatione, n. vi sua ut antiqui cogitabant de effectu. 2o Non sufficere ponendi intentionem circa ritum externum Smenti, quo modocunq; etiam jocose, et irrisorie, nam hic error Lutheri asserentis Verba Canonica Trid. damnatus. D.

3ª Certum ē tenere Ministrum sub mortali habere intentionem
positionem, vere habere Sacramentum, Scilicet, qd facit Ecla, vel
qd instituit Xtus Saltem confusam, v implicitam, quia Sententia
asserens talem intentionem requiri ad Valorem Sacrī ē tutior,
imo sola tuta, et probabilior, aut tam probabilis, quam negans,
quæ nō ē tuta. 4ª. Ad valorem Sacrī nō requiri intentionem
faciendi, quod facit Ecla ad Rom quamvis Lib sola vera Ecla
Xti: Sed sufficere intentionem faciendi qd facit vera Ecla
quacunq; illa sit imo faciendo id qd facit Ecla aliqua particula-
ris. Vg. Lutherana, modo putet vera, quæ reipsa sit falsa,
quia sunt ē intentia implicita, ac virtualis faciendi, quod
facit vera Ecla, nec obstat Sacramentum dicta veram Eclam
impedit — Sacrī valorem ex parte Ministri. Itaq;
Ad valorem Sacrī requiritur intentio vere, et Serio faciendi
Sacramentum Saltem implicita, et generalis, qua Minister
intendat facere id, qd Ecla moraliter facit per ritum exter-
num; nec sufficit intentio ponendi ritum externum, externi
dumtaxat, ut alii dicunt. Id enim constat ex Concil Florent
pro Armenis et Trid Sess. 7. Can. 11. et Sess. 14ª C. 6. et ratio
ē quia Xtus Sacrum ministro instituit, v ut minus multos defe-
rentes voluntatem Dei, sed ut veros Ministros, qui libere usant
potestate, ministrandi sibi data. 5ª Consequitur Minister
v utilis libere potestate ministeriali, nisi velit eam uti, et ē mult
eam uti, nisi cum vult eam producere effectum sibi proprium
vp. Sacrum qd ē sane effectus proprius potestatis ministerialis,
Circa Sacra: Sicut nemo vult uti potestate Magistratus naturali
cum vult per illam producere ipsi proprium nisi vp. per ea
Sacrum ē Coactio moralis Sacralis, porro talis intentio
debet ē intensa, ut talis. Hinc Alexander 7ª damnavit
hanc propositionem: Valet Baptismus collatus a Ministro,
qui eum ritum externum formamq; Baptizandi observat
interq; in corde suo apud se resolvit: nō intendo facere
quod facit Ecla.

nota 5ª

Nota. Vide Cit. opus de Sinod. Diocesi L. 3. C. 21. Ingno præcipue exponit discrimen qd versat inter novatas Hæreses, at Orthodoxas opiniones, atq. Concludit probabilem ab Authore nostro probabiliorem ee illa, qm cum Cathenino plures Theologi tuentq. eamq. in praxi segndam, et si eveniat, ut eligi Smentum ex iis, qui elevari negrent, Collatum fuerit intentione retenta, aut cum deliberata voluntate, n faciendi, qd facit Eccla, vi tamen adhibito extremo ritu, urgente necessitate Smentum iterum sub Conditione perficiendum. Si autem re sit moram patiatur sedis Apostol. Oraculum ee exquirendum, qm admodum in Confirmibz Capib. v abinitio fieri Conveniet.

Non desunt qui cum Clarino doceant ad valorem Smenti sufficere, externam Cæremoniam servio posse, et si interne Cæremoniæ intentione hujus Sententiæ Sti prædantissimi ex Gallis. Dualis debet ee Intentio Ministri.

Intentio e actus voluntatis deliberatus, quo quis aliquid intendit, seu ratt assequi. Hic per intentionem intelligit valitio, faciendi Smentum, ex quo ang motivo procedat. Dividit Explicitam seu Expressam, qua aliquid in se distincte Cognitum volumus, et Implicitam, seu Confusam, qua aliquid solum Confuse volumus Cognitum, volendo scilicet aliquid, sub quo, v in quo continetur. Dc. In actualem, qua quis dum Conficit Smenta, actu Cogitat de Smento faciendo, et simul vult illud Conficere; Virtualem, qua quis e voluntas formalis faciendi Smentum prædicta, v virtualis quæ e voluntas formalis faciendi Smentum mediante una, o multiplici actione hujus Conficiti Smentum ad alium ordinata, manente atali intentione. licet tunc non de Smento n Cogitet. Dicit Virtualis, qua ex virtute illius licet prædicta fuit Smentum, et habitualem, qua e prædicta tamen, n retracta, qua jam negtiva virtute, v aliquo effectu in se retento existit: et interpretativam, qua nec e, nec fuit, sed ect. si ejus objectum poneret voluntati. Itaq.

R. 1o. Ad valorem Smenti n requirit et præsens, et dismissa faciendi intentio Smentum, sed sufficit Confusa et implicitas qua quis

qua quis intendat id qd facit Eccla, aut quid Xtus instituit, aut qd vidit pro Parochum fieri, aut qd Xtiani faciunt. Constat ex praxi Eccle, qua n rebaptizat eos, qui baptizati fuere ab imperitis, et rudibus, aut Paganis cum debita materia, et forma licet illi n noverint distincte quid sit Baptismus, aut Sacramentum. Constat etiam ex Concil Florent et Trident. Ad 2um Ad valorem Sacri n sufficit intentio mere habitualis, quia talis intentio n influit in actionem sacramentalem, nec hoc vi illius ponit: sequitur de tali intentio se habet ad effectionem Sacri genus e actus recd. Ad 3. Neg etiam sufficit interpretativa, quia hoc n e ppria intentio, sed solum intentionis presumptio: ne e intentio, quae sit, sed qua ect, si rogaretur.

Ad 4um Quamvis Minister curare debeat, ut saltem habeat intentionem actualem, ob reverentiam debitam Sacramento, tamen illa n e necessaria ad valorem Sacri, sed ad eum sufficit intentio virtualis. Constat ex sensu, et praxi Eccle, qua ut vera approbat Sacra, sic collata. Et sane intentio virtua sufficit ad faciendum valide actum moralem, et humanum ut patet in contractibus aliisq similibus. Consensus Sacri e actus moralis, et humanus.

Ad 5. An ad valorem Sacri requiritur intentio directa absoluta et determinata? Intentio directa e ea, qua aliquid immediate, et per se volumus. Talis e intentio illius, qui vult pdicte baptizare; indirecta e, qua volumus aliquid in se, sed per accidens se immediate, sed in ejus causa, v in alio cum eo connexo, v ex quo sequi prudenter. Talis e intentio illius, qui prudenter se in ebrietate baptizaturum vult se inebriare. Absoluta e ea, qua absolute, et independenter ab ulla conditione volumus. Conditionata e ea, qua aliquid volumus tantum sub aliqua conditione, et dependenter a illa. Itaq Ad 5um Requiritur intentio directa, quia actio Sacri talis debet e moralis actio, ac libera in se, et debet modo humano poni. Hinc n valet baptismus collatus ab actore v dormiente quia

quæ alia prævidenit Conferendum in tali Statu.
R. D.ni Intentio faciendi Sm̃entum sub Conditione n̄ sufficit
nisi Conditio posita sit, quæ ẽ forma explicet materiã
ita, ut transeunt in absolutam, vim aquivaleat: quia sola
intentio absoluta, efficax pro præsenti. voluntas enim condi-
tionata qm̃diu tali ẽ suspensa manet, et nihil efficit.
Hinc Conditio de præsenti ẽ præterito apta Intentioni,
vitat Sm̃entum, Sẽ sit impleta, quia desinit intentionem.
Non vitat, Si Conditio fuisset apposita, nam tunc voluntas fit abso-
luta, Si equivalet absolute, cum vere esset, nec suspensa
maneat. Conditio vẽ de futuro semper vitat Sm̃entum; quia
suspendit præsentem intentionem faciẽdi ut ministre ẽ habeat
hic et nunc faciendi voluntatem, unde nec et nunc ẽ facit.
Sed nec postea faciet, cum impletâ Conditio,
quia tunc desierunt materia et Forma. Recipe matrimo-
nium quod esset sub Conditione de futuro, cum ipsa ponet,
sicut alia Contractus, quia ẽ vere Contractus, ad naturam
Sm̃enti actu exercitus.
Nota Non licet uti in necessitate Sm̃entum sub quavis Con-
ditione etiam de præsenti, et præterito etsi posita, quia
hoc ẽ contra usum Ecclæ, et contra ẽ reverentiam Sm̃ento
debitam. At licet in dubio prudenti de valore baptismi,
ex Cap. 2. de Baptis. valet tamen Sm̃entum excepto Matri-
monio Si error speculativus circa personam vg: Si absolvas
Petrum putans eẽ Paulum, quia ordinarie ẽ, et semper
ẽ debet intentio conferendi Sm̃entum persono præsenti
Si vẽ intendas precise absolvere Paulum excludendo alias
personas absolutio n̄ valet, quia circa aliam personam
n̄ exercet potestas ministerialis, cum ejus exercitium
pendeat ab ejus intentione ministri. Excipe Matrimonium
quia ejus valori obstat. Error circa personam, eo qd
obstet valori Contractus, in quo Sm̃entum fundat.
Dubit. An ad valorem Sm̃enti requiratur fides et Sectitas
in Ministro?
R.

Rp. Negativa. Fide constat ex traditione et consuetudine perpetua Eccle professa. Nihil a tempore Apostolorum quemquam audiisse ab hæretico, adeoq; fide et Sanctitate destituto baptizatum rebaptizavit, et ex Concil Trid Sess. 7. Can. 4. de Baptismo. Ratio è, quia Virtus Sacramenti è, et agit ex meritis Salvatoris, qui pro ministrum tangit instrumentum illud Conficit: et potestas Conficiendi è Sanctæ, è gratia gratis data, quæ compatibilis è cum peccato, Ministri ergo circa Sacram formam, ñ expressam in forma, v.g. ego filium, ñ his ejus Patri, ñ impedit valorem baptismi, ab Arriano collati. Quia ñ mutat formæ significatio, quæ ñ ex privato Arbitrio, sed ex Communi usu in Ecta accepto petitur.

Dic. An Minister teneat se in Statu gratiæ, dum Sacramentum Conficit, v ministrat? Nota aliud è Conficere aliud Ministrare Eucharistiam, Et in aliis Sacramentis ipsa Confectio è simul ministratio. Resp.

Rto. Q. Non Sacramentum in peccato mortali Conficit, v ministrat tangit Minister ad id Consecratus v specialiter ab Ecta deputatus per se loquendo peccat mortaliter. Ita Dic ex Aposto ad Cor. 11. ex aug. l. 2. Contra Parmen. C. 10 ac religiosi Pastores et Q. ultimo quæstione 8. ex C. Ultimo de Cohabita. Clericor. et ex virtuali Rto ratio è, quia talis gratiam irreverentiam ingerat Rto Deo, ut ministri principalis personam gerit, et Sancta indigne tractat in re gravi. Idem docent Vasquez de Lugo, et alii contra multos de Ministro ñ Consecrato, v.g. Laico baptizante in necessitate: dum quia delinquallati, et Patrem generatim, et ministrantes comprehendunt: dum quia jure naturali et divino Sancta Sanctæ aquabiliter tractanda sunt, et quidem Subditi gravi in gravi. Hinc Confessor omnis Confessiones Continentes audeat, tot peccata mortalia admittit, quot homines absolvit, nam tot sacramenta numero distincta ministrat. Multi tamen censent,

Valens tamen

talem hunc mortale admittere, sed eo gravius, quo plures absolvit dixi posse tegendo, quia Ministros per accidens excusari pt a mortali ob repentinam, et inopinatam necessitatem ita urgentem, ntr extinguat spatium eliciendo Contritionis.

R. 2us Sacerdos, v Diaconus distribuens Corpus Chi in peccato peccat mortaliter. Ita communiter: hoc enim dispensatio est sacrum, et gravissimum ministerium, ad quod sancte administrandum Minister e specialiter consecratus, et specialem gratiam accipit. Hinc talis tot mortalia admittit, quot hominibus etiam Confessate Eucharistiam distribuit, quia tot SS objecta totalia, et tot SS distributiones indigne, completa, et numero distincta. Multi tamen docent hunc unius peccati mortalis reum esse, sed eo gravioris, quo plurib Eucharistiam distribuit.

2.6. An Diaconus et Sub Diaconus peccant mortaliter dum in peccato mortali propria ordinis ministeria obeunt. vg: Canendo Solmiter Evangelium, v Epistolam. R. affirmative Sylvest Cajetan, Toletus, Itali et Gallic de temp Ordi, ex D Thoma in 4. dist 24. quæst 1a Artic 3. qua 5. et ratio e, quia eo ministerium proxime accedit ad Sanctam Eucharistiam Conficiendam, et ad illud specialiter delegati, ac Consecrati SS. Alii tamen plures docent ee veniale, cum illa ministeria nec Sanctitatem ex opere operato conferant Nec sint moraliter actiones Dei, nec ejus nomine fiant: ideve reverentia aut e major, v minor pro majore, v minore Sanctitate majo actionis, quo exerceat in peccato. Ad Capt 2 respondet Gregorium nil in specie determinasse, quam grave peccatum sit singulos ordines exercere in mortali: ideoq in subjecta materia æstimandum, d ee v nelle totum v nelle totum, quod sit peccatum grave ex genere suo suaver, vo docet, qui haberet animum nos Ordines sæpe exercendi in malo statu, aut hanc

aut hanc haberet confuetudinem, & ecclesiasticus mortale.
quia illud propositum videretur ex contemptu formali,
aut virtuali, et quia illud objectum ita sumptum videtur
satis grave.
Sed quid de exente in malo statu functiones Minor ordinum
Acolithi, Lectoris, Ostiarii.
Ex Communi Sententia & peccat mortaliter; quia illo
functiones sit regulo appetio actu sacrificandi, et consecrat
officia impleta sacri ministerii, et Missae spiritum a
dicis et exercet. Peccat tamen venialiter, quia proprio & actus
officio, ad quem & consecratus.
2 Q. An peccat mortaliter minister sacrificando in peccato mor-
tali sacramentali? R. Ejus peccat mortaliter conficiendo
in tali statu Christus, et totum influxum. quia ista consecra-
tiones, seu Benedictiones sunt a Ministro ad id consecrato,
et & gravis momenti: cum per illas fiat materia confirma-
tionis, et extremae unctionis, in quibus gratia confertur partiali-
ter intrinsecae materiae, sic consecrate. Conficiendo vero in mortali
religiosa sententia peccat saltem venialiter, quia & aliqua
indecentia, ac irreverentia, si sanctitate abeat, illa munia
ordinem sacrum specialiter exercent: & tamen juxta multos
peccat mortaliter.
2 Q. An teneat Minister ritus accidentales in Ecclesia usitatos
in sententia diligenter servare? R. Affirmative ex Concily
Trid. Sess. 7. Can. 13. ratio & Ecclesia praecepto, et respectu
vita legis habent. Nam Ecclesia prescribens modum administrandi
sacramenta, illum servari jubet, alias nil esset firmum et stabile
in Cultu Divino. Et haec obligatio ex genere suo & gravis,
utpote de re ad virtutem Religionis pertinente. Unde sine
necessitate urgente aliquid omittere & mortale, in re gravi,
et veniale in levi. Est tamen semper mortale, si minimam
Caeremoniam omittere, ex contemptu, judicando & eam si
manere, & inutilem, aut aliquid simile, quia gravis sit injuria
Ecclesiae, et Spiritui Sancto, a qua regitur.

2o Q. An grave Sacrilegium comitit, qui tentat Confiteri Sacramentum, cujus Confitiendi potestate caret? Affirmative
R. Nam a facto suo falsam doctrinam profitetur, et proximum in re grani decipit
2o 10. An liceat alicui Sacramentum simulare? R. 1o. Negative
liceat ~~Simulare~~ Simulare ad ministrationem Sacramenti, ex Cap. de Celebrat missae; et grale mandatum nre gravissima, et exercite enim, et suo facto talis dicit se nomine, et persona Xti; vg: absolvere, baptizare, et tamen sciat hoc n facere.
Hinc Innocent XI damnavit hanc propositionem Negens metus gravis e justa Causa Sacramentor ad ministrationem Simulandi.
IIo Item Simpr e mortale Simulare Susceptionem Sacramenti quia defectus intentionis vere illud suscipiendi illud impedit, effectum cujusvis Sacramenti; etiam Eucharistiae: imo Valorem O. aliorum, qua Consistunt in actione transeunte, cum in adulto suscipiente desa intentio saltem habitualis requiratur
2ub IIo. An liceat Sacramentum Confere indigno seu n rite disposito ad ejus effectum? R. Qui tali Scienter, et imprudenter Confert peccat mortaliter. Et 1o ad Commit 4o. et. Malo 2o valio Et Sacramenta exigunt, n defraudari sua effectu, ideog n suscipi ab iis, qui n possunt gratiam. Prudenta talis Cooperat receptione Sacrilega suscipientis, ut patet. Addantem etiam unum de Ministro n Consecrato, uta laico baptizante, quivis Minister baptizatus majorem obligationem habeat, nam qui dispensat, eo ipso tenet fideliter, ac prudenter dispensare, et alias Consecrate peccato attenuo. Hinc 1o. Tenet minister providere ut suscipiens habeat dispositionem ad Sacramentum licite, et utiliter suscipiendum Necessaria. In illa autem diligentia, et Cautione adhibenda attendi debet natura Cujusq Sacramenti, praxis Ecte Comune judicium probor, ac prudentum. 2o. Non licet dari Eucharistiam negi peccatori publico, sive occulto, sive publice petenti, nisi sufficienter dederit vere Conversionis Signa, et Scandalum publicum sustulerit. Negi

Neque Peccatori occulto, sed petenti occulte, v. Solum Cran
ſ, qui ejus indignitatem negare non ſunt cum poſſit ſine
ſcandalo, et ejus infamia Negari ex Rituali Rmo. Pdo
juxta varios etiam ſe ejus indignitas ex ſola Confeſſione nota
ſit, modo nullo alius adſit; quia tunc nulla ſit revelatio, Con-
feſſionis, nec ullum inferat gravamen. Sed multi id negant,
quia tunc eſt quidam virtualis, exprobratio, et Commenc
ratio peccati, qd jure naturæ grave illicitum. Dixi per
ſe loquendo nam peccatori occulto petenti Euchariſtiam dari dbt
ex praxi Eccla, et Xti, qui dubo proditori eam dedit. Unde tunc
Miniſter n cooperat moraliter peccato abſentis, quia diſpenſat
ex obligatione. Ponro Crimen Confeſt publicum, quado quis de
co judice convictus ē, v. cum admiſſum ē in loco publico, ita, ut
nulla fergi verſatione alteri poſſit, v. cum ejus fama ex ſufficientib
indiciis orta pervenit ad multos ſtreui ac aliis proventura.

dr 1. Non licet petere, v. recipere Sacramentum ab indigno Miniſtro.
R. Miniſter indignus aliquis ē tolleratus, qui licet peccator ſit, tamen reg
nominatim per ſententiam declaratus ē excommunicatus, v. ſuſpenſus, reg
notorius Clericis percuſſor. Aliis n tolleratus, qui ſcilicet nominat
tim denunciatus ē excommunicatus, aut ſuſpenſus, v. ē notorius Clerici
percuſſor.

2. 1m. Non licet petere, aut accipere Sacramentum a miniſtro n tollera
to, preter baptiſmum, et juxta nullos penitentiam in articulo
mortis: tum quia Ecla prohibet Communicationem cum n tolerato,
præſertim in Sacris: tum quia n licet petere a alio id, qd ipſe
ſine peccato præſtare nequit; alias cooperat ejus peccato, excipe
Baptiſmum in articulo mortis, quia Miniſter n tolerat, potes
tunc illud licite miniſtrare, in ō effectum alioq, ſi np: Confeſſe
et faciat, qd in ſe ē, ut a cenſuris abſolvat, ex S. Thom. 3. q. 68. a. 8. ad 3.

3m. Jure Divino, naturali n licet petere nec accipere Sacramentum
a miniſtro malo tolerato, quem moraliter conſtat peccatum
adminiſtrando, ſi adſit alius probus. Sacramentum petere
v. accipere

a.

Nam petens, & accipiens Sacramentum a malo ministro, in tali casu
dat sine justa causa, occasionem peccandi, et moraliter cooperatur
ejus peccato, cum hoc facile impedire posset. Et quamvis ille peccet
tum ministrare tum accipere, tamen hic et nunc non peccaret, si non haberet
malam voluntatem non exequendi, nec hoc numero sacrilegium
ad mitteret se non petente.

Dic. Petens legendo licet petere, et accipere Sacramentum a Mini-
stro tolerato, si alius probus non adsit, et adsit justa causa,
seu aliqua necessitas, vel si mittet praesertim confitendi
aut Sumendi Eucharistiam quindena Paschali; Signi
fit in statu peccati mortalis, nec possit, aut saltem sine
gravi incomodo, adiri alius minister ex can. 854 & 855 etc.
& vestrum de quo habet Clerici, et et Constit. Martini V. ad e
vitandum in Concil. Constitut. Nam minister tolleratus re
quisitus ut conferat, et obtinere absolutionem a Censura.
ad efficiat, qd in se, ut eam obtineat. Nec tamen obtinere
possit; tunc juxta multos non peccabit, si requisitus, et Con-
fitens Ministro Sacramentum labenti illud jus petendi, quia tunc
tenetur illud ministrare, ex justitia, sicut pastor, vel ex Charitate,
si petens sit in necessitate saltem gravi, si vero male ministret
in ejus malitia, non petenti imputandum est. Dic. petendo
nam extra casum extremae saltem gravis necessitatis
non licet petere nec accipere Sacramentum a Ministro tolerato
apertae alienum errorem ab Ecclesia professae damnatum
in judicio Ecclesiae in materia fidei tenendi; nam aliod
enearet scandalum, ac periculum perversionis fidelium
et conciliaret authoritatem erroris.

Caput III^um

De Dispositione necessaria recipiente Sacramentum.

Quaenam dispositio requiritur in subjecto ad
valorem Sacramenti?

b.

Nota 1a Smenti Subjectum est is, qui illud recipit, et est Capax ejus effectum recipiendi agit hic de Infantibus adultis Ut patet 2o Certum est Baptismum Subjectum requiri ad valorem aliorum Smentor, et Concil. Nicen 4a C. 19 ratio est quia est fundamentum, et jamen requor C. 2. de Cognat Spirit. in 6. et ex Concil Florent. Hag.

R. 1o In adulto recipiente Smentum ad ejus valorem necesse est ut in habeat voluntatem Contrariam ejus receptione excepta Eucharistia quæ Consistit in re permanente, et Subsistit certa usum Constat tum ex Sacra Scra, tum ex Capit. majorum nimo requisivit positiva voluntas recipiendi Smentum, Ita Communiter et praxi Eccle, et Rituali Rho, ratio est, in Infantibus qui convenienter valuit, ut nullus adultus qui rationis usum habeat, Sanctitatem, & ejus augmentum acipiat, nisi ipse Consentiat in Suam Sanctitatem, videat Concil Trid. Sess. 7. C. 7. R. In receptione Smenti ad ejus valorem Sufficit intentio habitualis, seu voluntas recipiendi prudenter ita retractata, excepta Duobus. Ita ex Concil, et Rituali Supra dicto, et ex perpetua praxi Eccle, quæ recitat Baptismum et Ordines, qui illa Sufficiunt in mortali, et Horesi, sed cum sola voluntate recipiendi, etsi protesta Eaque poenitentiam, quia actus poenitentiæ Sit ejus materia, et Matrimonium, quia ad valorem Contractus, requirit Consensus saltem virtualis.

2do Quadnam Dispositio requisivit ad effectum Smenti? R. Effectus Communis ejus Smenti Eccle est 1um gratia Sanctificans, seu habitualis, major, vel minor pro dispositione Subjecti, et Confert eo 2o. Sunt gratiæ actuales, quæ in ritu Smenti Suscepti instanti quo Sumitur. opportuno tempore Conferendæ ad obtinendum finem ppium cujus Smenti, nisi Suscipiens illis se postea indignum reddat peccatis Suis, vel obicem ponat unde volant gratiæ Sacramentales. Protestas hæc effectus Baptismi est Sacrificii Baptismus confirmatio, et Ordo Characterem imprimunt, ideoq iterari nequeunt.

Hag. R. 1o

R. I°= Ad hoc actexein recipiendum sufficit voluntas habitualis recipiendi Sacramentum: nam hoc sufficit ad valorem Sacramenti respectu recipientis.

R. II°= Ad gratiam sanctificantem recipiendam in 3°= Sacramentis vivor proh intentionem habitualem requirit status gratiæ, non item in aliis duobus, quæ mortuor dicunt, vp: Baptismo, et Poenitentia, in quibus aliæ dispositiones requiruntur quia prior instituta sit ad conferendum augmentum sanctificantis gratiæ alia vo ad eam dandam. Hinc qui sibi conscius est peccati mortalis gravis tenetur sibi gratiæ Statum comparare, antequam recipiat Sacramenta vivorum: nam est grave Sacrilegium ponere obicem gratiæ. Sed an sufficiat conceptæ Contritionis gratiam sibi perfecte contritus videatur

R. III°= Id certum est de Eucharistia, de aliis etiam aliqui Confessarii longe plures de jure Communi negant. Ex Concil. Trid. Sess. 13. C. 7. et Sess. 24 C. 1. ex Pontifical. Rom. Rituali Rom. Et ratio est, quia in repetitis dat pro certum divinum, et humanum saltem commune in ordine ad alia Sacramenta sufficiendo. Tamen Confessio videtur ex institutis Ecclesiæ reponi debere extremæ Unctionis, cum hæc sit poenitentiæ complementum. Ceterum cum Sacramentum poenitentiæ majorem sanctitudinem gratiæ, et meliorem dispositionem conferat, sufficiens est hæc causa Confessionis præmittendæ, hæc est communis fidelium praxis ex Catechismo Rom. p. 2. C. 2. num. 59.

III°= Ad gratias actuales Sacramentales duo requiruntur. 1°= ut eo tempore quo homo ea auxilia recipiunt sit in Statu gratiæ, nam hic effectus non datur, nisi ut Conjunctus gratiæ sanctificanti. 2°= Ut ius non ponat obicem per dispositionem actualem ipsi repugnantem.

IV. Præter voluntatem recipiendi Sacramentum, et Statum gratiæ reverentia Sacramento debita exigit devotionem actualem, quo quis major est, tanto uberiorem fructus percipit, nam Sacramenta gratiam conferunt Deum cujusq; propriam dispositionem. Ex concil. Trid. Sess 6. C. 7.

Controversiæ

Sacramenta Novæ legis sunt 7. Nec plura, nec pauciora contra Lutheranos, et Calvinistas. &c

Probat 1°. ex Scriptura. Et imprimis de Baptismo habemus Matth. 28. v. 19 Euntes docete omnes gentes, baptizantes eos in Nom. Patris, et Filii, et Spiritus Sancti. Et Marci. 16. v. 16. Qui crediderit, et baptizatus fuerit hic Salvus erit. De Confirmatione Actor. 8. v. 17. Tunc imponebant manus super eos, et accipiebant Spiritum S. et 2 Corinth. 1. v. 21. Qui confirmat nos vobiscum in Christo, et qui unxit nos

et qui unxit nos Deus x

x Lui et Signaculum nos, et dedit pignus Spiritus in cordibus nostris

De Eucharistia Luc. 22. v. 19. et Accepto pane gratias egit, et fregit, et dedit eis dicens. Hoc est Corpus meum qd pro vob. datur. hoc facite in meam commemorationem. 1. Cor. 11. v. 24. Joan. 6. v. 58. cuius manducaverit ex hoc pane vivet in eternum.

De Poenitentia Matth. 18. v. 18. Quecunq. alligaveritis super terram, erunt ligata, et in Celo, et quecunq. Solveritis super terram, erunt soluta et in Celo. Et Joan. 20 v. 21. Sicut misit me Pater, et ego mitto vos. Accipite Spiritum. quor. remiseritis peccata remittuntur eis. etc.

De extrema Unctione. Marc. 6. 13. Praedicabant. ut vobis. etc. Apostoli. ut poenitentiam agerent, et ungebant multos oleo. et sanabant. Et Jacobi 5. 14. Infirmatur quis in vobis? inducat Presbyteros Ecclesiae, et orent super eum ungentes eum oleo in nomine Dni, et oratio Salvabit infirmum, et alleviabit eum Dnus, et si in peccatis sit, remittentur ei. De Ordine Joan 20 v. 22. Insufflavit, et dixit eis. Accipite Spiritum S. quor. remiseritis peccata, remittuntur eis. Et Act. 6. 14. v. 22. Et cum constituissent illis per singulas Ecclesias Presbyteros, et et 1. ad Timot. 4. v. 14. Noli negligere gratiam, quae in te est quae data tibi per Prophetiam cum impositione manuum Presbyterii. De Matrimonio ad Effes. 5. v. 31. Propter hoc relinquet homo Patrem et Matrem suam, et adhaerebit uxori suae, et erunt duo in carne una Sententia hoc Magnum est: Ego autem dico in Xto, et Ecclia, qd probatur Rationibus Congruentalibus 1o. Sicut Corpus humanum pro se 2o. indiget generatione. 2o. Augmentatione, 3io. Nutritione, 4o. Medicina, 5o. Corroboratione vitium, 6o. Pro re publica, atq. imprimis Magistratu. 7o. Pro prolis propagatione, Sic anima Spiritualis generatur per Baptismum, augetur Confirmatione, Nutritur Eucharistia Aegrotat medicinali poenitentia, Corroboratur Extrema Unctione, Ecclia necessarium Magistratum habet per ordinem, proles per Matrimonium qd 2o. Armatura Spirituali 7 praecipua virtutes Theologicae videl. 3 et 4 minus Theologicae, et 4or. Cardinales, quibus totidem Sententia respondent. Fidei, Baptismus. Spei Confirmatio, Charitati

Charitati Eucharistia, Justitia poenitentia, Fortitudini, Extrema Unctio, Prudentiæ Ordo, Matrimonio temperantia, go-

Objicit 1o. Ex Scriptura, Scriptura nullibi dicit ēē septem Sacramenta

Da. Nullibi dicit expliciē C. implicitē. N. Deinde etiam Scriptura dicit duo dari Sacramenta: videlicet Baptismum, et Eucharistiam et tamen hæc duo ab adversariis admittuntur. 2o. Scriptura negat ēē Sacramenta, nam Apocal. 17. v. 7. Angelus vocat Sacramentum Bestiam quæ 7. Capita habebat, go septenarius Sacramentorum pertinet ad Antichristum, qui per illam bestiam significat. R. Adversarii Calumniantur, quia si 7. nostra Sacramenta, et 7 Capita Antichristi necesse ē, etiam Baptismum, et Eucharistiam ēē Capita Antichristi qđ ē contra Adversarios. Deinde per 7. Capita intelliguntur 7 Reges, ut patet ex v. 9. R ām 7. Sacramenta. III. Joan. 19. v. 34. dicit ex latere Christi fluxisse Sanguinem et aquam hoc ē juxta Patres: Eucharistiam, et Baptismum: go. evincit tantū duo ēē Sacramenta. R. N.C. Jam licet Scriptura dicat ex latere Xti Sanguinem, et aquam, et Patres per hoc intelligant Eucharistiam, et Baptismum, ex hoc tamen minime evincitur tantū duo Sacramenta e latere Xti vim suam traxisse

Objicit 2a Sacramenta Novæ legis, respondent Sacramentis veteris legis in eo enim locum successerunt, atqui in veteri lege

Duo tantū fuere propriē dicta Sacramenta, Circumcisio, et agnus Paschalis, go. R. Explicite N. M. Nam ex quo Scripturæ loco habetur Sacramenta novæ legis debere numero ēē paria?

2o. MM. Nam pleri Communem Theologi Sententiam in veteri lege præter Circumcisionem, et agnum Paschalem, Sacramenta fuisse

esum panum propositionis, ordinationem, et Functiones Sacerdotum absolutionem quasdam, et Oblationes pro peccatis immunditiam aliquam legalem tollentia ēē

Canones Sacri, S. Concil. Concil. Trid. Sess. 7. de Baptismo

Can 1m Si quis dixerit Baptismum Joan. habuisse eandem vim cum Baptismo Xti: Anathema sit.

Canon 2us

Canon 2. Si quis dixerit aquam veram et naturalem ñ ee necessariam baptismi, atq eo verba illa Dñi nostri J.Xti si quis renatus fuerit ex aqua et Spiritu Sancto, ad Joann. 3. metaphoram aliquam detorserit anathema sit.

Can 3. Si quis dixerit in Eccla Rna, quod ñm declarat Mater, et Magistram ñ ee verum de baptismo doctrinam, anathema

Can 4. Si quis dixerit Baptismum, qui etiam datur abhereticis in nom. Patris, et Filii, et Spiritus S. cum intentione faciendi, qd facit Ecla ñ ee verum baptismum, anathema sit.

Can 5. Si quis dixerit Baptismum liberum ee, hoc ē necessarium ad Salutem anathema sit.

Can 6. Si quis dixerit Baptizatum ñ posse, etiam si velit gratiam amittere, quotcumq peccet, nisi nolit credere, anath.

Can 7. Si quis dixerit baptizatos per baptismum ipsum totius tantum fidei debitores fieri, ñ aem universae legis servandae. anath

Can 8. Si quis dixerit liberos ee ab obsq Eccla praeceptis, quod ñ Scripta, ñ tradita sunt, ita ut ea observare ñ teneantur, nisi se sua sponte illis submittere voluerint;

Can 9. Si quis dixerit ita revocandos homines ad baptismi memoriam suscepti, ut vota oa, quae post baptismum fiunt vi promissionis in baptismo jam facta irrita ee intelligendo quasi per ea, et fidei, quam professi sit detractum, et ipsi baptismo. anathema.

Can 10. Si quis dixerit peccata oa, quae post baptismum fiunt sola recordatione, et fide suscepti baptismi, ñ dimitti, ñ venialia fieri. anath

Can 11. Si quis dixerit baptismum verum, et rite collatum baptismum iterandum ee illi, qui apud infideles fidem Xti negaverit, cum ad Poenitentiam convertitur; anath

Can 12. Si quis dixerit neminem ee baptizandum, nisi

nisi ea dete, qualibus baptizatus ē, ꝺ in ipso mortis articulo
Can. 13. Siquis dixerit parvulos eo, qꝺ actum credendi nō habent,
suscepto apud inter fideles, nec ē computandos, ac propterea
cum ad annos discretionis pervenerint, ē baptizandos, aut posse
re ē baptisma omitti vicum, qua eos nō actu proprio credentes baptizari
in sola fide Eccl anath sit.
Can. 14. Siquis dixerit hujus modi parvulos baptizatos, cum ado-
leverint interrogandos ē, an ratum habere velint, qꝺ patrini
eo nomine dum baptizarunt, qꝺ patrini eo nomine dum baptiza
rent, polliciti sunt, etubi se nolle respondexint suo ē arbitrio relin-
quendos, nec alia inter im poena adhibenda quam vitam cogendos, nisi ut ab Ecclesiastico
aliorq; mentor receptione arceantur. donec resipiscant. Anath sit.

Tractatus. De Baptismo.

Baptismus è sumentum ad spiritualem regenerationem
a Xto institutum, consistens in ablutione per aquam naturalem,
et prolatione hꝝ verborum, aut equivalentium: Ego te
baptizo in Nomine Patris &c.

Quæ sunt verba? Resp. Materia
Quæ sunt verba: Quænam è Materia baptismi? Resp. Materia
è aqua vera naturalis, seu elementaris, vide Constat
ex Joan. 3. perpetua traditione, et praxi Eccl. Sed obser-
va 1o. Sufficit aqua elementaris propriè dicta, omnibus rebus
aliis sibi tantulum permixta, modum usum communem, et
æstimationem aquæ retineat. Hinc non valet Baptismus,
in Cerevisia, ut cetera omittam, quo per se patent Ritsona
jusculo ex vitibus defluente, aut ex herbis, floribus &c.
presso, aut aqua rosacea, ex S. Thoma. 3. Pars q. 66. Art. 4.
ad 3. Nam ipsa non est propriè dicta aqua, et elementaris.
Neque valeat ex glacie nive, proinde non dum resoluta;
nam ipsa non possunt proxime abluere Corpus; aliogvin ex
verificatur forma Ego te baptizo.

In rebus

In reliqius rebus elementaris natura valet
Qo In Articulo Mortis gdo haberi nō pt materia certa,
debet adhiberi qualiscunque Materia sub hac Conditione
Si hoc materia sit sufficiens, et ad hoc sufficiat etiam tenuis
probabilitas: quia in necessitate subveniendum est saluti
proximi quomodo meliori quo pt. Ita tamen ut si sit Bapti-
zatus superviverit rebaptizari debeat sub hac conditio-
ne, Si non est baptizatus etc.
2do. Extra necessitatem non licet baptizare sub mortale, nisi
in aqua benedicta, quo in fonte baptismali servata, propter
praeceptum, et usum Ecclie et reverentiam Sacramento debitam.
R. 2o Materia proxima est ablutio, seu applicatio aquae mediata,
et successiva ad Corpus baptizandi, et pro ad effectus et prae-
scripta praxi Ecclie, et verbis forma.
Ecta ablutio non est eadem, ac expungatio, seu emendatio; nam
haec est effectus ablutionis et pt esse sine illa.
Quae 2o Quo, et gradi ablutio requiritur ad valorem baptismi?
R. 1o Sufficit quilibet ablutio, Si fiat per infusionem, sive per
aspersionem sive per immersionem: nam quilibet est vera ablutio.
In praxi tamen servari debet modus in magna Ecclia Vsitatus.
R. 2o Necesse est illam corpori, ut in eo Corpus dicat, partem ablui, et totalem
aquae quantitatem adhiberi, ut in eo Corpus dicat, partem ablui,
et simpliciter ablutum. Ad qd sufficit, ut Caput sit ablu-
tum, et constat ex praxi Ecclie, quae Caput est praeci-
pua Corporis pars, et sensuum sedes in qua manifestat prin-
cipium vitae animalis. Non tam sufficiat ablutio alterius
partis, notabilis ut brachii pectoris etc. Controvertitur
et licet Communis assentiment tamen hoc non certum. Quare
graviter peccaret, qui extra casum necessitatis non ablu-
eret Caput, nam exponeret Sacramentum periculum nullitatis.
vide Rituale Rmum de baptismo multo minus
Certum est, sufficere

partem.

Sufficere quamcunq; Corporis partem, qđ tamen ꝑ pauci tenent.
Unde baptismus, sic in necessitate collatus reiterari debet sub Conditione.

Nota. In L. 7. de Spir. Sanct. C. 9. quæstionem hanc fusius pertractat Benedict. XIV. ubi statuit. Certum esse infantem in matris utero ita latitantem, ut mulla ejus pars aqua perfundi queat, baptizari posse, nec ei quicquam prodesse, qđ ꝑ illa ejus pars aqua perfundi queat, baptizari posse, nec ei quicquam prodesse, qđ nulli hæretici olim sint arbitrati. Si ejus loco matris Corpus ablutæ ex Augustino L. 6. Contra Jul. C. III. 2. Controversiam expedit: An relevato materni uteri ostio, qđ præcipuis initio contingit, vatice baptizetur infans, cujus corpusculum, etsi multa ꝑte in lucem prodierit, aqua nihilominus saltem pectusculum tingi pt. atq; explicatis variis hac de re opinionibus indicatisq; præcipuis, quibus obvia dirimit argumentis, concludit: Ultimum hujus Controversiæ judicium a Sede Apostolica esse proferendum, ac tutius esse ut Corpus illud expectet. Sed ad hoc, ut pertinere ad Sacramenti Baptismi Collationem, ut Cum Sabinis Concilium statuit, valide baptizetur, sufficit, si Caput emiserit, ut Augustinus docet, quod si quis urgente necessitate baptizet sub Conditione, sub qua parte voluerit baptizandus, si per cujusvis evasit, et brachia prodierit, aqua baptizandus, si per cujusvis evasit, et brachia prodierit, aqua baptizandus, si per cujusvis evasit, et brachia prodierit, aqua

Nro. de Infante agit, qui aliquam sui partem ex utero emisit, ac Statuit esse baptizandum, nec iterandum deinde baptismum, si Caput emiserit. Si vero emiserit alia pars, exequendum esse a Parocho, qđ in Rituali Rno præscribitur.

IIIcio. Necesse est ut aqua immediate tangat Corpus baptizandi, idq; sub gravi cum copia aquæ adhibeatur, qua baptizandus rerum Communem æstimationem consequatur Ablutus, quia ad veram ablutionem requiritur Contactus physicus, et immediata aquæ applicatio, adid, qđ abluit. Sitne sufficiat aquam applicare utero matrono in quo detinet infans, nec secundine, imo juxta multos multo magis Baptismus, si soli baptismi abluant, quia illos ablutio videtur sufficere, ut ꝑ eam dici possit Corpus ablutum. Item ad veram ablutionem requirit, ut partes aquæ motu successivo applicent partibus Corporis, nam aqua in vase contenta, omnes illud tangat, nec dicit ablutum, porro: Si mater pregnans mortua fuerit fœtus quamprimum extrahat, ac si vivus fuerit baptizetur.

Seto. IIcio. Ad valorem Baptismi requirit trina infusio, vel immersio.
Quo. IIIcio. Unica sufficit ex Can. de trina de Consecrat. dist. 4. exponit Can. Unica sufficit, ad hibuit, unica enim sufficit ad ablutionem. Ordo in praxi Ministr. tenet, Servare eam quo sæpe unicam ablutionem Ordinem Ecclesiæ Conjectudinem. et Curiam

Et curare, ut singuli ablutiones, singulis istis Trinitatis personarum invocationi respondeat, ut ritualia prescribunt, item ne forma totalis profiliat ——— antequ perfecta sit ablutio totalis.

2ª An dum Baptismus fit per immersionem, requiritur emersio ad ejus valorem? Hodie pauci affirmant sed plures alii negant. Una ad veram ablutionem requiritur solum immediata et successiva aquæ ad Corpus applicatio, orta et motu localis vel aquæ supra Corpus, ut fit in infusione, et affusione; vel Corporis super aquam, ut fit in immersione, sive postea fiat immersio sive non. Hinc infert valid. esse licet illicitum, ut patet baptismum infantis, quem quis imprudens, aut flumen projicit animo eum baptizandi, et simul submergendi, modo formam debitam proferat, antequ infans aquæ subjecti quia tunc adsunt materia, forma, et intentio requisita ad valorem Baptismi.

Nota qui profert formam baptismi, debet advertere aliquam formam esse falsam, et baptismum nullum.

2ª Quæ sunt forma Baptismi? R. 1º Hæc: Gote baptizo, In N. Patris &c ita Concil. Florent. et rituale Rom.

R. 2º Ad valorem baptismi debet ab actualis, et personæ baptizandi, et perpetua traditione, et praxi Eccle ita interpretantis verba Xti Baptizantes &c. Ex Can. 1º de baptism. Valid. Hinc aliqndo Alexand. VIII damnavit hanc propositionem: aliqndo baptismus sub hac forma collatus, in N. Patris &c. potest misceri illis Gote baptizo. In nomine Patris &c fuerunt he voces

R. 3º Necessaria quoq fuerunt he voces In nomine Patris &c ex math ult. quæ verba sit sensu Eccle valeat, quia cum Baptismus sit fidei sacramentum. C. 4. de Sptmo debet in eo conferendo fieri, expressa mentio Trinitatis, quæ primarium objectum fidei, et fundamentum Salutis. Hinc si dicatur vgi In Nomine Trinitatis, vel sic dicatur valet Baptismus.

Nam tam necessaria est ad Salutem cat in nominibus professio unitatis Dei, gram Trinitatis personarum, quæ necessario exprimenda est. Dubio eam

Dubio 4em sunt ho forma in Virtute, v auctoritate, v Sa
invocatione Patris, &c. Item repetitio illius locutionis in N.
v in Nomine Genitoris, et geniti, et ab utroq procedentis. 3mo
S. Thom docet: in alijs Nominibus, qm Patris v persicit sententiam
R. 1mo Non e de essentia formae, ut exprimatur minister. Saltem ex
presse. ex Conc Florent, approbante Graecor formam, in qua n
exprimit minister.

26. An Baptismus iterari possit? R. 1mo Negative
est de fide ex effectu 4. Unum Bptma, unde iteratio Bptmi
est grave sacrilegium tam ex parte dantis, qm ex parte re
cipientis, scienter, quia fit Contra institutionem Xti.
2do Iterari dbt Bptmus sub Conditione, dum post diligentem
inquisitionem dubitat, an Bptmus sit datus. ex Leone 11o
in Canon 11 et 12. distinct 4a Satis e, quia alias homo probabili
periculo damnationis exponeretur ob Carentiam Bptmi, et
aliunde talis necessitas impedit 4em reverentiam in 3m mentem.
Eodem die Sit probabile dubium an baptmus datus Sit Cum
sufficienti materia v forma, v intentione ob eandem ra-
tionem, et ob Authoritates jam recensitas. Hinc Si baptizandi
sit infans, expositi, qui n habeant schedulam, aut aliud
notum Bptmi testem: imo juxta multos, et varios Concil et Rit
ale Prudense, etiam si habeant, si rediligenter investigata, nil
certi aliunde reperiatur. Quia illa Schedula, aliave nota ab igno-
to, ideoq incerto Authore fidei, apposita n sufficit ad certitudinem moralem
ea, ideoq, incerto Authore fidei, apposita n sufficit ad certitudinem moralem
qm tamen requirunt Canones ad n rebaptizandum ex Concil Cartaginen
5to.

27. An, et quomodo Bptmus e necessarius?
R. 1o Bptmus in re, v in voto necessarius e obm necessitate
medii ad salutem ex Joan 3. et tradit Vet Trid et ut supra.
Infantibus non extra matrimonium necessarium e in re, cum
sint incapaces voti. R. 2o

Adulti sufficienter instructi tenent suscipere Bptmum
statim alq moraliter possunt, cum debitis dispositionibus
ita, ut n̄ diu differant: tum quia quisq tenet ex charitate
ad habere media ad salutem necessaria, tum quia quisq tenet
ex precepto Xti ingredi Eccliam p̄ Bptmum.

R3. Parentes tenentur graviter Bptmum liberorum suorum procurare
breui post eor nativitatem tempore, ita, ut mortaliter
peccent, qui diutius differant. Ratio è, quia in teneris infantib
semper è aliq subita mortis periculum.

28. R Iō Quilibet homo viator ratione utens pt in proprie casu valide baptizare
Lateranen 4o. N̄ tenentur pt seipsum baptizare, nam Xtus
Ministrum, et subjectum Bptmi aperte distinguit Matt
ult. Docete oēs gentes baptizantes eos. &c

R 2o Solus Sacerdos, sive sit Epps, sive Presbyter è ordinarius
ex Bptmi Ministr: Diaconus vo tantum extraordinarius
Clor quare extra necessitatem, sub mortali ipsi prohibetur
n̄ licet, nisi soli Sacerdoti, et quidem juxta oīs pastoris, n̄
ejus delegati: quia potestas, et jus administrandi sacram Eccliam p̄ti-
net ad Pastorem. Et lautem mortale jus alienum p̄pria
authoritate usurpare in re grauri, cujusmodi è presens.

R3. In casu necessitatis quilibet tenetur baptizare: qui possit,
subvenire, tum tamen si plures adsint preferri debet Diacono
Sacerdos, ille Subdiacono, hic inferioribus Clericis, Clericus
laicis, vir famine, fidelis infidelis, n̄ excommunicatus excom
municato: Nam reverentia p̄ mento debita exigit, ut digniores
p̄ferantur pessimis. Quare mortale è, qui sine causa
justa n̄ p̄ferat Sacerdos n̄ Sacerdoti, fidelis n̄ baptis-
Sato, n̄ excommunicat excomunicato, nam tunc fit gravis
irreverentia n̄ mento. Inversio aēm ordinis quo ad alios,
justa multos è solum

è solum venialis, quia irreverentia in cultu gravis. Dixi
Pergè loquendo: nam ex Rituali Rmo mulier profecti debet
viro, & ratione majoris peritiæ ad baptizandum, & ratione
honestatis, et pudoris, quæ si infans ob periculum imminens vitæ
sit baptizandus, antequam totaliter ex utero prodierit. Porro
Pater, et Mater prohibente, spiritum prolem baptizare, nisi in
articulo mortis, et deficiente alio. Mortale è aem, extra ne
cessitatem baptizare sine solemnitate, et extra Ecclesiam, propter gli
tem Regis, et Principis Clementy de Rotmo. Quia celebrem
honorem omnibus solemnitatem graviter præcipit.

29. An Unus Minister pt simul plures Baptizare? R. In casu
necessitatis pt nam hoc à repugnat institutis Christi, neq; per hoc
mutat substantialiter forma cultu dicendo: Ego vos Baptizo.
Quia pluralem è, nisi singulare geminatum.

210. An Ad eum pertinet à alumnis Baptizari? R. Negative
Nam hoc è contra usum celebrimo et Contra institutionem Xti
Vide S. Thomæ. 3. p. q. 67. arte 8.

211 Quid dicendum de Patrinis? R. 1o. Ex perpetua celebri
Consuetudine vim legis habente, et manante ex Apostolica traditione
debet sub mortali adhiberi in Baptismo Solus Suscepto, seu Patrinus
et Susceptrix, seu Matrina. Unus aem tantum Sive vir, Sive Mulier
vel ad summum Unus una ad libeant. R. 2o. Patrini officium
um è, 1o. Offerre baptizandum baptizanti. 2o. Respondere pro
baptizando. 3io. Tenere illum, dum baptizat, 4to. Levare illum
de fonte. 5. Suscipere eum de manu baptizantis. 6o. Tenere
sub mortali, officio tum ob solemnem suam sponsionem in susci
piendo hoc officio, tum ex præcepto Ecclæ curare, ut baptizatus
in rebus fidei, et doctrina Xtiana recte erudiat, et Xtiane
vivat, si alii de præstent, ex Cap. Vosante de Consecrat. distinc
ex variis Conc.

R. 3io. Ab officio Patrini excludunt Parentes usu rationis
n baptizati

Non bptisati, hæretici publice criminosi, aut infames, & Excommunicati, et ignorantes fidei rudimenta. Quia hi n̄ sunt Idonei, ad Curam gerendam bptizati, circa fidem, et morem. Item Monachi, et Abbates, C. 103. de Consec. distin. et generatim Religiosi, et Sti moniales, ex Rituali Rom. graviter etiam prohibent parentes propiam sobolem Suscipere, nisi in necessitate. C. Fetti. 30 Caus. quæst. 1ª Nam extra Casum necessitatis bptismus Contrahit Spiritualem Cognationem, cum parentib⁹ bptizati, quæ usum Matrimonii impediet.

2 R. An potest Baptizari infans ad̄um natus & monstrum? & Resp. Infans in utero matris ita inclusus, ut aqua immediate perfundi nequeat, n̄ & Capax bptismi, quia n̄ pt̄ vere ablui, necsufficit Corpus matris ablutæ ut dictum & quæstion. 11: qd per fistulam, aut alio artificio possit aqua ad illum pertingere juxta valide bptizari pt̄; tamen Rituale Rom. dicit generatim, nemo in utero matris Clausus baptizare debet.

R. 2º. Si infans ad̄um perfecte natus, Caput emiserit, et periculum mortis imineat bptizet in Capite, nec postea, si vivus evaserit exibaptizando us. Si aliud membrum emiserit, qd vitalem indicet motum, in illo si periculum imendeat, bptizet, et hunc si natus vixerit, erit sub Conditione baptizandus, ita Rituale Rom.

R. 3io. Si monstrum habeat plura Capita, et plura pectora, & hinc totidem animæ, et homines distincti, unde Secorsim singuli sunt bptizandi Si n̄ & Centum in monstro, & duæ personæ, tum unum absolute bptizare, et postea sub Conditione hac: Si n̄ es baptizatus ego te Baptizo &c. Si vo dubium sit, an homo sit, an brutum baptizare sub Conditione, Si tu es homo. Monstrum autem qd humanam Speciem nullatenus præsefert debet Baptizari. Rituale Rom.

2 R. An Infidelium filii baptizari possint invitis parentib⁹?

R. 1º Filii validè baptizari possunt, cum independenter a Consensu Parentum ad eè possint, ea ad valorem sufficiat

Mons. Valdezia

Nimia Materia, forma, et debita intentio ministri.

R. 2ª Filii hereticor. et Apostatar. possunt licite baptizari invitis Parentib. Quia Parentes per Baptismum fiunt Ecclæ Subditi, deq. cogi possunt ad servandas ejus leges interq. quas è lex deferendi, in Ecclam liberos baptizandos nec tamen subtrahendi, si deo Religio periclit. tamen, dum Parentes subjecti, et Principibus infidelib., nam debet permitt. minus malum, ut vitet majus.

R. 3ª Infantes mancipior. possunt, et debent in dis invitis baptizari, si cod. Pnes Xtiani sint, quia tales infantes sunt illor. sicut ipsi parentes.

R. 4ª Extra mortis periculum non licet baptizare infantes infidelium invitis Parentibus, qui Principibus infidelib. subjecti sunt: quia infans subtraheretur parentib. et tunc fieret illis injuria, cum parentes habeant jus naturale retinendi apud se educandi infantes. illis relinquet, et tunc Baptismus manifesto periculo profanationis et Apostasiæ exponeret. Si tamen sola mater esset Xtiana, infans invito Patre infideli, subjecto Principi Xtiano licite baptizaret ex Conc. Toletano 11. c. 63. Nam præferenda est voluntas justa, injusta in favorem prolis.

R. 5ª In evidenti periculo mortis infantes infidelium Baptizari debent, etiam invitis parentibus: quia tunc res recurrunt ad parentibus, nec Baptismus profanationi exponitur. Sed Dd. fatentur, si id fieri posset invitis parentibus ad vitandam perturbationem. Sed quid si infans revera baptizatus sit invitis, vel insciis parentibus et postea adolescat? Secluso periculo Religionis Xtianæ, scandali abstrahendus est parentibus ut crescat in fide Xtiana. Valet et dicitur dixit Sacræ quia bonum Religionis, et multo præferendum est bonum privatum.

Q. 14º. Quinam sint Effectus Baptismi?

R. Hi 1º. Tollit eum culpam, et pœnam; si non obstet obex, Confert ex opere operato gratiam sanctificantem, et virtutes infusas, 3tio. Quæ intuitu Conferuntur suo tempore. gratiæ actuales, finis suo accomodata. 4to.

4º Imprimit Characterem indelebilem. 5º Constituit Membrum Eccl. 6º Tribuit Capacitatem recipiendi alia Sacramenta et jus ad illa Coetera Eccl bona Communia. 7º Indut obligationem servandi mandata Dei, et Eccl, atq vitam Christianam

2.15. Quænam Dispositiones requirunt in adultis ad recipiendam gratiam Baptismi? R. Si adultus peccatum originale habeat alia actualia mortalia ad ejus justificationem per Baptismum ex Conc Trid Sess. 7. C. 6. requiruntur pia actus.

1º Fides, qua explicite credat existentiam Unius Dei, Remuneratoris, mysteria Trinitatis, Incarnationis, et generatim vera cæ, quæ divinitus revelata, et promissa ab imprimis a Deo justificari impium per merita Xti: Ramkot fidei explicitæ necessaria e, necessitate medii. 2º Spes justificationis, et vitæ æternæ. 3º Dilectio, qua Deum tanquam omnis justitiæ fontem diligere incipiat. 4º Propositum efficax servare ea mandata, et Christiane vivendi. 5º Voluntas percipiendi Baptismum. 6º Pœnitentia, seu dolor de peccatis commissis cum propositione non peccandi de cætero. Ex effectu 2º. Hæc acta Potentia obt ea supernaturalis absoluta, universalis efficax, et incompassibilis cum ullo affectu, a mortale, et appetitive sumus. Non tamen requirit Contritio perfecta: Nam cum Baptismus sit institutus ad remittendum peccatum originale, et alia actualia ante ejusdem commissa non prærequirit dispositionem, quæ hunc effectum pariat.

R. 2º Ad justificationem adulti habentis solum originale peccatum s. si hoc ce possit idem actus requiruntur excepta Contritione, quæ solum pt ce de peccatis personalibus voluntate scilicet physice propria commissis.

R 3. Si adultus jam justificatus sit, per Contritionem, seu Caritatem perfectam ut recipiat augmentum gratiæ, in Baptismo

in Stmo requirit voluntas Ptem suscipientis et motivo lucri naturali, qui non sine dispositione debita, sed cum voluntate Ptis suscipiendi baptisatus, recepit gratiam, sed tamen Ptmus est validus, et postea reviviscit, seu effinit gratiam ablato per contritionem perfectam, vel per poenitentia sacramentum obice.

De Baptismatis Ministro, aliq Subjecto.

Dist. Non tenentur adulti Baptisati graviter peccare sicq antea ad instruant, ea ratione, qua dicimus in 4ta die de legibus.

Controversia de Baptismo.

Ptmus est medium simpliciter necessarium ad Salutem etiam infantib fidelium extra tamen Casum Martyrii. Contra Pelagianos Anabaptistas, Calvenistas &c.

Prob 1o: Ex Scriptura Joan 3. v5 Nisi quis renatus fuerit ex aqua, et Spiritu S. non potest introire in Regnum Dei. Negatio hic inclusa particule nisi, distribuit universaliter, et v7. Oportet vos nasci denuo. Vox omnes absq ullius exceptione. Dicenim in Adam peccavimus etiam filii fidelium, ut David, qui Carne orat filius hominis fidelis 2a Reg. 16. v1. et Psalm 50. v7. Ecce dicit In Iniquitatibus Conceptus sum, et etiam vocat filium Dei 2a ad Corint 6. Et tamen ad Ephes 2. v3. ait Eramus et nos natura filii iræ Sicut et Caeteri. Vide supra. Extra tamen Casum martyrii. Abam Martyrium Matt 10. v39. Vocat ab ipso Ptmus Xlo ypi Sanguinis poculum bibere Calicem, quem ego remittit peccata tam originale, qm actualia, poenas debitas, Sum. 2. aut Ptmo quo ego Ptizor, baptizati? Qui bibitur Sum. 2. aut Ptmo quo ego Ptizor, baptizatus? Qui debitas, Subjecto Ptmum fluminis juxta illud Matt 5. v35. qui per me, et Evangelium animam suam, propter Salvam facit eam.

Probatur 2a. ratione. Infantes etiam fidelium parentum ante

juxta fidem sit infecti peccato originali, et extra Mortu
rum. nullum ē medium, quo ab eo liberent, nisi Bptmus gō.
Objicit 1o Ex Scriptura. 1a ad Corinth. c. 7. v. 14. Filii fidelium
vocantur Sancti. Et ad Rom. II. v. 16. habet. Si delibatio Sancta, et
massa, si radix Sancta, et rami: gō:

R. Paulum hic n agere de Sanctitate ppria dicta, et intrinseca, qua
quis sit mse justus, et Deo amicus. Sed solum de impropria dicta,
et extrinseca, et civili; qualiter etiam Sanctitate dicit totam Mas
sam populi Israelitici Sanctam per mulierem fidelem
IIo Matthei 19. v. 14. ait Xtus. Sinite parvulos, et nolite eos pro
hibere ad me venire, talium ē enim Regnum Coelor: Sed hi parvuli
n erant Bptisati, gō. R. Bptmus tunc temporis n erat necessa
rius necessitate medii, et per Circumcisionem macula originalis in his parvulis jam erat sublata.
IIIio Marci 16 v 16. Qui crediderit, et Bptsat fuerit, salvus erit;
Sed parvuli ob defectu rationis credere nequeunt: gō Xtus non
hic loqui de solis adultis, quib v. 15 jubet prdicari Evange
lium Joan. 6. v. 54. Xtus ait. Nisi manducaveritis Carnem
IV filii hominis &c. Et tamen infantibus n datur Eucharistia: gō
licet idem dicat. Nisi quis renatus fuerit &c Tamen n debent
comprehendi infantes. R. N.C. Dissparitas ē, quia ptes adultos
et intelligentes pertinet alterum vo ois indifferenter compre
hendit. Xtus requirit, ut vitam conserv ent, sed solum ē precepti
et infantes n concernit. Alterum ut vitam recipiant, quod
ē necessitas medii.
Objicit Ratione Circumcisio, quae fuit figura Bptmi, n fuit
Simpliciter necessaria, sed potuerunt infantes, qui morieban
ante diem octavum, quo debebant circumcidi, salvari: gō neq
Bptmus. Erit Simpliciter necessarius infantibus fidelium.
R. Circumcisio saltem fuit Simpliciter necessaria post
diem octavum, et ante diem octavum Simpliciter erat necessarium
remedium naturae. Scilicet oblatio aliqua, et fides

et fidei parentum, quo remedio etiam subueniri debebant
foemellis: sicut igit̃ v. circumcisio, post diem 8um̃ v. ante
ob diem naturæ erat simpliciter necessarium ad salutem: ita
tunc Bptmus, tanq̃m unicum legis Evangelicæ remedium ad delen-
dum peccatum originale. Bs. qui postea natus fuerit. &c

II. Xtus suo exemplo docuit tempus Aptum suscipiendi ano ætatis
30. Baptismatis: qo. N. N. A. Sam Xtus Bptmum sponte suscipiendo per Miracula tunc facta manifestare tunc hominibus voluit, q̃d nunc Evangelium suum prædicare, et Bptmum illum instituere cogitabat. Hæc ætas n̄ è causa, cur nos Bptmum suscipiamus, sed ut a peccato liberemur, q̃d tam pueris, q̃m adultis necessarium è.

Canones Sacri de Confirmatione.

Canon 1m. Si quis dixerit Confirmationem Baptizatorum otiosam ceremoniam æ, et n̄ potius verum et proprium sacramentum aut olim nihil aliud fuisse, quam Catechismum quendam, quo adolescentes fidei suæ rationem coram Ecla exponebant; anath.

Can. 2i. Si quis dixerit injuriæ æ Spiritui Sancto eis, qui Sacra Confirmationis Chrismate virtutem aliquam tribuunt; anath.

Canon 3i. Si quis dixerit Sanctæ Confirmationis Ordinarium ministrum n̄ æ solum Eppum; sed quemvis simplicem Sacerdotem. Anathema.

Tractatus. De Confirmatione.

I. Confirmatio è sacramentum a Xto institutum, quo Baptizati corroborantur ad fidem fortiter retinendam, et fortiter profitendam.

2o. Ejus materia è Chrisma olei et balsami confectum benedictum de Sancto. Materia proxima è remota. Materia proxima è oleum abivalis Eppi in fronte per manum Eppi facta in formam Xtj, quæ Chrismatis in vera manu impositio. Forma est Consignatio Chrismatis, quæ Chrismatis è hæc: Signo te signo Xtj, et confirmo te Chrismate Salutis. In Nom Patris. &c

3io. Minister Ordinarius è solus Eppus, et Concil Florentino, et Trid Sess 7. Can 1. et Concil tamen Florentino simpliciter Sacerdos ex commissione Papæ potest valide et licite confirmare, 1o.

11o Hujus effectus sunt Augmentum Gratiæ Sanctificantis, et Virtutum et annexa. Collatio Gratiæ Specialis, ad fidem fortiter profitendam, cum quovis periculo, et ad superandas tentationes contra illam. Dio Character.

2o. Confirmationem capaces sunt oes soli baptisati etiam infantes, quibus primis Eccle temporibus conferebatur. Nunc tamen in Ecla latina differtur usq ad quemdam rationis ad majorem hujus Sti reverentiam suscipienti utilitatem ob actualem devotionem. Expedit autem pueros tempestive confirmari, antequam innocentia baptismali excidant, modo sufficienter Sti ejus excellentiam agnoscant.

3o. Patrini adhiberi debent ex lege seu consuetudine Ecle, quæ in variis Canonibus exprimitur. Et quidem unus tantum sive vir, sive mulier cap. ne plures. de Consec. dist. 4. Cirica gd nil mutavit Concil. Trid. debet esse confirmatus, seu confirmato cap. in baptismate.

2o. An quilibet adultus teneat confirmationem suscipere data opportunitate? Multi negant. Sed Toletus, et alii affirmant ex Luna et sollicitudine Apostoli actor. 8. ut Papa: Satis consentit et C. Oes de Consec. dist. 5.

Quia hoc Sti mentum institutum est, ut medium per se ad certam et ordinatam vitæ Xtianæ et solam fidem coram hominibus fortiter profitendam sed etiam ad tentationes vincendas contra fidem, a quibus nemo adultus immunis est. Certe apud oes constat, esse saltem aliquam veniam hoc Sti mentum nunc omittere cum tali omissio sit irrationabilis quædam prodigalitas spiritualis, mortale oes et omitatis sive ex contemptu, sive cum scandalo, item constat eppum teneri sub mortali illud curare ad ministrare: nam cum sit pastor animarum tenetur illis ex officio per se subministrare media, quæ Xtus instituit ad eorum salutem per ipsum supplendum. Controversia.

Confirmatio est verum et proprie dictum Sti mentum novæ legis a Xto Dño institutum., contra oes nostri

Contra eos nostri temporis haereticos.

Probat 1o ex Scriptura Actor. 8. v. 17. Habemus. Imponebant manus sup. eos: Eos Signum sensibile: Et accipiebant Spiritum S. et excitabant gratiam, quam fiebant Apostoli, Canto. et effabili dei ideoq. ex Dei institutione: Cum ergo confirmatio dicit signum sensibile, addito institutum ad sanctificandum, et conferendum ineffabiliter Spiritus gratiam, per consequens debet dici sacramentum

Secunda legis. Praterea ibid. v. 20. Petrus potestatem imponendi manus ipsis modo vocat spiritum S. Donum Dei, quo a Deo dicitur dari ista modo vocat spiritum S. Donum Dei, quo a Deo dicitur dari

Petita. Et nisi potestas fuisset data, et exercitium ipsius valde necessarium, primarii Apostoli, Petrus, et Joannes non tantum fuisset laborem, et itineris, ut Jerosolymis irent in Samariam

et Spiritum S. hoc ritu impertiendum Samaritanis, a Philippo Diacono baptizatis, Actor. 8. v. 10. Potuissent enim Jerosolymae

manentes orare pro ipsis. Ex quo loco etiam colligimus ordinarium ministrum hujus sacramenti Episcopum, neq. enim alioquin fuisset Apostolos eos transferre. Sic Actor. 19. v. 6. Paulus manus imposuit

iis, quos alii baptizarant, et vi officium ex principio ad scribere militia militet nemo, qui dubitet. Donum 2do ap. Corint. C. 1. v. 21. ait Paulus. Qui confirmat nos vobiscum in Xto. et qui unxit nos Deus,

qui et signavit nos, et dedit pignus Spiritus in cordibus nostris. Hic exprimit nomen confirmationis, virtus, natura, Character, quem imprimit, et gratia sanctificans, quam confert, et auget, nam Spiritus S. non accipit sine gratia sanctificante, imo per Spiritum S. intelligit ejus gratiam, si quidem Spiritus S. quo ad substantiam accipit. Sed et ubi. Stag. in Confirmatione non expriment. 1o Signum exterium, et actio sensibili, nimir impositio manus, et unctio cum oratione. 2o Promissio gratiae, huic signo annexa. 3io Institutio seu mandatum Xti, nisi enim Apostoli noviss. huic impositione manuum, et unctione promissam, et annexam

et annexam huiusce gratiam Spiritus S. et simul mandatum Xti eam conferendi fidelibus certo ritu ordinate, et cum impositione manus baptisatis, ut acciperent Spiritum S. gō. Probat. 1ma ratione. Ad essentiam Smenti ppriè dicti 3ia requiritur promissio gratiæ Signum sensibile, constans verbis, et rebus nec in mandatum divinum quo id jubetur, minus; Sed hoc 3io utriq; supra dictis constat habet Confirmatio. gō.

Objic. 1o. Ex Scriptura. Nullus extat Scripturæ locus, qui Continuat Confirmationis institutionem gō. R. NA. Nam habemus sufficiens fundamentum in textibus supra allegatis, et licet non haberemus sufficeret nobis perpetua, et Continua traditio.

Objic. 2o. rationibus 1o Confirmatio non est immediate actus institutus, sed a Concilio Mildensi; gō. R. NA. Nam Smentum Confirmationis in Nocte Coenæ Dñi. fuit actus institutum, ut habet traditio unde etiam promanavit, consuetudo Sacrum Chrisma, confiiendi in die Coenæ Dñi quæ quidem in Ecclā semper observata est, et adhuc servatur: ita tamen ut licet ea nocte Xtus Dñus impenderit, et Apostolos docuerit, nulli tamen eo tunc temporis dederit potestatem illud Confiiendi, quia in ultima Coena non dum Apostoli erant Constituti ppi, ad quos tantum spectat administrare hoc Smentum: Sed 1o post resurrectionem suam Joan. 20. v. 22. Cum dedit eis plenariam potestatem ordinis, sacerdotalis, et Episcopalis, quando dixit accipite Spiritum S. &c.

Ado: jam ante Concil. Meldense plurimi SS. Patres, quos citat Bellarmin. tom. 3. l. 2. de Confirm. c. 5. et 6. Smenti. Confirmationis meminere. 2o. Smenta ordinantur ad hominum salutem, Sed Sme Confirmatione pt ee salus, gō. R. Cum Confirmatio cooperetur ad perfectionem salutis, Sit tali modo Confirmatio est necessitate salutis, quivis non potest Sme illa salvari. 3io. Per ea Smenta homo Confirmatur Xto Sed per Confirmationem tonsura videtur homo conformari Xto, quin legitime Confirmatus; gō. R. Quod illi, qui Confirmationem

Ad Lui Confirmationem accipiunt, conformando illo inquantum
ipse in 12 istante sue conceptionis fuit plenus gratia
et veritatis: non autem conveniebat dignitati Christi
Sacramento plenitudinem gratia accipere. 4to in positio
manuum de qua in actis Apostolicis capitis 19 vers 6 fit mentio
fuit plane diversa, aliud enim officium habuit quippe
conferebat donum linguarum et spiritum Prophetia
quod non fit in hodierna Confirmatione: Ergo &c nihil
obstare quod illa impositio manuum contulerit donum
linguarum et prophetie quia ille effectus non erat ordinarius
nec omnibus conferebatur teste Apostolo primo ad
Corinthios 12 v 29no nunquidem omnes prophetant? nunquidem
omnes linguis loquuntur: quod si ex miraculis velimus argumentari,
etiam Baptismus esset enumerandus Sacramentorum
expugnendus: quidam multa mira patrabat quae
hodie non fiunt v.g. incantatione vepra Constantini Imperatoris,
quamvis etiam hodie in Sacramento Confirmatio
non nulla miracula contingant ut videre est in Chalcidiensi
historico alioqui pastini libris 15to non est probabile
Christum instituere voluisse Sacramentum aliquod in tam
re tam incerta vasa et praetiosa quae vix magno labore
et sumptibus obtinere potest: ergo &c licet raram et
praetiosum sit Balsamum tamen adhuc nunquam defuit
Ecclesia neq; ex penuria Balsami praetermissa est chrisma-
tio confirmatio: quod si per jactura Deus provideret
certe non deesset etiam deinceps. 6to Dicimus verum et
nativum Balsamum non extat amplius in mundo teste plinio
Libro 12 Hist naturalis capite 25 ubi apertis suo
tempore tantum in duobus horis ante Solis ortum
Balsami succus qui jam una cum hortis exsiccatur et
desertae sunt: ergo nominibus tantum eluditur cum
Christmate Balsamato &c neg. et nam si in palestina
defecit Balsamum non defecit in india ubi uberius crescit
et quidem praestantissimum quod inde mercatores allubesunt

in Europam et medica probarunt ut Deus virtutes propter
pastum Sacramentum confirmationis, Baptismum multi-
plicasse.

De Sanctis Canonibus Sacrae Eucharistiae. Sess. 13.

Canon 1us. Si quis negaverit in Sancto Eucharistiae Sacramento, contineri
vere, realiter, et substantialiter, Corpus, et Sanguinem, una cum A
ma, et divinitate Dni N. Jesu Xti, ac proinde totum Xtum, Sed
dixerit tantum, modo in eo esse, ut in figura aut virtute. Ana

Canon 2us. Si quis dixerit in Sno Eucharistiae Sacramento remane
Substantiam panis, et vini, una cum Corpore Dni nostri J. Xti
negaverit mirabilem illam, et singularem Conversionem
totius Substantiae in Corpus, et totius Substantiae vini, in San
guinem manentibus duntaxat Speciebus panis, et vini, quae
quidem Conversionem Ecta Catholica aptissime Transub
stantiationem appellat; Anathema sit.

Can 3ius. Si quis negaverit in Venerabili Sacramento Eucharistiae
Sub una quaq Specie, et sub singulis cujusq Speciei partib
Separatione facta totum Xtum contineri; anathe.

Can 4us. Si quis dixerit per acta in admirabili Eucharis
Sacramento ne Corpus, et Sanguinem Dni n. J. Xti, sed tantu
mussa Symbola, ne aem ante, vel post, et in Hostiis, seu particulis
Consecratis, quae post Communionem reservantur, vel superfunt,
non remanere verum Corpus Dni; anathe

Can 5i. Si quis dixerit vel pro eiq[ue]mum fructum Sno Eucha
ristiae ne remissionem peccatorum, vel ex eo non alios fructus provenire;
anath

Can 6i. Si quis dixerit in Sno Eucharistiae Sacramento Xtum Unigenitum
Dei filium non ne Cultu latriae etiam externo adorandum, atq[ue] id eo
non festiva celebritate peculiari venerandum, neq[ue] in processionibus
Sanctae laudabilem, et universalem Sanctae Ecclesiae ritum, et Confuetudi
nem solemniter circumgestandum, vel non publice, ut adoret a popu
lo proponendum, et ejus adoratores ne idolatras; anathe sit.

Can 7i. Si quis dixerit Sacram non licere Eucharistiam in

Sacrario

In Sacram reservari debet statim post Consecrationem adstantibus necessario distribuendam aut ne licere ullo modo ad Communicandos aliis anath

Can 4. Si quis dixerit Christum in Eucharistia exhibitum Spiritualiter manducare tantum, et non etiam Sacramentaliter, ac realiter; anath

Can 9. Si quis negaverit omnes et singulos fideles utriusque sexus, cum ad annos discretionis pervenerint, teneri singulis annis saltem in Pascha te, ad Communicandum juxta praeceptum Sanctae Matris Eccl; anath

Can. 10. Si quis dixerit Sacerdoti non licere Celebranti, seipsum communicare. anath

Can 11. Si quis dixerit Solam esse Sufficientem praeparationem ad Eucharistiam sumendam; anath. Lit. Ne tantum Sacramentum indigne, atq ideo in mortem, et Condemnationem sumatur, statuit, atq declarat ipsa Sancta Synodus, illis, quos Conscientia peccati mortalis gravat, quantumcunq etiam Contritos existimet, habita Copia Confessoris, necessario praemittendam esse Confessionem Sacramentalem; Si quis autem Contrarium docere praedicare aut pertinaciter asserere, seu etiam publice disputando, defendere praesumpserit eo ipso excommunicatus existat.

Tractatus. De Eucharistia.

Eucharistia est Sacramentum Corporis, et Sanguinis Christi subspecie Panis, et vini ad spiritualem animae refectionem, a Christo institutum. Caput 1. primum.

De Materia, et Forma Eucharistiae.

Q. 1. Quaenam est Materia necessaria, ex qua conficitur Eucharistia?
R. 1. Est panis triticeus, et vinum de vite, et perpetua ecclesiae traditione, et praxi, et Concilii Laterananensis 4. C. sic mitur. Unde Sess. 13 C. 4. Can 3. et Florentinum ratio est, quia Christus instituens Eucharistiam in diem

Non aliam ꝛc materiam adhibuit Matt 26. cum ut necessariam præcepit his verbis: hoc facite &c Luca 22 ad 1am ad Corint. 11m Hinc 1o nō pōt valide Consecrari panis Confectus ex oliga Avena, hordeo, milio &c. V ex leguminibus, radicibus, herbis aut fructibus arborū, item ex tritico nō puro, sed mixto; vg: Hordeo, v Avena, si quantitas Tritici nō sit notabiliter major; nam alias panis nō esset triticeus, ex Missali Rno, de defectibus Sacri sicut major notabilitex. Reverentia tamen Sacramento debita exigit, ut panis sit ex puro tritico, et valde albus, licite vō Consecrari nō pōt panis Confectus ex grano, de quo dubitatur, an sit verum triticum. Nam in Sacramentis, quæ nō sunt de necessitate medii, nunquam licite adhibere materiam nō certam; aliquin sine necessitate urgente exponeretur nullitati. Species autem granorum, de quibus præsertim aliqui dubitant, an sit triticum, sunt Siligo, seu Segale, et Spelta. 2o Non pōt valide Consecrari. 1o Liquor expressus exomis, piris, cerasis, etc. 2o Assatum ex eis, quia nec dum habent naturam vini. 3io Acetum. 4to Sucus intra uvas maturas, adhuc Contentus, aut vinum in pane; quia ita nō habent vini usualis naturam. 5to Vinum aromatibus ita Conditum, ut moraliter æstimationi speciem vini amiserit. Secus si alteratio sit exigua, quia illicite Consecratur. E Contra valide Consecratur. 1o Mustum, seu vinum ex uvis maturis recens expressum, cum jam habeat naturam vini, quia hoc sit prohibitum, quia est impurum et eo indecens. In necessitate tamen juxta S. Thomam 3. p. q. 74 art 6. ad 3. licite 2o Vinum congelatum sed postea resolutum, modo plegelum nō fuerit corruptum; nō resolutum est Materia incerta. §. II. Ad valorem Sacramenti requiritur, ut Panis sit Confectus ex farina tritica, aqua naturali dilula, et igne cocta.

patet ex dictis

Patet ex dictis 1a q. Hinc n̄ possunt valide Conficere qui
Conficiunt et panina mixta tritticea, lacte, ovis, butyro, melle
Sacharo, aliisq; liquoribus ab aqua naturali specie differentibus,
nisi forte ita in parva q̄titate sint, ut aqua pluzimum prevaleat.
Item massa cruda, seu pasta, quia n̄ è panis usualis, nec tibus
hominum, qui aut panina diluta sit aqua rosacea dubium Et Ar
bil valida materia, ex Missali Rno
Porro et p̄cepto Eccl̄e, et usu panis Conficiendi usq; apud latinos
debet cē figura orbicularis, et integra.

2 q. An panis, tam azymus quam fermentatus è Materia valida?
R. Affirmative ex Concil. Florent. in Decr. Unionis. Ratio è, quia uter
q; panis, et simplicites dicti. Latini tamen tenent sub mortali
Conficere azimum, Greci fermentatum, singuli juxta Eccl̄e sui ritum
nam ita p̄cepit Concil. Florent. cit. et utriusq; Eccl̄e Confectus acti
quissima obtinens vim legis gravidæ obligantis, ut pote: de re grave
grave, in hoc nulla dispensat necessitas, ne viatici quidem pro infir
mo ante p̄ceptum q̄pē divinum circa viaticum n̄ obligat, nisi q̄n̄do
id fieri pt modo convenienti, et cum debitis circumstantijs.

2 q. Ita, et q̄nta aqua admisceri debeat? R. ex p̄cepto
Eccl̄e aqua elementaliter Consecrationem vino admisceri dbt.
Constat ex Cone Florent. Hoc p̄ceptum sub mortali obligat, quia
licet materia in se levis sit, è tamen gravis relatione ritus, et signi
ficationis; nam aquæ ad representandam unionem populi
fidelis, cum suo capite Xto; alq; etiam humanitatis cum verbo.
Adeo tamen admixtio n̄ è tam necessaria ad substantiam: ex Missali
Rno. R. 2o. Aqua vino miscenda debet cē modicissima, ex
Florentino, et usu Eccl̄e. Ratio è, ut ait S. Thomas, vinum ali
grando adeo debile è, ut per aquam in magna q̄titate, licet
minore facile corrumpat. Sufficit tamen una aqua gutta sensi
bilis, cum ad sensum sensibilem, et significationem convenien
ad validam
tem sufficiat.

Ad validam vō Consecrationem necesse ē ut major pt̄ ḡtis Viri ḡm apud, quia Materia Calicis ē Solum vinum ex Cap. 13. de Celebr. Miss.

R. 3. Hoc mixtio necessario fieri debet, 1o tempore Missæ et in pto Sacro Calice 2o ante Calicis oblationem obcelā usum et quidem sub gravi. Quod si mixtio ante Calicis oblationem facta n̄ fuisset, fieri debet ante Calicis Consecrationem; nam usq ad illam subsistit ratio, et tempus præcepti, et Significationis ex Missali Rōo

2.4. An utraq hæc materia Consecrari debeat ē moraliter præsens Consecratoni? Affirmative ex praxi Eccl̄æ in facto Xti fundata, qui utramq moraliter præsentem habuit, ḡndo eam Consecravit: et in specie ex pronomine demonstrativo hōc hic. at sufficit moralis præsentia, nam hæc sufficit ad verbi. at sufficit moralis præsentia, nam hæc sufficit ad verbi. Ad moralem aēm præsentiam materiæ ex communi æstimatione formo

Non tamen singulas hostias necesse quoad numerum, sed sufficit
cas designare in toto objecto, qd patuit ex rubricis citatis, multo
plures hostias debeat, qm sumebat Salvator, qs Consecrante; quia
oes Sti ei nocebiles presentes, et intendit Consecrare. qd presens e, ex
Missal Rmo.

2. 6. An quodvis minimissima Materia pt valide Consecrari?
Rt. Affirmat Dominicus Sot Sanctus perceptibili, nam talis materia
pt ee signum sensibile, et per verba Consecrationis ad sensum de-
monstrari.

An pt valide Consecrari Materia in Maxima quantitate?
2. 7. An pt valide Consecrari materia in Maxima quantitate?
Affirmat Modo 2dus Sc totam moralitr presens Consecranti.
Ita Communiter, nam Rubr nullam certam quantitatem definivit,
et absolute dedit, Sacerdotibus potestatem Consecrandi panem
et vinum, absq limitatione ad certam aliquam quantitatem. Non
licet tamen sine abusu potestatis a Deo concessa majorem quan-
tatem Consecrare, quam tempore opportuno possit absumi,
quia periculum esset, ne species putrescant.

An panis sine vino, aut vinum sine pane Consecrari pt?
2. 8. Rsp pt licite ex 11i precepto 1a ad Corinth 11o per hæc ver-
ba. Hoc facite in meam Commemorationem. Hoc enim interpretatur
nam Eucharistia ut e Sacramentum instituta e ad mo-
dum et Signum integri Convivii, qd cibo, et potu perficitur; et ut
e Sacrificium, e memoria, et mystica immolatio. Rti Ca-
tholici modo quodam mystico sub speciebus per Conse-
crationem, et expressa representatio Sacrificii cruenti,
qd per realem separationem Sanguinis a Corpore inflicti
per actum; e pdc qd Cela id prohibet, ut patet ex usu
ejus, et Missali Rmo.

Rsp 2o. Valide materia tamen una sine altera Consecrata,
tum quia Rubr tempore pr verba de presenti Consecrandi
unam materiam, deinde alteram; qd etiam Sacerdos pro-
stat in Missa, tum quia realis Consecratio, facta
per quam Consecrata una species e independens ab altera
forma

forma Consecratoria alterius Speciei.

29. Quænam è forma Eucharistiæ? Quis graviter teneti recitare totam formam, quæ in Canone legitur, ob usum, et præceptum Eccl. in re tam gravi. Forma pro Consecratione hæc è, Hoc è enim Corpus meum; pro vino ista: Hic è enim Calix Sanguinis mei novi, et æterni testamenti mysterium fidei, qui pro vobis, et pro multis effundetur in remissionem peccatorum.

R. 2o. Ad Validam Consecrationem Certum è requiri hæc verba: Hoc è Corpus meum: Hic è Calix Sanguinis mei; aut illis æquivalentia, quæ significent Conversionem panis in Corpus Xti et vini in Sanguinem: horum autem Sensus è: hoc contentum sub his Speciebus è Corpus meum, et Sanguis meus, Ex his quis facile potest conijcere, quæ valida, quæ invalida sit Consecratio.

R3. Hæc verba hoc è Corpus meum. Hic è calix Sanguinis mei; aut illis æquivalentia ad validam Consecrationem Dub. Communem Doctor Sententiam Sufficiunt: quia ista verba perfecte significant præsentiam Corporis, et Sanguinis Xti sub Speciebus panis et vini.

Caput 2 dum De Præcepto Eucharistiæ, ejus effectu, et dispositione.

1o. An extet præceptum Sumendi Eucharistiam? R. 1o. Extat præceptum Divinum aliquo cum Sumendi, patet ex Ioan. 6o et Conc. Trid. Sess. 23. C. 2o. Hoc præceptum ex Communi Sententia adultos obligat 1o. Pluries in vita ex Conc. Trid. L. cit. Nam Eucharistia è per modum cibi Spiritualis, quo anima nutriatur, et confortetur, et necessaria ex præcepto ut cibus. Xtus tamen determinavit præcisam Sumptionem, sed reliquit determinandum ab Eccl. pro diversitate necessitatis id exigeret. 2o. obligat in gravi probabili mortis periculo. Constat ex Conc. Eccl. statim ministrandi Eucharistiam obijs in periculo mortis versantibus, et cum in hunc finem asservari debeat semper et ubique asservata, quæ ostendit id ex Traditione Apostol

a Xto

a Alto ed octavo manasse. Ratio etiam id suadet: nunquid pt è magis
necessaria huius tibi instituti ad Conservandam et roborandam vitam
Spiritualem Contra tentationes, et difficultates, quam in periculo mortis.
Plurimi adem in eodem morbo in viaticum dari pt modo diem 10m ab
altera viatici Sumptione intercesserint. Ita Dasij.

Rg 2o: Dej et singuli sui electutrinq Sexus, Cum ad annos discretionis
perveneriut tenentur Singulis annis saltem in Paschate ad Communicandum
juxta praeceptum S. Matris Eccle ita Concil Trid. Sess: 13 can 9. ubi hos
negantes anathematizat, qd observandum docet Segnitia.

Pueri tenentur ad Communionem quido habeant sufficientem usum ratio-
nis; ad discernendum Corpus Xti ab alijs cibis, et illud reverenter ac
devote sumendum si idonei; qd actu id intra annum 10um v 12um
v ad Sumum 14um licet prius obligantur ad Confessionem: quia Comu-
nionem requirit plus discretionis, devotionis, et reverentiae, nam
ita Ecla interpretatur praecepta Confessionis, et Communionis, pro
materia subjecta. In periculo tamen mortis puero capaci Confessio-
nis, et sufficienter instructo. Dandum e Eucharistia viaticum, nam
in periculo versatur, in quo expectare non pt tempus Comodius ad Eucha-
ristiam cum meliori dispositione recipiendam, ut praecepto Divino
satisfaciat; et aliunde pt reverenter Sumere, et probare se sufficien-
ter per Confessionem, ne indigne Sumat 2o:

Por Paschae ex Eugenio 4o: Bulla fide digna, et usu Eccle mitel-
ligitur tota quindena a Dnica Palmar, Duranti in Rubr. de Poenit.
Tamen in variis locis, Sive ex Consuetudine, Sive ex Privilegio,
Sive ex necessitate temporis Concessit.

3o Communio Paschalis, fieri debet in propria Parochia, et Sumenda de
manu proprii Sacerdotis, v ejus delegati. Constat ex Rituali Romano
Synodis, et Consuetudine vim legis habente, et ita interpretante Canonem
Concilij Lateranensis, unde Sacra Congregatio Cardinalium declaravit
1682. Saculares n Satisfacere praecepto Ecclesiae per Communionem fac-
tam in Ecclesijs Regularium. Sacerdotes tamen Saculares ex Consue-
tudine Satisfaciunt celebrando in Ecla, cui addicti per suas functio-
nes. 4o: Vagabundi tenentur Eucharistiam Sumere intra

in ea Parochia, in qua eo tempore versante, nam ibi sunt vere subditi. Ita Suarez d.g. ubi idem vi veniæ censet de peregrinis, quia reputant ut incolæ illius loci, in quo tempore Paschali inveniunt ex Eugenio 4to.

5to Confessor pt ex justa causa communionem Paschalem poenitentis ultra quindenam differre ex Conc. Lat. C. Omnis. Imo tenet, si judicet ei differendam. Communio sacrilega non satisfecit

6to Hinc patet Sacerdotem communicantem sacrilege ex Rit. Cor. 11: probet seipsum homo et sic de pane edat: et ex Trid. Sess. 13. C. Clemens Innocent. XI. damnavit: et C. omnis. Ecclesia præcipit ut omnes suscipiant reverenter; ideoq; in sacrilegio.

7mo Qui ante quindenam in sua Parochia Eucharistiam sumpsit tenetur iterum sub mortali eam ibi sumere intra quindenam. Nam quo determinato tempus per præceptum impletur saltem integre, nisi eo tempore. Præterea non satisfacit præcepto in Paschate Eucharistiam suscipiendi ex Rituali Rmo.

8vo Qui intra quindenam non communicavit, tenetur adhuc intra eandem unam primum communicare. Quia hoc præceptum continet virtualiter duo præcepta alterum communicandi semel in anno, alterum in Paschate, quod satis indicant hæc verba Concilij Later. ad minus Paschate, et similiter Trid.

9no Qui prævidet se non habere opportunitatem communicandi in Parochiali Schola, nec postea hoc anno tenetur præverire, quia tenetur singulis annis communicare, obligatio autem, quæ in totum tempus impleri debet a initio vel in fine decursus vel in fine nequeat, qui vero tempus prævenit tenetur denuo communicare, si postea possit, in Paschate; quia non satisfacit alteri obligationi communicandi in ipso Paschate etiam pt ei satisfacere.

10. Ad veram communionem necesse est, ut Eucharistia perveniat ad stomachum tranjiciatur, et in eo recipiatur; non hoc requiritur ad veram manducationem, et sumptionem Chri. Unde Lyra

Unde Signis sandin teneret in ore hostiam ut in eo dissolve
ret species, aut si moveret antegm in stomachum descendis
set, re ipsa n Communicasset nec reciperet gratiam.

22. Quinam Sti in Eucharistia effectus? R. 1i. et principalis
e nutritio, et Confortatio animæ et augmentatio in vita spirituali
nimirum gratia Sanctificante, et Charitate, et Joan 6o. Hæc em
nutritio, et Confortatio Spiritualis Consistit partim in augmento
gratiæ habitualis, partim in gratiis actualibus uberioribus,
quæ suo tempore intuitu cultæ præceptæ dantæ ad Charitatem
Conservandam, et augendam per opera meritoria nisi tamen gratiis
illis per peccata etiam venialia deliberate, et frequenter Commissa obex
postea aponatur. 2o. Liberatio a peccatis venialibus Conc. Trid 22o. Ref
vat a mortalibus ex Conc. Trid c2. per gratias actuales supra dictas
4o. Effectus, e gratia Spiritualis, ex Conc Flor, et Vienens. Clemen
de reliquis. Sed hæc delectatio Spiritualis sæpe n e Sensibilis, et
impedit per negligentiam tepentem, distractionem Communicantis, v affec
tum ad delectationes terrenas. 3o. Inimicit Concupiscentiæ fomitem
tum augendo Charitatem, tum per gratias actuales, quibus existentes
hi motus Contrarii motibus Concupiscentiæ. Denig Eucharistia instruit
in gloriosam Corpor resurrectionem, in quantum Deus ad vivifican
da ipsa Corpora movet per Conjunctionem, qm habuerunt cum
vivificante Xto Carne, ex Joan 6. ex quibus patet qm utilis, et
expetenda sit frequens Eucharistiæ Sumptio, modo fiat cum debitis
dispositionibus.

23. Quinam dispositiones requirunt et ponit Anima ad Eucha
ristiam e R. 1o. Sub mortali requirit status gratiæ et 2o.
ad Corint 11. Ratio e, quia cum hoc Sacramentum sit institutum
ex modo cibi et potus ad augendam, roborandam, et Conservan
dam vitam Spiritualem animæ, quæ e gratia Sanctificans, et
Charitas illam præsupponit; nec enim cibus datur aut prodest mortuo.

hoc vo Sacrificij

Hoc vo Sacrilegium, grauiss immundè, cor grauiq; quo personæ
& rei Sacræ, quæ indigne tractat, Sanctioræ.
Ry. Qui sibi Conscius è peccati mortalis per se loquendo tenetur ante
Communionem jure divino Confiteri; ex Trid Sess. 13 C. 7. dixi: per se
loquendo. Nam si necessitas urget Communicandi, et desit Copia Confes-
sionis sufficit, et requisita Contritio perfecta ex eodem C. 7. et præcipi-
tur fidelium: Nam finis intentus ng. status gratiæ ad Eucharistiam re-
quisitus, & etiam absq; Confessione obtineri per Contritionem perfectam,
Hæc necessitas urgere ex Communi Sententia Confessi 1o. quidq; moriturus
viaticum sibi debet, et de esp hostia Consecrata. 2o. Si Sacrificium
à Communio sine gravi infamia, aut Scandalo omitti nequit, ex Missali
Rito de defect. 3io. Cum post Consecrationem occurrat memini
peccati mortalis. 4o. Juxta multos, quidq; Parochus die festo debet
Celebrare, nec pt alium Substituere pro suo Sacerdos, qui in tali
necessitate Celebravit n Confessus tenetur postea quàm primum Confiteri
ex Trid C. 7. et Rit. Rito. Quare Confiteri tenetur Stelin, alq habuerit
Copiam Confessarij, etiam ipso die Celebrationis, si sine magno incom-
modo possit. Dilatio aëm potest esse quo ad tempus è magna relata
ad finem præcepti; proinde mortalis ob periculum celebrandi
itè sine Confessione. Copia aëm Confessarij Confert de ea cum absq;
gravi incomodo, seu damno adiri nequit.
Ry. Requiritur, ut magna devotione, et reverentia Sumatur Eucharistia,
ita S. Thom. 3. p. q. de Euch. 10o. et per se patet. Proterea devotio
actualis requisita ad aliquod effectus pro varios recipiendos hujus
modi. Ut dulcedo Spiritualis favor, et majus augmentum gratiæ
habitualis, multos gratiæ actuales speciales: nam Sancta ad
modum Causæ, necessarie efficiunt plus, aut minus perfectionis
aut imperfectionis subjecti dispositione, ex Conc Trid Sess 7.
C. 7. unde solus defectus devotionis actualis secluso contem-
ptu,
et

et Scandalo grave veniale. Item ad remissionem venialium
prę requiritr disposicio aliqua saltem virtualis illoꝝ: et oppo-
tum ē peccatum pariter veniale: quia ponit obicem aliquibus ef-
fectibus, ut venialium remissionem, fauori Charitatis.

R.mo. Deuotio actualis, qm exigit Eucharistia, postulat ut cum
fide viua spe firma Charitate ardente, et cum magna Chari-
tate suscipiatr, atq etiam ut Conjuges ab actu Conjugali se abstine-
ant saltem die Communionis, quia illa ppter delectationem venalem
valde mentem distrahit, deprimitr, et raro ē sine veniali ob Concupi-
scentiam presertim nature ab exigente, si tamen actus fiat solum
prolis gignendę causa, ū causa reddendi debiti impedit Communionem.
ex S. Greg. C. Vir. 33. q. 4. - quia honestas finis hanc indecentiam com-
pensat, et impedit ne mens tantum deprimatr ad distrahatr. Secus
ē si ob solam carnalem voluptatem exerceat. Ita Communiter ut
constat ex Sancher. Cathę pt Subcē iusta causa, ob quam Cōmu-
nio hunc licita sit, post elicitam post de Culpa veniali Contri-
tionem, ut jubilęus vitandum Scandalum. Apotioni, qui pollu-
tionem voluntariam, ū aliud grave peccatum admisit, ū debet sta-
tim eam Contritus, et Eucharistiam sumere, nisi urgeat necessi-
tas, et aliud Confessario videatr, ut ait Missale Rōm.
patet ex dictis. Imo quadam decentia ab Eucharistia abstinendum
ob pollutionem nocturnam involuntariam, nisi videatr a Dęmone
ad Communionem impediendam procurata, ū nisi adsit utilitas singu-
laris, aut aliqua necessitas, aut Scandalum ex omissione timeatr
ex S. Thom. 3. parte q. 17

Deuotio, reuerentia, et gratitudo debite Xto exigunt aliq
tempus poni post Communionem in gratiaꝝ actione pia occupatione
animę, cum Xtiꝰ actus fidei, Spei, et Charitatis aliorum. Simili
um ut patet.

2.do Quoad ex parte Corporis necessaria ē dispositio
Rx 1o Jure naturali requirit exterior habitus, et Corporis
compositio. quę inter

quā interna animæ devotionem, et reverentiam exhibe
ant. Non licet eam Communicare, si sit periculum evomendi
eo gravem irreverentiam. Porro quo ad Sordes Corporeas id
docet de Lugo cū alii, dum se non impediant Communionem
saltem in occulto decentia tamen et reverentia tanto Sacra-
to debita exigit, ut si sordes hujusmodi facile possint auferri
auferantur. Item si brevi cessabunt, et sit Commodi differri Communio
aliquando semel, aut iterum differatur: secus si longius durent, aut
occulte sint.

RR^mo: Ex lege Ecclia, et Consuetudine constante vim legis habe
te requirit Sub mortali jejunium naturale consistens in
eo, qd nihil admodum sibi, aut potus medicinæ, a media nocte
procedente ab ore in stomachum trajiciat; Constat ex sensu et
praxi Eccl: Ex S. Aug. Epist 118 quam Consuetudinem ab Apostolis
manasse docet: enim vō semper servata fuit, nec abullo Papa,
aut Concilio fuit instituta, id autem institutū Constat ex Missali Rōno
Id autem tum ab reverentiam, et honorem, tum ab significa
tionem qd Xtus debeat ei ac primario cibo, et in cordibus fundari
Et vō quilibet sumptio, e contra principale prohibitum, nam pro
hibet Communio, post sumptionem cujuslibet rei per modum cibi,
medicinæ, aut potus, vel medicinæ.

Observa 1° Cum hoc præceptum sit negativum, positivum in obligat in
his casibus expresse, vt tacite exceptis, in quibus vrgens necessitas hominis
vel reverentia Sacramenti aliud exigit, cujusmodi sit 2° Cum in probabili
periculo mortis viaticum sumendum sit ei, qui jejunus sine gravi
incōmodo Communicare nequit, vel licet tamen Sacerdoti non jejuno
celebrare ad dandum viaticum morituro, sicut nec Consecrare
in fermentato, vel sine vestibus Sacris aut omisso toto ritu Sacrifi
cii, nam Consuetudo Eccl ita interpretat præceptum divi
num viatici sumendi sedicet, ut non debeat dari, nisi gaud

nisi prædo dari pt secundum ritum, ab Ecla præscriptum
in Eucharistia Conficienda, et ministranda, et modo convenienti
ac indebitis circumstantijs. 2o. Quo perficiendum Sacrificium
ut post Consecrationem deficiente ñ adsit, nisi Sacerdos ñ jejunus,
qui illud absolvat. Item Cum Sacerdos advertit in Calice ñ fuisse,
nisi aquam, cujus jam partem sumpsit, tunc enim debet Consecrare
vinum, et Consecratum sumere, nam lex divina faciendi Sacrifi-
cium integrum, et perfectum prævalet legi Eccliæ de jejunio.
Quod si Sacerdos ante Consecrationem adverat se ñ esse jejunum
tenetur recedere sine gravi Scandalo 3io. Quod post
ablutionem relicta Sti ñ reliquiæ aliquæ in hac missa Consecra-
ta essi dum facile condire queant in pixide
et Sacrario. 4o. Si periculum sit ne absque in de Eucharistia
ad infidelibus profanetur, ut Constat.
Obser 1o. Post cibum paulo ante mediam noctem sumptum ñ requi-
rit Somnus, aut Cibi digestio. ex Mistrano.
2o. Quinam dicit Eucharistiam ministrare? 1o. Soli Sacerdoti
potestas ordinaria dispensandi Eucharistiam ex Con. Trid Sess. 23.
C. 8. Nam ab ipso solo Speccant illa Xti verba hoc facite in meam
Comemorationem. Tamen ex ejus Comissione Diaconus pt dispensare
ut Constat ex praxi veteris Eccliæ; ñ item Subdiaconus, ut Constat
ex Communi Doctor Consensu, et universali Consuetudine Eccliæ.
Verum ex usu presenti id ñ possunt diaconi sine licentia Epi.
ob justam Causam nisi in necessitate dandi viaticum
2o. Sacerdoti ñ licet Eucharistiam ministrare, sine jurisdi-
ctione ordinaria vel delegata, aut privilegio: quia pastor
munus proprium est pascere qd fit per sententia. Unde mortale est
facere sine jurisdictione, vel facultate saltem generali, et inter-
pretativa. Idem dic de alijs similibus. Si tamen Pastor absit
vel præsens ñ possit dare viaticum ægro, tunc quilibet Sacerdos
etiam deficiente Diacono pt, et debet ministrare: nam tunc

Nam tunc præsumit voluntas Papæ, nunc ex Consuetudine et Consensu saltem oppositi quivis Sacerdos etiam Sæcularis sine ulla Prælati expressa licentia quibuscunq; petentibus Eucharistiam extra tempus Paschale in Ecclia administrat.

Nota Est mortale Eucharistiam sub utraq; Specie ponis et vini dare ex Cone Const. et ex recepta Consuetudine tum legis habente, et approbata a Trid. Sess. 21. Can. 4. item cum distributore sine Stola, Superpelliceo, vel alba, quia è contra reverentiam ei debitam, et præceptum Eccliæ. Porro a Sacra Communione arcendi sunt publice indigni, quales sunt Excommunicati, interdicti, manifesti infames, ut meretrices, Concubinarii, Fœneratores, Magi, Sortilegi, Blasphemi, et eius generis alii publici peccatores, nisi de corpœnitentia, et emendatio, et publico Scandalo præstitis satisfecerint. Occultos vero peccatores, si occulte petunt, et non cognoscatur agnoverint repellanti secus si petant publice. ita Ritus Anun.

Caput 3um De Missæ Sacrificio.

2.S.o An Eucharistia è verum Sacrificium? R. Affirm. Est de fide ex Cone Trid Sess. 22. Can. 1. et 3.

De Communione

Can. I. Si quis dixerit ex Dei præcepto, vel necessitate Salutis, non esse singulos Xti fideles utroq; Speciem Smi Eucharistiæ Sumenti Sumere debere, anathe sit.

Can. II. Si quis dixerit Sanctam Ecclesiam Catholicam non justis causis et rationibus adductam fuisse, ut laicos, atq; etiam Clericos non Conficientes sub panis tantum specie communicaret, aut in eo errasse: anathe.

C. III. Si quis negaverit totum et integrum Xtum omnium gratiarum fontem et Authorem sub una panis specie Sumi, quia ut quidam falso asserunt, non secundum ipsius Xti institutionem sub utraq; specie Sumatur, anathe sit.

C. IV. Si quis dixerit antedictos adultos discretionis peractæ non esse ad percipiendam Eucharistiæ Communionem anathe sit

Parochus

Duos vō articulos alias ꝓpositas ñ dum tamen excessos videlicet an rationis quibꝰ adhuc fuit ut Communio Carel Laicis adꝰ etiam ꝑ celebrantes Sacerdotes sub una tantum Specie ꝓ ipsis ita sint retinenda, ut nulla ratione aliter fieri, cuiquam sit ꝓmittendus. et an honestis et Charitati Xtiane consentaneis rationibus concedendum aliqui, vꝰ Rationi vꝰ regno Galliæ usꝰ vindicat. Sub aliquibꝰ conditionibus concedendi sit, et quenam sit illa eadem Sancta Synodus in aliud tempus oblata sibi, quam primum occasione examinandas, adꝰ definiendas reservat.

De Sacrificio Missæ. Trid. Sess. 22.

C. I. Si quis dixerit in offerri Deo verum, et ꝓprium Sacrificium, aut quod offerri ñ sit aliud; quꝫ nobis Xtus ad manducandum detur; anath sit.

Can II Si quis dixerit illis verbis Luc. 22. Hoc facite in meam Commemorationem Xtum ñ instituisse Apostolos Sacerdotes, aut ñ ordinasse, ut ipsi aliiq Sacerdotes offerent Corpus, et Sanguinem Suum; anath sit.

Can III. Si quis dixerit Missæ Sacrificium tantum esse laudis, et gratiarum actionis, aut nudam Commemorationem Sacrificii, in Cruce peracti; vel non ꝓpitiatorium; vel solum prodesse sumenti, nec pro vivis et defunctis pro peccatis, pœnis, et Satisfactionibus et aliis necessitatibus aliis offerri debere anath sit

C. IV Si quis dixerit Blasphemiam irrogari Sanctissimo Xti Sacrificio in Cruce peracto, ꝑ Missæ Sacrificium aut illi hoc derogare, anath sit.

C. V. Si quis dixerit, impostoream esse Missam Celebrare in honorem Sanctorum, et pro illorum intercessione apud Deum obtinenda, anath sit.

C. VI. Si quis dixerit Canonem Missæ errores continere ideoq abrogandum esse; anath sit.

C. VII Si quis dixerit, Cæremonias vestes, et externa signa, quibꝰ in Missæ Celebratione Ecclesia Catholica utitur irritabula impietatis magis quam officia pietatis; anath sit.

C. VIII. Si quis dixerit Missas, in quibꝰ Sacerdos solus communicat illicitas esse ideoq abrogandas; anath sit.

C. 9.

Seqⁿᵗ dixerit Eccla Rᵃ vinum quo submixta aqua voce pro Canonis, et verba Consecrationis proferentes damnandum aut lingua tantum vulgari Missam celebrari debere; aut aquam ñ miscendo cē vino, in Calice offerendo, eo qd sit Contra Xti institutionem; anath sit.

Decretum de abstinendis et cavendis in celebratione Missæ. Sess. 22. Trid.

Quanta Cura, Curent Eppi, ut multa pauca comprehendant in primis quæ avaritiam pertinet, cujusvis generis mercedem conditione facta, et quidquid prohibitionis nomine celebrandi detur, nec ñ importuna, atq illiberales Ceremonias ad exactionem, potius, quam postulationem, aliaq hujus modi, quæ Simoniacæ labe, ō certe aturpi quæstu ñ longe abst omnino prohibeant. Deinde ut irreverentia vitet, Singuli in suis Dioecesibus intimicant, ne Cui vago et ignoto Sacerdoti Missa Celebrari liceat, neminem prohibeant, quod publice, et notorie Criminosus sit, aut Sancto altaris ministerio, aut Sacris intra cē præsentiæ non patiantē ñ privatis domibus; atq omnino extra Templum et ad divinum tantum Cultum dedicata oratoria ab ipsem Ordinario designanda, et visitanda, Sanctum hoc Sacrificium a Secularibus aut Regularibus, quibuscunq pragi: ac nisi prius qui intersint, decenter Corporis Compositæ habitu, declaraverint se mente etiam, ac devoto Conditi affectu, ñ solum Corpore adēe, Ab Ecclesiis vō Musicas eas, ubi Sive Organo, Sive Cantu lascivum, aut impurum aliquid miscet, item Seculares oēs actiones vanas, adeo profanas, Colloquia, deambulationes, Strepitus, Clamores arceant, ut Domus Dei, Domus vere orationis cē videatur, ac dici possit. Postremo ne Superstitioni alicujus locus detur,

dicto et

Dicto, et precipiat ppositis caveant, ne Sacerdotes alii, quam debiti horis celebrent; neve ritus alias, aut alias ceremonias, et preces in Missae celebratione adhibeant praeterquas, quae ab Ecla probata, ac frequenti, ac laudabili usu recepta fuerint. Quapropter vo Missale Card. Cretum numerum, qui major a Superstitioso Cultu, qm a vera Religione inventus e, ab Ecla omnino removeant, doceant populum, et aquo potissimum provenial Sm Hujus Sacrificii sanctitatis, ac Coelestis fructus. Moneant etiam eundem populum, ut frequenter ad Sacram Synaxim accedant. Haec igitur oa, quae sumatim enumerata sunt ob eius loca ordinarii illa ipsorum data sibi, assensu Synodo potestate, ac etiam ut deleganti Sedis Apostolicae, Cohibeant, mandent, corrigant, statuant atq ad eam violate servanda censuris Ecclasticis, aliis poenis, illos arbitrio Constituent fidelem populum compellant, in observantiam privilegiis, exemptionibus, apellationibus, ac consuetudinibus quibuscumq.

Caput Sumum De Missae Sacrificio.

Et. An Eucharistia e verum Sacrificium? R. Affirmo Est de fide, ex Conc Trid Sess XXII. Can 1. et 3. Ratio e, quia per eam Deo offert Corpus, et Sanguis Xti, quae sit sufficiens Symbolica per speciei Consecratas, et per actionem Sacrificandi immutatae, quatenus per eam ponit Corpus, et Sanguis Xti sub speciebus Corruptibilibus, in statu realiter diverso, et inepto ad suas naturales, ac humanos Corporis, et Sanguinis, ab tendente ad destructionem, siue desitionem, quatenus speciebus Corruptis necessaria ibi desinunt esse Corpus, et Sanguis Xti. Quaquidem immutatio realis e destructio moralis sufficiens, ad rationem Sacrificii, et aequivalens destructioni physicae, quapplex continuent oa, quae ad Sacrificium proprie dictum requirunt, cum etiam hoc oblatio fiat ex institutione Xti; ad agnitionem Supremi Dei in res oes dominii. Sola Sacrificium Missae e simul

Ep. Latinen

1°. Latreuticum, seu honorarium, in quatum offert Deo in
agnitionem Supremi Dominii ejus. 2°. Eucharisticum in quatum
fit in gratiad actionem pro acceptis beneficiis. 3io Propitiatorium
quatenus offertr, et valet ad remissionem peccator, et poenis eis debitis
4°. Impetratorium quatenus fit, et valet ad impetrand a Deo
beneficia.

22. Quinam st Sacrificii Missae effectus? R: 1°. Ut propitiatorium, confert iis, pro quibus offertr remissionem peccator
mortalium, et venialium quoad culpam, et poenam temporalem
peccatis condonatis debitam, ex Trid Sess. 22. C2. Pro plus, aut
minus pro voluntate Dei, et subjecti dispositione. Remissionem vo
peccator quo ad culpam producit solum mediate, quatenus ejus intuitu
Conferuntr gratiae actuales, quib peccator, pro quo oblatum et celebr
tur, et perducit ad poenitentiam sufficientem cum merito in pe
tu, et perducit ad justificationem. Licet tamen Deus homo iis
in voto suscepto ad justificationem, gratiis recipiat, deo tempor hic effectus obstitit.

R2o: Ut impetratorium est, habet vim ad genera beneficior, etiam
temporalium, quatenus ad salutem conducunt, sed secundum
dispositionem divinae providentiae.

Observa 1°. Hoc effectus parit Sacrificium ex opere operato; quia in Con
ferunt ex opere operantis, et quia Xtus in Polum victima, sed etiam
offerens principalis. 2°. Ut specialiter prosit uni, quam alteri requi
sitae applicatio a Sacerdote facta. Sufficit, si ante Missam intentio
cam explicandi tali mo fuerit retracta. Ut aem is pro quo offertr, ac
cipiat gratias actuales, Sufficit, si non habeat voluntatem contrari
am. Ut ut recipiat remissionem tempore talis Status gratiae, et ut
peccata quod venialia. Sint ante remissa, quo ad culpam. 3io
ex communi Sententia offertr pt pro conversione infidelium haereticor
et excommunicator modo non ponantur in oppositione.

23. An Sacerdos tenetur aliquando Celebrare? R. Omnes
tenentr sub gravi diro sub mortali.

Finis.

Ratio est, quia quisq; munus susceptum exequi tenetur in re gravior ut in pacis, et uti potestate sibi concessa in honorem Dei, et utilitatem proximi; ubi patet ex damnatione servi inutilis ob talentum absconditum Matt. 25. quare S. Thom. 3. p. q. 82 art. 2. dicit sacerdotes etiam S. Cyrum animarum habeant, celebrare tenentur in præcipuis festis. Tenentur etiam jure Ecclesiastico, nam Conc. Later. 4. can. 17. de celebr. of. inter peccata sacerdotum recensetur, qui vix quater in anno celebrent, et ad id. hoc igit. sub pœna suspensionis inhibemus. Et Conc. Trid. sess. 23. c. 14. Episcopis injungit ut curent ut simplex sacerdos celebret saltem diebus dominicis et festis solemnibus. Parochos vero tam frequenter ut sui muneris satisfaciant in Ecclesiis vero cathedralibus, collegialibus, et conventualibus quotidie celebrari Missa debet sub mortali saltem ab aliquo præsertim ex ipsa Ecclesia vim legis habente, vel etiam ex fundatione.

Q. 11. Quando, quoties, ubi, et qua hora celebrari debet? R. 1mo. Quovis die celebrari licet excepta feria 6ta majoris hebdomadæ feria 7ta Sabbatho ejusdem Missa privata vulgo dicit. Sed una publica, seu solemnis in singulis Ecclesiis, ita praxis Ecclesiæ decretis Pontificum firmata.

R. 2do. Non licet nunc eodem die plures Missas dicere, præterquam in festo Natali Dni, et in casu necessitatis cum licentia Ordinarii. Idem sacerdos duas habet parochias, ex Conc. de celebrat. et ex consuetudine vim legis habente.

R. 3tio. Sublusa privilegio non licet sub mortali ob eandem gravitatem celebrare, nisi in loco consecrato, vel auctoritate ab Ordinario benedicto, vel in oratorio ad Dnum tantum cultum dedicato, et per Ordinarium designato. Conc. Trid. Sess. 22. c. 10. de consecr. dist. 1. Excipit casus necessitatis publicæ, dum bella civilia dirimuntur, ne populus sacro careat, vel de quo ut in castris, et in littore Maris. C. 30. eod. Inno. nunc in mari celebrat ex Papæ licentia. Ric.

R. 4o. Iure communi Missa non debet ante auroram absolvi, nec post meridiem inchoari, ex Missali Rno. et Conpetud. gti. Excipit 1o Missa S. Patritij Epi. 2o. In Casu necessitatis Conficiendi Eucharistiam pro viatico. 3io. Ex Conpet. et tacita licentia in pluribus locis ante ventit et differt, et hyeme in gradi ad opificem et plerumq horis ante solis ortum, quod per auroram intelligit Sa. Lucis inadiatio, quæ excepto tempore aquinoctiorum dura per horam dimidiam, et aliquando per duas horas pro diversis mensibus, dicunt multi cum altero quadrante post meridiem inchoare Missam, et rationabili causa. vg: ob Confessionem, et Concionem publicam protractam ultra meridiem.

25o. Quoram requirunt ad Celebrandum? R. Sub mortali requirit 1o. Lapideum altare amplum ab Epo Consecratum sicum, aut portatile tam amplum, ut hostiam, et majorem Calicis partem capiat, ut dicit Missale Rmum. portatile, qd amittit Consecrationem cum nulla pars confracti lapidis, Calicem cum patena capere pt. Item quam perdit tum per tractationem notabilem, tum etiam per separationem cloco huc, seu hasi C.D. de Consec. disputant, an reliquiæ Sanctorum sint necessaria ad Consecrationem altaris et an sit locutus, seu Sigillum continens reliquias, frangat aut auferant reliquias altare Consecrationem amittat. 2o. In altari Sco mappa ab Epo, vel alio habente potestatem benedicta, superior saltem ablonga, quæ usq ad terram pertingat, et una duplicata, quæ plus a duabus habet ex rubricis Missalis, et ex C. 7. distinct. 2. de Consec. 3io. Calix et patena Consecrata ab Epo, vel alio ex privilegio Papæ debent esse ex auro, vel argento, vel cooperta pro tempore ex Stanno C. 42o. et 45. de Consec. et Missale Rmum ait, qd Calix saltem supra argentea intus inaurata habere debet, idem debet de patena. Calix amittit

Calix amittit Suam Consecrationem deoq; can. 1. licet uti, dum 1o Calicis fiat Cupa separata a pede per fractionem; quia Consecratio cadit in totum Calicem, per modum unius indivisibilitez. Secus si fiat per torsionalis, nam tunc Consecratio cadit in solam Cupam. 2o Si interior Cupa Superficies denno in auro: idem dic de Patenta. 3o Si Presbyter tamen amittit Consecrationem, et si prudat auream paulatim, quo in aurum ex negligentia quis ea sacrilege abhibuisset in usu profano: 4o si ab aurifice reficiatur modo nulla fiat fractio notabilis, nam id nulli jure statutum. 4o Corporale lineum benedictum ab Epo, vel alio potestatem habente sufficiens ad Como de Continendum, Calicem et hostiam C. 4 de Consecr. dist. 1a. Item pala similiter benedicta, et linea saltem qua parte Calicem tangit, et purificatorium lineum. 5o Ara C. ultimo de Celebr. Missa. Rito, et Consuetudine requiruntur duo luminaria. Area tam in Capa necessitatis unum sufficit ex alia materia.

Nota. Benedictus XIV. in Const. ad Des Epos. Ditionis Ecclesiastica tam. Bulla p. 125 ait. 1o. In altari in quo celebrat debere esse imaginem Crucifixi ita collocatam, talisq; magnitudinis, ut Como de a sacerdote videri possit; nec satisfieri precepto Edicto, si exigua imago pingatur in tabula, aut Statua alicujus Sancti Crucifixi. 2o Sine dicta imagine in Capa necessitatis duntaxat fieri posse Sacrum.

3io Non requiri Crucifixum quod Crucifixus in majori tabula altaris, vel picta, vel celata sum locum obineat procotexis in eadem tabula expressis.

4o Non sufficere parvam Crucem tabernaculo prefixam juxta decretum Sacri Ritus, Congreg. anno 1653. Sed poni debet alia Crux in medio Candelabrorum.

5o Circa obligationem ponendi Crucem in altari inquisit Dnus Sementum expositum, quilibet Sacerdos suam retinere debere conclusionem declarat, ita ut porari Crux dum Missa celebrate, ut ita mos

ita mos ē, nō ponatr Si contraria sit Consuetudo ex decretis Sac Rit Congneg.

5o Missale nō pote instrumentum necessarium ob memoria labilitatem. 6t Vestes benedicta ab Epō, aut alio habente potestatem; ita ut si qua eā desit, omittenda sit Missa; quia alio quo ita debito modo fieri requit, potius omittenda, q̄m indecenter exercenda. Ista amittunt Benedictionem per lacerationem, seu fractionem, et imminutionem notabilem. Secundum S. Antoninum, et alios licet uti Stola pro manipulo, ō Cingulo si sit Satis longus, quo aliter fieri requeat; quia haec eā sit benedicta, et apta ad talem usum. Si pars quam figura vestis desit, ut eam reficiendam ad quant, paulatim aliqua, etsi nō sint benedicta eadem vestis benedicta manet moraliter, nam accessorium nō tollit principale. Sed ejus naturam sequit, nisi huic Sancta accessio fiat, ut possit pene nonnus censeri.

8o Minister, ijq masculey, nō foemina ex Missali Rō, et C. 1. de Cohabit Clericor. Haec aem eā requirunt sub mortali ob Celā praeceptum, et universalem Consuetudinem vim legis habentem

2 6o Quoad circa celebrationem observanda sunt 2. Pl Regula: 1o Nihil licet addere, ō detrahere, quae in Missali prescripta, sint, ex forge Sti Pii 5i: in virtute Sl obedientia et Urbano 6t: et obligatio quo ex genere Suo graviē, tam sit imposita in virtute obedientia x et ex se ad culpam Venialem pertinente — Unde illam viola re, ō veniale pro gravitate ō qualitate rei, aut actionis omissa, ō mutata grave vō in Canone. In additione materia levis, grave vō, q̄m in omissione locum habere pt, ob injuriam quo infert, q̄m in omissione locum habere pt, ob injuriam quo infert Celā usurpando potestatem ē priam Statuendi ea, quo ad ritum celebrandi pertinent, quo in Celā uniformis ē debet, et ob periculum Superstitionis, et erroris. Imo ex se

Imo quod de se venialia St, evasit mortalia si ad sit Contemptus
v mde grave Scandalum Segreti: v Si Consuetudinem, aut habitu
ali, ac voluntaria indevotione, seu negligentia: Nam hunc ad Contem=
ptus Saltem interpretativus. Sacerdos vo qui sanctæ celebritate Mis=
sam celebrat; præsertim ex Consuetudine, ut vix integre horæ quad=
rantem in ejus celebratione ejus impendat, peccat mortaliter, cum pro
pter gravem irreverentiam tanto Sacramento illatam, tumpter populi
Scandalum, tum etiam pter Contemptum Saltem interpretativum.
Hæc aem ea, ut diligenter videat, legat assidue, et pælegat, etme
ditet verba Conc. Trid. Sess. 22. in Decret de Obvo et evit in Celebrat
Miss.o. 2o Preces pro singulis vestibus in Missali præscripta
nequeunt sine peccato omitti, et Communi sensu, et praxi pior, eamq;
sine omissione venialem docet Communis sententia, sejus de precibus
quæ dicuntur Præparatio ad Missam: nam in Missali ponuntur pro opor
tunitate sacerdotis recitandæ, pr præceptum recitandi —
3io Non licet celebrare secto Capite. C. 57. de Consecr distinct
2a v Cum pileo sine licentia exp Papæ, ex Decret Urbani Vi in
Missali. item sine veste talari, et Calceis ex Missali Ni Clementis
Sacerdos, ut integre tanti ministerium exequi; proindeq; diligenter
præcavere dej defectus etiam accidentales. Si tamen aliqui omissum
ej, v ita grave ordinarie n e Supplendum iterario, aliquid præpostero
ordine dicendo, aut faciendo, quia ordinarie perturbationem
et populi Scandalum affert. Si vo aliqui defectus Substantiales
circa materiam, v formam, v integritatem Sacrificii Commissi sit
debet Suplere: quia facere Sacrificium mutilum, et imperfectum
Contra Rubricam, valde dubitat Se aliqua essentiale forma omisisse
et Contra Rubricam, valde dubitat Se aliqua essentiale forma omisisse
iterat formam Sallem Sub tacita Conditione. Mis de Rmo Do
Nunquam licet Theologe intendere mutilationem Sacrificii, ita
ut n liceat ob metum mortis intentate Consecrare solum panem
ad Communicandum infirmum providendo vinum de secundo:
quia talis intentio cum repugnet præcepto Domo negativo e
intrinsece mala: At excusat Sacerdotem, qui post Consecrationem
hostiam, ob evidens

ob evidens, et inopinatum mortis periculum, eam consumaret. et Consecrationem alicui omissa fugeret, quia tunc non intendit. Sed solum permittit imperfectionem Sacrificii ob extremam necessitatem. Si tamen inde scandalum, vel contemptus Religionis sequeretur tenetur Sacrificium perficere quoniam libuit.

6to Missam inchoatam abrumpere non licet sine justa Causa. Qui Missam inchoavit tenetur sub mortali illam absolvere. C. nihil 9. et C. de Consec. distinct. 1. Nisi excusetur ob impotentiam subito evenientem ex mentis deliquio gravi infirmitate &c. Sed tunc si expedire, et prosequi nequeat, et Consecratio facta sit, alius Sacerdos debet perficere. C. illud 7. de C. d. 1. Imo tenetur Sacerdos cessare, si ante Consecrationem mortalis scandalum reum, vel Censura ligatum, vel jejunium ei recordetur, et nullum timeatur, secus, si absq; gravi scandalo cessare nequeat, item cessare tenetur, si ante Septum Canonem violetur excommunicatus vel tolleratus ex ea egredi nolit. Idem servandum in casu inundationis hostium alluvionis, ruinæ loci ex Missali Rmo. 7to In requisitis ad Sacrificium in decentia et in munditia notabilis et mortalis ob gravem irreverentiam Contra præceptum tum naturale, et divinum, tum Ecclesiasticum. C. ult. de Custode Eucharistiæ et Conc. genr. Lat. 4to et Missali Rmo. Contra qd graviter peccant ii quibus incumbit hoc custodia, vel obligatio ea utendi, et superiores, quia ista non observant. 8vo Linteamina et vestimenta sacra, et vela de tela, et jam ad proprium usum inepta debent in igne consumi, et cor cineres in piscinam projici, idem de lignis, lapidibus Ecclæ divulsis, vel altaris. C. altaris de Consec. distinct. nam lex generalis est, semel ecclesiæ datum non est ad usus humanos ulterius transferendum. Reg 51. juris in 6. Vasa tamen sacra igne transmutata possunt obtinere pauperum vendi, et sic usibus profanis deservire 9no Vas in quo Eucharistia servata, debet ex Consecratum ex Missali Rmo.

ex Miss. al. Rño, et ideo est ejus benedictio ex Rit. Rño. cum alijs.

Idem dic de lenula, quæ debet esse ex auro, aut argento. Sacra vasa etsi sacra, quæ Corpus et Sanguinem Xti contingunt, et Chrismate unctæ sint tangere non licet laicis, nec fœminis etiam religiosis, sed solum Ministris Sacratis. C. 41. de Consec. dist. 1a. Capite Sacratas. distinct 23. qd si tangat de contemptu ex communi sententia erit solum culpa venialis; imo nulla, si sub aliqua necessitate, vel causa honesta. Quidam vero vasa continent Corpus, et Sanguinem Xti nemo sine mortali præter Sacerdotem, et Diaconum pt contingere, sine absoluta necessitate, ex C. 20. dist 23. quia res est gravissima. Idem non licet corporalia, et purificatoria tangere antequam a sacerdote, vel Diacono lavent, ex C. 40. de cons. dist 1a. quia Xti Corpus et Sanguinem contingunt. Libri autem laici, licet alias vestes, et palas benedictas tangere possunt ob debitam reverentiæ ob opacitatem rationem.

27. Quoniam observanda circa Stipendium Missæ. Regula 1a. Licet Stipendium justum pro Missa accipere non quidem ut pretium, qd esset Simoniacum, sed ob sustentationem obligationem debitam. In tract. de beneficijs Edilitij Stipendium censetur esse illud, qd lege, vel consuetudine approbata constitutum est, nam licet Stipendium istud non sit vere pretium tamen servat proportionem pretij, quatenus in ea servanda est ratio justitiæ, sicut qd illud est justum pretium, qd ex lege taxatum, vel communiter consuetudine receptum, ita etiam Stipendium. Item non licet amplius exigere.

2o. Cum dat Stipendium, ut celebrentur Missæ, in tali loco, in tali loco, vel tempore in tali causa &c. hæc ob ex justitia servari debent: nam dans non vult transferre dominium Stipendij, nisi sub hac conditione: et alter recipiens hoc ipso se obligat ad ea ad qæ petitur.

Hinc.

Hinc peccat graviter Sacerdos, si diu differat nam interea magno spirituali fructu injuste privat eos, quod debitor est, imo tenetur ad restitutionem, si Missa non fuerit ad specialem intentionem qui Stipendium dedit. Idcirco non licet plura Stipendia accipere pro totidem Missis, quas prohibet non posse celebrare, nisi post longum tempus, si offerens id non consentiat, nam alioquin saepe contingeret illas non posse amplius dici propter Causam ab offerente intentam. Vg: Pro infirmo, qui ante moriet.

3io: Non licet anticipate dicere Missam pro iis, qui sibi primo offerent Stipendium. Nam 1o Contra, id est prohibitum a Sacra Cong. Cardinal ordinis Pauli 5. 2o: Dans Stipendium intendit, ut post datum Missa sibi applicetur. 3io: Deus non confert anticipate effectum meriti, ut Sacrificii. 4o: Cui Stipendium majus solito pro Missis accipit, tenetur integrum dare iis, quibus Missas celebrandas Comittit, accepta parte sibi retinere. Nam 1o intentio dantis est, qd totum Stipendium celebrans accipiat. 2o: Hoc sapit turpe lucrum.

5io Urbanus VIII id expresse vetuit decretum cum sequentibus Et Alex. 7. d. 12. ponens post decretum Urbani et Sacerdoti illi Missa celebranda traditur pro alium satisfacere collato illi minori Stipendio alia parte Stipendii sibi retenta.

5o: Non licet pro una Missa accipere plura Stipendia, nec pluribus acceptis licet una Missa satisfacere. Nam qui dant Stipendia intendunt tot pro se fieri, et specialia applicare Sacrificia, et sub hac tacita conditione dant.

Deo Alex. 7. d. 12. ponens non est contra justitiam pro pluribus Sacrificiis Stipendium accipere, et Sacrificium unum offere, nec etiam contra fidelitatem, et si promittam pro rei factione etiam juramento firmatam, dantis Stis

dantis Stipendium, qd pro nullo alio assignari. Unius enim
Unius Missæ valor sit infinitus secundum eam, quæ continet,
& tamen limitatur secundum limitationem aplicationem
Imo qui diversa Stipendia singulo justo pretio minora accepit
pro pluribus Missis ñ pt illa ad justum pretium reducere, et
per pauciora Sacra satisfacere. Nam hoc ipso qd acceptat
Stipendia minora Confessi juri suo cadere, et reliquum condo-
nare; facileq promisit se totidem Sacra dicturum. Unde
Sacra Congreg Urbani 8i Sive specialiter attributa declarauit
Contra facientes graviter peccare, et ad restitutionem teneri.
in Bulla tom. 4 p. 688. 6o. qui ab aliquo Stipendium accepit,
quidem accipere, qui sit ei aplicet in eadem Missa eam par-
tem, quæ ipsi Sacerdoti contingit. Nam 1o hoc repug-
nat praxi Ecclæ, et sensui, ac intentioni fidelium. 2o Hoc ipso
qd Sacri aplicatio alteri debita ẽ ex justitia ei debiti fructus
fructus, quod ẽ caput. 3io. Fructus illa requit alteri aplicari.
4to Alexand 7. d. l. ppones Duplicatum Stipendium pt Sacerdos
pro eadem Missa licite accipere aplicando petenti partem etiam
specialissimam fructus ipsimet Celebranti, cõtra dictum
Urbani 8i. post decret
7o. Rota Sacra Congreg Confirmante Urbano 8o Sacerdo-
tib qui singulis diebus Missas tenente celebrare ratione
beneficii, ut Capellæ, legati, aut Salarii, si eleemosynas pro
aliis etiam Missis celebrandis susceperint ñ posse eadem
Missa obligationi satisfacere in Bulla tom 4i c. 419.
8o. Sacra Cong. apud Sagramum declarauit et eum, qui ac-
pit Stipendium ad celebrandam Missam pro Mortuo, et alium
Stipendium ad celebrandum pro alio infirmo ñ satisfacere
unica Missa utrig obligationi aplicando fructum satisfa-
ctionis ñ mortuo, et impetratorium vivo.

9o obligat

9o. An Celebrandum obligatus in tali Cella, v altari peccat mortaliter, si sine justa causa alibi celebret, quia in re gravi defraudat fundatorem, v dantem Stipendium ex S. Greg. Ep. 29. l. 9. 9do si Capellanus impediretur a celebrando per paucos dies justa multas v tenetur supplere per alium, v compensare; quia v supponitur hanc fuisse mentem fundatoris. Secus si pluribus diebus fuit impeditus. 10o. Beneficiatus v ppria authoritate imminuere nrum Missar. alium Constitutum etiam si ob imminutionem reditnum, v valoris pecuniae v accipiat Stipendium sufficiens. Sed recurrendum e ad Epum ex Trid Sess. 25. c. 4. imo ad Papam ex decreto Ppe.

Qu. 8. Quanam observanda a Pre Circa Cellam pollutionem reconciliationem excecrationem?

R. 1o. Qd mortale celebrare Missam v officia divina, v mortuum sepelire in Cella polluta, nec reconciliata v interdicta, v excerpta: quia e contra prohibitionem Cellae, in re grali ad Religionem pertinente, nulla tamen ideo contrahit Censura, Irregularitas, qd nulla sit in jure expressa.

2o. Cella polluit, seu violat 1o Per injuriosam sanguinis effusionem, quo vor Copiam sanguinis indicat, C. ult. de Consecr. Eccl. et capite unico eodem tit in 6to. 2o. Per homicidium voluntarium, et injuriosum licet factum sine effuso sanguine, ut per venenum Strangulationem &c. C. 4to de Con. Requiritur autem ut vulnus receptum in Cella; etiam si Sanctus foret exegit, et extra Cellam moriatur, v sanguinem effundat, v si vulneretur in Cella, in existentia [illegible]

3io. Per qualemcumq humani seminis effusionem voluntariam C. ult de Consecr. Eccl. etiam secundum per actum Conjugalem, non verba legis generalia St. 4to.

4o Per Sepulturam Ecclesiasticam in Collegiati. C. 7. de consue
Cito Secundum multas Synodos Catholicis Sepulturam haereticis
in locis Sacris licet ubi haereticis Catholicis permixti tolerantur
qui si sit nominatim denunciatus, quia illicita sit ex C. 2. de
haereticis in 6o.) 5o. Per Sepulturam infidelium in Cimiteriis
C. 7. & 8. de Cons. distinct. 1. & proinde infantes non baptizati cum
ne ejusdem negotii, qualemcumque sortiantur, esse mortale illicitum
sepelire, et imo eadem ratione illa, cum sit extrahenda a se ipsa non
sit non baptizatus.

Observa 6o Nomine Ecclesiae quoad hunc effectum non intelligi oratoria
in omnibus privatis, etsi ad hoc designata ad Celebrandum, quamvis
quandoque Ecclesia, et Secundum majorem intelligentiam loca publica
ut Cremeteria, aliqua horum similia quae non sunt sacra, nec benedicta
sunt, nec consecrata ab Episcopo ad hoc, ut in his publice Celebretur in qui
bus requirunt Corpora, mortuorum Sepelimi; Quia haec loca comprehen
duntur nomine Ecclesiae, cum ista Communiter appellentur. Et quatenus
ista etiam non consecrata, nec benedicta secundum illos protulerit
C. Sill. de Consecr. Eccles. et C. 11. de immunit. Eccl. Cimiteriorum pollutio
nem quidem Ecclesiae, ita ut mortale sit in eo Sepelire &
eodem modo reconciliatur. Verum locus indigeat reconciliatione, quae
est actus publicus; nisi factum publice constet & notorium sit, nec
ipse sit occultus; sunt tamen vera sacrilegia, et adeo gravia, qui
bus fiant notoria, Ecclesia eget reconciliatione, Ecclesia non
censetur polluta, si aliquis peccatis contingens, quibus Ecclesia non
declaratur in Canonis adhuc exhibeat, ut cum sub tempore, quo quis
non sit ad Sepulturam, Secundum multos Sanctos. quia haec
non pertinent ad Ecclesiae Corpus, seu de Capellis, vel Collecta
Ecclesia, prohibentur Simul altaria, etiam et Cimeteria, Sicut
et Contiguum: quia accessorium sequitur conditionem principalis
et Regulariter sunt ab eo vicy versa ob oppositam rationem. Cimiteria
de Cons. Eccles. et altaria n. 6.

IIIo Ecclesia pollutio tollitur ejusdem reconciliatione, si fuerit
factum, benedicta a Episcopo vel ab aliis cum aqua benedicta Sanctorum
per Simplicem Sacerdotem Ex Cap. 1. de Consecratione Ecclesiarum
vel Altarium potest a solo Episc. C. 9. de Cons. Eccles. et Script. in Conti
nuat. potest a solo Episcopo reconciliari, quia ipse per Celebrationem
Missae, etiam bona fide factam, Ecclesiam consecrat, Sed Regulariter
reconciliat, cum Missa per Canonicos in Sacello fieri debeat
per ritus Canonicos, prout in suis Statutis, et nullus Canonicus, per Celebra
tionem Missae per sui Statuti.

IV. Ecclesia decretatur, seu admittit suam Consecrationem
si pariet ecclesia Ecclesiæ secundum majorem partem est manet
apud Corruant. Omnis eorum Hostia saut pejor, pars simulata
ferat, et Can. 20. de Cons. dist. 1. Tunc de Calicis de Con-
secra si pariet ecclesia paulatim Deluuiorum est manet per,
fugantur modo pejor non sit major.
Ex. Si totum solum formal, quia Consecratio potissimum
in partibus Sed Ecclesiæ sunt ibi formæ ecclesiæ de Con-
sec. dist. 2. Can. 1. Ecclesia non
sit consecranda alterius nec vicissim.

Controversia V. de Eucharistia

Sacramentum Eucharistiæ vere realiter & substantialiter
continet Corpus & Sangvinem Christi contra Wiclefum, Zwinglium
Carlostadium, Calvinum, Confessionem Augustanam.
Probatur I°. Ex Scriptura. Matt. 26. v. 26. Accipite & comedite
hoc est Corpus meum. Et hic est Sangvis noster. Matt. 14. v. 22.
Hoc est Corpus meum, & hic est Sangvis meus Novi Testamenti
qui pro multis effundetur. Luc. 22. v. 19. Hoc est Corpus meum
quod pro vobis datur, & hic est Calix Novum Testamentum in
Sangvine meo, Joan. 6. v. 57. Caro mea vere est cibus, et Sangvis
meus vere est potus, qui manducat meam carnem, & bibit meum
Sangvinem in me manet, et ego in illo. 1. Cor. 10. v. 16. Calix benedictio-
nis, cui benedicimus, nonne Communicatio Sangvinis Christi est &
panis quem frangimus, nonne participatio Corporis Domini
est. Idem ubi dicit 1. Cor. 11. v. 27. Quicunque manducaverit panem hunc, &
biberit Calicem Domini indigne reus erit Corporis et Sangvinis Domini.
Ergo. Probatur II°. Rationibus. 1°. Ita Scripturæ verba accipienda sunt,
Ergo. Probatur II°. Rationibus. 1°. Ita Scripturæ verba accipienda sunt,
Hoc quod demonstratur sub actis est sub panis, & vere est
Hoc quod demonstratur sub actis est sub panis, & vere est
Corpus meum, & Sangvis meus. Sed adverte, Salvator dicit: Hoc est
est Corpus Christi, hic non est Sangvis Christi. Ergo adversarii potam
Confidenter dicere verba Christi III. Pet. 4. Si quis loquitur, quasi
vobis Corpus, quæ pronobis tradetur, et Sangvinem, qui pro mo-
bis effundetur est in passione. Sed tunc non fuerunt Corpus, &
Sangvis Christi est in passione. Sed tunc non fuerunt Corpus, &
Sangvinem Christi, quæ pro nobis tradetur, & effundetur, sed Sanguinem
Suum Corpus, quæ pro nobis tradetur, & effundetur, sed Sanguinem
Christi est, quæ pro nobis tradetur. Ergo III°. Eucharistia non solum est
Christi est, quæ pro nobis tradetur. Ergo III°. Eucharistia non solum est
Sacramentum, sed etiam Sacrificium, quæ tollit, & satisfacit
Sacramentum, sed etiam Sacrificium, quæ tollit, & satisfacit
pro omnibus peccatis vivorum, & mortuorum, sed in Sacra-
pro omnibus peccatis vivorum, & mortuorum, sed in Sacra-
mentis non tollitur humana, quæ tollit, est Testamentum, ve-
mentis non tollitur humana, quæ tollit, est Testamentum, ve-
ne remissionibus, & pœnis sit debitum. Ergo. Datur in Testamentis
ne remissionibus, & pœnis sit debitum. Ergo. Datur in Testamentis
Romanis ubi Christi dicitur, sed ubi Testamentum est, ibi necessa

ego: Domus ego mea, & ei obtundere ejus ei figura Domus agni &
Ergo tanto magis in Testamento Xti.

Objicit 2° ex Scriptura Joan 6. v. 59. ait: manducat hunc panem
vivet in Aternum. Et 1ª Co 10. v. 16. Panis quem frangimus nonne
participatio Corporis Domini est Ergo in Eucharistia datur ipsa
substantia panis, & non Corporis Xti; R. Dum loqui de panis
per substantiali, dixi ea alium v. 1ª Co 11. 27. Ergo dum panis dicitur
Corpus panis brevis, qui de Coelo descendit, Oppositum autem
vocare panem juxta ea loquendi consuetudinem, quod Scriptura
usus familiare II° Mat 15. 1ª 11. Omne quod in os intrat in ventrem vadit, & in secessum emittitur &c. quæ non existitur in
secessum: Ergo nec in alimento. R. Etiam quæ non loquitur de corpore, quod
corrumpitur, sed quod ad nutriendum corpus salutiferi Eucharistia
audet vivificat corpus, sed ad animam quia nutriendam sum missus
III° Joan 6. v. 64. Spiritus est, qui vivificat caro non prodest quidquam
Ergo Corpus Xti non Corporaliter, sed spiritualiter percipitur manducatur
quæ sunt. R. Etiam si non loquitur de Carne sua, sed de carnali
intelligentia Carnibalium, qui quia carnem Xti manducare
existimabant Carnem Xti non manducandam monebat non hanc scilicet, & truncatim consumendam
Objicit Rationibus 1° Xto prout est Reliquiæ Corpus simul esse
diversis in locis: est enim in hoc loco vi Panis, & non est, quia est
in cœlis: est quia mysticè Ergo &c. R. Naturaliter & supernaturaliter N. Et ad rationem dicitur sequentur Contradictoria, Non viveret
Deus esse hic, non esse ibi; sed tantum esse hic & simul esse aliis
quæ Contradictoria non sunt, cum unum pro loco sit affirmativa
III° In Eucharistia per agitur mendacia dicitur 6. v. 56. Ergo Deus
decoletur pro nobis, quia mendacium est verum abscondit R. Ex
etiam Scriptura sepe vocabulo mendacii Dei qui tamen non
longe est a bono quia nostrum, sed invisibilis. III° Et verum est
quod Corpus Xti infunditur terminum, & restitutum sit ejus Substantia
in Stomachum efficiendi de eo dolia, & tegumentibus extenuatur &c.
Ergo Conquiescere in Coacervamque ejus & quod ore manducatur &c.
Sent, Dicas mittatur ea libi sua sanctæ Xti in Eucharistia: Ergo &
Dicas omnia nihil afficere Corpus Xti, quam glorificatum, sed ea fluxa
circa Eucharistiæ panis, & vini. Sub quibus est Xtus.

Controversia III^a Quæstionem.

Caetam est unum Eucharistiæ non vinculum, sed una, quam celebrat ea
est ejus Xti unum Corpus mysticum. Contra Ecclesiam Græcum, Nestorianum, Armenum, Jacobitarum, Abassinorum, Maronitarum, Christianorum S. Thomæ &c.
Probat 1° ex Scriptura. Joan 6. v. 48. Ego sum panis qui de cœlo descendi. v. 58. Qui manducat me ipse vivet propter me. & v. 59. Qui
manducat hunc panem vivet in æternum. Ergo Xtus sub specie tantum
panis

panis est talis, qualis in se ipso Christus cum Corpore Sanguine, anima, et divinitate. Marci 14. Et cum sumpsisset calicem, gratias agens dedit eis, et biberunt ex illo omnes. Et unus calix sermo Dominus Consecrato bibentibus omnes, sumpto ab eis et tam eorum singulis totus, et integer datus, et acceptus. Ergo Deus non solum totus erat sub specie vini, sed etiam in singulis eius partibus, ac modum spiritus quia totus est in toto, et totus in singulis totius specie partibus. Similiter illud Lucæ 22. v. 19. Hoc est Corpus meum quod pro vobis datur, sub quo habetur non est divisum, ergo omnis et totus est sub singulis specie illius partibus.

Probatur II.° Ratione. Quo sub specie panis, et est conjuncta cum Sanguine, anima, et divinitate, eorum? Si primum datur sub specie panis totus est totus, quod asserimus. Si secundum datur ibi ex tantum vi Corporis, et quia communicatio fit per modum rei, quæ fieri nequit Deus enim per se ipsum solus Rom. 6. v. 9. Resurgens ex mortuis, jam non moritur illi ultra non dominabitur. Ergo necessarium est sub illis beatus totus.

Objicit 1.° Rationibus. Cibus et potus. Matth. 6. v. 25 quid manducabimus, aut quid bibemus, et Corpus, et Sanguis Christi sunt cibus, et potus. Ergo sub specie panis non est Corpus, sub specie vini non est Sanguis. Ergo sub specie panis tantum est Sanguis, et sub specie vini tantum Sanguis. Resp. Cibus, et potus Christianis debentur sub utraque specie.

Objicit II.° Rationibus. Si sub est totus sub una specie. Ergo sub altera specie deest. Resp. Nego sequelam, quia una species sumpta dicit memoriam passionis Christi II.° Christus est totus, et integer sub qualibet specie. Ergo sanguis requiritur ad hoc, ut sit Sacramentum, quod est absurdum. Resp. Nego sanguinem esse in Sacramento ad hoc, ut sub specie Panis, et Corpus sub specie Calicis, et Corpus sub Calice sit totus sub specie panis, quod absurdum non est. III.° Divisa sunt duo, et unita humanitati, et tam in uno, quam in alio, ubi esse Christi datis, et tam in uno sequitur ubi unum est, ibi, et esse Christi humanitati. Ergo ubi unum, et est Corpus, ibi, et Christum esse. Sanguinem. Resp. Nego sequelam, et dum Corpus ex vi dictionis, et Corpus datur, non tamen Corpus, et Sanguinis, et anima, et divinitas, et unitur Corpori, et Sanguini, et anima est mortuus, et resurgens, et pro tali amicis emittens.

Controversia III.ª Quis dem Sacramentum Eucharistiæ quid sub Panis, et vini specie Consecrationis tota substantia panis, et vini, sed per tota Consecrationis tota substantia panis, et vini in Sanguinem Christi, quo verbis dicitur Corpus, et tota substantia vini in Sanguinem ejus, quo

ut Clare significatur a Matt. 26. Marc. 14. per particulam Causalem enim omnino dicendum est hæc verba præcipere Communionem non vero Obligationem, ut evidenter constat ex Matt. 26. Hic bibite ex hoc omnes, Calix gratias agens dedit illis, dicens: Bibite ex eo omnes, Hic est sanguis meus novi Testamenti. In quibus postremis verbis obligem sequamur necessario dicendum erit ista verba. Hic est sanguis meus, prout bibentes actionem fuisse dicta, ita ut alter solos non sanguinem, sed vinum tali modo bibisse, nihil aliud per primam hanc fuisse demonstratum quod ad asserendum præceptum attinet bis.

Objicit II°. Rationibus I°. Baptismus est ita ad eternam vitam necessarius, ut sine eo salvari non possint: Ergo nec Eucharistia est ita necessaria ad S. C. Item Baptismus vere transeunt, Eucharistia vero permanens Confessio, quia Baptismus Sacramentum non Confessionis in aqua, quæ est res permanens, sed in ablutione per aquam cum verbis facta est, quippe lavacrum aquæ in verbo vitæ. Eucharistia vero non Confessio in sola actione, i. manducatione, aut benedictione, ut sola actione, sed in pane sanctificato quæ res est permanens, nec dari nec etiam fieri nemo dubitat. Sic & Cathedra Sacramentalis in actione Confessionis, quia non forma eorum ostendit. II°. Sacramenta pendent a divina institutione: sed dum instituit Eucharistiam, sub manducatione non autem ut in Tabernaculo Cibario ostenditur & servatur. Ergo non est Sacramentum, nisi cum manducatur &c. Sed non justificat ut præcisa Consecratione illico manducetur, sed justificat Consecratio cum destinatione manducationis quod etiam fit, licet in Tabernaculo Cibario, ut asservetur Deinde dum non prohibuit servari in altari videri potest ut semper opportuno manducetur.

Controversia 2da. Quidnam Sacramentum Eucharistiæ a Christo institutum fuit in pane Azymo, Contra Græcos recentiores, Jansenium, Cornelium a Lapide, Themistium, Calvinum.

Probatur I°. Ex Scriptura. Matt. 26. v. 17. Primo die Azymorum accesserunt Discipuli ad Jesum dicentes: Ubi vis paremus tibi Pascha. Marc. 14. v. 12. Primo die Azymorum quando Pascha immolabant &c. v. 16. venerunt discipuli & paraverunt Pascha. Joannes quidem Græci moris ignarus Scripsit c. 13. v. 1. diem veneris, seu sabbati, quasi sequi c. 18. v. 28. diem festum: esse. 19. v. 31. Pascha Azymorum sed hujusmodi dies festum

ed ante diem Jesum Lazetha id est Jeria 5ta die 14 Martii & vespe-
am, qui erat primus dies Azymorum, instituit suum Eucharistiæ
acramentum polens sequenes in pane Azymo.
Probat 2° Ratione. Cum in ultima Cena instituit Eucharistiam
ndalem panem, qualis tunc semper id fieri solitus fuerat, sed in vespe-
a die Azymorum non erat solitus panis fermentatus, ergo non
pane fermentato. Et ne dicas quod licet hebraeorum
divina Deut 12. & 16. Septem diebus Azyma comedetis, in die primo non
erit fermentum in domibus vestris: quisquis comederit fermentatum
cidet anima illa de Israel, a primo die usq ad diem septimum. Ergo
in Azymo instituit.
Objicitur 1° Scriptura Matt 26. v. 5. Marci 14. v. 12. Lucæ 22. ver.
7. ad 20 dicunt in hoc est Eucharistiam ut Aquila vertit. Ergo &c.
Respondeo, & respondendo Rabbi quidam Leo Judæ Colebant &
Azymis fermentum offerebant, ut ex præcedenti versiculo
clare liquet.
Objicitur 2° Rationibus. 1° Azyma sunt propria Judæo-
rum. Consecrare Eucharistiam in Azymo est Judaizare. Ergo est
peccare ut ipsi eodem ritu & ad eundem finem. Ubi non
sunt eadem rationes ut illi eodem ritu & ad eundem finem. Ubi non
sunt eadem rationes non est eadem lex. Ergo
Licet panes propositionis erant panes Azymi, & tamen ut dicit 1 Reg
21 fermentati, est apti ad edendum hominem. Ergo &c. Respondeo
fermentati, sic aptitudo edendum, Azymi tamen aptior est
ad sumendum pro sacramenti.

Controversia 6ª de Eucharistiæ Sacramento.

Sacramentum Eucharistiæ a quibus Sacerdotibus conficiatur.
Sacerdotes Sacerdotes, & hi soli sunt ministri Eucharistiæ.
Probatur 1° ex Scriptura Luc. 22. v. 19. Hoc facite in meam Commemo-
rationem: quibus verbis solis Sacerdotibus eorum ipsorum munere sacerdotali
Apostolis Consecrandi Corpus & Sanguinis sui habita, prout sancta
Mater Ecclesia ab Spiritu Sancto edocta, etiam præcepit dicens
Causa in nullius alterius Ministri quam sacerdotis ordinationem
Hoc verbis Accipite potestatem offerendi Sacrificium Missæ
quam pro defunctis & nulla alia potestate humana, aut divina
hoc potestatem Sacramentum Confessionis, & Sacrificium offerendo &c. nec ab Angelo quidem, nisi ex dispositione divina.

Non ergo valide Confecerat, & offert, sed gravissimo sacrilegio peccat, qui non est ordinatus Sacerdos.

Probatur 2.° Ratione. Status legis Evangelicæ est multo perfectior, & excellentior multo, quam Status, & Sacrificium legis Antiquæ: sed in hoc Statu Sabbi Sacerdotes Conficiunt, & offerunt Sacrificium, unde legimus Parabolam Act. 14. Viam Legem in domo Domini, & pro amore Dei, & eius quod obtulerit Sacrificium Dei cum non esset Sacerdos, loquebatur omnia generaliter Status, quam Scripturæ meminerit de his Sacerdotibus mysteriorum Dei.

Objicit 3.° ex Scriptura Luc. 22. v. 19. Hoc facite: sed hæc verba solum significant: manducate, & bibite, quæ omnibus Sanctis Convenit. Ergo &c. R. N. C. Nam Soluit Lucas sine Evangelista habet verba illa hoc facite, quæ non reperiuntur in illa Solaj manducate, & bibite, quia Lucas ista verba: manducate, & bibite non habet, sed ad omnia præcedentia Sanctorum Patrum, quod Sacerdotes imitari, semper verba illa hoc facite, non solum significant: manducate, & bibite, quod etiam omnibus Christianis, Sed etiam Sacerdotibus, & ab his distribuite quod Solis Christianis convenit, Sacerdotibus Sacrificium offerre, & consecrare, Sic Petrus in Actibus 2. v. 9 loquens ad omnes fideles vocat illos Sacerdotale 1. v. 9 Vos autem genus electum, regale Sacerdotium. Sic Sacerdotibus Christianis competere Sacramentum Eucharistiæ &c. Ergo R. d. M. Vocat omnes Sacerdotes in sensu proprio &c. improprio N. C. qui etiam sunt electi fideles Dei, & observant aliquod Sacrificium improprie dictum, nempe Sacrificium justitiæ illud Psal. 49. v. 19. Sacrificium Deo Spiritus Contribulatus.

Objicitur 4.° Ratione. Non fuit lex naturæ, cum Abel obtulerit Deo Sacrificia, sed hi non erant Sacerdotes. Similiter Samuel non erat Sacerdos, cum non fuerit de progenie Aaron, & tamen legitur 1. Reg. 16. v. 5. Sacrificium Domino obtulisse. Ergo N. C. Quamvis ut patet primogenitum fuisse Sacerdotem: nam inter lex naturæ tempore Patres erant semper Sacerdotes: & Abel, & Noe, & Samuel non fuisse Sacerdotes, Deo divina tamen permissione Sacrificia obtulisse.

Controversia 4.ª de Sacram.

Sacramentum Eucharistiæ non debetur ex vi Institutionis Christi, neque ex ipso Christi Verbo Petrum &c. Nobis Sem, Sacerdotium, Nempe Sem, fuit Heres Calormeni.

Probatur 1.° ex Scriptura Joan. 6. v. 51. Vis. ego sum panis vivus

non tamen absolute. Sed cum limitatione libertatis. Hoc fac
quoties cunq; libebit.

Objicitur Rationibus 1o. Sacramentum Eucharistiæ sicc
Sumendum ab eis, qui vel est ab instituto. Sed
tutum est poutaga Specie. Ergo &c. Pro. Sic est Sumendum
pro ut est institutum quo ad Sub utranq; alias Sumptionis &
ad accidentalia &c. II. Eucharistia subuta ab Specie ei
idutæ pro omnibus. Ergo etiam sic Sumendo ab omnibus
&c. de Eucharistia subuta a Specie est instituta pro om
bus, ut ostendo a pro omnibus &c. ut Sumendo a ab om
bus n. III. Sacramentum Eucharistiæ est ultimum Tes
mentum, quo Xtus moriturus Corpus & Sanguinem
Suum legavit filiis suis. Ergo qui tantum sub una Specie
non recipit Testamentum Xti violant, filiorq; parte hæredi
tis defraudant. R. Negando Min. Scripturis legimus esse
res de Eucharistia, sed absurda dicere, esse Corpus
Corpus & Sanguinem eius hæreditatem nostram esse, neg
am tam ergo &c. defraudare aliquem a re, cum ali
quo Subuno Specie Sumpsit: & esto fraudaretur aliq
gratia cum tam non Rae ad Salutem non sit necessaria d
fraudare autem patrem hæreditate, hæreditate cog
præventus gratia Sacramentali quam ei manducatio
fidelis Sacramenti præcipere præsent.

Controversia 2a. Eiusdem.

Sacramentum Eucharistiæ ab Ecclesia justis de causis
ministratur tantum sub una tantum panis Specie

Contra eosdem.

Probatur 1o. Ex Scriptura. In vetere Testamento figuris
juis Sacramenti Quæ &c. Signum vidi, ergo Sacramentalis
Manna &c. testatur, quæ appellatur panis de cœlo
nens. Ergo etiam ipsum Sacramentum per hanc figura
significatum non necessario Sumendum est ab eis sub
ego vino, per Consequens &c. In novo Testamento ad
hoc verbis præcedenti vidimus Christum præbere Sanguinem
Discipulis, & Apostolorum, & primorum Ecclesiæ
Sumptum Xti, & Apostolorum, & primorum Ecclesiæ
Deinde Sanctus Paulus testatur Eucharistiæ antiquo, qui omnem Sum
tionem Utriusq; Speciei ut Sufficientem agnoscunt
& Ecclesia justis legibus Subuna tantum
Probatur IIo. Ratione Ecclesiæ protestatis circa actus, &
administ

& administrationem sacramentorum? Salva cujusq; substantia? Ad quid mutare, quando ob grave Ecclesiæ incommodum sub altera tantum specie non permittit? Ad substantiam sacramenti, sed tantum ad ritus assistentem Ecclesiæ obgrauantes, sed ratione ejus mutationem exprobrare cognoscitur? Ecclesiæ & precationem ejus non attendere? Sumptionem necessariam præcepta Domini Joan. 6. v. 54. & vos obedientes alterationi tantum parere? & tamen cum ad substantiam sacramenti non pertineat, justissime Ecclesia ab Ecclesia sublata est. Cyp. quod primam partem habet Consul. 2 Ubi Controversia? ubi Sectarum nouitas? Sub una specie, quam sub utraq; totum Christum, & verum Sacramentum probatum & traditum habet, quare talis sumptio ab Ecclesia non admittebatur? Prosper lect. ad Gr. 14. v. 4. 10. ait omnia honeste & secundum ordinem fieri: sed Certe in Concursu fidelium sapere expendere & sapientium sanguinem in superfluo bibere, non decet. Sapere & sapientium sanguinem in superfluo bibere, non decet. Ut servetur unitas multitudinis minime sunt honesta alterationes? Ut servetur unitas mentis & vinculum Ecclesiæ, ad vetitas etiam & malas Ecclesiæ mutationes? & Mater Ecclesia obedientes & non rebelles? Ecclesiæ natura fit & abhorrere, multis impedimentis & expeditum esse? Ecclesiæ multum sonat tantum vinum non habere non posse, quantum pro totius mundi hominum sufficere? Ecclesiæ sub specie panis tantum Christum corpus & sanguinem & sub specie vini tantum sanguinem, non vero corpus & Christum? Ecclesiæ contemtiæ? Demum ad Communicandum sufficere? & non hæreticorum pertinacia, qui per præmissum urgent utranq; speciem esse ad salutem necessariam. Ergo.

Objicit 1°. ex Scriptura. 1. Cor. 10. v. 4. Petra autem erat Christus. Petra nostrum omnes eramus, & bibimus spiritualem manducavimus & potum bibimus. Ergo etiam omnes tam debent bibere & sanguine Christi aquatilla sunt figura hujus sanguinis? Hebræos ex petra aquatilla sunt figura hujus sanguinis? Hebræos ex petra aquam dare? Temptare nos non licet sumptis? Matth. 4. aquam dare? Temptare nos non licet sumptis? Matth. 4. expecto, & Manna omnibus datum est? Exod. 16. certo simul Exod. 16. v. 1. aqua vero in Rhaphidim Exod. 17. v. 1. Quare tam Ecclesia illegitime privatus signum sunt Eucharistiæ sub una specie sumendo? Objicit 2°. Ratione. 1°. Quod Superiori Concedit, prohibere nequit? Sed Christus quamvis non præceperit unum calicem Sacramentum fidelibus ad illum: Ergo & illum non concessit? Tam ex fidelibus ipse ad illum: Ergo & illum non Contulisse fidelibus ipse ad illum: Ergo & illum non Contulisse fidelibus ipse ad illum: Ergo & illum non Contulisse

non est necessarius ad salutem, unde multi Judicant Eccia, fidelis
Caseo fidelis non necessario, quam Sacramentum eucharistiæ
Sacramentum multiplicius in differentiis. III. Cap. Sacramentum
Sacramentum subsistat, Species, Ergo Christus in Sacramento
& Sacramentum Eucharistiæ in specie, Ergo Christus in Sacramento
em requirere in oratione.

Controversia 9ª. Quæstionem

Sacramentum Eucharistiæ Cultus latriæ adorandum est; contra
Confessionem Anglicanam, Lutheranos, Calvinistas, Socinianos
Sacramentarios.

Probatur 1º. Exodus Mat. 4. v. 10. Christus sequens divinum præ-
ceptum: Dominum Deum tuum adorabis, illi soli servies. Sed
Christus in Eucharistia est Deus noster, Ergo Christus in Eucha-
ristia Cultu latriæ adorandus est. Probatur 2º. Deus pater spe-
ciali præcepto mandavit Angelis, ut filium unum in carnem
in præsepio jacentem adorarent, Deum itaque in hoc primo
genitum introducens dicit: et adorent eum omnes Angeli Dei
Matt. 2. v. 11. Sed Magi Christo adhuc infanti mandato præcedente adora-
runt Deum in præsepio obvolutum pannis, Ergo et merito
nos ad Christum Angelorum & Magorum exemplum in Sacra-
mento primogenitum sub speciebus panis & vini latentem adorare
debemus. Probatur 3º. Psalmus 98. Exaltate Dominum Deum
nostrum, et adorate scabellum pedum ejus, quoniam sanctum
est. Joan. 9. v. 38. Domine credo, et adoravit eum. Joan. 4. v. 23.
Quia Pater tales adoratores quærit qui adorent eum in spiritu
& veritate. Apocal. 5. v. 14. Et procidentes viginti quatuor
seniores adoraverunt agnum. Psalm. 21. v. 28. Adorabunt in
conspectu ejus universæ familiæ gentium. Psalm. 71. v. 11.
Et adorabunt eum omnes reges terræ. Psalm. 85. v. 9. Omnes
gentes quascumque fecisti venient et adorabunt coram te Domine.
Psalm. 94. v. 6. Venite adoremus et procidamus ante Deum.
Psalm. 131. v. 7. Adorabimus in loco ubi stetere pedes ejus.
Isaiæ 45. v. 14. Ad te adorabunt et deprecabuntur. Isaiæ 66.
v. 23. Adorabit omnis caro coram me. Matt. 2. v. 2. Ubi est qui
natus est Rex Judæorum? Venimus enim adorare eum. Matt. 4.
v. 9. Hæc omnia tibi dabo si cadens adoraveris me. Matt. 8. v. 2.
Et ecce leprosus veniens adorabat eum. Matt. 9. v. 18. Filia mea
modo defuncta est, sed veni, impone manum tuam super eam et
vivet. Et surgens Jesus sequebatur eum. Matt. 14. v. 33. Qui
autem in navi erant venerunt et adoraverunt eum. Matt. 15.
v. 25. Mulier autem venit et adorabat eum. Matt. 20. v. 20.
Mater filiorum Zebedæi adorans petebat aliquid ab eo. Matt.
28. v. 9. Et ecce Jesus occurrit illis dicens: Avete. Illæ autem
accesserunt et tenuerunt pedes ejus et adoraverunt eum. Marc.
5. v. 6. Videns autem Jesum procurrit et adoravit eum. Luc.
24. v. 52. Et ipsi adorantes regressi sunt in Jerusalem. Joan. 9.
v. 38. Credo Domine, et adoravit eum. Joan. 12. v. 20. Erant
autem Gentiles quidam ex eis qui venerant ut adorarent in die
festo. Apocal. 4. v. 10. Et procidebant viginti quatuor seniores
ante sedentem in throno et adorabant vivum in sæcula sæculorum.
Apocal. 5. v. 8. Et cum accepisset librum, viginti quatuor
seniores ceciderunt coram agno. Apocal. 7. v. 11. Et stabant in
circuitu throni et adoraverunt Deum. Apocal. 11. v. 16. Et
viginti quatuor seniores qui in conspectu Dei sedent in sedibus
suis adoraverunt Deum. Apocal. 19. v. 4. Et procidentes adora-
verunt Deum sedentem in throno. Apocal. 22. v. 8. Ego Joannes
qui audivi et vidi hæc. Et cum audissem et vidissem procidi ut
adorarem ante pedes angeli. Ergo Christus in Sacramento Eucha-
ristiæ, Corpus, Sanguis, Anima, & Divinitas Jesu Christi
Deus ab omnibus adorandus est.

Probatur 2º. Ratione tutæ providentiæ adorandus est, qui ubique
est, sed Christus Jesus est ubique in Sacramento Eucharistiæ, Ergo
in Eucharistia adorandus est. Probatur 3º. Ratione Sacrificii
in loco: Sacrificium enim non est, ubi adoratur, sed ubi offertur
et immolatur. Sed Christus in Eucharistia offertur et immolatur
in Missæ Sacrificio, Ergo Christus in Eucharistia adorandus est.
Probatur 4º. Ratione Sacrificii: Sacrificium enim non est, ubi
adoratio Dei non est, alioquin et in morte Christi adoratio
fuisset, quia Sacrificium fuit. Joan. 19. v. 30. Et inclinato capite
tradidit spiritum. Sed Christus in morte Sacrificium fuit, ubi
adoratio Dei non fuit, Ergo Christus in Eucharistia adorandus
est, ubi Sacrificium est. Probatur 5º. Ratione Sacrificii: Sacrificium
enim non est, ubi adoratio Dei non est, alioquin et in
Calvario adoratio fuisset, quia Sacrificium fuit. Sed Christus in
Eucharistia Sacrificium est, Ergo Christus in Eucharistia adorandus
est. Probatur 6º. Ratione Sacrificii: Sacrificium enim non est,
ubi adoratio Dei non est, alioquin et in Cœnacolo adoratio fuisset,
quia Sacrificium fuit. Sed Christus in Eucharistia Sacrificium
est, Ergo Christus in Eucharistia adorandus est. Probatur 7º.
Ratione Sacrificii: Sacrificium enim non est, ubi adoratio Dei
non est, alioquin et in Cœnacolo adoratio fuisset, quia Sacrificium
fuit. Sed Christus in Eucharistia Sacrificium est, Ergo Christus
in Eucharistia adorandus est. Probatur 8º. Ratione Sacrificii:
Sacrificium enim non est, ubi adoratio Dei non est, alioquin et
in Cœnacolo adoratio fuisset, quia Sacrificium fuit. Sed Christus
in Eucharistia Sacrificium est, Ergo Christus in Eucharistia
adorandus est. Probatur 9º. Ratione Sacrificii: Sacrificium enim
non est, ubi adoratio Dei non est, alioquin et in Cœnacolo
adoratio fuisset, quia Sacrificium fuit. Sed Christus in Eucharistia
Sacrificium est, Ergo Christus in Eucharistia adorandus est.
Probatur 10º. Ratione Sacrificii: Sacrificium enim non est, ubi
adoratio Dei non est, alioquin et in Cœnacolo adoratio fuisset,
quia Sacrificium fuit. Sed Christus in Eucharistia Sacrificium
est, Ergo Christus in Eucharistia adorandus est.

Sacramentis

ubi Deus adoretur, tam enim Sacratis secundaria fuit, ut haberemus Deum nobis magis propitium, et ut propitium adgemuerit.

Objicitur 2do. ex Scrip. In tota Scriptura nullum est Sacramentum, quod habeat hoc Sacramentum adorare, nec Christus adorat Cor. 11. v. 24. Annuatissime docet modum recte communicandi illius adorationis facit mentionem; ergo Rex. Nam ad rationem sufficit et sacramentum adorare Deum, et alter Coelestis, et summa vis mentis. Gentium suum adorari praecipit. Et Apostolus licet loco citato non fecerit mentionem expressam adorationis Eucharistiae, satis tamen est, quod Rom 12. v. 1. generatim moneat Rom. ut omnia ad Dei honorem fiant honorem.

Objicitur 3tio. Rationibus 1. Si Sacramentum Eucharistiae esset adorandum, causa esset, quia Deus in eo continetur; sed haec causa nulla est, ut probatur et connexio. Ergo Sacramentum adorandum est, etiam corpus et Anima, quia in omnibus in est Deus per suam immensitatem. Consequens est absurdum. Ergo Rationem adequatam, cur haec Sacramentum adorandum sit non est quod Deus in eo lateat; alioquin communicantes post acceptam Eucharistiam adorandi essent, sed quod Deus sibi talem in illa alia substantia praesentiam velit adorari in ea Christo deputata. Religionis est. Si Christus, et omnem adoremus ubicumque in caelo adorant: ergo 2. Species panis et vini in Eucharistia adorandi: ergo sunt Idolatrae. Nam non solum salvari, sed aliud Deo tribuere, quam nobis, et praeter unum adorandum, et ut Deum, et propter Deum adorandum, ut divinitatis divinitatis divinitatis Consequentionem eum divinitatis. Divinitatis Conjunctum adorem. proximam excellentiam species eorum impressae sunt Conjunctum Regis in Regi propter Corpus Divinitatis Conjunctum adorem. Regis. Nam videns apostolus voluerunt quidem Sacramentum adorari sed aliter, quam nobis et Idolatriam, quam nobis et peregrinam, quod omnes Idolatriam 3tio. Si prostratio ultima Corporis ramam appinguant, prostrationem non agrabunt: ingenua prudentes, et jacere Deo Communicarent non agrabunt. Crassoli Dei amissionem Idolatriae. Si regnare nobis facit eum. Et Crassoli Dei adorant Christum Deum adorare non semper Deum adorant Christum et perpetuo Deum eo verbo non semper honorabit nos vere adorare Deum Auditi sui Principes semper honorabit, sicut peregrinos, qui per ista audiri Accedentes magis venerari Deum, sicut peregrinos, qui per ista audiri magna quem Roborisse habitione. Deum ac principem migrationibus ac principem.

Controversia 4ta. Quidam

Sacramentum Eucharistiae Christum Deum adorare in publicis supplicationibus Corpus coelestis.

Probatur 1mo. Scriptura. In veteri Testamento Num 11. v. 8. et 9. Exodus 18. v. 12. et 13. Dicitur quae figura erat Christi in Eucharistia, circumgesta Exodus 18. v. 12. et 13. Dicitur quae figura erat Christi in Eucharistia, circumgesta fuit Numeri Christum jubente Deo, Hoc autem Christus prae

Deo fertur,

Dog magna pietate, & Celebritate, Rursus Dove 60. V. 17. Solemnis Circumgestatio Corpus Dñi Jesu Christi Celebrata est, ut Sene in sua Regum 6. V. 5. & 8. Reg 8. V. 62. Solemnitate, & ego tali sima legum lyr processione, quem Arca Domini Deserbat, & elocavit in loco suo, quod Sancta Sanctorum nuncupatur. Ergo de plausu Solemnis illa Circumgestatio Christi Dñi nostri Jesu Christi Regis Regum, & Dñi Dominantium in quo latet ejus unigenitus, quisjam ad Dexteram ejus Sedet gloriosus. In novo etiam Testamento Matt. 21. V. 9. Marc. 11. V. 9. Luca 19. V. 38. & Joan. 12. V. 13. Gratissima deguit præsentia, & Suppositi Agillo qua dam ab eo prompto receptus est Dominica palmarum in Jerusalem: quid igitur sobstat quo minus Ecclesia nostrum Regem Christum Circumgestando Deum honore, reverentia, & veneratione circumgestando Deum honore, reverentia, & veneratione Corporis

Idololatriæ, variisq; superstitionibus? Ergo. R. hoc fine fundamentum vanissimum.

Controversia 1ma Quæstionis.

Thesis est verum ac proprie dictum Sacrificium Novæ Legis? Contra hæc Protestantes universi, omnes nostri Sectarii, et Calvinistæ, et Lutherani, et Anglicani, et Graeci Schismatici, et Orientales, et Moscovitæ, et Græci Unitarii, et Armeni, et Jacobitæ, et Nestoriani, et Abissini, et Indi, et Æthiopes, et Coptitæ, et Nubienses, et Nigritæ, et Guinei, et Congenses, et Angolenses, et Monomotapæ, et Monoemugi, et Cafri, et Hottentotti, et Barbari, et Mauritani, et Mahometani, et Turcæ, et Persæ, et Tartari, et Sinenses, et Japonenses, et Indi, et Peguani, et Siamenses, et Malabares, et Mogores, et Zeilanenses, et Mindanai, et Philippini, et Moluccani, et Celebenses, et Borneenses, et Sumatrani, et Javani, et Molucchenses, et Papuani, et Novi Guineenses, et Novi Britanni, et Novi Hebridenses, et Novi Caledonenses, et Novi Zelandenses, et Novi Hollandenses, et Tasmanenses, et Novi Cimbri, et Novi Georgiani, et Novi Orcadenses

a sanguine & vicissim Consequenter & Corpus, in quo Consistit status
sacrificii in Christi: Ergo III. Pro Alla Religio Christiana non est
vera, qua primitivo sacrificio, quia ex patuali divina mandatio-
nis Raphe per nominem Deberdaeo est Subjectum, et aliqua illi
esse in recognitionem eum supremi Dominii in nos. Sed hoc
Conbigit per sacrificium, ut ex ejus formalis, et essentialis Concep-
tu habetur: Ergo Deus non est Deum Ecclesiae
suam primarie voluisse vero hoc primo sacrificio, quod dum ad ejus
Ecclesiam, et Sacramentum mortis Christi pro fidelium
dominium. III. Ecclesia Catholica semper fuerunt, semper sola,
altaria, & Sacerdotes: Ergo semper fuit vera sacrificium.

Objicit. I. Scripturae, et multi Evangelistae expressius vocant
sacrificii: Ergo Rp. D. Cum quia ea de re vocant sacramenti
apud Evangelistas, et multos expressius: Ergo Eucharistia non est
sacramentum? Cum etiam quia Christus in multi voce non est sacri-
ficii dicendo: hoc facite in meam Commemorationem Luc. 22. 19. dixerit: Hoc facite in meam Commemorationem
Ergo sacrificium Christi non est sacrificium proprie dictum, sed tan-
tum representativum sacrificii. Rp. D. Ratio est quia ea omnes
potest esse simul memoriale sacrificium, & representativum alterius
sacrificii. Sic olim in molatio Agni Paschalis memoriale quia mem-
orativum sacrificii Exodi, et figurativum, et quodammodo
sacrificium Christi, et Nostri: Vide Legi. III. 5. 16. 10. 17.
Sed una oblatione Consummavit in sempiternum Sanctificatos
Ergo non est necessarium aliud sacrificium. R. Ut. Consequen-
tiam. Quoad Sufficientiam, Christum Dominum ad efficaciam, et applicatio-
nem meritorum illius. Rp. D.

Objicitur. Rationibus. I. Eucharistia est sacramentum: ergo
non est simul esse sacrificium. Rp. D. Non est esse sacrificium
formaliter C. Objective, seu Oblatio pro sacrificio. Rp. D. Ut
sic in Sacerdotio nullum habet sacrificium: ergo etiam nullum da-
tur sacrificium. Rp. D. Ut. Nullum habet sufficiens, qui habeat
potestatem primariam C. Secundariam & Vicariam. Rp. III. Sacri-
ficium Christi erogat passionis Ejus eum, sed ad ejus in sufficien-
tiam ab eo ejus applicata: ergo non datur Rp. D. Ut. Non licet
una actio alij sufficiens positis rationibus, prout & altera, tamen una
non erogat alteri, Ergo nec Christus Genesaretus sufficit alte-
ri, ac proinde Ejus unus non erogat alteri. Pinia.

Scholia. Probabile est Consuetudinem observandi ordinem dandi pa-
nem Eucharisticum Sacerdotem, et obligari subgratiposse
fogum? Expositio Sm. Sacramenti permittitur ob evidentem publicam

Variorum Pontificum novissime Clementis VIII de Sacrificio Missae lib. 3 cap.
1° Missa privata Presbyteri celebrantis non sunt ministri duplicis
ritus Dominicae, Ferialis, Festi Epiphaniae Purificationis Annuntiationis
Assumptionis Nativitatis Beatae Virginis
Festi Natalis Domini Epiphaniae & Pentecostes Sanctae Crucis de
Corp. mysta & aliorum festorum Festi & natalitiae Apostolorum, sicut hucusque
Consuetudinem est Venerabile Sacramentum. Sta Conc Rom Mogl 1442.
2° Solemnes & Cantatae prout ex uneti Missae quae die Festatorum
non cantata sunt et illa sit vera annua illius sobrietas Celebrari
possunt etiam si Episcopus sit egregiissima jonis minori ita ex Decreto
Concilii Sacrae Congregationis Sacr. Missarum 20. Sept. 1625 Non verum dominicis
diebus Festis Sacrae Missae praecedere Cantabit. Num. 844 & Sequentibus.
3° Cessat Sacerdos Celebrans & Ministri ut patet ex C. pro pro-
pter Presbyterorum missi Celebret pro variatio missae et tunc
quo sibi ex promptu est, alias praestat omnibus lege Missam, quam visi ho-
tagat sunt qui negant illum precare Conc Bene 1442 fol. 1443.
4° Sacerdos Missam Celebrans & chamineccessitate vendi Gratiis in-
mis arcu uno, dicens Dominus, precul gravitet et brevi explica
neg. enim urget Viatici praecipitum, si ministrari nequit comodo
quo Procul de celebrum Sacrificio Missae lib. 3 C. 4 n. 32
5° Si Conferens Elemosynam Missae tempus sibi videtur Confun-
quod differri non possit, Sacerdos non stricte tenetur Compulsorie
obligatio sed et Benefactor Elemosynam restituere de Sacr. Missae
D. 9. Gomez 8.
6° Sacerdos unus Missae hac vice quo sibi unicam tantum Missam
applicare tenetur Missae Sabbati S. Dom. Si vero Parochus
teneatur ibidem tres sacrificia pro populo applicare num.
quam Deficiam a Sacrificio reperitur, et tenetur tabken ut obvi et Ro
Valet hoc dicere Missas Celebrare ibidem 8 R.
8° Verum est Recipere novo Missam Elemosynam dicit qui vele
ex hac habenti, satisfaciendas dum modo, ut Rectitur in Decreto
Urbani 8° Missa nocturna semper non possum mbus satisfac.
re, quia tempus Dominicae Missae Concilii Sacrae Congregationis
tempus Sacrificii Missae lib. 3 C. 4 n. 8 & 9
9° Missa Cantata Missae Sacrificium Missae lib. 3 C. 4 n. 8 & 9
Missa neg. ita brevi Scribit Sattem Horae Tertiam partem non
attingant. Nec ita longa ut horam dimidiam excedant Sacrificium Missae
10° Missa Cantata Missae Sacrificium Missae lib. 3 C. 4 n. 8 & 9
cum Cantu Missa Sacrificium Missae lib. 3 C. 4 n. 8 & 9
adjunctum Diaconum cum Subdiacono ad Chorum Festatorum mandat
Cantari Sibi aliquam Missam, non requiritur Diaconus & Subdia-
aconus Conc Bene 1442 fol. 151.
11° Commoditas est Sacrificio Missae lib. 3 C. 4 n. 8 & 9
de Sacrificio Missae lib. 3 C. 4 n. 8 & 9

et mala ex parvitate subveniatis tantum obligant, ibi non
20 Omnibus licet ab altari recedere, cum a Missa, relicto altari
et habet, ultra quam supra dicat Canon. Nulli etiam Presbyteri
21 Missa de Sancta, vel de V. M. tempore defunctis quo pro scribuntur
Preces in eorum ordinatione. Decreto prox. Celebraturus prima
eorum Missa sequentur Regulae Sacramentales, votivarum, festivarum
dies non possunt in diebus in quibus prohibentur celebrari votivae
et in Dominicis et duplicibus et quarta prohibetur de duplici.
Hinc sequitur quod non licet dicere gloria, et Credo tam in Missa
de Sancto, quam de B. V. M. nisi hoc creatur in Sabbato. Missa vero
pro defunctis dicebat Missa quotidiana cum tribus orationibus Com
muni. Collecta Bartholomaei Savanti Missis votivis de Omnes
22 Missa S. Gregorii, quae adhuc longe prohibita sunt, et quae deinde
Missa incurrit, et spiritus reservata. Tertium de Missa S. Gregorii
Sabbato jubilata Conjectum in tempore hyemali non vetuit, quatuor
Celebrare debet sacerdos, quia nisi tribus solum
majori requiritur ad missam hunc de sancto Missa dicitur
24 Missa votiva pro regni Cantor possunt in festivis non majori
sed non sunt admittenda privilegia S. Gregorii Sabbato sancto
24 Votiva Missa privata dici prohibentur quae cum in Dominica
duplicibus, regionibus omnibus locis nova ratione in Missali
Et quo duo notanda: primum quod prohibeantur Missa votiva in
locis dictis in quibus prohibentur, item de festis duplicibus
Sanctorum Epiphaniae Cathedrae Conversionis Pauli Annunciationis
mod. Majoris in Vigiliis, et Octavis Dni et Pentecostes quo de brevi
Sacra Rituum Congregatio die 18 Augusti 1624. Sanctorum quod
Excepto vesperi in dom. infra Octavam, et die Dominica
ca tantum et non de officio. Unde sollicitus Dominicis tantum de
mentem eum diem debet votiva dici possit.
25 Missa privata mo de defunctis quo pro die dici possunt quando
Missa votiva, ut supra Vit. 4.
26 Dies sequens Lectio Capitulum. Quo dum Missa mo de defunctis et certis
tamen duplicibus 1. Classis, vel Sanctorum 5 Julii 1628. et tamen
non satis constat an idem sit in omnibus duplicibus
1. Classis et non alibi, in magis solemnibus Breviarii fol. 1111
27 Missam de defunctis in Dominicis et festis non licet hodie
Sede Apostolica quicquam possunt in dominicis negotiis
28 Dies Cl. V. et 30 quo habent Missam cum oratione pro mis
Missali, habent privilegia sacra alias privatorum
29 Festis semi duplicibus pro defunctis et celebrandum in nigro
Festis semi duplicibus pro defunctis celebrandum supra dictum
Praefatis et communi pro defunctis servatis tamen rubricis
Sabbatum 30 Si pars culpae adsit ante sine legitima causa, ubi
non debet sacerdos illud celebrare magnitudo promulgata

ad recipiendam Eucharistiam, alias Carere Sacramento, dum ver-
o beret Sacerdos illa asserere mente omnes ante Confessionem
certo jam Canone statuerantur particulæ non sunt Consecra-
dæ, negando ad primo, tunc enim deficeret de Sacerdo-
cio sua Sanctitas panem pro tempore separaret, Epist. dem 114 fol 141.
Si præterea Sacerdos ad altare, ne Sacerdos illam advertit, ad-
proferens verba Consecrationis nihil Cogitans de effectu tunc
ipsius non sit supra petam Sacrificium, non Consecretur vehe-
Sacerdos Consecrare dico quidem non Consecretur sibi illa tantum
voluisse, quamvis verum sint Doctores, qui putant non Consecra-
tam in idea mentis, quæ particulæ illas non esse distribuendas
populo, sed asservandas, ut in alia missa sub Conditione Consecran-
dis Epist dem 114 fol 142.
Si Celebrante duo simul præsente sunt duæ hostiæ, & ille habeat animo
tionem Consecrandi solum, decem ne determinet quales, nullam
ex illa Consecrata duæ tamen debent sumere. Quare Sacerdos
mentionem quam ita corrigere, ut velit omnes Consecrare, quid quid
ante se præsentum est, & quæ ut effigiatur Sacerdotem habe
intendisse habet in mente duas Hostias unam Sedenere pro al-
tare, vere Consecrare Epist dem 114 fol 142.

Caput 1mum

De Pœnitentia fol 114.

Docet præterea S. Synodus Sacramenti pœnitentiæ formam
inquam præcipuas partes illius esse illis Christi verbis pro-
ex quibus quidem de Ecclesiæ Sanctæ more
Quadam laudabiliter & jugantur, ad ipsius tamen for-
tam & essentiam neque quam spectant, nec ad ipsius Sacramen-
Ad remissa sunt peccata, & illi quidem qua si mate-
ria hujus Sacramenti ipsius pœnitentis actus, nempe Contritio
Confessio & Satisfactio, quæ quidem tres simul pœnitentiæ ad in-
tegram Sacramenti hujus & perfectam & perfectam peccatorum re-
missionem, ex dei institutione requiruntur. Sacramenta pœ-
nitentiæ parte sequentur. Sane vero res & effectus hujus
Sacramenti quantum ad ejus vim & efficaciam pertinet reco-
ciliatio est, cum deo quam in servum Christi gratia, & cum ea
tione hæc Sacramenta inducit pœnitentes, quos Confessionis pra-
Jeremiæ cum vehementi animi motu, & Consolatione Ecclesiæ
solet. Hæc & partibus & effectu hujus Sacramenti Sancta Sy-
nodus hadens simul condemnat Sententias damnat, quæ pœ-
nitentiæ partes in nego ait, pœnitentiæ terrores, & fidem esse
Contendunt.

Caput II^um^

De Confessione.

Capitale erat nihil aliud in Ecclesia apparentibus, nihil eligi, quam ut postquam quis eligentium se examinasset, & confessus esset quibus se dominum deum offendisse meminisset, ea peccata confiteretur, religiosa autem peccata quae eligendo, aliter offendisse meminerit, in universum in ea confessione, quae eligendo non minus fidelis esse videretur, proponere. Quae ab occultis omnium animorum iudice, qui eligit, non minus quibusvis huiusmodi confessionibus difficultas, ac peccata eligendi ac confitendi, gravis quidem videri potest, tot tantis exemplis confirmata, ut hoc loco plura adhibere non sit opus. Quae omnia sane Sabanensem hunc accedentem ad absolutionem certissime conturbare debebant, quo ad modum confitendi se certo animo solutum faciendo, absolutionem non retinuerit, quae aliquis minus sanus suorum peccatorum recordationem cum obliquorum exemplum tum ob cultus offensam ad sanctissimum eligendi sui Conditorem pertinentem, non est tamen prodi dominio proprio parum, nec talis consultationi humanae eligendae proderit, ut electa prosecutum secreta publica offendi confessio apprehenda, unde quam sapientissimis & antiquissimis Ecclesiae magno animi contentu hoc loco confessionis exemplum tale, quod ab initio Ecclesiae Sanctae usu est, & modo etiam ubique semper manifeste repellitur, unam imprimis eorum calumniam, qui eam ad vitam mundo alienam, & inventum humanum arguunt, fuisse, aliquando in Ecclesiarum Christianorum congregationibus non practicatum, neque enim per Concilia Ecclesiae Catholicae, ubi visum est, constituerentur, quod pium divino necessarium, et institutum esse intelligerent, sed ut pertinax confessionis tale remedium in primitivo ab omni vitae frequentia eam ad ultimos poenitentiae prevenientes, impoenitentiae jam in universa Ecclesia, cum magistratuum fructu observatur, imo illa salutaris confitendi saeculo magis accommodabilis semper et quadragesima, quem morem Sacrosancta Synodus maxime probat, & amplectitur tanquam piissimum & meritorio retinendum.

Caput IIIum.

De Ministro hujus Sacramenti, & Absolutione

Quamvis autem absolutio sacerdotis, salutem beneficia sit salutaris; tamen non est solum nudum, ministerium annuntiandi Evangelium, vel declarandi remissa esse peccata, sed ad instar actus judicialis, quo absque vel ullo judice sententia, vel mandato ab illo eo non edito, pronunciat ad eos de sua jurisdictione plane, ut etiam simulata ad hoc contritio, haud sane obstante, sacerdos ejusmodi & vere absolvendi dispositi, putat tamen se ipsum per Sacramentum poenitentiae videri vere, & coram deo absolutum, nec enim fides sine poenitentia remissionem peccatorum ullam prosane ipse esset nisi salutissimi

Reliqentissimus qui Sacerdotem jacobe absolventem aqua benedicta non alibi sine agentem Sedolge requirere.

Caput IV^um^

De Sua^m^ Reservatione

Quoniam ex tuae naturae & ratio judicii illud est proprium ut Dignitas Superiori cum tali Jerarque persona sup^r^ semper in Ecclesia adesse fuit, & eminentiam esse Superiorem in eam potestatem, in quem ordinam^r^ aut subrelegatam non habet jurisdictionem, & aquirere ve^l^ ab alio aliquam primatus dignitatem, pertinere sanctissimi & altissimi nostri Jesu Christi ad ejus Ecclesiae quidem & gravissima non aquibus ^[illegible]^ Sed assumimus tam alta sacerdotii absolvere habet, undeme^r^ nisi ex ipsa Sede. pro suprema potestate sibi in Ecclesia Dei ^[illegible]^ Causa S. aliquae crimen cum gravioribus Sacerdotibus reservare, & ^[illegible]^ quando ab eis quae absolvi sunt ordinata, quae hoc idem omnibus & cuiquam hoc ejus sim^l^ Sacerdotibus & ^[illegible]^ dictae Summa religiosi sacerdotes Auctoritate praesentium quo ^[illegible]^ illa, quibus excommunicatis, Sententia ameta ^[illegible]^ Sanctae ^[illegible]^ electorum & Sanctorum Dei & divina gratia absolvendi tantum in Ecclesia potitia. Sed eam coram Deo rem habere verum ^[illegible]^ in pio modum, ne haec ipsa occasione aliqui pereat, in eadem Ecclesia Dei Custoditum semper fuit, ut nulla libros servato in Articulo mortis, alii Deo omnes Sacerdotes quos libet proeminentes aquibusvis peccatis & Censuris absolvere possint, & hanc quem ^[illegible]^ Sacerdotes, clem^r^ mal possit in Casibus reservatis, & novum procedendi libus per vias & Sanctum ad Sacramenta & legitimas judicibus & pro beneficio absolutionis accedunt.

Caput V^um^

De Sat^a^ Sactionis Necessitate & Fructu

Omnis gloriatio nostra in Xto Jesu, qui vivimus in quo omnes mortui in quo Salus, quae proveniebat, in qua Salus facimus, Sacientes Dei gratia & per illum agere, qui eis illa in habentes, ille assumptae Dominis quantum ^[illegible]^ tantum ad Salus debent ergo Sacerdotes Dominis quantum ^[illegible]^ provenientia suggestens, pro qualitate summum provenientibus injungere ^[illegible]^ Salutares & Convenientes Sat Sactionis injungere, ^[illegible]^ nisi forte peccatis communicant, & indulgentiam. Cum pro ^[illegible]^ agant gravissima quadam opera, pro gravissimis Delictis injungendo, Habeant autem pro ^[illegible]^ Sacerdotes in parte ^[illegible]^ occulta, ut Satisfactio quam injungunt non sit tantum ad ^[illegible]^ Sed etiam

Ministrum tabi mea mentum, sed etiam ad prolationem pre ab
um [illegible] am [illegible] ligationem; non Clavi Sacerdotibus non ad Solven-
dum, sumtarat. sed ad ligandum Omnes, esse am Antiqui Patres
Credunt, Docent, Asserunt, Existimarunt Sacramentum poenitentiæ
esse Forum in quo peccatorum, illis nemo unquam Catholicus unquam
sentit, cuiusmodi nostris declarationibus omnis scrupulus & satis-
factionis Romanæ nostræ Sectæ obscuritas aliqua et praxis
minuis, quod dum nostri lectores intelligere volunt, ita optima po-
nitentia novam vitam esse docent, ac omnem satisfactionis vim &
usum tollant.

Finis!

Hic Sequit Canones De Poen

De Poenitentia Canones. XV.

Canon 1. Si quis dixerit in Catholica Ecla Poenitentiam non esse vere, & proprie Sacramentum pro fidelibus, quoties post Baptismum in peccata labuntur, ipsi Deo reconciliandis, a Christo Dno nro instituti; anath.

Can. 2. Si quis Sacramenta Confirmationis, & ipsum Baptismum, Poenitentiae mentum esse dixerit, quasi hoc duo Sacramenta distincta non sint, atq; Poenitentiam recte Concilium post naufragium tabulam appellari; anath.

Can. 3. Si quis dixerit verba illa Salvatoris Dni: accipite Spiritum S. quorum remiseritis peccata, remittuntur eis, et quorum retinueritis retenta sunt: recte Concilium post naufragium tabulam appellari; anath.

Can. 4. Si quis dixerit ad integram, et perfectam peccatorum remissionem requiri tres actus in poenitente, quasi materiam poenitentiae Sacramenti videlicet Contritionem, Confessionem, et Satisfactionem, quae tres poenitentiae partes dicuntur, aut duas tantum esse poenitentiae partes, terrores Scilicet incussos conscientiae agnito peccato, et fidem conceptam ex Evangelio, et absolutionem qua credit quisq; sibi per Xtum remissa peccata; anath.

Can. 5. Si quis dixerit eam Contritionem, quae paratur per discussionem, et collectionem, et detestationem peccatorum, qua quis recogitat annos suos in amaritudine animae suae, ponderando peccatorum suorum gravitatem, multitudinem, foeditatem, amissionem aeternae beatitudinis, et aeternae damnationis incursum, cum proposito melioris vitae, non esse veram, et utilem, nec praeparare ad gratiam; sed facere hominem hypocritam, et magis peccatorem; denique illum non esse dolorem factum, et liberum, ac voluntarium. anath. Sit.

Can. 6. Si quis negaverit Confessionem Sacramentalem a Christo institutam, vel ad Salutem necessariam esse jure divino; aut dixerit modum secreti Confitendi soli Sacerdoti, quem Ecla Catholica ab initio semper observavit, et observat, alienum esse a Christi institutione, et mandato Xti, et inventum esse humanum. anat

Can. 7. Si quis dixerit in Sacramento Poenitentiae, ad remissionem peccatorum necessarium esse jure divino Confessionem omnium, et singulorum peccatorum, quorum memoriam cum debita, et diligenti praemeditatione habeatur, etiam occulta, et quae sub contra duo ultima Decalogi praecepta, et circumstantia

et Cinerum stantia, quæ peccati speciem mutant, sed eam Confessionem tantum ẽe utilem ad erudiendum, et consolandum pœnitentem, et olim observatam fuisse, tantum ad Satisfactionem canonicam imponendam, aut dicendi eos, qui hæc peccata Confiteri student, nihil relinquere velle divinæ misericordiæ ignoscendum, aut demum n̄ licere Confiteri peccata venialia. Anath

Can. 8. Si quis dixerit Confessionem ōnium peccatorum, qualem Eccla servat, et observavit ab Apostolis, et traditionem humanam, a piis abolendam, aut eam n̄ esse impossibilem, et tradit[ionem] humanam, a piis abolendam, aut eam n̄ esse, et singulos utriusq; sexus fideles juxta magni Concilii Lateranensis Concilium semel in ann. et ob id tradendum ẽe ab Ecclesiæ fidelib. ut n̄ Confitentur Confessionem semel in ann. et ob id tradendum ẽe ab Ecclesiæ fidelib. ut n̄ Confitentur tempore quadragesimali; anath Sit

Can. 9. Si quis dixerit, Absolutionem Sacerdotis n̄ ẽe esse actum Judicialem, sed ministerium nudum pronunciandi, et declarandi remissa ẽe peccata pœnitenti modo tantum credat se ẽe absolutum; aut Sacerdotem n̄ vere, sed joco absolvat; aut dixerit n̄ requiri Confessionem pœnitentis, ut Sacerdos eum absolvere possit; anath Sit!

Can. 10. Si quis dixerit Sacerdotes, qui in peccato mortali sunt, potestatem habere ligandi et solvendi, et non solos Sacerdotes ẽe ministros absolutionis; Sed omnibus et singulis Xti fidelibus dictum: Quæcunq; ligaveris super terram, erunt ligata et in Cœlo, Matth. 16. et 18. et quorum remiseritis peccata, remittuntur eis, et quorum retinueritis retenta sunt Joan. 20. quod verbo virtute, quilibet absolvere possit; anath Sit.

Can. 11. Si quis dixerit Sacerdotes, qui in peccato mortali sunt, potestatem habere ligandi et solvendi, et non solos Sacerdotes ẽe ministros absolutionis; Sed omnibus et singulis Xti fidelibus dictum: Quæcunq; ligaveris super terram, erunt ligata et in Cœlo, Matth. 16. et 18. quod remiseritis peccata, remittuntur eis, et quorum retinueritis retenta sunt Joan. 20. quod verbo virtute, quilibet absolvere possit, aut conceptus aequivalens ad hoc, anath Sit.

Can. 12. Si quis dixerit totam pœnam simul cum culpa remitti semper a Deo, satisfactionem pœnitentium n̄ ẽe aliam, quam fidem, qua apprehendunt Xtum, pro eis satisfecisse. anath Sit.

Can. 13. Si quis dixerit pro peccatis quoad pœnam temporalem minime Deo per Xti merita satisfieri pœnis a Deo inflictis, et patienter toleratis, vel a Sacerdote injunctis, sed neq; sponte susceptis, ut jejuniis, et Orationibus, eleemosynis, vel aliis etiam pietatis operibus, atq; ideo optimam pœnitentiam tantum ẽe novam vitam, anath Sit.

Can. 14. Si quis dixerit Satisfactiones, quibus pœnitentes per Xtum Jesum peccata redimunt, n̄ ẽe Cultus Dei, sed traditiones hominum, doctrinam de gratia, et verum Dei Cultum, atq; ipsum Beneficium mortis Xti obscurantes. Anath. Sit.

Can. 15.

Can 15. Si quis dixerit claves Eccl̃e ee datas, tantum ad Solvendum, ñ etiam ad ligandum, et ꝓpterea Sacerdotes dum imponunt, poenas confi ten libus, ag ee contra finem clavium, et contra ꝓhibitionem Xti, et filionem ee, q̃ virtute clavium, sublata poena eterna, poena temporalis plerumq̃ exolvenda remaneat, Anathema sit.

De Justificatione Sess. VI.

Can 1. Si quis dixerit, hominem sine operibus, quæ ꝑ humanæ naturæ vires, ꝑ legis doctrinam fiant, absq̃ divina ꝑ Jesum Xtum gratia posse justificari coram Deo; Anathema sit.

Can 2. Si quis dixerit ad hoc solum Dei gratiam ꝑ Jesum Xtum dari, ut facilius homo juste vivere, ac vitam æternam promereri, quasi ꝑ liberum arbitrium sine gratia utrumq̃, sed ægre tamen, et difficulter possit. Anathema sit.

Can III. Si quis dixerit sine prævenient̃e spiritus s. gratia, aut ejus adjutorio credere, sperare, diligere aut pœnitere posse sicut oportet, ut ei justificationis gratia conferatur Anathema sit.

C. IV. Si quis dixerit, liberum hominis arbitrium, a Deo motum et excitatum, nihil cooperando assentiendo, Deo excitanti, atque vocanti, dum ad obtinendam justificationis gratiam se disponat, ac præparet; neq̃ posse dissentire, si velit, sed velut inanime quoddam nihil omnino agere, mereq̃ passive se habere Anathema sit.

C. V. Si quis liberum hominis arbitrium post Adæ peccatum amissum et extinctum esse, dixerit, aut rem esse de solo titulo, imo titulum sine mentum denique a Satana inventum in Ecclesia Anathema sit.

C. VI. Si quis dixerit non esse in potestate hominis, vias suas malas facere, sed mala opera sicut bona Deum operari, non permissive solum, sed etiam proprie, et per se, ita ut sit proprium ejus opus, non minus proditio Judæ, quam vocatio Pauli Anathema sit.

C. VII. Si quis dixerit opera omnia, quæ ante justificationem fiunt, quacunq̃ ratione facta sint, vere esse peccata, vel odium Dei mereri aut quanto vehementius, quis nititur, se disponere ad gratiam, tanto eum gravius peccare Anath. sit.

C. VIII. Si quis dixerit, timorem illum, per quem ad misericordiam Dei de peccatis dolendo confugimus, vel a peccandi abstinemus, peccatum esse aut peccatores magis reos facere Anath. sit.

Canon

Can. IX. Si quis dixerit sola fide impium justificari, ita ut intelligat, nil aliud requiri quod ad justificationis gratiam consequendam cooperetur, et nulla ex parte necesse esse eum suae voluntatis motu praeparari, atq; disponi, anathema sit.

Can. X. Si quis dixerit homines sine Xti justitia, per quam nobis meruit justificari, atq; per eam ipsam formaliter justos esse, anathema sit.

Can. XI. Si quis dixerit homines justificari, vel sola imputatione Xti justitiae, vel sola peccatorum remissione exclusa gratia, et charitate, quae in cordibus eorum per Spiritum Sanctum diffundatur, atq; illis inhaereat: aut etiam gratiam, qua justificamur, esse tantum favorem Dei, anathema sit.

Can. XII. Si quis dixerit fidem justificantem nil aliud esse, quam fiduciam misericordiae divinae peccata remittentis, propter Xtum, vel eam fiduciam solam esse, qua justificamur, anathema sit.

Can. XIII. Si quis dixerit omnem ad remissionem peccatorum assequendam necessariam esse ut credat certo, et absq; ulla haesitatione propriae infirmitatis, et indispositionis peccatum sibi esse remissa, anathema sit.

Can. XIV. Si quis dixerit hominem a peccatis absolvi, ac justificari, eo, quod certo sibi persuadeat se absolvi, ac justificari, vel eo, quod nemo nisi qui credat se absolutum, vere absolutus sit, aut nemine vere esse justificatum, nisi qui credat se esse justificatum, et hac sola fide absolutionem, et justificationem perficiri, anathema sit.

Can. XV. Si quis dixerit hominem renatum, et justificatum teneri ex fide ad credendum se certo esse de numero praedestinatorum, anathema sit.

Can. XVI. Si quis magnum illud usq; in finem perseverantiae donum, se certo habiturum absolute, et infallibili certitudine dixerit, nisi hoc ex speciali revelatione didicerit, anathema sit.

Can. XVII. Si quis justificationis gratiam, nisi praedestinatis ad vitam contingere dixerit, reliquos vero omnes, qui vocantur, vocari quidem, sed gratiam non recipere, utpote divina potestate praedestinatos ad malum, anathema sit.

Can. XVIII. Si quis dixerit Dei praecepta homini justificato, et sub gratia constituto esse ad observandum impossibilia, anathema sit.

Can. XIX. Si quis dixerit nil praeceptum esse in Evangelio, praeter fidem, cetera omnia indifferentia, neq; praecepta, neq; prohibita, sed libera, aut decem praecepta nil pertinere ad Xtianos, anathema sit.

Can. XX. Si quis hominem justificatum, et quantumvis perfectum dixerit non teneri ad observantiam mandatorum Dei, et Eccl; sed tantum ad credendum, quasi vero Evangelium sine absoluta promissione vitae aeternae, sine conditionali observationis mandatorum, anathema sit.

Can. XXI.

Can XXI. Si quis dixerit Xtum Iesum, a Deo hominibus datum fuisse: ut redemptionem cui fidant; & etiam legislatorem, cui obediant: anath Sit.

Can XXII. Si quis dixerit justificatum, vel sine speciali auxilio Dei, in acepta justitia perseverare posse, vel cum eo non posse; anath Sit.

Can XXIII. Si quis hominem semel justificatum dixerit, amplius peccare vel posse, nec gratiam amittere, atq eo eum, qui labit, et peccat, nunqm vere fuisse justificatum, aut contra posse in tota vita, peccata oia etiam venialia vitare; nisi ex speciali Dei privilegio, quemadmodum de Beata Virgine tenet Eccla; anath.

Can XXIV. Si quis dixerit, justitiam acceptam non conservari, atq etiam non augeri coram Deo per bona opera, sed opera illa fructus solummodo, et signa justificationis adepte, non autem ipsius augende causam; anath Sit.

Can XXV. Si quis in qualibet bono opere justum saltem venialiter peccare dixerit, aut qd intolerabilius mortaliter, atq adeo pœnas æternas meruit, tantumq; ob id nil damnari, quia Deus ea opera non imputet ad damnationem. Anath Sit.

Can XXVI. Si quis dixerit justos non debere pro bonis operibus, quæ in Deo fuerint facta exspectare, et sperare æternam retributionem a Deo, per ejus misericordiam, et Xpi Iesu merita, si bene agendo, et divina mandata custodiendo, usq; in finem perseveraverint; anath Sit.

Can XXVII. Si quis dixerit, nullum esse mortale peccatum; nisi infidelitatis, aut nullo alio non gravi; etenormi, peccatum infidelitatis peccato semel acceptam gratiam amitti; anath Sit.

Can XXVIII. Si quis dixerit amissa per peccatum gratia, simul et fidem amitti; aut fidem, quæ remaneat non esse veram fidem, licet non sit viva, aut eum, qui fidem sine charitate habet, non esse Xtianum; anath Sit.

Can XXIX. Si quis dixerit eum, qui post baptismum lapsus est, posse per Dei gratiam resurgere, aut posse quidem; sed sola fide amissam justitiam recuperare sine sacramento pœnitentia, prout S. Rom. et universalis Ecclia a Xto Dño, et ejus Apostolis edocta hactenus professa est, servavit, et docuit; anath.

Can XXX. Si quis dixerit acceptam justificationis gratiam, cuilibet peccatori pœnitenti ita culpam remitti, et reatum æternæ pœnæ dixerit delegi, ut nullus remaneat reatus pœnæ temporalis exolvendæ, vel in hoc sæculo, vel in futuro in purgatorio, antequam ad regna cœlor. aditus patere possit; Matheon Sit.

Can XXXI. Si quis dixerit justificatum peccare dum intuitu æternæ mercedis operatur bene; anath Sit.

Can XXXII. Si quis dixerit hominis justificati bona opera, ita esse dona Dei, ut non sint etiam bona ipsius justificati merita, aut ipsum

aut ipsum justificatum bonis operibus, quæ ab eo per Dei gratiam, et Jesu Chr̃i meritum, cujus vivum membrum est, fiunt, vere meriti augmentum gratiæ, vitam æternam, et ipsius vitæ æterna; si tamen in gratia decesserit consecutionem atq; etiam gloriæ augmentum; anathema sit.

Can. XXXIII. Si quis dixerit perversam doctrinam Catholicam de ejusdem justificatione a Sancta Synodo hoc præsenti decreto expressam, aliqua ex parte gloriæ Dei, vel meritis Jesu Chr̃i Dñi Nr̃i derogari, et non potius veritatem fidei nostræ, Dei denig, et Jesu Chr̃i gloriam illustrari, anathema sit.

Tractatus. De Pœnitentiæ Sacramento.

Pœnitentia Sumitur, vel pro virtute, vel pro Sacramento Sumpta pro virtute, est Virtus inclinans peccatorem ad dolorem, ac detestationem de peccato Commisso, quatenus est offensa Dei, et ad efficax propositum vitandi peccata Satisfaciendi justitiæ divinæ. Actus vo virtutis Pœnitentiæ sunt Contritio, Confessio, Satisfactio, de quibus infra. Pœnitentia Sumpta pro Sacramento, ut hic Sumitur, est Sacramentum a Xpo institutum ad peccata post baptismum Commissa remittenda per actus pœnitentiæ, et absolutionem Sacerdotis. Est necessarium in re vel in voto. Constat ex Joan. 20. Quod remiserit peccata remittuntur eis. Hoc Sacramentum lapsis post baptismum ad Salutem necessarium, ut Sacramentum regenerationis ipse Baptismus.

Caput Primum De Materia Sacramenti Pœnitentiæ.

Materia duplex est remota, et proxima, remota est Circa quam versatur, Sunt peccata post baptismum admissa, proxima, vel, seu ea quæ componunt, et actus pœnitentiæ, Np. Contritio perfecta, vel imperfecta, Confessio, et Satisfactio, quæ partes materiales dicuntur ex Trid. Sess. VIa Can. 4. Dicunt tamen Satisfactionem actualem ab aliis, quod sit tantum pars integralis Contritionis vo, et Confessionis sunt partes essentiales, ut Confitenti patebit. Satisfactionem tamen propositum necessario requiritur in Contritione.

Articulus Primus, De Contritione.

Quid est Contritio, et quotuplex? Contritio generice Sumpta, est animi dolor, ac detestatio de peccato Commisso, cum proposito vindicandi, de altero horum Trid. Sess. 14. C. 4. Ut autem valeat ad remissionem peccatorum mortalium, sive intra, sive extra Sacramentum necessario debet esse intensa, Supernaturalis, intensa, Universalis, Salis, efficax, et appretiative Suma. IIo dicitur

IIª Dividit in perfectam, et è ea, quo Concipit ex actu, seu motivo Charitatis perfecta, unde è dolore, et detestatio de peccato ipso cum ppto non peccandi de cætero, ppter Deum super oia dilectum ppter infinitam ejus amabilitatem, et imperfectam, quæ etiam Attritio dicit, et è ea, quæ ex alio motivo supernali, quam Charitatis Concipitur, ut ex peccati turpitudine, vel gehennæ, et pœnarum metu. Conc. Trid.

IIª An Contritio perfecta semper justificet extra Sacramentum per modum Scitical dispositionis ultimo, licet in sine voto Sacramenti? Affirmant ex 18 Erelly. ex Trid. Sess. 14. Anne S. Pius 5. & Gregor. 13. Damnavit hanc Baji propositionem: Dei Contritionem etiam cum Charitate perfecta, et cum voto perficiendi Sacramentum non remittit crimen extra casum necessitatis, aut Martyrii, sine actuali Susceptione Sacramenti. Imo quilibet actus Charitatis perfecta, quem Contritio perfecta includit, et qui dicit Contritio virtualis absolute sufficit extra Sacramentum, ad justificationem sine dolore, et ppto formali, ut Constat ex provers. 8. Ego diligentes me diligo. et Joan. 14. ex Patrib. passim asserentibus. Anne damnata sit hæc Baji propositio 32. Charitas illa, quæ è plenitudo legis nec semper conjuncta cum promissione peccat. D. 70. Homo existens in peccato mortali, sit talem veram Charitatem. Ratio è hujus assertionis, quia perfecta Dei dilectio è perfecta Conversio ad Deum. Tamen actus Charitatis non reconciliat hominem Deo sine voto Contritionis, et Sacramenti, qui in illo virtualiter, et implicite includit, recte sine obligatione dicendi, postea Contritionem formalem de iisdem mortalibus jam remissis, et eadem Confitendi.

IIª An Contritio sit necessaria? Iª Contritio formalis, vel virtualis, sufficiens ad remissionem peccati mortalis, necessaria è, necessitate medii ad Salutem ex Trid. 13. Ratio è, quia sine illa, etiam ineulpate omissa, obtineri nequit remissio peccati mortalis, nec proinde Salus. Contritio autem sufficiens ad remissionem mortalium è Contritio perfecta, vel attritio ex amore Dei inchoato, seu imperfecto ut infra dicam. Dixi, vel virtualis, quia actus Charitatis perfecta, sufficit ad justificationem, etiam sine dolore formali et è ipse in illo, qui non cogitat de peccatis, et ly pœnitentia virtualis, quia

quia efficaciter ad Contritionem movet eum, qui de peccatis cogitat et habet vim reconciliandi cum Deo, extra Sacramentum.

II°. Contritio formalis è etiam necessaria necessitate precepti: nam extat preceptum speciale Divinum, eliciendi Contritionem formalem, ut Constat ex Matth 3°. et Ioel 2°. Preferea ôa media, ad salutem necessaria dicere, et ratione sui, a Deo precipiuntur, formalis autem Contritio è medium, a Deo Constitutum, ut necessarium ad reconciliationem cum eo ut docet Trid. Sess. 14. C. 4.

Observatio. Contritio, quæ necessaria è necessitate medii, et precepti, debet reconciliare peccatorem cum Deo, ac proinde è Contritio perfecta extra Sacramentum, et saltem attritio conjuncta cum amore Dei imperfecto, seu amore spei in Sacramento.

Nota. Circa amorem Dei initialem necessarium ad obtinendam peccatorum remissionem in Sacramento Poenitentiæ, duæ sunt celebriores sententiæ, altera videlicet ea è, quæ multos retro propugnat, quæ talem amorem collocat in eo, quod Deus quatenus in se bonus, sed quatenus bonus amantibus amore spei, quo Deus quatenus in se bonus, sed quatenus bonus amantibus diligitur: altera, quæ talem amorem sufficere arbitratur, sed insuper requirit amorem charitatis, seu amorem, quo Deus in se amatur, quatenus in se è bonus, si quidem perfecte, sed talem imperfecte inchoative, et initiative. Quæ prior opinio a multis defenditur, nihilominus negari non potest, quin sit nimis rigida, pariter ac rationi contraria, quæ multitudini Scriptorum præferenda sunt. Scriptura namq. et Patres, quando necessitatem amoris ad veram pœnitentiam prædicant, de hoc amore cognito, cujus speciale Dei præceptum è, quia specialem virtutis naturam habet, qui facile agnoscet, qui testimonia Scripturæ perscrutatus fuerit, dicit enim Prov. 8. 17. Ego diligentes me diligo. et Luc 7. 47. Remittuntur ei peccata multa, quoniam dilexit multum. et. et 1°. Petri 4. 8. Charitas operit multitudinem peccatorum. Joan. 3. v. 14. Qui non diligit manet in Morte. Quæ enim de tempore sic scripsit, nunc jam ad vos loquar pœnitentes, spiritu pœnitentiam in Cella accepistis, et agitis; vo modo debetis amare Deum, et a timore ad dilectionem transire, quia sic legimus in Evangelio, de peccatrice illa; Cui multum dimittitur multum diligit. &c.

2. 4. Indonam præceptum Contritionis obligat 2°. Genemor. jure divino, et naturali, ad non dicen

ad differendam saltem notabiliter contritionem sufficientem ad justificationem, post mortale admissum, ita ut notabilis ejus dilatio sit novum peccatum mortale: ex Eccl. 5. Matth. 25. Marc. 13. Luc. 12. ubi jubet nos Xtus semper vigilare, et paratos esse ad mortem, id certe praeceptum violat, qui notabili tempore manet in statu peccati; tum etiam ex Patribus, qui passim longam poenitentiae dilationem reprehendunt. Praeterea notabilis dilatio contritionis per se secum infert violationem Divini diligentis reparationem injuriae Deo illatae, sine notabili mora, contemptum saltem virtualem amicitiae Divinae, et communem existimationem, et peccatorem exponit periculo labendi in novum peccatum, juxta communem Patrum, et Doctorum sententiam.

Quare notabilis dilatio contritionis est peccatum mortale contra virtutem poenitentiae, et Charitatem vetitum, cum contemptum gravem Divinae amicitiae.

Quaenam autem dilatio notabilis censeatur, ut sufficiat ad mortalia, ex moralium judicio aestimanda est opportunitate periculi, tentationis, et aliis circumstantiis spectatis. Cateterum dum haec contritionis praeceptum obligat per se in quovis probabili periculo mortis: quia cum post mortem observari nequeat homo omittere teneretur periculo illud in observandi Dei accidens vi obligat, quoties quis sacramentum aliquod ministrare, suscipere, quia ex virtute Religionis tenetur sacra sancte tractare. Item quando necessaria judicatur adhibenda tentationem, vel avertenda calamitatem publicam.

II° tenet lege naturali divina elicere contritionem perfectam in articulo mortis. Ita communiter. Quia nemo certo scit se immunem esse a mortali, nec tenebrandum est per contritionem semper perfectam. Cum Sancto, quia posset confessarius, si ea rite ordinatus: unde si quis eo tempore omittere perfectam contritionem, et adhibere viam salutis, et cum securitate moraliter possibilem, in negotio salutis aeternae, grandem teneat adhibere, eo tempore, quo exacto defectu sit irreparabilis. Nec satis est elicere amorem Dei perfectum, dum ocurrit animo peccata, nam tunc ex praecepto elicii debet contritio formalis ut dixi.

25. An ad remissionem etiam venialium injuste, requiratur aliqua formalis ut dixi. Seu diligentia, ac detractatio, vel formalis, vel saltem poenitentia. virtualis? Affirmative, Ita Comun

Ita Cõmunit. cum S. Thom. 3. p. 986. art. 1. Conft. ex Scriptura, ratiõ
quia Sapientia, et Justitia Divina plane Convenit, ut ois Dei offensa
ppria voluntate admissa, sine retractione, ac displicentia saltem
virtuali, nõ remittat.

2.6. Quoniam Contritio requirit, et sufficit ad justificationem in
Sacramento Poenitentiae. 2 I^o. Ad valorem, et effectum Sacramenti requirit
Contritio formalis, interna, Supernatalis, Universalis respectu mortalium
efficax, et apprehensiva una. Itaq debet esse.

I^o Formalis, qualis ppe descripta est supra ex Trid. Nam Contritio
est pars Sacramenti, ex Can. 4. Item saltem in praxi requirit pratex dolorem
etiam ppositum formale, et expressum, nam nõ est certum sufficere virtualem
imo Conc. Flor. explicando Contritionem requisitam, expresse commemorat
dolorem et ppositum, et illa tanquam duo requirit. Idemq colligitur ex
Can. Trid. definitione, quod è pte partes essentiales, ut Consideranti
patebit. Hinc nõ sufficit perfecta dilectio, quia nõ est Contritio formalis
Sed solum virtualis.

II^a Interna ex Joele 2. nam est animi dolor, et necesse est, ut contritio sit
sensibilis; animus enim mentem, et voluntatem, nõ appetitum significat.
Sepe tamen Sensibilis est, quia sepe ex ea oritur motus appetitus Sensitivus.

III° Supernatalis hoc est facta ex motivo Supernatali per auxilium gratiae
et Trid. Sess. 6. Can. 3. nam dispositio debet esse pportionata formae, formo
autem seu gratia Sanctificans, et Supernatalis
IV° Universalis ut dolor se extendat saltem virtualiter, et implicite
ad oia mortalia commissa. Vadsit ppositum oia omnino mortalia impossibilia
vitandi, ppter motivum etiam obligans Commune ex Trid. 14. nam
unum mortale nõ potest remitti, sine obitu alius, et nullum remittitur
sine infusione gratiae Sanctificantis, quod est impossibile cum oi
mortali. ex Gen. Cap. 2. C. 22.
V. Efficax, et absoluta, ita ut excludat, tum affectum ad quodvis mor-
tale, et Contineat propositum firmum servandi oia mandata, et ad-
hibendi oia media, ad fugam peccati, et mandatorum observationem
necessaria, cujus modi sunt destructio causae peccati, fuga
occasionis proximae cupiditatum, ac sensuum mortificatio
oratio crebra, et ex definitione Contritionis. Nam vera
poenitentia, seu Contritio est conversio cordis ad
Deum, quae nõ potest

quidñ pt ee sine odio efficaci peccati, et amore efficaci justitiæ, certe Contritio, quæ cor novum, et Spiritum bonum facere debet, et malime efficax.

VI.° Affectiatibe Suma, ita ut homo oderit, ac detestet peccatum supra ôa alia mala, sitq; paratus ôi bono carere, et gê vel malum pati, potiq; gm peccare mortaliter, et Dei amicitiam rebus ôbus præferat. Cum eo sicut Deus est Summum bonum, idcoq; super ôa diligendus: ita peccatum gê est Dei offensa, et ejus amicitia, ac possessione privat hominem; et Summum malum, idcoq; Sume detestandum, ac vitandum.

VII. Ut sit spe veniæ Conjuncta. vide Conc. Trid. Porro Contritio debet talis ee revipsa, et nõ solum opinione. Nam ex Trid. è pœnitentiæ possimenti pœnitentia, pars actus Sacramenti vere, et realis debet ee vera, et realis

R. II.° Ad justificationem in Sacramento pœnitentiæ obtinendam requiritur, ut talis Contritio includat aliquem Dei amorem, nõ tamen, insuper, ut talis Contritio includat aliquem Dei amorem, qui extra Sacramentum justificet. ex Trid. Sess. 6. C. 6. ubi talem amorem requirit, ut Sacramento baptismi; quando magis actum talis amoris requirit, ut Sacramento pœnitentiæ, quod ex eod: c. laborioso Baptismus constat, ab hoc in Sacramento pœnitentiæ, ut ex Scripturis, Patribus &c. ad justificationem actum adulti requirentibus veritas ex Scripturis, Patribus &c. ad justificationem actum adulti requirentibus veram Conversionem ad Deum, qui certe aliquem amorem Dei includit.

Ratio est: Quia homo per peccatum mortale avertitur a Deo, et Conversitur ad Creaturam, ponendo in ea Summam beatitudinem; seu Summum finem ultimum, unde ut se ad Deum vere Convertat, et peccati remissionem obtineat, debet nõ solum queri a Creatura, sed etiam Converti ad Deum, ipsum super ôa amando, saltem ut Summum bonum, et Summam beatitudinem.

Præterea ubi agit de valore Sacramenti nõ licet sequi opinionem probabilem tantæ relicta tutiori. et Sententia asserens necessitatem amoris nõ pere justificativi est saltem tutior ut patet, et negans nõ est certa, ut constat tum ex dictis, tum quia Alexand. VII. ejus vetuit utramq; Censura notari impugnatum a multis.

R. III.° Contritio necessario cui debet ante absolutionem: aliquin absolutio, quæ forma est nõ applicabit materiæ essentiali; quæ sunt Contritio, et Confessio, et Sacramentum nullum esset, et absolutio inanis; nam sine pœnitentia nõ remittit. Sic Sacramentum pœnitentiæ debent ut Contritionem Confessioni Sacramentæ, imo modernæ sunt pœnitentes, ut Contritionem Confessioni Sacramentæ præmittant, tum quia aliquin periculum esset, ne ante absolutionem pereant; tum quia Deus aliquos manere debet a Contritione, ut sit electus: tum

Utsit accusatio dolorosa. Unde monent poenitentem, qui sine Contritione Confessus fuisset, debere post Contritionem elicitam elicere: ego me accuso de peccatis declaratis, & Confessario quaerenti, an se accusaverit, de peccatis illis respondere ita. Nam ubi agitur de Sacramento valore, tenemur sequi partem tutiorem, quae est minus probabilis. Rota. In praxi requisite nova Contritio, quoties datur nova absolutio, quia apositum omnino certum, et nova forma exigit, novam materiam proximam. Quoties quaeritur, si quis Statim post absolutionem recordatus mortalis, illud dat, debet renovare Contritionem ante absolutionem.

R. IV.ª Attritio Concepta ex metu gehennae includens amorem Dei, appretiativum Summum, etsi imperfectum cum spe veniae sufficit absolute ad justificationem in Sacramento impetrandam. Si habeat istas conditiones supra requisitas. Nam si requisita Contritio Charitate perfecta, quae semper justificat extra Sacramentum, & si sic requireret Sacramentum poenitentiae, in re suscepta nunquam reconciliaret, imo nec reconciliare posset peccatores, sed semper reconciliatos exigeret, cum Contritio perfecta semper reconciliet, & absorbeat. Caeteri quo ad praxim poenitentes semper ad merendi sunt ad eliciendam Contritionem perfectam, tum quia est actus Dei gratiae, et poenitentiae utilior, tum quia actus Charitatis, requisitus in vita exprobato Charitatis dicendus est. Qualis debet esse hic amor imperfectus, et initialis appretiativus Summus, qui sufficit ad remissionem peccatorum in Sacramento poenitentiae, obtinendam, ut diximus superius in matis.

Q. I.ª An sit mortale Confiteri sola venialia, sine Contritione formalis et efficaci saltem de aliquo? Affirmatur. Ita Communiter, quia tunc datur forma nulla, et Sacramentum nullum, ac sine effectu defectu Materiae essentialis, Contritio enim vera, et efficax est pars essentialis, et materialis Sacramenti. Non est tamen mortale non habere Conditionem, de omnibus venialibus quae in Confessione dicuntur. Cum unum veniale possit remitti sine alio, et gratia Sanctificante possit subsistere cum venialibus. Quamvis tamen aliqua irreverentia, et mendacium Confiteri aliquod veniale, de quo non doleas, nam ut ait Suarez, Confitens aliquod peccatum hoc ipso excelle dicit, se dolere de eo, et velle ab eo absolvi.

Articulus II. De Confessione.

Rota. Confessio Sacramentalis est proprie peccatorum accusatio facta Sacerdoti legitimo Judici ad eos remittendum virtute Clavium Ecclesiae obtinendam, cujus debet is praecedere dispositio, pura fidelis.
Sit Simplex, humilis, Confessio,
Ore frequens, nuda, et discreta labore verecunda,
Integra secreta, et lacrymabilis accelerata,
Fortis, et acusans, et sit parere parata.

2 pars

Q1. An jure Divino præcepta sit, Confessio sm̃entalis ẽ̃um, et Singulo[rum] mortalium, post Baptismum Comissor[um]? Affirmat. Fide Constat ex Joan. 20. quorum remiseritis. &c. quibus verbis Xtus Contulit Apostolis, et eor[um] in Sacerdotibus Successoribus judiciariam potestatem remittendi peccata, et illa retinendi, exercendam prudenter, et recte: exposcetua traditione, ex Trid. Sess. 14ª C. 5ª. Imo talis Confessio ẽ necessaria necessitate medii in re, v̄ in voto, qualemcumq; post Sm̃enti Sic necessitá.

Q2. Quando nam hoc præceptum obligat? Obligat per se in gravi mortis periculo in gravi morbo, difficili partu, navigatione periculosa, instante Conflictu. &c. Conc. Med. V. Sub Carolo, ob rationes gltbi datas de aliis Virtutum Theologicar. et de religione et de obligatione Contritionis. 2º Etiam sæpe invita extra mortis periculum, tum quia peccator per se, et independenter a mortis periculo tenetur ad pœnitentiam ex lege a Deo instituta, tum quia Sm̃entum pœnitentiæ ab eo institutum ẽ, n̄ solum ad remittenda peccata Commissa, sed etiam ad præcavenda et impedienda futura. Obligat vo per accidens seu ratione alterius præcepti. 1º Quoties Eucharistia Sm̃enda ẽ. 2º. quod ẽ medium necessarium moraliter ad Superandam tentationem gravem, v̄ ad vitanda peccata. Sed an obligat statim post mortale admissum data videlicet prima opportunitate?

R. Plurimi negant, quia Ecla, quæ determinavit præceptum Divinum Confitendi obligat tantum ad Confessionem Annuam. Quare volunt posse expectari tempus Communionis Paschalis ita S. Thom. q. d. 1. ante ii. et Sylvius in Confirmat, quia inquit Catechumeni, n̄ tenentur statim Suscipiendum Baptismum. Imo Ecla dimisit, olim ne ungr̄ adulti extra Casum urgentis baptizarent, nisi in Vigilia Paschæ, v̄ Pentecostes. Alii vo docent cum S. Bonavent: hoc præceptum obligare, quando opportune pt implere, moraliter loquendo, et major opportunitas, loci, et Sacerdotis, ad Confitendum prudenter expectari n̄ pt. Ratio ẽ, quia præcepta affirmativa, quæ per se sæpe obligant in vita, obligant saltem pro temporibus et prudenti judicio determinandis. Dicunt aũ etiam n̄ intendisse determinare ad aliquod tempus, quo præceptum Divinum obligat per se, sed tum prohibere negligentiam, et dilationem ultra annum, et ideo addidisse in suo præcepto, saltem semel in anno.

L B.

An ex præcepto Divino teneamur Confiteri mortalium numerum, Species, et Circumstantias? Nota. Circumstantia Moralis e affectio seu Conditio actus humani ad ejus bonitatem, v malitiam concurrens, Circumstantiæ 7. recensentur hoc versu.

Quis, quid, Ubi, quibus auxiliis, Cur, quomodo, quando.

Alio dant actui novam Speciem peccati, ut peccatio Clerici, quod dat actui Speciem Sacrilegii. Huc etiam pertinent Circumstantiæ quæ efficiunt peccatum mortale, qd alioquin esset veniale, ut Circumstantia Patriæ in Contumelia, item quotitas materiæ. Alio v mutant Speciem sed notabiliter aggravant, v minuunt ut major v minor quotitas furtiva furtis &c. Alia denum multiplicant peccatum intra eandem Speciem, ut numerus personæ, quas læsit &c. Porro Circumstantia mutat Speciem, cum præter illam actus habet dissonantiam cum natura rationali, v lege Divina notabiliter diversam, v oppositionem cum diversi Specie præceptis, aut virtutibus, v modum oppositionis cum eadem virtute notabiliter diversum.

R. 1m. Pœnitens jure Divino tenetur Confiteri dissimete ea, et singula mortalia, quorum numerum, Species, et Circumstantias peccati Speciem mutantes, prout sit in Conscientia. Fide Constat ex Trid. Sess. XIV. C. 5. Cui autem v pl determinare præcise numerum vel peccatorum cum aliqua similitudine veri similiori. Quod sicuti lapsum multitudinem ne quasi similitudine veri similiori. Quod sicuti lapsum multitudinem ne quidem potuit sic numeri exprimere interrogando ipse, aquo tempore talem Confessarium habuit, et quoties, circiter per diem, v hebdomadam v mensem Confessarium admittere. Qui vo in aliqua mala voluntate aliquandiu vg: hominem odiendi remansit, tenetur exprimere quotum moraliter fieri pl: Numerus actuum intra illud tempus iteratos, secus v satisfacit. Quare Confessor ab eo quo rogare debet, an, et quoties singulis diebus, hebdomadibus malam illam voluntatem iteravit, et quasierit modum illam iterandi.

IIc. Numerus personarum, quas est objecta peccati, et quotitas materiæ debent in confessione exprimi: quia sunt.

Quia sunt aliquid se tenens ex parte objecti peccati, et ad illud pertinet Constituens actum in suo esse individuali. Imo numerus personarum multiplicat numerum peccatorum. Hinc declarandus est numerus personarum, quas uno actu deprimit. &c.

III.° Pœnitens tenetur etiam declarare circumstantias, quæ intra eandem speciem aggravant notabiliter peccatum, seu malitiam illi mortalem adiunctam, ita communiter, et ex praxi Eccl.æ, quæ aliunde refert peccata, pater circumstantiam aggravantem, ut constat ex multis pœnitentialibus, et ritualibus, tum antiquis, tum recentioribus. Ratio ejus est, quia voluntas illi instituenti hoc peccatorum remedium per modum judicii primario reconciliativi, et sanativi, et 2.° ac principaliter punitivi, cujus actum judicium, ejusmodi confessionem exigit. Debet etiam pœnitens declarare circumstantias necessarias, ad cognoscendum suum statum, suam dispositionem, et necessitatem spiritualem, ut si sit implicatus consuetudine peccandi, vel in occasione peccati proximi.

IV.° Pœnitens tenetur declarare circumstantias notabiliter minuentes gravitatem peccati, sive efficiant, ne peccatum sit mortale, sive ne mortale habeat novam malitiam mortalem, quia aliquin confessor non posset recte judicare de gravitate peccati et pœnæ imponendæ. Peccata enim debent sic aperiri, ut confessor ea intelligat, ex Conc. Trid.. Quare si intelligat confessionem, ob distractionem, vel credulitatem, vel quemlibet alium causam non percepisse aliqua peccata prout illa nosti tenetur repetere, qui se nescias quæ nam sint illa, debet confessionem repetere.

V.° An actus externus exprimi debeat? Affirmat Ex communi sensu Doctor, et praxi fidelium tam sine confessione actus externi, quam satis declarante actus interni efficacia intentio, extensio, duratio, nec proinde tota ejus gravitas molestiæ. Ade actum externum, et non internum scandalum pepercit. Hinc Alexand. 7. damnavit hanc propositionem, qui habuit copulam cum soluta, satisfacit confessioni præcepto dicens: Comisi cum soluta gravem peccatum contra castitatem non explicando copulam.

2.5. An exprimi debeat effectus malus, qui ex actu externo peccato
Affirmo. Quia talis effectus sequitur ex actu externo libere posito, et necessario
imputatur ad culpam ei, qui causam libere posuit, et inquo stat provideri
v provideri potuit; adde quod ejus declaratio, sape necessaria e, ut
Confessor cognoscat statum pœnitentis, et an contraxerit aliquam censuram v irregularitatem, v obligationem restituendi.

2.6. An teneat aliquando Pœnitens detegere Complicem in Confessione?
Nota. Constat d n licere, si peccatum possit aliter pœnitens suum
exprimere sufficienter, v sine gravi incommodo possit adire Confessarium, Cui Complex sit ignotus, v peccatum alias sit rite confessus, et
tunc faciat confessionem generalem, quia in his casibus sine justa
causa proximum infamaret, qd nunquam licet.

N. Pœnitens tenetur manifestare Complicem, seu Socium Criminis, dum
aliter non posset peccati sui speciem, v gravitatem mortalem aperire, nec
posset comode differre confessionem, nec adire confessarium, Cui Complex
ignotus sit. Quia ex Trid. Sess. 14. C. 5. Can. 7. integram peccatorum confessionem, secundum suas species, et totam suam gravitatem moralem ut
verisimiliter percipit, ut Sacerdos possit prudenter judicare, punire,
Curare, &c. Hæc enim ratio minus probat integritatem confessionis
plicem debere, cum nolitia Complicis ad hoc finem necessaria, quam
cum propria infamia pœnitentis. Præterea inter Christianos Complex suo
facto tacite renunciat juri, qd habet ad servandam famam, scienti
necessitatem confitendi peccata. In eadem hypothesi pœnitens
tenetur detegere personam, quod fuit objectum peccati, licet inculpabiliter, ex quo tamen in illam redundat aliqua infamia apud confessarium, ut sequitur socrui, qmvis omnino invita, et reluctanti, stuprum
intulisset: nam hic eadem ratio valet. Licet etiam patefacere
Complicem, quando hoc necesse e, ut media donec suggerantur pœnitenti, quibus a proxima occasione peccati liberetur, v ut pœnitens
doceatur, qua ratione satisfacere possit obligationi justitiæ
v Charitatis, quia tenetur avertere grave malum imminens communitati
v complici.

v̄ Complici, v̄ alicui 3io. tunc enim sub ē rationabilis causa detegendi.

Q. 7. An pēcata dubia debeant aperiri in Confessione? Affirmat S. dubium sit cum fundamento, sive dubitet, an mortalitēr pēcaverit, sive an confessus fuerit pēcatum, quod certo scit ēe mortale. Constat ex sensu, et praxi fidelium initium dignosci regni: quare ab ipsis ab Apostolis a Xto, v̄ Spiritu Sancto edocti monuit: ex 2d. pēcata, quod sunt in Conscientia debent declarari, at dubia, ut dubia, sunt in Conscientia, et remitti debent saltem ut dubia, ac proinde cognosci ut talia. ex S. Thom. 3. p. Suplem. artt. 4. ad 3. Ratio ē ipsa natura sacramenti, per quod tribunalis instituti, in quo illius Xtus constituerit Sacerdotes, tanquam vicarios Dei, pro remissione pēcatorū obtinenda voluit, ut ea v̄a pēcata ad eos deferentur, pro quibus præcepta erat Contritio perfecta, qualia sē nō solum mortalia certa, sed etiam dubia. Porro lex Confessionis sē odiosa, sed favorabilis cum sit a Xto instituta ad salutem animarū, et ad pēcata committenda delenda, ac futura præcavenda. Hinc 1o. qui certo judicat se pēccasse mortaliter, sed dubitat, an pēcatum illud Confessus fuerit, tenetur illud confiteri; nam ā pl prudenter judicat, se certo obligationi confitendi integre satisfecisse. 2o. Qui certo scit se pēcatum aliquod, sed dubitat, sitne mortale, v̄ veniale, tenetur hoc pēcatum confiteri. 3io. Ob similem pariter rationem, qui scit se pēccasse mortaliter, sed dubitat, an aliquod pēcatum, quod scit ēe mortale admiserit, tenetur illud confiteri.

Obs. 1o. Pēcata dubia declaranda sunt, ut dubia, sicut certa, ut certa, qui mortale ut dubium confessus ē, si postea certo novit illud a se commissum ēe, tenetur illud iterum confiteri, ut certum, quia ex institutione pœnitentiæ tenetur ea mortalia confiteri prout sunt in ejus conscientia, et eo modo, quo sacerdos recte cognoscere pōt.

Q. 8. An pēcata mortalia ex oblivione, v̄ objectam aliam causam omissa debent declarari in sequenti confessione? Affirm.

Assizen. & generali fidelium persuasione, et praxi, ex Trid. Sess. 14. C. 7. ne-
cessarium è Confiteri jure divino, où et singula mortalia peccata post
baptismum Comissa, quod memoria habeat: Hinc Alexand. 7. damnavit
hanc propositionem. Peccata in Confessione omissa, seu oblita ab instan-
vita periculum, aut ob aliam Causam, si teneth in seguenti Confessione
exprimere. Item qui tantum Confuse, et generice mortalia Confessus
eo qd distinctum eor numerum non recordatur, teneth postea in Se-
guenti Confessione, si recordat, eor numerum distinctum, et specie
Confiteri, ut patet.

2.9. An qui aliquam Circumstantiam in Confessione exponendam obli-
tus è, teneth postea iterum Confiteri peccatum, ad qd illa Circumstantia
pertinet? affirmat. Si bona malitia hujus Circumstantiæ, negues
exprimi, sine declaratione peccati, quia illum hujus declaratio pars
necessaria è, ad Circumstantiam exprimendam.

2.10. Quoniam integritas ad valorem, et effectum sacramenti requiritur?
Duplex distinguit Confessionis integritas materialis, et integra
accusatio omnium mortalium Comissorum quo ad numerum, speciem, et
Circumstantias declarandas: et formalis, quæ è accusatio, eor dum
taxat mortalium, quæ pœnitens ex et debet declarare in iis
Circumstantiis, in quibus vr. satt.

I.o Quæ se longe integritas Confessionis ad valorem sacramenti
requisita exigit, ut omnium fieri potuit declarent. 2.o Où peccata
mortalia, tam occulta, et interna, qm externa, et publica, etiam
si alicui sint de nota essent Confessario. 3.o Eorum numerus.
4.o Où Species morales. 5.o Où Circumstantiæ, dum quæ
Speciem mutant, dum quæ solum aduat malitiam moralem ejusdem
Speciei. 6.o Ipsi actus externi, et effectus mali, ac damna inde
secuta. 7.o Peccatum complicis, et persona, quæ fuit objectum
peccati, dum aliter omnium peccatorum sufficienter exponi nequit. 8.o
Où mortalia dubia ut patet. Infra.

II.o Integritas materialis non requiritur absolute, quia sæpe è impossi-
bilis. III.o Absolute sufficit integritas formalis, quia

Confessio

quia Confessio formaliter tantum integra ē, in qua ex gravi justa
Causa ꝙ oblivione inculpabili omittuntur aliqua peccata. At dalij Con-
fessio sufficit, Nam 2dum Doctores ex variis ꝓ Causa excusantes a
Confessione omnium Mortalium, qua generatim ad impotentiam Physicam,
et Moralem revocant. Hinc a Confessione integra materialiter ex-
cusant 1o. qui ex oblivione Culpabili, ꝙ ignorantia invincibili aliqd
Mortale omittunt. 2o. Muti, si per gestus, Scripturem, aut alia signa
nequeant oa declarare. 3tio Qui versant in periculo moriendi ante
absolutionem, nisi mox dett; tum enim auditis aliquibus absolvendi sꝫ,
4to. Cum in naufragij periculo imminenti, ꝙ instante pugna nequeunt ex inde
que Confiteri, tum sufficit Confessio Confusa, imo tunc poterunt simul
absolui, si necesse sit, per hanc formulam: Ego vos absolvo ab omni
censura, et peccatis. Si tamen unusquisq; ꝓt saltem aliqd peccatum in par-
ticulari Confiteri ad id tenetur. 5o. Quod id uno tantum nisi ex parte intelligi
ꝓt a Confessario, si nequeat alteri confiteri. Sito necessitas Confitendi.
6o. Faciendo dum ꝙ juxta aliqd urgeat præceptum annua Confessionis. 7o. Sacerdos dum
peccatum suum Confiteri nequit, absq; fractione Sigilli Confessionis
7o. Dicunq; Confiteri nequit sine gravi damno Confessionis extrinseco,
temporali, ꝙ spirituali, sive ꝓprio, sive etiam alieno, ut si prudenter
timeat, ne Confessarius, qui solus haberi ꝓt, frangat Sigillum, ꝙ
aliud simile, Sed tunc requiritur justa Causa Confitendi hic, et unum
tali Confessario, ut præceptum Confitendi &c. alioquin adeundus ē
alius Confessarius, ꝙ differenda Confessio, si comode fieri potest.
At magnus populi concursus die indulgentiæ, ꝙ festivitatis magnæ
ut Paschatis per se præcise non excusat ab integritate Confessionis
Hinc Doctores dum D. H. ponem. Licet mentaliter absolvere dimidiate Con-
fessos ratione magni Concursus pœnitentium, qualis v.g. ꝓt Contin-
gere in die alicujus magnæ festivitatis, aut Indulgentiæ. Porro
semper remanet obligatio Confitendi peccata omissa Sublato
impedimento.

IV. Ad valorem menti requiritur integritas ejusd cum Sacra-
datis, et ejusdem absolutionis, ita ut oa mortalia, quæ
sunt in Con

Sunt in Confessione necessaria declaranda, sint eidem Sacerdoti, et in ordine ad eandem absolutionem. Est de fide, et Constat ex perpetua praxi Eccl̃æ, quæ nunc Oriri, et Cujus initium cum ignoret nec ostendi possit ab ipsius Xti præcepto repetendum ex Conc. 4. Lat. V. Ratio è voluntas Xti, quia ea peccata subjecit judiciali Sententiæ Sacerdotis. Sententia æm æquitas exigit, Cognitionem ad æquatam, Causæ, in quam fertur.

2. Jj. An pœnitens teneat diligens examen præmittere Confessioni? Affir. ex Trid. Sess. 14. C. 5. Ratio è, quia qui præcipit actum, simul præcipit et media ad illum necessaria. At diligens examen è necessarium ad Confitenda ea peccata. Ea æm diligentia adhiberi solet, quam in rebus gravissimis ponere solemus. Ait Catech. Rom.

2. Jjj. Quando non tenetur debeat Confessio? Quotiescumque fuit nulla Culpabilitas, Sive inculpabilitas, Sive ex parte pœnitentis, defectu doloris, Sive ex parte notabilem negligentiam, in exercenda Conscientia, nisi Confessarii, aut Sor eam neglexerit, Sive ex parte Confessarii defectu potestatis, aut intentionis requisitæ. Quia si in casibus sententiæ fuit nullum, et hic peccata non fuerunt per illud remissa. Item die Si dubium sit, an Confessio rita fuerit, non præcepto certo non satisfit per dubiam executionem, et in dubio pars tutior eligi debet. Sed an is, qui fecit Confessionem aliqm invalidam teneat cum illa deficiente iterare. Tenet, si ex ea fecit cum Conscientia Confessionis invalidæ, quia revera defuit invalida ob defectum essentialem. Alii si post unam Confessionem invalidam, postea fecit alias cum debita dispositione, et bona fide procedens, præcedentis defectus, nullam habens memoriam, non tenetur inquit Sylvius has repetere, sed solum illam, vel illas, quas fecit cum Conscientia defectus. quia illæ aliæ fuerunt validæ Cum habuerint ea necessaria ad bonam Confessionem.

2. Jv. An sit mortale mentiri in Confessione? Mortale Sacrilegium est, de mendacium in materia Confessionis necessaria, Nam

Nam tunc in re gravi ad Sacramentum, & ejus recedam administrationem pervirente decipit judicem suum, et medicum ad tò institutum, ut ? dum Cognitionem per Confessionem paratam, et poenas peccatis proportionatas imponat, & remedia opportuna prescribat. Idem dic si contra Conscientiam falso offenat se jam peccata aliqua mortalia Confessum fuisse. IIus Mendacium in materia, grāvi tenetur submortali confiteri, ut Sti peccata venialia, & mortalia jam remissa? et Communi Sententia solum veniale? quia tunc non decipitur gravitèr judex in ordine ad debitum judicium, & tamen veniale, gravius ob irreverentiam Sacramenti Esset nam mortale, si aliunde non daretur materia valida Sacramenti, nam tunc nihil redderet absolutio.

2 §14us An peccata venialia sint materia sufficiens Confessionis, licet non necessaria? Affirmat ex Trid. Sess 14. C. 5us dicit enim dedit Sacerdotibus potestatem remittendi generatim ea peccata, quæ remitti possunt. Ergo, 2do. Porro extra Casum necessitatis, non Sti Confitenda venialia, sed tantum in genere, Sed debet aliquod addi in specie tantum. v.g. Mendacium, rem quia dubitatio, et judicium per se loquendo, fieri debent circa materiam in Specie determinatam, ita ces.

2 §15. An quæ nisi peccata jam remissa, per absolutionem Sti Sempèr materia sufficiens absolutionis? Affirmat. Communiter, et certa sententia mgnit Suarez. Et Constat experientia, ai Doctos hominum usu Ecclæ noto, nec mgnit Suarez. Et Constat experientia, ai Doctos hominum usu Ecclæ noto, nec reprehenso, quia peccata jam remissa, possunt esse materia Contritionis, et Confessionis, atq possunt adhuc remitti remissionem priorem confirmando

qua peccata declarante Sacerdoti, ut judicii; qd sufficientes fieri pt per nutus, ꝙ Scriptionem. IIus Non licet ullo necessitate aliter, quam voce Confiteri, ex communi Theologor Consensu, et Consuetudine Eccl̃ vim legis habente, et obligante, graviter, ut pote de exspectante ad Conveniente modum perficiendi Sm̃entum, ex Pl̃ requirente Confessionem oris. Et vo alia signa ñ pt inducta, nisi in Suplemen tum verbor vocalium S. Thome.

IIIus Qui voce ñ pt tenet signis aliis, etiam scripto Confiteri et iam extra mortis periculum, quia præceptum obligat saltem Confitendi cum sine incommodo Confessionis extrinseco observari potꝫ.

2m. An excuset a Confessione, qui Confiteri ñ pt, nisi per interpretẽ Nota. Cr Trid Sess 14. C. 5. Nec ē necessarium jure divino, ut Confessio publice fiat, nec ullo prohibitum ē modus publice Confitendi, nam ad valorem Sm̃enti solum requirit, ac a satio peccatoꝛ facta Sacerdoti, ut judicii: hæc ãm pt ee utroq modo.

R. Multi docent neminem ex vi præcepti Confessionis obligari ad Confitendum per interpretem, licet recte possit. ex Trid Sess 14. Ct. præcipiente, ut pœniten solum ōa sua, ꝙ hs peccata Confiteat Sacerdoti. Tamen aꝑ̃ctum videt ex S. Thom in 4. dist 17. qꝫ. art 4. qꝫ. generalem dicente. 2do ñ possumus quomodo debemus, quo quodpossumus Confiteri. Certe ad id tenemur saltem ex præce pto Charitatis ꝓpriꝺ, si alioquin diu abstinendum est a Confessione quæ obligatio maxime urget in periculo mortis, ubi tenemur ōa media lutiora adhibere ad Salutem Consequendam. Non pauci ãm dicunt ñ sufficere tunc Confiteri per interpretem aliq̃ duntaxat peccatum pœnando, de cæteris in generale, nam integra Confessione præcepto ē, dum moraliter fieri potꝫ soli Sacerdoti. Sed De Lugo. Docet præceptum Divinum obligare ad Confitendum in articulo mortis ōa mortalia, quæ interpretem eo, qꝺ manifestatio peccati apud duos Sigillo obstricto, ñ sit detrimentum, ita grave, ut propter illud præceptum Divinum Confitendi, ōa mortalia prospꝫ omittat. et ñ tantum differat. Addit ob eandem rationem non teneri.

nos teneri in articulo mortis ea mortalia, etiam si scirem me sa-
cerdotem aliqd revelaturum alteri, si nullum aliud malum timeat,
nisi mera notitia peccati manent tuto alio, qui talis notitia in nullius
preiudicium uti possit, et hoc puto servandum in praxi.

Q. 18. An Confessio sacerdoti presenti necessario facta debeat?
Rursus totius Eccl. ex Trid. Sess. 14. C. 7. licet per literas, seu inter-
nuntium Confessario absenti peccata sementaliter confiteri, et ab
eodem absente absolutionem obtinere, adminuti fallam, et teme-
rariam, ac scandalosam damnavit, et prohibuit Clem. 8. Quod intelli-
gendum est non solum conjunctim, sed etiam divisim, vp: quoad alterum
ut postea declaravit ipse Clemens, et Paulus V. Dico per secundo,
quia per accidens vp: in mortis articulo Confessio facta sacerdoti
absenti est licita, et valida, quo alitter fieri nequit. Nam sacerdos,
qui, et debet absolvere moribundum confitentem, qui ipso
absente absolutionem petit.

Q. 19. Quenam observanda sunt circa preceptum Ecclesiasticum
Confessionis? Sequentia. 1o. Hoc preceptum obligat omnes fideles
adultos ad confitendum, saltem semel in anno proprio sacerdoti. Colli-
gitur C. Omnis. De poenitentiis sub mortali, ut patet, cum ex gravitate materiæ,
tum ex poena adjuncta? Privationis Sepulturæ. 2. Homine proprii sacerdotis quidem intelligit
et Eccl. Sepulturæ? Parochus, sed sine exclusione Episcopi, et sacerdotum abiis delega-
tos. Quæ? Præcipit Confessio valida sementalis, et apta ad secun-
dationem cum Deo, id cogi per absolutionem valide terminata, ex
Trid. C. 7. Hinc Alexand. 7. damnavit hanc propositionem: qui facit Confes-
sionem voluntarie nullam, satisfacit præcepto Eccl. Nec toto anno Con-
fessionem omisit, tenet confiteri sequenti anni 1a die. 4o. Quamvis
hoc præcepto certum anni tempus confitendi non statuat, tamen con-
suetudo invaluit confitendi intra quadragesimam, et quindenam
Paschalem approbata a Trid. Poena incurrenti, a Conc. Lat. statu-
ta in omittentem annuam Confessionem, et Communionem Paschalem
est latum sententiæ ferendæ, uti verba indicant. Quare ad eam
aponendam requiritur authoritas ordinaria Parochi carens
jurisdictione in foro externo.

Sed an teneri

Sed an teneat hoc præcepto, qui soliis culpis venialis sibi conscii sunt? R. Multi negant ex Trid. Sess. 14. Cap. Ratio è, quia Ecclia solum statuit, ut divinum præceptum Confessionis saltem semel in ano ab omnibus observaret, ut præceptum divinum non obligat, ad confitendas venialia. Ita communiter, et præsertim recent: quia aliquin minus intendicti: per canonem intentata, inutiles fierent: nam fideles conferentes se sibi non ex conscientia mortalium. S. Thom hanc opinionem ita amplectit, ut oppositam non rejiciat. Imo unam quam alteram videt conciliare concludens, q. sufficit ad hoc præceptum implendum; ut Sess. hoc è habens venialia sacerdoti præsentet, et se ostendat ab ipsa conscientia mortalis ee, et hoc ei pro Confessione reputatr.

Articulus IIIus. De Satisfactione.

2. An et quod Satisfactionem imponere teneatr Confessarius?

Nota. Satisfactio hic sumitr pro voluntaria ipsius pœnitentis ad compensandam injuriam Deo, per peccatum illatam. Duplex è, spiritualis de qua hic agitr, et non spirituali, quæ fit non solum pijs, ac bonis operibus sponte susceptis, sed etiam malis, ac erumnosis hujus vitæ a Deo inflictis, et patienter tollerandis, ut docet ipsa Sess. 14. Cap. Nota. 2us. Satisfactio spirituali è pœnitentia, seu actio una, vel multiplex bona, et pœnalis a sacerdote legitimo judice imposita ad puniendam, et compensandam injuriam Deo illatam, et etiam prædecavendam futuram. Porro eius actus virtutis etiam interius in Satisfactionem imponi pt. Satisfactio alia è vindicativa, et alia medicinalis, quæ dat percipue ad præcavendam futuram imposterum, sæpe eadem actio utrumq; præstare pt. Porro ex actu Cum Satisfactio a Confessario imposita, sit pars integralis sacramenti, et in ea operatr vis clavium amplius valet ad expiandum peccatum, quam si proprio arbitrio homo faceret, idem opus ex S. Thom. quæst. 3. q. 14. Ob ut. ejusdem meritol Xti applicationem. Item plus, aut minus pœnæ temporalis ex opere operato remittit, prout gravior, vel levior è, et majori, vel minori devotione peragitr.

R. 2us.

2 I° Confessarius tenetur Satisfactionem imponere poenitenti volenti eam exequi ex Trid. Sess. 14. C. 10. Ratio est, quia Satisfactio est pars integralis Sacramenti, ad ministrum quorum pertinet integritatem Sacramenti curare; grauis est obligatio Satisfactionem aliquam imponendi pro mortali, imo pro multo etiam pro solis venialibus, aut mortalibus jam aliàs Confessis, quia grauis reverentia videtur Sacramentum privare voluntaria sua integritate, seu parte integrali. Dixi valenti, nec Nam absolutio sine impositione poenitentiae data est moribundo, qui inter Confitendum Personam usu, et Cognitione privatur, ut Constat ex praxi Ecclesiae.

II° Confessarius tenetur imponere Satisfactiones Convenientes, et Salutares, tum vindicativas, tum medicinales proportionatas numero, ac gravitati peccatorum, et poenitentis facultati, ac dispositioni. Constat ex SS. et multis Conc. Ratio est, quia Confessarius Minister Christus, tum ut judex non solum Salvens, sed etiam ligans, seu vindicans secundum aequitatem, ut ubi docet Trid. Sess. proinde debet servare aequitatem in poenis proscribendis; tum ut medicus, qui poenitentis morbos ac vulnera curet, et morborum Causas tollat, ut Constat, et SS. et Conc. Hinc patet hanc obligationem esse ex genere suo gravem, cum ad integritatem Sacramenti officium Confessarii, et poenitentis emendationem, ac profectum, et plenam offensae reparationem pertineat.

Observa I° Salutares, et Convenientes Satisfactiones, quas justitia divina exigit, generatim sunt ex Conc. Trid. Sess. 14. C. 8 illae, quae magnopere a peccato revocant, et quasi freno quodam coercent, Cautiores, vigilantiores, in futurum poenitentes efficiunt, recidendi quoq; peccatorum occasiones, et vitiosos habitus male vivendo comparandos Contrariis virtutum actionibus tollunt, et quibus Christo Jesu, qui pro peccatis nostris Satisfecit Conformes efficimur, certissimam spem habentes. Satisfactiones medicinales Convenientes, sunt eae, quae peccatorum Causas, ac radices resecant, malos habitus tollunt, pravas Cogitationes coercent, occasiones peccandi removent, vitia curant, et poenitentis emendationem, ac profectum pariunt.

Alon. Cuebra

Item crebra oratio sed præsertim matutina, et serotina quotidiana, examen
quotidianum conscientiæ, crebri actus fidei, spei, charitatis, contritionis,
et aliarum virtutum vitiis, et pravis cupiditatibus contrariarum: confessio
generalis annua, etiã gemmæ aliæ. Bis. Satisfactiones vindicativæ, ut ut
salutares, et convenientes, debent cõproportionatæ, non solum multitudini,
et gravitati peccatorũ, sed etiam facultati, conditioni, et dispositionibus
pœnitentis; itaut in iis imponendis habeat ratio ejus infirmitatis valetudinis,
laboris, status, officii &c prout prudentia, et charitas suggerunt. Si go
expediet in bonum spirituale pœnitentis, ut imponi levior pœna, quam me
reatus, idq; tamen cedit in majorem Dei gloriam, qui vult quodcunque curatum
rem pœnitentis ex S. Antonino. 3io. Satisfactio ante absolutionem im-
ponenda est, tum ut explorata debita pœnitentis dispositio, et voluntas
faciendi fructus dignos pœnitentiæ: tum quia modo judicii, et justitiæ
vindicativæ postulat, ut prius pœnitens satisfactionem spondeat, et
acceptet, quã absolvatur. Si tamen sacerdos absolutionem præmisserit,
tenetur postea eam injungere. Sed an confessarius teneat habere de-
scriptam singulorũ peccatorũ memoriam, dum imponit satisfactionem? videt
Sylv. Satis est sic audire, vel intelligere ea, quæ dicuntur, ut satisfactione
imponenda sufficienter meminerit status pœnitentis ad eam competentes
injungendam.

22o. Quorum operum in pœnitentiam imponenda sunt? ex SS. Conc. Flor. et
aliis: tria sunt præcipua, ad quæ cætera revocantur, vid: jejunia, eleemosynæ,
orationes; nam hæ sunt satisfactiones pœnales simul, et medicinales. Per
jejunium intelligit non corporis afflictationem, et voluntarium sensuum
etiam licitæ privationem; per eleemosynam non opus misericordiæ, tum spi-
ritualis, tum corporalis, per orationem omnis actus religionis, ac pietatis
in Deum.

23. An imponi possint opera aliunde præcepta? Non possunt
sola licite imponi, si pœnitens possit alia præstare: ex Trid. Sess.
14. C. 8. dicente. Satisfactio, quam imponunt, non tantum ad novæ vitæ
custodiam, sed etiam ad prioris vitæ peccatorũ medicinam, et castigationem peccatorũ

et Castigationem peccatorum praeteritorum.

24: An imponi debeat poenitentia publica? I^o Pro peccatis occultis gravissimis manifestam poenitentiam non imponat, ait Ritus Romanus, nam est impropriata, et contra Eccl. usum, et quodammodo infamativa poenitentis.

II°: Imponenda est poenitentia publica pro peccatis publicis. Ita Trid. Sess. 14. C. 8. Recte tunc inquit S. Thomas Confessarius, sed poenitens ipse satisfactionem implendo manifestat suum peccatum, jam aliàs patratum, et inde milleram ad id, qd. expedit facere debet ad scandalum tollendum, sine tamen Episcopi licentia, et Consilio, imponi debet poenitentia publica cum certa solemnitate peragenda, ut stando ad fores Eccl. cum corpore accenso. &c.

25: An Confessarius pt. in poenitentiam medicinalem imponere poenitenti aliquid, ex quo oriatur suspicio, et etiam notitia peccati poenitentis? R. Svarez Disp. 33. Sect. 7. Si medium illud sit necessarium ad illud vitandum relapsum, posse Sacerdotem, illud praecipere poenitenti, vg: ut dimittat tale officium, et hanc domum &c. et ipsum poenitentem teneri obedire, qd. si noluerit dimittendum sine absolutione. Quo in Casu nec Sigilli fractio; quia si aliquid sit. Totum in exvoluntate, et Consensu poenitentis. Neg. Com. contra Sigillum, qd. ille Consensus per praeceptum, aut Comminationem extorqueatur negandi absolutionem, quia supposita vera necessitate illud praeceptum non tam imponit a Confessario, qm declarat poenitenti obligationem, quam pt. aliter Confessarius, in se ipso habet, et ideo Comminatio illa est justa, imo et necessaria, quia non pt. aliter Confessarius debito modo fungi suo munere.

26: An pt injungi Satisfactio applicanda alteri, vg: defuncto? Affirm. Quia tunc non applicatur alteri Satisfactio eadem valorem, quam habet ex opere operato, sed eadem cum, quem habet ex opere operantis.

27. An poenitens teneatur acceptare, et implere poenitentiam rationabilem injunctam? Affirm. Ex Conc. Lat. Cap. Omnis. Ratio est, quia Sacerdos habet potestatem judicialem non solum solvendi, sed etiam ligandi, seu obligandi per impositionem

Poenitentis

poenitentia ee Szid. C.5. 3mo Labet obligationem imponendi Convenientem Satisfactionem ut ostendi. Hinc mortalit ex peccat qui poenitentiam pro mortali impositam, & notabilem ejus portem omittit, nam qui tenet aliquid praestare, ad id obligare perse, Sub mortali, si res sit gravis, & sipit levis, et imposita pro Solis venialibus, & mortalibus, jam alias Confessi, & dum multas & duntaxat veniale illam omittere Sectio Contemptu, Scandalo. quia Completio integralis partis per materiam levem & obligat nisi leviter, pro ratione materiae. Aliqui tamen putant ee mortale, quia gravis irreverentia Sacramento infert illud privando sua integritate, & complemento & ocidentali; 3mo si Confessarius leviorem poenitentiam imposuisset, poenitens tenetur Supplere, et Satisfacere Deo, in hac vita etiam pro poena temporali, peccatis quoad culpam remissis, debita ut Constat ex Joele 2. Matth. 3. Poenitentiam agite &c Luc. 3. Facite dignos fructus poenitentiae. quae duo ex Szid: Non solum Contritionem, et vitae emendationem significant, sed etiam Satisfactionem per jejunia, eleemosynas, orationes, & alia pia vitae exercitia pro poena temporali. ut Constat etiam ex PP. et praecepto natli, nam ipsa ratio dictat Deo & minus, qm hominibus pleno Satisfactionem ee, qm primum fieri pt mortaliter. dixi rationabilem. Nam si clavis excet, ut ajunt: hoc & si imponat Satisfactio irrationabilis, ob nimiam gravitatem, et ditis vitalem, pt poenitens illam recusare, et alium Confessarium adire.

28. Quando autem poenitens tenetur implere poenitentiam? Tenetur a Confessario praescripto: Nam Circumstantia temporis in praecepto includit; dilatio tamen Satisfactionis ad paucos dies, et hinc necessitate pt ee tantum venialis, nisi ad finem injuncta poenitentia magni referat illam impletam ee tempore praefinito, vg. ad Superandas tentationes urgentes quod si Confessarius nullum tempus determinavit, tenetur poenitens Satisfactionem implere, quamprimum quomodo pt: ita ut peccet mortaliter, si illam ex gravi negligentia diu differat. Hic autem.

Qui autem poenitentiam quocunq modo distulit, tenet eam postea quantum potest absolvere, ut patet.

Q. 9. Quomodo, et in quo statu impleri debet Satisfactio? I.
Satisfactio impleri debet, ex motivo pio, et supernatli, et sine affectu ad mortale. Nam debet actio bona ē moraliter, supernatlr, elicita saltem ex motivo saltem placandi Deum, ejusq injuriam compensandi, quæ vltas ē incompossibilis cum affectu ad mortale.

II. Qui poenitentiam in peccato mortali exequit, peccat saltem venialiter, quia spiritui partem, indigne suscipit, et ponit obicem effectui remissionis poenæ temporalis, quod ē effectus [illegible] annexus, pendens a primario, vz: gratia sanctificante. Tamen ex communiori sententia, satisfaciens tenet postea satisfactionem repetere, eo qd substantiam præcepti impleverit, et quia in Cena veteri semper exigebat saltem magna ex parte executio satisfactionis, ante absolutionem. Imo juxta multos sicut poenitentia ante absolutionem impleta a justo Confessario, ecclesiam poenæ temporalis tollunt, cum peccatum postea per absolutionem remissum fuerit, ita poenæ post absolutionem pro agendo, etiam si in peccato postea superveniente impletæ fuerint, tamen sublato per justificationem obice suum effectum assequntur.

Q. 10. An Poenitentia a Confessore imposita pro alium mutari?
I. Ab ipso Confessario, qui illam imposuit, et tunc non erit necesse repetere Confessionem priorem, si tempus, a quo facta ē, sit adeo breve, ut moraliter censeatur idem judicium, et Sacerdos adhuc se contineat Status poenitentis, sed hoc fieri debet in illa Confessione, quia ē actus judicialis, et usus clavium, qui non nisi sacerdote exercetur. Quod si Confessarius non recordetur amplius peccatorum, requiritur nova Confessio, quia impossibilis attenta poenitentia ē actus jurisdictionis, qui fit a judice, ut judex ē. II. id etiam potest quivis alius confessarius, imposita pœna inalienabiles et contra quem cubit regulas et minime convenientes. Quia Sacerdos non habet potestatem tales injungendi, ac proinde ad eas obligandi pœnitentes. Sed tunc necesse est ut a quo ipsum fiat nova confessio pendentem ob rationem non judicandi dictam. Sthe

Hinc Confessarius poenitentiam ab alio impositam Commutare nequit, Sine nova peñate absolutione, unde etiam ex parte poenitentis requiritur nova Contritio, Cate ne prius Sementum Sua integritate privet, relinquendi e aliquid ex priori poenitentia praestandum.

2 §. An poenitentia pt per alium persolvi? Negative, Nam Satisfactio imponitur poenitenti per ipsum, et n per alium persolvenda; nam ipsemet reus debet poenam debitam Subire, et Cum Culpa sit personalis, debet quq personalis pro Satisfactio. Hinc Alexand. 7. damnavit hanc propositionem: Poenitens pria authoritate, Substituere sibi alium pt. qui loco poenitentiam adimpleat.

2 §. An necesse e ex praecepto, seu institutione Xti, ut Satisfactio ante absolutionem Semper implcat? Negat ex usu nunc in Eccla a plurib Saeculis recepto: et ex usu etiam antiquae Eccla, in qua poenitentes ante poenitentiam impletam absolvebantur, ut quo imminebat persecutio, aut aliud mortis periculum. Ratio e, quia pars integrals, cujusmodi e Satisfactio, n debet necessario praemitti essentiali cuidem rei, et Sme ita Stat tota essentia Compositi; ut patet a principio. Hinc Pius V. damnavit hanc propositionem. Non peracta poenitentia Confitentes absolvi n debere; Et Alex. 8. hanc propositionem damnavit: Ordinem praemittendi Satisfactionem absolutioni reduxit, n politia, aut institutio Eccla. Sed ipsa Xti lex, et praeceptio natura rei, id quodam modo dictante §. 7. Per illam praeviam non absolvendi, ordo poenitentiae, etiam si cum plurimo hominum Subtilitate authoritas, et multi temporis diuturnitas Confirmet, nihilominus ab Eccla n habetur pro usu, Sed abusu. Sed nunc aliquo pt Confessor obligare poenitentem ad implendam poenitentiam, Sive ex parte, Sive et totalo ante absolutionem? Affirmat Nam nec Xtus, nec Eccla id prohibuerit, quo prudentia dictat, e expedire. Sino id obligari debet poenitens, quo e periculum, ne absolutione acpta poenitentiam omittat, o saltem valde recuperandum sit, aut valde expediat curationi poenitentis, o silentio negotiat, aliter judicare de dispositione poenitentis, ita multi Theologi affirmant hanc e doctrinam.

Caput 2dum.

De Forma Sementi Poenitentiae, Seu absolutione.

I^o Circa modum absolvendi Sic habet Ritu^m Rom. Authoritate Pauli V^i editum Cum poenitentem absolvere voluerit, injuncta ei prius, et ab accepta salutari poenitentia 1° dicit: Misereatur tui &c dextra versus poenitentem elevata dicit: Indulgentiam, absolutionem &c. Dominus Jesus Xtus absolvat te ego auctoritate ipsius absolvo te ab om^i vinculo excommunicationis, suspensionis et interdicti in quantum possum, et tu indiges. Deinde ego te absolvo a peccatis tuis. In nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti Amen. Monet omittendam ne vocem suspensionis, si poenitens sit Laicus et addit, in Confessionibus frequentioribus, et brevioribus, omitti posse Misereatur, et Satisfaciat dicere: Dominus Jesus Xtus &c. usq ad illud: Passio Dni Nostri. Urgenti vo aliqua gravi necessitate, ut in periculo mortis, breviter dici posse, Ego te absolvo ab omnibus Censuris, et peccatis: In N. Patris. &c.

II° Forma absolutionis Constituit in his verbis: Ego te absolvo a peccatis tuis, In nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti. Amen.

Haec verba haec et praecessa haec formam praecedunt, et subsequuntur, ^a St de illius essentia, ex Trid Sess XIV. C. 3. Item: quamvis ea illa verba expresse expressi debeant, tamen aliqua ^a St de essentia formae, ut ipsa, Ego tuis amen. Sed circa alia dissentiunt Theologi; eam alii ad totam essentiam assignant haec duo Absolvo te. quae saltem secundum hos requirunt, quia necessaria St ad significandum effectum peccata tuam sumenti, nps: absolutionem. Absolutio autem e Sententia judicialis, quae necessario ad rem dirigit, et ti pronomen te exprimi debet, alii nimirum exigunt voces accusatis. Imo aliqui pauci, illi quidem addunt, etiam in Nomine P. etc. Sed falso principia sua; nps: quia putant formam sumenti ee deprecativam

III° Absolutio data Sub Conditione de praesenti, v de praeterito, valet, si illa sit praesens, v impleta: quia tunc sumentum, et effectus suspenditur, Sed sic collata sine necessitate e illicita, e enim contra reverentiam sumenti, et usum Eccl^ae. Item illicite apponit Conditio, quae necessario praeponi debet, utfi dicas: Ego te absolvo. Si habeas veram Contritionem, et voluntatem, &c. restituendi. quia Conditio, quae semper necessaria, et ex natura rei subsequi debet, inutiliter, abusive.

dg

Dg. Contra reverentiam Smenti apponit. Rautem dubitet, num pœnitens adhuc vivat, v. an Sacerdos verba absolutionis protulerit, secundum multos danda e absolutio Sub hac Conditione. Si tu es capax, v. si tu es absolutus ego te absolvo &c.

Absolutio autem data Sub Conditione de futuro nulla e, quia tam intentio absolvendi, absolutio non existit absolute, sed suspendituz, ac proinde nihil efficit. Hinc non valet absolutio sic data, Si requiescis, Si pœnitentiam impleveris: absolvo &c.

IV. Invalida e absolutio data absenti, ex praxi Eccle, in qua moribus nunquam absentibus datur, etsi sine causa moriturus: et ex forma absolutionis, qua per ly te subjectum designat presens.

V. Mortale e absolvere aliquem a peccatis, antequam sit absolutus ex communicatione contracta, nam Eccla gratuiter prohibet, ne ex communicatus ullum Smentum recipiat. Quare is non e vere absolutus ob cassationem Contritionis, et Sacrilegium e mortale, qd admittit Smentum recipiendo, contra prohibitionem Eccle.

VI. Ad respectandam absolutionem requiritur nova Confessio: nam super eadem Confessione non fit absq Sacrilegio repetitio, quia caderet super materiam nullam, ideoq irrita esset. Potest tamen repeti super diversa Confessione etiam eorundem peccatorum, quia Confessio e materia proxima, peccata autem remota, unde absolutio caderet non am materiam proximam.

Caput III^um De Ministro Smenti Pœnitentiæ,

Articulus 1us De Potestate requisita in Ministro Pœnitentis

2us An requisita jurisdictio ad absolvendum? Nota. 1°. Jurisdictio generatim e potestas regendi, seu ferendi Sententiam in Subditos. Duplex e spi: interna, interna, seu pœnitentialis, de qua hic agitur, estq potestas absolvendi, adligandi, obligandi, Subditos Confessos in tribunali Smenti pœnitentialis, et in foro externo, ejq potestas ferendi leges ad Censuras, imponendi leges Eclasticas, etiam publicas dandi, dispensandi, ac liberandi, et regendi Subditos per hæc ea, et quo ad

et quo ad politiam exteriorem. Utrag jurisdictio subdividit in ordinariam, et delegatam. Jurisdictio in foro interno ordinaria ē ea, quā alicui competit ratione officii habentis animā curam, qualem habet Papa in oēs fideles, Epp. in suos Dioecesanos. &c. Delegata ē ea, quā Comitit Sacerdoti ab eo, qui habet ordinariam. Et agnoscit per expressam, v tacitam Confessionem, non delegatio ē una ex actibus jurisdictionis ordinariæ. ubi Consensum autem tacitum requirit Scientia ejus, quod agit, unde nō ē tacita Confessio sine notitia Prælati.

2° Jurisdictio delegata nō expirat per delegantis mortem, aut demissionem, si sine ulla temporis limitatione ab illo data fuit: nec revocata ab eo, v illius Successore, aut Superiore, non gratia hujusmodi ē dicta jurisdictio, nō expirat per mortem Concedentis, cum gratia Superioris debeat cē mansiva Reg. jur. 16 in 18.

3° An habet potestatem delegatam, nō pōt eam Subdelegare, nisi hoc ei specialiter Concessum Lit: quo casu nō suo, sed delegantis nomine confert Subdelegare, non ea potestas Concedit soli personæ delegati, ut ea ipse uti possit, nō item, ut alteri Communicet, nisi aliud exprimatur.

R. Ad absolvendum præter potestatem Sacerdotalem requiritur jurisdictio, ex Trid Sess 14a C. 17. Ratio ē, quia absolutio ē Sententia judiciaria ad cujus valorem requiritur jurisdictio in eo, qui judicat, et subjectio in eo, qui judicatur.

2° An aliquando Suplet Eccla defectum jurisdictionis in Sacerdote?

R. Affirmat. Modo hoc duo adsint: 1° Titulus Coloratus, hoc ē titulus habens speciem veri tituli, cum tamen re ipsa nullus sit: qualis ē Collatio beneficii Parochialis, sed invalida pōtest occultum aliquem defectum, vg: potest occultam Simoniam. 2° Error Communis, ita ut Communiter ac publice quis existimet verum habere titulum, et jurisdictionem; sicut uno, v altero, quia tunc nō ē sufficiens ratio, ob quam Eccla Censeat conferre jurisdictionem, cum hoc nō sit necessarium ad bonum Commune, nō exigat, ad impediendā multa grauia damna, scandala ex l. Barbarius. Talis enim Minister, ut patet gravitez peccat.

J. C.

An pastor potestatem ordinis, et jurisdictionis requisit aprobatio
in Confessario tam regulari, qm seculari habente potestatem, et be-
ficium, An anima Cura sit anexa? Affirmat. Nam ita Statuit Trid.
Sess. 23. c. 15. Circa qd Decretum observanda sunt Regulæ. 1o. Aproba-
tio è consensus, et facultas Epi. ut Confessarius munus exerceat is,
quem ad id idoneum judicat. Sensus autem Decreti Conc. Trid. è qd sine
illa aprobatione nullus possit, p Salum licite, sed etiam valide audire
Confessiones, ut expresse declaravit Sac. Cong. Cardin. et Conta ex
sensu, et praxi Eccla, atq ex scopo Concilii, et ex his ejus verbis. Nullum
posse Confessiones audire, nec ad id idoneum reputatur. Porro
Eccla potuit statuere, quia cum jurisdictio ad valorem absolutionis
tribuat, ab Eccla potuit illa hanc conditionem aponere, ut necessario
ad jurisdictionem acipiendam, et valide exercendam. Sitel 2o.
3io. Non sufficit aprobatio petita et injuste denegata, quia Trid. re-
quirit, ut obtineat. Nec jam amplius valent privilegia in Contrarium
allegata, ut pote Trid. a Summis Pontificibus derogata. Hinc Alexan.
7. damnavit hanc propositionem. Satisfecit præcepto Confessionis annæ
qui Confitet regulari Epo presentato, sed ab eo injuste reprobato,
et illam, qui beneficium Curatum habent, possunt sibi eligere Con-
fessarium Simplicem Sacerdotem n aprobatum ab Ordinario.

4o. Decretum Tridentini restringit ad Confessiones Secularium
etiam Sacerdotum n Religiosor. Hinc tamen ad audiendas Moniali-
um etiam Regularibus subjectas requirit Epi Diocesani aproba-
tio, ex Const. Gregor. 15. Porro Religiosi unius ordinis n possunt
Confessiones audire Religiosor alterius ordinis. Sive facultate Su-
periorum in suis pœnitentiis, quia Papa Concessione sua generali juris-
dictionis n intendit derogare Statutis Religiosor, ex quibus varii Reli-
giosi n possunt Confiteri, nisi Confessarius a Suis Superioribus dese-
gnatis. Quare Religiosi ad omo sua absentes intelligant a Superiori-
bus suis, v ex Statutis sui Religionis, v ex recepta Consuetudine,
quibusnam Confiteri possint. Quod si circa hoc nec Superior, nec
Religio aliqd Statuerint, Confert permittere. ut Confiteantur

ut Confiteantr Confessori Subdito Sacerdoti aprobato, Si n habeant Sacerdotem sui ordinis = aprobatum.

5o. Requirit aprobatio Loci in quo audiunt Confessiones ita ut aprobatus in una Dioecesi, n possit in alia audire Confessiones sine aprobatione Ord. Dioecesani constat ex lita praxi, et numero plurali quo utitur.

6o. Hoc Decretum n spectat habentes beneficium, anexam habens Curam animar, nam Censent aprobati hoc ipso, qd tale beneficium eis Conferat. Sed Parochus resignato suo beneficio, jam remanet valide absolvere et sine aprobatione, quia jam n habet Parochiale beneficium.

21o. An Sufficit jurisdictio, v aprobatio sub nati habitione futura, Cum np: judicatr Concedenda, si peteretr? Neg: Quia ex Trid. ad valorem absolutionis requirit jurisdictio, et aprobatio actu, et absolute existens, et jam obtenta, ad quam requirit Consensus actualis, signo externo declaratus.

2.5. An Sufficit Jurisdictio, et aprobatio probabilis tantum? Non Sufficit ad licite absolvendum, Sed requirit certa. Quia extra Casum necessitatis n licet administrare Sacramenta, cum opinione tantum probabili ea, quae ad ejus valorem requirunt. Imo neg sufficit ad valide absolvendum, Si jurisdictio, v aprobatio reipsa n existat, nam tunc dr aliqd ad valorem absolutionis requisitum.

26. An Confessor Regularis aprobatus in una Dioecesi pt in ea absolvere alterius Dioecesis Subditos, pro qua n est aprobatus? Potest etiam a Casibus illi reservatis, Sed n reservatis in Dioecesi, in qua e aprobatus, nisi eos nominat in fraudem reservationis ad alios Dioecesim Mittentis. Ita declarauit Clem. 10. Decem decunt de Sacerdote Secularis aprobato ob sacitum Capi Confessum Communi Conjectura Confirmatum. Quod si Casus fit reservatus in Dioecesi poenitentis, Sed solum in Dioecesi Confessarii, hic n pt illum absolvere, nam per reservationem ei sublata e potestas absolvendi a peccato.

27. An Parochus potest Subditos audire, et absolvere in aliqua Dioecesi, in qua n e aprobatus? Ex Communi Sentia pt etiam licite, mod o id fiat absq Scandalo. Quia habet ordinariam in Subditum ppriam jurisdictionem, ab aprobatione n pendentem, jurisdictio autem in foro poenitentiae Cum sit

Cum ſit voluntaria & contentioſa, nec requirat ſtrepitum fori exercp.
ſit extra Tenitorium.

28. An Seculares et Regulares aprobati generaliter in una Dioceſi
poſſit valide abſolvere in alia Dioceſi, ſubditum Dioceſis in qua è aprobat.
Negat. Ex Clem. 8. Conſt. Superna, nam juris dictio pendet a delegata
in ſui exercitio, ab aprobatione Ordi loci, in quo audiunt Confeſſiones.

29. An Parochus extra Parochiam ſuam poſſit valide abſolvere ſubditos
alterius Parochiæ cum facultate talium Parochi? Non poſſit ſine
licentia Ordi expreſſa, & tacita. Nam Parochus unius Parochiæ, ſi fit
Parochus ſubditos alterius Parochiæ per delegationem Ordinarii illius Parochi, et
Parochus juris dictio pendet ab Epo, Licentia autem expreſſa è Cum ſcripto, & verbis Concedit, tacita vo Cum Epus non Contradicit Conſuetudini,
quam Scit vigere circa auditionem ejuſmodi Confeſſionum.

30. An generaliter aprobatus ad audiendas Confeſſiones Secularium
Cenſetur aprobatus pro audiendis Confeſſionibus Monialium, Sive Ordinario, Sive Regularibus Subjectas, licet fuerint nominatim exempta?
Negat. Nam ita fert uſus, et ita declaravit Clemens X Conſt. Superna.

31. An Regulares egent aprobatione Ordinarii ad audiendas Confeſſiones Suos Seculares famulos? Clemens X Conſt. Ad declaravit poſſe abſolvere Seculares, qui in monaſterio, & Collegio Ad de familia, et Continui Commenſales, & autem illos, qui tantum illis deſerviunt.

32. An Epus poſſit valide limitare aprobationem quoad tempus, locum, et perſonas?
Affirm. expreſſi quotidiana. Ratio è, quia habens aprobationem, etſi in genere
reſtrictam ad tempus, locum, & perſonas revera caret aprobatione, pro alio
loco, tempore, et aliis perſonis. Hinc Alexand. 7 damnavit hanc propoſitionem
Non poſſunt Epi limitare, ſeu reſtringere aprobationes, quas Regularibus
Concedunt ad Confeſſiones audiendas, neq; illas expoſte revocare.
Quando autem ad tempus limitatum data fuit aprobatione, durare negat
ultra tempus præſcriptum ab eo, a cujus voluntate pendet. Hinc nova opus.

33. An Sacerdos non aprobatus poſſit abſolvere a venialibus? Non poſſit,
ſaltem juxta ea Decreta Innocent XI. Ubi prohibet Epis iam ſecularibus
Concedere Sacerdoti non aprobato, et Sacerdotibus non aprobatis, iam

Seculari

tam Secularibus, quam Regularibus etiam hoc. Ipso contra facientibus indignationem potentiæ Dei minatæ, nec non justam Religiosam punitionem. Imo neq; etiam valide posse videtur, quia sacerdos vi ordinationis non habet jurisdictionem, neq; subditos etiam solos veniales reos.

III. An Confessarius absolvere possit Socium sui Criminis, in iis, quæ sit contra Sum Decalogi præceptum? Potest saltem valide, spectat quidem ad sti Contra Sum Decalogi præceptum. Potest saltem valide, Spectat ad sti Sacramenti pœnitentiæ naturam; si quidem tunc non deficit, sed aliena culpa a sacramenti pœnitentiæ natura; si quidem tunc non deficit, sed aliena culpa judicium profert, neq; Sectusa legum prohibitione repugnat, ut quis judicii personam assumens, de Complice adulterio delicto sententiam dicat, licet ejusdem delicti tam assumens, de Complice adulterio delicto sententiam dicat, licet ejusdem delicti ipse, tangm privatus particeps fuerit: ita D. Thom. An vero non solum valide, sed ipse, tangm privatus particeps fuerit: ita D. Thom. An vero non solum valide, sed etiam licite id fiat, non consentiunt, aut videt negare idem D. Thom. loco citato, etiam licite id fiat, non consentiunt, aut videt negare idem D. Thom. loco citato, et Sil. et S. Petrus Damiani, opus 8. C. 7. ubi adeo velementer in eandem Confessionis et Sil. et S. Petrus Damiani, opus 8. C. 7. ubi adeo velementer in eandem Confessionis invehit, ut certe videatur illam non solum illi ita reputare, sed tangm iniquam rejicere. invehit, ut certe videatur illam non solum illi ita reputare, sed tangm iniquam rejicere. Alijq Theologi assentiunt fere oes. Deinde in multis Synodis decisa quidem Alijq Theologi assentiunt fere oes. Deinde in multis Synodis decisa quidem fuit gratis, ne Confessarius generali, etsi roguin jurisdictione instructus valide, et licite pœnitentem absolvat a Crimine secum perpetrato, sed fuit gratis, ne Confessarius generali, etsi roguin jurisdictione instructus valide, et licite pœnitentem absolvat a Crimine secum perpetrato, sed eundem Synodi illæ privarunt jurisdictione, seu facultate absolvendi sui eundem Synodi illæ privarunt jurisdictione, seu facultate absolvendi sui Socium, seu Complicem in peccato impudicitiæ. Ita quippe Statutum legimus Socium, seu Complicem in peccato impudicitiæ. Ita quippe Statutum legimus in Synodo Lodiensi; Confessarius generatim, atq; universim facultatem inter in Synodo Lodiensi; Confessarius generatim, atq; universim facultatem inter eundem, Sui cujuscunq; Criminis Socium, seu quoquomodo absolvendi participem, eundem, Sui cujuscunq; Criminis Socium, seu quoquomodo absolvendi participem, habuit, Sui cujuscunq; Criminis Socium, seu quoquomodo absolvendi participem, habuit, Sui cujuscunq; Criminis Socium, seu quoquomodo absolvendi participem, Quæ ea probare videatur, hujusmodi Confessionem licitam non esse, seu probabiliter Quæ ea probare videatur, hujusmodi Confessionem licitam non esse, seu probabiliter esse, qd talis Confessio licita non sit.

IV. Modo Confessarius absolvere non posse, nequidem valide Socium Criminis, in iis, quæ sit contra Sum Decalogi præceptum.

De Casibus Reservatis.

Reservatio est limitatio jurisdictionis facta Sacerdoti inferiori in ordine ad absolvendo aliqua peccata, unde reservatio directe afficit Sacerdotem Confessarium, cujus jurisdictio restringitur, licet indirecte, tangat etiam pœnitentem, quia tali Confessario absolui non pt, Sumus, Ecclesia reservavit atrociora quædam delicta, est Conservatio disciplinæ Ecclesiæ salutaris horror adversus peccata cum fidelis videant, se non aquoniis posse absolui, et quidem etiam pœna peccatis connexa, ut colligere licet ex Trid. Sess. 24. et Sapius in Trid. Aliaq refert

Aliaq reservationes Sedi speciales, quæ habent annexam Censuram, et ppter Suram ipsa etiam peccata reservantes, hujusmodi Sedi reservationes Papales, Clausa in Corpore furis aquib excusat ignorantia, nisi Sit Crassa, supina, v affectata.

Aliquæ medicinales tantum, quæ fiunt ob rectam Communitatis ordinationem, et bonum fidelium, quales Sedi Episcopales, et Regularium, quæ incurrunt, etiam ab ignorantes. Potestatem a reservatis absolvendi de lege ordinaria habent, tum ipse reservans, tum præcessor, tum pori potestate Successor. Papa habet pro toto Orbe terrar, et ppria in Provincia, Prælatus Regularis ad suos subditos, et quilibet alter ab his legitime delegatus. §. I^us De Casibus Episcopalibus.

Excellentiss. ima D. Josephus Mardonsi Año 1663. In Casibus reservatis Dia reprobat absolutionem indirectam, et pro declaratione Casuum cessandi ponit formam, et praxim Benedictinam. quæ talis est:

Habes Edictum 1°. qd pœnitens bona fide ignorans Casum suum esse reservatum, nullo sub pretextu absolui ab ordinario Confessario queat. Nec 2° in dubio an Casus Sit reservatus? tam in tali dubio Confessarius necessario dubitare debet de sua jurisdictione, atqui extra articulum mortis, ut probabili, ita a fortiori dubio jurisdictione Confessarius uti nequit teste Innocent XI. In Materia Sacramentali probabilissimum prohibere. 3^io. Reservari solent peccata mortalia, non venialia in Materia necessaria Confessionis. Eaq non mere interna, sed externa et Consumata. Hinc voluntas interna peccatum reservatum committendi, peccatum mortale, sed reservatum non est. Nec ofcula, tactus, visus, ad incestum tendentes, nec Machinatio ad abortum, hominicidium, incendium, violationem Eccl^æ effectu non secuta: 4^ria reservatio ut pote onerosa, et juris restrictiva, stricte et interpretationis. 5°. Sunt qui docent peccata impuberum non esse reservata, at excepto incestu, aliorq reservator Confessor illi capaces sit plenum usum rationis, ut ait Jus Canonicum, de delictis puerorum. Nec Prælati reservantes requirunt Certam ætatem: et reservatio est subtractio jurisdictionis, in hoc peculiar qd si illud plene Comitat impubes, non est cur dubites de reservatione. 6to. Ex modo dicta ratione reservatio ab ipso facta contrahitur, etiam si invincibiliter ignoret. Non enim est pœna, nec Censura, excommunicationis idea sunt nec Con-

ideo S. medicinales. Nec Contumaciam requirit, sed e inhabilitas Confessarii respectu hujus peccati: reservationes tamen Papales, ex nunquam fere sine Censura ex Communicationis: ideo sit medicinales, simul, et poenales. Quia vo non sit pure poenales, sequa tamen tales sunt: et mere vindicativa non obligant ignorantes. Sic nemo dubitat in praxi, Mulieres, aliosq; idiotas. Clerici percussores, ipso facto excommunicatos esse, Papa reservatis nihilominus. 6o. Reservationes Papales fere apud nos facti sit Papales, ob perpetuam impotentiam eundi Romam. C.6. de Sent. excom. Si potissimum Casus sit occulti. Trid. Sess. 24. C.6. Ref. quare in illis ad ordinarium, est recurrendum. In perplexis vo ad eundem, et quibus Prelatus delegandi 7o. Excepto articulo mortis, in quo nulla est reservatio Trid. Sess. 14. C.7. Quare tunc ex approbati, quin ex depositi, excommunicati. vel ab aby Censuris, et Casibus reservatis aliis, absolvere possunt. Quia Trid. generaliter loquit, ne aliquis peccat in articulo mortis, ex Sacerdote quoslibet quibuscunq; peccatis, et Censuris absolvere possint. 8o. Si habitus absolutus a reservatis, Convalescat, tenetur iterato Superiori confiteri, quia in articulo mortis Capus cessavit, et reservatus. Absolutus tamen a confessario tenetur se sistere Prelato, et mandatis ejus humiliter obedire. 9o. Si habens reservatum Confitens illud habenti jurisdictionem, sed bona fide oblitus, sit confiteri reservatum non cessavit reservatio, quia officio hoc privilegium non habet finis reservationis, nil medicina, et satisfactionem congrue imponant satisfactum non est; Idem dic, si Confessio apud debitum jurisdictionatum fuit invalida, quia reservatio non tollit, nisi per remissionem peccati reservati, qd hic deficit, ex hac ratione requit Superior, vel delegatus in casu sola reservata, et remittere ad ordinarium Confessorum pro absolutione ab aliis mortalibus, quia unum mortale requit remitti sine aliis: poenitentem habentem reservatum 10. Pessime faciunt illi, qui ad plantibus poenitentibus aliis; poenitentem habentem reservatum relinquentes in Cubiculo, et Confessionali radunt ad Superiorem pro petenda jurisdictione. Et hac prima agendi ratione manifeste frangit sigillum: quia circum stantes exto ad ventant hunc ita rubicundum habere reservatum, quo vide infra tum; et manifestabile timoris, infamia ex confessa hac vice, communione juxta hoc nro Superius dicta jubeant venire alia die, et hora, qua ad ventibus aliis jurisdictionem pro illo petere poterunt. 11o.

11° Ea quo pertinuerunt ē negari ab Archi, et Vice archidiaconis jurisdictionem ordinariis Confessariis, ex hoc enim actu id nanctum, ut poenitentes alio parochiae, ad illos personaliter accedere coacti, obipsis domesticis, Parochianis illos deriss, tradunt, sint velut reservatorum Capitum rei; et verecundia ad alium accedendi, et bis id ipsum confitendi, sape impedē, ut poenitentes in reservatis insons desint. Itaq generaliter prohibet Confessario ē jurisdictionem subdelegare, qm poenitentem, et ad superiorem dirigere. Vtiunde ~~Barbosa Carach~~ dubio Carach, delegatum ad universalitatem Causar: qualescūq Archidiaconi nostri respectu eorum Casuum reservatorum in particulari Casus subdelegi posse. vide Engel de officio delegati, et passim Canonistas. 12° Sit tamen delegatus subdelegare nolit etiam injunxerit: qd tamen presumi ē debet, quia sape expedit poenitenti ad Correctionem a superiore, Corigi efficacius, ab inferiore. aut ille adire inveniri, ac hic et nunc gratiat, inferior solvere ē pt, quia hic extra articulum mortis in Casibus reservatis potest. 13° Quamvis Epus in approbatione Sacerdotis dicat, se concedere facultatem, quam ipse habet absolvendi, ē tamen per hoc concedit a reservatis, nisi hoc exprimat; quia in generali Confessione ē veniunt ea, speciali nota sunt digna. 14° Reservatis ut pote lex particularis afficit territorium hujus Dioceseos, quisquis bona fide exeat ad aliam Dioecesim, ubi hic Casus ē reservatus, poterit ibi absolvi a Confessario, aliunde peregrino ē obligante legibus loco, a quibus discedunt: nisi discedat in fraudem legis. Tunc enim obligant et Declarat Clemens 11. quia fraus et dolus nemini patrocinatur. 15° Ab opposito veniens ex Dioecesi, ubi hic Casus ē reservatus, adhuc ubi ē reservatus, reputat absolvi ab ordinario Confessario, quia peregrini obligant legibus loco, ad quae veniunt, ut pote transeuntes facti pars hujus Communitatis, et Subditi hujus Epi ad quem veniunt, cujus aliorum jurisdictione absolvuntur. 17.

Mortuo Epo reservante manet reservatio, lex ut pote perpetua. Hisce generaliter notatis ipsos Casus in hac Dioecesi reservatos expendamus. Primus

Primus è Hæresis externa. Sive error in fide formalis cum pertinacia
Signis externis manifestata, qui in locis ubi non tollerantur hæretici, et
Capita Papæ reservatur, apud nos ubi tollerantur, Papa ab hæresi Mate-
riali, aut formali interna, aut dubio circa fidem etiam externe mani-
festato, quivis absolvere et absolvit. Ratio quia potest ex defini-
tione hæresis externæ. Ratio posterioris è, quia dubium è suspensio in-
tellectus, ob rationes utrinque graves: hæresis è error cum contumacia;
Sed quia suspendit intellectum ob graves rationes, non statim è contu-
max, quo dubitans non statim è hæreticus; dico statim: si enim dubitans
vult concipere, nec acquiescat, jam non è cum ratione dubitans, sed con-
tumax: Ideoque habendus est, cui negat aliquam oppositionem ab Ecclesia dam-
natam ut hæreticam, hæreticus est: Secus si damnatio sit, sub alia
qualificatione, ut: scandalosa piis auribus offensiva &c.
Inter hæreticos genere suo pro hæretico reservatum est. Ita etiam clama-
te nuper Dij immicus Romanensium die jejuniorum ex hoc bene de-
cocta bubula lapide edat Catholicus, licet
tum: præscindendo tamen ex hac circumstantia ed ex Carnes diebus
jejunii nota hæreseos non est, sed signum pessimi Catholici, nisi
adsit causa excusans; quod si adsit prodesse debet eam Catholicus
inter hæreticos diebus vetitis cum illis vescens, aut saltem decla-
zare, se vescendo non profiteri Sectam illos, sic evadet reservatio-
nem, etsi non peccatum, et scandalum; longe graviores sunt difficul-
tates: an tam multi sint apud nos hæretici materiales, ut plures ex
ceptis expeditionibus putant peccare? Subsisto verecunde? Sane Aug
de Bapt. contra Donatist. C. 3. Permittit eos, qui per ignorantiam
ibi apud Donatistas baptizantur, arbitrantes ipsam esse Ecclesiam Chri
ni ipsos quidem de eo dubitantium comparatione minus peccare.
Sacrilegio tamen Christi vulnerati cur? quia dubium, et
ignorantiam deponere, et proterunt, et debebant investigando
veritatem; Idem dici debet de hæreticis passim nostris; qui
veritatem civilatis superantem posita cela levissimo cum
nosse

Cum nosse possent, a vicinis, et amicis suis Catholicis, et ab obsequentibus, quo quia hanc lucem, hoc dubium suum a splendore, et majestate Religionis Catholicæ necessarium oriri solitum contemnunt prejudicia, quibus a puero imbuuntur contra nos non investigant, ideoque hic eorum materiales; vix dici posse mihi quidem videntur: ais hanc obligationem eos nescire? R. Nec scivisse donatistas in revelato Casu Augustinus suam ee veram Xti Eccl̃am arbitrantes, at scire posse, scire debere patria si linceis in temporalibus, falsa Xti in spiritualibus, quia variis peccatis, interno potissimum luxuriæ, a puero assueti, passionibus excecati, superbi, contumaces, in errore Xti ideo deserti suo demerito à illuminante ab eo, qui illuminat eundem hominem gratiæ obicem à ponente. Est qui teste Angelico ipsis infidelibus negativis à ponentibus obicem, peccatus è dare, aut hominem, aut Angelum, aut instinctum internum illuminantem. Qua Excell. Sanctitas hodie feliciter regens Eccl̃am providentissime ordinavit, ut ecclesiasticos approbati, suos exquacunq; hæresi convertidos absolvere possint. Huic Casui Cito Mentorii addit; qui tam felix fuerit, ut verum Conversionem in Ecclesiam Confessione Sacramentali, licitum sit Confessario approbato ab ordinario etiam aliis Casibus à Sanctam ab hæresi, etiam nobis, quam Apostolica Sedi reservatis, pœnitentem absolvere, et Papalium quidem Casuum etiam aliis occasionibus, eandem prorsus, quam habent rationem, volumus, qd de Diœcesanis declaravimus, etiam si annexam habeat excommunicationis Censuram, nisi hoc ad forum externum deducta fuerit.

Secundus Casus è Raptus Virginis.

Virgo autem hic, præsumpta, nisi Contrarium Constet publice, vel saltem sapienti, aut Confessario, Igitur cum hic de foro non interno, ubi pœnitentia nile dissimulo credo, et ipse Confessarius, ut pte Sacramentum privata, in quantum hoc nulli è prejudiciosa, et Copulative Sanctæ integritati necessaria. Quis enim damnabit Confessarium intelligentem Suum pœnitentem à Confitentem de Crimine, qd huius

ad hunc pertasse Sit. ille ex Confessione Complicis? Haec n pertinent
ad meam gubernationem s. in qua uti notitia Mentali nefas est Sed
ad forum meae Mentale, ubi nulli fit praejudicium, onus Sacrae prova
mem, Sed allevamentum, Si igit affirat poenitens, aut Sciat Confessarius
hanc raptam fuisse. Corruptam, n est reservat us. Ita nec video, ut
termini ipsi loquunt. Duplex aem e raptus, Matrimonii ineundi,
aut libidinis exercendae Causa. Uterq reservatus e, Si sit Virginis.
quia ubi lex n distinguit, nec nos debemus. Raptus Mulieris ut impe
dimentum dirimens Matrimonii latius patet, et includit aem mulie
rem etiam viduam: ac Corruptam, quia et publicam Meretricem: nam
mulier Stricte in jure Significat Corruptam; foemina secum, virgo inte
gram.

Decimus Incestus. In obus Casibus, in quibus e impedimentum
dirimens matrimonii declarante Excell. Archi Praesule Colocensi
Comite, a Kollonitz, dum hanc Dioecesim Suave regeret, et Capitulo
Strigoniensi Sede vacante pro Archi Dioecesi Strigoniensi, quo
reservata e Copula Carnalis perfecta generationi apta s. N3. hic cum
Consanguineo ad 4um gradum. 2o. Cum affine ex copula licita, Sive
ex Matrimonio etiam ad 4um. 3to. Et copula illicita, Sive extra
Matrimoniali usq ad 2dum inclusive. 4o. Et Cognatione Spirituali
m Baptismo: Solemni, et privato, quia lex n distinguit, et Confirmatio
ne orta juxta notos vasculos.
Baptizans, Baptizatus, Baptizatis Parentes.
Levans, levatus, levatis parentes. Idem e
de Confirmatione. 5o. Et Cognatione legali inter adoptantem et
adoptatum, hoc Conjuges, et liberos, quidiu hi manent in patria po
testate? necessaria aem e adoptio perfecta, et Solemnis cum Consensu
eor, quos de jure respicerent, bona adoptantis, quales proles ejus,
rei es. In hoc defectu Fiscus, qui triplex e, Regius, respectu Nobi
lium, Magistratualis jus Caducitatis habens respectu Civium.
Dominalis, respectu rusticor; quia his abus fit praejudicium, Suc
cessione adoptati, in bonis adoptantis, quo nisi hi Consentiant
adoptationem n habet legalem, nec filiatio fit nisi petitione conjedun

nec impedimentum dirimens, nec reservationem inducens, nec item è incestus, proinde nec reservata fornicatio Sacerdotis cum filia spirituali cujus Confessionem ille audivit, quia id in jure expressum non è; Talis tamen Sacerdos Complicem suam extra articulum mortis absolvere, nec licite, nec valide potest.

Quartus Casus è procuratus abortus effectu secuto: graves dolo machinatio non è reservatus, nec procuratio Sterilitatis enim effectu secuto, quia id non destruere foetum Conceptum, sed impedire Conceptionem. Duplex porro è abortus, foetus animati, et inanimati: Ille è sub nomine homicidii, voluntarii reservatus, quo hic intelligit foetus animati, secus nihil distincti Eximius reservatæ Consequitur Lex sub hac voce procuratus abortus nullum effectum poneret, quo non dubito, expulsionem foetus inanimati esse reservatam. Alioqui incertum è, quodo animet foetus, igitur in dubio reservatio observanda è. Quæ et ita observat in Dioecesi agricensi, Siquis verberet modo gravem uxorem pregnantem, aut ea utatur, an maritus comitat reservatum horeo vehementer, nam hic abortus sequitur præter intentionem, non Causaliter dicere, sed per accidens, atqui procurare proprie significat directe voluntatem debitam operam aut studium ad expellendum ipsum foetum id asseri salva verbi procuro significatione non videtur, agnosco tamen periculum, quin et reservationem, Siquis uxorem pregnantem graviter verberet, aut brutaliter. Frustra etiam negat se velle non intendisse effectum, qui voluit Causam. Unde talis passionatus censet intendisse Causa abortum. Et in hoc Casu sic agendi pregnantem, et dubito de mortali propter periculum proximum abortus, etsi is effective non sequatur, accidit, quod talis coitus proli noceat, et fini matrimonii absit.

Quintus absolvi sine licentia Ordinarii non debent Incendiarii, quotcunque rerum, quia lex non distinguit. Ipsum tamen vocabulum exprimit studiosam voluntatem effectu secuto gravis damni. Deare si Casus, aut ex culpa Theologica levi, cum mere juridica incendium grave damnosum sequatur, reservatum non est.

Sextus Casus

Sextus Casus Violatores Eccl̃æ, quæ violatio fit p̃ vio-
lentam effractionem januæ, v̄ fenestræ Eccl̃æ animo furandi. Ibidem: Secundo effectu, quæ signif̃ apertam januam, aut fenestram patentem intrans furaret, n̄ non vult reservationem alte facto Excelso Comite Archi Epp̃o Kollonits. 2do Per violatam sanguinis humani effusionem, mortaliter peccaminosam qualif̃ n̄ē, si pueri rixentur in Eccl̃a, et sanguinem ex naribus ejiciant. 3tio. Per illicitam seminis humani effusionem in Eccl̃a. qd fit pollutione voluntaria, fornicatione, adulterio, imo et usu Conjugali ppter reverentiam loci; nisi Conjuges tempore hostilitatis valde diu cogerent habitare in ipsa Eccl̃a, quæ tamen per hujusmodi habitationem jam prius sine Culpa ppter necessitatem profanaret; Ita etiam 4to per stabulationem animalium, 5to per judicia forensi; ibidem exercita; sicut et per notabilem destructionem. Si violatio Eccl̃æ sit publica reconciliari debet Eccl̃a, n̄ vō si maneat occulta. Sanctum tamen ē illud institutum Eccl̃æ, et obs̄ Curatis Comendandum, quo diebus Dñicis populus, et Eccl̃a, dum Certis precibus aqua benedicta aspergat, quo ritu ille quidem ad Contritionem excitat; hæc vō liquid promissor in ea occulte accidisse et suo modo reconciliet. Porro si prædicta fiant in Sacristia, tam Cœmeterio Conquo n̄ violat Eccl̃a: quia hæc n̄ sūt Eccl̃æ, dum versamur in rebus ipsum cæterum dicti modi violat, sed n̄ē Casus reservatus, ob dictam rationem, et eadem modo reconciliandum ē.

Septimus Voluntarii homicidio effectu Secuto. Sive mox, Sive ex intervallo moriatur, quis ex eodem vulnere, aut percussione. Si diversum sit an ex hoc, aut ex novo morbo supervenient mortuus sit? ut Trega C. 12. de homicidio voluntario. Ita reservatio observanda ē Ita etiam signif̃ dedit operam rei illicitæ, et hoc homicidium secutum sit, ibi C. 8 et 10. illud etiam sufficienter voluntarium ē in causa. Homicidium mere Casuale enormis verberatio, et vulneratio, si mors Sequatur reservata n̄ sunt.

Octavus Parentum percussores. quod nomine intelligunt ōs ascendentes in linea recta tantum; ita Pater, et Mater, et adoptione perfecta, n̄ tamen Vitricus, aut tutor ita Kollonits: Illo enim parentum, qui generator nomine veniunt patet ex

illo Mat

patet ex illo Matth 1°. Liber generationis Jesu, quos inter aliquos legatos ex adoptione parentes fuisse in dubium ne, sed et percussio hic delicatior ob summam reverentiam a filiis Parentibus debitam, unde n. dubito reservatam ee alapam, tractionem, projectionem, lapidis, baculi, aut alterius rei contra parentes, ictu n. fallente, Barba, capillorve vellicationem unum ictum respectu illor, n. gravem hic tamen enormem habendum, n. tamen si hae tam levia sint, ut parentibus ipsis n. gravem injuriam tristitiam causent, l. n. 3. Nec e reservata injuria verbalis, ut Blasphemia, Scomata, inisericordia, Subtractio, necessario, etiam si propter hae parentes infirmari contingerent. Ratio e, quia injuria dicta n. sunt percussio. Si tamen ex Subtractione necessario, mors illor sequerentur, et homicidium sufficienter voluntarium, in causa juxta illud, Sin pauisti, occidisti: qd maxime hic urget, quia honor parentum probabiliter necessarium ad ministrationem significat. Juxta illud honora Dnum de tua substantia.

Nonus Magus et Veneficis dediti. Sive per incantationem, divinationem, sive per pactum cum Doemone explicitum, v. implicitum fiat; Nihilominus Lig. dediti exprimit, consuetudinem quae unus actus n. e reservatus, sed actibus ee deditum, n. significat ee praesentem praxim, ut patet in tyrannibus, qui vere dici possunt artis Sutorie. Typographia, Poetica, Rhetorici, ex dediti, licet nullum opus adhuc fuerint, Student tamen his animo eas artes in praxim deducendi. Quare Comitetur illum, qui antem magicam didicit intentione eam exercendi, etiam si unica tantum vice eum in praxim deduxerit. Ita et Cum qui huic arti exercendae materialia ministrat, Sexuil, in pravi pecit, jubet exercere. Idem de aliis reservatis intelige, quae ad moraliter proxime influentes, juxta notos ventus.

Jussio Consilium Consensus palpo recursus,
Participans n. obstans, n. manifestans.

Hi etiam aque peccant ut Principalis imo eidem peccatum comitunt moraliter, qde illi physice, quos aque incurrunt reservationem, si bene incurrunt magicam jubendes.

Signis

Si quis tamen meræ curiositatis causa scire et curaret coram sacerdoti artem maledictam, & credens ei, ñ incurreret reservatum. Peccaret tamen mortaliter alium inducendo in peccatum nec ñ curiositate rei illicitæ in simili damnatione sunt illi privati, nam de publicis, quos è talia exstirpare aliter sentiendum, qui scire a vent, quid agant Liberi muratii in suis conventibus? Sane si quid boni agerent docerentve panderent mundo ex lege Charitatis, ut et nos frequentemus; sed quia apto secreto juramento quos fir mato promunt dogmata sua sectæ, prudenter damnatos Christ Lillianistarum illud principium.

Jura per jura secretum pandere noli.

Deo 1750. a Benedicto XIV. hoc vo 1792. a Sto Pio 6o velut utrig rei publicæ præjudiciosi quin Deo ipsi, Contumeliosi, damnati, Excommunicati sunt; hæc diligentissime, in quam confessarios, si qui forte in tales incidant pingerent; vel eo ad casum reservatum, et noto et antiquo hujus, et vici næ hungaricæ Dioecesim hunc reservatum luculenter refelli. Scioles illos Novellas, qui regant dari magos, Ardiam tot sapientissimi præsules sibi reservarunt ab antiquo casum impossibilem, et Chimericum, in tamen do libenter, Summa cura investigandum ee, ne qd naturæ libus confessi tribui pt, id arti magicæ, aut Dæmonum, Spiritu umve affinationi tribuatur, ut hæc regani in thesi requit Reg 28. v. 12. et seqnt. Exod 8. v. 3. Dan 1. v. 35. et 38 ita in particulari casu nostræ memoriæ evenisse ñ facile asseveri debet. Excell. Dnus Josephus Mariottus hinc casui quo veneficæ nomine cognitum intel ligi, qui sine arte magica alijs propinant quo sæpe conjuges, liberi, alij inadvertentes, aut vina præbente, aut membris capti, perpetuo ala mitati adficiantur, addit præterea magicis artibus additos scelerum illos intelligendos, qui opacto cum malo Dæmone, ejusq auxilio mixta operantur, sed et alios, qui talia attentant, et ecce alia bili vehemen ti phantasia, metu, spe alijsq inconditis motibus, arte mixa, et secleste se agere, pati, optare, & somniat. Et eosdem, qui punis et ñ puniss, et ñ raro physicis, et in potestate humana sibi ubunde causis, ad certas fines, aut herbis ad medicamenta. Aliisq

D

Aliisq; Similibus, Se tamen ipsa arte Supra naturam prestigijs
uti falso Sibi persuadent et Superstitiosa in operibus alias pure
naturalibus adhibent ritus.

10ª Falsarii monetae, qui Cudunt falsas, et veras monetas tra dant
p. n tamen qui illis utuntur, aliud enim e falsare aliud falsatis uti: in
materia ad peccatum mortale Sufficiens passim Statuit res dimi-
no victus ejus, quo damnificatur Sufficiens. Item damnificata respubli-
ca, aut Caput ejus Princeps. Damnatum quoq; e fuisse unius aurei
ordinarie n e mortale, quo in materia tam gravitatem falsata monetae
quoad mortale, et reservationem Sedis videmur collocare posse in
gravitate unius aurei, Scienter tamen falsatis utens, tum committit
mortale, dum proximum illis decipit in gravitate victus illius diuturna
Sufficiente, hoc enim gravis injuria e, et gravem tristitiam Causare.

11ª Falsarii ponderum. Unciar, Librar, et Centenariorum. Si
minus haec pondera aut minora sint, aut parti alicui bilancis fer-
rum offis, plumbi, cerea adjiciat, ut proponderet; n tamen e
reservatum, Si servato justo pondere res ipsa ponderanda vitietur
aut Si res corrupta pro bono vendatur, quia n e falsitas ponderis.
Sed rei ponderatae, nec minuit reservatio, Si alia mensura, puta
metreta, Amulus, Sacus, Urna, Cupa, ulna, earum partes a justa
mensura minuantur, quia haec n sit ponderatae, sed mensurae; quarum
reservatio expressa n e, et nec modicum, nec parvitate, nec majori-
te rationis argumentum Curavit. Absolvi quoq; ab obligatione
possunt Caupones, qui servata mensura vinum aqua misceant
qd tandem e, aut aquam vendant, ut qd ipsi, ac sui perpotent.
Damno ipse n cedat. E contra ubi publicata, et nota e Lex, pos-
sessores ad uncias, et libras certas parandi. Pistores in his deficien-
tes venire incurrunt Casum reservatum, ita et Magistratus, qui
incumbet illorum fraudes emendare, quia isti sunt mutus n obstrep
Sape et participans.

Nota Excellentissimi Martonffi, dum nupturientes ad Parochiam
alterius Contrahentis

alterius Contrahentis pro contrahendo Matrimonio Conveniunt. Si Sponsus, et Sponsa ad sint reservatum in Confessionali nullus ad sit Sacerdos praeter Copulantem, is a reservatis absolvere potest. 2do Nota ex edicto peccat, et nihil agit, insciens faciens, v ex ignorantia Juris Crassa, aut affectata, ex communicationem incurrit. vide edictum Papale.

Ex his infertur ex Pelotoine fol 156: Si moribundo absolvit poenitentem a reservatis peccatis, v Censuris, tenetur saltem, si eo commode pt illum ma nere, ut sibi quaerat a jurisdictionato remedium, v obtenta a Superiore facultate eum absolvere, sic et restitutionem, v alium exorem re faciat emendare, obtenta tamen semper prius a poenitente licentia, ex Confessione loquendi. 2do Potest quidem e poenitens in Confessionali etiam facta absolutione. 3tio Si saleat apud eum Confiteri, emendet in futuram Confessione, si moram patiatur, secus petat licentiam. Concubinarii autem absolvi n possunt, nisi dimittant Concubinas; Sunt autem Concubinarii illi, qui v domui Sub. libre servat personam, cum qua tanquam ex occasione proxima, eaq n recessaria, peccat, v alibi servat, sedeam saltem ex tacito Contractu instare uxoris habet. Concubinarius iste n tam pure positive, quam divino, reservatus e, cum Concubinarii Consentiat indispositi ad recipiendam absolutionem. vide Ultra P. Gramm.

§. IIus. De Casibus Papalibus.

Quidam Casus Papales Sequentes in verbis.

Sunt Asilum Cautum Clericus, qui 2 Duellum
Unctio Sollicitat Complex Scuta Bulla Murator
Res Saeva vendit, leno quatenus Simon.

Primo Casus Bulla cena Silent, sic ab anno 1782. tum quia modo nec Roma pulsitante, tum quia de illis jam alibi provisum est respon dens 6to Casus Clementini a Clemente 8vo anno 1820 reservati 2do Violatio immunitatis Ecclesiastico, circa Confugientes, ad Eccl, verum hoc immunitas sublata e per Mariam Theresiam Anno 1779 jure Asili, hodie tamen habebit tantum coram 3tio Eucharistia Sumento, et inde etiam extra dari debet reus, licet Anno

licet cum protestatione de Sanguine. 2°. Violatio Clausulæ monialium ad malum finem, et admisso talis violationis. 3io Injectio manus violentæ in Clericum, id est suadente diabolo. 4°. Provocatio ad duellum. 5°. Simonia realis, et Scientes Contractu Completo, et Confidentia beneficialis vid. Tract. de Reg.

Casus Urbani 8vi 5. Sed hic vigent prædicta unam, nps: acipientes Domum a Religioso, 10 Secula excedens, Sed sine excommunicatione.

Casus Benedicti XIIi Confessarii absolventes suos Complices a peccato in præcepto 6°. — 2°. Laici exercentes quæstum in Missa ad Stipendium, etsi id Clerici faciant, incurrunt Suspensionem. 3io Damnatas propositiones Signanter. 4°. De duellantibus conjunctim, vel divisim docentes, defendentes &c. etiam disputandi gratia publice, aut privatim nisi defensive. 5°. Confessarii absolventes personas Sollicitatas Si denunciare nolint, inquisitorio, et ordinario, imo etiam pœnitentiæ intra mensem, si Sollicitantem denuncient, excommunicationem Papæ reservatam incurrunt, eandem excommunicationem cum reservatione incurrit, qui innocentem Sacerdotem falsa de Sollicitatione accusat, Bened XIV. 6°. Fœmina ingredientes Clausuram Virol, vel etiam illas admittentes excepto Casu Solemnis Supplicationis, ubi Consuetudo viget exceptis Principissis, quæ sit Domina Terræ. 7°. Regulares, qui sine licentia Parochi, 8°. sine Casu necessitatis Excommunicationem reservatam incurrunt ex Clementina Unica de Privil.

Clemens XIV in Bulla Suppressiva Societatis Jesu Anno 1773, 21 Julij excommunicat eos, qui contra extinctam Societatem Jesu Sinistre, vel detractorie locuti fuerint, sicut etiam loquentes contra eam Bullam extinctam. Tandem libros murarios excommunicavit ultimo Pius VIus.

§ III. De Casibus Regularium.

Littera, Sortilegi, nox vulnera, Apostata abortus,
Pejerat spoliat, caro furta quatuor Sigillum.

Casus Regularis a Clemente 8. limitati. 1°. Veneficii incantatores, Sortilegi. 2°. Apostasia a Religione, sive retento, sive demisso habitu, quo extra Septa monasterii fit egressio. 3io.

9io Nocturna ac furtive e monasterio, seu conventu egressio, et fin animo apostatandi facta 2o. Proprietas contra votum paupertatis, quo sit peccatum mortale. 3o. Lapsus carnis opere consumatum. 4o. Occisio, vulneratio, v grauis percussio cuiuscunque persone. 5o. Malitiosum impedimentum, v retardatio v apertio literar ad superiores, ab inferioribus ac vicissim. 6o. Iuramentum falsum in judicio Regulari, sive legitimo. 7o. Procuratio foetus animati, etiam effecti non secuto. 8o. Falsificatio manus, v Sigilli officialium Conventus. 9no. Iuratum de rebus monasterii in ea gentilitate, quod sit peccatum mortale.

Porro preter hos 9 reservatos Capitulum reservavit pollutionem voluntariam, et inobedientiam contumacem, qua quis post 3tiam admonitionem per debita inter valla facta per diem naturalem inobedienti perstiterit. His adjungit alias, quo statuta nostra municipalia C. 10. D. Sic recensent. 1mo. nro 16. revelatus v nouerit extra ord Secreta Religionis, quibus candor, et fama ipsius Religionis maculatur, incidit in excommunicationem majorem Generali, et Provinciali reservatam. 2do. nro 30. Scripto aliquem infamauit falsa et mentaliter absolui non posse, nisi a Provinciali 3tio. nro 150. Qui libellos famosos, quomodolibet, v de inducendo, mandando, consulendo ediderit, v publicaverit, ipso facto excommunicationis sententiam incurrat, a qua etiam ejus Prolis, famam laedunt, non nisi ab ipsi absolvi possunt. Si in aliod vergant familiam. Pollutio, aut rapina Secretum, fama libellus. Seraphici.

Addit his qui nos Casus, hos ordo minor.

Explicant Casus.

1o. Per veneficia, sortilegia, incantationes veniunt ea tantum, que illis terminis exprimunt. 1o. Per veneficia opere demonis, que illis terminis exprimunt. 2o. Intentionis nomine venit opus nocere hominibus, v eorum rebus. 2o. Intentionis nomine venit opus magicum, qd opus demonis facit mirabilia verbo scripto vel. 3io. Non reservat astrologia judiciaria, et ut quidam volunt nec veneficia ad curandos morbos.

In 1o. Casu intelligit Apostasia fidei dicta, quo fit ter mendacis Religiosi professi, a Religione facta animo non revertendi per septa monasterii. intelligit illa circumpantialoci, in qua

in qua deambulare licet, sine superioris licentia, & Sti immuni
abhoc Casu, qui uno, vel alio passu excedunt prefata Septa, Si cum animo
vere apostatandi faciant, licet statim poeniteant, et reverentur, et
tales formaliter apostata. In 2do inteligit ea egressio, quæ sit inter
Serotinum et matutinum tempus Crepusculum exclusive, et superio
reinspectio, aut videntes, sed contradicente, autput quidam voluntas deroga
Concedente licentiam, exeundi illegitime, ut tamen reservet hic Casus,
debet ee nullus gradus demde manifestet. In 4to Intelligee oem actum
juridicum, acquirendi alienandi, consumendi, reservandi nomine ppio
in materia ad mortale sufficiente sine superioris licentia expressa
vel tacita, hinc superflua sine necessitate cum licentia retinens, peccat
quidem contra pulpentatem, & tamen e ppriatarius.
In 5to nomine Carnis lapsus inteligi 6to Coitus Carnis, Sive natu-
ram, ut hic Casus incurrat, 3es requirunt, 1o ut actus sit vo-
luntarius. 2o ut ait Basseus effusio Sanguinis. Dico Actus Con-
Sumatus in Corpol Conjunctione, hinc infert Bonacina & incurre
ret, qui solum permitteret, se tangi ab alio, vel alium tangeret
Sine pollutione sua, vel alterius, quo Secuta incurreret Casum pollutio-
nis de qua vide Statui V. Pissi. Foanio 1764. Sufficit autem ad
hunc Casum incurrendum, et perse, vel per alium procuret in alio
Sexu Cujuscung etiam sine sua pollutione, Sive procuret vere-
rea cogitatione turpiloquio, visu, tactu, lectione etc. in hunc
finem assumptis. Idem etiam in dubio, nam illius dictio dubia
utendum ne e.
In 6to Inteligit debilitatio, contusio, sit autem percussio pec-
cans gravis, ratione personæ, ut superior, vel persone indignitate
constituta, vel ratione loci, ut si in Cela. 7 us. Patet ex terminis.
In 8vo Non incurrit in particularibus conventibus, vel arbitrariis
id, si in judicijs in quibus via juris & Servata extendit autem
ad eos, qui tale juramentum deponi fecerint, vel verum revocare
vult, vel revocari fecerit, vel procuraverit, nam hi ipso facto de
communicationem incurrunt Probli reservatam vide Statuta mu-
nicipale C. 10 ss 3. n. 29. Casus nonus patet ex terminis.
In 10o Non falsificationem hic 12o inteligit mutatio veritatis per
manum subscriptio, vel etiam tota scriptura, sufficit etiam dissi-
mulatione. 12o Idem sufficit Cujuscung persona Sigillum modo
sit Communitatis, ut si procurator, vel Syndicus haberet Sigil-
lum monasterii

Sigillum monasterii, falsificator autem 2o modis 1o. Simile Sigillum curando. 2o. Siquis Sigillet falsas literas vō Sigillo pro-pali. 3io. Sigillum ab una Scriptura abstractum, Siquis falsa, v falsatis literis. Scripturo affigat. 4o. Siquis ponat, Sigillum falsum Scripturo falsa, v falsatis literis.

In 3o. Licet nostri Superiores et totus ordo nihil possideat, etiam in Communi Fratres tamen fortum admittere consentent. Cum de rebus monasterii aliquid Surripiunt invitis Superioribus, quia v faciunt invito Papa, qui habet dominium, vel ordinis nostri, v invitis iis, quibus administratio Commissa ē: qualem Superiores. Res vestes, vinum, pecunia &c. idq; etiam si privato Religioso Surripiatur. ut Conciones, libras, hinc patet, qd furtum rei Secularium licet sit in monasterio, hinc Casum n incurrunt. Incurrit autem Casum ppriet.

Pro Coronide.

Nota. Ex declaratione Gli definitorii de ao 1688. nulla sit absolutio Smentalis, quo ad Casus reservatos, defectus jurisdictionis, in quibus Confessarius Complex ē. Respectu alicujus nostri ordinis etiam si Gli haberet facultatem quo ad reservata. vid. Rabel C. 7. §4. pro observanda hac sequentia 1o nec Gli, sine Gr capitulo, nec Gli sine capitulo sibi potest alios Casus sibi reservare. Pyrhing ad Clem. VIII. Cap. merator Constat sess 1554 die 26 Maji enumerata. 2o Probe Gli, et Gr qui aliquid habent ordinariam jurisdictionem. quo ad suos, ubq a Deo possunt. Sibi Cligere Confessorem, etiam n approbatum, sibi tm Subjectum aquo Absolvi possunt ab omnibus Casibus et penalis, a quibus ipsemet Absolvere possunt Superiores locales. quia Circulorius declarabatur 3o. Imo in Casa Novitiatus, etiam delegare, ut decretum in Cong 1608 4o. Qui de nominandi Confessarius Conv, et Studentibus Sem dent hac facultate tam activa, quam passiva n tantum in his locis sed in Tota Provincia, ut declaratio n Consultorii. 5o. Omnes Confessarii Regulares etiam si n sint instituti Penitentiarii locorum absolvere possunt. 6o. Capibus Religionis dicb quib in Directorio annotatur Confessio libera. 7o. Si Confessorii locorum debeant ei sed aut aloco amoveat v reddere nitatur in munere Confessorii Curati.

Suae d. alter, qui in officio dignior est: Poss. Guardianus, et Vicarius, d. Superiorem, cum Statuta pro Confessorii Locorum deputandi.

Munera pollent Superiores Locorum, aut eorum Vicarii

6o. Capellani, et Ministratores domo Religiosae, dummodo possint Semel suo arbitrio reservatis absolvere, imo etiam Curiosi approbato deficiente N. Ord. etiam Saeculari Confessori, et a reservatis absolvi possunt sine opere impletio ea Religioso Confessori ex indulto Capituli Provinciali 1783. modo prave, et dolus absit.

24. Quinam a reservatis absolvere possit? Absolvere potest 1o. Illos reservare, vel illius Successor, vel illius Superior in eodem foro, ut Papa, et Archiepiscopus, in actuali visitatione; quia extra visitationem non est Superior, nisi quo ad forum externum. 2o. Quivis alius a praedictis facultatem habens, quia sicut tota jurisdictio, sic etiam pars illius in ordine ad reservata delegari pot.

Hinc 1o. Potest Papa in tota Ecclesia Capitata absolvere. 2o. Episcopi possunt a Casibus reservatis, ac ab Statutis Dioecesanis absolvere posse, vel per suos Vicarios, verbo, qui possunt reservare, possunt et absolvere, per se vel per delegatum.

Rota Sabati potest eatenus absolvendi ab haeresi in foro externo absolvendo a St. Sedentia. 1o. Examinet precidentem de sinc Confessionis ad fidem Catholicam, etsi sit tantum Comodum temporale, Suadeat Supernaturale Sud Salutis aeterno, etsi non sit baptizatus dubie debet baptizari priu Parocho Sub Conditione, si rationabiliter dubitet. 2o. Cum instruat de principiis articulis fidei, ut S.mae Trinitatis, Incarnationis, Redemptionis, Mysteriod in Symbolo et Apostolico Contentor, de Sacrificio Missae, Sacramentor, praesertim Eucharistia, de realis Corporis praesentia, et Confessione, de praeparatione, et modo Suscipiendi Sacramenta, de Eccla, illius infallibilitate, et Capite Summo Pontifice, traditione, et vero sensu Scripturae, de necessitate bonor operum, de invocatione Sanctor, veneratione reliquiar, de Purgatorio, et Indulgentiis, in quibus Religio de praecepti Decalogi, et Eccla, de rej

de reformatione, Quis ratione Dominica, Ave Maria, et si non possit omnia
memoriter retinere, ut simpliciter cum instruat, ut saltem meliori modo
tale Medii, ac Praecepti scitat, ac credat. 2do Ante quam confiteatur primi, Fidei
professionem, Fidei R.mi Haereticis occultus, qui falsam Religionem Professus
est occulte coram duobus, v. gr. libris, testibus, si publicus Publice coram Populo
quam Absolutio R.mi necessaria. 3tia et postremum absolvat, a vinculo
excommunicationis, Viti in quam libet decasi ipso proinde facto, et Confitenti ejus
audiat, vindet illi literas testimoniales, quas in scribat Catholicorum Nomen
versorum Nomen, Cognomen, Statutum, Fabricam Haeresim, aquo Absolutus, et
testes Diem vero istud mittat Reverendissimo Vicario Sti. Subiita ordinatus, qui
ut inscribatur in Matricula ejusdem Cleri, ad quam pertinet. Nota. Super con-
fessione Unitorum privilegia habet in Transilvania haec. 1ma Ritus instructi
sub conditione Baptizantur. 2da Post Baptismum dato aliquo intervallo, ad con-
fessionem, et communionem admittuntur. 3tia Confitentur peccata post Bap-
tismum confessa commissa, ut potest materiam certam absolutionis. 4ta Peccata
inter duos Baptismos commissa in una confessione, ut prior Baptismus
subsistat, sed peccata per poenitentiam deleantur.

Articulus III
De Obligationibus Confessarii

Quas debet comprehendunter his verbis
Sit Probus, et fortis, Confessor ad poenitus.
Discretus, patiens, miles pius, atq; fidelis.

Quaenam scientia requiritur in Confessario? Agitur hic de scientia Sac.
requisita, et parte Confessionis, qua Christum Confessionem. Ad validam actum
requirit secundum Pros, ut sciat Absolutionem profere, et cognoscere Regula
liter moralem actum. Saltem sub communi ratione peccati mortalis, seu
apti venialis secundum Generalem eorum rationem, ne Distinctionem, quia
humano modo sine tali scientia non potest haec judicium.

Et generalium Regula Sit Confessorii munus Judicii, medicii, et Doctoris
animarum docet sub mortali scire ea, quae ad hoc munera recte obeunda requi-
runtur ex Rei Ratio. Ratio est, quia qui tenetur graviter ad finem tenetur
etiam ad media Necessaria. Quare juxta hos mortaliter peccat, qui
sine debita Scientia munus Audiendi Confessiones, etiam ad Sola
Charitate, v. obedientia

V obedientia suscipit, neq enim obedientia, aut Epi approbatio, etsi bona fide per examen facta excusat: quia non dat scientiam de natura sua debitam rei, nec supplet ejus defectum; neq ignorantia cum excusare pot, quia nemo debet suscipere, vel exercere officium, cujus nequit sua manu rite obire, alias se exponit periculo errandi, et male obeundi cum damno aliorum. Matth. 15. Hinc etiam, qui ignoti Confessarium scientes eligit, peccat mortaliter, cum cooperetur ad ejus peccatum, et mala administratione sacramenti, ideoq ejus Confessio est invalida.

IIm Confessor ut apud se ex dictis constet, tenetur scire 1m ea, quae ad valorem, substantiam, integritatem, et efficaciam hujus sacramenti, ejusq licitam administrationem, tum ex parte sui, tum ex parte poenitentis requiritur. 2m Praecepta Dei, et Ecclae obligationes communes, et propias Status, varias peccatorum species, multiplicationem numericam, circumstantias, quae mutant speciem, notabiliter aggravant, et principia discernendi mortalia, et venialia in singulis praeceptis, saltem communi, et ordinario modo. Item ex 3m Theologia Moralis ea, quae sunt necessaria ad sacramentum valide, et licite. Aliqui non possent esse scibilia judicii equitas. Dio. Casus reservatos, Censuras, et excommunicationes, quae vigent impedimenta matrimonii, Conditiones Contractuum, causas restitutionis, radices, et occasiones peccatorum, remedia peccatis vitandis, et vitiis emendandis apta, et Satisfactiones convenientes, et salutares. 4m Nulli sacerdotum licebat canones ignorare, nec quidquam facere, quod patrum possit regulis obviare ait Coelestinus Papa: Sufficit tamen ut sciat communia, et difficilioribus saltem dubitare, intelligat principia decisionum generalia, et legendo, aut peritiores consulendo investigare, quid facto opus sit. Idem intellige de singulis peccatis, uno verbo Confessor debet habere scientiam Theologiae Moralis, saltem mediocrem, et competentem. Porro major scientia requiritur pro uno loco, quam pro alio, pro urbe mercatoria, aulica, &c. quam pro pago, majorque pro audiendis judicibus viris, dominibus forensibus, aliis, habentibus casus magis implicatos, quam pro foeminis, pueris &c. Ex his dictis recte colligit Fillmius peccare mortaliter non solum confessarium, qui pro dicta scientia caret, sed etiam superiorem qui ei tribuit, facultatem

facultatem Confessionis audiendi. Confessio tamen bona fide facta, Sacerdoti ignoro ē valida, quia ex parte poenitentis intervenit integra confessio, et debita dispositio, et ex parte Confessarij intervenit aliqua Cognitio, et approbatio illius, qualiscunq; sit acurata, tamen sufficit ut Cognoscat illam ēe sufficientem materiam Sacramenti.

Q. 2. An et quomodo teneat Confessor poenitentem examinare? Teneat examinare de Specie, numero, Circumstantijs peccatorum, et eorum Causis habitu et occasionibus proximis, quoties rationabiliter praesumit ipsa non sufficienter declarari, vel de hoc dubitat. Item debet interrogare an sciat res fieri, praecepta Dei et Eccl̄ae, et Status sui obligationes, quoties dubitat an poenitens illa calleat: demum secretari dispositiones, et Conscientiam. Ex Conc genti 4. C. 21. Ratio ē, quia uti ministri Sacramenti tenetur curare, ut materia Sacramenti actu requisita ponatur, ipsum moraliter pl, ut judex qui medicus tenetur sibi Comparare Cognitionem necessariam ad ferendum rectum, ac integrum officium, ē judicium, de peccatis, et Statu poenitentis. Haec cum inquisitio, debet ēe discreta, et moderata, ne sit vana, aspera, periculosa, et odiosum proximo.

Observa 1o Non ē eodem interrogandi modo, Sed modo Cuiq; Conveniente. 2o Saepe necesse ē interrogare poenitentes de Statu, officio, tempore ultimae Confessionis, de omissione obligationum iis propriarum de Consuetudine eāgi, de Causis, ac motivis peccatorum, de impletione poenitentiae injunctae. Non sunt cum interrogandi, nisi de peccatis, quae potuerunt a billis vel Similibus Comitti; ideo prius intelligat, Confessor etatem, Sexum, Conditionem, Statum, munus poenitentis, et prudenter, ac moderate cum interrogat de peccatis, quae peccatis talis etatis, Sexus, Conditionis, Status admitti solent. 3io Debet curare, ut poenitens in Confessione gli exponat, quenam mortalia secum Confessus sit, nam aliter non posset discernere materiam necessariam, ab alia nec imponere, ut teneat Satisfactionem proportionatam, ac debitam pro illis, pro quibus nondum impleta ē, Sed dare justo leviorem, falso putans jam pro illis debitam injunctam fuisse ē. 4to

4° Cautio magna adhiberi debet in disquisitione de peccatis luxuriæ, ne scandalizetur pœnitens, et mala, quæ ignorat, doceatur cum periculo eadem patrandi, quæ interrogando sunt primo generaliter. Si respondeat accommodate, ulterius interrogetur, a generalibus gradatim descendendo ad particularia.

5° Confessarius pœnitentem non objurgabit, nisi finita Confessione, nec increpabit, nisi opus fuerit aliquid melius intelligere, ita Reginaldus. Pozo ex eod. Rit. Confessarius debet habere in promptu varia motiva, ex Scripturis præsertim, et Patribus, de prompta, ad excitandum in pœnitentibus peccatoribus dolorem, ac odium efficax vitæ Alianæ, propositum, et amorem Dei secundum pœnitentium dispositiones, propositæ peccati fœditate, gravitate pœnæ æternæ, et præsertim Dei bonitate, magnitudine, ac amabilitate infinita. &c. et pœnitentes ad perfectam Charitatem, et Contritionem elicienda verbis efficacibus adducat.

Sed an pœnitens Confessarius interrogare teneatur aperire pravam Consuetudinem, malos habitus, cupiditatem, tentationes, occasiones peccati, dispositiones, obligationes propriæ, Statum Conditionem, munus? R. affirmat. Ita communiter, quia Confessarius cum sit judex et medicus habet jus cognoscendi, et inquirendi ea ea, quæ ad notitia necessaria ē ad recte judicandum de peccatis, Statu morbi necessitate, ac dispositione pœnitentis, et ad præscribenda remedia, ejus emendationi, ac curationi apta, qualis ē prædicta, et similium interrogatio. Unde pœnitens tenetur respondere. Hinc Innocent. XI. damnavit hanc propositionem tenentur Confessarii interrogare peccati alicujus Consuetudinem.

23. An Confessarius teneatur admonere de ejus moribus, et eum docere?

1° Si error, seu ignorantia sit vincibilis, et culpabilis, tenetur Confessarius eum admonere, et docere id, quod culpabiliter ignorat, quia graviter talis ignorantia perseverat, pœnitens ē indispositus, cum ipsa sit peccatum, et causa peccati. Confessarius autem non Doctor tenetur eruditre pœnitentem, ut medicus tollere causam, et occasionem peccandi, veritatem docendo. 2dy etiam si cum non speret fructum; quia ea admonitio prodesse, ut pœnitens edoctus cognoscat malum Statum in quo ē, et forte

et forte aliendo resipiscet, et ex simulabit Confessarius. Item tenetur
Confessor errorem, qui est pœnitenti pernicios, et causa peccandi puta,
si putet esse licitum, quod ei ex ipsa illicitum est.

IIdo Si error, vel ignorantia sit culpabilis, ac invincibilis, docendus est pœnitens, 2do Si ex eo sequatur aliud grave malum, vel scandalum publicum, vel si ex eo timeat malum pœnitentis; nam malum privatum pœnitentis, si inde timeat malum proximi, debet, ut videtur, publicam. 2do Si error vergat in damnum injustum proximi. IIIio Si pœnitens dubitet in hoc errore, vel intelligat Confessarius, nam tunc taciturnitas est tacita erroris approbatio.

IVto An Confessor pt se conformare Sententiæ pœnitentis minus probabili, et minus tutæ, contra propriam probabiliorem, et tutiorem? Quia Confessarius in Tribunali pœnitentiæ, est superior, doctor legalis, et Judex, pœnitens vero interior, et reus. Præterea si liceat sequi opinionem minus probabilem et minus tutam. Quare pœnitens volens præferre minus probabilem et minus tutam. Quare pœnitens volens sequi eam sequi est dispositus. Potest tamen absolvi pœnitens erudus sequi volens sequi opinionem suam, quam bona fide post diligentem veritatis inquisitionem, putat esse multo probabiliorem. Si Confessarius sciat talem opinionem, putat esse multo probabiliorem, prudenter formidat, ideo malle agere secundum conscientiam, prudenter formidat, ideo tunc confert bene dispositis.

Vto An et quibus teneat Confessor denegare, vel differre absolutionem?
Ito Tenetur denegare iis qui, quos cognoscit carere contritione, et dispositione debita, aliquin grave scandalum admitteret. nam ex communi sententia faceret pœnitentem nullum, dando absolutionem ex vi sui. Igitur immutidam, et mutilem defectu materiæ debitæ. Item hoc principium certum, et doctrinam SS. Canonum, et S. Caroli non instruere Confessarii denegare debet. 2do Iis, qui nolunt rem alienam restituere, debita solvere, vel honorem, aut famam lædere, et cum possunt. 3tio Qui nolunt tollere habitum peccandi quem a Confessario judicante. 4to Qui nolunt uti remediis quæ a Confessario judicante necessaria ad emendationem, vel impositas pœnas meritas, et ad facultati accommodatas persolvere nolunt. IIdo Qui retinet voluntatem duellum data occasione offerendi, vel acceptandi,

aut alium

aut aliud peccatum mortale admittendi. 6o. Qui inimicitias, odia deponere, injuriam acceptam condonare, & reconciliari nequit, et ex Conc. Lat. Can 22. 6o. Qui nolunt corrigere luxum, et sumptus superfluos, in libo polen, vestitu, ornatu convivijs, famulatu &c. qui ad mortale pertinent. 7o. Qui occasionem proximam peccandi deserere nolunt. Unde Innocentius XI. d. h. proponens Dubia aliquando absolvi, qui in proxima occasione peccandi versatur, quam pt, et vult omittere quamvis recte, et prudenter quaerit, aut se ingerit. 8o. Illi, qui occasionem peccandi alijs praebent, nisi efficaciter desistere satagunt, quales sunt, qui componunt impia carmina, dant, aut vendunt libros amatorios, & contra fidem, aut bonos mores, qui domum oratorijs prebent ad ejus generis alia.

9o. Qui nolunt abstinere, ab usura, superstitionibus, artibus commerciis, contractibus illicitis, aut aquovis alio quovis malo, ratio horum omnium est, quia quovis modo non est contritio, et dispositio debita. 10o. Qui ignorant ea necessaria, ad salutem necessitate medii. Quod sine horum saltem explicita notitia aliter justificari non pt ultimo fine N. D. N. Jesu Christo. Absolutionis capax est homo, quantumvis laboret ignorantia crassa mysteriorum fidei, etiam si ex ignorantia culpabili nesciat Mysterium SS. Trinitatis, et Incarnationis ejusdem Dei deinde de actu Contritionis, cum sit necessarium sacramenti.

Qui autem ignorant ea, quae sunt necessaria necessitate praecepti, debent haec discere ante absolutionem, si pauca sint, quae ignorent, quae brevi tempore discere queant, sin minus differenda est absolutio, donec ea didicerint, si jam moniti neglexerint discere, qui sunt in habitu negligentiae culpabilis. Quod si rudem fuerint monti, poterunt si nihil impediat absolvi praemissa instructione de his saltem rebus, quae sunt de necessitate medii, ut monenta obligatione aliqua, quam primum addiscendi. Eadem eundemque dicendum de patribus, et matribus, qui liberos suos, aut domesticos non noverint per se vel per alios instruere, & vigilant, ut iidem Dei, et Ecclae praecepta addiscant, aut quae pejus est eorum observantiam impediunt, & retinent domesticos, qui sunt alijs scandalo nec se emendant.

IIo. Extra articulum mortis Confessarius tenetur generaliter differre absolutionem illi, quae dubia, ei apparet contritio, ac dispositio

ac dispositio debita, et quos n pt prudenter judicare, habere debitum
dolorem, et ppositum efficax, et mi verisimiliter ꝛ peccandi, donec Sufficien
lia adsunt. Contritionis vero, et Contritionis debita Signa. Nam alio
quin sine necessitate, et temere exponeret Sacramentum proximo nullius
et privationis effectus, applicando materiã dubia, nec moraliter certa, et sub
jecto dubie disposito, et sic committeret grave Sacrilegium. Nam vera Contri
tio ex Communi Sententia ẽ materia proxima, et pcse essentialis Sacramenti
et ex jurisdictione Saltem dispositio necessaria ẽ ad ejus effectum. Quis
autem pœnitenti credi debeat in iis, de quibus se accusat cum confessa
rius nequeat ejus præcepta, nisi ex ipso cognoscere; n sufficit tamen te
stimonium pœnitentis asserentis se ẽ contritum, dum aliunde de ꝛ
ratio dubitandi. De veritate ejus contritionis, et dispositionis debita
III. Extra periculum mortis juxta principia tradit, et doctrinam
S. Caroli, de instit. Conf. tenetur Confessarius speciatim differre abso
lutionem præsertim 1o. Implicitatis peccati Confuetudinem morta
litex, qui n dum efficaciter conati sunt eam emendare, licet emendatio
nem promittant, donec vitiosum habitum, si vicerint, nl periculum
proximum, seu probabile peccandi sublatum sit. Quia vera Conver
sio Confuetudinarii ẽ valde rara, ac pæ difficilis, nec brevi tempore
fieri solet ut constat ex Pr. et experientia, et Confuetudo peccan
di ẽ occasio proxima peccandi, et eo pejor, quo interna ẽ. Dilatio
autem absolutionis ẽ medium moraliter necessarium, ad prava
habitus emendationem. Cum experientia constet, cum sincera dilatio
ne Convivere, n emendari. Hinc Innocentius XI. damnavit propo
nentem. Probabile ẽ, Confuetudinem peccandi contra legem Dei, naturæ
venti habenti Confuetudinem peccandi nulla apparet, nec ẽ regenda,
aut Ecclæ, effi emendationis spes nulla apparet, nec ẽ regenda,
nec differenda absolutio, dummodo one profiteat se dolere, et
ponere emendationem. 2o. Recidivis, seu iis, qui post plures
Confessiones relapsi se pluries in eadem peccata ex S. Isidoro
Ratio ẽ, quia recidivo gementio semper a Pr. existimatur saltem
valde suspecta, n dubie. Ritual. Duell. excipit eos, qui relapsi
Pr. anno, et in solum evi tentationis, n occasionis urgentis n requi
sita, nec promisit Bio. iis, qui aliena reddunt, n injuriam, infa
mia honore, n alius bonis intulere, donec satisfecerint, si possint
gmis promiserint

promvis promittant. Se statim satisfacturos si jam semel admoniti id omiserint. Ita Conc. Med. 3um item iis, qui conuersia illicita, vel ex lege prohibita aut occasionem peccandi voluntariam non dimiserunt, donec desuerint, et generatim iis, qui obligationem aliquam gravem, et negligentia, donec implerint, si jam semel aut bis moniti fuerint id promiserint. Quia relinquerent in periculo probabili peccandi, ut antea cujus probabilitatem facit fidei primi dati violatio, et difficultas, ita prestandi. Imo si res restituenda sit gravissimi monendi, non debet ordinarie absolvi, poenitens, donec restituerit, si potest quin ante monitus non fuerit, nam aliorum relinquetur in gravi, non restituendi, ob difficultatem aliis restituendi, et suspensionem magnam differendi. 4to. Qui inveterata inimicitias exercent cum proximo, donec se ei reconciliaverint etiam si inveterata non sint contra fidem datam non dum vindicarunt, cum congressum, nec publica dederint signa reconciliationis, ad tollendum publica inimicitia scandalum: et qui primi proximum offenderunt, et nolunt primi cum adire, et ei satisfacere, ut tenentur. 5to. Qui publicum scandalum dederunt, donec illud sustulerint, ut docet Ritualium. 6to. Adolescentibus, qui vitam otiosam agunt, et studia notabiliter negligere solent, donec emendati appareant. Idem dic de obtusis, qui munus suum, graviter negligere compererunt. 7mo. Qui in examinanda conscientia valde negligentes fuerunt, donec melius examinarint, et ad contritionem melius excitarint. Si tamen diligentiam bona fide adhibuerint, sed non sufficiens. Si tamen charitas postulat, ut confessarius interrogando hunc de eatenus charitas postulat, ut confessarius interrogando hunc de rectum suppleat, et poenitentem adjuvet, ac disponat ad veram contritionem, praesertim si sint rustici, et rudes, qui impediri adjuvandi sunt. 8vo. Versantibus in peccati occasione proxima ut infra dicam.

Nota. 1o. Poenitens non debet remitti ordinarie ultra 15 dies, nam ager a medico diu derelingui, sed saepius adjuvandus est, quod si post tale tempus non dum sufficiens dispositus inveniatur, adhuc remittatur

ad hunc remitted. Cum Solatio, Suggestione, Exortatione, medijs magis efficacium donec talis judicet. 2o Confessarius, et recidivis praescribendis remedia sua emendationi apta; qualia sunt vigoratio quotidiana, matutina, et serotina crebra opera misericordiae, auditio Missae, opera virtutum vitijs, ac praesertim his simul particulare contrarium. Frequens Confessio, apud eundem Confessorem pium, et prudentem, examen Conscientiae quotidianum, et praesertim si simul particulare cum proposito vitandi, tale peccatum, et ejusdem oblatione ad Deum cum petitione gratiae. Quoties Commissum fuerit illud peccatum, statim eliciat Confessio cum aliqua punitione, et Saltem sero examinet Conscientia de illo. &c.

2o Quomodo Confessarius se gerere debeat erga eos, qui vel Sunt in occasione proxima peccati, et Nota. 1a Occasio peccati est ad peccatum allicit, sive ex natura, sive ex parte poenitentis fragilitas. Dividit in proximam, et ea, in qua quis vere, qua remotam, qua Contrario modo se habet, remotam ne teneamur fugere, alioquin deberemus de mundo exire. et 1. Cor. 5.

Nota. 2o Occasio peccati proxima duplex est; per se ea, quae per se sic apta inducere hominem in peccatum mortale, ut Spectata communi hominum fragilitate, ac corruptione multi in ea verisimiliter peccaturi sint, et per accidens, quae habet vim inducendi communiter homines in peccatum, Sed tantum aliqua ratione specialis illos tangit fragilitatis, et dispositionis, ita ut prudenter timeatur, ne in ea peccent. 3io Utrum occasio proxima peccati subdividit in voluntariam, quae deseri pt etiam sine gravissimo incomodo, et involuntariam, seu necessariam, quae non plicitae, et moralitate voluntariam, seu necessariam, quae deseri nequit.

R. 1m Confessarius non pt licite, nec valide absolvere poenitentem, qui non statim removere, et fugere occasionem proximam, etiam per accidens, si possit licite, et sine gravi incomodo, et damno. Ita ocs cum S. Carolo. Una talis caret pro Sito efficaci, et amplius

n amplius peccandi, et servandi oa mandata. Imo talis actu peccat mortaliter, nam secundum oes quilibet tenetur submortali removere, et vitare occasionem proximam, seu probabile periculum peccandi mortaliter. Cum pt. Hinc Inoc. XI D. hanc propōnem, proxima occasio n e fugienda, quando causa aliqua utilis, aut honesta n fugiendi occurrit. 63 licitum quidquid directe causam proximam peccandi, pro bono spirituali, et bono proximi nostro, v proximi. Et Alex. 7. dixtam. Nemo tenetur obligandus ad ejiciendam Concubinam, si hoc nimis utile, aut ad decentamentum Concubinarii vulgo regalo, dum deficiente illa nimis egre ageret vitam et alia equalis tedio magno Concubinarium afficerentur, et alii famulam nimis difficile invenirent. Porro utquilibet teneatur vitare occasionem peccandi n necesse e, ut in ea fragiliter peccaverit, sed sufficit, ut in ea vere, similiter sit peccaturus. Nam peccat, qui probabili, seu veri simili periculo peccandi exponit.

II°. Si pocnitens promisit se gn primum relicturum talem occasionem, ei differri debet absolutio extra periculum mortis, donec eam deseruerit, si jam moribus n diimiserit, v si diu in ea permanserit, et peccaverit, si occasio illa urgens sit, et multum ad peccatum alliciat, nisi confessarius prudenter judicet se posse fidem habere pocnitenti: Nam pocnitentis infirmitas, et imbecillitas adjuvanda e absolutionis dilatione, qua sepe pocnitentes movent, gn aliis motivis, et alias relinquerent in periculo eam n deserendi. ita S. Carol.

III°. Si pocnitens versetur in occasione proxima, gn n pt omnia aut saltem sine peccato dimittere, gnvis aparcat Contritus ei ordinarie differenda e absolutio, donec sublatum sit periculum proximum, seu probabile in ea peccandi, aut ea occasio ex proxima facta sit remota, ob eandem rationem procedendi quam.

IV°. Si pocnitens versetur in occasione proxima, etiam proximi, quod deseri nequeat sine gravissimo incommodo v damno temporali ei ordinarie differenda e absolutio prescriptis mediis contra relapsum aptis, donec

Donec emendatus apareat, et occasio illa deficiat cū respectu illius periculum proximum peccandi si remedijs adhibitis ñ pellat, ñpecturus, prius itaq; tentanda ē emendatio absolutionis dilatione, qua poenitentes efficaciter moveri solent ad praescripta remedia diligenter adhibenda quae si media ad emendationem adhibita, adhuc peccet, ut antea, tunc peccatum absolutionis cogendus erit, poenitens ad referendam illam occasionem, cum grauissimo damno temporali. Nam tunc poenitens tenetur sub mortali cam dimittere etiam cum bonor fame, et status jactura. ex Conc. Lab. II. Can 22. Ipse tunc dimittere debet officium, munus, aut mercaturam. &c

Q 7a. An Confessarius teneatur absolvere eum, quem prudenter judicat ē Contritum, et recte dispositum?

R. Tenetur, nisi aliunde sit justa causa differendi absolutionem, nam nisi adsit, aliunde talis causa, poenitens vere Contritus, et integre Confess. suis, habet jus ad absolutionem. Ratio judicii quia ratio judicii exigit justi reconciliativi, et aequitas adpeccatum implicitum inter Confessionem, et poenitentem. Dixi nisi sit aliunde justa causa &c. nam Si Confessarius ex speciali poenitentis infirmitate, et circumstantia occasionum, quas vitare nequit, ñ aliunde prudenter timeat, ne brevi relabatur, ñ nec ñ Satisfaciat alicui obligationi urgenti, nisi dilatione absolutionis efficacius a relapsu aveatur, excitet ad citius Satisfaciendum suis obligationibus, pt et debet differre absolutionem. Confessarius quippe ut Minister Spiritus debet ñ solum illud valide administrare, sed etiam providere, ut gratia per illud collata conservetur, nec Status animae, et ut medicus tenetur adhibere media, ad Salutem stabilem procurandam apta.

Nec poenitens ē tunc rationabiliter invitus, cum id cedat in ejus bonum, et absolutio ei ñ expediat, ñ tamen diu differri debet absolutio, Contrito. Nam hoc ēst contra finem Spiritus, quippe qd institutum ē ñ solum ad remissionem peccatorum amissorum sed etiam ad futurorum vitationem per gratias actuales, quas intuitu Spiritus dantur in hunc finem.

Q 8va. Quomodo Confessarius debet se gerere erga Moribundos?

R. Si moribundus usu rationis, et sensuum sit praeditus, debet sacerdos curare ut integre confiteatur, et vere Contritus

et vere Contereatr, ut eliciat actus fidei, Spei, et Charitatis perfe
cte, qui tunc obligant, ut Satisfaciat Suis obligationibus, prae pri
justitia, et Charitatis erga proximum &c. item debet dare illipocritent
am, qm tunc implere tacite possit, ut actus contritionis, et indicere
alius ppotionaliam peccatis, quam implere teneatr. Si convaluerit, ut
docet Rit. Rom.

IIo. Amici moribundus, qui absente Sacerdote absolutionem petit
vel signa doloris, aut voluntatis confitendi dedit, et postea adven
te Sacerdote vel Sensuum usu destitutus, debet absolvi ex praxibus
et Authoritate Pauli 5ti edito, et abeo toti Cleto pposito tenqm Con
tinente Sincero Catholico Cleto nitur. Ratio est qui voluntas Con
tendi extenus significata, et Confessio, seu accusatio Sui generis
et Sensibilis, quae in extrema necessitate sufficit. Nam Actus no
luit hoc Sacramentum ad Salutem necessarium. Sape impossibile est
cum est maxime necessarium, scilicet in articulo mortis. Sed pr
prati Sacerdos Cleti atali moribundo dicere aliqe peccatum in
specie, et Signum doloris. Quod si id facere nequit, Caret ut in mo
bundi praesentia aliquis dixerit cum dedisse, Signa doloris, et
desiderii confitendi. Quod si neq hoc facere possit, tenetr illum
absolvere, si ab aliquo ante ad dentum Suum audierit cum dedi
se Signum doloris, aut petiisse Confessorem, nam cum de agit
de damno Pii credite uni testi. Idem dic si testis hoc tantum
scierit ex relatione alterius. Nam notia mediata notitia est, et
sufficit ad alios effectus, in quibus major certitudo requiritr qu
in Baptismo. Idem qnqm Signa illa moribundi dubia sint, ut
si vultus sit tunc ex pectus, oculos ad Coelum tollere, aliqua
imaginem devote respicere, absolvend us est, nam ista Censeri
debent, relata ad absolutionem Sacramentalem, cum qui labe
in articulo mortis censeatr optimum animae Suae remedium
optare. IIIo. Magna Controversia est, an absolvi possit moribundus
qui Sensum, et ratione destitutus, qui nulla Signa externa doloris
desiderii confitendi dedit coram aliquo. Plurimi docent, cum h pos
se valide absolvi, nec proinde eidem licite, gmvis Confessarius
Actione vitiasse. ita Rit. Rom. dum Statuunt moribundum absol
vendum esse, expressa adiunctione Conditionem: Si aliqua Signa
poenitentiae dedit. Praeterea nullum est Sacramentum poenitentiae

Sine Confes

Sine Confessione Sacramentali, cum Confessio sit ejus pars essentialis: pozzo in hac hypothesi nulla est Sacramentalis Confessio, quæ est sensibilis accusatio peccati ad missi ordinata ad absolutionem Sacramenti, cum hoc Sacramentum sit judicium sensibile, exigens sensibilem materiam. 2ª Conditionata Si petit, vel signo, vel teste, tunc absolvendus absolute, si aliter nullo signo fiat fieri dolor, vel aliud necessarium ad Confessionem, tunc conditionate. Si enim in actu Criminis sensum usu privetur, facile concedunt Theologi absolvendum esse, cum constet de indispositum. S. Aug. l. 1 de adulter.

Supplementum de Examine Pœnitentium.

Pars 1ª Nota in examine Conscientia diligentia adhibenda est, quam in rebus gravissimis, adhibere debemus ait Catechis. Rom. quæ moraliter sufficiat ad cognoscenda peccata considerandis Capacitate, et memoria pœnitentis, ad cognoscenda peccata considerandis Capacitate, et memoria pœnitentis, diuturnitate temporis, occasionum, obligationum, et consuetudine peccandi, aliis circumstantiis, quare Doler gemq pœnitentium, 2º Satisfacti, ut nobiles, Cives, et hi examinandi relatum a Confessario, nisi desit ant in peccator Specie, numero, circumstantiis, dolore propio. 2º Mediocres et hi sæpius aberrant, et majorem Confessarios Cautionem exoptant. 3io. Rudes plebei, quos si Confessarius meapace repetat, instruat, juvet, examinent pœna Cujus obligationem, et Statum, ut videre est in Tractat de obligat: Si tam rudis est, ut mecum laboret, remittendus est Sæpe Sufficeat, qd Se melius præparet, Sin Confessarius exhorta Se præ Sufficeat, qd Se melius præparet, Sin Confessarius exhorta de partes ejus Suscipiat, et tam diu, cum eo intra, donec tum nequeat extra Confessionem disponat, et præparet, circa memorum tum Sufficiat expressisse quoties in Mense, Hebdomada, dies, peccasse duratio, et intentio exprimenda.

2ª Pars De Pueris.

Pueri ex Sacramentalibus, seu ante Confessionem sentandi, et bene instruendi, 2º An necessaria Scitu necessitate medii, nam talibus nulla est Confessio, et num Scial necessaria ad Confessionem idem rationis usum, ad hoc Sacramentum Suscipiendum Scial sufficientem. 2º Necessaria Scitu necessitate præcepti.

Generales

ignorantes, in necessitate absolvendi, cum adito, ut condiscant, et si
nexerint, in segnti Confessione remittendi. 3io. Caute attendendum circa
dolorem, propositum, Satisfactionem in dubio de sufficienti usu rationis
suturis expectandum nisi forte 123. universaliter lubricis Caute
examinandi, pueri, et juvenes, ne forte peccare discant, periculum
mortis. Sub esset, nam esset procedendum, Sed sub Conditione.

§ 3ius. De Nuptur[illegible]ibus.

In his 1o. Rum Sciant Doctrinam Ecclesiasticam specialiter Sacramenti
Matrimonii, et futuras eor in Matrimonio obligationes, item num
n laboret aliquo impedimento dirimente, Sig[illegible]ntur sponsa virgo,
ante benedictionem nuptialem Caveat ad ponso.

§§ 4us. De Contagiosis.

Confessr Caveat versus cum spiret, et in Nosocomiis, Si reliqui infirmi
recedere negreat, tenente Aure suas obturare, et graviter ligante
Secreto naturæ, ubi tamen periculum foret, in mora agonizandi,
Unum, v aliudve Confiteatr, postea pudiosum, et absolvatr cum
onere de reliquis futuris Confessionis.

§ 5us. De Periclitantibus.

Ubi multi in ardente domo, v sub mergendo navi, et terræ motu
obruendi. Ac Confessarius si subjecto aliquo sensu determinare va
leat, absolvat sub Conditione. Ego vos absolvo ab omni Censura, et
peccatis. In Nomine Patris et Filii &c.

§. VIus. De Justificatione.

Rei ad mortem triduo ante sententia proferat, dein Confessa
rius dispondat, exaudit, communicet, sæpe visitet in die executionis
Comitetr ad locum Supplicii, Sed n procedat, nisi e de irregularita
tibus. Dum Sententia illorum in loco Supplicii proferte justificatus
Sententia n attendat. Sed mente, occultis adhibitum, ad Deum
intentis usq ad expirationem permaneat, Sacerdos expiranti nor
men Jesu inclamet, post obitum moneat Sacerdos populum, ut pre
eo orent, Si erat Catholicus.

2do. Ad quid teneatr Confessarius ppter defectum in Sacramento
admissum? Si invalide absolvat pœnitentem a Censuris
v peccatis

v̄ peccatis reservatis teneāt saltem, si cōmode p̄t, illum monere, ut sibi remedium quærat, ab alio v̄ obtenta superiore facultate, illum absolvendi pœnitentem præsentem post iteratam Contritionem absolvere. Si v̄ pœnitentem indixit in aliquem ēr̄orem, ex quo sequitur violatio præcepti alicujus divendo v̄ ex statu tale præceptum, teneāt monere pœnitentem: alioquin ēt Causa, cur is præceptum violaret; et quisq; teneāt tollere causam mali, quam potuit etiam inculpate. Item si ex omissione monitionis, et silentio Confessarii moveatur pœnitens ad credendum licitum id, qd ē illicitum teneāt Confessarius eum monere, postea; quia quisq; curare teneāt, ne alii ex sua actione, v̄ etiam ex ea occasione scandalum æsipiant, et ne moveantur ad violandum etiam materialiter præcepta. Non p̄t autem Confessarius pœnitentem monere extra tribunali pœnitentiæ sine ejus facultate expressa.

210. Ad quid teneāt Confessarius p̄ter defectum circa restitutionem 2ae Si sine sua culpa de obligasti pœnitentem ad restitutione ad quam tenebat v̄ obligasti ad qd̄ tenebat, teneris ēr̄orem ejus justitia docere, ob rationes Superius dictas.

IIae Si ex malitia, v̄ ignorantia vincibili, aut gravi negligentia considerandi dixisti cum pœnitenti v̄ retinere ad restitutionem, ad quam reipsa tenebat teneris ēr̄orem docere, quod si ēr̄ docere, et v̄ si pœnitens interea impotens factus ē ad restituendum, qui alioquin restituisset, teneris ipse restituere illi tuo; nam violasti jus, qd̄ ille habebat, ne impedires restitutionem ei debitam, et Consilio tuo es efficax Causa damni. Si v̄ pœnitens potest ad mu restituere, sufficit qd̄ eum moneas, de ejus obligatione; nam tua monitione sufficienter tollit Causam damni inferendi, quam potuerat. IIIae Si ex ignorantia, v̄ negligentia omisisti solum admonere pœnitentem de obligatione restituendi, teneris eum postea admonere: Sed juxta multos v̄ teneris ipse restituere, si pœnitens interea fit factus impotens ad restituendum

imo etiam

imo etiam si ñ moneas ipsum de restitutione faciendâ saltem, nisi ex officio curam habeas animæ, quia confessarius præcise, ut confessarius ñ tenetur ex justitia impedire damnum ejus, cui debetur restitutio, ac proinde omittendo mentionem ñ peccat contra jus creditoris, sed tantum contra jus bonum pœnitentis. Dixi saltem nisi ex officio habeas curam animæ, ut SS. Epi. Parochi, quos tenetur tunc ad restitutionem valde probabile certum est: quia cum isti sint superiores ex officio tenentur regere subditos, et eo modo sua gubernationis impedire, ne alius damnum inferant.

IV°. Si pœnitentem culpabiliter, hoc est ex malitia, vel ex ignorantia vincibili, vel gravi negligentia confitendi obligati ad restitutionem ad quam ñ tenebatur, teneris ex justitia eum retractare, quod si jam restituit, teneris damnum ipsum illi resarcire, nam illius fuisti causa efficax, et injusta tuo falso consilio ex. c. talis de ijs idem dic si sua omissione culpabili fuisti causa ut pœnitens restituere, vel, ad quod ñ tenebatur.

III°. An sacerdotes ñ habentes curam animæ teneantur adire confessiones si sint idonei, et probabile? R. Tenentur ex charitate sub mortali, etiam cum periculo vitæ audire confessiones cujuslibet existentis in extrema necessitate salutis, qui scilicet salvari nequeunt, sine opere confessarii; nam quisq; tenetur salutem alterius proximi præferre vitæ suæ corporali.

II°. Tenentur ex charitate sub mortali audire confessiones hominum in gravi necessitate spirituali existentium, ut in periculo mortis, si alius adsit, et id possint saltem sine gravi damno, et vitæ periculo, vel ex charitate, imo suaviter docet quemlibet sacerdotem, ex charitate audire confessiones etiam cum periculo vitæ propriæ corporalis, civilis spiritualis, seu salutis proximi periclitetur, et ñ sit alius, qui subveniat, nam licet in rigore possit proximus per contritionem perfectam salvari, tamen magno mortali periculo exponit, quod sine alio medio relinquit. Certe secundum sententiam communem in necessitate gravi spirituali communitatis, sacerdos privatus tenetur sub mortali etiam cum periculo vitæ, audire confessiones, si alius subveniant. vid. tract de virt Theolog ubi agit de Charitate. III°.

III°. Extra necessitatem gravem tenetur, grdo facile possunt, et utilitas proximi, magna id exigit ex 1ª Petri 4ª. Nam si sine culpa non possunt ex negligentia inutilem reddere potestatem absolvendi vel utilitatem proximi accipiendi.

Caput 4um De Sigillo Confessionis.

Q.1. Sigillum illud est religiosa obligatio servandi in quocumq; casu secretum circa ea, quæ ex Confessione Sacramentali cognita sunt.

Unde et quota sit obligatio Sigilli Confessionis? I°. Secretum Confessionis obligat I°. Iure naturali, quo generatim tenemur non revelare secretum Commissum, et promissum etiam implicite, præsertim cum damno aut infamia alterius. 2°. Lege divina positiva, specialissima, et naturali, supposita institutione Confessionis Sacramentalis, quam et natura rei consequitur. 3io. Lege Ecclesiæ vetante revelationem Sigilli, sub gravissimis pœnis lata in Conc. gen. Lat. 4. Cap. Hinc in violatione reperitur malitia injustitiæ, ergò pœnitentem, et Sacrilegii ob irreverentiam, in Sacramentum, quæ malitia Sacrilegii semper et mortalis ex se, et non nisi venialis ex levitate materiæ; ita ut sit mortale, vel nunquam pot esse veniale

nam nihilominus redderetur Confessio odiosa.

2° Quoniam Secreto Sigilli continetur? Ea ea, quæ per Confessionem detegunt: Scilicet ea peccata, tum mortalia cum venialia, tum interna et occulta, quin externa, et publica, eorq; circumstantiæ; item tentationes, vitia, cupiditates, imperfectiones, defectus naturales, etiam inculpabiles, scrupulositas, et ignorantia pœnitentis, uno verbo ea illa, quæ pœnitens in mente, ut deneganda. Ratio est, quia revelatio quorundam ipsa redderet Confessionem odiosam, cum molestiam, et infamiam, et dedecus inferre pœnitenti nata sint, præsertim cum multi nescian discernere, quæ possint, ac debeant dici, aut omitti in Confessione.

2° Quomodo violatur Sigillum Confessionis? Dupliciter: 1° Directe revelando expresse aliquid ex sola Confessione cognitum. 2° Indirecte aliquid dicendo, et faciendo, ex quo quis cognoscere, et suspicari possit peccatum, et defectum pœnitentis, aut alios, aut quæ ipsi per Confessionem cognita, ex quibus pœnitenti, aut alijs pudor, molestia, dedecus, damnum, vel aliquod gravamen sequi posset, etiam si alius de sciat. Quæ ea revelant Confessionem odiosam.

Hinc Secretum Confessionis violat 1° qui dicit de alio quod mortuo, vel Confessit aliqd mortale, et plura venialia, et tale veniale in particulari, si autem qui dicit precise de rerum sibi Confessum fuisse aliqd veniale non determinate, qui enim Confitetur, hoc ipso attestatur se aliqd veniale saltem admisisse, sed ne hoc quidem dicendum est ob periculum Scandali. 2° Qui unum pro alijs quæ audivit laudans dicit eum sola venialia admisisse. Dic. qui dicto, et facto peccatum pœnitentis alijs etiam aliunde Scientibus manifestat. 4° Qui dicit aliquod grave peccatum Committi in tali monasterio, et Capitulo. Si tamen hoc patet infamiam Communitatis, redditq; Confessionem odiosam. Item qui dicit in tali loco, præsertim angusto, ubi Confessiones audiuntur, esse multos fures, adulteros, luxuriosos, aut injustos, aut quid Similes. 5° Qui audito plures Confessionibus dicit se tale peccatum audivisse, et nominata persona: jam enim Singuli ex illa dicuntur Suspicionis contra se patiuntur. 6° Qui dicit et asserit se se, et quid Simile tale. 7° Duo Confessarii, qui inter se colloquentur de peccatis pœnitentis, etiam si is utrique eadem peccata Confessus fuerit. Quidda voce

dni alta voce, ꝰ alio modo a circumstantibus intelligibili arguit poenitentem. 9ª. Utendo notitia per Confessionem parta, sine licentia, et cum gravamine poenitentis, ꝰ cum ejus licentia, sed extorta, nec sponte data. Porro pt violari sigillum ꝺ solum verbis, sed etiam factis et aliis signis.

2ª. An liceat Confessario loqui cum ipso poenitente, de auditis in Confess.? Non licet extra Confessionem absq; expressa ejus licentia, q̃m poenitens tenetur dare, cum id necesse sit ad vitandum aliquem defectum, ꝰ eorum ꝺ quibus docendum, Nam pudorem in quil exprobationem grauem continere solet; hanc licentiam Confessarius dare à poenitente, quido ipse interrogat, cum loquitur cum Confessario de aliquo ꝙ dixit in Confessione Imo si statim post impositam satisfactionem, ac datam absolutionem si statim post impositam satisfactionem, ac datam absolutionem si Confessarius judicet aliquid addendum circa dicta, in Confessione pt id facere, quia in poenitentia in Confessario; quia specta ad supplementum judicii sacramentalis; ꝙ debuit Confessio durare. Item pt scientia Confessionis ꝙ poenitentem admonere de defectu aliquo in prioribus admisso. et uti per priorem notitia Confessionis parta, ad specialia monita, ac forsitan remedia suggerenda; quia loquitur in eodem foro sacramentali. Quod si poenitens extra tribunal facultatem loquendi de re necessaria ad Confessionem pertinente denegat Confessario, juxta multos ꝰ licet cum monere. Nam tunc Confessarius vetera loquitur extra Confessionem, cum judicium jam moraliter finitum pt. Ad ꝰ regula generalis, ꝙ Confessarius de Confessione sine licentia poenitentis loqui ꝰ pt extra Confessionem.

3ª. An liceat extra Confessionem uti notitia per Confessionem acquisita? Iª. Licet uti cum licentia expressa poenitentis sponte data ab eo in ipsius, aut alterius utilitatem, tunc enim ꝰ pt inde concedendi, ꝰ negandi Confessio odiosa, cum quisq; sciat, suam sibi relinqndi libertatem concedendi ꝰ negandi licentiam, et eam pro arbitrio limitandi.

Finis

Generè autem poenitens usum istius licentiæ quoties necessarius est ad Communem bonum, ad tollendum occasionem peccati, ad avertendum grave scandalum, damnum Spirituale, et temporale alicujus privati, et alia quæ justitia, aut Charitas exigit, aliquin labi obligationi indignus esset.

II.° Dungm licet Sine expressa licentia, ubi tali notitia cum gravi directa, aut indirecta revelatione Cognitionum in Confessione, et ex qua possit oriri suspicio talis usus notitiæ, quia qualibet revelatio Sine expressa venia poenitentis, est violatio Secreti Confessionis.

III.° Neq licet Sine expressa licentia, ubi tali notitia cum qualicung generali gravamine poenitentis etiam temporali, et si aliunde in usum te, et Ecclesiæ quæcung revelatione ex Clem. 8. et Urban 8. qui prohibuerunt regulariter hac notitia utente ad exteriorem gubernationem. Ratio est quia ille est usus notitiæ per Cognitionem parta illicitus est, qui si cognosceretur a poenitente est, licitus ad deret illi Confessionem odiosam. Itaque esset, si poenitentes possent licenter Confessario ipsis in advententibus ubi notitia Confessionis ad aliquid ipsis in grave, ac molestum. Hinc Cogn. Innocent XI. D. h. ponem. Scientia ex Confessione acquisita ubi dicet non do sciat Sine directa aut indirecta revelatione et gravamine poenitentis, nisi alias multo gravius, et in tertia sequali. Cujus Compa ratione, Sine limitatione, qua sit intelligenda de usu scientia, et ex Confessione acquisita cum gravamine poenitentis Socius aq quacunque revelatione ad quo in Casu quo multo majus gravamen ejusdem poenitentis est usus sequens hanc dictam ponem. quatenus admittit usum dictæ sententiæ cum gravamine poenitentis etiam cum dicta explicatione Sine limitatione præfati decreti prohibentis.

IV.° Communis sententia licitus est usus notitiæ ex Confessione acquisita, qui sit Sine ullo gravamine poenitentis et Sine quali cung revelatione Cognitæ in Confessione.

Recpt.

Nec pt̃ r̃edere Confessionem difficiliorem, et odiosam patet
ex dictis. Nunc licet Confessario sapius occ̃re pro poenitente,
Consulere libros, imo et doctores super peccatis in Confessione
auditis emendare suam negligentiam v̄ timiam severita-
tem, qm̃ ex Confessione aliis intelligit nocere, et modo n̄ deb-
et, quia suppicandi poenitenti, v̄ aliis item licet fugere locum
occasio suppicandi poenitenti, v̄ aliis item licet fugere locum
ubi insidiae sibi parari, et abstinere a sacrificio in quo recum-
dum se veneno dederit ex Confessione, modo p̃dicto poenitenti
tem nemo advertere possit id fieri ex usu notitia per confes-
sionem parta. Quia hoc nullum pt̃ poenitenti gravamen af-
ferre, nec videre sacramentum ad odiosum nec revelare confes-
sionem, seu di aliter inde colligat poenitentem ista declarasse
ac ei sacramentum celebrat ac nocat.

V^o. Confessarius cum licentia expressa poenitentis debet uti
notitia peccati complicis, v̄ alterius, ex sola Confessione per
ta quod necesse est ad impediendum grave damnum spiritu-
ale v̄ temporale injustum poenitentis, v̄ ipsius complicis, v̄
alios ita ut impedire queat, nisi Confessarius moneat
prudenter ipsum reum, v̄ superiorem tanquam Patrem,
vel tunc Confessarius horter poenitentem ut extra Confessio-
nem alienum peccatum ei aperiat, ut tanto liberius notitia
peccati uti possit, et dicere coepto se illud extra sacra-
mentum accepisse, ne illud ei odiosum fiat. Porro ne Confessa-
rius facile poenitenti alios accusanti praesertim poeni-
na credat, nec unus in se sufficiat monendi sine remedio
te; nam saepe ex notitia malitia, v̄ et error innocentes accu-
sant. Quid respondere debet Confessarius dum interrogat
2°. de cognitis in Confessione? I^o Confessarius debis interro-
gatus etiam a judice debet secundum aliquos dicere quod spi-
ritum sit injustum, et sacrilegium, ad qm̃ nefas sit respon-
dere. Alii docent cum simpliciter affirmare etiam locum
juramento si opus sit de nescire poenitentem teste Sclio
comissae ex S. Thom. Si autem judex quaerat, n̄ Confessio-
nem Petri, audierit

audivisse. at Sigvorat, num tale peccatum confessus fuerit vel ponderet obj.
Secundum aliquos, istam interrogationem esse injustam in piam, et responsum
dignum. Secundum alios, te nihil audivisse, scilicet additione illorum, quæ dicit
revelare, vt ut homem

II Confessarius interrogatus, an poenitentem absolverit, vel ponderet debet,
se officio functum esse, in quantum absolvisse alioquin, etiam affirmative
de uno, vel non de altero, indicaret de negata absolutione, et vel indirecte
revelaret poenitentis indispositionem, aut peccatum reservatum. Sine
dubio danda sunt testimonia. Omnes audire debet Confessarius solumque
audivisse confessionem talem. Potro et regulariter ita respondendum est. Ne
per tamen damnari confessarius qui dicit, se aliquem absolvisse, quando nullam
prius fecerit de peccatis facienda vocem, ne injuria propinquetur
ejus ratio quæ reddat de negata absolutione, ne tacere debeat. Ne mi-
nimum in hac diligenda cautione hyperiorem apponere poterit Discretio.

Quæres Ex qua Confessione Contrahit obligatio Sigilli? Contrahit, ex ore
et sola Confessione sacramentali. Nam Sigillum obligat 1o. et jam
si Confessio facta sit Laico, et Sacerdoti approbato, quem bona
fide putat esse Sacerdotem, et legitimum judicem. Nam ob effectum
hujus obligationis, caderet in detrimentum Confessionis validæ, quæ
inde minus secura redderetur, posset periculum, ne quis malitiose
fingat se Sacerdotem approbatum, aut se esse posset cum animo fit.
2o. Etiam si Sacerdos habeat sententiam Confitendi, et absol-
vendi. 3io. Etiam si poenitens Confiteatur sine Contritione, et
voluntate recipiendi absolutionem, sed tanquam cum intu-
itione se Sacerdoti, et Dei ministro subjiciendi, et accusa-
di, vt ut ab aliquo eo modo adjuvet, et dirigatur in ordine
ad id, quod de se judicat, ut possit absolutionem alienda obti-
nere. E contra Contrahit obligatio Sigilli ex Confessione
quæ fit solum ex intentione audiendi, recipiendi, vel audiendi
Confessarium in peccatum; aut si extra tribunal, quis
dicat se id, quod naturaliter e Comitere Sigillo Confessionis
instituta a Xto, vel ei cujus revelatio in Confessione ob-
instituta detrimento

detrimentum ĉederet. At ex illo oritᵗ solum obligatio Secreti naturᵃˡⁱˢ ✕ S. Thom.

28. Quinam Contrahunt obligationem Sigilli? R. Sᵗ. ĉes, qui medᵗᵉ vel immediate licite, vel illicite habent de Confessione Sacramentali notitiam rei cadentis sub Sigillum; nam cum quid prohibetᵗ prohibentᵗ ea, quæ sequuntᵗ ex illo reg. jur. 39. in 6. Hinc obligatione Sigilli tenentᵗ. 2ᵒ. Ipse Confessarius etiam fictus, seu per errorem legitimus existimatus: nam Confessio tunc ex intentione pœnitentis, et sacramentalis. 3ᵒ. Sᵗ. ĉes, qui per peccatum pœnitentis dum Confitetᵗ; audiuntᵗ sive culpabiliter præsumendo animo audiendi; quod est mortale ob injuriam gravem illatam Sacramento, et pœnitentis sive inculpate, et præter intentionem. 4ᵗᵒ. Superior, a quo extra Sacramentum petitᵗ facultas absolvendi, a Casu reservato. 5ᵒ. Interpres, ut organum medicum, per quod facta est Confessio. 6ᵒ. Qui per examen disponit alium ad Confessionem, et qui consulitᵗ, an et quomodo hoc, vel illud teneatᵗ Confiteri, quamvis alteri fiat Confessio. 7ᵒ. Si, qui consulitᵗ, a confessario etiam cum licentia pœnitentis. 8ᵒ. Si, qui aliquid audierunt etiam mediate ab ipso Confessario, aut quovis alio ad Sigillum obligato. 9ᵒ. Qui peccata pœnitentis in Charta descripta legit, dum pœnitens ex Scripto Confitetᵗ. Qui autem ante vel post, vel extra Confessionem Chartam peccata continentem reperit, peccat graviter si legat, &c. Secundum multos obligatᵗ Sigillo, quia peccata in Charta scripta ordinantᵗ ad Confessionem Sacramentalem rite peragendam.

29. An pœnitens etiam obligatᵗ Sigillo respectu Confessarii? Negatᵗ, quia obligatio Sigilli est solum in favorem pœnitentis, non autem in favorem Confessarii. Pœnitens tamen habet obligationem Secreti naturalis circa ea, quæ revelare nequit, sine injusto damno Confessarii, aut contra ejus zelabilem voluntatem, cujus nodi Sᵗ pœnitentia a Confessario injuncta, et ad monitione facta in Confessione.

Ad 5ᵗᵘᵐ

At si Confessarius aliquid dixerit v fecerit, qd vergat in damnum Commune, & privatum, utsi haeresim doceat. Si sollicitet ad turpia, v si existat aliq grave periculum animarum rationalis, v Confessarii, Sive alterius poenitens teneat ex lege Charitatis ipsa denunciare praelato, si aliter malum cento impedire nequit. Imo Gregor 15. Bulla 34. praecipit poenitentibus, ut denuncient inquisitoribus, aut locor ordinariis Confessarios, qui personas praesertim ad inhonesta, et turpia, Sive mtes se, Sive cum aliis, quomodolibet perpetranda in actu Sacramentalis Confessionis, Sive antea, v posmodum, Seu occasione praetextu Confessionis hujusmodi etiam ipsa Confessione non secuta, Sive extra occasionem Confessionis in Confessio, aut in quocung loco alio, ubi Confessiones Sacramentales audiunte, Seu ad Confessionem audiendam electo, simulantes ibidem Confessiones audire, sollicitare, et provocare tentaverint, aut cum illis illicitos, et inhonestos Sermones, Sive tractatus habuerint. Mandatq obtq Confessariis, ut poenitentes quos noverint fuisse ab aliis modo supradicto sollicitatos moneant, eos de obligatione denunciandi. Unde ad hoc tenente ubi hoc decretum viget, imo et alii, si alias isti nefarii Confessarii provideant in emendandi, nam tunc lex Charitatis cogat illos seducendos obligat ad tale Crimen impediendum hac denunciatione, si non ad sit alia via efficax.

Nota In tractatu de Poenitentia nihil author habet de poenis quib Confessarius subjiciunt, qui poenitentes adinhonesta, et turpia sollicitaverit deq obligatione poenitentium, qua teneat Confessarius sollicitantes denunciare inquisitoribus, v ordinariis, Sive coram vicariis. Quamobrem edicta hac de re a Rom. Pontifice. Consulat a Benedict 14to. Confirmato, et ampliato sint Const. quae incipit Sacramentum Poenitentiae. Cum hoc regula esse debeat Confessarius in hujusmodi materia, praecipua ejus Capita, quibus notas subjiciemus, particulas singulas distincte exponendo atq ad particulares casus aplicabimus. Igit Sit ex Pontificis cum Decretis. Regula

Regula 1ª Denunciandi ſt cēſ et ſinguli Sacerdotes, ſive abſolvendi juriſdictione, et Auctoritate polleant, ac careant. Hujuſmodi regula expreſſe legitur nro 1º et 2º Zorra pag. 153 Clericos etiam Laicoſq denunciandos eſſe Contendebat haec legum victutes. Nam odia reſtringi, et favores ampliari et reg. jur 15. Atſi in Miſſam celebrarent, et Sacramentalem Confeſſionem audirent alias ob Conſt. Inquiſitor judicio, ac poenis graviſſimis ſubjicerent, atq hanc ob Cauſam denunciandi eſſent, ut debitas poenas ſubirent.

Regula 2ª Qui aliqm poenitentem, quacumq illa perſona ſit, ſive pro ſe ipſo, ſive pro alia perſona ſollicitaverit. Habeſ hic clare definitum. 1º denunciandum eſſe Confeſſarium, ſive ſollicitaverit foeminam, ſive maſculum. Deinde denunciandum quoq eſſe, qui pro ſe, ſed pro alia perſona poenitentem ſollicitaverit, ſeu ad turpia provocaverit, ut in Caſtitz expreſſum eſt.

Regula 3ia In actu Sacramentalis Confeſſionis, vel ante, vel immediate poſt. Qui eo temporis ſpatio ad turpia provocat, qd inter Confeſſionis initium, et abſolutionem interjecit, is ſollicitare dicitr in actu Confeſſionis. At quid ſit ſollicitare immediate, ante aut immediate poſt Confeſſionem non convenit apud Authoreſ, ut videre eſt apud Zorram dict. p. 95. Communior autem opinio, quae meo judicio vera eſt, atq fini legis ono. Conſentanea eſt, aſſerit vocabulum illud, immediate non pro Phiſico, ſed pro morali ſignificato eſſe expendum, Scilicet non pro momento, qd nullo interjecto medio, vel proceſſit, vel ſubſequit Confeſſionem, ſed pro brevi temporis illo ſpatio, in quo ſi quid piam fiat attentis circumſtantiis, ſecundum communem loquendi modum, et prudentum judicium, ſive immediate ante, ſive immediate poſt factum dicatur. Imo Communior opinio eſt, haec quoq lege Comprehendi, qui poenitentem ſeneem deinceps ſequatur eamq, vel in Eccleſia, vel domi ſollicitat. Is enim ſecundum prudentum aeſtimationem ſtatim poſt Confeſſionem ſollicitare dicendus.

4ª V Occaſione pretextu Confeſſionis. Occaſio, et pretextus duo hic exprimunt, quae ſt invicem diſtincta, alq ono diverſa.

Nam

Nam Confessionis occasione sollicitare &, ex confessione provocandi ad motivum sumere; pretextu 1o Confessionis sollicitat, qui Confessionem pretexit, sive fingit, se simulat, vel libenter, & inhonesta tractet, & ad venerem invitet occasione Confessionis, tribus modis Confessarius sollicitare posse videt, 1o. dum expresse aut tacita Confessionis petitione sollicitandi motivum sumit, 2o. & Confessione ipsa, hoc & dum intelligendo, qua cum alijs egit, & facere aptavit, aut ad venerem proclivitatem &c. occasionem nanciscit, & verbis, & signis ad inhonesta provocandi, 3io. Demum cum notitia utitur, qm ex Confessione habuit ad imitandum, et facilius movendum absentem. Sed ut poenitens hanc ob causam denunciare teneat, habeat necesse & certa indicia, quibus prudenter judicare possit ex hujusmodi scientia motivum sollicitandi sumpsisse. Superest 1o poenitenti hujus modi indiciarii Confessarius brevi post Confessionem tempore, sollicitat poenitentem velati personam, qui facile requiescere soleat, & natura sua ad hujus modi actus propen. Sa fit, si generalibus verbis, aut insollicitando motibus utatur, quibus judicare vedeatur, se sive, & quid cum alijs egerit, & quam alias ad hoc propensa fuerit, aut quispiam ijs simile, qd ex Confessione agnovit. 2da. & etiam extra Confessionem Confessionis, in Confessionali. Haec regula designante ii, qui in loco destinato ad Sacri poenitentia ministerii exercitium, et ad absolvendos fideles a peccatis etiam extra quatuor Confessionis occasionem, et Simulationem ad turpia sollicitant, & inhonesta tractent.

6ta. Sive in alio loco, ac Confessionem destinato, aut electo, cum Simulatione audiendi ibidem Confessionem. Tria loca genera distinguunt, in quibus Confessiones audiri solent: 1o. inquit felix pt tom. II. p. 3. C. 9. est Confessionale ordinarium. 2dg hujusmodi est in superiori reg. indicata. Secundus & locus 3dg distinctus a illo, ubi Confessiones audiuntur, atq hujusmodi Confessionis locum designari ait verbis illis, Sive in alio loco, ad Confessiones audiendas destinato. 3o ipse Locus è, quem Confessarius ad Confessiones audiendas pro suo arbitrio eligit. Ita pt

Ita pt cē in Ecclā, in foro, in domo, in agro, ubig; atq hoc solum
dcsig nant illa verba ad Confessionem audiendā electo. Cui in priori
generis loco sollicitant, sī juxta 5am regulam denunciandi, qui vō
in locis 2is et 3is generis, quā loca designata, aut electā dicunt
ad Confessionem sollicitaverint, tum sī tantum denunciandi,
cum vō Confessione audiunt, vō audire simulant.

7a. Ad inhonesta, et turpia sive verbis sive signis, sive mutuis, sive tactu, sive per Scripturam, tunc aut postea legendum
tractaverint, juxta communem logndi modum, cum inhonesta,
et turpia dicimus venereos actus indicamus. Atq in hoc sensu
inhonesta, et turpia in Pontif. Const. usurpantur. Igit hac nunce
legum virtute denunciandi sī, ad furtum, vō alia facinora pocientes provocantes. At ob sacramenti abusum atq horrescos,
suspicionem, ii quog legibus inhorrescos suspecta latis in inquisitos judicium subiciuntur, inobrem authores tenemur denunciandos cē tuentes, licet nō denuntiantes poenas in hac Const.
Stabilitas, nō subeant. Aliis Constitutionum peritis indicet, denunciandos cē, qui provocant, incitant, sive alliciunt verbis, aut
Signis. vc. quo vō ex se, vō ex levi Consuetudine, sive ad venereum
conilibendum amorem, sive ad venereos actus inducunt, ex quo
pareat, nō solum cos denunciandos cē, qui illicitis, inhonestis,
sermonibus, ac tractatibus ad turpia sollicitarint, seu ad turpia provocare tentaverint, sed etiam illos, qui vō verbo turpia proferant, vō illicitas, aut Castitati Contrarias sermones habeant,
sive de rebus tractent, quae vō turpes sint, aut pudori honestati
adversentur, licet hujusmodi verbis, aut tractatibus nec solos
sollicitare, seu provocare contendant, nec ex parte poenitentis
sollicitatio et provocatio segnatur ulla.

8a. Aut cum eis illicitos, et inhonestos sermones, vō tractatus
temerario usu habuerint. Hac regula denunciandos cē profes-
sos, qui in ipsem circumstantiis cum poenitentibus, sive cum
his, quibus cum Confessionem simularunt, illicitos, vō inhonestos sermones, aut tractatus habuerint.

9o. Denunciare oportet, etiam si sollicitatio inter Confessarium, et poenitentem mutua fuerit, cum mutua

Sollicitatio

Sollicitatio fil Sive a poenitente inipiat, Sive a Confessario, ut manifestum ē ex hac regula clare deducit Sayan, et improbatam ono ēē ab omnib. Sc de illor opinionē, qui denunciandum nō ēē tuent Confessarium Sollicitanti foeminē consentientem.

10a= Sive Sollicitationi poenitens Consenserit, Sive consensum minime praestiterit. In memoriam se vocandum hic ē supe inquisit Disceptat. 8ta 2a= Indicatum quo decernit poenitentem teneri ad denunciandum, nō vō ad aperiendum praestitum Sollicitationi consensum. 9a= Si longum tempus, post illam Sollicitationem jam affluxerit, nō solum hic illor praebuit opinio, qui contendunt post triēnium denunciandi obligationem cessare, sed imō etiam tandiu in poenitente denunciandi onus manere, quoad usq Satisfecerit: imo cōsequq denunciare debere, qui ō ob ignorantiam legis denunciandis Sollicitantibus, vel ō ob illico ob simplicitatem Sollicitantis verba, et nutus nōtelexerint, nē nisi post longum tempus agnoscunt, aut teneri ad denunciandum, ō Sollicitatos fuisse.

8a= Aut Sollicitatio a confessario nē pro se ipso, Sed pro alia persona per acta fuerit. Regula ēt ista, quae supra explicata sunt. clara ē. addimus autem hic alia verba, quae in Greg Const haberit qui ad inhonesta, Sive inter se, Sive cum alio perpetranda Sollicitaverint. Ut Confessarii inteligent, denunciand os ēē Sollicitantes, tum pro se ipsis, tum pro alijs personis, tum etiam per alias personas; Ita pro missis monente Confessario, ut Caveant diligenter, ne poenitentibus, quos nonerint jam ab alio Sollicitatos mentalem Confessionem impediant, nisi prius denunciationem praedictam ad effectum perducentes, delinquentem competenti judicio, ō saltem se, cum primum poterunt caveant, spondeant, ac promittant. Neg, solum poenitentes delaturos, qui ō Sollicitantem Confessarium Casu viderint, ō audierint, vel immediate, aut ab ipso Sollicitante Confessario, Sive ex Sollicitato poenitente, Sollicitationi Scientiam habuerint. Id Universim Theologi ostendunt, qd hujus modi Confessarii Sint horrescos Suspecti, qd de se qnq deinediate audibus per negligentiam edicta suspectos de hoc. denunciare praecipiente

Quapis

Quæstio duntaxat ē, num denunciare teneant, qui dem, ex levibus, ac suspectis personis audierint. Iuxta vo, et communi opinio ē, hos grog denunciare debere. Cuius quidem ratio ē, quia hæreses, aut hæreos suspicionis crimen ita Christi Reipublicæ pernicioſum ſit, ut adhibita ad ſtirpandum oā adhibere quoddam media, ad quæ adhibendum vo hac in re Calumniatores ſecl. Benedict. XIV. in Const. proxime nro 3. Sacerdotes, non tamen delatores, antumq; privilegiatos privat facultate huiusmodi calumniatores, ſive falſos delatores, mentaliter abſolvendi, præterquam in articulo mortis, hoc ſacinus maxime ſibi ſuisq; ſuccessoribus reſervavit.

Persona ſollicitata per ſe ipſam denunciare, quia hoc obligatio ē perſonalis, et ſi per alium denunciaret, denunciatio ex auditu eſſet alterius. Qui per epiſtolam denunciant, niſi ſubſcribant proprium nomen, et cognomen, non ſatiſfaciunt, ac ſunt denuo ab inquiſitore vocandi, ut juridice deponant. Qui veniunt ad inquiſitoris tribunal accedere ſimulantes nobiles, ac nulla, quæ denunciare debeant, advertunt, ad inquiſitoris tribunal accedere, monere debent per interpretem inquiſitorem, ut domum ſolarium mittat ad ſuſcipiendam denunciationem. Ad ſollicitationem jam monitus Comitere ſt, ut recipiat inſcriptiſq; juramento firmatam denunciationem. Quinquidem modus ſervari maxime debet, in recipienda monialis denunciatione, ne reſ alijs monialibus manifeſtetur.

Appendix. De Indulgentijs Purgat.

Q. Quid ſit Purgatorium. Suffragium, et Indulgentia, et quot. R. Purgatorium ē locus medius inter cœlum duplices. ē primo Purgatorium ē locus medius inter cœlum et infernum, in quo anima juſtæ purgantur a Culpis veteribus, et ſolvunt pœnas temporales pro peccatis, quoribus, et ſolvunt pœnas temporales pro peccatis, quo ad pœnam remiſſis debitam. 2do Suffragium ē translatio ſatiſfactionis Unius in alterum. 3tio. Indulgentia ē relaxatio legis, pœna temporalis pro peccatis quo ad Culpam remiſſis debita a legitimo miniſtro facta, per applicationem Theſauri ecclæ.

Dividit.

Dividit in totalem, seu plenariam, qua ē remissio totius poenæ temporalis peccatis debitæ, et partialem, qua ē partis poenæ temporalis remissio peccatis debitæ, qua alias per poenitentias aliquot Canonum fuissent abolendæ per 7. 40: et 100 annos. 2° In personalem, qua alicui personæ conceditur, et Realem, qua loco ē annexa, et in realem qua rei, vg: rosario, ū numismati adnectit. 3tio In Indulgentiam vivorum, qua pro vivis per modum absolutionis, ē actus jurisdictionis in personam Concedit. Et de functos, qua pro defunctis per modum suffragii Satisfactionis et Thesaurum Eccl.æ Concedit. 4to Jubileum. ē indulgentia plenaria cum privilegio, pro qua ordinavit Bonifacius 8vus. anno 100. Clemens 6tus. Paulus 2us 25. et de facto eadem indulgentia in forma Jubilei Concedi Solet pro publicis Eccl.æ necessitatibus, ut tempore Belli, et post electionem Novi Pontificis.

4to Thesaurus Eccl.æ ē thesaurus primarius ex meritis, et Satisfactionibus Xti infinitis, et Secundarius ex Satisfactionibus Deiparæ et Sanctorum coalescens.

2da An detur Purgatorium, et Suffragia communia et quænam pro illa communione requirantur Conditiones? Dari purgatorium de fide ē, quia in Conc. Trid Sess. 6. Can.° 30. ita definitum ē, et 2da Pars ē: indicate quamvis ubi sit n.° Constet, etiam dari Sanctorum seu Suffragiorum communio inter vivos et mortuos, ita ut unus inter vivos possit orare, et Satisfacere pro alio, et pro defunctis, et defuncti pro vivis orare, quia sic oravit Job 42. ult. Satisfecit. Pauli 2da Epist. 1. C. 1. et pro defunctis ita declarat Conc. Trid Sess. 25ta decreto de Purgatorio; Conditiones tamen aliquæ requirunt, et quidem ex parte offerentis, 2° ex parte illius, videlicet: 1° Intellectus applicandi Suffragium alteri. 2° Ut Sit voluntarium, ut distinguatur a Satisfactione. 3tio Ut sit in Statu gratiæ, si sit Satisfactorium ex opere operante; n.° vo si sit ex opere operato. ubi Missæ Sacrificium; et 2° ex parte illius, pro quo offerunt, nimirū: 1° Ut sit viator, saltem aliquo modo, ut animā in purgatorio. 2° Ut sit in Statu gratiæ. 3tio. et Culpa sit jam remissa. Suffragia in genere sunt Satisfactoria

Satisfactoria, Si habeant Conditiones predictas, Solum infallibiliter post iuſ, quibus aplicante; quia dependet ab intentione aplicantis, in gratum vō Stō meritoria, Solum offerenti, quia haec è tanta Cujuſlibet intentio.

2ō Quisnam poſſit indulgere indulgentias, quomodo valeant et quoram ſint procilliſ levandiſ Conditiones. Datur in Eccla poteſtas Concedendi indulgentiis altō Conceſſas, quia ita è definit Con Trid. Seſs. 25. in decreto de indulg: Poteſt Solus Papa Conferre indulgentias plenarias pro vivis, ac defunctis, quia ipſe Solus è principalis diſpenſator Theſauri Eccle, et traditio, ac perpetua praxis Eccle ita docet. Et Epi in Sua Dioceſi pro vivis, et untā dal C. Quod autem de poena, et rem. et partiales, videlicet unius anni in Dedicatione Eccle, et 40 diez in eaz aniverſariis, et aliis temporibus Conc. Late 11. Ulterg tamen Papa, et Epus. niſi expreſſis, et rationabiliſ Cauſis Clem. extra vag uni ex motivis indulgentiis opportunis illaſ Concedere pt, Stō tamen diſpenſatores Eccla Theſauri, et Sō pcii Domini. Valere incipiunt Indulgentia ad Septimum a die publicationis, ſed a die bocviſ S. Cong. Papa Conceſſae, et die Epi indulgentia vivis, et defunctis infallibiliter. 18. Maji 1711. et pro ll indulgentia vivis, et defunctis infallibiliter, qui fundate in poteſtate, et promiſſione Stis. quā Stō infallibiles, Si Servent Conditiones requiſita, qualeſ Stō pro vivis: 1ō Ut ſint in Statu Baptiſmatis. 2ō. Ut ligatus excōmunicatione, ut ſit Subditus Stis Baptiſmatis. 3ō Ut opera a Concedente pro offerenta indulgentiam Conferenti. 4ō Ut opera a Concedente pro offerenta impleantur integre, quia Concedit Sub Conditione operis. 5ō. Ut ſit in Statu gratiā, quia ad remittibile poena, niſi remittatur Culpa. Saltem grādo ultimum implete opus, et ut abſit dis poſitio Culpa. Saltem grādo ultimum implete opus, et ut abſit dispoſitio ad talis effectus, grādo ponunt alia opera, quia cum tali effectu non merentur remiſſionem, ſed augmentum poenae. 6ō Propoſitum efficax, pro ſatisfaciendi, quia è eſſentiale vere poenitentiae ad indulgentiam requiſita. 7ō. Intentio Saltem habitualiſ; et interpretativa generaliſ conſequendi eſſ quae poſſunt indulgentias. Pro Pſy

Et pro Defunctis. Exercitio operum praescriptor. 2o. Indulgentiarum pro Defunctis applicandi facultas. 3io. Status gratiae, saltem in fine ultimi operis, juxta Scripturam.

Hinc 1o. Invalide Concedunt indulgentias Abbates, etiam jurisdictionem quasi Episcopalem habentes Gles Provinciales, nisi ex speciali commissione, ut in fine visitationis. P. Gezer Concedente Leone 10o. quas passim Concedunt, sed applicant; Bene autem Episcopi solum Confirmati, licet non Consecrati, quia habent jurisdictionem, imo in Germania statim post electionem P. Gezer, quia ita Conc. Lat. Concessit. Sexti Episcopi transalpini ad ministrandi statim post electionem Concessum ita factum, et Archiepiscopi in tota sua provincia, et actu visitent, etiam legati Apostolici, quia comprehenduntur nomine Episcopi non tamen Conc. Sed e vacante Svar. cum communibus.

2o. Nec valent indulgentiae a Papa, aut Episcopo Concessae, absque fine proportionato, et opere bono, ad illum probabiliter conducente saltem finis boni honor Dei, Charitas proximi, motivum proportionatum est quae aequae, ac magis placet, quam Satisfactio poenitentialis, uti pia desideria Principum, detestatio horrendum, Exaltatio S. Ecclae, veneratio alicujus Sancti, Conversio fidelium, bona opera ad eos fines Concentia, Sic Corta preces Eleemosynae, et licet scopum sint exigua ut Plato parvae et aves. aut parvae Eleemosynae, simul tamen cum alijs si quid notabile.

3io. Non lucrantur Indulgentias Judaei, quia non sunt subditi Ecclae, possunt tamen cas Sacerdoti Religiosi, ac peregrini etiam Episcopales, qui possunt se subjicere in favorabiliter, nec pro quibus lucrari indulgentias pro Defunctis nisi pro ipsis per modum suffragii Concessum, nec beneficia lucrantur.

4o. Vel Circumstantiam operis praescripti omittentes etiam ex ignorantia, invincibili obligatione, aut justo impedimento, ut si aegrotus non jejunet, et famulus eleemosynam ab hero datam retineat aut quis confessionem omittat, licet tantum venialia habeat, Clem. 15. 1759. aut non necessariam vincibiliter Credat, nisi semel

Saltem in

saltem in qualibet hebdomada ac Sementum poenitentia accedere
soleat, si legitime n fuerit impeditus, et nullius lethalis culpae ab
ultima confessione consciu fuit; quibus supositis sine actuali
confessione ocs consequi possunt indulgentias Clem. 13. 1763. Suf-
ficit etiam eleemosyna modica, si tenuitas n sit determinata, etsi
ingredi eccl. Sufficit oratio ante foros, v in Cometerio, et si alta-
ria visitanda sint, in eadem ecl. sufficit ad alia confessio, modo
sit in tali sitru, ut ad illa oratio concedatur, etsi Missa sit pro-
scripta. Sufficit licet una aut altera caremonia deficiat, etsi
indulgentia e annexa numismati, sufficit, si istud ante se, v
secum habeat, n tpt autem eodem cultu vg: oratione plures lucrare
indulgentias, bene autem eodem tempore pluribus cultibus, et au-
cendo Missam, et dicendo in ea Rosarium.

5o= Non lucrant indulgentiam, qui ultimum opus in statu
disgratia peragit, v affectum habet ad mortale, cum peragit alia
sic in Bulla habeatur, qui confessi, et confessi eccl. visitaverint,
et oraverint, et eleemosynam dederint, etc. Si in statu disgratia
opus peractum, n contribuat ad finem intentum, ut oratio, pro
confessione infectum, pace obtinenda, etc. v si cum distractione
voluntaria fiat, quia Deus peccatores n audit; secus si est et ele-
mosyna, licet cum vana gloria, v in statu disgratia fiat, pro
redemptione captivor. etc. quia adhuc utilis e ad finem intentum,
quando n sit ultimum, quia in fine ultimi operis indulgentia confes-
sus habens affectum ad veniale plenariam obtinet, saltem respe-
ctu illius peccati, quia culpa n e dimissa.

6o= Indulgentia pro modo concessa solum valent secundum mo-
dum, pro articulo vg modis, quoties in eo reperit, et ocs expiant
ipso tempore revocatione, et destructione rei, si sit realis, v
rei, si sit localis, et durante anno Jubilei, ocs suspendunt
indulgentias plenarias pro vivis a Papa concessas. quoad opera jus-
ta, et privilegia Jubilei standum e verbis concessionis, debent
tamen opera prescripta peragi in eadem hebdomada, n tamen
in eadem loco, v Dioecesi, P. Gerv. et Thom de Carm. contra illo
lucrando, v eo nomine superiores debent dare eleemosynam

Eleemosynam etiam pauperes, et jejunare etiam pueri. Potest tamen aliquis Jubileum semel lucrare. Innocent. XI. absolutione accepta a peccatis, et Censuris Papæ reservatis cum intentione lucrandi Jubileum, valet tamen illud non lucrari. P. Gerv. Secus si nec intenderem illud lucrandi habuisset Confess. et si Confessionem rata fide fecerit invalidam. S. Anton. Abbas. quia satisfecit fini reservationis sine ipsius licentia fieri debet ut supra dictum est.

Hinc 3a. qui lucratus est Jubileum, et adhuc vi illius absolutionem a peccatis reservatis, et Censuris antea comissis, etiam vota ei commutare tempore Jubilei a Cognita. Less. Sean. Tourn. et. Similiter in confessione et consilio Confessarii, usq; post Jubileum dilata, et qui absens fuit, post illud rediens ut lucrari, et gaudere privilegio. Clem. 8us. nps. inter duas hebdomadas post reditum. Licentia tempore Jubilei eligendi quemlibet ab ordinario approbatum intelligi respectu regularium etiam ab Ego approbatum. docet Tour, Suarez etiam respectu Monialium. Basæus, et alii traxinus tenet Bonac. P. Gerv. opinio utilior, et in re tanti momenti proferenda absolutio a Censuris ei Jubilei debet fieri in foro pœnitentiæ. Tour. Cont. Gen. quia ejus absolutioni, et ad Sacramentalem absolutionem permittit denunciatus adhuc debet, in foro externo absolvi, ut se publice gerere possit, ut absolutus.

De Indulgentiis Regularium.

Nota. 1o. Pius 5us. in Bulla. Etsi Dominici 16. Cal. Febru. 1571. revocavit oes indulgentias, quæ quæstum continebant vid. Trid. Sess 25. Paulus V. in Bulla Romanus Pontifex 23. Maij 1606. ob varia dubia, et Confusiones indulgentiæ singulas indulgentias, quibus ordinibus, et institutis regularibus, et quibus libet personis regularibus Concessas perpetuo revocavit eas q loco tionis Concessit: qui v. post modum audebant asserere quidam prefatas indulgentias &c. de novo revocatas.

Hinc Mix. ad submovendum illum errorem damnavit propositionem 27. Indulgentiæ Concessæ Regularibus, etc. cato a Paulo V. hodie sit revalidata. Nota.

Nota 2o Indulgentio Regularium indubitato, et per Paulum
V. superius memorata ibid de novo concessa. Cit Const. Regulari
bus, quor eis ordinum Ntr Seqntes 1o habitum regularem a Supe
rioribus legitime juxta Const. Apost. Causa profitendi suscipi
entibus vere poenitentibus Confessis, ac Communicatis concessit
Indulgentiam plenariam. 2o Cuivis Religioso intra Claus
tra sui Monasterii viventi, qui in festo principali sui ordinis
Confessus, et Sacra Comunione refectus fuerit, vel Missam cele
bran, pro Xtianor Principum Concordia, horesum exstirpa
tione, et pia ac Deum fudevit preces indulgentiae plenariam.
3io Professionem si ut supra emitentibus ibid plenariam.
4o In cujuslibet mortis articulo. si ut supra vel saltem Con
tritus Jesu nomen invocaverit plenariam. 5o Qui jam Missam
Canonice promotus Confess. Comun Celebraverit, vel Confty Rome
eidem Missa interfuerit, aut ipso die Missam similiter
celebraverit, plenariam. 6o Spiritualia devote exercentibus
per 10 dies plenariam, et id nonissime Alex. 7. tribus mino
ribus etiam ad 6. dies Concessit. 7o Religiosi intra Claustra
viventes, qui Suam Eccliam devote visitaverint, et oraverint,
Consequnte eadem indulgentias, quas visitantes Ecclias Urbis
et extra eas diebus Stationum Consequnte in obus diebus
pezinde ac si Urbis Ecclias personaliter visitarent, diebus in Missal
Rom. prescriptis Sac. Cong. 8o Omnibus Religiosis intra Clau
stra viventibus, qui 5as Petr et tres arte altare eodem Ecclā
dixerint quolibet die 5as, et totidem quadrigenas. 9o Eadem Indul
gentias lucrante extra Claustra existentes de licentia Suor Supe
rior, tanqm predatores, Etsi dictas ante gdam altare dixerint,
10. Religiosi, qui per Mensem singulis diebus orationem Men
talem Spatio media horae fecerint, ac Confessi, et Comu
nicati ultima die mensis fecerint lucrante indulgentias
60 annor, et totidem quadrogenas. 11o Qui vo Contrito Corde,
ac poenitens, culpas suas, et imperfectiones in Capitulis
culpar accusaverint, et spiri

et spiritualiter communicaverint, et exercitium virtutum
fecerint, lucrantur Indulgentias 3ium annor, et totidem quadrage
narias. 2o Missiones de licentia sui Superioris, vel Sumi Pon
tificis in terras infidelium vel hereticor, ad commorandum
et conversandum, et confitendum et communicandum, vel cele
brare vel missas audire lucrantur Indulgentias plenarias, cum
se itinere ad ingrediendum et dum ad provinciam attingunt, ut
fit: 13o Orationibus 40a horar per Superiorem ordinem
indictis in visitationibus gliis, qua spatio 22 horar interve
nerint et morte oraverint plenam indulgentiam, demum vult Pontifex
Pontifex ut vite indulgentie omnibus perpetuo Regularibus approba
rum ordinum Claustraliter viventibus, Suffragentur Religiosis defunctis
Calamo adhuc non valentes lucrantur singuli in lecto mortis pariter
ant aperiri se confessario impetrato &c.

Indulgentiæ Trium Ordinum Trab. & Monialium

1o Hi lucrantur Indulgentia ad rationem 5. V.V. 7. Gaud
Corona hæc constat ex 72. Ave, et 7. Patere in memoriam vir
B.V.M. et a dicte Patez et Ave Pro Pontifice Mysteria. 1o Ave
Virgo Concepisti. 2o Elizabeth visitando portasti. 3o Genuisti.
4o Cui Reges munera obtulerunt. 5o Inveniisti. 6o qui resu
gens tibi apparuit. 7o qui te in Coelos assumpsit, et Coronavit
Sed misteria hæc non sit necessaria ad lucranda Indulgentia
Recitantibus hanc Coronam totiesquotiesque concessit plenam
Leo X. quam Paulus V. post revocationem eius de novo con
cessit 1608. 8a Julii, et confirmavit Innocent XI. Religiosis
Indulgentias vide in Rubricis. 2o Fratres Regulares ob
et Sorores moniales S. Clarae. Item Sextiarii et Confessa
ne Leonis Xi recitando 5e Patere et Ave. Et in fine cujus
libet glorias. Addo

Ad intentionem Pontificis, et aliam Pater et Ave gloria Patrie.
Deo Concedente Indulgentiam, lucrante in suis Eccles. oes in-
dulgentias Concessas Eccles. Rom. Hyerosolimitanis, et Com-
postella, et Portiuncula, nec hæ sic revocatæ a Paulo V°.
quia Sti Locales et sic declaravit S. Cong. 1607. 7 Septemb.
Ac si in locis prefatis orarent, sed orandum brachiis extensis.
et ante SS. Eucharistia Sementura sic Sciasse Stationum indulgen-
tias lucrante, plura vide in Rubricis post breviarii p. 88. et 89. de-
mum nostri possunt aplicare pro Animabus Purgatorii
es indulgentias, et opere meritoria ex Concess. Greg 13. 1622. 16. 19.
Dio In Festis nostri Ordinis SS. quoties nostri lucrare valent In-
dulgentias, toties et Sanctorum in nostris Eccles. Si excipias Sancti
Raphaelis 16. Aprilis, nam tunc soli nostri lucrante. vide Bullas in
Archivio nostro S. Claudiopolitano. Deinde si Contingat officium trans-
ferri, in tunc transfertur Indulgentia.
4ª Indulgentia Portiuncula, origo, extensio, ppagatio habetur 2ª
Augusti in Breviario prefixo, ibi tempore pl obtinere toties, quoties
in aliqua Eccla P.P.N. Francisci npr: semel pro Seipso, aliis vicibus pro
Animabus Purgatorii, ita praxis etiam Romæ, item sic declaravit S. Cong.
Conc. sub Junii XI. 7. Mortii Conbaversia De Poenitentia Sacramento.

Poenitentia è vere, et ppie dictum Sementum Novæ legis, in quo Sacer-
dotalis absolutio a peccatis qua quis detestatus, vitæ Confessus fuerit,
impedit Contra Lutheræ et Calvin. &c.
Probatur 1º. ex Scriptura Joan. 20. v. 23. Quod remiseritis peccata
remittuntur eis, et quod retinueritis retenta Sunt. quo in loco tria ha-
bent. 1º. Declarate ritus, seu symbolum externum illis verbis: quod re-
miseritis, et quod retinueritis. peccata enim nec remitti, nec retine
ri possunt ulli, nisi qui detestetur se habere, et nemo ea remittere
aut retinere creditur, nisi id faciat aliquo signo externo: 2º. Illis ipsis verbis clare datur pot-
estas poenitentiæ, et absolvendi. 3º. Illis ipsis verbis clare datur
institutio, quibus Xtus potestatem tribuit. 4º. Promissio gratiæ
expressit iis verbis: remittuntur eis. habemus 5º quid sit hæc
essentiam.

ad essentiam veri Sacramenti requirit. Ad hoc ait Apost 2ª Cor. 5. v. 18. Dedit nobis Deus ministerium reconciliationis, ait n solum praedicandi sed et quodam modo perficiendae. et v. 19. Posuit in nobis verbum reconciliationis, pro Xto gō legatione fungimur. Haec aēm ad potestatem Clavium spectare. Calvinus ipse l. 4. instit. c. 1. §. 22. fatetur.

Probatr 2ª Ratione. Illud ē ppie dictum Sacramentum, gd Constat ritu, seu signo externo, habente infallibilem gratiae promissionem, eamq ordinariam ex divina institutione? Sed tale ē Sacramentum poenitentiae, gō m ē certa apud oēs, m quoad oēs partes patet ex dicto textu Joan. supra allato. Objicit IIª et Scriptura. In Scriptura nihil legitur de Sacramento Poenitentiae, gō R. N.a. Ratio ē, quia ex verbis Xti m probatr allatis hoc Sacramentum deduximus. IIª. Joan. 20. v. 21. Sicut misit me Pater, et ego mitto vos. Sed Xtus n pr ministerium Sacramenti poenitentiae, sed annunciando hominibus Evangelium, et animum placabilem conciliando peccatoribus veniam, gō eodem modo et Apostoli R. praecitata Xti verba n ita accipienda ē, quasi Apostoli eodem modo debuerint ea facere, quae ad Xtō ipso pertinebant, aliās enim n debuissent dici 2. v. 38. Apostoli Bap. tizare in remissionem peccatorum, quia Xtus sine Baptismo peccata remittit Magdalenae, et Paralitico. Igitr misit Xtus Apostolos, sicut ipse Missus fuerat a Patre, quia dedit potestatem ligandi, et solvendi, sicut ipse a Patre acceperat, hoc tamen cum gō Xtus, utpote filius Dei naturalis accepit talem, ac tantum ut posset sine Sacramentis justificare; dedit autem illam Apostolis, ut ministris, ac servis ac proinde longe minorem, et Sacramentis, aliisq mediis a se institutis obligatam.

Obj. Ratione. In ō Sacramento pr materia, debet ē aliquod elementum juxta effatum, S. Augustini tract. 80. in Joan. accedit verbum ad elementum, et fit Sacramentum, Sed in poenitentia nullum ē elementum, Sed mera verba confitentis, et absolventis: gō R. Augustinus id loquitr de obus Sacramentis, Sed tantum de Baptismo, aliisquin nec Eucharistia esset Sacramentum, quia Panis, et vinum, n sē ppie elementa, Sed mixta. Contraversa IIª

Poenitentia ē distinctum Sacramentum a Baptismo.

Probatr 1ª

Probat 1o ex Script. Joan. 3.v.5. Nisi quis renatus fuerit ex aqua, et Spiritu Sancto, non pt introire in Regnum Dei. et v. 22. post haec venit Jesus, et discipuli ejus, in terram Judaeam, et illic demorabat cum eis, et baptizabat. ex quibus clare liquet, baptismum jam completive ante passionem Xti institutum fuisse, cum usus supponat ejus institutionem. Sententum vo poenitentia inchoative sumpta fuisse a Xto ad huc vivente vita mortali. Matth 18. v. 18. Simpliciter tamen, et absolute in effectu institutum e post resurrectionem. Joan. 20.v.22. Quando insufflavit, et dixit eis; Accipite Spiritum Sanctum, quorum remiseritis peccata remittuntur eis, et quorum retinueritis, retenta sunt. go Scriptura clare distinguit Baptismum inter et Poenitentiam, tanqm inter duo Sacramenta plane diversa, quae utpote diversa sint a Xto instituta, et praecepta: praeterea nullibi in Scriptura legimus Apostolos lapsis post baptismum divinam illam regenerationem, ad veniam peccatorum impetrandam quemquam semper eos hortati sunt ad poenitentiam. Petrus actor 8.v.22. Simoni Mago jam Baptizato dixit: Poenitentiam age ab hac nequitia tua. Paul. 1a Cor. 5.v.5. remittit Corinthium incestuosum ad Baptismi memoriam, sed illum ligat, tradens Satanae in interitum Carnis: tum 2a Cor. 2.v.7. eundem solvit poenitentia fructum. Jacobus Apostolus in sua Catholica c.5.v.16. peccatoribus ait: Confitemini alter alterum peccata vestra, et orate pro invicem, ut salvemini. Joan. 1a C. 1.v.9. Si confiteamur peccata nostra, fidelis est, et justus, ut remittat nobis peccata nostra. Ego adversariae doctrinae de memoria baptismi nullo testimonio fulciet, quem evidenter eis repugnat.

Probat 2o Ratione. Quae duo Sacramenta habent distinctum finem et effectus, quos prae se ferunt, et de primario respiciunt, illa interse distinguuntur: Sed Baptismus, et poenitentia, habent distinctum finem, et effectus; go Baptismus per se institutus est ad delendum peccatum originale, et secundario ad tollenda peccata actualia. Sequa

Si quo sint cum originali Conjuncta: Poenitentiaq̃ instituta fuit
ad delenda peccata post Susceptum Baptismum Comissa qđ
Objr 1o ex Script Actor. 2.v.28. Poenitentiam agite, et Baptisetur
unusquisq; vestrum: Sed hic agit de remissione peccatorum, per
Sacramentum poenitentiæ, Sed rei poenitentiam Baptismi, qđ
apparet, dum Joan. 20.v.22. dicit. Quorum remiseritis peccata eorum
agit de remissione peccatorum in baptismo. R. N. C. Dispaquia Vita Christi
textus Sermo est, de poenitentia adultis, ante Baptismum ne-
cessaria, ut Contextus probat, in altero vo de poenitentia
adultis post Baptismum lapsis necessaria, quæ est 2a post
naufragium tabula, veruntq; non legis Sermentum uti Con-
procedendi ex his ipsis Joan. verbis ostendimus.
Objr 2o. Rationibus. 1a. Baptismus vocatur Sacramentum fidei,
et poenitentiæ teste fulgentio l. de fide ad Petrum C. 30. qđ ñ.
ñ. Cujus cum poenitentia, Sed ejus quæ adultis ante Baptismum
agi debet. Deinde Baptismus Joan. Marc. 1.v.4. dicit Baptismus
poenitentiæ. Baptismus autem Alias vocatur Titul 3. v. 5.
Lavacrum regenerationis, et renovationis. 2o. Baptismus val
let ad delenda peccata, totum præterita, Sed etiam futura,
totius vitæ: qđ Ratio. Simulq; dubro: Baptismus quo tempore pec-
cata futura deleat? an Verne cum primum Suscipit, an post
Cum ad memoriam revocatæ? Si dicat primum incredibilitas
Consequet absurditas, ut videlicet peccata prius deleantur qm
Comittantur, Nec valet hic reponere Baptismum delere peccata
futura ñ Completa, Sed virtualiter Complexi autem per fidem
et poenitentiam, quia si totum facit fides, et poenitentia,
ad quid agit memoria Baptismi? Si secundum Sequit incer-
tam fore jurisdictionem, ut pote ab hominum testimonio pen-
dentem. Nec valet iterum hic reponere justificationem,
ita alligari signo externo Baptismi, ut liquis Sine sua
Culpa frustraretur illo id circo ñ possit participari fieri vis
tutis ejus, Sed ut

Sed ut illi Si Conjulale, quia ad amorem, et Contritionem perfectam
p̄tingit; quod autem fiet imperfectiꝰ in amore Dei ꝙ̄ sacra-
m̄m, sic etiam sublatum ixi. S. Eucharistiꝫ fregñtationem
Cum pariter Sufficere possit memoria spiritualis, cibi ali-
quando gustati, Sicut Sufficit memoria lavacri aliquando Susceptꝫ
Si enim ipsa Sufficit, Cur ē etiam illa in ordine ad Suum quoꝫ
effectum?

Tertia Contraversia Poenitentia

Confessio Specifica, et numerica ē necessaria jure Divino, ad re
mißionem peccatoꝝ mortalium post Baptismum Comißoꝝ. Contra Mon
tanistas, Novatianos, Wiclefistas Luth. et Calvin: Vc.

Probat ꝫ̄ ex Script. In veteri Testamento. Nro 5ti v. 6. et 7.
Vir, Sive Mulier Cum fecerint ex omnibꝫ peccatis, quae solent hominibus ac-
cedere, et per negligentiam transgressi fuerint mandatum Dei,
atq delinquerint, Confitebuntꝫ peccatum Suum: ꝙ̄ jam in lege Moysi
ica praecepta a Deo fuit Confessio Specifica Coram Sacerdote faci-
enda. In Novo Testamento. Joañ 20. v. 22. Accipite Spiritum Sanctum,
quoꝝ remiseritis peccata, remittuntꝫ eis, etquoꝝ retinueritis, retentaꝫ
2ª. Cor 5. v. 18. Dedit nobis ministerium reconciliationis, et posuit vobis
verbum reconciliationis. Ex his Scripturae testimoniis evidenter ap
paret, ꝙd Xtus in Ecla Constituerit Sacerdotes judices peccatoꝝ hac
Cum potestate, ut Sine ipsoꝝ Sententia, nemo post Baptismum
lapsus, reconciliari possit Deo, atqui Sacerdotes, ut potē judices
nequeunt recte judicare de peccatis, nisi illa Cognoscant, Cognoscere
autem n̄ possunt, nisi poenitentes in Specie, et nro illa aperiant, ꝙ̄
illi tenentꝫ jure divino Sacerdotibus in Specie, et nro illa aperire,
Praeterea actoꝝ 19. v. 18. habemus expressum et emphatum primitivae
Credentium: Qui veniebant Confitentes: apud S. Paulum et Com
municantes actus Suos. hoc ē n̄ miracula, ut interpretatur Luther
Cum Suis, Sed ut etiam versio Syraica habet. Numerantes offensas,
Seu peccata Sua, et hoc indubie tam quoad Speciem, ꝙ̄ Nume-
rum, uti ex his ipsis colligitur. vbis. Numerantes actus

Seu offen

seu offensas suas. Insuper Jacobi 5. v. 16. Confitemini alterutrum peccata vestra. ubi expresse precipitur Confessio, non soli Deo, sed etiam homini Confitendum ē, nec tamen cuivis homini, sed illis tantum, de quibus immediate ante loquebatur Jacobus videlicet: Presbyteris, quibus soli dictum ē; quod &c. Demum 1. Joan. 1. v. 9. Si confiteamur peccata nostra, fidelis ē, et justus, ut remittat peccata nostra, et emundet nos ab oī iniquitate. Vult hic dicere Joan. Si confiteamur peccata nostra ea Confessione, quam Deus exigit, et Xtus instituit, nps: ut mortifera peccata Confiteamur Sacerdoti, venialia saltem ipsi Deo, fidelis ē, et justus, ut sic confitentibus nobis peccata remittat: ita enim ipse promisit, et ita meretur sanguis Xti pro nobis in eum finem profusus, gō. Probatur 2o. Ratione. Xtus nullo mgno tempore viguit hic esse, qui actu perseveret Confessionis usus in Ecclā Dei, et nisi Divini idem juris esset, et a Deo plane institutus, quo pacto tot Imperatores, Reges, et Principes, nec nō et ipsimet Rmi Pontifices tot jam seculis scivissent, hodieq. sciunt, se lege tam indura teneri? Dicite ēnim actor. 5. v. 38. Si ē ex hominibus Consilium hoc, aut opus, dissolvetur. Si vō ex Deo ē, nō plantavit Pater meus Celestis eradicabit. Atqui Confessio auricularis: ut vocant, nec tempore mille jam vel amplius annor, nec difficultate, nec tot hæreticor impugnatione ē dissoluta. gō. 3o. ex Scriptura Ezechielis 18. v. 21. Si impius egerit pœnitentiam ab oībus peccatis suis, quæ operatus ē, et custodierit oīa præcepta mea, et fecerit judicium, et justitiam vitā vivet, et nō morietur. gō ad remissionem peccator nulla Confessio exigitur, sed sola aversio a peccatis, et emendatio vitæ. R. Licet Contritioni promissa sit venia, nō tamen absolute, sed conditione, si custodierit, videlicet oā præcepta mea, inter quæ in novo testamento ē etiam præceptum Confessionis eorum peccator mortalium.
2o. Non legimus Psalmi 18. v. 13. Delicta quis intelligit? gō Confessio eorum peccator ē impossibilis. R. D. C. eorum mortalium mente discretionis nō venialium. Dico

Dio. Matth. 11. v. 30. Jugum meum suave ē, et onus meum leve. gō
Si necessaria ē jure Divino distincta peccatō Confessio, tunc lex
Evangelica erit durior, Mosaica; R. n.c. Nam etiam in veteri lege
Confessionem peccatō necessariam fuisse, aperte tradit Scriptura
Mto 8. v. 6. allegata. Objicit 1o Ratione Christus ut Auctor Sacramenti, n dependet peccata simpliciter a Sacramento, Sed ut Deus peccata simpliciter donavit; Sacerdos dependet a Sacramento. 2o Non legimus, quod ullvate ministri tantum dependet a mento. 2o Non legimus, quod Apostoli audiverint Confessiones, nec gō absolverint poenitentes, gō R. Nam Paul Apostol Actol 19. v. 18. audivit Confitentes, et annuntiantes actus suos. 3io Petrus Apostol peccavit, et mulibi legit ejus Confessio: gō R. Tempore quo Petrus peccavit, n dum instituta. et præcepta fuit Confessio Sacramentalis, hinc n ē, Si Petri Confessio mulibi legatur. 4o Confessio auricularis in Ecla latina primum introducta fuit in Conc. Lat. 4. Sub Innocent. 3o Anno 1215 in Græcia autem licet Confessio aliqua Confessio tempore Decii. Nectarius tamen Constantinopolitanus Patriarcha eam abrogavit, et Chrisostomus Nectarii Sacerdos Successor etiam eam passim Carpit, gō R. Falsum ē gō Confessio auricularis in Conc. Lat. instituta fuerit: Sed duntaxat tempus Confessionis in eo determinatum fuit, Scilicet Semel in anno, circa Pascha. Nectarius vō n abrogavit Confessionem privatam, Sed publicam ob Scandalum datum a quodam Nobili Muliere, quæ post Confessionem publicam, poenitentiæ factam, illius Ecla. Chrisostomus tandem n Carpit Confessionem privatam, Sed publicam, ut Clare patet Hom. 4. de Lazaro. Non Cogo te in medium prodire theatrum, ac multos adhibere testes. mihi soli die peccatum privatim. V. Confessio auricularis derogat meritis Xti: gō R. Hæc Sacramentum justa fidem Catholicam efficax ē ex opere operato Xti, gō n derogat meritis Xti. VI. Confessio auricularis ē miserrima Conscientiæ Carnificina; gō R. M.a. Nam licet mea Superanda Si aliqua exuberantia, hæc tamen plurimum mitigat, Si quis cogitet Se hoc pacto, libarum a peccatis gravissimis, etc. nisi, quæ promeritus ē explicuit. 4a Controv.

Minister Sacramenti Poenitentiæ ē solus Sacerdos. Contra Valdenses victos, Lutherum et Calvinum &c.

Probat 1o ex Script. Matth. 18.v.18. Quæcunq; alligaveritis Super terram erunt ligata, et in Cælo, et quæcunq; Solveritis Super terram, erunt Soluta et in Cælo. Joan. 20.v.22. Accipite Spiritum Sanctum, quorū remiseritis peccata, remittuntur eis, et quorū retinueritis, retenta sūt eis. et 2 Cor. 5.v.18. Dedit nobis Sacerdotibus ministerium reconciliationis, posuit in nobis verbum reconciliationis pro Xto, gō legatione fungimur. Quæ oīa Solis Apostolis eorūq; Successoribus Sacerdotibus dicta sūt, et Competunt ubi etiam Specialiter notanda ista verba, Retinueritis, Solveritis, Alligaveritis. Non enim Xtus dixit, quibus denunciaveritis peccata ē remissa. &c. ut volunt novatores. Nam Sicut Salvatore vincula n dicitur ille, qui dantum denunciat, vincula ē Soluta; ita nec dīi pt. remitti peccata, qui prout sedenuntiat peccata ē remissa.

Probat 2o. Ratione. Illi Soli et ministerium, quibus ab Xto data ē potestas ligandi, et Solvendi peccata: Sed Solis Sacerdotibus hæc potestas tributa ē, ut ex præcedenti probatione liquet gō.

Objicies 1o ex Script. Luc. 5.v.21. Quis pt dimittere peccata, nisi Solus Deus gō Deus ut Judex principalis potestate Suā, et independente peccata dimittit, Sacerdos vō ut minister, Vicarius legatus, et instrumentum ab Xto institutum ea remittere solet. 2o Jacob 5.v.16. Confitemini alterutrum peccata vestra, gō etiam alii præter Sacerdotes Confessiones excipere possunt, ac proinde Confitentes absolvere. Z. N.C. Ad illud Confitemini alterutrum n aliud significant, quin Confiteminii hominy hominibus vestri Similibus puta illis, quibus tanquā propriis ministris potestas absolvendi, demandata ē a Xto. Mat: Sacerdotibus juxta illud: 1a Petri 4.v.10 Unusquisq; Sicut accipit gratiam in alterum, illam administrantes. Sic vulgo dicimus: Docete invicem, Sacrificate pro invicem, Sustentate invicem, nimis

nimiū Doctores docere rudiores, medici nimiū Curare egros, Divites
sustentare pauperes, Sacerdotes Sacrificare pro Laicis.

Obji. 1ō Ratio 1ª: Sacerdotibus a Xto data ē potestas tantum annūcī-
andi, et prædicandi remissionem peccatoꝝ pœnitentibus, et damnationem
impœnitentibus, nō autem judiciaria remittendi, et retinendi peccata: Sed
annunciare remissionem peccatoꝝ ꝛ̄ept quivis Laicus, puer, fœmina,
infidelis, Diabolus, pharisæus: gō Ff. n.m. Tum quia ex verbis Xti
supra relatis aperte Constat Sacerdotibus nō annunciativam, Sed
judiciariam potestatem traditam fuisse; tum etiam quia Sacerdos
ligando, et salvando exerceret opus misericordiæ, quomodo alteꝝ
Sacerdos exercebit opus justitiæ, si non habet potestatem judicandi?
2ª: Fideles olim in articulo mortis Constituti, in quo Copiam Sa-
cerdotis nō habebant, solebat peccata sua Confiteri olim et Laicis
astantibus, gō. Ff. Hujus modi confessionem nō fuisse sacramentum
perfectum, quia licet ad fuerit materia mēti, deest tamen absolutio Sacerdotis: fiebant autem hæ confessiones solum ad exci-
tandam Contritionem, et majorem sui Confusionem, seu humilia-
tionem. 2ª ratio Talis Confessio nulla in præcepto ē, sed ad Sumum
in Consilio; si spectatis circumstantiis salubriter fieri possit pu-
ta Laico viro prudenti probo, taciturno, aperire vulnera animæ
ō ad sui Confusionem, ō ad Consilium, ō ad Solatium petendum, a-
liquin nec licita quidem cum per se loquendo, fas nō sit, scipsum
infamare. Quinta Contra vera fia Pœnitentiæ super eo.

Remissa culpa mortali, et pœna æterna, sæpe remanet pœna
temporalis luenda in vindictam peccata præteriti. Contra Luth et
Calvin. Probat 1º ex Scripte. In veteri Testamento. Genes. 3. v. 19.
Adam, et posteri ejus in vindictam peccati originalis, licet jam
remissi per Baptismum in Novo testamento, et per Circumcisio-
nem, aut aliquod remedium in veteri morte, puniuntur, aliisq Cala-
mitatibus subjiciuntur. 2ª Reg 12. v. 14. Filius natus ē tibi mor-
te moriet. post translati

Post translatum jam Davidis peccatum 4. Reg 23. v. 26. Scelera Manassis punita St, adhuc diu post ejus resipiscentiam. 2. Par. 33. v. 14. At preces Moysis Deus peccatum Idololatriæ remisit populo, et nihilominus v. 17. jubente ædi promissa cæde 3000 millia. Nro 14. v. 29. in poenam Murmuris, et rebellionis etiam tentatæ Conciliatio jam Deo exceptis duobus montis adeuntes. In Novo Testamento 2a Cor 12. v. 20. Scribit Apostolus multos ob indignam Communionem egrituduinibus, morte q fuisse punitos. Ideo inquit inter vos multi infirmi, et infirmi, et dormiunt multi. qd autem ejusmodi homines ante mortem de reconciliatis fuerint indicat idem v. 32. a Deo corripimur ne cum hoc mundo damnemur. Ergo tam in veteri, qm in nova lege gratis remissa culpa, et poena æterna remanet debitum poenæ temporalis. Probat 2a Ratione. Ordo justitiæ exigit, ut quidem offendit ipsi satisfaciat, at qm vix homo in possit satisfacere pro poena æterna, pt tamen pro temporali; gò sicut ad misericordiam Dei spectat, ut poena æterna gratis ei remittatur, ita ad ejus justitiam spectat, ut pro temporali poena homo satisfaciat.

Objic 1o ex Scriptura Ezech 33. v. 12. Impietas impii non nocebit ei, in qua cunq die conversus fuerit ab impietate sua: gò Deus nullas conversionem sequentes poenas in imponet Deus. 2o Joan 8. v. 11. Ait ad adulteram post remissam culpam aliud in imponit qm: Vade, et amplius noli peccare: gò R. Ait utpote Deus ob magnitudinem Contritionis cum poenam cum culpa dimisisse: Sed inde non licet argumentari ad Sacerdotes, qui tanqm ministri dependent a Sacramento.

Objic 2o: Rationis 1a Poena illa in veteri lege inflicta ut opus Dei, extra ordinarium. gò R. Non fuisse illas poenas extra ordinarios Dei opus, patet eoim tum ex frequentia exemplo, tum et similitudine rationis, si enim in uno casu post remissam peccati culpam remanet aliqua poena temporalis secundum Divinam justitiæ sententiam luenda, qudni idem accidat in aliis casibus, et qui

dem

q̃uidem iis obũs, in quibus n̄ plena Satisfactio, pro peccato fuit exhibita.
2ª Poenalia in veteri lege, erant tantum per modum Medicinæ, et Cautela, n̄ autem in vindictam Culpæ prætenta inflicta: gõ R. Mos. quom Deus peccantibus intulit, nequit prius dici peccantibus medicinalis, siquidem ipsa peccatorem penitus tollit n̄ curat. 2ª Cor. 7. v. 11.

Sexta Controversia Pœnitentiæ Supererog.

Pro pœna temporali pt homo Satisfacere Deo, bonis operibus hujus vitæ, exceptis tamen pœnis illis, quas pati nos vult Deus absolute. Confessio Anglicanam Confessionem. Calvinus.

Probº 1ª ex Scriptura. In Veteri Testamento Dan. 4. v. 24. Acceptum Rex Consilium meum placeat tibi, et peccata tua eleemosynis redime, et iniquitates tuas misericordiis pauperum. Tob 4. v. 11. Eleemosyna ab omni peccato, et morte liberat, Proverb. 16. v. 7. Misericordia, et veritate redimitur iniquitas. Ubi ẽ Conceduntur adversarii peccatum redimi posse eleemosyna quoad Culpam, ẽ quo ad pœnam, ẽ quo ad utrumq; simul. Si sum Sequitur, et 2um, facilius enim redimere peccati pœnam, quam Culpam; Si autem Conceduntur 3um, habemus in tantum. In Novo Test. Matth. 6. v. 14. Si dimiseritis hominibus peccata eor, dimittet et vobis Pater vester delicta vestra. Luc 3. v. 8. Facite dignos fructus pœnitentiæ. et ibid 11. v. 41. Orationes tuas, et eleemosynas Date eleemosynam, et ecce oã munda ſt vobis et demum Act. 10. v. 4. Orationes tuæ, et eleemosynæ ascenderunt in memoriam in Conspectu Dei. gõ

Probº 2ª Ratione. Potest homo mereri vitam æternam, aut aliam aliquam Mercedem Supernaturalem ppriã: gõ et remissionem pœnæ peccati; Consequentia Certo ẽ a pari. aut prob ex Petitis 2ª Timoth. 4. v. 8. Reposita ẽ mihi Corona justitiæ, quam reddet mihi Deus in illa die, justus Judex. Sed n̄ redditur ex justitia, debitum ẽ, merces ẽ, ergo ppriæ. Objicit 1ª ex Scriptº. Isaiæ 43. v. 25. Ego sum, ego sum, qui deleo iniquitates tuas ppter me. hoc ẽ ppter immensam misericordiam meam. gõ n

ne peccantes, ex indulgentia delictorum efficerent, ut cognita Christo sollicitudine Dei, ut Ecclæ peccata semper in ultro absolveret, illi sic misericordia, et veritas obviarent sibi. Item ut misericordiam et judicium cantare Dño. Psalm 100. v. 1. 3io. Peccatum è causa debitæ pœnæ; sed sublata causa tollit effectus, ergo sublato peccato tollit. pœna. R. P. M. S. effectus è sublato in fieri, sed etiam in conservari a causa dependeat, C. S. datum in fieri. N. Nam sicut filius a parente tantum dependet in fieri, è in conservari, natus enim mortuus filius perseveret; ita pœna pendet a culpa in fieri, in conservari autem a Divina voluntate. remittente peccatum remittente obligationem ad pœnam æternam in obligationem, seu reatum ad pœnam temporalem solvendam.

Canones De Extrema Unctione. Sess. 14.

De Institutis Sacramenti Extremæ Unctionis: Caput 1um.

Institutam autem è hanc hanc unctio infirmos tanquam vere, ac proprie Sacramentum novi testamenti a Xto Dño nostro, Marc 6:13 apud Marcum quidem insinuatum. Per Jacobum autem Apostolum, ac Dñi frattem fidelibus commendatum 5: Jacobi 14 et promulgatum. Infirmatur aliquis quis in vobis inducat Presbyteros Ecclæ, et orent super eum, ungentes eum oleo in nomine Dñi. Et oratio fidei salvabit infirmum, et alleviabit eum Dñus, etsi in peccatis sit, dimittuntur ei, quibus verbis ex Apost traditione per manus Ecclæ accepta didicit, et docet materiam, formam, proprium Ministrum, et effectum, hujus salutaris Sacramenti, intellexit enim Ecclæ, materiam ee oleum ab ipso benedictum, nam unctio aptissime singulis Spiritus Sancti gratiam, quæ invisibiliter animæ egrotantis mungitur, representat formam, deinde ee illa verba per ipsam Unctionem &c. Caput 2dum De Effectu hujus Sacramenti;

Res porro, et Effectus hujus Sacramenti illis verbis explicatur. Et oratio fidei salvabit infirmum, et alleviabit eum Dñus, et si in peccatis sit dimittuntur ei. Res etenim hoc gratia è Spiritus Sancti; cujus

Cujus unctio delicta, si quæ sint adhuc expianda, ac peccati reliquias abstergit, et ægroti animum alleviabit, et confirmat, magnam in eo divinæ misericordiæ fiduciam excitando, qua infirmus sublevatus, et morbi incommoda ad labores melius ferat, et tentationibus diaboli insidiatis faciliùs resistat, et sanitatem interdum recuperet, ubi saluti animæ expediens consequitur.

Caput 3ium De Ministro hujus Sacramenti, et quo tempore danda sit.

Jam vero quod attinet ad prescriptionem eorum, qui ad suscipere, et administrare hoc Sacramentum debeant, haud obscure patet illud etiam in verbis prædicti traditum, nam et ostendit illic presbyteros hujus Sacramenti ministros esse Ecclesiæ presbyteros. Quo nomine eo loco, non ætate seniores, aut proceres in populo intelligendi veniunt, sed aut Episcopi, aut sacerdotes ab episcopo rite ordinati per impositionem manuum presbyterii. Declarat item hanc unctionem infirmis adhibendam, illis vero præsertim, qui tam periculose decumbunt, ut in exitu vitæ constituti videantur: Unde et Sacramentum excedentium nuncupatur. Quod si infirmi post susceptam hanc unctionem convaluerint, iterum hujus Sacramenti subsidio juvari possunt, cum in aliud simile vitæ discrimen incidunt. Quare nulla ratione audiendi sunt, qui contra tam apertam, et dilucidam Apost. Jacobi sententiam docent, hanc unctionem, sacramentum esse humanum, nec vitam a D.N. acceptatum, nec mandatum Dei, nec promissionem gratiæ habentem: et qui illam cessasse jam asserunt, quasi ad gratiam curationum duntaxat in primitiva Eccla referenda esset; et qui dicunt ritum, et usum, quem sancta Rma Eccla in hujus Sacramenti administratione observat Jacobi Apostoli sententiæ repugnare, atq; ideo in alium commutandum esse, et denique qui hanc extremam unctionem a fidelibus sine peccato contemni posse affirmant; hæc enim omnia apertissime pugnant cum perspicuis sancti Apostoli verbis. Hæc profecto Eccla Rma, aliarum omnium mater, et magistra, aliud in hac ad ministra

administranda Unctione ritum ad ea, quo hujus Sacramenti Sulsistentiam perficiunt, observat, quam qui Beatus Jacobus prescripsit. Hæc vo tanti Sacramenti contemptus absq; magenti Sceleris, in ipsum Spiritus Sancti injuria ee pt. Hæc Sy. quod de pœnitentia, extrema Unctionis Sacramentis hæc Sancta œcumenica Synodus profitetur, et docet, atq; obvijs Xti fidelibus credenda, et tenenda proponit, Segntes aut Canones inviolabiliter servandos ee tradit, et asserentes contrarium perpetuo damnat, et Anathematizat.

Canon 1us. Si quis dixerit Extremam Unctionem n ee vere, ac proprie Sacramentum a Xto Dño institutum, et a Beato Jacobo Apostolo promulgatum; sed ritum tantum acceptum, a Patribus aut figmentum humanum; anathema sit.

Canon 2us. Si quis dixerit Sacram infirmor. Unctionem n Conferre gratiam, nec remittere peccata, nec allevare infirmos, sed jam cessasse, quasi olim tantum fuerit, gratia Curationum; anath.

Can 3ius. Si quis dixerit Extremæ Unctionis ritum, et usum, quem observat Secta Rna Ecla, repugnare Sententiæ B. Jacobi Apostoli ideoq; eum mutandum, posseq; a Xtianis, absq; peccato Contemni; anath.

Can 4us. Si quis dixerit Presbyteros Ecle, quos B. Jacobus adhibendos ee, ad infirmum inungendum, hortatu, n ee Sacerdotes ab Epo ordinatos, sed ætate Seniores, in quavis Comunitate? ob idq; proprium Extremæ Unctionis ministrum n ee Solum Sacerdotem anath.

Tractatus De Extrema Unctione.

Extrema Unctio ē Sacramentum a Christo institutum ad Conferendam ægroto de vita periclitanti gratiam, ad resistendum tentationibus fiducia Dei patienter dolores, et peccati reliquias abstergendas, atq; etiam ad corporis Sanitatem si expedierit recuperandam, per Unctionem olei benedicti, et Orationem Sacerdotis.

Qt. Quænam ē Materia, et forma hujus Sacramenti? Io.

Materia

Materia remota è Oleum olivæ, ab Eppo Benedictum: ex Trid Sess.
24. c. 1. Renovari debet singulis annis veteri exusto. Quod si periculum
sit, ne intra annum deficiat, neque possit haberi illud benedictum,
benedicto admisceatur benedictum in minori quantitate. Ita Rit. Rom.
Materia vo proxima è unctio. Hæc ex usu Eccl. et præcepto Rituum
debet fieri in forma Crucis, qd tamen non è essentiale, sicut neq;
ut fiat immediate pollice Sacerdotis: nam pestis tempore unctio potest
fieri bacillo. II°. Forma è hæc deprecativa, Per istam Sanctam Unctio-
nem, et suam pissimam misericordiam indulgeat tibi Dnus quic quid
peccavisti per visum &c. deliquisti. Amen. Et sic de aliis sensibus ex Conc. Flor. et Trid.
et Rit. Rom. Sunt qui putant hæc sola verba: Per istam Unctionem
indulgeat tibi Deus. ex essentialia, cæt effectus sacramenti sufficienter
exprimant, quibus cætera ex præcepto sint addenda.
2°. An Essentiales sit quinq; sensuum Unctiones? I°. Multi cum
Sancto Thoma affirmant, et in Ecclesia latina servanti, ac proinde in
praxi adhiberi debent quotum fieri præsertim cum constet ea requiri
ex præcepto; at pauci tamen contendunt ad valorem sacramenti sufficit u-
nicam in quacunq; Corporis parte: et Rit. Sed ut sit non licere extra ne
cessitatem. Porro non è absolute necessarium, ut unctum organum ejusdem
sensus specifice sumpti, vg: uterq; oculus ungatur, quibus obrecepta
consuetudinem fieri debeat unde præxi observa.
2°. Ex præcepto saltem 5 Corporis partes inungi debent, quæ
sensuum organa, pp: Oculi aures, os, et manus, quibus Secundum
ritum Communem; et Rit. Rom. addunt pedes: licet pedum Unctio
non sit essentialis; unde in quibusdam locis omittitur. Renum vo Unctio
in mulieribus honestatis gratia semper omittitur; atq etiam in
viris, quando infirmus comode moveri nequit. Sed sive in Mulieribus
sive in viris, alia Corporis pars pro renibus ungi non debet: ita Rit.
Rom. 2°. Si quis careat aliqua parte Corporis, ejus, quæ inungi
debent, pars loco illi proxima inungatur eadem verba forma.
Rit. Rom. Quod si

Quod si omnino caret sensu aliquo, puta visu, debet mungi secundum sensum illum cum forma ei respondente, quia potuit effectum malos actus, qui per sensum illum perficiuntur. 3tio Dum oculos, aures, et alia corporis membra, quæ pariu Sti Sacerdos mungit, caveat ne altero ipsos ungendo Sacramenti formam prius absolvat, quam ambo hujusmodi loca per unxerit. 4to Si dum mungitur infirmus, decedat Presbyter, ultra non procedat. Quod si dubitet, an vivat adhuc, actionem persequatur absolutionem pronunciando formam dicens: Si vivis per istam Sanctam Unctionem. 5to In Pestiferis uti licebit virga oblonga oleo uncta, quæ deinde comburatur, aut servanda purgetur.

23. Quis pt, ac debet hoc Sacramentum administrare? 1mo Præ Constat Sacerdotem esse illius ministrum. ex Trid Sess. XIV. Can. Valide tamen conferet pt a quolibet Sacerdote: quia in tali ministerio jurisdictio non est essentialis Sacramento, nec illius principium, sed est solum conditio necessaria, ut licite fiat. At licite administrate a solo Pastore proprio, vel alio de ejus licentia; nam administratio Sacramenti est officium Pastoris: in casu tamen necessitatis, quilibet Sacerdos pt, ac debet ex charitate illud ministrare, nam tunc eidem tanquam facultatem concedere censetur. 2do Parochus, idem Superior Regularium tenetur ex justitia Sacramentali exhibere Unctionem administrare per se, vel per alium sibi subditum. Quæ etiam cum vitæ periculo, si subditus pœnitentiam non recepit, nec possit recipere, quia fieri pt, ut extrema Unctio ei tunc ad salutem necessaria sit, si minus habeat tantum rationem cum imperfecto Dei amore, ex Synod. Ramucensi.

24to Quinam sunt Effectus hujus Sacramenti? Ex Jacobi 5. et Trid Sess. XIV. Cap. 2di. Multiplex. Primus, ac præcipuus est gratia Sanctificans, ut Comitans gratias actuales, ad alleviandum, seu confortandam animam contra morbi molestias, et tentationes diaboli. 2dus Est absolutio reliquiæ, quæ sit non solum pœnæ peccati debitæ, sed etiam anxietates infirmitatis, torpor

seu

torpor, seu langvor ad bonum, angor, et timor quæ ex peccatis
domissis contrahunt. Plus ergo, vel minus abstergit pro dispositione
recipientis. 3tio Ex 2 peccator tum mortalium, tum venialium remis-
sio. Nam si hæc Superstint remittenda, remittit etiam quo ad culpam,
venialia quidem primario, et per se, mortalia vero secundario, et per acci-
dens in certis casibus, ex supra citt. Ubi hæc habentur res, hæc est gratia
Spiritus Sancti, cujus unctio delicta, si quæ sint adhuc expianda, ac pec-
cati reliquias abstergit; ubi delicta distinguitur a reliquiis peccati, et
ponuntur semper ad ea infirme. Non tamen deo est extrema unctio
mentum mortuor, nisi secundarium secundum quid, et cum adito restrin-
gente ad certos casus, in quibus solis remittit mortalia, nisi quod
peccata non fuerint remissa per sacramentum pœnitentiæ ppter de-
fectum aliquem defectum, vel post confessionem admissa sint
ad memoriam exciderunt, vel homo ob privationem usus rationis, et
sensuum factus est incapax confessionis, nec antea habuit contritio-
nem perfectam. Sed tantum attritionem cum amore dei imperfecto.
Hæc Sanitatem interdum, ubi saluti animæ expedierit confert
cone 3tio loco citt. etiam intelige secundum divinam providen-
tiam, secundum quam non semper expedit tuberi naturalem rei ordi-
nem, et causas naturalium exigentiam frustrari. Quare hunc
effectum impediunt, nisi cum morbus ita invaluit, ut jam sine
miraculo sanari nequeat.

2do Quæ nam ad recipiendum cum fructu hoc sacramentum requirit?
Sufficit in homine justo alias illa voluntas recipiendi ipsum, quam
ne retracta, confr ex Rit. Rom. et praxi cele illud confectis impe-
-riso morbo aliquo oppressis, et sensuum, ac rationem usu destitutis.
Hanc autem habere voluntatem assistiani præsumuntur. Ut tamen
eorum venialium remissionem obtineat, requirit saltem depositio af-
fectus ab illis. Sed quia nemo scit, an sit in statu gratiæ et multa
peccata occulta ex ignorantia, aut inadvertentia culpabili comittunt
facienda est ab omni contritio, quam pt perfectissima. Adde qd ab
homine rationis compote, recipi debet magna cum fide, fiducia,
conforma humilitate, et cum valentate divina reverentia. Homo
vo sibi mortalis culpæ conscius; præter voluntatem recipiendi
sacramentum, saltem illam generalem, et habitualem præmittere
debet confessionem
sicpt

Sipt, ꝑ si ꝑpt Contritionem perfectam, et Rituali Romano.

26ᵒ Quibusnam ꝑpt, et debet confessi Extrema Unctio? Ijs Solis, qui versant in morbi periculo orto ex aliqua infirmitate Corporis Ex Jacobi 5. ex Trid Sess 14. C3. item ijs Solis, qui habuerunt aliquo rationis usum: quia in alijs locum habere nꝑt forma hujus Sacramenti Indulgeat tibi Deus quidquid delinquisti. Cum fuerint incapaces peccati personalis. Et ꝓpria hoc Sacramentum sit Consummatio poenitentiae Supponit eum qui Confert Capacem ee poenitentiae tentationem, et peccatoꝝ actualium, in quoꝝ medium instituta ee, ex Rit Romano ex quo etiam nonnunq; dandum baptisato, sicut etiam ꝓelium ituris, aut navigationem, et ꝓcreationem, aut alia pericula subituris, aut rei ultimo Supplicio afficiendis. At dari debet vulneratis, lethaliter, aut ijs, qui potarunt venenum, nam hi habent intra se Causam ꝓximam mortis, et sunt infirmi revera, unde cum infirmitas orta sit.

Observa 1ᵒ Non ee exspectandum, donec infirmus sit mortis proximus, sed dari debet extrema Unctio, dum adhuc ratione utitur aliquam Parochus peccat mortaliter, ex Cath Rom. 2ᵒ Debet dari infirmis petere ꝑ valentibus ob ꝓvationem usus sensuum ꝑ rationis, quia Sufficit habitualis Ejus voluntas recipiendi medelam Salutis a Xto instituta, qua habent saltem implicite Christiani, dum alia Sacramenta Suscipiunt, ꝑ elicient actus amoris, et Spei et debet in dict morbis periculosis, ꝑ tamen in eodem, ubi infirmus Convaluerit, et postea in novum periculum mortis relabitur. Conc.

27ᵒ An ee obligatio recipiendi hoc Sacramentum? Constat ee grave peccatum, si omittatur cum Scandalo aliorum, ꝑ ex Contemptu, ex Sess. 14. C7. Sed Controversia ee ꝓcepto saltem divino illud recipiendi. Hoc multi negant, ut nuper cum Solelo affirmant, et probant Jacob. X. Infirmatur quivis in vobis? inducat Presbyteros Eccle. de quavor videtur ꝓceptum sonare. Ita Trid Sess. 14. C3. ee ꝓcepti Eccle, qua Summa Sollicitudine Semper curavit, et curat ut ab obijs infirmis Suscipiatur, et ex fidelium Conspectu nie, et Sensu. Nam Scandal

Nam Scandalum magnum patereñ, si viderent aliqñm hoc Smētū
ñm recusare. Contra versia De Extrema Unctione. Dñp.

Extrema Unctio è vere ppria dictum Smentum Nova Legis a Xto ñro
stitutum. Contra oēs nostri temporis Hereticos.
Probat 1o. ex Scripta. Jacobus Apost. dictus minor in Sua Epist. Cath.
c. 14. ait: Infirmatur quis in vobis, inducat Presbyteros, et orent
per eum ungentes eum oleo in Nomine Dñi, et oratio fidei salvabit
firmum, et alleviabit eum Dñs, etsi in peccatis sit remittūtur ei. Ubi 1o
nitur Signum Sensibile, nimirū Unctio cum oleo, et oratio Sacerdotis. 2o Pro
mio gratiæ, videlicet remissionis peccatorū, et alleviationis. 3io Mandatum,
in institutio Divina, quia S. Jacob nō potuisset tam certo, et asseverent
promittere gratiam adoptionem Unctionis vē nisi Sciuisset ejus
ed unctionem infirmor a Xto fuisse institutam, ad significandam,
efficiendam gratiam, cum remo possit Signo materiali alligare, nisi Deus,
Extrema Unctio habet ōa requisita ad vere ppria Smentum, imo
m Cth etiam textu exprimit materiam, forma, minister, Susceptens seu
bjectum; ō pratexta typus, seu Suffragia hujus Smenti fuit Un-
tio illa Apostoli, de qua Marc. 6. v. 12. dicit: Reddicabant Apostoli,
ut pœnitentiam agerent, et ungebant oleo multos ægrotos, et sanabant
non desunt interpretes, qui volunt hanc Apostoli Unctionem ē eam,
equa D. Jacob loc. cit. agit. np: Smentum Extremæ Unctionis. veius ta-
en ē juxta Trid. Sess 14. c. 1. De extrem. Unctē per illam solum fuis-
se insinuatum, adumbratum Smentum Extremæ Unctionis.
Probat 2o Ratē. Deus ñ minus provident fidelibus suis in ma
jori necessitate, qm in minori Constitutis. Sed maxima necessitas
est in exitu de statu vitæ ad Statum terminī, mortis enim arti-
culus multis de Causis ē hominibus formidabilis, nimirū ob vitæ malæ
Conscientiam, ob divinū judicii timorem, et futuri Status incerti
tudinem, et præsertim ob dæmonis tentationes, quæ eo tempore acriu
urgent, ḡ. Sicut Deus provident nobis in Smento ppriō, vitæ mi
ræ de Baptismo, in medio vitæ de pœnitentia, multo magis providit
in fine vitæ de Smento opitulante quo recreanti majorem in Spem
exigentē fidelē, in mortis periculo, Constituti. Objice 1o.

Objic. Ia ex Script. Ep. Jacob. nē ē Canonica, gō R.na. Nam Eccla
tima, Graeca Concilia, et PP. Comm.; ut Canonicam Scripturam, et
Stolicam agnoscunt, imo Si de adversarij gloriosi necessum Sit,
Calvenistae &c, et plenig Luthe eam ut talem admittunt, pauci Lutheroni
qui eum Duce Suo Luthe eam Stramineam perpetuam apellant.

IIa Jacob 5.v. 14. eadem ē Unctio, quae ē Monach. S.v. 6. Sed nec ē elementalis
nec illa. R.n.m. nam unctio Jacob. nōn, nisi a Presbyteris conferri, unc
autem Marci poterat conferri ab aliis quibuscumq habentibus donum miracul

Objic 2a Rat. Innocent Ia Instituit extremam unctionem. gō n.
Innocent intpsit ad Decentium Eugubinum Epum expresse assenit abitpa
Jacobo ē propositum hunc ritum. IIa Nullum exstat exemplum, ad vig Jac
in extremis agentes oleo ungi voluerint; gō. R. Non extare ejusmodi
pla, quia res quotidiana, et notissima scribi nō solent. IIIa Respecit
gō donam hoc Sacramentum institutum sit a Xto. gō. R. Juxta veriorem
Sententiam Sacramentum extremae Unctn, qd ē Consummativum poenitent
ad umbratum, et Simulatum fuisse Marc 6.v12. dispositum, et prae
catum in ultima Coena, institutum vō a Xto. Joan. 20.v23. Post
Surrectionem intra spatium illud 40 dierū, quibus cum Apostolis
latus ē, ac demum Sucessu temporis per S. Jacobum Ura cum
to Confessionis, fidelibus Comendatum, et promulgatum ē.

Caput Primum.

De Institutione Sacerdotii Novae Legis, Sess. 23.

Sacrificium, et Sacerdotium ita Dei ordinatione conjuncta Sunt, ut
trumq in omni lege exstiterit. Cum igitur in novo testamento S. Euch Sacrif
visibile a Pnō institutione Catholica Eccla acceperit, fatendi etiam oportu
in ea Novum ac visibile, et externum Sacerdotium, in quo vetus tra
latum est. Hebr. 7.v12. hoc autem ab eodem Dno, Salvatore nostro ins
tutum ēt atq Apostolis eorumq Successoribus in Sacerdotio potestatem tra
ditam, Consecrandi, offerendi, et ministrandi Corpus, et Sanguinē
ejus, nec nō et peccata dimittendi, et retinendi, Sacra Litte, ostē
dunt, et Catholica Eccla traditio semper docuit.

Caput 2um de 7em Ordinibus.

Cum autem Divina res sit tam S. Sacerdotii ministerium Consta
sanctum fuit qd dignius, et majori cum veneratione exerceri pos
ut in Eccla ordinatissima dispositione, plures, et diversi esse
ministrorum ordines, qui Sacerdotio et officio deservirent, ita

Ista distribuit, ut qui jam Clericali Tonsura insigniti essent, per minores ad majores ascenderent: Nam n. solum de Sacerdotibus, sed et de Diaconis Sacra Litera apertam Mentionem faciunt; et qua maxime in illor ordinatione attendenda sit, gravissimis verbis docent; et ab ipso Ecclae initio Sequentium ordinum nomina, atq; Munus cujusq; eor. propria ministeria subdit Coni, scilicet: Acolyti, Exorcistæ, Lectores, et ostiarii, in usu fuisse Cognoscunt, quos n. pari gradu. Nam Subdiaconatus ad majores ordines, a Pp. et Conciliis refertur, in quibus, et de aliis inferioribus frequentissime legimus.

Caput IIum. Ordinem Vere et Sanctum,

Cum Scripturæ testimonio, Apostolica traditione, Patrum unanimi consensu perspicuum sit, per Sacram ordinationem, quæ verbis, et signis exterioribus perficit, gratiam conferri: dubitare nemo debet ordinem esse vere, et proprie unum, et non ficte Ecclæ sanctis: monuit enim Apostl. 2 Timote I. ad monendo te, ut resuscites gratiam Dei, quæ est in te per impositionem Manuum mearum, non enim dedit nobis Deus Spiritum timoris, sed virtutis, et dilectionis, et sobrietatis.

Caput IIum. Patebit ex Canonibus.

Can. 1us. Si quis dixerit in Ecclesia non esse Sacerdotium visibile, et ex tertum, vel non esse potestatem aliquam consecrandi, et offerendi verum Corpus, et Sanguinem Dni, et peccata remittendi, et retinendi, sed officium tantum, et nudum ministerium prædicandi Evangelium, vel eos qui non prædicant, prorsus non esse Sacerdotes; anathema sit.

Can. 2us. Si quis dixerit præter Sacerdotium in Ecclesia Catholica alios Ordines, et minores, per quos velut per gradus quosdam in Sacerdotium tendatur: anath. sit.

Can. 3us. Si quis dixerit ordinem sive Sacram ordinationem non esse vere ac proprie Sacramentum a Xto Dno institutum, vel esse figmentum quoddam humanum ex cogitatum a viris rebus Ecclesiasticis imperitis, aut esse tantum quendam rum ritum, ac proinde frustra Epos dicere: Accipite Spiritum Sanctum: aut per eam non imprimi Characterem, vel eum qui Sacerdos semel fuit, laicum rursus fieri posse, anath. sit.

Can. 4us. Si quis dixerit Sacram Unctionem, qua Ecclæ in Sacra ordinatione utuntur, non tantum non requiri, sed contemnendam, et perniciosam esse, similiter, et alias ordinis Cæremonias: anath. sit.

Can. 5us. Si quis dixerit in Ecclesia Catholica non esse Hierarchiam Divina ordinatione institutam, quæ

quo Constat ex Epp̃is, Presbyteris, et ministris &c anath Sit.

Can 7m. Signis dixerit Epos n̄ ee Presbyteris Superiores, v̄ n̄ habere
potestatem Confirmandi, et Ordinandi, v eam gn̄ habent illis ee Cum Presby
ris Communem v ordines ab ipsos Collatos, Sine populi, v potestatis Se
culanis Consensu, aut vocatione ritu ee, aut eos, qui nec ab Ecclesia
Canonica potestate rite ordinati, nec missi sd, sed aliunde veniunt, le
ee verbi, et Sm̄ntoꝝ ministros; anath Sit.

Can. 8m. Signis dixerit Epos, gni Auctoritate Rm̄ Pontificis q
Sumunt n̄ ee legitimos, et vros Epos, sed figmentum humanum;

Tractatus. De Ordine.

Ordo Sumit dupliciter; 1o Pro Speciali quadam potestate Habili exer
cendi aliq officium relate ad Conficiendam Eucharistiam certo ritu Sac
Solemni Collata. Et hoc Sensu e aliquid permanens. 2o. Pro ipsa ordi
natione, seu ritu Sacro, qno illa Confertr. Et hoc Sensu e quid transi
ens, et Sm̄ntum. Definitr Sm̄entum nove legis, quo Stabiliter Con
fertr potestas ad Consecrandam Eucharistiam, et alia Ecclesiastica Minis
teria ad eam aliquomodo spectantia rite obeunda.

Qr. Quot sn̄t Ordines? Septem; Scilicet: Sacerdotium, Diaconatus, Sub
conatus, Acolitatus, Exorcistatus, Lectoratus, Ostiariatus. Et Trid, et
Trid Sess. 23. Ct. Vres priores dicunt majores, et Sacri, tum ob vetus
Solemne Castitatis votum, tum quia proprie pertinet ad Eucharistiam
pus Ordo, seu Sacerdotium dividit in duos ordines, longe in duas Species
pp̄i. In Sacerdotium majus, seu Epatum, et in Sacerdotium minus, seu Presb
prima Tonsura Stricte n̄ e ordo, sed sa dispositio ad ordines, nam per
eum traditr Solum aliqua dignitas, qua homo Constituitr in Statu
Clericali, Sitq Capax recipiendi beneficia Ecclesiastica, et ordines.

Qr. Suntne Singuli Ordines Sacramentum?

Est de fide, qd ordo generatim Sumptus, Sive ordina
tio Sit aliqua vere, et proprie Sacramentum ex Trid.
Sess. 23 Canon 3. Secundum omnes Catholicos, Presbyteratus e
verum Sm̄entum. Idem Sentiunt plerig de Epatu, ut distincto a
Presbyteratu: Certum etiam multis vr̄ et Diaconatum verum ee Sm̄
tum. Idem multi paucis exceptis docent de Subdiaconatu, sed n
jam id negant de minoribus.

23.

23. Quænam ē Materia, et forma ordinum? Certum ē illorum formam ēe verba prolata ab Epō illos ministro, dum materiam essentialem aptieant; Sed Theologi dissentiunt circa materiam essentialem Presbyteratus, et Diaconatus. In praxi diligenter observanda sunt ea oa, quæ in Pontificali Rom. Prescribuntur: tum quia ū tutius ē ad valorem, tum quia ritus integer necessarius ē saltem ex præcepto.

24. An ad validam ordinationem requirit Contactus Physicus instrumentoꝝ? Quamvis multi putant sufficere contactum moralem patenæ, quamvis Calicem, tangens Cereste, et patenam super positam tangere, tamen quia hoc nō ē in praxi certum amplectendum, ut semper imediate et physice tangat et Calix, et patena cum hostia, idem dic de aliis.

25. Quisnam ē Minister ordinis? Solus Epus ē Minister ordinarius ordinum ex Conc. Flor. et Trid. Sess. 23. C. 4 Can. 7. Ex Commissione tamen Papæ Simplex Confessarius, et minores ordines ex Concessu. id aperte supponente, et ex praxi recepta. 2o. Subdiaconatum patenter dy, et de facto hoc privilegium Abbatibus pluribus Concessum ē. Diaconatu regent ibi, Epatum vō, et Sacerdotium nunqm Conferri, nisi ab Epō, Constat ex traditione, et perpetua praxi Eccl̄æ, in qua nunqm ab alio collata sunt.

26. Quosnam Episcopus licite potest ordinare? Solos suos Subditos, vō habentes dimissorias, vō Speciale ad id privilegium ex Trid. Sess. 23. C. 8. ubi Secus ordinans suspenditur ad annum a Collatione ordinum, ordinatus vō ab executione ordinis Suscepti, qmdiu videbit, prio ordinario. Item ē licet Epō ordinare etiam suos in Diœcesi alterius sine Consensu hujus. Porro ex triplici Capite quis censetur Subditus alienus Epi, ut possit ab eo ordinari. 1o. Ratione originis vera, tamen et naturæ tis, nē autem accidentalis in ejus Diœcesi, ut declaravit Innocent XII. Constt. Speculatores. 2o. Ratione domicilii, qd in ejus Diœcesi habitat animo ibi perpetuo manendi. 3io. Ratione Beneficii, qd in ejus Diœcesi posside et ex C. 3. de temp. ord. in 6.

27. An Servanda sint interstitia? Conc. Trid. Sess. 23. C. 11. Statuit 2. 1o. An Servanda sint interstitia inter Ordines Conferendos, nisi aliud Epo minores ordines per tempora interstitia conferente, 2o. Ut minores ordines vindicati; Inter ultimum ordinem minorem usq ad magis expedire sacros ordines annus interjiciatur; nisi necessitas, et Eccl̄æ utilitas judicio Epi aliud exposcat. Ibid: a Subdiaconatu, ad Diaconatum et ab hoc

et ab hoc ad Sacerdotium. Similiter anni interstitia debet, ex C. 13. et 14. Cor. qua interstitia Epus dispensare ob ætatis necessitatem, vel habilitatem, sed non sine dispensatione Papæ duos majores ordines una die conferre. Posse minores ordines conferri posse in Dnicis, et aliis festivis diebus. Sacri vero ordines solum in 4or temporibus, aut Sabbatho Sancto, vel de passione Cap. de temp. Sor. Missa autem Clericalis quocunq die, et hora.

2do. Duo nam requiruntur, ut quis licite ordinet, et Segretia: 1o. Confessio, et Tonsura, quæ ex Trid. Sess. 13. C. 4. debet Confessi, nisi iis, qui fidei rudimenta callent, et sciunt legere, aut scribere, de quibus probabilis Conjectura sit eos Clericatum elegisse, ut Deo fidelem Cultum præstent. 2o. Certa ætas pro minoribus nulla jure definita, sed Trid. Statuit Salum, ut ad eos conferant, nisi iis, qui Sabeam linguam latinam calleant, C. 17. pro Subdiaconatu requirunt ann. 22. Pro Diaconatu 23. pro Presbyteratu 24. ex Trid Sess. C. 12. Sufficit ex usu recepto, ut hi ann. sint incheati. Pro Epatu ann. 30. Completi C. 7. 3io. Immunitas ab oi Censura, et Irregularitate. 4o. Status gratiæ, mor. probitas, bona fama, vocatio divina, intentio gloriæ Dei promovendæ Serviendo Eccl. 5o. Certa Scientia. 6o. Sacularis non potest licite ordinari, nisi titulum Sustentationis habeat, ex Beneficio, et Patrimonio, vel pensione sufficienti ad victum honestum, ita ut liquis fingat titulum, ad pactum incat de restituendo eo vel exigendo, qd dat, peccat mortaliter, et suspensus est, ex Trid. Sess. 21. C. 2. Ubi antiquor Canonum pœnas. Super his moval; nec ordinato licet sine licentia Epi resignare, aut alienare titulum, ad quem promotus est, nisi aliunde habeat, unde comode vivat ex Trid Sess. C. 21. qd liquem absq titulo Epus ordinaret, teneret ei necessaria ad sustentationem

Supeditare C. 4. et 16. de probat.

Contra eos qui Sacramentum Ordinis negant.

Ordo, seu Sacra ordinatio, est verum Sacramentum propie dictum, novæ legis a Xto institutum. Contra Lutte, qui primus ex abus hæreticis Sacro ordini denegavit rationem Sacramenti; pluresq ejus Sectatores, nec non Confessionem Anglicanam.

Probat. 1o. ex Scripta 1a ad Timoth 4. v. 14. Noli negligere gratiam quæ data est tibi per Prophetiam cum impositione manuum Presbyterii. et C. 5.

Et C. 5. v. 22. Manus cito nemini imposueris. Et 2ª ad Timoth. 1. v. 6. admoneo te, ut resuscites gratiam Dei, quæ est in te per impositionem manuum mearum.

Hic duo habemus ad essentiam Sacramenti necessaria. 1º. Ritum, et symbolum externum manuum videlicet impositionem Presbyterii. 2º. Promissionem, et annexionem gratiæ illis verbis: Noli negligere gratiam, quæ tibi data est gratia. 3º. Vero requisitum videlicet mandatum, et institutionem Divinam colligimus ex hac 22. v. 10. Hoc facite &c. Actor 13. v. 2. Segregate mihi Saulum, et Barnabam. et actor 20. v. 28. Vos Spiritus Sanctus posuit Episcopos regere Ecclesiam Dei. Et Eph. 4. v. 11. Ipse dedit quosdam quidem Apostolos, alios Pastores &c. Habemus hic ea ad essentiam Sacramenti requisita. Unde

Probat 2º. Ratio. Ad Sacramentum quæ dictum tria requiruntur, et sufficiunt, ut etiam adversarii admittunt: nempe signum externum Divinum ex institutum, promissio gratiæ, et mandatum Divinum exercitij illis impigni usurpandi. Atqui hæc tria in Sacra ordinatione reperiuntur: nam 1º. ad Sacramentum externum, scilicet impositio manuum. 2º. Et huic signo annexa est gratia. 3º. Ad Sacramentum Divinum mandatum, ut ex adductis Scripturæ locis clare exuit, ergo Sacra ordinatio est verum, et proprie dictum novæ legis Sacramentum.

Objicit 1º. ex Script. Apost. in loc. hic probat 1º. Allegatis per manus impositionem solum intelligit quandam orationis Ceremoniam apud Apost. et Judæos usitatam, et non signum externum ordinationis; ergo N. N. Ratio est, quia Apost. 1ª. Tim. 5. v. 22. Manus ait: Cito nemini imposueris. ubi est mentio orationis, et actor 13. v. 3 expresse distinguit manus impositio a jejunio, et oratione. Jejunantes, et orantes imponentes manus eis dimiserunt illos. 2º. Apost. 2ª. Tim. 1. v. 6. ait Noli negligere gratiam, quæ data est tibi per Prophetiam cum impositione manuum. In hoc textu duo perpendenda veniunt: pro gratia græce est Charisma, sed Charisma non gratia sanctificans, sed gratia gratis data: ergo ordinatio non confert gratiam sanctificantem, per consequens non est Sacramentum. 2º. Per Prophetiam denotat effectus ordinationis, videlicet donum

Donum prophetiæ, quod ē gratia gratis data; gō R. ad 1um n. Chrisma enim ntrum significat, et gratiam Sanctificantem, et gratis datam, ut patet R.S.V. Sect 6. v 20. ubi ponit Chrisma qđ n̄ significet gratiam gratis datam, qđ autem hoc loco potius significet gratiam Sanctificantem, Constat ex eo, quia ad gratias gratis datas, nec requirit Ceremonia aliqua externa; et ordinarie dona gratis data n̄ li ordinarie, at impositio manuum ē Ceremonia, et ritus ordinatiuus in ordinatione ministrorū: Si gō Ceremonia illa Conferet gratiam, illa n̄ erit, nisi Sanctificans. R. ad 2um Per Prophetiam hic n̄ significari effectum, sed potius Causam ordinationis nempe electionem Timothei ordinandi a Paulo revelante, et jubente Dño, uti apertē colligit ex C. 1. v 18 ejusdem Epist ad Tim. Hoc præceptum Commendo tibi fili Timothee, secundum præcedentes inte prophetias.

Objic 2o. Rat. Ordinatio, gn̄ acceperunt Apostoli a Xto n̄ erat Sm̄entum? gō nec ordinatio, gn̄ Apostoli, eorq Successores alij Contulere? R. N.C. Nam Xtus per potestatem, qm̄ excellentiæ vocant plenum Sine Sm̄ento modum fecit Apostolos, et Sm̄enti, scient. di ex Pentecostes Confirmavit Apostolos, et Corroboravit virtute Spiritus Sancti Similiter prædicē gn̄ patet ex ultima Cena eos Sacerdotes Constituit, nullo observato ritu, sed potestatem, quam ii, eorum Successoribus concessit remittendi peccata, et Sanctificandi hominēs, ita Sm̄ta extrinsecis alligavit, ut n̄ nisi per ea gratiam Conferre possent. IIo. Qđ Sm̄entum ē bonum totius Eccl̄æ, ast ordinatio n̄ ē bonum totius Eccl̄æ, sed certi alicujus Status; pp. Ministros Eccl̄æ primum, gō R. P. minorem. Non ē bonum totius Eccl̄æ Subjective, Concedo. terminative N. Nam Xtus instituendo Sacm̄ ordinis Sm̄entum, reversa principaliter respexit ad bonum totius Eccl̄æ procurandum, magnam illum ordinem instituendo, nisi hoc bonum universæ Eccl̄æ intendisset.

De Matrimonio Trid Sess. 24.

Doctrina de Matrimonii Sacramento.

Matrimonii perpetuum indissolubilemq; nexum primus humani generis Parens divini Spiritus instinctu pronunciavit, cum dixit, Hoc nunc os ex ossibus meis, et Caro de Carne mea; quamobrem relinquet homo Patrem Suum, et Matrem Suam, et adhærebit uxori Suæ, et erunt duo in Carne una.

Hoc autem vinculo duos tantum copulari, et conjungi Xtus Dñs apertius docuit, cum postremo illa verba tanquam a deo prolata referens dixit, itaq; jam non sunt duo, sed una Caro. Statimq; ejus nexum sicut a Deo conjunctum confirmans, ab Adamo tanto ante pronunciatam, his verbis confirmavit: quæ Deus conjunxit, homo non separet.

Gratiam vero quæ naturalem illum amorem perficeret, et indissolubilem unitatem confirmaret, conjugesq; Sanctificaret, ipse Xtus venerabilium Sacramentorum institutor, atq; perfector sua nobis passione promeruit. Quod Paulus Apostolus innuit dicens: Viri diligite uxores vestras, sicut Xtus dilexit Eccliam, et se ipsum tradidit pro ea. Hoc subjungens, Sacramentum hoc magnum est, ego autem dico in Xto, et in Eccla. Cum igitur in lege Evangelica veteribus connubijs per Xtum gratia præventa; meritoq; inter nove legis Sacramenta, annumerandum Sanctis Patres nostri Concilia, Universalis Ecclia, semper docuerunt; adversus impii hominis, hujus seculi insanientes, non solum propriam de hoc venerabili Sacramento sentiendi, sed de novo suo pretextuvum gelii, libertatem carnis introducentes, multa Ecclia Catholica scripta, et ab Apostolor temporibus probata consuetudine aliena, scripto, et verbo asseruerunt, non sine magna Xti fidelium jactura; quo demens tali, sancta et universalis Synodus cupiens devorare insignioresq; hoc Schismatici hæreses, et eorum, ne plures ad se trahat pernitiosa eorum Contagio exterminandos dixit: hos in ipsos hæreticos, eorumq; errores decrevit anathematismos. Canones.

Can. 1m Si quis dixerit, Matrimoniam non esse vere, et proprie unum ex septem legis Evangliæ Sacramentis a Xto Dño institutum, sed ab hominib. in Ecla inventum, neque gratiam conferre, anathema sit.

Can. 2us Si quis dixerit, Xtianis plures simul habere uxores non licere, et hoc nulla lege divina esse prohibitum; anathema sit.

Can 3us. Siquis dixerit, cos tantum Consanguinitatis, et affinitatis gradus, qui leviticis exprimuntur posse impedire Matrimonium Contrahendum, et dirimere Contractum, nec posse Eccl̃am in nonnullis illos dispensare, aut constituere, ut plures impediant, et dirimant; anath.

Can 4us. Si quis dixerit, Eccl̃am non potuisse constituere impedimenta matrimonium dirimentia, vel in iis constituendis erasse, anath. sit.

Can 5us. Si quis dixerit, ppter hæresim, aut molestam Cohabitationem, aut affectatam absentiam a Conjuge dissolvi posse Matrimonii vinculum, anath. sit.

Can 6us. Si quis dixerit Matrimonium ratum, non consummatum, non solemnem Religionis professionem alterius conjugum non dirimi; anath. sit.

Can 7us. Si quis dixerit Eccl̃am errare, cum obtentas causas docuit, et docet juxta Evangelicam, et Apostolicam doctrinam, ppter adulterium alterius Conjugum Matrimonii vinculum non posse dissolvi, et utrumq; vel etiam innocentem, qui causam adulterio non dedit, non posse altero Conjuge vivente, aliud Matrimonium contrahere; mechariq; eum, qui dimissa adultera aliam duxerit, et eam, quæ dimisso adultero, alii nupserit; anath. sit.

Can 8us. Si quis dixerit Eccl̃am errare, cum ob multas causas separationem inter Conjuges, quoad thorum, seu quoad Cohabitationem ad certum, incertumve tempus fieri posse decernit; anath. sit.

Can 9us. Si quis dixerit, Clericos in Sacris ordinibus constitutos, vel regulares, Castitatem profess̃os, posse Matrimonium contrahere, contractum q; validum esse, quam damnare, non obstante lege Eccl̃astica, vel voto, et oppositum nihil aliud esse, quam damnare Matrimonium, posse quos contrahere Matrimonium, qui non sentiunt se Castitatis, etiam si eam voverint habere donum; anath. sit. Cum Deus id recte petentibus non deneget, nec patiatur nos supra id quod possumus tentari.

Can 10us. Si quis dixerit, Statum Conjugalem anteponendum esse Statui virginitatis, vel Celibatus, et non melius, ac beatius manere in virginitate, aut celibatu, quam jungi Matrimonio; anath. sit.

Can 11us. Si quis dixerit prohibitionem Solemnitatum Nuptiarum Certis anni temporibus Superstitionem esse tyrannicam ab Ethnicis Superstitione profectam; aut Benedictiones, et alias Cæremonias, quibus Eccl̃a in illis utitur damnaverit; anath. sit.

Can 12.

Can. 12. Siquis dixerit Causas matrimoniales ñ spectare ad judices Eccl. Anathema sit.

Caput 1um Matrimonia solemniter Contrahenda in forma

Si quis dubitandum ñe, Clandestina matrimonia, libero Contrahentium Consensu facta, rata, et vera ee matrimonia, quãdiu Eccla ea irrita ñ fecit, et proinde jure damnande sint illi, ut eos sancta Synodus anathemate damnat, qui ea vera, ac rata ee negant, quin falso affirmant, matrimonia a filiis familias sine Consensu Parentum Contracta irrita ee, et Parentes ea rata, v irrita facere posse, Nihilominus Sancta Dei Eccla ex justissimis Causis illa semper detestata Eclq prohibuit.

Verum Cum Sancta Synodus animadvertat prohibitiones illas, pro hominum ñ obedientiam jam ñ prodesse, et gravia peccata perpendat, que ex iisdem Clandestinis Conjugiis ortum habenti præsertim vo eod, qui in Statu damnationis permanent, dum priore uxore, Cum qua Clam Contraxerant, relicta Cum alia palam Contrahunt, et Cum ea in perpetuo adulterio vivunt; Cui malo, Cum ab Eccla, que de occultis ñ judicat, succurri ñ possit, nisi efficacius aliqd remedium adhibeatur, Statuit, ut ante matrimonium Contrahatur, ter do præcipit; ut imposterum antequam matrimonium Contrahatur, ter a proprio Contrahentium Parocho tribus continuis diebus Festivis in Eccla inter Missarum Solemnia publice denuncietur, inter quos matrimonium sit Contrahendum, quibus denunciationibus factis, si nullum legitimum opponatur impedimentum, ad Celebrationem matrimonii in facie Eccle procedatur, ubi Parochus vivo, et muliere interrogatis, et eor Consensum mutuo intellecto, v dicat ego vos in matrimonium Conjungo, In Nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti. v alius utatur verbis juxta receptum uniuscujusq Provinciæ ritum. Quod si aliqñ probabilis fuerit suspicio, matrimonium malitiose impediri posse, si tot precedant denuntiationes, tunc v una tantum denunciatio fiat; v saltem Parocho, et duobus vel tribus præsentibus matrimonium celebret. Deinde ante illius Consummationem denunciationes in Eccla fiant; ut si aliqua subsint impedimenta, facilius detegantur, nisi or dñ

nisi ordinarius ipse expedire judicaverit, ut prædicta denuncia-
tiones remittantur, qui illius prudentiæ, et judicio facta Synodus
reliquit. Qui alibi, quam præsente Parocho, vel alio Sacerdote, de ip-
sius Parochi, vel Ordinarii licentia, et bonis servatis servandis Matrimo-
nium contrahere attentabunt: eos Sancta Synodus ad sic contra-
hendum omnino inhabiles reddit, hujusmodi contractus irritos, et nullos
ac decernit, prout eos præsenti decreto irritos facit, et annulat.

Insuper Parochum, vel alium Sacerdotem, qui cum minore de spatio tri-
et testes sine Parocho, vel Sacerdote hujusmodi contractui interfu-
erint, nec ipsos contrahentes graviter arbitrio ordinarii punire
præcipit. Præterea eadem Sancta Synodus hortatur, ut conjuges ante benedictio-
nem Sacerdotalem in Templo suscipiendam in eadem domo in Cohabi-
bitent, Statuitq; benedictionem a proprio Parocho fieri, neq; a quoquam
nisi a ipso Parocho, vel ab Ordinario licentiam habeat ad prædictam
benedictionem faciendam alii Sacerdoti concedi posse, quacumq; Con-
suetudine, etiam immemorabili, quæ potius corrupte dicenda est, vel præ-
scribenda, non obstante, quod si quis, vel alius Sacerdos, sive Secularis, sive Regularis
sit etiam vel sibi ex privilegio, vel immemorabili Consuetudine licere con-
tendat, alterius Parochi sponsos, sine illor Parochi licentia matri-
monio conjungere, aut benedicere ausus fuerit, ipso jure tamdiu
suspensus maneat, quæ in ab Ordinario ejus Parochi, qui Matrimo-
nio interesse debebat, seu a quo benedictio suscipienda erat, absolvat.
Habeat Parochus librum, in quo Conjugum, et testium nomina, dies,
et locum Contracti Matrimonii describat, quem diligenter apud se
custodiat. Postremo S. Synodus conjuges hortatur, ut antequam con-
trahant, vel saltem triduo ante matrimonii consummationem sua
peccata diligenter confiteantur, et ad SS^mum Eucharistiæ sacramen-
tum pie accedant. Si quæ Provincia alias ultra prædictas, et laudabi-
bus Consuetudinibus, et Cæremoniis hac in re utuntur eas omnino
retineri S. Synodus vehementer optat, atque Epis. promulgari.
etc.

Caput 2um

Inter quos Cognatio Spiritualis Contrahit

Docet experientia ppter multitudinem prohibitionum, multotiesq; in
casibus prohibitis ignoranter Contrahi matrimonia in quibus q̃ nisi
cum magno scandalo dirimuntur, et magno peccato perseverant, q̃ ca n̄ sine magno scandalo diximuntur,
volens itaq; S. Synodus huic incommodo providere, et a Cognationis spiri-
tualis impedimento incipiens; statuit ut unus tantum sive vir, sive
mulier, juxta Sacrorum Canonum instituta, q̃ ad sumum unus v̄ una bap-
tizatum de baptismo suscipiant; inter quos et baptizatum ipsumq;
et illius Patrem, et Matrem, nec n̄ inter baptizatum et baptizan-
tem, baptizatiq; Patrem et Matrem tantum spiritualis Cogna-
tio Contrahatur. Parochus antequm ad baptismum accedat Contra-
hendum diligenter abiq; ullo respectu sapientes, quem, v̄
quos elegerint, ut baptizatum de Sacro fonte suscipiant, ut
cum, eosq; tantum ad suscipiendum admittat, etiam libro ad
nomina describendi, doceatq; eos, qm Cognationem Contrahant
ne ignorantia illa excusare valeat, q̃d si alii ultra designatos
baptizatum tetigerint nullo pacto Cognationem Contrahant
Constitutionibus in Contrarium facientibus n̄ obstantibus. Si Pa-
rochi culpa v̄ negligentia secus factum fuerit, arbitrio ordinarii
puniat. Ea quoq; Cognatio, quæ ex Confirmatione Contrahit, Confir-
mantem, et Confirmatum illius, Patrem, et Matrem, ac tenentem
ne aggrediatur, omnibus inter alias personas hujus Cognationis spiritualis
impedimentis Sublatis.

Caput 3tium.

Justitia publica honestati impedimentum, ubi sponsalia
quacunq; ratione valida ne ceciderunt sancta Synodus prorsus tollit, Ubi
autem valida fuerint primum gradum n̄ excedant.

Caput 4tum Affinitas ex fornicatione.

Præterea S. Synodus eisdem, et aliis gravissimis de causis adducta
impedimentum ppter affinitatem ex fornicatione Contractum
inducit, et matrimonium postea factum, dirimit ad eos tantum,
qui in primo, et 2do gradu Conjunguntur, restringit v̄ in interioribus
gradibus Statuit hujusmodi affinitatem, matrimonium postea
Contractum n̄ dirimere. Caput 5tum.

Requisi-

Neguis intra gradus prohibitos Contrahat.

Si quis intra gradus prohibitos Scienter Matrimonium Contrahere presumpserit Separetur, et spe dispensationis Consequenda Carcat, idq; in eo multo magis locum habeat, qui Matrimonium ñ tantum Contrahere, sed etiam Consumare ausus fuerit, q̃d si ignoranter id fecerit, si quidem Solemnitates requisitas in Contrahendo matrimonio neglexerit, eisdem subjiciat pœnis, ñ eum dignum ẽ Eccla benignitatem facile experiat, cujus Salubria precepta temerarie Contempsit. Si vo Solemnitatibus adhibitis impedimentum aliquod postea sub ẽ cognoscat, cujus ille probabilem ignorantiam habuit, tum facilius Cum eo, et gratis dispensare potest. In Contrahendis Matrimoniis, v nulla oño data dispensatio, v raro id ex causa, et gratis Concedat. In 2o gradu nunquam dispensat, nisi inter Magnos Principes, et ob publicam Causam.

Caput Dum In Raptores Animadvertitur. 9

Decernit S. Synodus inter raptorem, et raptam; q̃mdiu illa in potestate raptoris manserit, nullum posse consistere Matrimonium, quod si rapta, a raptore separata, et in loco tuto, et libero constituta illum in virum habere consenserit, eam raptor in uxorem habeat, et nihilominus raptor ipse, ac ejus ipsi auxilium, Consilium, v favorem prebentes, sint ipso jure excommunicati, ac perpetuo infames, omnis q; dignitatum incapaces, et si clerici fuerint, de proprio gradu decidant. Teneatur raptor preterea mulierem raptam, sive eam in uxorem duxerit, sive ñ duxerit decenter arbitrio judicis dotare.

Caput 7um. Vagi matrimonio Caute jungendi.

Multa vagantur, et incesta habent sedes, et aut improbi sint ingenii ita uxore relicta etiam, et pleumq; alueri illa viuente dicunt, qui morbo cujus cens S. Synodus occurrere cõ, ad quos spectat Paterne monet, ne hoc genus hominum vagantium ad Matrimonium facile recipiant, Magistratuum etiam seculares hortatur, ut eos sedere Coerceant. Parochis autem præcipit, ne illos matrimonio interfint, nisi prius diligentem inquisitionem fecerint, et re ad ordinarium delata, ab eo licentiam id faciendi obtinuerint.

Caput 8um Concubinatus poenis gravissimis punit.

Ut huic malo S. Synodus opportunius remediis provideat, Statuit hujus modi Concubinarios, tam solutos, quàm uxoratos, cujuscunq; status dignitatis, et conditionis existant; Si postquàm ab ordinario, etiam ex officio ter admoniti ea de re fuerint, Concubinas non ejecerint, seq; ab earum consuetudine non separaverint, excommunicatione ferienda ea re, aqua non absolvantur, donec reipsa, admonitione facta paruerint, qd si in concubinatu per annum censurijs neglectis permanserint contra eos ab ordinario, severe pro qualitate criminis procedatur. Mulieres sive conjugatæ, sive solutæ, quæ cum adulteris, seu concubinarijs publice vivant, siter admonitæ non paruerint, ab ordinario loco nullo etiam requirente ex officio graviter pro modo culpæ puniantur, et extra oppidum, vel Dioecesim, vel idem ordinarius videbit, invocato si opus fuerit brachio Secularj ejiciantur. Alias poenis contra adulteros, et concubinarios infligitis in suo robore permanentibus.

Caput 9um.

Dni temporales Magistratus libertati matrimonii contrahendi nil molienti.

Quare cum maximum necessarium sit libertatem matrimonii violare, et ab ejus injuria recedi a quibus jura expectant, præcipit S. Synodus omnibus, cujuscunq; gradus dignitatis, et conditionis existant sub anathematis poena, quam ipso facto incurrant, ne quovis modo directe, vel indirecte subditos suos, vel quoscunq; alios cogant, qd minus libere matrimonia contrahant.

Caput 10um.

Solemnitates nuptiarum certis temporibus prohibitæ.

Ab adventu Dni nri Jesu Xti usq; in diem Epiphaniæ, et feria 4ta Cinerum usq; in octavam Paschatis inclusive, antiquos solemnium nuptiarum prohibitionis usq; diligenter ab omnibus observari S. Synodus præcipit, in aliis vero temporibus nuptias celebrare permittit: quæ ea qua decet modestia, et honestate fiant, sancta enim res est matrimonium et sancte tractandum.

Tractatus De Matrimonio.

Caput Primum

De Sponsalibus, quæ sunt præparatio ad illud.

1m Quid sunt Sponsalia? Sponsalia sit promissio mutua, et legitima matrimonii L.1. de Sponsa
2m Quanam requirunt, ut Sponsalia sint valida? Scientia, verus Consensus cum animo se obligandi, et per verba, vel alia signa externa declaratus, et acceptatus. 2m Deliberatio sufficiens ad mortale. 3io Mutua promissio, ut constat ex definitione, quia hic Contractus est onerosus, et una pars non censetur velle se obligare, nisi altera vicissim repromittat. cap. de Sponsa
4m Habilitas utriusque ad Contrahendum Matrimonium valide, et licite; nam promissio de re impossibili, et illicita nulla est. 5m Tunc Canonico Septennium Completum C. 11. et 5. de Sponsi impub. Tamen juxta multos valet, si ante Septennium aperte constet, sponsas habere sufficientem usum rationis, ad talem Contractum. Contravertit, an invita ex metu gravi injuste incusso, a parte Contrahere valeant, sed constat ea posse, a vero passo rescindi, qui habet jus, ut restituat in pristinum suum liberum statum. Sed quid si Sponsalia sint ab impedito: vg. Consanguinei sub conditione, si Papa dispenset? Non valent si sciverint Papam non solere dispensare in tali impedimento, quia tunc conditio censetur impossibilis. Quod si dispensare soleat, sed absit justa causa, debent dissolvi. Cum tunc sit illicitum dispensationem petere, et dare, secus est juxta multos si adsit justa causa.

Nota. Sponsalia filiorum familias inconsultis parentibus contracta sunt illicita, ut pote contra præceptum honorandi parentes; imo servari non debent, si inde grave scandalum timeatur. Dicunt multi, si parentes justa de causa contradicant, secus si postea consentiant.

2o. Quomodo contrahuntur Sponsalia? Multipliciter: 1m Expresse dicendo Alippiam &c in Conjugem. &c. vel tacite, ut si parentes promittant libertis præsentibus, nec contra dicentibus post pubertatem. 2m Inter præsentes, vel inter absentes per literas, procuratorem. &c. 3io. Absolute, vel Conditionate. Sed Contracta conditionate non pariunt obligationem, nec impedimentum, nisi conditione impleta, cujus eventum expectare tenentur Contrahentes ex C. Unic. at hoc posita fiunt absoluta. 4m Publice, et Clandestine: nam

Nam ad illa jure Communi ñ requirit̃ præsentia Parochi, et testium, ut
tesse Tagnano declaravit S. Congr. Cardinal. jure tamen particulari, mul-
ta Diœcesim Sponsalia celebrari debet coram Parocho, et testibus. In
quibus Diœcesibus, si coram Parocho ñ fuerint Contracta; Sñ nihilominus
cta, et obligatoria unde Cung impedimentum publicæ honestatis juxta Rit
Cameracæ, et Syn Mechlinien. Cunr a Cone. Trid. Sint relicta intacta, atq;
in terminis, et dispositione juris Communis.

2ño. Quos effectus habent Sponsalia? Tres: 1ª Est gravis obligatio
Contrahendi Matrimonium tempore præfinito, aut si nullum tempus
præfinitum, per competentem inem definitum, parte una ñ opportune exi-
gente, nisi altera justam Causam habeat eam differendi. Nam ois Contra-
hens onerosus obligat ex justitia, ideoq Sub mortali in re gravi ex Inocen.
tius one. 3. et Sanch. lib. 3. de Matrim. disp. 3. n. 4. et communi. et tenetur
ad Matrimonium, nisi rationabiliter resilit a Sponsalibus, perdit sua dotalitia fa-
cta a sponso, et teneri sponsa ad interesse, etiã expensas factas impensas factas
in vestibus, et ornatu, quæ propter sponsum fecit. 2ª. Est jus inchoatum ad rem
et ad Jamma, quia in hoc ei injuriam facit. 2ª. Est jus inchoatum ad rem
Corpora mutua, quo fit ut omnis usus Sponsi illicitus; tamen si Sponsus
fornicet cum alia, vel sponsa cum alio, peccet contra Castitatem simul,
et justitiam. Quia injustitia ut pote in re gravi mortalis est, ideoq explic-
anda in Confessione. 3ño. Est impedimentum publicæ honestatis.

3ño. Quibus in Causis dissolvunt Sponsalia? Primo dissolvunt
Sponsi, et sponsa Consensu, sicut alii Contractus; idq etiam si pu-
mutuo sponsi, et sponsa Consensu, sicut alii Contractus; idq etiam si pu-
erit firmata juramento, quia in ei juramento sub intelligit Conditio.
Nisi promissarius remittat. Modo tamen ambo sint puberes, l. 7. Sed im-
Nisi promissarius remittat. Modo tamen ambo sint puberes, l. 7. Sed im-
mo ad pubertatem, et prohibita illa dissolvere, nisi
puber cum pervenerit ad pubertatem, et prohibita illa dissolvere, nisi
interveniat Copula Cap. fin. 2º. Per matrimonium valide contractum
interveniat Copula Cap. fin. 2º. Per matrimonium valide contractum
Cum alia persona, omnes fuerint jurata. C. R. et B. id: quia res tradita per
Cum alia persona, omnes fuerint jurata. C. R. et B. id: quia res tradita per
Contractum dissolubilem ñ pt amplius tradi priori promissario, sed pa-
Contractum dissolubilem ñ pt amplius tradi priori promissario, sed pa-
ret Sic Contrahit, altera rationabiliter invita peccat mortaliter violando
ret Sic Contrahit, altera rationabiliter invita peccat mortaliter violando
Contra justitiam, fidem datam. Nec secundum multas postea Sponsalia
Contra justitiam, fidem datam. Nec secundum multas postea Sponsalia
reviviscunt, cum per illud Matrimonium extincta sit, ñ tamen dissol
reviviscunt, cum per illud Matrimonium extincta sit, ñ tamen dissol
vente per secunda Sponsalia etiam jurata; quia hoc ut patet
vente per secunda Sponsalia etiam jurata; quia hoc ut patet
nulla St. 3ño. Per superveniens impedimentum matrimonii dirimens

nam Jure

nam tunc promissa fit illicita; et jure impossibilis. 4to. Per discessum unius in Regionem longinquam sine consensu alterius. 5to. Secundum multos per notabilem moram culpabilem Sponsi v Sponsæ in Contrahendo Matrimonium intra tempus constitutum. 6to. Per fornicationem Sponsi v Sponsæ cum 3ia persona post Contractam Sponsalia, et sic jure ta, C: 15 de jure juramenta in Sponsalibus intelligit hæc conditio. Nisi Contra fidem Sponsalium fecerit. Idem dicunt multi si Sponsa sed dimiserit ab aliquo impudice tangi, quia per hoc fit notabiliter deterior, et mu tum ingerit, ne fidem marito et Servet. Quod etiam extendit ad Sponsum, si exercuerit actus turpes circa alias fœminas valde. Sola tamen pars innocens libera est, nec privatæ juris sui, ob alterius culpam. Sponsus vo qui cognito suo jure resiliendi cognovit carnaliter Sponsam, tenet illam ducere; nam per hoc censetur suo jure renunciasse, et Sponsalia renunciasse. 7mo. Per professionem unius in Religione approbata, aut per susceptionem ordinis Sacri; nam utrag Matrimonii incapacitatem reddit. Jam secundum multos, non licet Sponso Sacros ordines suscipere, quia frangeret fidem alteri datam in materia gravi injustè. At licet ingredi religionem, quia id ex natura rei, v saltem ex dispositione Ecclæ hæc conditio in Sponsalibus includit: Nisi voluerit ingredi Religionem. Cum autem una pars ingredit Religionem, altera juxta multos pt ante ejus professionem repetere, sed si ingrediatur de facto matrimonium contrahere cum parte id exigente; nam quamvis jura ingressum Religionis Sponsis permittant, nusquam tamen eos liberant. Simpliciter ab obligatione Sponsalium, imo ex communi sententia votum Religionis post Sponsalia, etiam juxta factum obligat ad Religionis ingressum. 8vo. Ob quam libet mutationem notabilem in altero superuenientem sponsalibus, quæ si prius exstitisset, merito abstinuisset, et ob qm consensus datus non censeatur secundum prudens judicium extendi ad talem casum. ut si talis per veniat notabiliter deformitas, aut infirmitas, &c. Item gravis inimicitia inter utramq familiam, v inter ipsos Sponsos

orta, Sponsa.

sponsa corruptio, et si per vim dotis promissa &c. quia haec est intentio vir
alij Sponsalium. Porro diuersa ratio in Sponsalibus, quam in alijs Contracti
bus, nam ipsa nejorem libertatem postulant, ad mutuum amorem, et ad
contrahendum vinculum indissolubile matrimonij ordinentur, idq etiam si
prorati essent, idem dic si quid istor. v. Simile antea latens delegatur
post Sponsalia, ut si quis putabatur legitima, v Nobilis, v diues, v
ergo talis in Sit. Ratio est, quia respectu ignorantis res sit mutata rota
liter, spectata ejus voluntate priore, cum dermo inveniat defectum
notabile prius ignoratum. Secus esset si aliquid istor, ante Sponsalia
latuerint, excepta honesti; in post mod autem dissolui Sponsalia ob
creditatem alterutri obvenientem, quia alter per hoc in est factus de
teriorij conditionis. 9m. Si matrimonio mali exitus timeatur, &c.
7. ibid. v grave scandalum perturbatio &c. Porro poena in Sponsalibus
resilienti in obligat, juste resilientem, quia justa poena supponit
culpam. At obligat in conscientia injuste resilientem, quia infert
injuriam pter quam debet ex pacto poenam promissam subire.

Sed an Sponsalia dissolvantur per subsequens votum simplex perpetuae ca
stitatis in seculo servandae? R. Alii affirmant, quia judicant Sponsalia
inita sub hac tacita conditione: Nisi me Deus ad strictioris rationis vocaverit
alii eum S. Antonino negant tum quia id neg ex natura rei, neg ullo
jure probari pt, nec fuerit sub conditione predicta. Sed totum nititur
Religionis eligat; tum quia Deus acceptat promissionem rei prius
promissae, et debita alteri tangm factam in damnum, et contra jus
alterius. Igitur talis tenetur matrimonium inire, et debitum petenti reddere,
nec ei petere non licet, quia valet votum in his obus quae injuriosa non
sunt. Unde Sponsalibus, v matrimonio dissolutis tenetur servare continentiam
Porro ex Communi sententia votum Castitatis simplex, v Religionis Sponsalia
praecedens facit illa nulla. Jam ito ad Sponsalia dissolvenda requiritur
authoritas judicij Ecclesiastici in his Casibus. 1m. Si moraliter non Constet, de
sufficientia, v veritate causae dissolvendi. 2m. Sponsalia sint publi
cata, Causa autem dissolvenda occulta &c. 7. ibid.

Caput 2um

2.1. Quid ē Matrimonium? Matrimonium Sūpliciter accipit, ūp: pro Contractu, et ē Contractus legitimus, quo vir, et fœmina sibi mutuo tradunt, et acceptant potestatem Corporis in ordine ad actum generationi, et ille obligant, ad se mutuo juvandum, et perpetuo Cohabitandum, et pro vinculo, seu talem Contractum reducto: et ē mar.ip, et fœmina Conjunctio maritalis, ac legitima individuam vitæ Consuetudinem retinens, Sumpta autem pro Sacramento, ē Contractus modo dictus gratiæ sanctificativus, et Collativus. Matrimonium pro vinculo Sumptum dividit in legitimum, qd legitimo Consensu inter personas ñ impeditas Contractum ē, ratum, qd ē legitimum et Sacramentum, sed necdum Carnali Copula Consummatum: tale ē inter Solos baptizatos, et Consummatum, qd accedente Copula Carnali extrinsecā Completum ē.

2.2o. Quoniam ē Materia, forma, et Minister hujus Sacramenti? Circa hoc dissentiunt Theologi. Aliqui docent Materiam ēe Consensum Contrahentium exterius expressum: formam vō verba, qua profert Sacerdos qui pronūc ejus minister ē. Alii longe Communius Contendunt ipsos Contrahentes ponere materiam, et formam, de cōs ēe ejus ministros: ēd in assignanda illa materia, et forma inter se dissident, Secundum multos materia ē mutua traditio Corporis, forma vō mutua acceptatio facta Signo Sensibili Consensum exprimente. Secundum alios materia ē Consensus interni Contrahentium, forma vō Sūa Signa externa Consensum illum exprimentia. Demum Secundum alios materia Sunt Corpora habilia, forma ē mutuus Conjugum Consensus.

2.3o. An et quales requirit Consensus ad valorem Matrimonii? Requirit primus Consensus internus, mutuus de præsenti, per verba, et alia Signa sensibilia expressus plene deliberatus, in se liber, et immunis a metu gravi injusto ex Cor. Tol. Itaq requirit 1o. Prædictus Consensus ex C. 25. ibid. nam Matrimonium Consistit in Contractu legitimo, qui ē essentialiter duor Consensus: Hinc Si consensus sit ex altera tantum parte, fictus, Matrimonium nullum ex C. 25. ibid. Quidam

Qui tamen ficte consensit, peccat graviter tum contra reverentiam
Sacramenti, tum contra justitiam. Unde tenetur injuriam resarcire, et damna
compensare, imo et tollere deceptionem, vere contrahendo,
si aliqua causa gravis obstet, gratis et magna conditionis inaequalitas,
si gravia mala, ut dictum est C. praeced. n. 6. Et hunc sufficit pecuniaria compensatio. Excipiuntur etiam hi casus: nempe si causa fuerit evidentia
defectionis, ut mulier censeatur voluntarie decepta fuisse, si mulier decepta
revera etiam decepisset, simulando se esse virginem, cum non esset.

2°. Consensus debet esse de praesenti ex C. 31. ibid. Quia per sola verba de praesenti fit traditio, in quo consistit matrimonium. Hic debet esse mutuo acceptatus, ex C. 3. ibid. Porro iisdem verbis quibus conjuges proprium consensum exprimunt, significat se acceptare etiam obligationem; nam haec verba: accipio te in meam vel in meum, aut equivalentia utrumque significant:

3io. Debet esse plene deliberatus, hoc est factus cum advertentia sufficienti ad mortale. Item debet esse in se liber cum sit contractus humanus. 4to. Utriusque consensus debet esse moraliter simul, ita ut unius partis consensus praeservet moraliter nec revocatus sit, dum exprimit consensum alterius, aliquin non esset mutuus, duorum in idem consensus. Sufficit tamen, si consensui unius physice praeterito non revocato succedat alterius consensus, licet interposito intervallo, nam in hoc contractu sufficit, et aliàs non posset inire matrimonium, vel per literas, vel procuratorem.

5to. Hic consensus debet aliquo signo externo exprimi, quia mutua receptio consensus acceptatio. Evanuit autem ad ejus valorem sufficiens quodvis signum sufficienter eum manifestans ex Catech. Rom. et ex communi. Verba tamen verbis praesentis dictis exprimi debet, dum pt. quia verba vocalia melius, et alacrius, quàm alia signa consensum exprimunt.

2do. Non ad valorem matrimonii requiritur, ut intendat copula et illegat. Sed sufficit quod intendat saltem implicite, et confuse transactio dominii corporis in ordine ad actum conjugalem, seu jus ad copulam: quia matrimonium nihil est aliud essentialiter, quam mutua traditio, et acceptatio potestatis corporum in ordine ad copulam dando, et accipiendo jus ad copul-

Dgs confirmat Matrimonium B.V.M. cum S. Joseph, qd fuit verum Matr

25. An Sufficial Consensus Conditionatus? Primo valet Matr
si Conditio sit de presenti, et exist: vt de preterito et existenti,
quia posita Conditione Consensus transit in absolutum, cum sit, aut fue
rit, ad qd ut presens, aut preteritum, Consensus alligatus e; Secus si C
ditio n subsistat, nam tum ab e Consensus. Si autem Conditio honesta,
et possibilis sit de futuro Contingenti n perficit Matrimonium
donec impleat Conditio, quia n perficit matrimonium nisi Consen
quo Contrahentes mutuo tradunt actu potestatem Suor Corporum in
ordine ad actum generationis. Hinc qui Sub Conditione unam de futura
duxit, si autem impletam Conditionem aliam, absolute ducat, valeb
hoc ultimum Matrimonium, licet sit illicitum. Si autem duxerit duo
Sub tali Conditione, valebit cum illa, cumqua Conditio prius implebitur
Sive Conditio n impleat, nullus e Contractus. Potest qmuis adveniente
una Conditione secundum multos, matrimonium perficiat, sine novo
Consensu, modo prior Consensus n fuerit revocatus, tamen in pra
Curandum e, ut sic Contrahentes impleta Conditione Consensum reno
cent, et qud em Coram Paroco, et testibus, ne forte ab alterutra pa
te revocatus fuerit, et quia multi alii novum Consensum exigunt.
Item Contrahentes debet Coram Paroco, et testibus affirmare Con
ditionem e impletam, nisi hi ejus impletioni interfuerint, ex ind.
IIdo. Si Conditio apposita repugnat naturae indissolubilitati, vel fini
matrimonii, aut ejus bono, ac fidei vinculum e matrimonium. ex l. alle
Ratio e, quia Substantiam Matrimonii ex institutione Divina existit in
in Consensu, et obligatione ad perpetuam Societatem, ac fidem Conju
galem sibi Servandam, et ad prolem n impediendam, Sed suscipiendam
et educandam, Si Conditio n adversetur Substantiae, et fini matrimonii
illud n vitiat in foro externo licet sit turpis; ut si quis: vg. dicat,
Contracho tecum ea Conditione, ut vectum fuerto qudras, vel etiam
si sit absolute possibilis. ex c. Cum Constitutio ei de Judg.
valebit etiam in foro interno, quo aliunde n Constat de Carentia
Sensus. Caled. in foro

Caterum in foro Conscientiæ Standum è dicto Contrahentis, an
obtinuerit intentionem veræ Contrahendi ñ obstante tali conditione, qm
si ñ habuerit; nullum è matrimoniam ob defectum Consensus.

2do. An ad Valorem Matrimonii requiritur Consensus Parentum?
Rñ. Trid Sess. 24. Cap. Ubi cos a Mathematæ damnat, qui falso affirmat,
filij familias sine consensu Parentum Contracta, irrita ee, et Paren-
tes rata, ñ irrita facere posse. Sed addit Semper fuisse ab Ecla pro-
hibita. Ratio autem Cur ejusmodi Matrimonium sit, validum, quia ab
omno Sufficienti ratione, et legitima Potestate prohibitus, plenum atq;
integrum habet Dominium in Corpus Suum independenter a Paren-
tibus.

3to. An Matrimonium valide Contrahit per procuratorem
inter absentes? Affirm. Nam alii Contractus valide fieri
possunt inter absentes per procurationem, ñ per literas.
Præterea Sic valide Contrahebant ante Conc. Trid. Istud autem
irritavit, nisi Matrimonia Clandestina. Sed ex C. ult de procurato
in 6. ad tale Matrimonium tria requiruntur. 1o. Ut procurator
habeat mandatum Speciale. 2o. Ut procurator alium sibi ñ Substi-
tuat, nisi hoc sit Specialiter ei Comissum. 3io. Ut procurator an-
tequm Contraxerit, ñ fuerit a Dño revocatus; aliogum matrimoni
um nullum è, etiam si tam ipse, quam pars cum qua Contrahit, revocatio-
nem ignorent, quia tum de è Consensus ejus, cujus nomine procurator Contra-
hit, qui Consensus Suplet ñ pt. in aliis Contractibus post Trid requirit etiam
præsentia Parochi, et duor testium. Item valet Matrimonium per literas Con-
sentientium Parochi, et duor testium. Item valet Matrimonium per literas Con-
tractum, modo Coram Parocho, et testibus legantur literæ significantes, ubi
fit Consensum de præsenti, de qua veritate Satis illis Constet, nam Con-
tractus Sic facti valent. Hic tamen Contrahendi modus ñ le usurpandus
nisi gravi necessitate, quia rarissime pt Contingere. Illi autem Sic Contra-
hentes, postea Parocho positi Contractum ratum habeant, ne forte
Consensus ab alterutro fuerit revocatus.

4to. An Matrimonium è indissolubile, quo ad vinculum, seu
translationem? 1o. Quod Matrimonium absolute Contractum et
Consummatum est indissolubile, ex C. Unic. de voto;
et semper fuit Sine speciali licentia Dei insolubile, ex C. Unic de voto;
in 6. et ex Conc. Trid Sess. 24. Dggtum

Dq tum jure Divino naturali, nam salubilitas matrimonii repugnat finibus, qui sunt prolis conveniens generatio, ejusdem recta educatio, & aptissima animor inter Conjuges Conjunctio; et licet n fit consumatu ordinat tamen ipse, ut consumet, et proles procreet. Item jure Divino positiv ex Matth 19. Deus tamen quilibet matrimonium, etsi consumatum, pt etiam ad vinculum dissolvere tanqm Supremus Creaturar Dnus, et jus in illar Dnus auferendo utriq Conjugi dominium in corpus alterius, et alia provid tia impediendo incomoda inde sequi nata.

IIus Matrimonium consumatum Baptizator nullo casu dissolvi pt abhom re, Matth 19. Luc. 16. et Cor 7. Et perpetua pari Eccl, quod nunquam permis et ex Conc. Ratio e, quia hoc Matrimonium e signum perpetuum Conjunctionis XIti Cum Eccl ex C. de bigam. Donio illa absoluta absolubilitas e depraecepto aditio jure naturali.

X. Matrimonium infidelium n dissolvit hoc ipso, qd unus conjugum ad fidem Convertit, altero remanente in infidelitate, cum fuerit validum, etiamsi Contract sit in grade ab Eccl prohibito, quia infideles n subjiciunt legibus Eccl, at e dispensatione Dei in favorem Religionis XtianE Concessa Conjux infidelis habet jus dissolvendi, illud etsi consumatum, et contrahendi aliud. Infi delis nolit ei Cohabitare, vi si velit quidem cohabitare, sed n sine Creatoris injuria, blasphemando illam Religionem Xtianam contemnendo, vi si n pt trahit fidem Xtiane vivere, aut ad infidelitatem, aliud ve peccatum inducat. Dissolvit autem matrimonium per alium Conversi ad fidem. Quod si Convers n eineat Matrimonium, n pt infidelis aliud Contrahere; qui dissolu bilitas e solum Concessa, in gratiam fidei. Imo multi docent matr nium infidelis, ad fidem Conversi dissolvi posse, si alter converti nolit, qmus velit Cohabitare pacifice. ex C. Judei Can Legge spe 28. qui si n vult infidelis Conjugatus Baptizet, cor Matrimonium sit ratum per bapt mum, etsi consumet post baptismum sit absoluta indissolubile.

Rota vid. C. 11. L. 4. ejusdem Isaac de Syno in quo Summ Pontifex Clarius exponit hujus modi Contraversiam 3. et Certa ab incertis Sejungit inquisi Certum e fidelium Conjugium ex privilegio in fidei favorem a sto Dno Concesso, et pea per Apost Paul 1am Cor 7. promulgato dissolvi Cum Conjugum alter Xtianam fidem amplectit, remanente altero, in infidelitate obdurato.

obducato Cohabitare cum Converso, aut Cohabitare quidem volente
sed ñ sine periculo subversionis Conjugij fidelis, & ñ sine execratione
Sñi Nominis Xti, et Xtianæ Religionis despicientia, et hoc vō fit integrum
ñ ēe Conjugi Converso transire ad alia vota priusq̄m in fidelis inter pel
latus, aut absolute recusaverit cum eo Cohabitare, aut animum sibi ēe
ostenderit, cum illo quidem Cohabitandi, sed ñ sine Creatoris Contumelia,
ubi colligite ex celebr. Dei Innocent IIIo
Sigiad dicendum, cum Conjux infidelis in longinqua abit regiones,
aut ita latitat, ut interpellari nequeat? Cum quid fasest tum Converso,
interpellatione omissa aliæ inire nuptias. Affirmant plerig: alii ex adver
so in eo rerum statu necessariam putant dispensationem Summi Pontifi
cis, cujus ē declarare, an in quibusdam circumstantijs desit obli
gatio præcepti Divini, quo prædicta interpellatio ante resolutionem
matrimonii videtur injuncta, atq; huic posteriori Sententiæ in quibusdam Casu
bus Dñs. 17. Xtus Dñs apostolicæ difficilem se præbet cum petentibus dis
pensationem, cum urgens Causa suadeat concedendam; Nam Gregor. XV.
pensationem, cum urgens Causa suadeat concedendam; Nam Gregor. XV.
relegatam fecit locos ordinarios Parochis, et Presbyteris, Missionarijs
Societ. Jesu. Similem Benedictionem Benedict XIV. Concessit Apostoli
Sedis quo tempore momento resciendi facultas, Connubii, de quo Termo
ē, aliqui sentiunt interpellato Conjuge fidelis, aut intra terminum sibi
in interpellatione præfixum nihil respondente dissolutum censeri
vinculum Matrimonii, quo erant ambo constricti. Alii arbitrantur
tum primum Divini, cum Conjux Conversus alteras nuptias contrahit.
Sed quid si Titius Hebræus Xtianam fidem amplectatur; et
postq̄m fuit Baptismate ablutus uxorem suam Hæviam, q̄m in
laudatissimo pertinacem reliquit, interpellet, an velit secum cohabitare
sine Creatoris injuria, et Hævia aut expressa pernegat, aut intra
præfinitum sibi tempus, nihil respondeat; sed aliud dem Matri
monium cum Latino viro contrahat, Hævia, Titius autem Xti
anus Calibem statum eligat? Rursus quid, si post aliquot annos Hævia
cum suo 2o viro ad Xtianam fidem conversa, Titio adhuc Titio
celibatum? Hujus quæstionis decisio ab alia pendet ante posita. Etin
matrimonium Titii cum Hævia rescissum fuit, ac statim
Hævia Inter

Havia interpellata remisit, Cum Titio legitime Cohabitare, uti opinante Doctores primo Sententie, valide profecto potuit Havia altero se copulare vivo, cumquo pterea perseverare debet, etiam cum ambo Christiani Sacris Sint initiati, at si matrimonium in infidelitate contractum, tunc tantum dissolvit, quando Conjux Converso alium Matrimonium init, uti existimant Doctores 2ae Sententie. Cum Titius in Capuam non duxerit uxorem, illegitimum fuit certe matrimonium cum Havia dum a prima vinculo soluta, contractum, atq; ideireo, cum Christianam fidem amplectitur, tenetur ad illum vivum redire. Huic posteriori Sententie adhesit S. Cong. Conc. in quadam Causa Florent. Deinq; definitum fuit a Theologis, in Consilium adhibitis, in simili Casu qui Sententia quam veneratur, quaq; legenda S. in Thes. Resol.

At num saltem jus sit Summo Pontifici illum Matrimonium in infidelitate Contractum, Suprema auctoritate sua relaxandi, veniamq; concedendi Conjugi, tardius ad fidem converso, ut in predictis rerum circumstantiis, possit cum 2da uxore permanere? Plerique Doctores hanc potestatem Sum. Pont. asserunt, simulq; contendunt eam re ipsa exercuisse S. Pium V. et Gregor. XIII. Sed Sacra Cong. Sancti Officii decrevit abstinendum a Sententia se abstinere, quoniam etiam data Pontificis potestate rescindendi prius vinculum Conjugii in infidelitate Contracti, nihilominus dubitari pt, num ea adsint gravissima Causa, quæ necessario requiratur, ut per apostt dispensationem dirimat.

IV. Matrimonium Baptisatorum ratum, sed non consummatum dissolvitur in duobus Casibus. 1o. Per professionem solemnem in Religione approbata ex C. Verum. Quia hæc conditio (nisi Religionem profiteatur) ante Consummationem (jure saltem Electivo) apposita e Contractui Matrimonii in favorem boni Communis, cui [illegible] persona privata cedere neguit; dum autem uter Conjugum religionem ingressus e, alter non pt cum alio contrahere, nisi post professionem prioris, cum per solam hanc dissolvatur matrimonium. Jam vo Conjugibus ante Consummationem Concedunt duo Menses, ad deliberandum de religione suscipienda, intra quos tempus Conjux Cogitans, de Religione ingredienda, tenetur Consummare, nec pt sine injuria cogi ad id; sed hoc exacto tenetur reddere debitum, si exigatur ab altero.

Tamen qui

Tamen qñiu Matrimonium nõ ẽ Consũmatum tamdiu liberum ẽ Conjugibus religionem ingredi; et uno profitente, ꝓt alter ad alteras nuptias transire. ex C. Verum. Secus si matrimonium Consumet etiam per vim in 2o Mense. 2o ex Canonistis, et Theologis plurimis dissolvit per Authoritatem Papæ, qui tangit Supremus Dei Vicarius ꝓt ob Causam grauem Salvere Sale Matrimonium. Cum vo plures Pontifices in hoc dispensarunt, ut Martinus V. et Eugenius IV. teste S. Antonino 3.p. tit. 21. §3. Pius II et IV. teste Navarro, aliq. Ratio ẽ, quia cum possit Papa dispensare in Professione Religionis, per quam dirimatur matrimonium ratum, cur nõ posset in ipso Matrimonio rato. Præterea talis potestas explicit, bono Fidei, et Saluti animarum, secus ẽ de Matrimonio Baptisato rato, et Consumato.

2 Qo. Num, et quo iudo licitum divortium, seu Separatio Conjugum, quo ad thorum lectum et habitationem manente vinculo Conjugali? Ob varias Causas licite fieri ꝓt ex Trid Sess. 24. Can 8. et ex jure Canonico. tit. de Divortiis. 1o licite autem fit inoperatum ob alterius Conjugis fornicationem, per qm intelligit nõ solum adulterium, sed etiam ꝓt illicitus Coitus, cum alio Supposito, ut incestus, Sodomia, bestialitas; his enim criminibus fœdatur fides Conjugalis, et ex Cathec 2o C. 5. et 8. de Divort. quo tenetur facere divortium, nisi uxor resipiscat. Nam aliquorum fieret particeps ejus peccatorum, tegumentum ei præbendo. Aliud ẽ de uxore nisi ipse certo sciat virum adulterum ex divortio emendandum, quia uxor cum nõ sit Superior, nõ tenetur illum punire, nec Censetur ejus adulterio Connivere. Pono ẽ aqualẽ jus divortii in utroq Conjuge ob adulterium, nam quo ad thorum, fidem, et debitum Conjugale, pares sunt vir et uxor. et 1a Cor. 7. Divortium tamen nõ est licitum in his Casibus. 1o Si adulterium Condonatum fuit etiam tacite exercendo actum Conjugalem, postqm Cognitum ẽ; Nam ex C. Si illic. 23. qu. 4. 2o Injuria Condonata nõ ꝓt postea puniri. 2o Si vir ipse uxorem prostituerit, ex C. Peto, qui Cognovit. Ve. Aut Si fornicandi Causam dederit, vg: Denegando ei injuste debitum. 3io.

3io. Si adulterium ẽ fuit culpabile, utpote uxor bona fide alteri nupserit, putans virum suum ẽ mortuum. 4to. Si uterq; Conjux adulterium patravit. ex C. 4. de divort. ita, ut pars, que post Compactu aduterium fornicata ẽ, teneat hanc redere, vig debitum redere ex C. 6. de adultere.

Quod si quis dixerit, Si vir aliud agens, indirecte occasionem adulterii præbeat, ut puta uxorem domo expellendo eamq; deserendo, aut ad eam spectantia alimenta denegando? R. Cum Schanchez de divort. L. 5. distinc. 5. In tali casu posse diverti a viro, Si uxor adultera fuerit. Cap. Signi. de Divort. quod si vir in causa fuerit ipsam injuste expellendo. ubi Glos. materiam vedit rationem, quia mulier nulla fornicationem adducere debet ratione. Quod tamen intelligendum ẽ, nisi vir uxorem ea intentione repulisset, vel alimenta privasset, quo illa necessitate urgente adulterium perpetraret, quia tum perinde ẽ, ac si adulterio committere.

Utrum dici possit virum adulterii causam dedisse negando debitum Conjugale? Negationem dici nõ posse adulterii causam, sed potius occasionem, cum eo nõ tendat, ut fœmina fornicetur. Ex dictis colligo doctrinam Patris Antoine, intelligendum ẽ de debito Conjugali cõfine negato, ut uxor fornicetur, quæ ẽ Sententia Schanchez.

Nota. Conjux innocens pt privata authoritate se separare, quo ad thorum modo ei nõ constet de adulterio, cum debitum negari possit sine scandalo, et jus negandi habeat ob violatam sibi fidem Contractus Matrimonii. At separatio quo ad habitationem i. quod est propie divortium i. cum sit publica requirit authoritatem Judicis Ecclesiastici ex C. 8. de divort. Posset tamen authoritate privata fieri ad tempus ob grave periculum Corporis, vel animæ imminens, quæ aliter declinare nequeat. Parti autem ob adulterium dimissæ, ne licet ingredi Religionem, vel Suscipere Sacros ordines, sine consensu partis innocentis, quo habet semper revocandi alteram. 2do Licitum ẽ divortium propter dictum ob compactis hæresim superveniente, C. 6. de divort. vel ob sævitiam, vel ob alia crimina, e quibus imminet anima corporisve periculum. Non tamen

Non tamen licitum ē ob alia crimina, quod neutrum periculum secum afferunt. C. 2ᵒ de divorc. Porro post sententiam divortii ꝑpetui, sed ad tempus: vg. donec nocens moresq; emendarit, nocens mutare statum per professionem Religiosam, & Sacrum Ordinem Suscipere. Imo cessante periculo ōi, et Conjuge emendato, uxor ad virum redire debet. 2ᵒ Fieri ꝑt ex mutuo Consensu, Studio vitæ perfectioris in Religione. Quod si unus post Consummatum Matrimonium Religionem ingredi velit, debet et Compar ingredi, nisi in Sæculo manens Castitatem voveat, nesit de ea Continentia Suspecta. C. 8. eodem tit. Ut autem vir Sacros Ordines suscipiat, sufficit, si uxor in Sæculo Castitatem voveat. C. Cod tit.

250. An Poligamia, seu Pluralitas uxorum simultanea sit illicita? Et illicita, et vita post Evangelium promulgatum. ex Lu. 16. et Matth. 9. ex Innocent IIIᵒ C. 8. de divorc. Ex perpetua Eccle traditione, et praxi. imo poligamia sine licentia Dei, adversatur legi Nat. Unia 1ᵒ impedit saltem Comuniter bonam prolis educationem, et pacem domesticam, et ad eam necessariam. Nam vix fieri ꝑt, ut nō ꝑt aliqua præ dilectio, nec invidia, jurgia, vices inter illas uxō ē neglectu aliquā uxorum, rixæ natura rei spectato fœminarū ratione, aliæ mala nascantur, id q ex Augustino. 2ᵒ Equaliter Contractus matrimonii, ideoq ejus justitia tivo ingenio. exigit, ut sicut uxor tradit totaliter dominium Sui Corporis, sic Sibi um totaliter trādat vir uxori. ex Innocent III. C 8. de Divorc. Sine infidelitate ē possunt ad Baptismum admitti; nisi unam tantum uxorem, quam loco aceptam retineant: Si tamen alia fidem susciperet, præferenda esset, nam ꝑt Conversus obūs uxoribus, infidelibus dimissis aliam fidelem ducere licet autem Deus poligamiam Patriarchis licitam reddiderit, ad multiplicandum populum Dei; nunquam tamen conjunctio ejusdem fœminæ cum pluribus viris ꝑmissa fuit. quia hoc ad vesaturationi prolis, quæ ut plurimum Comixtione plurium virorum impedit. Et quod ē impedit ineentum reddit Patrem prolis, quod prolis educationi adversatur.

Caput IIImum

De Impedimentis Matrimonii.

Impedimenta Matrimonialia sū impedientia tantum, quæ vadunt

que cedent illud solummodo illicitum: alia dirimentia, que impediunt & obstante ignorantia invincibili, sive juris, sive facti, circa illa ad matrimonium, ad bonum Comune Statuta, que & requirunt cognitionem sui ut contrahantis. Infideles tamen cum & sint subjecti legibus Eccle, & astringunte impedimentis solius juris Eccla, unde ab illa separari & debent, si convertantur.

2dō. Quot sunt impedimenta impedientia tantum & Trid sess 24. que num certo vigent, et sub mortali obligent, cum materia paecepti sit gravis.

Eccla vetitum, tempus, sponsalia votum.

Ium. Vtag Eccle vetitum, id est prohibitio ab Eppo, & Parocho de & contrahendo, ob dubium impedimenti alicujus, donec veritas & notescat, item prohibitio a Cone Lat. Het Trid facta & Contrahante sine prae vijs denunciationibus, earum dispensatione.

IIum. Ex tempus, quo nuptie & interdicte, qd jure novo Cone Trid sess 24. C. 10. & ab adventu usq ad diem Epiphanie exclusive, et a die Cinerum usq ad Octavam Paschae inclusive. Sed quia ibi loquitur de solemnibus nuptiis, jure Communi secundum multos solum prohibete hoc tempore sub mortali solemnitas nuptiarum, ppe: Benedictio Sponsi, et Sponsa, et traductio sponse ad aedes Sponsi, choreae, et convivia nuptialia. ex Rit Rome. Matrimonii tamen Consummationem tunc prohiberi, declaravit S. Cong. teste Fagnan: eo, qd hoc & conveniat tempori, devotioni, et poenitentiae dicato. Imo ex consuetudine, & jure particulari multarum dioecesum, matrimonii Celebratio dicitur etiam tunc & permitti, absq Speciali Causa, et licentia Epi.

IIIio Sponsalia cum alio Contracta, et os dum Saluta, quia tum violaretur in re grani alteri fides data. ex l. Agath 17. q. 1.

IVum Ex votum Simplex Castitatis in Seculo Servande, & ingrediendi Religionem, & suscipiendi ordinem Sacrum, & nunqm Indendi. valid um tamen & matrimonium. Post votum Simplex adhuc remanet homo juris Sui Corporis, et id eo pt ipsum dare alteri

Scilicet uxori.

2dō

2°. Quanam observanda circa denunciationes futuri matrimonii Segutia? 1°. Licet ad valorem Matrimonii non requirantur cum vulgo jure ob eas defectuum, imitch tamen graviter praecipiunt a Conc. Lat. 4. et Trid Sess 24. C. 1. Quare qui sine illis, vel sine legitima dispensatione Opi Contrahunt, et Parochus assistens peccat mortaliter, nisi tamen excusaret urgentissima necessitas, qualis reperiit in articulo mortis: ut si Concubinarius; vg: brevi moriturus velit, ac debeat Contrahere matrimonium cum Concubina. Ex precepto fieri debent tribus festivis diebus continuis, non tamen immediatis, ab utrisq Contrahentis Parocho, vel Parochis intra Missarum Solemnia, nisi de causa justa ordinarius dispenset, ex Conc supra Cit: Tunc unus Parochus apt matrimonio assistere; Nisi habeat testimonium alterius Parochi de illis factis denunciationes fieri debent, in eo loco, ubi diutius manserit, ut faciliùs impedimenta sig fuerint, delegant suo ad vagos vel Parochus nil debet agere, sine licentia ordinarii, ut jubet Conc Trid.

Adota. L. 7. Cit Tract C. 69. n. 2. Poena declarant, quibus obnoxii sunt. 1°. Parochus assistens matrimonio inito, sine denunciationibus aut legitima ea rum vel aliqua dispensatione. 2°. Contrahentes sic matrimonium. 3tio. Tertii cujuscumodi matrimonii. Stag. Parochus huic matrimonio assistens, Suspensione ab officio trienio duraturo, aut etiam gravioris poena plecti jubet ab Innoc III. in Conc Generali Lat. Aqua quidem Suspensione quo tempus e jure determinatum, non posse eundem intra triennium ab Eppo absolvi docent Suarez, Sanchez, de Matrim L. 3. Ipsi vero Contrahentibus, Conjugum poenitentiam injungendam in eodem Cit. Testibus tamen nulla poena a Conc. impposita reperitur; at nihilo minus placuit Diocesano Synodi in illos duxerunt animadvertendum, poena excommunicationis late Sententiae. 4°. Et mortale, si una e tribus omitatur, nisi probabiliter adsit suspicio, matrimonium posse malitiose impedire, tunc enim Trid permittit unam denunciationem praemitti. aut

aut etiam nullam de licentia ordinarii, si hoc putet necessarium ad amovendum periculum. 5to Si intra duos menses post factas denunciationes Matrimonium non contrahat, illa repetente, nisi Eppo aliter videatur. Rit. Rom. 6to Qui extra Confessionem novit aliquod impedimentum, etiam occultum inter nupturientes tenetur sub mortali illud detegere, tum ex precepto Eccl, tum jure naturali. Jubet excommunicari eum, qui aliquod impedimentum sciens reticuerit, sicut qui falsum finxerit. Hec obstat, qo negeat prebare impedimentum, tam unus testis fide dignus matrimonium impedit. ex C. 27. de Sponsa donec oppositum probet. Quod si inde oriatur infamia, denunciatio, teneris privatim admonere, ut a matrimonio desistat; qd si nolit teneris admonere Parochum. Tandem Parochus cognito impedimento, tenetur prohibere matrimonium; nec ei admonere, sed remittere ad Eppum, v ejus officialem.

2. 3to Quæsunt Impedimenta dirimentia? Post Trid sess. 24. hi sex sibi Comp.

Error Conditio, votum, Cognatio, Crimen,
Cultus, disparitas, vis, ordo, ligamen, honestas.
Ætas, affinis, si clandestinus, et impos.
Si mulier sit rapta, nec loco reddita tuto
Hæc Socianda vetant Connubia, facta retractant.

1o Error si sit circa substantiam personæ. Jure etiam

Porro è peccatum mortale Contrahere ex hisce impedimentis; nam sit contra prohibitionem Eccl in re grave, et attentat, mentitur, qd nō effici. Hinc ne quidem metus gravis excusaret a peccato.

1o. Error, si sit circa substantiam personæ. Jure etiam naturali irritat Matrimonium, quia impedit substantiam Contractus, ps in 2am Sonam, qua Am Contrahit. 2dg etiam Error sit solum Concomitans, qui adhuc de è consensus actualis, positivus, essentialiter requisitus, ad hanc Contractum Sive Error sit solum circa qualitatem, seu accidentia ptæ Sonæ, ut nobilitatem, divitias, virtutem, virginitatem, indolem, &c. nō dirimit Matrimonium, etiam si alterius Contrahentis dolus ei causam dedisset, quia nihilominus ad è consensus absolutus in personam, cum qua Contrahit, causa 29. q. 1. Excipe 1o. Nisi error

Nisi ēor qualitatis redundet, in eorum persona, nam ēor circa talem qualitatem, impedit consensum circa objectum substantiale, per illam determinatum. 2do Nisi consensus datus sit solum sub conditione, talis qualitatis circa quam erat; nam consensus conditionatus nō subsistit nō subsistente conditione, cui alligatus. Sed time requirit, ut contrahens habeat, actu voluntatem nō contrahendi alitēr, ō antea exprimat contractus in foro externo, censetur absolutus.

IIdo Conditio. Servitus ignorata, dum persona libera contrahit cum persona serva putans eē liberam ex C. Siquis ingenuus. Ratio hujus impedimenti ē, ut tollat magna contractus inequalitas, et ut impediat gravis injuria personæ liberæ ignoranti illata. Valet ita mea Matrimonium, si persona libera cognoscebat alterius servitutem ex C. Cil, ō si persona serva, ducat etiam personam eē liberam, quia par ē utrinque Conditio. Nomine servæ hic intelligit mancipium in qd Dnus habet plenum Dominium, et jus vendendi, ō onandi, et quibus libet laboribus serviliby occupandi.

Nota. Conditionis nomine hic intelligit Status servitutis. Servorum vō quadruplex ē genus npe. Adscriptitiorum, Domesticorum, Mancipiorum, et Servorum pœna. Domestici St, qui operas suas hero locant pactam ipsdem mercede, qui nō nisi penes eum operas a Dno pendent. Adscripti ero ipsdem mercede, qui nō nisi penes eum operas a Dno pendent. Adscripti sunt, Seu Servi gleba ii St, qui certos agros colere, et exercere tenentur intuitu Dni cujuscung, ad quem pacti agri devenerint; iis solum deneto modum qui ad vitæ sustentationem necessaria St. Mancipia, Seu Servi Stricte sumpti, St ii, quos patrum, plenam habet libertatem, adeoj ut eos tam rem suam vendere iis quibus velit licitis operibus occupare. Denig Servi pœnæ ii St, quia ex Sententia Judicis, pœnæ alicui mancipati St, puta qui damnati sunt ad triremes.

Hoc unum quærimus in præsenti, an valeat Matrimonium abiis contractum, qui Servi pœnæ dicuntur? Valere quo ad vinculum, quia impedimentum Conditionis matrimonium dirimens, q̄ juxta Ecclesiæ hominum Hoc vitium declaret, hujusmodi matrimonium.

IIIo. Votum.

III^us Votum. Scilicet votum Solemne Castitatis per professionem factam in religione approbata, vel per Susceptionem Ordinis Sacri Trid sess. 24. Can 9. Religiosi autem, Moniales, Clerici in Sacris Constituti, et Laici in gradibus prohibitis tentantes nisi Matrimonium excommunicant ipso facto, ex Clemt. De Consang. Habes ita 3 Solemne votum ex sola lege Eccl^e matrimoniam dirimens impedimentum.

IV.^us Cognatio. Triplex est Matrimonium dirimens Cognatio 1^a Civilis, et est vinculum, seu propinquitas personarum ordo ex adoptione perfecta, per quam Persona extranea assumit in filium, vel filiam, ac hoc necessarium, et transit in patriam potestatem adoptantis. Hoc Matrimonium dirimit in perpetuum inter adoptantem, et adoptatum, adoptatis posteros, usq ad 4um gradum meclusive, inter adoptatum, seu adoptantem, et filios, aut filias adoptantis, vel per emancipationem. II^da Est Cognatio Spiritualis, quod est vinculum, seu propinquitas personarum jure Eccl^e inducta ratione Baptismi, et Confirmationis.

Iniit Matrimonium inter baptizantem, et baptizatum, baptizati patrem, et Matrem, eodem die de altero Sacramento, ex Trid sess. 24. c. 2. Potest contrahi a procuratore, sed a solo mandante, ut testes Dagnes resolvit S. Cong. nam Procurator non agit nomine suo, sed Mandantis. Contrahi tamen etiam a Laico baptizante in necessitate.

Nota 1^a. Excipe hinc solum Casum patrem ipsum, qui proprium, modo tamen legitimam in Casu necessitatis baptizat.

Nota 2^a Error facti in Susscipiente impedit, sive in patre respectu propriæ prolis, sive inquocunq alio, ne impedimentum Cognationis Spiritualis contrahat. ex C. de Cog. Ratio est, quia per errorem levat filium Petri, putans se Joannis non habet intentionem fungendi munere patrini, secus dicendum si habeat intentionem Susscipiendi prolem cuicunq quisquis ille sit. Longe alia ratio est de eo, qui baptizat filium Unius, putans se alterius filium baptizare, quia Minister Sacramenti tenetur habere intentionem, et animum baptizandi personam præsentem, quicunq ea sit. 3^tia. Multi.

2da Multi existimant Cognationem Spiritualem n Contrahi ab eo, qui infan-
tem Suscipere et extra Baptismum solennem. 4ta Patrinus, et Matrina postunt
inter se Matrimonio Conjungi, quia inter illos nulla exurgit Cognatio. 5ta Se
d Apostolica difficilius dispensat in Cognatione Spirituali, quam in
Cognatione Carnali ad Contrahendum Matrimonium, ut advertit Lagn

III^a Cognatio c naturalis, quæ dicit Consanguinitas, et c ppinquitas,
seu Conjunctio Sanguinis inter personas, v ab eodem Stipite ppingvo,
descendes, ut St Fratres, et Cognati, et quæ una descendit ab altera
descendes, ut St Pater, et filia, avus, nepos &c. Hæc distingvitur per lineas, et gradus
Linea c ordinata Series personar ordine junctar, Constans Certis gradib
et Ygles c; nimir: recta, quæ c ordinata Series ascendentium, et descen-
dentium, ab eodem Stipite directe procedentium, quor Scilicet unus
ab altero descendit, ut patris, filii, Nepotis, pronepotis &c. In hac
linea juxta jus Canon n computatur persona, ex qua aliæ ducunt originem
et transversa, seu Collateralis, quæ continet personas descendentes qui-
dem abuno Communi Stipite, seu quar nulla descendit, ab altera; unde di-
cunt Collaterales, ut St frater, et Soror Consobrinus, et Consobrina &c.
per gradum hic intelligit distantia personar, Consanguineæ inter se a
Communi Stipite.
Do Cognatis gradus hos gradus da St regula. 1a In linea recta
tot St gradus, quot generationes, seu personæ dempto Stipite; 2a In
linea Collaterali, si persona æqualiter a Communi Stipite distent, eo gradu
inter se distant, quo distant ab eodem Stipite, sic frater et soror St in
1o gradu, Consobrini, seu liberi fratrum in 2o, hoc filii in 3io, et ita
deinceps. Si vo persona inæqualiter distenta Stipite Communi in eo gradu
se Contingunt, quot remotior distat a Stipite. Unde filia, et frater pa-
tris St Consanguinei in 2o gradu, et si una sit 5ta, alter in 4ta Consent
in 5to. Sic, inter illas n c impedimentum.
Roma. Si Pius V. in Constit Sanctissimus 1596. Statuit, qd de Cetero
in quibuscung dispensationibus Consanguinei 2atis, et affinitatis, exte-
pto Solum 1o gradu, de quo Statim. Sufficiat remotiorem gradum
exprimere circa hæc caute observandum. 2a Regulam, quæ Statuit
ut in linea

ut in linea transversa, gradus remotior ad se trahat ppinquiorem, ñ ita. ēc generalem, ut nulla casuali exceptione. Si enim gradus ppinquior sit 1us gradus vō remotior ñ eat ultra 2um, obreptitia erit dispensatio, sine gradus ppinquioris mentione obtenta. Cum in eo 2o gradu sua Sanctitas nunquem dispensare intendat, ut expresse tractat D. Pius. Dixi Si gradus remotior ñ eat ultra 2um. Si enim exiis, qui vult trahere volent alter esset in primo gradu, alter in 3o, nulla opus ē dispensatione, ut Sanior pars Theologorum docet. 2o. Observ. quod D. Pius statuendo, ut gradus remotior trahat secum ppinquiorem simul statuerit, ut qui in alio ultra 2um gradibus amiserint ppinquiorem, declaratoriae ab Apostolica Sede literas obtinere teneantur, quibus constet dispensationem sine mentione gradus ppinquioris habitam, de subreptionis et obreptionis vitio notari ñ posse.

Dubitabit autem, an ea litera sint necessariō, ut dispensatio valide executioni mandetur? Asserunt aliqui Gallos, sed alii melius negant. Ne timeat scandalum plebis, quia quidquid existimat gradum ppinquiorem debere computari: si tamen etiam in casu scandali prodicta litera ñ petentur, dispensatio ñ desineret ēe valida, ea tamen prudentia litteras requirit pro foro externo, ut ñ solum licite, sed et valide executioni mandetur; namque dispensatio pro foro interno petatur nec ppinquioris gradus expressio, nec litera declaratoria requirunt ut ait Reiffenst. R. 181. Quia tamen in his materiis ois, et quo cunq; scrupuli causa resecanda ē, sollicite ēe debent, qui in tpore mixto dispensationem petunt, ut gradus ppinquior semper exprimatur, idq; ad valorem executionis necessarium censent; observandum deinde in gradu inequali, seu mixto, qui fit uno gradu ex altimo, puta si primus filium sororis sue, v amita fratris sui filiam ducere velit, exprimendum sit, quis sexus sit in primo gradu, an vir, an mulier, quia longe difficilius concedit, ut filius sororis, v fratris in uxorem ducat, amitam, v materteram, quam patruus, aut avunculus sororis, v fratris filiam. Observ. D. Inexprimendo gradu mixto seu inequali, semper inquirendum ēe a gradu magis remoto, sive ppinquior, sive remotior sit.

Consanguinitas

Consanguinitas in quolibet linea recta dirimit Matrimonium.
saltem jure humano. ex Resp Nicol. 1mo juxta multos etiam
saltem jure naturali, saltem Recusa necessitate extrema Conservandi
speciem humanam, quia Concubitum inter ascendentem, et descen-
dentem, refugit ipsa Natura, ut valde indecentem, ut gentes observa-
re naturali dum cura respondum habuerunt, ut patet. ex l. ult. ff.
de Ritu Nupt. Certe obscurum est nullum esse Matrimonium jure natura
in primo gradu, ut inter Patrem, et filiam, aut Matrem, et filium,
quia id exigit reverentia Speciali, suo principio immediate debita.

Consanguinitas in linea Collaterali nam dirimit matrimonium,
quantacat usq ad 4um gradum inclusive. Conc. Lat. 4. Cum ardea
usq ad 7um dirimeret, et quid enim juxta multos jure naturali
in primo gradu, ut inter fratrem, et Sororem extra necessitatem
conservandi, et propagandi genus humanum; quia Conjugium fratris
cum Sorore continet gravem indecentiam, ut patet ex Communi sensu
hominum etiam Gentilium, qui has nuptias abhorruere.

In alijs non solo jure humano cum in 2o gradu possit Papa dispen-
sare. ex Trid Sess 24. C. 5. et infidelium Matrimonium est validum
sint. Ratio autem impedimenti Consanguinitatis et affinitatis est
ob reverentiam, quam ipsi Consanguinei, ipsi sibi mutuo debent
ortum originem ab eodem Stipite, tractum, et Sanguinis Communio-
nem, et ad removendum periculum fornicationis, seu incestus, a
quo valde arcet impotentia Matrimonii secum inundi.

Nota. 1o Consanguinitas inter personas duas pt esse Uplex ex
duplici Capite. 2o dua ex duo Stipites, ulti duo fratres Contra-
ront cum duabus foeminis inter se Consobrinis, liberi ex his duo
bus Conjugijs nati erunt in 2o gradu ex parte patrum, et in 3io.
gradu, et parte matrum, et tum dicent se in 2o et 3io. ex duobus Sti-
pitibus. 3o dua licet Sit unus Stipes, ab eo descendes inter se ma-
trimonia Contraxerunt, ex quibus nati Uplices sunt Consanguini
Cum autem sit Uplex Consanguinitas, tunc et quoq Uplex impedimen
tum, qd exprimi debet in petitione dispensationis. Nota 4o

Nota 2da. Graviter peccaret, qui etiam pl[e]x mortis periculum sine dispensatione absoluta contraheret cum persona consanguinea, v affini in gradu prohibito, et copulam exerceret. Nam cum matrimonium sit nullum, copula esset fornicatio, imo incestus lege naturali prohibitus.

Nota 3tia. Spuriarum duos liberi, ac nepotes contrahunt eadem impedimenta matrimonii interse, et cum legitimis parentum filiis, ac nepotibus, quia hae fundantur in communione sanguinis ejusdem, qui proinde spurijs, ac legitimis communicat.

Nota. Qui forte cum impedimento consanguinitatis, sciente matrimonium contrahere presumpserit, debet ex Conc. Trid. sess. 24. c. 5. segregari ab ea, quam duxit, ab[q] ullatenus consequenda dispensationis. Quanto multo magis, si matrimonium consummare presumpserit, quod si ignorante hoc fecerit, siquidem solemnitates requisitas, ac praesertim proclamationes neglexerit, iisdem subjicitur poenis. Si vero solemnitatibus adhibitis impedimentum aliquod subsse cognoscat, cujus ille probabilem ignorantiam habuit, tum facilius cum eo, et gratis dispensare potuerit. Varia assignant causa, ex quibus Pontifices ab impedimento consanguinitatis, sive affinitatis dispensare consueverunt. Earum vo alia vocant honestas, quia scilicet nullum oratoribus probrum, et dedecus imprimunt. Alia ex apposita ratione vocant infamantes. Causa honestae ad 3m revocantur.

1a. Est angustia loci, cum ppe locus originis adeo angustus, ut ratione seu mulier nullum in eo reperire possit pari secum conditionis, qui nubat, nisi consanguineum, v affinem. Haec clausula n prodest iis qui in gradibus paucis, neq iis, qui urbes Epales incolunt, nisi certum sit eas n excedere Numerum trecentos focolariorum, et in hoc casu exprimi debet qualitas personae, ut sint ex honestis plebeis, qui tanquam causa veniunt verificanda.

Sed quid juris, si oratrix, pari conditionis hominem inveniat, in loco ei vicino, in quo commorat? R. Sanchez L. 8. disp. 19. n. 19. dicit dispensationem habere valetudinem; nam aliquin responderet Papa sub hac conditione, quam tamen n ponit: Dummodo in alio loco vicino patrio suo virum pari conditionis invenire nequeat.

Idq referente -

Dgo referente Sancher a Sac. Card Cong declaratum ē Porro nomine
loci, ab cujus angustiam Concedit ista dispensatio, n̄ intelligendo
Suburbia Civitatis licet aliqn̄ terrum ab ea distent, gravius p̄z Mil-
liane, sive paulo minus distent, licite videat hujusmodi Causam admit-
ti posse pro ut admissam invenimus.

IIda Causa precedenti affinis ē angustia locor originis nrp: et domi-
lii scilicet cum ora ex ix in alium vg: Dioecesin, v̄ in alium Dioece-
sis locum se transtulit, tunc enim exprimit Utrumq locum adeo an-
gustum ē ut in neutro illa reperire possit, hominem ejusdem secum
conditionis, nisi affinem, et consanguineum.

IIIa Causa ē angustia locorum, n̄ quidem simplicitex, sed cum clausu-
la hac; quod ei oratrix extra dictum locum nubere cogeret, dos, qm
ipsa habet, n̄ esset competens, neq sufficiens, ut cum ea reperire posset,
virum, cui juxta Statuſ sui conditionem nubere. Et hoc quidem
clausula n̄ requirit in obiq gradibus, sed tantum in quibusdam ppin-
quioribus, vg: in 2o et 3io, a communi stipite.

IVa Causa ē incompetentia dotis oratricis, quæ in dotata manebit
si sattem idoneam, et statui suo convenientem fortunam n̄ inveniet,
vel saltem idoneam, et statui suo convenientem fortunam n̄ inveniet,
si consanguineo, v̄ affini nubat. Et hæc causa admodum justa ē,
ne puella, si impia manserit incontinentiæ periculum subeat, si vō
inæquali nupserit, miserē vivat, cum inæqualia conjugia tristes esse
ut pauci confrevenint, Caterum nihil inter est, an oratrix dotan
da sit ab eo ipso, cui nubet, an ab alio, qui eam in hujus modi ma
trimonii gratiam dotare velit; ita Conrad. l. VII. C. 2. n. 48. Ubi notatu
digna sunt. 1o. Non vitiari dispensationis Breve etsi dic. qui puel
lam ducere vult dicat se eam dotare velle, cum tamen alius orato
ris gratiam id facturus sit. 2o Dotem, quæ sufficit, ut puella
virum sibi parem ducat in vicinia, vel alio quoniq loco extraneo,
Sed quæ insufficiens ē, ut eadem nubat vivo pari, in ppio loco ori-
ginis merito judicari incompetentem. Idem dicendum, si fœ-
mina dotem quidem habeat, sed adeo litibus involutam, ut ipsam

Sine Studio

Sine Studio vitii Solertiss, et industrii Capaces recuperare, tueri, et Co
servare n̄ possit. Id ipsum potiori jure verum erit, cum hs co
trimonio, cū n̄ aliter extingui pt, quia alia tunc accessit Causa, nps bo
num pacis. Duo hic moventur dubia. Primum ē, an dote Carere Cens
tur puella, quę Satis habet boni, ut viro pacis Conditionis nubat,
n̄ autem ut nubat Consanguineo, v affini, Seu ditiori, aut poten
tiori, qui ejusdem matrias exoptat. Alterum ē, an etiam dotem
n̄ habere dicenda sit, quę nihil de facto possidet, Sed parentes
habent divites.

R. Ad 1um neg: Neque enim in ea ē Eccl̄ intentio, ut faveat pue
lis graduum superiorem ambientibus, Sed tantum easdem liberet a
periculo innocentię, quo inaequalia Conjugia Comitari Soleant in Comod
ubi ius vō liberantę vitiis, nubendę pris Conditionis, et fortunę.

R. Ad alterum. etiam neg Cum Sanioribus juris consultis. Ratio ē,
quia quę divites habent parentes, jus habent eosdem Compellendi
ut doneam dotem juxta facultates Suas Sibi Subministrent, prou
habete l. fin. eod. de dotis promissione. Et pirh, et Sagnan, Aliter
discuendum erit. 1o Si Pater sit quidem dives, Sed plures habeat
filios, quibus praesertim masculis n̄ tantum dari nequeat, quantum dari
bum e filiae, ut hae juxta Statum Suum nubat. Ratio ē, quia Pater
n̄ tenetur puellam Caeteris filiis proponere, imo nec ad aliquando posse
Sine injustitia, unde tunc verum ē filiam dote carere. 2o Si pue
la licet moralem habeat Certitudinem Consegendę dotis, Sive ex te
stamento, Sive aliter aut habeat Se credat, sit tamen boni, n̄ nisi
post longum tempus potiri debeat; ratio ē, quia cum onera Matri
monii, statim ac ipsum Matrimonium incipiant, statim requirit dos
in re praesens, n̄ autem Sufficit futura in Spe.

Vae Causa ē bonum pacis Sive inter Regna, Sive etiam inter pri
vatas familias, gravibus mixtem inimicitiis odiisq Sejunctas, ut pos
diem dissimendas instaurandas, v Confirmandę Causa hoc
equitati Consentanea ē ingnit S. Thomas. Dixi.

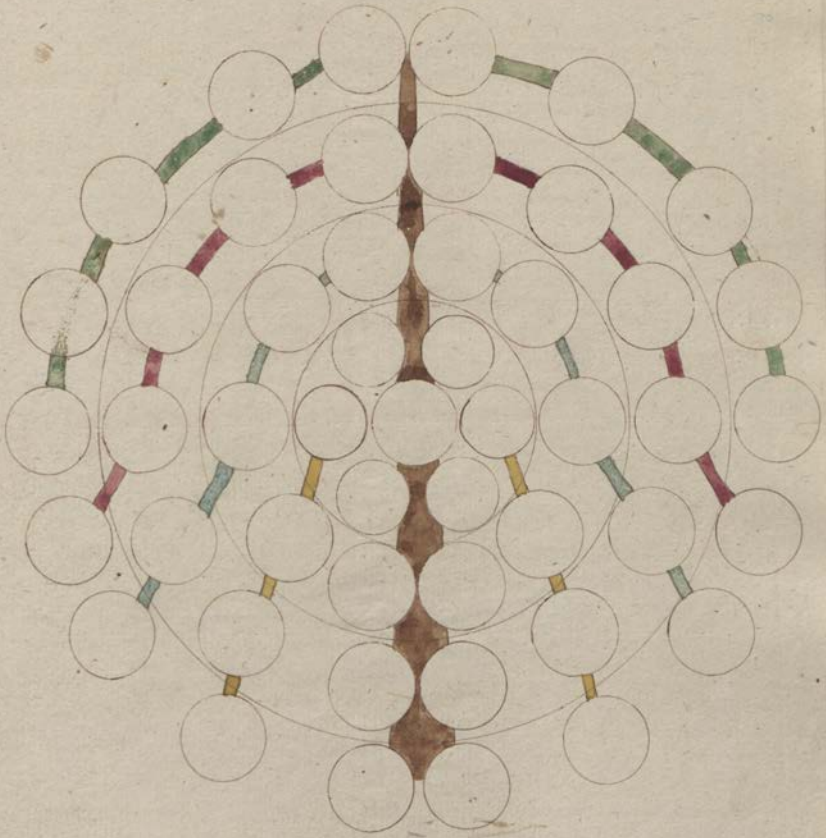

Porro Cum de minoribus jam existentibus agitur necesse est eas coram eo,
ri ad dispensationem delegato in specie, et in genere solum, plene, et lon-
due enter omnino probari per testes Summa dicti minoritis exponentes
jecta qualitate, et Causa minoritatum, hae enim non presumuntur, cum
ul facti. VI.a Causa est etas puellae. Annum XIIum excedentis. Haec
usa sola non sufficit in gradibus proximioribus puta 2.o 3.io et 2.o
fficit tamen in aliis; eo magis, quo puella recessit ab etate ang
qua nubilis ee capit. Ratio est, quia est locus timendi, ne dum haec merito
stituta, aut in suum corpus peccet, aut sine parentum Consensu nubat.
nde dispensationes hujusmodi facilius conceduntur, ac minor ab officia
ibus Curiae Rnae exigit Compositio, quam in aliis Supra expositis Causis.
VII.a Causa est periculum vitae, id est Explicite continget. 1.o Cum puella
ehorate in loco ad littus maris sito, ac postea continuis piratar, et infide
lium incursionibus obnoxio, unde fit, ut neminem, nisi Consanguineum
venire possit, qui secum in eodem loco Comorari velit. 2.o Cum quis comi
il Crimen poena Capitali dignum, quae tamen familia condonare parata
Si hanc, vel illam e Consanguineis ducere velit. Haec causa justa sunt,
nia verum est, ut Cum ejus dispensetur, quia sine gravi incommodo Ecclae
gibus obsequi nequeunt. Locus arboris Consanguinitatis &
IIII.a Causa est periculum Reductionis. Cum Scilicet Oratores Cum Con
anquirent matrimonium inire procurant, ne Haereticos, aut Haeresi
ubjectas ducere cogantur. Atque Causa aequitatem nemo non videt.
IX.a Causa est Conservatio bonorum in eadem familia. Ratio est, quia rei
ublicae bonum exigit, ut locupletes in ea familia Conservantur. Eadem
amen Causa in gradibus propinquioribus non admittitur sine maximis favoribus.
X.a Causa procedenti affinis est Illustris Conservatio familiae, et
o quorum ratione maxime Consentaneum est. Ecclae Sanctae bene merenti,
XI.a Causa est Excellentia meritorum; qui enim de Ecclae Sanctae
emunerari debent, ac decet, ut favoribus hujusmodi alios etiam Ecclae
ad eadem, et similia prosequenda alliciat. Sunt autem haec in Ecclam
erita ab executoribus gratiae dispensationis vivificanda.
XII.a Causa est, Cum oratrix filius ex alio viro pro crealis gravata
est, et Orator eos curam Susceptorum se Spondet. Haec causa

Hæc causa n̄ adeo facile sola q̄ mittit, nisi postq̄m orator donec
vixisse dictis filijs alimenta præstituerit.

XIII.ª Causa è, cum contrahentes ex certis rationabilibus causis mo-
tus &c. et hæc dispensationum species sine causa vocat, n.q̄ od ei causa
exprimat, sed quia oratores eandem causam Pontifici exponere
debet executori aperire n̄ tenent, unde nec is eam rem ad examen vocare
exigere debet, n̄ obstante clausula, diligenter informeſi, prout judicauerit
fuit. Causæ infamantes 5.ª recensent ab eodem Pyrrho, cæg ad has
reduci possent. I.ª Si cum parte ob inimicias in colloquijs, et tota
agendi ratione familiaritatem, seclusa tamen copula, vicinia, co-
dalum dederunt, adeo, ut nisi amba conjungantur, futurum sit ut quem
neminem inveniat, nisi cui nubere possit. II.ª Si cum partium fami-
litas consq̄ progressa è, ut prolem habuerint. III.ª Si cum parte
licet consanguinea, vel affinea matrimonium contraxerunt, nec jam a
se invicem sine gravi scandalo, aut dispendio possunt separari. In his
autem casibus examinendum è, an partes impedimentum ante nuptias
cognoscerent, an duntaxat cognoverint, post matrimonium contra-
ctum, an statim ac ejus notitiam habuerint, ab ill. concubitu cessarint,
abstinuerint, an eo fine precaverint, aut inimia usa fuerint familiaritate,
nec facilius apostolicæ sedem flecterent, et optatam dispensationem obtinerent.
Sumopere igitur rescriptos apostolicos executores examinare, et scrutari de-
bent, ac preces veritate nitantur.

V.ª Crimen. Duo crimina præter raptum inficiant matrimonium,
primum è homicidium, quo duo ex prævia conspiratione, etsi alter
brevi adulterio conjugem alterius occidunt, sive per se, sive per alios
physice, v moralitèr, consilio, suasione, imperio, ex intentione, postea
trimonium inter se ineundi. C. I. de Conversione infidelium, v quo post
missum adulterium occidit, et si sine prævia conspiratione conjux unus
ab altero adultero, ex intentione contrahendi matrimonium, cum
superstite conjuge, licet nolente, et ignorante C. de
eo, quod fit &c. Nec sent, an uxor, an vir occidat.
Homicidium autem patratum sine intentione adeundi matrimonium
quia jura exprimunt.

Dan die

Idem dic de tentata, sed ñ perfecta cede, quia requirit mortis machinatio efficax, et perfecta cum leges illi sint poenales, ideoq Stricte interpretationis. Secundum è adulterium sic commissum, ut adulterio ante, ñ post adulterium, quatum è de se matrimonium ineat viva ñ Comparte, ñ saltem promittant, se ipsi uxoa illa mortua, C. ult de eo qui duxit, ve. Ad hoc autem necesse è 1o. Ut adulterium sit Consumatum, et quidem ut tale a utroq commissum. 2o. Ut promissio facta sit bene posse matrimonii, sive ante ad, sive post admissum adulterium, et ab altera recepta, ñ tamen mutua, nec juxta multas ut sit sincera. At valet matrimonium inter adulteros, post mortem Conjugis, nisi alterutra ejus machinatus fuerit, ñ dum viveret matrimonium promiserit. Ad hoc impedimentum tollendum ex crimine adulterii, cum matrimonio attentato, ñ cum promissione matrimonii contrahendum hae conditiones requirunt. 1o. Ut Secundum matrimonium vivente 1a uxore Consummatum fuerit. 2o. Ut quo Contrahit cum adultero 1um ejusdem matrimonium cognoscat, alioquin et bona fide sua acusatae excusat. S. C. Veniens hoc tit. Imo ñ tantum inter tales, verum et inter tales, quorum altera post suum Contractum consistere pt, sed et tenetq verus adulter post suum Conjugis mortem eam ducere, qm matrimonii sui nescia coivit, si ei matrimonium sponderit, aut cum ipsa de praesenti contraxerit, et penult. Si tamen quo bona fide Contraxerat, resciso adulterio, et jam Contractum Conjugio, cum eodem maritaliter vivere perrexerit, 3o. Ut matrimonium primum validum sit, hujusmodi impedimentum. Oportet, ut adulterium utringuit formale. Sta juxta Theologi et C. hoc tit. Ubi requiritur ab utrq de ea re mentio fuerit, quia alterq qm de eo non est adulterium. Ita jurisperiti, et Concurrere; nam lex civilis, et Ecclesiastica impedire valuerunt, nequid contra vitam legitimi Conjugis attentaret, atq sola futuri matrimonii promissio, quidm si ejus mortis superveniat ñ probet fundamentum sufficiens metuendi uxoricidii, alioqui haec promissio aboriri adulterio Sectatus pareret impedimentum Criminis, quod falsum è, alibi de vo-

aliud c vō adulterium, qd vivente uxore Comissum ē, ñ satis ind
ad inferendam secundā uxori mortem. Jam vō promissio sive prece
an vō sequate adulterium perinde ē. C. fin hoc tit. Verum. Sup
missio etiam acceptata, ante adulterium retractetē impedimentum
in Contrahit. Sensu vō; Si promissio facta, et acceptata post adulteriu
revocata, Promissio quo ab altero Complice, ñ expresse, ñ implicit
ac virtualiter acceptā ñ fuerit, impedimentum ñ Contrahit, nec
autem acceptatio verbis, aut signis externis manifestari debeat.

VI. Disparitas, Seu Cultus Religionis. Hoc impedimentum inte
personam Baptisatam, et ñ Baptisatam. Deq Solo jure Ecclesiæ
per universalem, et antiquissimam Consuetudinem vim legis hab
tem, ñ tamen ante Sextum Seculum inducto. Ubi valet matrimoniu
personā Catholicæ, cum hæretica, ñ cum apostata baptisato, cum
nullo jure impediri licet prohibitum sit jure Ecclesiastico; imo et natura
Si sit mortale periculum Subversionis. Seclusō tamen periculo
positis Certis Conditionibus secundum Communem Sententiam licitum
ex dispensatione Papæ.

De Matrimonio personā Catholicā cum Catholica Benedictus XIV
l. 6. C. 5. ejusd tract. de Syn. Diocesan. Docet hujusmodi matrimonium
prohiberi ab Ecclā iisdem ferme legibus, Ubiibus Xtiani interdicit,
ne Connubia ineant cum infidelibus. Hujus tamen rei hanc affert
Sententiam, ñ rationem, quod in Privatis Communicant cum hæreticis
Catholici, qui cum iisdem sese matrimonio jungere ñ dubitant, etenim
cum matrimonium unum sit ex 7. Ecclæ Sacramentis, ac Ubi Duo inscitu
tis, idem ē matrimonium cum hæretico Contrahere, ac unum ex eis
Sacramentum, una cum eodem ñ Confiteare, ñ saltem recipere, utrumq
autem et illicitum, et Sacrilegium ēe nemo dubitat.

VII. Vis. Si injuste inferat poenis, vexationibus, minis, quæ metum
gravem incutiant, ad extorquendum Consensum. C. 14. 15. et 18. de Sponsa
Sufficit metus gravis mali, probabiliter imminentis, sive illud sit
grave absolute, sive tantum respective; ad timentem. Aequ enim
notabiliter lædit injuste voluntarium perfectum. Ratio ē impedi
menti, quia hoc est et validum cum natura sua sit indissolubile,

injusta mutua

Injuria nunquam posset tolli, nec possinocens in priorem statum restitui. Dixi metus gravis, nam levis metus, etsi injustus non vitiat C.6. de Spons. quia notabiliter minuit libertatem. 2o Injuste. Nam si metus sit juste incussus ab homine valet matrimonium. ex C. de sponsa, quia fuit sufficienter voluntarium in suo principio. Unde qui Contraxit Sponsalia, Compelli pt metu Censura ad Matrimonium C. Cit. Imo valet etiam si metus juste incussus ab homine privato, ut si Stupratori filiæ sub minas patet intendet se, cum apud judicem delaturum, nisi eam ducat, secus sumctis è cum ocisurum. 3io Ad extorquendum Consensum. Nam metus ob alium finem injuste incussus non vitiat matrimonium, quia talis metus, ut supponitur non est causa matrimonii. Sed ocasio. 4to Aquivis alio. Nam si metus sit a Causa naturali non fronte susceptus, valet matrimonium de quo dicta de metu in Contractu.

5to An preces importunæ, ac sæpius repetito metum justum incutiant, qui sufficiens sit ad informandum Matrimonium? Affirmative. Si cum iis juncta sit reverentia personæ rogantis, vel instantis, seu metus reverentialis, adeoq dua impulsiones concurrant, videlicet hominis authoritas, et precum importunitas.

6to An matrimonium &c

An matrimonium de gravi metu initum subsequenti copula convalescat per cohabitationem validum fiat? R.mo Si post matrimonium ex metu gravi initum in ipsa illa de contrahentium, ab eadem copula sponte & affectu maritali, seu alio matrimonio ex aequo, conjugaliter habitatur, matrimonium stat. Divus Thom. Sum. p. 2. 2. q. 154. Divus Antonius 3. p. tit. 1. c. 3. §. 2. Divus Bonaventura dict. q. 2. num 5. Ratio est quia per copulam maritalem affectu habitam, consentiunt summi pontifices, quod valorem matrimonii in se habitum requirat, & sic copula non sponte sed ex metu habita, subsequitur, & habiliter parit, amplo contra hos Sanchez, negantes simpliciter matrimonium parere quidem aliud actum, sed non matrimonium. Navarrus in Manual. c. 22. n. 89. Sylvius in 4. d. 29. q. 2. a. 2. concl. 3. Et Sanchez lib. 7. de Matrimonio d. 100. n. 6. Et Lessius lib. 2. de Just. c. 5. d. 6. n. 36. Et Lugo de Sacram. d. 23. n. 4. Et Salas 1. 2. tract. 6. d. 3. n. 4. Et Layman lib. 5. tract. 1. c. 2. n. 3. Et Filliucius tom. 1. tract. 9. c. 3. n. 153. Et Reginaldus lib. 29. n. 46. Et Pontius lib. 8. c. 3. n. 3. Et Tamburinus lib. 7. de Matrimonio c. 1. §. 2. n. 2. Et Diana p. 4. tract. 4. r. 3. Et Bonacina de Matrimonio d. 1. q. 2. p. 1. n. 2. Et Hurtado de Matrimonio d. 1. Et Henriquez lib. 12. c. 3. n. 2. Et Trullench lib. 1. c. 3. d. 2. n. 2. Et Leander de Matrimonio d. 1. q. 2. Et Castropalao tom. 3. tract. 3. d. 1. p. 2. Et Coninck de Sacram. d. 41. n. 3. Et Ledesma de Matrimonio q. 45. a. 1. Et Navarrus in Manual. c. 22. n. 89. Et Sylvius in 4. d. 29. q. 2. a. 2. concl. 3. Et Sanchez lib. 7. de Matrimonio d. 100. n. 6. Et Lessius lib. 2. de Just. c. 5. d. 6. n. 36. Et Lugo de Sacram. d. 23. n. 4. Et Salas 1. 2. tract. 6. d. 3. n. 4. Et Layman lib. 5. tract. 1. c. 2. n. 3. Et Filliucius tom. 1. tract. 9. c. 3. n. 153. Et Reginaldus lib. 29. n. 46. Et Pontius lib. 8. c. 3. n. 3. Et Tamburinus lib. 7. de Matrimonio c. 1. §. 2. n. 2. Et Diana p. 4. tract. 4. r. 3. Et Bonacina de Matrimonio d. 1. q. 2. p. 1. n. 2. Et Hurtado de Matrimonio d. 1. Et Henriquez lib. 12. c. 3. n. 2. Et Trullench lib. 1. c. 3. d. 2. n. 2. Et Leander de Matrimonio d. 1. q. 2. Et Castropalao tom. 3. tract. 3. d. 1. p. 2. Et Coninck de Sacram. d. 41. n. 3. Et Ledesma de Matrimonio q. 45. a. 1. Et Navarrus in Manual. c. 22. n. 89. Et Sylvius in 4. d. 29. q. 2. a. 2. concl. 3. Et Sanchez lib. 7. de Matrimonio d. 100. n. 6. Et Lessius lib. 2. de Just. c. 5. d. 6. n. 36. Et Lugo de Sacram. d. 23. n. 4. Et Salas 1. 2. tract. 6. d. 3. n. 4. Et Layman lib. 5. tract. 1. c. 2. n. 3. Et Filliucius tom. 1. tract. 9. c. 3. n. 153. Et Reginaldus lib. 29. n. 46. Et Pontius lib. 8. c. 3. n. 3. Et Tamburinus lib. 7. de Matrimonio c. 1. §. 2. n. 2. Et Diana p. 4. tract. 4. r. 3. Et Bonacina de Matrimonio d. 1. q. 2. p. 1. n. 2. Et Hurtado de Matrimonio d. 1. Et Henriquez lib. 12. c. 3. n. 2. Et Trullench lib. 1. c. 3. d. 2. n. 2. Et Leander de Matrimonio d. 1. q. 2. Et Castropalao tom. 3. tract. 3. d. 1. p. 2. Et Coninck de Sacram. d. 41. n. 3. Et Ledesma de Matrimonio q. 45. a. 1.

VIII. Quo sacer. N.o Dies ornatus, Sabbatum ornatus, & Sacerdotium ornamentum, voluit, Solemne, Castitatis, & legum Caelestium Capitolium conjugium, & de eo ad Ephes. 5. & Gen. 2. Sess. 24. Can. 9.

Et bella ordo hierarchia ornamentum est, ut lege Cabalistica constitutum Anima Cabalistica omnino nullum, & contra ejus scripturae dedecet matrimonium demens, & hujusmodi matrimonium Sacra Ungar. Congregatio irrita semper decrevit, vide apud de Graff. de ord.

IX° Vigamex est vinculum prius et conjugio sive rato tantum sive consummato, quod durante secundum jus divinum, et naturale, non valet, nam in lege nova poligamia non licita non valida est. Cap. secundo de secundis nuptiis. Non potest aliud matrimonium mire, nisi habeat certitudinem moralem de morte conjugis primi. Si post contractas bona fide nuptias secundas dubitet de morte primi conjugis, tenetur quasi primum inquirere veritatem, et interim debito uti potest, et debito reddere, non petendo debitum, sed reddendo, si vero certificatus de morte primi conjugis, tenetur petere debitum, et reddere debitum. Quia neutri licet petere debitum petendo debito, si autem unus tantum dubitet, contrahit, et non potest petere debitum, et debet reddere. Porro sola dubitatio nullorum annorum non sola fama fundat certitudinem moralem sufficientem, sed requiritur testimonium authenticum mortis conjugis, aperto testamento, aut mariti sive conjugis literae, aut alia hujusmodi, quod de jure testimonium non esse reputatur testantium, nomen sine signo.

X° Mone Stat. Sed justitia publica bono stat, et quidam assumta sponsalitia, propinquitate personarum, jure civili, et canonico, indulta provenient, et ex sponsalibus validis, et absolutis, et matrimonio rato non consummato ob publicum bonum non stat eum, si ex sponsalibus orietur matrimonium irritat solum matrimonium sponsum, et consanguineum sponsi in primo gradu, et vicissim ex Trid. Sess. 24 Cap. 3. Idq. etiam si sponsalia fuerint nulla absoluta Cap. sequenti. Quod si etiam si sponsus confessus de Cap. 5 de sponsibus. Si ex matrimonio rato, oriatur irritat ad quartum gradum a finitatis sive Cleri, et Pontificia Bulla 62 approbata Trid. nisi fuerit accessio in novissimo.

Ut impedimentum legi stabili prosternat, sponsalia necesse est ut certa habeant conditiones. 1° ut sint sponsalia validi ex Trid. Sess. 24 Cap. 1 unde semper sponsalia solemni, aut alio quovis impedimento dirimente constricta sponsalia celebrari non mereri, potuit hoc declarata privilegia eis dari non videri nubere, quia sponsalia irrita prudenter reputantur, sequens erat antiquitus, et cap. un. de sponsi.

Obsecs: Si sponsalia sibi invicem familiari clam facta sunt ante vitia adiuncta ne impedimentum publicae honestatis. R. Haec sic quidem impedimentum publicae honestatis: verum non multo sequi sponsalia illa fieri ob dolum sponsi clam quae sit brevi lex aliqua et Cap. 3 differt de spons.

Veniamus ad sponsalia maime indigna Missa aut indifferenti Patre sed prohibentur tamen similia. Sic ad impedimentum publicae honestatis ex offensione quae nuptiis Patronus praeferat. Sabet ab ea quae sponsalia dicatur impedimentum, nam minus quae publicantur. Sacra canonis tangens. Aliquo modi sunt omnia impedimenta dirimentia:

vel 3. ad quartum gradum in clusive in linea consanguinitatis della Lorsi per affinitatem consanguinitatis. Quod in hac parte non fuit correctum. Doctrina Capitulo Solutis circa nos ad secundum gradum in Austria, et per Canonem Sexti Cap. [illegible]

Hale 3a Affinitate & gradus eo quo modo quo supra in consanguinitate &c. hoc impedimentum est solum juris humani ecclesiastici multi fraudes huius regula. Quia omnes Deales bene instituta facilia communia absque ecclesiae hoc nocumentum, et per Ex. 3. & 4. lib. 4. de nupt. Soare Tab. matrimonium dela 2a Copula nec stricta Aut consanguinei conjugis non dirimit matrimonium huius non tamen facultate habenda re ejus mutuans principaliter huius jure quam 2 copulatorum non figit. Qui cognovit 6. 4. Consanguinei conjugis affines inferens Cap 2o de consang.

Si filius copulam habeat cum Bertha, ipse & quidam soboles nomen sumat Bertha, nec possit ducere matrimonium cum filiam non repugnat Bertha habilitat. Idem dicendum de Bertha respectu consanguineorum filii ejus hoc affinitas non parit affinitatem. Ejus soboles est filium filii Bertha personam copulae. Si licet affinem consanguinei Bertha, ut ejus filii consanguinei, per hoc prohibit Bertha consanguinei affinis ut dantur. Dofa de causa filius & si Bertha consanguineas quae non possit ejus tamen affines vg. uxorem fratris Bertha defuncti. Dofa post Bertha mortem ducere potest Sanchez lib 7. ut autem cognoscatur gradus in qua personae sibi sunt affines, animadvertendum debet affinitatem sicut & consanguinitatem distingui lineam & gradu. Lineae sunt duae personae quae principium affinitatis. Sunt eg. pater & mater sunt principium consanguinitatis unius sibi in consanguinitate. Lineae est ordo, seu series personarum quae sibi sunt affines & hae in linea recta ascendente descendente. Recta est linea consanguinei sunt, qui ejusdem stipitis a quo descendunt. Qui in eadem linea consanguinei sunt, qui eandem stipitem copulam habuerunt. affines vero in linea transversa sunt qui ejusdem stipitis aperta inter personas consanguinei sunt. Affines 2o. sibi sunt affines sui consanguinei in quam libet in 2o gradu affinem esse. Qui copulam habuit cum consanguinea sua in quo ipsa consanguinea est. Affinitas oritur ex copula carnali lam ex illicita quam habetur, per fornicationem, adulterium incestum, sacrilegium, quam ex licita, quae habetur, ex legitimo matrimonio vera. Quamvis tamen dissentiunt Doctores affinitas ex copula legitima profundescendi dirimat matrimonium vel 3o. ad quartum gradum inclusive. Si ne in aliud impedimentum ad gradum non excedat in assimilato ordo ex copula licita.

Ita etiam de Canda 2 copula illicita non operatur in primo & secundo gradu; nihil autem interest an persona ex qua copula secuta amovenda affinitatis parit copula habita cum persona dormiente, Canda ignorante, vel vigilante, quia hoc ad generationem sufficiens est, Silvest. si habeatur cum persona, hominem.

Affinitas matrimonio superveniens, cum contracto non dirimit matrimonium, Silvest. Sotus. Sylvest. Sotus. Navarr. Medina. Conradus, Medina. Sotus. Navarr. Conradus, Sotus. Navarr. Medina. Conradus, Sotus. Navarr. Medina. Conradus, Sotus. Navarr. Medina

aliquid innovandi altra ut, quod ab Bala Statutum est, circa Sponsalia & matrimonia, seq. ordinat. S. Cong.nis apud Sanchez lib. 3 disp. C. N. Doriel n. 3. hujusmodi potestatem in eos Summo Pontifici adeo displicuit per Suam veniversalem legem novum impedimentum dirimens matrimonium apponere prout seq. in aliquo casu prohibeat, ne liceat quibuscumque personas matrimonium contrahere, sinullo Clerico ut contra Suam prohibitionem contractum sit irritum quem admodum adnotarunt Alex. de Nevo & Calderinus in Cap. Sua. de Spon. aliiq. Sola prohibitio sine decreto irritante producit talem effectum ut peccet contrahens contra ordinem Ecclesiae, sed non dirimens matrimonium: Ita etiam tamen Episcopi possunt eadem Severissimis premis, illorum refrenari, & prohibere qui contra interdictum matrimonium contrahere praesumpserint, quod Deus committitur libertate & jus commune infringat, Dicel n. 3. & 4. & 11. nec contra Sponsalia & matrimonia seq. annullandi & irritandi; Gandav. n. 11. docet quod a tradita regula non: obsta a Cong. deinceps constituta ignoratis quae probabat juri communi aut Decretorum sit contraria.

A Pbl. Dn. Episcopus, & per se, & per alios Sacerdotes eadem Sacerdotes deputandos, & ab eis assistit, tam in Suprema Parochiali in tota Dioecesi, idem est de Vicario Episcopali, & ab Dn. Parochis demittis, & locis debent, esse simul praesentes ad hoc ut intelligant, quid agatur, quia requiritur talis praesentia ad effect. ut sciat veritatem matrimonii; at non ob est valor matrimonii saepe dictus finis decreti, qui sett ut tale matrimonium coram alio Sacerdote non valeat matrimonium quod coram Parocho, & duobus testibus, & alio Sacerdote Parochiae celebratum est, quia illi interdicitur, Coram Parocho alterius matrimonium celebrare sine licentia Parochi matrimonium illi interdicitur, Coram Parocho alterius matrimonium celebrare sine licentia Parochi de eorum domicilio, qui non potest legaliter nisi Sacerdotem Coram S. Cong. Praeterlamen penam qui coram Parocho invalidi, vel irregulari, vel declaravit gravem, & nullum provocantium in Salam, cujus ille pertenuit Sanctissimo nisi irrationabiliter contradicent, Haec pro Sacerdotibus.

Hospitia Dn. Seu domum multo sub valtram Sufficient qui libere habitare valeat, nam multi exigimur a Domino, & Famuli. Cum alio Parocho digno, ut: Parocho ejusdem habitationis sub pol. 5 qui nullibi possit habere debet contrahere coram Parocho loci, in quo verberetur, cum contrahente, quia non habitat Sit eorum proprius Parochus, & Trid. Sess. 24. Cap. 1. ubi Parochi per omnium subditi liberi, ac domestici, nisi prius diligenter inquisitione delata, ab eo licentiam fuerint adhuc contrahendi, & reordinarium ubi Conc. Trid. promulgatum fuit, ut Mollandia, & dispensatione valet matrimonium, Catholicorum, & praesentia Parochi Contrahentium, nec alterius Parochus nec vicarius juris Supremi, & si neque ad hoc gravi poenam adire pro adveniri modo ad hoc gaudet, sollum duo testes sufficient declarandi S. Cong.

Quae aut Traditionem impotentia perpetua aut ratione rei impediti, Quae impotentia perpetua absoluta dirimit matrimonium respectu omnium, respectu Solumque respectu illius personae ad quam est.

Dico 2o Impotentia temporalis nullo jure irritat matrimonium C. B. de frigidis. Quia cum possit esse ad est materia sufficiens. Contractus sive quia non est impotentia matrimonium praedicens perpetua, an temporalis Sit non licet matrimonium ineire; Quia aliquis valet prout nullo tali dissolvamentum Sine necessitate. Quod si quis contractum cum aliqua conjugibus Concedatur tricennium experientiae ut adhibitis mediis possibilibus, et possibilis conentur tollere impotentiam quae completo si defecit impotentia nullum matrimonium Cap. 3. de frigid. Illi Si bona fide contraxerunt, sed permittendo ut simul permaneant, ut prolem et Sacra Quod in talibus debet, modo omnino abesse periculum incontinentiae. Quod vero ab eis Sensus Si alterutrum per Sepa separari debent, Sed Si Separatione facta vir, deprehenderit postea Si mulier alteri nupserit, quia vere erat Dissolutum Cum impotentia fuerit tantum temporalis. Porro conjux laborans impotentia tantum respectu alterius potest aliud ducere, Sensus si sed Si absoluta talis perpetua; Vir autem Solutus praedimus morbi, valide potest contrahere cum alia, quia habet veram potentiam ad copulam, generationi aptam, quamvis morbo tamen impeditam et probabiliter nunquam perficiat in actum reducendam.

Dico 3o Impotentia quavis Superveniens ad matrimonium rato et consummato, illud non dissolvit. Quia validum fuit, nec dissolvi potest, nisi consummato per professionem Religiosam vel dispensationem Papae. Quae Sane autem conjugi potest, dare jus petendi debitum morbo impotentiam aptam, modo periculum mortis non afferant. Quia tenetur ex justitia debitum reddere non Sunt impotentes. Quae per se loquendo Contrahere possunt, Secundum Sed qui in ipso fuit pravebit. Si autem Sed in ista casu alterum matrimonium Secundum aliquem Sedum Contrahere quo facto alterum matrimonium Secundum aliquem Sedum Contrahere prohibentur quamvis forte alicui.

De Raptu.

De Raptu. Nullum potest Consistere matrimonium inter raptum et raptam, stante praedicto raptu Consentiente quamdiu manet impotestatem raptoris. Si rapta, a raptore Separata et in loco tuto libero constituta valet matrimonium ita decernit Trid. Sess. 24. ubi ipso facto communicationem et alias poenas Statuit in raptores et omnes qui auxilium favorem vel consilium praestiterint. Circa quae nota.

1. Rapta Si violenter abducta, foemina de loco in locum matrimonii causa, Si libidinis exercendae causa Duplex est raptus Species simul quam personae invita pervim abducitur, altera quae abducitur personis Consentiens, sed in vitio parentibus et Curatoribus. Sub quorum tutela est. Secundum mutat tantum primus raptus, et simplex dirimentem. Dicta Sed voluit illum esse raptum essentialem raptore separata et in loco tuto libero constituta non adhuc dijudicatur ut rectificata parentibus.

Sed ita Q. Refert, an quis possit per aliquem rapiat, et Reg jur. 12. in 6. Q. non sufficit si femina virtute rapiat, quia leges prohibitum procurat, non comprehendit autem quae rapitur inuita, quales sunt hic capti nisi clare exprimat, lega 5.

Quod probat, in impedimentis dirimentibus I. Ex Papa quidem dispensare potest, in impedimentis juris naturae dirimentibus, qualis sit error, amentia, consanguinitas in gradibus primo tribus, secundo transversis, affinitas in primo gradu, ligamen impotentiae, et semina multos affinitas in primo gradu, ligamen voti, quia Christus Salvator per dictam potestatem non dedit ut possit aliquis dispensare

II. In aliis impedimentis quae solo jure Canonico dirimunt, solus Papa et quos Canones, sibi reservarunt dispensare potest, quam nemo dispensare potest in lege superiori nisi hoc ei concedatur. Impedimenta autem sunt a lege Divina, vel consuetudine universali, ut aetas, ligamen, disparitas cultus, et alia: quae in legibus quorumdam locorum ex malitia hominum frequenti usu effici possent, dispensare potest ex consuetudine legitima prodicta vel consensu tacito Papae, ob necessitatem spiritualem. Nec sufficit quod vir uxorem leprosam, vel furiosam, vel impotentem ducat, quia non

Nota. In revalidatione matrimonii si maluerint uti quod Pastilat. impedimenti ignora si de matrimonii nullitate contraxerat ut alter scripserit Rom. aliquis, tum in casu viri, dubi, praesertim Opus consulendus

2no 3tio Requiritur aequalorum dispensationis 2. requiritur tum ad consensum Sit vitra, & subsistat dum concedatur, tum ut in petitione nihil omittatur, quod ex usu & stylus Curiae exigunt, nihil relicturus verisimile quod dispensationi saltem nullo modo, aut non nisi cum certa conditione & limitatione, dari aliquem dispensatio effet, obreptitia & subreptitia ideoq; nulla defectum, ex suis in dispensante visse dicta de leg.

2uo 1mo Quomodo convalidanda sit matrimonium invalidum. 1. Si nullatenus primum coram Parocho & duobus saltem testibus nisi secunda ob defectum, de quo non sit periculum, vel aliquando immolestari, tum ex latitia pueri fiat validum. Secundum multos sufficit, quod sublato impedimento secum de mutuo consentiant, me Parocho, & testibus, vel testes & duos, declarabilibus in praedictam nullum grave incommodum, aut scandalum timeatur, quia sufficit, si vero multitudo sit notoria & periculum sit ne molestent, sublato impedimento novum consensum praebeant, est Gravis Parocho, & testibus, quia tum urget ratio decreti Trid. nam alias non posset, publice constare de praebenda validitate matrimonii. Imo si impedimentum possit occulte, a duobus testibus, omnia ratione majoribus, sed si sanctum, tum quoad se nova praesentia Parochi & testium quia lex Trid. id ad bonum pacem aliter cessat, probato impedimento non possit impedire nec dum aliud contrahere vel si convalidatio effet cupita:

2do Si matrimonium sit nullum ex defectu consensus interni, ut sit validum debet uterq; novum consensum elicere, dum prior fuit nullus, & habet multum de consensu & clerici, reprimi: quia si quum prioris consensus non sufficit, dum sit signum sanctae fidei, consensus hic quo potest sufficere copula affecta maritali facta, ex cap. de eis. Qui si matrimonium, & vel ibum ex defectu separ. juncti, quia hic fuit error qui facit impedimentum, & consensus, secundus multos ut fiat validum satis est, si ille consensus nove alicui, quod aliquo modo declarius exprimat, ut si crederet copulam affectu conjugali, quia in hoc casu ambo, contrahentes sunt, personae legitimae ad contrahendum, & consensus juncti partis fuit verus, supponitur permanere, habitualiter ut petit non retractatus & moraliter, nam putat valere matrimonium & comparatum habet vel conjugem petere, ideoq; consensus conjugale debitum &c. in praedictam casu est gravis culpa, consensum renovet, si non timeatur scandalum vel grave periculum aut incommodum.

3tio Si matrimonium fuerit nullum ob quod vis aliud impedimentum dirimens, ut fiat validum necesse est, 1mo ut obtineatur dispensatio si agatur de secundo gradu mixto inaequali, vel tertio pari mixto aequali, de tertio inaequali, de primo, vel secundo pari, de primo inaequali, ut uterq; conjux novum consensum praebeat & alterius praesentia, quae subreptitia fuit nullius dum fuerit inhabilis & celebret matrimonium illegitimum, quare obtenta dispensatione si nullum sit periculum gravis in comprobandi nullitatis comparti, scilicet defectu, consensus & generis dum sine manifestatione, & sine periculo sua nullitatis, consentiat, consentiat vel renovet

Imo non nisi propria nomine considerunt, sed provide renovat, priorem in validum, sicut tamen prioris confessus, ut potest invalidi, confirmatio, & elaborio non sufficiat, sunde in literis dispensationis addidit.

Appendix

De quibus, & quatenus Episcopi possint dispensationes matrimoniales

Articulus I.

Unde, & quomodo obtenta Romæ dispensatio. Impedimenta omnia, Ratio juris solum de facto Constitutis a Pontifice Romano posse relaxari. Ratio est, quia per quas causas vel naturaliter peccatum, etiam dissolvi potest, hæc quidem in hac facta, aliquin nemo dispensare potest. Hinc Episcopi dispensare posse in impedimentis. 1° Conditionis. 2° Cognationis humi Spiritualis, humi legalis humi etiam carnalis, excepto tamen primo gradu, & quidem tota ejusdem illius, & primo linea transversa, gradu in recta ascendente, & descendente nullatenus. Dispensandi in impedimento 3° Criminis. 4° Disparitatis cultus. 5° non Solitæ etiam Solemnis. 6° Clandestinitatis. 7° Raptus, in aliis vero quæ jure publico 8° Divino naturali, & Divino matrimonium dirimant, dispensare nequit propter rationem contrariam.

Dubia pro consequendis dispensationibus oratum esse tribunal Romæ. Sacra Pœnitentiaria. Cancellaria. Penitentiaria potiuntur, & concedit beneficia & dispensatio pro solo foro interiori pro omnibus & solis impedimentis occultis, sive impedientibus, sive dirimentibus, quæ ad contrahendum matrimonium, quando ad removendum in contracto, & copulato matrimonium, quæ ad removendum in contracto, & copulato matrimonium humi Consanguinitatis humi affinitatis, & copulæ illicitæ non impedimentis humi Spiritualis inquibus jam humi aliquis copulæ sint, numquam dispensat pœnitentiaria, & contra hæc nunc. Bene Sumatrimonium contractum. Et pœnitentiaria dispensat revalidandum dispensat in casibus prolatis primum & ultimum nunc consanguinitatis gradum & affinitatis, modo non sit linea recta, & publici sint, potest pœnitentiaria matrimonia in id nullibi contracta revalidare quando nullitas proveniat ex causa subreptionis & obreptionis occultæ illi tantum ad Cancellaria, & Pœnitentiam, prolongatas & falsitas conditionis in ratione præsentis aquæ quæ tamen non in Cancellaria. Ita Synod. Ancyrana, quæ non in his casibus illum dispensat, nisi omnia pœnitentiaria rorum. Hi duo ordines pœnitentiarii in medio in primo & gemino alio gradu ambo consanguinitatis & affinitatis copula licita matrimonium dispensare concessit, & Pœnitentiaria dispensat in primo & linea & gradu linea recta perfecta & illicita copula, ubi nullus Pœnitentiaria nisi omnino, sacerdotium est, & si cognoscitur abuso, & abolito, & tribus & quatuor personarum non est, necessarium dicta Cancellaria, & Pœnitentiaria non exprimuntur vera dispensationem nominatorum.

& cognomina &c. Sed fiat Solum vg: cujus Dotis & literæ &c. &c. nec alio ibidem &c. Secundum, & sequendo, aut tale aliud omnia gratis expediuntur.

Datarie expediuntur dispensationes pro foro externo, ibivera dispensandum nomina eorum q. Diœcesis, & Diœceses experimentur, in supplicis dispensatio expediatur in forma pauperum. Solvendo sunt ejusdem taxæ; pecuniaria non modica, quæ impiis videtur a Rom. Pontifice applicari. Olim fuisse tribunal, pro externo foro Romæ erectum Datariæ absolutorium, ut scribit Soleati, non tamen fuisse eum locum, neq. ab illo fuisse officialibus expediendas dispensationes omnes pro foro externo requisitas, & Rom. in Datariæ quidem officium minoris gradus vocantur omnes &c. solæ expediuntur dispensationes, nec in remotioribus gradibus de caet. in quarto & in tertio & in quarto pluribus consanguineitatis, petuntur, sive ab uno, sive a diversis subjectibus provenerint, vel vero omnes &c. solæ quæ pro tertio, & secundo, sive uno, sive duobus, subjectibus provenient recipiendæ sunt, expediuntur in cancellaria. Quadruplum petuntur in affinitatis primo gradu &c. secundo, & tertio & deinceps in primo & contanguineitatis, vel affinitatis gradu, in quo omnes expediuntur & solæ in prolecturæ brevium & rescriptorum.

Sunt vero quædam impedimenta, quæ dirimunt & gaudent in alterutro, latum exprimendum: Ita in alio, dirimunt & sunt exprimenda &c. ipsum impedimentum, & quo, petitur dispensatio, vide &c. in specie propositi debet &c. exprimi & una eadem supplicatione debent impedimenta omnia de matrimonium volatia; quæ debent teneantur in qui contrahunt, idem enim est subjectus cum qui fuit copulati. Si impedimentum unum consanguineitatis vg: publicum, & alterum vero putat occultum, occultum hujus impedimentum publicum in datarie, & cancellaria exprimi debet ad impetrandam pro foro externo dispensationem, ultimum vg vero tam occultum quam publicum primi tenetur in foro conscientiæ ad primum debet, non quidem ut hoc impedimentum publicum relatum sit ad examinem, an & qua conditione dispensatum debeat. Non inde est autem an prius pro foro externo in datarie petatur dispensatio, an primum in pœnitentiaria, prout testis Reifenstuel, in appendice ad tom. 5. de Matrim. S. Cong. quam quam si dispensatio prius in pœnitentiaria petatur, citissime melius, ut prius ad pœnitentiariam recurratur, ne in utilis & quidem, & multis semper, optimatur dispensatio a Dataria.

Tertio. Si copulatio in dispensationis causam allegetur absque testibus præmeditum est, an habita fuerit sub spe dispensationis, sufficiat obtinere a Rom. morito causum est, ne quis ex fraude & commentum reperiat ex pendulo & hac spes si etiam est, ad unius partis necessario ad hunc primum &c. est juxta Cotrad.

Quarto. Si dispensatio petatur post matrimonium jam actum, necessario exprimenda an partes, vel earum una &c. id enim adhuc latendum est in foro.

Si prol. [illegible] dispensationis, & [illegible] variant in [illegible] Theologi, alii non ita dispensationem [illegible] putant, alii vero [illegible] compluriu[illegible] pegant, ut [illegible] Rotae quibus expressam [illegible] Sac. Cong. decisionem refert, & alij omnes Rom. Canon.

Circa 2am limitatam [illegible] primi Gradus, & mixti impliciti, scil. Soli. Quia enim [illegible] Suppliatio[illegible] [illegible] etiam Gradus progressivus sive aequalis, [illegible] Gradus distantia, Ratio est quia quo [illegible] magis remotus sive aequalis, [illegible] affinitate servari possunt jura. Curia Stylus, & communis Doctorum opinio, 2os Primi debet [illegible] & copulata [illegible] & illicita oriatur, [illegible] dispensatio super primo & secundo gradu, quia [illegible] nec [illegible] [illegible] intelligatur, ap[illegible] affinitate, [illegible] honestas publica. Hoc enim [illegible] [illegible] amota sit copula licita [illegible] & primitur & [illegible] dispensatur, quo ipso quoad primitur, affinitatem & copula illicita oriatur, [illegible] sit [illegible] & [illegible] & [illegible] [illegible] [illegible]

aut etiam Simplici confessario, cui poenitens aperiat suam confessionem
& ab majoribus Labe Dapiendi efficiantur, ne ipse poenitens à proprio fa-
mine lue & illud ad dispensationis executionem ad Curiam vel Capitulum Ecclesiae
last etiam ad confessarium non Curiae aut Capitulum mittantur quippe
habent difficultates & dominis praesertim Religiosis mandantes
eum habent difficultates & dominis praesertim Religiosis mandantes
Breviaria Poenitentiarii aequipollent, ut & Prostolen Congregationis Offi-
cii. Porro praeter majoras poenitentiarios, qui semper ad Cardinalis Protec-
tum subordinati, singulis tribus dominis Basilicis Constituti sunt Poeni-
tentiarii qui minores vocantur. Pp. vaticana S.P. Lateranensis Sancta Maria
Maiore S.P. Franciscani Reformati & Liberiani seu S. Marcum majorem
& S. Dominicum Scribi autem Apostolici vel amicum vel aliquod supremi pro-
tectoris aut Dominorum facilius est ad ipsum immediate majorem poenitentiarium
Salutio pijus Epistola portetur.

Illi post in dispensationibus à Palatio Confessi, quae Submittitur dis-
pensationis petitur, à Palatio, Supplex libello dirigentur ad Papam
Epistola inscripti his magis verbis, Beatissime Pater & Dominus Noster
Scripto sit ad Summum Pontif. Si petitio in forma pauperum dispensationis
petitur, Pro hac eorum paupertate fidem faciens de Dat. Ejus Ordinarius
vicarius non. qui eam ad opus Datam transmittat.

Articulus II.

De Executione Dispensationis

Dispensatio vero est a poenitentiaria & a Palatio una cum brevi diversa
habet executores, prima quidem confessarius. Secunda vero Apostolici, Vi-
cecancellarius, Sextum Decanus, Rota ad Confessarium alterum Dispensatio ad
cum appositis poenitentiaria de verbis his inscribitur verbis. Pro foro vero
& Confessionis Theologis magistris & Doctoribus Doctoris ad approbatis
aborum, per laborum & strictum poenitentiae eligendo & missa Scripta
Spatiabiter deputato, mihi vero supplicanti & impetrantis & quidem reddi-
tali: ut ad eum in his quae Juniori Confessario & Juniori quando, morum
facere, possint, tuto, procedatur, casu prius deformes, & ad reformam & partes de-
plicabimus, quae absque difficultate habent. Nam emolumenta exigunt dis-
sulae Quarum absolutio necessaria est, ut Confessarius & Scriptum vadat
ad hoc & aequalter.

Dispensato vero Doctori non ergo sufficiunt ut quis sit, & licentiatus
in Theologia aut jure Canonico aut utroque, Professor & Doctor
in Theologia aut jure Canonico aut utroque, & ut de errore Communi Doctor & alibi
in jure Canonico & ut regula Cancellariae sit, & ut de errore Communi Doctor & alibi
notum, & ut magister in Religione sua appellatur, nisi vero ad magistrum
& Doctoratus gradum in minoribus absque his sit vocatus, unde & his casibus
dispensatio sua frustratoria effectu.

Dat Semel quid. Licitum esse poenitenti ab uno confessario ad alium recurrere, modo non ea sit me, vel talem inveniat, aut ora plures minus, qui libidinose vel aegre ipsi velit eiam confessionis sua propriae expendere aspectu seu omissione peccatorum.

Ex Quia Credendum esse poenitentis assertioni suae in foro poenitentiae confitetur nec de libertate sua abuti possit, testes, nec ullius confessarii aperiendi, prout ex ipsorum poenitentiarii resultat declarat. Quod si confessarius aliunde novit rem non ita esse, ut a poenitente dispensationem sequi non debet, nisi forte ob graviorem confessionem reiterandam. Quo in casu quid faciendum docent Theologi, agendo de sigilli obligatione.

Secunda Clausula est hoc: Audita prius paenitentis culpabili confessione super eo, ut dolor petatur, sufficiat, quia a posteriori confessione committi possit aperiendi confessarium recurrendi &c. autorem, id q. verum est ait Sto. Th. D. 20. etiam si dispensatio concedenda esset in materia gravi nullum poenitenti debitum sigilli, pulsa in irregularitate orta ex defectu notabili. Constat quod tamen haec lex Tit. de Cler. Disp. Cap. 27. Confessionem non necessario requirit sed hoc ut dispensatio valide ac cautione mandetur. Sed absit ut in materia tanti momenti pars minus tuta propter meram probabilitatem teneatur.

Tertia Clausula est: Subjecta causa ratione peccandi &c. quo per barbitrum, Stranl. poenitentem nec ante absolutionem, nec ante dispensandum esse gravem habitus peccandi voluntariam quidem de facto, nec sufficiat actum de facto animo & corde de eo videri antecedentem &c. poen.

Quarta Clausula est in quinta de gravi. poenitentia quae gravem confessarii distinctionem & personarum. Nota de gravedine ait Nav. p. 88. possit tamen jejunium esse per se levissimum. Semel quolibet Sabbatho non ea sit me, vel talem inveniat, aut ora plures minus, qui libidinose vel aegre ipsi velit eiam confessionis sua propriae expendere aspectu seu omissione peccatorum. Ex Quia Credendum esse poenitentis assertioni suae in foro poenitentiae confitetur nec de libertate sua abuti possit, testes, nec ullius confessarii aperiendi, prout ex ipsorum poenitentiarii resultat declarat. Quod si confessarius aliunde novit rem non ita esse, ut a poenitente dispensationem sequi non debet, nisi forte ob graviorem confessionem reiterandam. Quo in casu quid faciendum docent Theologi, agendo de sigilli obligatione.

Secunda Clausula est hoc: Audita prius paenitentis culpabili confessione super eo, ut dolor petatur, sufficiat, quia a posteriori confessione committi possit aperiendi confessarium recurrendi &c. autorem, id q. verum est ait Sto. Th. D. 20. etiam si dispensatio concedenda esset in materia gravi nullum poenitenti debitum sigilli, pulsa in irregularitate orta ex defectu notabili. Constat quod tamen haec lex Tit. de Cler. Disp. Cap. 27. Confessionem non necessario requirit sed hoc ut dispensatio valide ac cautione mandetur. Sed absit ut in materia tanti momenti pars minus tuta propter meram probabilitatem teneatur.

Tertia Clausula est: Subjecta causa ratione peccandi &c. quo per barbitrum, Stranl. poenitentem nec ante absolutionem, nec ante dispensandum esse gravem habitus peccandi voluntariam quidem de facto, nec sufficiat actum de facto animo & corde de eo videri antecedentem &c. poen.

Quarta Clausula est in quinta de gravi. poenitentia quae gravem confessarii distinctionem & personarum. Nota de gravedine ait Nav. p. 88. possit tamen jejunium esse per se levissimum. Semel quolibet

Dat Semel quid. Licitum esse poenitenti ab uno confessario ad alium recurrere, modo non ea sit me, vel talem inveniat, aut ora plures minus, qui libidinose vel aegre ipsi velit eiam confessionis sua propriae expendere aspectu seu omissione peccatorum.

Ex Quia Credendum esse poenitentis assertioni suae in foro poenitentiae confitetur nec de libertate sua abuti possit, testes, nec ullius confessarii aperiendi, prout ex ipsorum poenitentiarii resultat declarat. Quod si confessarius aliunde novit rem non ita esse, ut a poenitente dispensationem sequi non debet, nisi forte ob graviorem confessionem reiterandam. Quo in casu quid faciendum docent Theologi, agendo de sigilli obligatione.

Secunda Clausula est hoc: Audita prius paenitentis culpabili confessione super eo, ut dolor petatur, sufficiat, quia a posteriori confessione committi possit aperiendi confessarium recurrendi &c. autorem, id q. verum est ait Sto. Th. D. 20. etiam si dispensatio concedenda esset in materia gravi nullum poenitenti debitum sigilli, pulsa in irregularitate orta ex defectu notabili. Constat quod tamen haec lex Tit. de Cler. Disp. Cap. 27. Confessionem non necessario requirit sed hoc ut dispensatio valide ac cautione mandetur. Sed absit ut in materia tanti momenti pars minus tuta propter meram probabilitatem teneatur.

Tertia Clausula est: Subjecta causa ratione peccandi &c. quo per barbitrum, Stranl. poenitentem nec ante absolutionem, nec ante dispensandum esse gravem habitus peccandi voluntariam quidem de facto, nec sufficiat actum de facto animo & corde de eo videri antecedentem &c. poen.

Quarta Clausula est in quinta de gravi. poenitentia quae gravem confessarii distinctionem & personarum. Nota de gravedine ait Nav. p. 88. possit tamen jejunium esse per se levissimum. Semel quolibet

mende hoc mostrua confessionis omnes a confessario poenitente imponendum
est, & monendi sint a confessario avelis dispensationem omnino
ad contrahendum matrimonium effectum. Confessor inde cognoscat teneatur vota
Deo facta aliter vel commutationem facere aut mandare in alia poenitentia
opera, necessum est, ut confessarius prater mandatum confessionem alia
poenitentia imponat, poenitentia opera
Dominus ipse deus sed de huiusmodi pluralis numero communiter, debent
tis operis tam diu durare intelligit, ne gravetur poenitens. Porrocha pieta
omnibus vivis existit. Quibus tria sequuntur. 1° obligationem praedictorum
operum ad eos solum spectare. 2° orator contrahit & semel impletum matrimo
nium. Quia non antea separatur. 3° dispensatio & sublato alterius mortem
Conjugis. Commutationis tunc. Cessare praedictas singulas clerici vero
personas poenitentiis parcet. Quare omnes obligatio proli. 2° Clerum ha
beant a poenitentiis vel ab Statutis, non autem voti religionis impletione
Cujus promissa relaxationem ut potest perpetuo perpetuare. Sed debet pro
nitentia. 3° Item adhuc praeciatur, ut in tali opera poenitentia quadam sint
etiam quae poenitens praestare facile tendatur. Quidam ab praetor no
dispositis spiritualis opera alia imponi debent. Quae singulis debitis impleantur
Hoc autem 1° facilioria & utiliora, praestantior debent. eg. Rectio Psal
lidiana brevis, brevis consideratio dominicae aliquod charitatis opus impe
rimus juxta vires, fortunae & Statuum poenitentis, & si dispensatio debet
rum debet esse religionis inter poenitentis opera a confessario praescribenda qua
facere teneatur in memoriam voti. Si dispensatus ad tempus sit impensis habenda
Statutis religionis quam voverat dum professionis fit pars, aut tres ordi
nibus quamvis Sed adhi possunt opera quidam quibus non satisfacit
Tertia Clausula &c. & alicui ejusmodi quae jurisdictionem impetrantes
hac Clausula generalis &c. & sub aliter etiam non percepta, ejusdem
ut sit poenitens in forpoenitentia dispensandus alia pauperis confessario de
claret, & quidem ad praefatam relationem alienae boni denigrate fame & Statutum
aliave simplicia teneatur, hoc ei prius praestare a confessario, praeter speciales
poenitentias de quibus mox dictum est.
Sexta Clausula &c. Item modo impedimentum sit aliquam & hoc ad
dicto sine quo non dispensat poenitentiaria & juxta quam semper est pru
dentes observandi. Quando autem & quo tempore impedimenta debeant
judicari colligere ac videre in tract de Censibus.
Septima &c. Aliud est canonicum impedimentum non obstat, inde
particulatio impedimento Sive occulto, sive publico dicto sint, non sed ad
spiritualem poenitentiariam recurrendum &c. pro quibus quidem ut quidem
dio non quis priores impedimenti mentiana facta ab eadem poenitentiario facta
impetrabit.

pro publico auleam, et significetur eidem parles impedimento, hoc levari a
foro. Dataria dispensetur sola ad cautelam.

Abbas, seu habitu[s] Canonicorum regularium, post premissa non obstantibus
quibus indicatur confessarius non solitus prefata impedimenta, et alias quo
poenitentiaria super his sumi, ad executionem gratiam deferre possit.

Nona hab. ut. matrimonium servata forma Concilii Trid. contrahere &
in eo remanere licita valeat, et hab. privilegium omnia facultatis de licentia ordinarii
denunciationibus, coram parocho et duobus testibus contrahere & matrimonio ubi aut
nunquam impedimento legali fuisset, ad eo ut proles inde oriturum prolegitima
habenda sit.

Decima: in foro conscientiae et in casu secreto, Sacramentali Confessione tantum
quo verba deferre dicitur Innoc. contra Sanches forum Conscientiae, deque gratia
ipsa non petenda in tribunal alia quae gratiae, aut confessario deferri non possit.

Undecima: ita quod hujusmodi absolutio & dispensatio in foro judiciali nullatenus
suffragaretur, imo si forte in mandatum de remittendo jubilaeum super gratia
poenitentiae in foro, non suffragaretur, et eo tunc ad talentum recurrere
esset, quam quoad si poenitens maritalis foret absolutus, sine sententia,
non petuerit, ut quicquo coram foro dispensatus fuerit.

Duodecima: ad prohibitos secretis. Si sic quam primum morabitur
fieri poterit.

Decima tertia: negotium ad Ordinarium rabbinatus, quod si restituat habitis
prorsendes libere, suffragentur. Et sic nunquam eis in foro fori suffragentur
quidquam minoris, videretur, poenitens, qui habet gratiae, sibi restituit, vellet
quidquam minoris, et si graviter peccaret, excommunicationem latam in eumdem contra
interim, &. Si graviter peccaret, excommunicationem latam in eumdem contra
rius sibi orationes recitantur, semper valeret dispensatio vel semel & ultimo
executione mandata.

Eodem Clausulis iisdem verbis, et apponatur in rescriptis ad remanendum
in contracto cum differentia, quibus dam ad providendum apponendis.

Prima est. a quibus censuris sententiis & poenis quod sic dicti poeni
tent. sive de jure communi, sive ex speciali concessione Legis, ab ordinario
Nuncii quam in curia generali.

Secunda: est. minima si confessione, sacramentali de mal. quod libet mandat
ad libitum tuum, Nuncium, inde per huiusmodi mandat. ad remittendum, praedicta confessori
jungi debet, et melius ad eum mandat. ejungitur.

Sexta est. Separatio fieri non possit, absq. scandalo, & exhortationem dein
contumacia timore gravi.

Quarta) ut. ut dicta matrimonia nulla declarentur. matrimonii priores contendunt cor.
rorata & ut supra

Quinta est. matrimonium inferre denuo. Sexta promissis non obstan
tibus contrahere, ut est. Sine. parocho, et testibus ad eo tamen ut poenitens et
dicti contrahere, ut dictum, prave praviam eo quo foro ait. Modum, modo
debiti. Confessionis, et dilationem
Quandoquidem remanentia aperte impugnari nescia, aliquam
formam ordinis ad rescripti gratia non deberet.

Si omnibus maturo mondo rationis & prudentis confessarius post dolorem formam solitam absolutionem a censuris & peccatis gravibus apostolica auctoritate qua valet verbis, quae ad primum libros mutato fuit ordinis est. sic. dimittatur quae nomine Sedis auctoritate apostolica sibi concessa poenitentiae tribunal impedimento dispensat.

Articulus III^us

Quid in impedimentis matrimonii possint Episcopi.

Ordinarium potestatem dispensandi in quibusdam impedimentis matrimonialibus diximus Episcopis communiter calculo Doctores denegare. Eppo ait Bonacina disp. 2 de Sep. Cap. 2 Punct. 3 Quinimo Sacra urbis congregationi Concilii Sac. & Clementinam proposita anno 1602 Episcopi non semel praeter ipsum sint, quam facultatem impedimenta dirimentia publico quod obtinet, matrimonia contrahendi, etiam si gravis urgeat illud contrahendi necessitas.

Hoc praesupposito quatuor regulas a Sanchezio Theologo & Canonistis communiter omnes, quae Episcopi matrimonium legitimum contractum inter fideles conjugales petentes solemnizare, ut Matrimonia Sua ecclesiastica sanctione firmata habeant, quae ea impedimenta dirimentia, & prohibentia sint, quae dispensationis ministerium Episcopis concessum sit, quae ea, quibus non obstantibus ea dispensationis facultate matrimonium contrahi possint, & consummari debeat, matrimonium nec tunc vero dispensare possunt, in casu voto, vel mutuo habitus docent Sanchez, Suarez, Laymann &c. alii.

Regula 1^a Possunt Episcopi in contractu dispensare ab impedimentis publicis quae sequenti tantum stante, & fuit consuetudine hujus loci servanda sed subsequentes, si ut matrimonium bona fide seu sine praevia impedimenti cognitione contractum fuerit &c. ut fuerit consummatum, & ut partes sine novi simul scandalo & periculo superari non possint &c. ut partes pro impio non possint reduci ad lapsum, quod legatum &c. ut ab illis per quos habitus impedimenta in quo dispensatio agitur non constiterit, si vero aliqua adsit, aut plures impedimenta diversi generis dispensationem in forma paupertatis apud Sedem Romanam procedunt.

Regula 2^a Possunt aliquando Episcopi extraordinaria potestate uti Summi Pontifices voluntate in aliquo casu rite facta & probata ab impedimentis dirimentibus, modo omnes dispensationis conditiones adsint, quae in tali casu a jure requiruntur non est in dispensationem Sedi Apostolicae reservatum.

Si omnibus maturo mondo rationis & prudentis confessarius post dolorem formam solitam absolutionem a censuris & peccatis gravibus apostolica auctoritate qua valet verbis, quae ad primum libros mutato fuit ordinis est. sic. dimittatur quae nomine Sedis auctoritate apostolica sibi concessa poenitentiae tribunal impedimento dispensat.

Articulus III^us

Quid in impedimentis matrimonii possint Episcopi.

Ordinarium potestatem dispensandi in quibusdam impedimentis matrimonialibus diximus Episcopis communiter calculo Doctores denegare. Eppo ait Bonacina disp. 2 de Sep. Cap. 2 Punct. 3 Quinimo Sacra urbis congregationi Concilii Sac. & Clementinam proposita anno 1602 Episcopi non semel praeter ipsum sint, quam facultatem impedimenta dirimentia publico quod obtinet, matrimonia contrahendi, etiam si gravis urgeat illud contrahendi necessitas.

Hoc praesupposito quatuor regulas a Sanchezio Theologo & Canonistis communiter omnes, quae Episcopi matrimonium legitimum contractum inter fideles conjugales petentes solemnizare, ut Matrimonia Sua ecclesiastica sanctione firmata habeant, quae ea impedimenta dirimentia, & prohibentia sint, quae dispensationis ministerium Episcopis concessum sit, quae ea, quibus non obstantibus ea dispensationis facultate matrimonium contrahi possint, & consummari debeat, matrimonium nec tunc vero dispensare possunt, in casu voto, vel mutuo habitus docent Sanchez, Suarez, Laymann &c. alii.

Regula 1^a Possunt Episcopi in contractu dispensare ab impedimentis publicis quae sequenti tantum stante, & fuit consuetudine hujus loci servanda sed subsequentes, si ut matrimonium bona fide seu sine praevia impedimenti cognitione contractum fuerit &c. ut fuerit consummatum, & ut partes sine novi simul scandalo & periculo superari non possint &c. ut partes pro impio non possint reduci ad lapsum, quod legatum &c. ut ab illis per quos habitus impedimenta in quo dispensatio agitur non constiterit, si vero aliqua adsit, aut plures impedimenta diversi generis dispensationem in forma paupertatis apud Sedem Romanam procedunt.

Regula 2^a Possunt aliquando Episcopi extraordinaria potestate uti Summi Pontifices voluntate in aliquo casu rite facta & probata ab impedimentis dirimentibus, modo omnes dispensationis conditiones adsint, quae in tali casu a jure requiruntur non est in dispensationem Sedi Apostolicae reservatum.

Dico in impedimentis juris nati matrimonium dirimentibus v impedientibus non Papa nec Episcopus dispensare possunt. ut Sunt. Sequentes

Errando [illegible] in tribus primus simul impedimenta.
In gradu primo mixtae linea recta.

P. Ger. Hom. de Latina filiae quia non sunt mi jure nati, nec Deus Calb
habent dd. il potestatem. Declaratio vero dispensare possit in impedimentis juris
Calbus dd. il potestatem. Declaratio vero dispensare possit in impedimentis juris
Calbus publicis potest a Conc. Trid. Sess 24 can 3 & C. Communi Calbitorum
& sic ordinario solus Papa in his dispensare potest. P. Ger. quia Solus
Supremus est Caput Ecclesiae visibile & juris Positivi Calbus Superior, aliam in voto
plenum constituit. Four prole. Il Sacerdos Episcopus dispensare possit in impedimentis
solum impedientibus. Respondet Sponsalitius, in quibus nec Papa dispensare
potest. P. Ger. quia obligatio juris nati & dispensati effet in prejudicium Alterius.
Potest tamen aliquando, sed de legitima causa. Declaratio illam esse veritatem
& difficultatem in P. Ger. Et est corporalis Calbitis per pedes & rationis ingre-
dientis P. G. quia Papa illam sibi reservavit, nisi voluisset dubium vide
Card. de Lugo. Quest. 1. Over N. 1. mi Pe si nati contracta jam matrimonio
modo me ad palogamum debitum sic eligam quod ad simulatum & consensum Spiritualem
matrimonio contrahi. Superemanentia filia dicendum, communiter authore Spondet
quia vere nati sunt Spirabiles ab Episcopo si convalidari, quia de generali Concessione
Provinciali potest tamen ex quo semi juris dictionis necessaria, non vero valor
Carie potest dispensare P. Ger. & in impedimentis omnibus dirimentibus post
matrimonium jam contractum nisi in quibusdam Casibus juris obbl. Et Card.
matrimonium de Papa delegationis expressa vel tacita v sanctissimus sua Calb
& in casu dubio, v magna necessitate. Four quia bonum Calb ac fidelium
id exigit. Papa dispensare potest valide & me ratione quia vel Supremus legis
Calbus, sed non licite, quia non agit nec fidelis dispensator magistratuum
Dei. Episcopus non valido nec licite potest dispensare & me legitima causa
quia non est Superior legis, ad revalidandum matrimonium. Suplendum est
quod pro illius valore se finit Hp. Consensus validus. Nunc Consanguinitas
in quolibet gradu linea recta, & proximo transversa item secundum mutuo
affinitas in primo gradu linea recta in his non dispensatur potest a papa.
R. & In impedimentis solo jure Consanguinitatis intra gradus, dispensare potest
Solus Papa. Sed non Epi. Conc. Suromendo, id q. saltem ordinario loquendo, quamvis quia
Potest dispensare in impedimentis occultis post matrimonium contractum
sit publice ad Superiorem videre &c.

Matrimonium secundigenitorum.

R. Si dispensatio petatur in gradu consanguinitatis v assimilatis profun-
et terno tunc conficiatur arbor genealogica de qua in Facultate Sibi tale Sponsalis
coram Parocho testibus ratificata habere pro arbor consulta primi qui
dam testetur ad minus duo omnia exceptione majores qui & nomina Sabbati
bunt. Sigillo munitis. Quae parochus pro dispensatione Sabmittat cum Sup-
plicibus literis. Recomendatio ordinario & in Supplicibus expromatur Supplicum Nomen
& Cognomen Loci manentis, dicti, &c.

2° Si dispensatio petatur pro foro Solum interno, arbor consentiendi per Confessarium conficienda, & forinsecus submittenda, quare ad nutum Confessarius providebit ut extra confessionem maiores difficultates, bona dilect. consentiendi sig. extenta, & confessione licentia negotium particulari, neq; ibi ultra procedi mandum. 3° Si gillum Sigillum Sacramentale. Consulitur autem ejusmodi Supplex libellus tacito primario loco & Supplicem sed agendum nomine filio 4° Supplicantes antegressum contrahant loco Cultu, & alibi publico primo coram Parocho duobus admissis testibus idoneis condescendum, de libero utriusq; consensu & Parochus ejusmodi testium authentium conservet, gradibus affinitatis in quibus dispensatio petitur, modo denuo firmata. 5° Parochus Sponsos matrimonio non copulet, partem non Catholicam ad ducat Catholicam dispensabiliter tamen adornato, obtinenda. 6° Si prorsus recipiatur pro Consummatorio, Parochus causam transmittat ejusdem loci Ordinario Sponsi & Sponsae ejusdem dijudicare. 7° Indispensationibus Papalibus obtinendis &c ab aula augustissima Romana scribendi licentia qua obtenta causa transmittatur, sub Secretissimo Papali protectione Romam. 8° Si simplex confessionis ordinarius 9° Si profectus vero in loco sive sit Parochialis Papalis dispensatio semper requirenda ad ordinarium. Imo ut supra

Petens Dispensationem sicuti modo

Excellentissime, Illustrissime ac Rme Antistes, ô Præsul Dne Dne mihi Colendissime gratiosissime Patrone!

Humillime exponit Excellentiæ vestræ proparte devote Supplicantis Caji, ex Parochia N.N. qui vidua trina promulgatione coram testibus, facie Eccle, ppriog Parocho copulatlle duxerat viduam Laliam prioris sui uxoris Consanguineam et quidem bona fide matrimonio mitum ee; Demum Conscientiæ stimulo motus animadvertens 2° gradu mixto 1°. impedimentum matrimonii subee. Interim ut in publicum Scandalum evitare possit, me Parochum N.N. Consulens Supplicat dolens sui facti, idcirco absolvi, ac dispensari volens: ut Excellentiæ vestræ dispositionis, ac dispensationis providentiâ exponere audeam quare Eccle vestræ humillime supplicans ut super his deoportuno remedio auctoritate Apostolica providere dignetur

Contraversia 1a Matrimonii.

Matrimonium, Ephesi 5. v. 32. verum, et proprie dictum Sacramentum novæ legis à Xto Dño institutum, contra hæreticos.

Probat ex Scriptura Matth 19. v. 6. Quod Deus conjunxit, homo non separet. Et Symbolum, seu Signum externum videlicet: Conjunctionem externam viri cum fœmina à Deo institutum vinculo adeo indissolubili, ut nulla de causa ab homine sejungi possit. Atque eadem Conjunctio evecta est, etiam a Xto ad significandum illius cum Ecclâ Conjunctionem, non solum per naturæ consortitatem, sed quomodo Xtus toti humano genti jungitur, sed etiam per Spiritualem Charitatem, qua ut Sponsus Suæ Sponsam complectitur. Ephes 5. v. 32. Sacramentum hoc magnum est, ego autem dico in Xto, et Ecclâ. Habet etiam hæc conjunctio sibi infallibiliter annexam gratiam, eamq explicat Apost 1a Timoth 2. v. 15. Quod replicem contra quæstionem, quod sine gratia in Matrimonio evitari haud possint. Salvabit inquit. Conjugem per filiorum generationem, si permanserit in fide et dilectione et sanctificatione cum sobrietate. Contra perfidiam odium immoderatum, et intemperantiam, quod omnia sufficiunt, ad rationem Sacramenti, et legitimam, et Christianam, quæ omnia sufficienter habet Matrimonium.

Probat IIda Rationes id quod habet requisita necessaria, et sufficientia ad veram propriam et dictam Sacramentum, et verum Sacramentum. Sed Matrimonium Fidelium habet omnia requisita necessaria, et sufficientia ubi demonstrabuntur

Objectiones Scripturæ. Multa sunt in Scriptura, quæ significant rem Sacram ut Sol Xtus Ecclesiam, quamvis sint propria Regnum Coelorum, et tamen non sunt Sacramenta: ergo nec Matrimonium hîc significat connubium Xti cum Ecclesia N. E. Dispositio, et, quia illa propria non sunt assumpta, à Deo ad illam rem significationem, nec habet annexam gratiam. Matrimonium autem hæc omnia habet.

IIda Scriptura non dicit, quando Matrimonium a Xto fuit institutum. 2. N. C. Nam Scriptura etiam non dicit Sanctionem Baptismi institutæ sit ante ejus resurrectionem Xti. 2da Na. Nam plures Patres docent Xtum instituisse Matrimonium Sacramentum, quando in Cana mystice interfuit. Joan 2. v. 2. ubi alii placet Nunc quando Matth 19. v. 6. dixit Quod Deus conjunxit quorum ne separet. Quibus Christus restituit Matrimonii indissolubilitatem, atque congruebat ut Christus restituat, qui fuit auctor Matrimonii.

Obj 2

Obj 2a Rat. 1e Matrimonium addit Deo significabat conjunctionem Xti cum Ecclesia et tamen non fuit sacramentum, gō nec Matrimonium fidelium.
R. Dot. significabat imperfecte remote et secundum naturam confer mihi ad C. Infecte proxime et secundum conjunctionem per gratiam spiritualem N. 3m Sacramenta Novae legis operantur quod significant: sed Matrimonium in gerali quod significat gō R. Dm. quod significant gratiam. C. Quod significant specialiter tantum. N. Sacramentum cum Matrimonii ita representat unionem cum Ecclesia Xti, ut simul producat gratiam, qua conjuges Christi vera hujus mirabilis unionis Imago, ac mutuo et diligant sicut Christus et Ecclesia 4m Verum Sacramentum in jugnat cum sacramento ordinis. gō et R. Dm. secundum Se. N. C. Praecepto Ecclesiae C.

Contraversia 2a ejusdem super eo

Matrimonium inter Christianos semel valide contractum consummatum est indissolubile, quo ad vinculum in omni casu, nisi per mortem contra. Jacob. Schismaticos aut falso et alios recentiores sectatores.

Probat. Scripturae Mar. 10 v 4 Illis Pharisaeis dicentibus Moyses permisit libellum scribere et dimittere. respondit ad duritiam cordis vestri scripsit vobis hoc mandatum istud. Adhuc autem Creatur Masculum et foeminam fecit eos Deus Propter hoc relinquet homo Patrem suum et Matrem suam et adhaerebit ad uxorem suam et erunt duo in carne una: itaq jam non sunt duo, sed una caro. Quod ergo Deus conjunxit homo non separet. Et in Domo iterum Discipuli ejus de eodem interrogabant. et ait illis Quicunq dimiserit uxorem suam et aliam duxerit adulterium committit. Super eum et S. Lucae 16. vijo Omnis qui dimiserit uxorem suam et alteram ducit moechatur et qui dimissam a viro ducit moechatur. Similiter S. Paulus Rom. 7 v 2 Mulier quae habet virum alligata est legi viro autem mortuo fuerit vir ejus soluta est a lege viri. Igitur vivente viro vocabit adultera, si fuerit cum alio viro. Idem repetit 1 Cor 7 v 10 his autem qui Matrimonio conjuncti praecipio non ego sed Dominus uxorem a viro non discedere, quod si discesserit manere innuptam aut viro suo reconciliari, et vir uxorem non dimittat. Ergo Matrimonium semel contractum valide, consummatum absolute et sine ulla exceptione est indissolubile, cum Xtus ipse apud Duos Evangelistas et Paul. indubitanter Christ. absolute sine ulla ipse apud Duos Evangelistas et Paul. indubitanter commissi illud pro nunquam ulla exceptione dicam et alterius alterius parte manente indissolubile.

Probat 2o Ratione Matrimonii ꝑ sui institutione fuit indissolubile teste Adamo
Gen. 2 v 24 Hoc nunc os ex ossibus meis et caro de carne mea quamobrem re
linquet homo patrem suum et matrem et adherebit uxori suæ et erunt duo
in carne una. Sed hanc indissolubilitatem ab Adamo tantum ad Xpm promul
gatam Xtus in lege Evangelica confirmabit. Matth 19. v 6 dicens itaq; jam
non sunt duo sed una caro quod Deus conjunxit homo non separet. Et illico
Replicantibus Judæis Libellum repudii a Moise permissum assignabit Xtus
v 8. Moses ad duritiam cordis vestri permisit vobis dimittere uxores vestras
ab initio autem non fuit sic. Ergo Xtus Manifeste ostendit id Matrimo
nium a prima sui institutione fuisse indissolubile, ac deinceps etiam
in lege Evangelica debere observari unum esse Scelus omnino libello more
Judaico Mosaico dimittere v 9.

2. Script Matth 19 v 9 Quicunq; dimiserit uxorem suam nisi ob fornicatio
nem et aliam duxerit mechatur. Ergo qui dimiserit uxorem suam ob for
nicationem et aliam duxerit mechatur. Ergo ob fornicationem et adul
terium uxoris non mechatur ergo ab fornicatione uxoris dissolvitur
Matrimonium. Eadem ratione viri Solus Solus Matrimonium quo ad vinculum
R. P. D. C Xtus cui hic solum concedit jus ob fornicationem uxoris divortium
ac dimissionem quo ad thorum mimediate cum antea Christus probaverat
Matrimonium ex natura, et prima sui institutione sub esse indissolubile
et universaliter dixit: v 6. Quos Deus conjunxit homo non separet, quomo
do ergo Statum dicat posse dissolvi quo ad vinculum ob fornicationem
apud frequentes Casus et apud alios Evangelistas, ut Marc et Lucam
omittendo prorsus hanc exceptionem Xtus simpliciter asserit esse omnino quo
ad vinculum indissolubile cui assertioni etiam a posse videbatur Pha
risæus utique probabat ꝑ dimissi

Obj II Lex 119 Plures leges Imperatorum, etiam Xtianorum pulla Constantini
Magni Justiniani cavent ad versus indissolubile fœdus Matrimonii ergo et
Xtianos fœdus illud posse dissolvi quoad vinculum
Resp. Leges illas humanas, quamq; graves esse non posse migrare, pronuncianti Civilis Legis
derepudium. IIda Matrimonium Xtianorum Statum posse dissolvi quoad vinculum
ergo, et consummatum. R. N. C. Dist. quia Matrimonium ratum tantum sig
nificat conjunctionem Xti cum Ecclesia, per charitatem, et gratiam, quo
nificat conjunctionem Xti cum Ecclesia per mortalem dissolvi ꝑt. Consumme
conjunctio in membris ejus per peccatum mortalem dissolvi ꝑt. Consumme
matum vero significat unionem Xti cum Ecclesia, per Mortem assequtam
quæ unio prorsus indissolubilis est. IIIda Si vinculum Matrimonii non solveretur
non justa Causa discedente nolentem non esset innocentem implicare adqueo, et pe
riculis gravissimis quod non contingit Evangelio Xti. ergo. R. N. C

Q. N. Q. Potest quis renunciari Conjugi, ut ducat alteram, et sic laqueum evadere. Si autem Conjux nolit dimittere recipere dimissam aut abstinere obrationes certas ut possit fieri reconciliatio orent ambo Deum, ut sanos valeant in commodum divortii

contra versam 2am Quidem

Poligamia simultanea seu plurium simul Uxorum est prohibita Lege naturali et Evangelica. Contra Lutheranos Anabaptistas.

Probo 1m ex Scripta Matth 19 v 8 Moyses ad duritiam cordis vestri permisit vobis dimittere uxores vestras, et initio autem non fuit sic, idest pluralem Legem naturalem, ab adam usq; Abrahamem Mac. 18 vii Levi cum dimisisset uxorem suam, et aliam duxerit ad ulterius commixtionem Sarae. Si ergo pro dimissam uxorem unam in vitam aliam ducere multominus licitum est secundam assumere, et duas simul habere. 2o Cor. 7 v unusquisq; suam uxorem habeat, et unaquæq; suum virum habeat et v 4. Mulieri sui corporis potestatem non habet sed vir. Si mulier habuit ed vir sui corporis potestatem non habet sed mulier Ed. v 10 Præcipio non ego sed Dominus uxorem a viro non discedere, qd si discesserit manere innupta, aut viro suo reconciliari. Demum Rom 7 v 2. Vivente viro vocabitur adultera si fuerit cum alio viro qd nec viro nec mulieri prodest ad alias nuptias.

Probo 2o (ubi supra 1m) Poligamia simultanea de talibus de jure uxoris jure quidem naturali corpus viri et potestatem uxoris. Sicut eodem jure corpus uxoris et in potestate viri potest cum sint quod Thomas dicit 3 part. 2æ Cor 7 v 4. qd quum ad modum uxor sine injustitia corpus suum alteri, quam viro dato tradere in debitum et vir alteri uxori. 3m Ex in lege Evangelica et Matrimonium ad primevam institutionem redigitur Matth 19 v 4. Non legistis quia qui fecit hominem ab initio masculum et fœminam fecit eos et dixit duo, in carne una. Itaq; jam non sunt duo sed una caro. Quod qd Deus conjunxit homo non separet. Quod autem ex initio fuerit Matrimonium unum cum uxore alterum ad hunc vivente, aperte docet Mar. 10 v 11 et Luc 16 v 18 qd

Obj.

dej & descriptura in veteri testamento Abbrahe mo Jacobo, et cane Dovidis pluribus & alijs concessa fuit Poligamia Simultanea, q̃ est in nova lege Deus Dt. & N.C. Jam post diluvium concessit Deus Poligamiam ñ quidem causa procreandi voluptatis, sed ratione multiplicandi & propagandi Dorot Augustl Lb 1o de mun. Cap. 6 cum eum Jam pauci essent cultores vej Dei modum fuit pl. numerositate prolis Dei cultum et conservandi, ubi ad propagandum, qd cui ñ possit consequi per steriles adjungendum, ubi plurimi per missionem plures secundas, et tertias, et ultra ñ solum fuit numerosa sed religio Jam lib in cremonia Hoc autem ratio cessat in nova lege Christi per missionem plurez secundas, et tertias ñ solum fuit numerosa sed religio Jam lib in cremonia Hoc autem ratio cessat in nova lege

IIo Prostatur pa Tim 3 v 2 et 12 solis Episcopis, et Diaconis plurimum prohibuit; q̃ Lajicis plures concessit. & Prostat eum Lorgio Jam tunc de pluribus uxoribus Successione quas clericis in ter dicit Lajis prohibet.

Obj 2 Dalio 1o Poligamia ñ adversatur primario fini matrimonij et propagationi plurimum eum promovet. q̃ nec Legi naali & N.C. Dalio quia licet ñ adversetur primario fini matrimonio repugnat tamen mutuo obsequio Conjugum (remedio Concupiscentiæ) et sacramento. IIo Nulla pt esse dispensatio in Lege naali prohibita Sed Deus dispensavit in Poligamia q̃ ñ est Lege naali prohibita

IIo Nulla pt esse dispensatio in Lege naturali in variabili Vera & Dt. n. IIIo Jregt ñ Christ. ad Bonifacium concessit Cuidam Jure habili. n. IIIo Jregt ñ Christ. ad Bonifacium concessit Cuidam Jure ñ aliam ducere uxorem prima viventq̃ Dt. Jregorius quidem concessisse cuidam Jurenj aliam ducere ad prem. quia cum prioris sit impotens matrimonium cum illa nulla erat nullitas.

Contraversia Ejusdem Ylæ Superca.

Matrimonium Filiorum Familias ñ dirimit reclamatio Parentum

Contra Lubertum Calo Dt

Jam quadragenarius dubit uxores quo probare et Scriptura dicens 26 v 34 duas Hebræas et erant amaritudini offendentes Animum Isac, et Rebecæ

Jam ad Ismaelem, et dubit do Spiritus Isaac et Rebecæ et ibi 28 v 9 Deus Jam ad Ismaelem, et dubit uxorem abij ut quas prius habebat Has uxores accepit Esau haud dubie Parentibus juste ñ invitis per consequens etiam graviter deliquisse consentientibus Isaac, et Rebecca, ea tristarunt Conjugia, timo, et cadem nec tamen Isaac, et Rebecca, ea tristarunt Conjugia, timo, et eadem vera vocat ex simplicitate uxores Jam Jacob 29 v 25 et 28 v 26 Jacob duas uxores Deum unam juxta Consilium Parentum Fratrum sed alias tres, et proter Rem duas Ancillas dubio Parentibus omnino inscijs nec tamen Jacob esse

Sanctissimus Patriarcha ad precipsal si Credidisset, nuptarum esse consensum Parentum Gen. 7 v 15 pariter legimus Sobiam debuisse uxorem in aliena Regione parentibus ignorantibus, nec tamen Angelus Raphael qui eum ipso erat, cum ad monuit ut Parentum consensum expectaret, neq ipse filii Religionis duxit. in quibus Parentibus id facere debemus Matth. 19 v 5 Confirmat primi Parentis effatum: Gen 2 v 24 dicens: dimittet homo Patrem, et matrem et adhærebit uxori suæ.

Probatur 2a Rat. Filiæ familias in electione status, et maxime Matrimonii sunt ipso jure naturæ liberi, ac nemini subjicium &: absq; illis, quæ ad corporis sustentationem, et prolis generationem abhinent, omnes homines pares sunt adeoq; filiæ quoad eum, in his duobus Parentibus subjiciere. Hujus autem ratio est quia quando homo per Matrimonium subjicitur per pactum servitutis perfectissimum est, vel haberi jure plenæ. Sit sui juris. Item quia Conjugium dirigit perpetuam societatem mutuo amore conglutinatam amor autem debet sponte nasci, non imperari ad quem eligit non indigel go

Oo 1o Scriptura Gen 2 v 18 Deut 7 v 3 Jerem 29 v. 6. 1 Cor 7 v 36 Præceptum de Matrimonio filiorum Parentibus potius datur quam filiis. go &c et hic scriptura locis plus non habeti, quam ad Parentes spectare directionem ut filii prudenter Matrimonia ineant. Item verba illa: filiam tuam non dabis filio ejus Canandi videlicet plus non probare quam Parentum posse imperare filio, ut ne contrahat aut filiæ cum quoquo vero ei non placeat contrahere, ne ideo damnandi rei di Contrahere rei di Contractus irritus. IIa Gen 22 v 16 Deut 22 v 29 permittitur arbitrii Patris an stupratæ filiæ suæ accipiat eam in uxorem necne. go &c non esse ad rem nostram. Siquidem inijs locis irritus fore Matrimonium civilium, hoc casu quella et stupratæ inscio Patre matrimonium contrahentis. III Num 30 v. 6 Promissum filiæ Deo factum potest Pater annihilare. ergo Multo magis propinsio nefas hominis facta de conjugio. Ad Legem illam divinam loquendo de filiabus, quæ sunt adhuc in pueritia, sive impuberes, et autem magna disparitas, inter votum puellæ impuberis et Contractum Matrimonialem filiæ familias jam ætate egressæ.

Obj. 2o Pater Ie Patriæ potestati, juxta naturæ impositum &c ad

Mystici

ut nuptiæ tradat filios, et filias; qō R.D.A. Impositum ē absolute, et Simpliciter, N. Cum voluntate, et assensu filiorum filiarum. C. Nam Genes. 24. v. 57. Cum patre, et fratre Rebecca duxit matrimonio ejus Cum procuratore Abraha, quo eam in uxorem Isaaco filio Abraha petebat tractaverunt, dixerunt vocemus puellam, et quæramus ejus voluntatem. III. Matrimonium debet cē Conjunctio talis, ut ejus author Deus ipse haberi possit; Sed matrimonium qō parentibus juste invitis a filio, cum ne igna Conjunctio talis Cum sit peccaminosa. qō R.D.M. Sor. ē Conjunctio talis, ut ejus author talis Deus ipse habe ri possit, quoad ipsam essentiam Sacramenti. N. quo ad voluntatem Contrahentium. III. Exstant Canones, et leges Civiles, quæ jubent Consensum parentum ad Matrimonia filiorum requirendum cē. Ex Canones qui exigunt Consensum parentum intelligendi Sc, ex honestate, et decentia, non ex necessitate Sacramenti, leges pariter Civiles, i Solum ad eundem honestatem, et decentiam observendo, non cente pure abrogata sunt. Contraria Superiora

Sacramentalia, Seu Ceremonia, quibus Ecla Sca Catholica in administratione Sacramentorum uti in quovis Solio cultu divino utile, et honestum licita, et utiles Contra eos nostri temporis Hæreticos.

Probat ex Scriptura Sa ad Cor. II. v. 40. Paulus præcipit: Ca honeste et Secundum ordinem fiant. Ubi Apostolus supponit Cæremonias dari quas cē honestas, ideoq observandas, Sc autem in Ecla aliqua honesta et Secundum ordinem faciendo Circa Consecrationem mysterii. aliqua Circa Sacramentorum administrationem, et quia de illis eodem capite prius multa dixerat: tandem Concludens Citatis verbis: Ca honeste et Secundum ordinem Sacramentorum administrationem caute observe inuit ista. Speciatim de Sacramentorum administratione Sacramenta, et intelligenda cē. Præterea ipse Xtus in multis, quibus actu utitur Ecla docuit. S. Joan. 20. v. 22. Insufflavit in Apostolos Marc. 5. v. 8. Hominem a demone obsessum exorcizavit. ibid. v. 33. Aprehendens mutum in turba, Seorsum misit digitos suos auriculas

In auriculas ejus, et expuens tetigit linguam ejus, et suspiciens in Coelum ingemuit, et ait illi: Ephetha, qd est adaperire. Joan. 9. v. 6. Expuit in terram, et fecit lutum ex sputo, et linivit lutum super oculos Caci. ibid. 12. v. 13. Dnica Palmar. infidens asello turbas cum ramis palmar. ei obviam procedentes. N. Salum n. prohibuit, sed Pharisaeos prohibere volentes compescuit. Luc. 24. 50. Elevatis manibus suis benedixit. s. in dubio signo exteriorem Apostolis. Semundo Actor. 15. v. 29. Novam gentibus Caremoniam Apostoli praescripserunt. Abstinendi a Sanguine, et Suffocato, et olim Abel Genes. 4. v. 4. Praplacito suo obtulit Sacrificium ex adipibus Gregis sui. et Jacob Gen. 28. v. 18. Ethi privatus homo erexit lapidem in titulum fundens oleum de Superius ut Pluna alia silentio praeteream. Sigo hujusmodi Caremonias dici nequeant Superstitiones, qua fronte haeretici apellare audent, frivolas Superstitiones, qd. qm. Christ. Math. 18. v. 17. audire praecipit in Baptismo utatur exorcismis, Sale et aqua signo Crucis etc qd. utatur in aqua lustrali, cujus figuram habemus. Num. 8. v. 7. Lucernis in locis Deo Sacratis. Actor. 20. v. 8. Cera benedicta, de qua Isai. 33. v. 7. Pane ac Aby exemplum Benedicto. Math. 14. v. 19. pluribus aliis. Maxime cum Apo. Solus ita Timoth. 4. v. 4. Asserat omnem Creaturam Dei bona esse etc. Sanctificatur enim per verbum Dei, et Orationem. Hoc e interprete D. Christo et Theophilo actorum in locum. S. Creatura aliqua esset immunda, Sanctificari posset adhibito Signo Crucis, qd. to magis res bona, mundificent Sanctificet.

Probat 2a Ratio Ia Vetula Ceremonia a Deo indicant saltem in genere ita in testimonio Pauli Ia Corint. VI. v. 40. Ca honeste, et secundum ordinem fiant. IIa 2o Cum jubemur praepositis nostris obedire. Bio Ubi religio, ejus partes comendant. qd IIa Per caremonias Ecclesiae defertur Deo Cultus externus, revocant in memoriam mysteria redemptionis nostrae nutritur devotio, augetur reverentia, in Subsequentibus mentis conservatur religio, instituuntur fideles, secernuntur ab haereticis etc qd IIIa Ipsi

IIIe. Ipsi Hæretici, moderni aliquibus in locis adhibent exorcismos in Baptismo conferendo ac eandem Cæremoniam, tum in Eucharistiæ administratione, tum in funerum Oratione, teste Gerardo de morte S. 102. et dum in Sacris suis Orationes suas S. Patres orent, in pileum mutuo murmurant, eodemq; faciem tegant, pluribus in locis prout ipse met vidi.

Objic. Ia Ex Deuteron. 12. v. 32. quod præcipio tibi hoc tantum facito Deo, nec addas quidem nec minuas. ergo Regulæ Cont. 73. non obstat. Argument IIe Matth. 15. v. 8. Deus conqueritur de Judæis, quod cum labiis honorent Deum, cor autem eorum longe sit a Deo. ergo Regulæ non obstat. Calvinus doctrinis et mandatis hominum; ergo Regulæ non obstat. Solut. Argum. IIIe Galat. 5. v. 1. habet, State et nolite iterum jugo servitutis contineri. Ubi Apostolus nullo modo patitur, ut fideles in servitutem redigantur; ergo non licet instituere Cæremonias, quæ obligant Conscientias. Ad. Paulus hic loquitur de servitute Judaica, quæ exercebant illi, ut integra lege, non autem de Conscientia in servitutem redigantur; ergo non licet instituere Cæremonias, quæ obligant Conscientias. Ad. Paulus hic loquitur de servitute Judaica, quæ exercebant illi, ut integra lege, non autem de Conscientia. Nam aliquem idem Apostolus Rom. 13. v. 5. jubet obedientiam legis. Nam aliquem idem Apostolus Rom. 13. v. 5. jubet obedientiam potestatibus solum propter iram, sed et propter Conscientiam.

Objic. 2a. Rat. Ia Christus ad plenum nos instruxit de cultu Dei in generali C. in particulari N. Non enim convenit, ut Deus ipse nobis objiciens agnoscat C. 4. in fine C. 105. 20. Ergo Regulæ non obstat. Solut. Ad. Rationem. Christus ad plenum nos instruxit de cultu Dei in generali C. in particulari N. Non enim convenit, ut Deus ipse nobis objiciens agnoscat C. 4. in fine C. 105. 20. Cultus ergo Regulæ non obstat

Cultus enim Iudaicus, qua talis, hoc est fuit veteris Testamenti principaliter externus; et Corporalis. Noster autem Xtianus principaliter internus, et Spiritualis, a Spiritu fidei, et Charitatis procedens, qui est ipsa gratia novi Testamenti, et ex veteri habens in pte. Siquidem lex vetus, qua talis Servos typus, et umbra nova filios. III°. Denuno adoratio, et osculatio pedum Ami Pontificij et Oremenia detestabilis: qo Ps. Deus stpoe 3. v. 9. S. Quadrato martyri Epo Philadelphie dicit: Ecce faciam illos ut veniant, et adorent ante pedes tuos, et scient quia ego dilexi te. Quod idem plane videtur ce, ac si dixisset, ego efficiam, ut accedant et adorent pedes tuos: in Scriptura enim juxta phrasim hebraicam idem est ante rem aliquam adorare eam, 1a Reg 1°. v. 23. atque 1S. v. 24. Iam vo Si Deo placitum erit ut homines adorent pedes Epporum Philadelphiensis. Quanto magis ipsi acceptum erit, ut Xtiani affectuosio, ad pedes Supremi Cleri interni Epi, nos prosternamus.

Porro hic honor Pontificii habet, non obpriam illius Sanctitatem nec ob gratitudinem ullam, qua ipse pollet pro ut est persona privata, sed ob auctoritatem illam, et potestatem, qm ad to habet; adeog per ipsum et in ipso adorat, et honorat ipse Xtus, cujus personam ille maxime representat.

Tractatus De Censuris, et Irregularitatibus

Caput I^um De Censuris in genere.

Quest. I. Quid est Censura? Est poena Clatica medicinalis privans primario bonis quibusdam spiritualibus ad finem correctionis Culpabilis commissi. Dicitur: poena, quia est poena Superioris Culpam, et Excessum. Clatica, quia Ecclesiastica; quia Ecclesia potestate sola potestate Clavis ligandi, et absolvendi. Est privatio bonorum Spiritualium. Dicit Reginald. lib. 20. sect. 2. num. 6. quia certum est ad veritatem, et veracitatem Nominem spectare; quare Censura est coercitio, qua fidelis non est participatio Bonorum Spiritualium, quae sunt in Ecclesia militante, Sacrificio, Spirituali, et ejus usu: Beneficia, dignitates, Sacramenta, et Indulgentias: nam secundario privat bonis quibusdam bonis temporalibus

puta spiritibus Beneficii & Societate fidelium etiam Civili, sed pertinem ad bonum Spirituale, ut sic sacrum & promptius se Spiritant.

Quotuplex est Censura. Cf Sura P. 2. Jurisdict. in Excomunicatio lus Co
nem, Suspensionem, & Interdictum Cap 20 de verbo Significatione

Quotuplex è Censura. Censura Ia dividit, In Excommunicationem, Suspensionem, et Interdictum C. 20. de Verb. Signific. IIe Alia è a Jure, qua è lege, v Statum perpetuum lata è. Unde in Canonibus, Decretis Pontificum, & Statutis Regni Continet, et alia ab homine, qua fert ab aliquo Singulari superiore per preceptum transito rium, v Sententiam judiciariam; estq v generalis, qua generatim fert in aliquos, et indeterminate, vg: In Clericos, v particularis, qua fert in certum, et determinatam personam.

Censura ajure v cessat morte legislatoris. At Censura ab homine ex diet morte superioris, aut ejus amotione sive niat, antem contrahat, jam Contracta manet post ejus mortem v extollat per absolutio nem. IIIe Alia è late Sententia, qua Contrahit ipso facto, seu sola admissione culpa, absq ulla judicis Sententia. Alia ferenda Sententia qua v Contrahit, nisi accedente Sententia judicis, et vocat Comitato ria, pro quibus Cognoscendis Considerandæ. & hæc verba quibus fert Censura. Censura è late Sententia si adhibeant hi voces: Ipso facto, ipso jure, ex tunc, ex nunc Statim, illico, Continuo, Confestim, late Sententia. etc v si verba sint præsentis temporis. Excomunicatum, incidentem; v præteriti temporis. vg: Excomunicatum se Suspendit, et excomunicatum, Suspensum, Noverit se excomunicatum, Voluntes et Suspensum. Item si verba sint imperativi modi, nec dirigant ad judicem, nec ejus actionem exigant, ut Subjaceat excommunicationi, incidat in Excomunicationem, Maneat Suspensus, interdictus. etc Censura ferenda Sententiæ è, si ferat per verba, quæ judicis actionem exigant, v significent, ut excomunicet, decernimus, et communicandum, Suspendimus. Item si verba sint futuri temporis vg: Excomunicabit v Minatoria, sub pœna excommunicationis, etc nisi ex adjunctis aliud Colligat, v ex aliquibus

v̄ ex aliquibus verbis additis, ut si dicat Sub poena excōmunicationis
Latæ ferendæ &c. In dubio an Censura sit lata, v̄ ferendæ Sententia;
Reg 45. in 6. censenda ē ferendæ, quia pœnis benignior ē interpretatio faciēda.

2 B. Quia nam Culpa requiritur ad Contrahendam Censuram? Ex Com-
ni Sententia v̄ Contrahit saltem Censura totalis, nisi ob Culpam
mortalem externam, contumaciter admissam contra præceptum Eccl.
Hag ad hoc requirit p̄ Culpa mortalis ex C. Nemo. Dixi totalis.
Nam Secundum multos Censura partialis, aut suspensio ab aliqua
actu officii ad breve tempus, item excōmunicatio minor v̄ necessa-
ria gravem Culpam supōnit. 2o. Ut sit externa, etsi quidem mortale
Secundum opus externum, quia Eccl̄a v̄ Iudicat de mere interno
in foro externo C. Ad. de Sim. Item actus peccati debet ē Comple-
tus, ac perfectus in sua Specie morali, et habere eam malitiam,
quæ sub Censura prohibet, quia lex humana v̄ obligat nec operatur
ultra intentionem Superioris verbis expressam cum v̄ aliter p̄ona
tur subditis, v̄ in odiosis, stricta debet ē interpretatio.
Ob eandem rationem requirit effectus completus, quem legislator
intendit, sub Censura prohibere, nisi aliud in lege exprimatur.
Dixi nisi aliud &c. Nam C. t. de hom. in 6. Mandans aliquem occidi
per assassinos, excōmunicatur, licet mors v̄ sequatur; item in Censuris
latis contra facientes v̄ comprehendunt, consulens, mandans,
approbans, nisi exprimatur; quia lex pœnalis, ut pote odiosa v̄
extenditur ultra præcisam verborum significationem. 3io. Ut contra præceptum
Eccl̄æ, et cum aliqua contumacia, nam Censura ē pœna mere
Ecclestica, in obedientiam aliquam in Eccl̄am, aut Superiorem Eccl̄æ
requirens. Ad hanc autem inobedientiam, seu contumaciam
sufficit contemptus virtualis, et interpretativus authoritatis
Eccl̄æ sub pœna præcipientis, qualem habere censetur, qui
sciens præceptum Eccl̄æ anexam habens Censuram, tamen
aliud violat. Hinc ex communi

Hinc ex Communi Sententia ob peccatum mere praeteritum n̄ pt fieri Censura, nisi aliquo modo pendeat in futurum, alioquin Censura n̄ esset Medicinalis, sed mera vindicta.

Excusant 1°. Dso dē, 2°. quonam excusant a Censura gravi? quia Censura n̄ fertur nisi ob transgressionem impotentia moralis; quia Censura n̄ fertur nisi ob transgressionem Culpabilem praecepti Ecclesiastici Contumaciter admissam. Dicpe, si metus gravis directe incuteret in contemptum religionis, aut potestatis Ecclesiasticae ita Communiter. 2°. ignorantia vincibilis etiam Juris Eccl̄ sive ea sit facti, sive juris excusat: quia hoc excusat a Culpabili transgressione legis Ecclesiasticae, ac impedit voluntariam, et Contumaciam circa dcm ignoratum. Secus de ignorantia vincibili, etiam n̄ affectata, si sit crassa, aut supina ex C. 2°. Conf. in 6. Nam ex tali ignorantia peccans virtualiter, deog sufficienter Contumax est. Si tamen Censura lata sit contra scientem consulto, temerario ausu facientem aliquid, vel praesumentem facere, tunc ab ea excusat ob ignorantia etiam vincibilis n̄ affectata, quia prolata verba in rebus odiosis sunt stricte capienda, et alioqui essent inutilia, at affectata ignorantia equiparatur certae Scientiae, et auget Culpam; quia includit intentionem saltem implicitam faciendi id, qd lege prohibetur. Idem Sigis Suspicans, aut dubitans de Censura, vel facto n̄ inquirat, et sic faciat contra legem Contrahit Censuram; quia tunc talis habet satis Contumaciae, et praesumptionis ad talem Censuram, Censetq Censuram, ac legem contemnere.

Sed an probabilis, seu vincibilis ignorantia solius Censurae excusat ab ea Contrahenda? Covarruvias, et alii Doctores, contra alios Culpat ab ea Contrahenda, ita, ut ad Censuram Contrahendam sufficiat, p̄ legem Papalem, aut Canonem universalem late excusare quis Scias, aut Scire possis, ac debeat actionem, vel omissionem, ob quas Censura annexa, ēe ab Ecclā granitur prohibitam, aut praeceptam. Cui Censurae annexa, ēe ab Ecclā granitur prohibitam, aut praeceptam.

Ratio ē, quia hoc ipso, quod quis scit, vel Scire pt, et debet

actionem

et debet actionem aliquam ēē grauitez ab Ecla præceptam, v prohibitam, et tamen libere ponit talem actionem, v omissionem, Sufficienter Contumax ē Ecla, ut merito ab illa puniat per Censuram eidem aptam Contumaciam quippe ad Censuram requisita nihil aliud ē, quam Culpabilis inobedientia Ecla, et virtualis Contemptus Ecla, Cuius reus ē quicūq agit, v omittit aliquid Contra Ecla legem, quam Cognouit, v Cognoscere potuit. Dē etiam Constat dē C. ut animad 20 de Const in 6. Ubi Bonifacius 8us Statuendo Sententias, seu poias per Statuta, quorcunq ordinarios prolatas n ligari ignorantes, facile excipit Sententias, seu poias prolatas per leges Papales, et Canones Universales, ut notat Glossa Statuti. Hoc autem Statuit Pontifex utriusq juris peritissimus ad imitationem juris peritissimi legis Ciuilis. Ratio ē, quia ignorantia juris Communis, et universalis Cæteris paribus minus probabilis ē, minusq excusabilis, quam ignorantia juris priuati. Obiectione quod Contra Sententiam hanc fieri possent, affert et simul dilauit, ac tradit author hoc eodem loco.

III. Quoniā ignorātia modo n sit Crassa, et Supina, excusat a Censura per Statutum particulare lata: habet dē Const in 6. Hæc autem Decretalis ē Constitutiua juris noui, nonnere declaratoria, ut recte colligit Suarez ex verbo Nouimus. Ratio discriminis ē inter has Censuras, et alias a jure latas, quod Censuræ Sacrosanctæ, et Constitutiones universales raro, majori cum maturitate ferendæ, gn per Statuta particularia, ex quibus proinde majora animad pericula oriuntur, nisi illis abriaretur restringendo has poeas ad solos Scientes, et Crasse ignorantes. Porro ignorantia Crassa, hic ē ea, qua quis ignorat id, quod Scire debet, et gd ocs ejusdem Status, et Conditionis Communiter Scient.

2.5. Dodonam Censura ē invalida 2. Nota. Non contrahit

Non contrahit Censuram, quod invalida ē, per se patet, cum nulla
sit: itaq: A Censura nulla ē 1ª nulla ē, cum scilicet ferens Censu-
ram habet jurisdictionē, v̄ eam habet legitime impeditam per ali-
am Censuram, aut Suspensam per legitimam ap̄ellationem ante
sententiam latam absolute, et C. 40. de ap̄ell. Si v̄ō apellatio fiat
post latam Sententiam, v̄ potest contractam Censuram a jure, celeri
Censura, et servari debet. C. 2ª de Sent. excom. in 6. et 3. de ap̄el.
2ª Proditur defectu substantialis judicii, ut aliqua monitio n̄ pre-
cesserit, nam ut Censura ab homine per sententiam particularem
infligenda valide ferat, præcedere debet saltem una monitio
C. 48 de Sent. et ut autem valide ferat, et contrahat Censuram
a jure, v̄ ab homine per sententiam generalem, contra actum fu-
turum, n̄ requirit alia monitio, q̄m promulgatio ipsius legis, v̄ sen-
tentiæ ex C. 20. Idem ē de sententia illativa Censuræ, sed decla-
ratoria tantum, C. de Causa poss. modo prius citata parte, de
crimine juridice constet. 3ª De fectu Culpæ mortalis constat
ex dictis quapte 3. quod si Censura lata sit ob crimen falsum, sed
in judicio legitime probatum, hanc obligare in conscientia docent
S. Antonin. 3ª parte C. 24. et alii. E Contra Suarez, et alii contendunt
eam reipsa n̄ contrahi in foro conscientiæ, et coram Deo. Adunt
tamen damnatum se gerere debere alterius coram aliis, tanquā
Censura affectum: quia sententiæ judicis legitimæ, licet quo ad
eum injuste parere teneat, quantum necessarium ē, ad amoven-
dum scandalum, et tuendam authoritatem Superioris. Mihi
vō videtur n̄ privari participatione communium suffragiorum et ora-
tionum: neq etiam privari aperte affirmat ultra Dictor, ut
notat Suarez, sed tamen talis reverenda privata receptione, et
administratione Sacramentorum, executione ordinis, et communione
externa cum fidelibus, quia hæc ōa ei per sententiam legiti-
mam, et justam ex parte actionis, seu judicii prohibente. Cui
sententiæ legitimæ parere tenetur in foro conscientiæ, et debet
hoc incomodum pati ppter bonum commune, postulans executionem ordinis

gō n ꝑpter Satisfactionem hominis. R. t. opōnendo illud Ezech 18. v. 21. Si impius egerit poenitentiam in justitia sua, quam operatus ē, vivet. cf. v. 27. Cum averterit se impius ab iniquitate sua, quam operatus ē, et fecerit judicium, et justitiam, ipse animam suam vivificabit. 2ō. Deus ordinarie delet iniquitatem quo ad culpam, et poenam æternam, nē vō etiam quoad poenam temporalem, nisi forte peccator elicial intensam Contritionem, qua sufficiat ad delendam simul istam poenam etiam temporalem, ut absolute fieri pt.

Objig 2ō Rat. Homo quid quid facere, aut pati pt, id totum immane ris tituli debitum ē Deo. Sed debitum solvi nequit per debita; gō &c. R. Opera nostra ita ce Dei ꝑpter ordinarium Concursum, addita gratiæ, quin etiam sint quodam modo nostra; tum ꝑpter arbitrii nostri libertatem, qua illa facimus; tum quia Deus ex immensa sua misericordia tangm nostra ꝓpria ca dignatr acceptare.

Septima Controversia Poenitentiæ Super eo.

Opera satisfactoria in Sacramento Poenitentiæ, reck a Sacerdotibus imponiat poenitentibus. Contra Luth et Calvin &c.

Probat 1ō ex Scripte Matth 18. v. 18. Quæcunq alligaveritis super terram, erunt ligata, et in Coelo. Et Joan 20. v. 22. Quorum retinueritis peccata &c. Cum tenta Sti. Jus Sti verba docent claves Sacerdotibus datas ce, nō tantum absolvendum, sed etiam ad ligandum: et ideo sicut ipsi a culpa poenitentes absolvunt, ita etiam posse ac debere eosdem ad certa poenitentiæ opera alligare, et quemadmodum peccata remittunt, quoad culpam, et poenam æternam dum absolvunt, sic etiam peccata retinent, quo ad poenam temporalem, dum multam poenitenti imponunt.

Probat 2ō Rat. Sacramentum poenitentiæ institutum ē per modum judicii, et medicinæ, Sed in judicio delictum nō ono condonat, sed vindicat imponenda poenam debitam delinquenti, medicina vō tendit in Correctionem. gō.

Objig 1ō

Objic. 1ª ex Script. Ezech 18. v. 21. Si impius egerit poenitentiam ab omn. iniquitatem ejus, quas operatus è, & recordabor. gò Si Deus post datam veniam adhuc poenam exigeret, tum n plenius oblitus fuis set peccator. R. Locus Ezechielis intelligitur, v de perfecta Contritione, quæ delendo culpæ, v poenæ sufficit, v de oblivione solius Culpæ, qualem nimis homines Deo inimicum, et æterno damnationis reum fecit. 2º Scriptura frequentissime gratuitam remissionem prædicat. gò R cum una, eadem Spiritus Divinus in Scripturis gratuitam remissionem prædicat. Isaiæ 43. v. 25. et alibi, qui etiam in aliis locis ut Dan. 4. v. 24. et alibi per bona opera remissionem peccatorum fieri affirmat videndum è, quid per remissionem peccatorum gratuitam intelligat, ne divinus ille Spiritus sibi contra dicere videatur. Gratuita itaq; remissio peccatorum dicit, n quia nos ex parte nostra nil agere de remissione, sed quia nobis Deus ante gratis fidem, et poenitentiam inspirat, gratis n ad amicitiam, gratiamq; suam recipit, gratis culpam, et reatum mortis æterno condonat, gratis etiam gratiam illam infundit patum mortis æterno condonat, gratis etiam gratiam illam infundit patum mortis æterno condonat, quo remanet dimissa culpa Satisfacimus. quam pro poena temporali, quo remanet dimissa culpa Satisfacimus. Unde patet gratuitam remissionem n adversari Satisfactioni, sed hanc abilla potius produci, quido autem Scriptura gratuitam remissionem operibus opponit intelligit opera virium pprii naturæ, et libri arbitrii a nobis facta; n illa, quæ per auxilium gratiæ operamur.

Objic. 2º. Rata. Xtus abunde, et Superabunde pro peccatis nostris Satisfecit; gò R. Xtus abunde, et Superabunde pro peccatis nostris Satisfecit; Sed noluit Satisfactionem suam nobis prodesse sine nostra aliqua cooperatione, et Satisfactione. Deinceo Apostr ad Coloss. 1. v. 24. ajebat. Adimpleo ea, quæ desunt passionum Xti in carne mea, Sed quid quasi de ea potuit passione Xti? Quid ultra facere debui vinea mea non fecit? Itaq; fecit ea Xtus, Sed et voluit, ut certis modis ea, quæ fecit et nobis applicamus, aliquid etiam de nostro conferentes; R per Satisfactionem sit, qm nos præstamus auxilii Dei, et virtute meritorum Xti. 2º Merita Xti in aliquo casu applicari; et valere possunt, ad tollendam eam poenam, sine ulla poenitentiæ Satisfactione cum gò n semper, cum major gloria Xto accederet? R retorqndo Arg gò Deus n peperceit Davidi, Moysi, Heli Sacerdoti, alicui poenam peccato remisso?

ne gratuitæ

Ab excomunicatione ñ reservata, nec ad forum Contentiosum
deducta pt absolvere quilibet Sacerdos, habens potestatem absol-
vendi a mortalibus ex confetudine recepta, et ex Cap. nup. de Sent.
excom. Excomunicatio autem ajure reservata ñ ē, nisi reservata
exprimatr in Canone, v Statuto. Suspensio vo et Interdictum Sal-
tem Locale, et Generale personale, ex Comuni Sententia Censentr
reservata Superiori: ita ut nullus Sacerdos possit ab eis ab-
solvere, nisi potestate a superiore acepta. Sunt tamen qui dicunt
Confessarium posse ex Concessione Sedis absolvere a Suspensio-
ne, et intē dicto particulari, cujusmodi ē Confessio poenitens, et
ad hoc valere formulam usitatam.

Nota. Delictum occultum ē, ut Doctores Comuniter hic ex-
plicant, qd nec famosum ē nec publice notum, qmvis per plu-
res testes probari possit, qndoquidem occultum delictum Censetr
Notorium, notoritate juris, v facti. Vid dicta de justit. et jure
9. 7. nro 12. Si in foro ipso Contentioso reus ipse de delicto Se-
psalis etiam a jure vationibus aut sufficienter purgaverit,
potest etiam per Epum, aut ejus Legatum absolvi. ut
Communis fert Doctor Sententia.

R. IIus. Ex Trid. Sess 24a. C. 6. Epi possunt absolvere Suos Sub-
ditos ab oibus Censuris, etiam Papa reservatis, Contractis de
delictum occultum, nec deductis ad forum Contentiosum excep-
to homicidio voluntario. Possunt etiam absolvere ab oibus alijs
subditos, quibus ñ ē possibile moraliter recurrere ad Papam
ut mulieres, Senes, pueros, infirmos, et alios, quod ē legiti-
mum impedimentum. C. 12. et 55. de Sent. excom. Et tamen impedi-
mentum in sit perpetuum, juramentum ab absolvendis exigatr
qd Cessante impedimento ad Papam, aut ejus Legatum recur-
rant. ibid: Quodsi ñ recurrant incidunt in similem Censuram
C. 22. de Sent. excom in 6.

Sed alijni

Sed aliqui dicunt hanc obligationem abrogatam ee in Gallijs, et
alijs locis a Roma valde remotis.

III.ª In Jubileis Solet ampla potestas circa Censuras et Casus re-
servatos Concedi. Circa qd observanda Sententia. 1.ª Quando Conce-
ditur facultas generalis absolvendi a Censuris Papa reservatis,
etiam in Jubileo non ideo datur potestas absolvendi a Censuris contentis
in Bulla Cene, ubi illa viget, nisi Specialiter exprimatur.

Quares Num sint alii Casus Summo Pontifici reservati? Respon-
det Const. incipit: Sementum Poenitentiae Summo Pontifici reserva-
vit absolutionem Sacerdotis, Confessionem exigentis Complicis
in peccato contra hunc praeceptum. Item absolutionem Calumniatoris
in Confessione Sollicitationem. ibid: ac demum a Censuris in quas
incidunt homines ob mercimonia Super eleemosynis Missis. Const.
incipit Quanta. Praeterea ultra recensitos Casus Urbanus 8.
Const. Exponi nobis Censuram Bullarum, Sacrae Sedis Romae Se-
cretum, qd servare tenentur violaverint, a qua minores poenitentia-
rii absolvere nequeunt. Idem Pontif. Const. incipit: Sedulitas
ex Communicationem decrevit in eos, qui modis superstitiosis inqui-
rant Super Statu Reipubl. et Apostol. Sedis Statu, de vita et
morte Rmi Pontif. ejusq Consanguineos usq ad 3. gradum Sive
id per se ipsos, Sive per alios.

Quares iterum utrum det aliquis Casus reservatus sine
Censura? Unum reperiri Casum, qui sine Censura Ec-
clesiae Summo Pontifici reservatur, Scilicet qui domum alicui a Regu-
laribus exercenti Summam Scutor. 10.ª in Casum incidit
reservatum, Summo Pontifici Standum mandatis Ecclesiae. Censura.
Quares vide Const. velitum fil. Reservatio Sedi Sanctum
Poenitentes, non Poenitentes. vid. Const. Urbani 8. Super ab-
solutione Sacerdotis
Confessionem exigentis Complicis in peccato contra hunc praeceptum.

ab huiusmodi casu requidem simul poenitentiam, absolve
quoad vlg saltem realis restitutio facta ñ sit.

2o. Qui habet potestatem absolvendi a casibus Papae reservat
habet etiam potestatem absolvendi a censuris eidem reservat
quia casus ñ sit reservatus Papae, ob censuram annexam, qui
autem potestatem obtinuit circa casus Epporum reservatos,
pt in eiro a censuris Epporum reservatis absolvere, quia solent
Epp. aliquos casus sibi reservare nulli censurae annexos.

3io. Absolutio in Jubilaeo data recte dispposito habenti int
tionem illud lucrandi, et implendi conditiones, etsi pos
ob suam negligentiam, v ob aliud impedimentum ñ lucretur,
tollit censuram, et reservationem: quia absolutio fiat abs
luta, ñ conditionata, secus si confessus sit sine intentione pr
dicta: quia hae potestas datur solum in ordine ad Jubilaeum. Di
recte dispposito. Nam haec gratia ñ conceditur nisi vere contrit

IVto. In articulo mortis oēs sacerdotes quilibet poenitentes a
quibuscumq peccatis, et censuris absolvere possunt. Ita Trid. Sess
c. 8. Multi tamen putant hoc cē restringendum ad censuras
quod obstant susceptioni Sacramenti, et Sepulturae Ecclesiae. ut
Excommunicatio, et interdictum, ñ autem suspensio: quia haec facu
tas conceditur, ne hac occasione peccat, ibid. Porro sacerdos
primo reum debet obligare ad restitutionem debitam, v si
ñ possit tum restituere ad onerandos haeredes suos, actu
publico ad eam: aut si possit neutrum adjurandum sed ad
factorum cum primum potuerit. Item sacerdos, qui extra
articulum mortis ñ habet potestatem absolvendi a cen

sis,

monere debet moribundum, ut si convalescat se sistat
et submittat superiori sub poena reincidentiæ, hoc ē incurrendi
in similem Censuram. C. 22. de Sent. excom. in 6. et hoc omnes sistendi
et superiori debet ei imponi sub juramento ex C. 58. qua exigitur
pœnitente, ut superior circa dictionem, ac remedia donec adhibeat
et satisfactionem imponat pro ut judicaverit Nomine superioris
hic intelligit, qui potestatem habet ordinariam, aut delegatam absolvendi a Censuris extra periculum mortis.

Q. 9. Quænam notanda sit circa absolutionem a Censuris?

Sententia: I^o. Censura reipsa non tollitur, nisi per absolutionem
ex Matth. 18. et C. 18. de Sent. excom. nam non potest Censura dissolvi, nisi
eorum Conscientia reo correcto, ejusq; Contumacia cessante cessante
Censura. II°. Absolutio a Censuris ex natura rei requirit certa
verba, cum non sit Sacramentalis, in foro tamen externo servanda
est forma in Ritualibus præscripta. In foro Conscientiæ autem
debet etiam sua forma pro excommunicato, Suspenso, et Interdicto,
quod extare solent in fine Breviarii, et etiam alibi. III°. In
dubio Censuræ contractæ dari debet absolutio ad Cautelam,
sic absolvo te a Censura excommunicationis, si eam incurristi ob
tale factum. Imo, et si nulla sit suspicio, Censuræ contractæ
et absolute absolutio, a Censuris ante absolutionem a peccatis
ad vitandam irreverentiam, si forte pœnitens cultu Censuræ
effectus Sit. Rituale Rom. IV°. Valida est, licet illicita ab habente
potestatem ordinariam, dato absenti, et invito, et male disposito,
quia Censura est solum pœna, quo pot a superiore ad libitum
valide auferri. V^o. Qui pluribus Censuris est adstrictus, pot absolvi
ab una remanentibus aliis etiam similibus. C. 27. de Sent.
excom. Nam inter eas non est necessaria connexio. Potest autem

Potest autem quis multis Subjiici Censuris, etiam ejusdem speciei ob plura Crimina. C. eodem & ibidem pluries Comissum: Nam plura delicta possunt pluribus poenis ejusdem actionis puniri. VI^to Potest dari absolutio a Superiore Subdito onere, quo ei impleto intra tempus profinitum Censura reviniscat, seu delignis Similem Censuram Contrahat. Item pt dari pro certo tantum actu, et tempore, quo transacto Censura habet eam Suum effectum, & Sub Conditione de futuro libero, cum sit actus juris fictionis extend, qui pendet a voluntate Superioris. VII^mo Dum aliquis e excommunicatus, ob injustitiam, aut Scandalum in neutro foro licet eum absolvere; Satisfecerit pro aut Scandalum sustulerit: aut si non potest debet dare de eo eam Cautionem qd Satisfaciet quprimum, quod si postea non Satisfecerit Cumprimum Satisfecerit excommunicationem denuo Contrahet C.22. de Sent excom in 6°. VIII^vo Si is, qui Sacerdoti potestatem habenti absolvendi a Censuris bona fide Confitetur, obliviscatur peccatum, Cui anexa e Censura, Secundum multos tollit Censura, modo Censura absolutio fit terminis generalibus data. IX^no Qui absolutus e tantum in foro Conscientiae a Censura potoria, ita se gerere debet exteriius, ac si non esset absolutus, pt q convenire Coram judice, et abeo cogi ad Subeundam eam poenam Censurae anexam. X^mo Invalide e absolutus per vim, & metum injustum extorta, etiam a Sto^mo eth quis Contrahit excommunicationem C. Nonne. de iis, quae vi. &c. in 6. ex Communi generali dictum. Item nulla e, si extorta Sit. per dolum vel Sanctum circa Causam finalem.

Caput II^um De Excommunicatione.

II° Quid, et quotuplex e Excommunicatio? Excommunicatio e Censura, per quam homo baptizatus privatur Sumento receptione, et administratione Ecclae Suffragiis, divinis officiis &c.

Duplex e

duplex ē; major, quo sola venit nomine excōmunicationis, simpliciter C. 59. De Sentent excom. et ea illa, qua quis privatur bonis spiritualibus, et abscinditur a corpore Eccl̄e. Unde ē poena gravissima et maxima in Eccl̄a, ex August l. de corrept et gr. 15. C. Et minor, qua privat solum ad ministrationem, et receptionem licitam Sacramentorum, et passivā ad dignitates electionem, ad officia. Hāc contrahit solum ob excommunicationem culpabilem etiam in civilibus, cum excōmunicato n̄ tolleratō. p. 3. de Sent excōm. in 6. ex Conc. Genet. Lugd. et Sanchez dicit oēs Sententiare eam contrahendi ob peccatum veniale cui tamen cum eo communicavit, in crimine criminoso, dummodo quod contracta ē Censura, Consilium, auxilium, vel favorem impendendo meruit excommunicationem majorem. C. 9. a minori excōmunicatione absolvere p̄t quicunq; a majori culpa, cum n̄ sit reservata. C eodem.

2do. Animam p̄t excōmunicati vitandi? Olim oēs erant vitandi, sed jam excōmunicati vitandi ex institutione Martini 5ti ad evitanda scandala. Constat teste S. Antonino approbata, et jam pridem recepta, atq; ex professati n̄ri Eccl̄e iij solum sunt vitandi qui per Sententiam Judicij Eccl̄i nominatim declarati p̄t excommunicati, et publice denunciati, item notorii percussores Clerici, hoc ē ij, quod percussio publica n̄ p̄t, nulla legi versā ratione celari, nec ullo juris suffragio celari, licet n̄ p̄t denunciari.

3tio. Animam sunt effectus excōmunicationis majoris?

1o. Excōmunicatus privat oi jure, q̄d ei competebat, tanq̄m membro Eccl̄e, obsq; quā fidelibus, ut membris Eccl̄e competunt.

2o. Excōmunicationis majoris 7. p̄t effectus, nam excōmunicatus etiam tollerat, et contritus 1o. privat suffragiis, orationibus Indulgentiis; ita ut n̄ liceat sacerdoti tanq̄m Eccl̄e ministro

et nomine Eccl̄e

et nomine Celè pro illo Sacrificium, nec preces in Sacrificio, nec
de offerre. ex C. Sacrif de Sent excom C. Studi. Potest
tamen quis privatus preces et Sacrificium, et alia opera
mine privato, seu tanqm persona privata, pro eo offerre, qui
hoc sunt Suffragia privata. Item Secundum multos, licet
Sacerdoti tanquam persona privata in memento pro illo
mentalitè orare, n autem nomine Celè, ut dictum è, tum
quia alioquin taleret precipua poena, et ratio excomu
tionis; tum quia Const Martis. multum favorem etiam
sollenatis Concedit 2o Privat &c ut Seguit

2° Privatur receptione & ministratione Sacramentorum ita ut mortaliter peccet. Si aliquod recipiat, vi sine necessitate & nesciat quis illud ministret. & Cap 39 De sent & rem. Item si non licet sub mortali interesse Sacrificio missæ aut Divino officio Cap anima de sent & rem. in 6. Quod si possit omnino communicationis absolutionem sibi comparare & conducat omissa Sacramentorum perceptione & Euchariste, imo & missa dummodo præsumptuose ei ad culpam imputatur, mortalem quamvis. Cap Studuit de penit & remiss. Potest tamen Canonicum audire, Cap 39 Sed simila conciliare teneatur recedere, nec cum aliis communicare. Si autem obligatus sit ad horas Canonicas tenetur eas solus recitare, non quidem ut persona publica & Deo ligata, Sed ut persona privata: Sah emin non est, ut quis committat aliquod delictum peccatum, Sed si non licet ad libros solum ne ei licet dicere Dominus vobiscum. Quia hæc verba significant populo & personæ Sacram communicationem. Sed ejus loco debet dicere Dominus exaudi &c. 3° Est inhabilis ad dignitates & beneficia quæcumque, ita ut quilibet electio, & provisio beneficii in ejus favorem facta nulla sit, Cap 7. de Cler. excom. ibi non est inhabilis ad prædictam Clericalem, ut constat ex tenore, & stylo curiæ qua ire & communicatione optinuit. Pensionem etiam ecclesiasticam non potest percipere fructus & si percipiat per hoc tenetur ad restituendum, nec potest tale beneficium permutare, aut ejus resignare in favorem. Cum quo non obstante collatio sit nulla. Glossa & Signare in favorem. Quia ignorantia inhabilitans excusat, actum validum, qui erat alias invalidus. Incurrit excommunicatus, quamvis beneficio, antea obtento non privetur, potest tamen eo privari, & non facit fructus suos durante excommunicatione ad hoc omnes, & alias inhibitiones restituere tenetur ad hoc omnia Sententiam. Sta Covas, & alii multi ex cap. Et dudum de sent excom. Hanc autem privationem ipso facto, latam esse probatur ex cap. Si communis Sententia, quia vero & Sublata tantur. Significat sententiam excommunicationis non præceptum de non mandata pœna, nec sub eluum ex ea contenta non præceptum de non mandata pœna, nec sub pendium per appellationem ab excommunicatione ibid. 4° Privatur omnis spiritualis, jurisdictionis actu, Cap 39 De sent. ex quidem omnis spiritualis, jurisdictionis actu. Si tolleratus sit. Sine validi ad omnem tamen actus jurisdictionis. S. Communicato etiam tollerato communi ex Con. Martini. S. 5° Communicato etiam tollerato communi ex Con. Martini. Cap 18 & 39 & 59 ibi ejiciuntur, omnis communicatio cum fidelibus, Cap de sent. & Cap alma, hodie in 6. &

Primario quidem in rebus sacris, quod si excommunicatus in Sacris Divinis officiis intersit, non debent interim illi officia, quia non est tenendus. Si vero sit nominatim denunciatus, non est audiendus est celebrare ut dicat, quod si non parcat in curia potuit excommunicationem Papae reservatam. Iuni & alii, qui prohibent, ne adeat & limina sacra, nisi de licentia potest, vide pellegrinum de off. Si negaverit expelli ab Ecclesia debet teneatur, & cum illo communicent, & ipse facit sed teneatur, missam in elevatione abrumpere. Si vendunt necessitas cohortem. Si necesse est ministro manenti pergere ad communionem, melius sive & religio perficere in sacristia. Sacerdos autem debet celebrare, coram excommunicato vitando, peccat mortaliter, & ligatur interdicto, ab ingressu Ecclesiae, Cap. 8 de privil in 6.

Secundo in actionibus forensibus ita ut queat esse judex, procurator & testis ad litem, & cercera Cap. 8. Ejus sententia valet. Si sit tolleratus & non repellatur: secus si non sit tolleratus. Tertio in actionibus civilibus juxta hunc versum.

Os, orare, vale Communio, mensa negatur.

Os significat colloquium, allocutiones sive rubricas, sive verba, aut scripta, & quasi communio significat ut osculo amplexu & orare est communio mediorum orationibus & divinis officiis. Vale significat salutationes urbanas, verbo, nutu, aut alio signo. Communio de omnis societas, quae habetur in communi habitatione in contractibus, negotiis, & aliis actionibus. Mensa denotat omnem conversationem & convivia. Sed tamen extra primum officium communicare licitum & tolerato, in his casibus non juro Baptisti C. quoniam non est tolerato, non est impletis.

Q. D. non vetat ius communis.

Utile, rex, humile, rationabile necesse.

Prima ratio causa est, est utilitas spiritualis, etiam ipsius excommunicati C. 13 sent. excom. Item aliorum utilitas temporalis notabilis, vg: ad petendum condictionem sub debitum vel solutionem debiti, non tamen de nuo contra tenendum. Cap. 32. 900 lit. Secunda est lex mixta communis quo jubet, ut conjuges mutuo officia sibi praestent. Tertia humilis: sunt officia forga parentelae, familiaritatis forga dominus. Si servientes vel excommunicationem ipsam nescirent forga superioris, quo ad ea quae spectant, ad communionem necessariae sunt. Quia habitant in eadem familia. Quarta est, ignorantia juris & facti. Quinta est ea, quae necessitas animae vel corporis allegatur. Non necessitas auditii Consilii vel agri. Sexto tollitur excommunicationis majoris effectus si irrefragabiliter Apostolo. Cap. 1 de sententia in 6. Quae Papa [illegible] quae respicit praemissa. Solet absolutionis ab omnibus

Censuris dum tales ad effectum gratiæ ab ipso concessæ quod
committerentur in rescripto irrita esset gratia. Cum sic excommunicato.
A Bla. Hæc omnia jura & præmorituum vigent, ita ut excom-
municatus etiam tolleratus & quilibet peneat, dum manet talis
communicat, cum fidelibus et clero 1. Nisi bulla cit. Coenæ ad 5
Sess. 11 & ult. Sess. ut patet in testantes Doctores quamvis hoc non
negetur apud S. Ordinarium. Solet tamen excommunicatus vitare
ob imperfectionem moralem ut si non possit abstinere ab hac communi-
catione sine scandalo, gravi damno, aut infamia gravi, quod
crimen est occultum. Quia præcepta Ecclesiæ non obligant cum gravi
incommodo: sed delectabilem non præsumant communicando cum excom-
municatis tolleratis: secus si non sint tolerati ex causis Const.
Excommunicatus non tolleratus privatur Ecc. Sepultura
ut non licat in loco sacro, cum sepelitur: & si sepelitur debet
exhumari, si cadaver cum corpore discerni queat. Cap. Relatum.
Sed quid si excommunicatus recipiens sit & pœnitens
perfectum, nisi justificatus fuerit? Semper manet obligatio usus
donec absolutus sit. Cap. Sacris de Sent. excom. Quia censura quam
diu manet dabit effectus suos.
Non est mortale excommunicare excommunicatum tolera-
tum: Sed. Sotus, & communis sententia est mortale communicare
in rebus sacris, ut officiis Divinis Cap. 29. Nam materia gravis
est & valde repugnat humanæ auctoritati, sacrum Concilium humanæ
dignitati reverentiæ sacrarum. Sed solum venialiter est in aliis, nisi sit con-
tra speciale præceptum Superioris: & cum scandalo aut contemptu
legis: quia in quibus Communicatus cum excommunicato non censetur
in materia gravis. Communicatus cum excommunicato in grave
nocumento, tunc est cooperans culpæ, & contumaciæ, ob quam lata est ex-
communicatio. Vg: Prohibendo cum Silicium & semper quia tunc
taliter agendo, fit annexa excommunicationem ut alibi dictum est.
Finem sunt effectus excommunicationis majoris? Sed sunt
2° privatio seu prohibitio receptionis Sacramentorum. Cap. 55. de sent.
2° privatio passiva electionis ad dignitates & beneficia: Quæ illi
gatus peccat graviter si sciens recipiat sacramentales, & beneficia
tunc quia violat præceptum Ecclesiæ grave. Non sit tamen ille
quia violat præceptum quia provisio est simpliciter. Sed solum divinanda? Cap.
quoties nec electio, aut privatio ille ad administrationis Sacramentorum
sed de clero excom. 3° privatio actionum & Capit.
Quoniam sunt excommunicationes reservatæ Papæ & Episc.
Circa hoc consulit debet proprio Diœcesis Rituale. Ubi tamen opere
pretium est, explicare excommunicationem contra clericum per-
cutientem Coram a Con. Sanctæ Cap. 15. Salem. I. Mens. Cujus vis & finis
quia latus, Sedus, Malus, ab ea eximitur, nisi publice quidem rele-
vatis. Compos.

3mo Hanc in currum mandatel Consecationes & Comulationes ef-
fectus sumbo; item non impedientes si ex officio ad hoc teneantur;
Si pluverint impedirk Sme damno, periculoque Sue, & dolo Spo
miserint 3ty Cap. Item rebam habentes per ossionem Sue nomine
Clericum seipsum vulnerans, & malitia seu passionis. Secundo Sic.
Item devotionis IIo Per Clericum intelligitur qui libet
tonsura initiatus, modo habitum gestet, Clericalem prima saltem
Conjugatus. modo duxerit virginem Cap. in de Cler. Conjug. etiam si Sit
Presbyter haec intelligunt omnes ultima 3ty Secundo Religiosi
etiam Laici conversi & C. S. de Sent. et cam. & possitis. etiam eremit
Subjectus alicui regulæ, & Superiori Cap. & habitant in oratorio
auctoritate Epi. III In Stigare diabolo, hoc est illicite & injuste
IVo Per has voces manus violentas injecerit, intelligitur quo-
vis actio corporali de se violenta ac contumeliosa circa Clericum
vel Religiosum, aut res eorum aut ires sic inhærentes, per se sufficiens ad gravem
injuriam contra hominem, & non exercitium debitum, delicti personæ
sive realiter manu, fuste, baculo, gladio, lapidibus &c.

Hinc ipso facto excommunicatus sit, & qui talem percussit vul-
neravit, Cædupsit, evellit Crines, & aceravit hostem & Sibi auctoritate
Sibi injuriosa Idq; etiam si Clericus consentiat Cap. & Qui con-
cludit & violenter vel timet, in carcere, vel loco, in de sine dedecore
recedere nequit. 2do Qui persequitur ut interficiat vel fugam
inducat, ejusve dedecus &c. Ipso Qui manus violentas injicit in aquem
qui is in Stadel, occidendo, vulnerando, ledendo, sistendo, pulsan-
num, quæ actio, est gravis injuriosa contumeliosa & Hoc dicitur
actio non contrahitur 3to Quando actio non est de Violenta tuetur
Sit injusta, ut dum per Clericum abscindit Crumenam, Item si pul-
sme fuit data manu pia ingeniose ut dum verbis contumeliosis af-
ficitur, 2do Si percussio Sit jocosa Cap. Sane rom. aut casualis.
3to Impetrans esse Clericum, 4to Si Prælatus pater, magister, Sub-
ditum in minoribus Constitutum correctionis causa moderate pu-
nitat, habitationem eligat, quam vicinam audet, item pro filio
familia sua & proprio quod in minoribus constitutos, coercere
debet, ut cohibeantur, & illis violentiæ & Sacrilegia committi
vetent, in huiusmodi, 5mo Prælatus & præceptor Cal. potest majo-
ribus in Stitutum correctionis & disciplinæ causa Castigare, non
perdit, & per alium Castigat, non tamen per Cajum, 6to Si Cler-
icus, et Sit Capabilis per petuatur eo malandi, quo deprehenditur a-
lium, quem vis impedire ad eas, Cum malæ vadoris, filia, & soror
percutientis: Clericus Sit Cum alia:

Item Siquis Clericus parochialis, aut Stipendiarius citatus aut
donatus aut debita provocatione & Sit parochialis Clericus qui
a privilegio Canonis Scidit. V.g. bigamus & Si Clericus impubes
Matrimonium presumserit. IIIe Pugnat distinguitur Clerici percussio atrocis
alia dicitur enormis & gravis effectus contrahitur ex Relatione valde
magne gravitatis, ipsius percussionis qualis est ausio, mutilatio et
vulnerationis enormitas personae percussae ut si sit Episc. Altera dicit
Scis seu manifesta effusio sanguinis. Comparato de enormitate, & est ea quae nullam
maculam lacerationem carnis, nec capitatem sanguinis effusionem
& inducit, nec alt. contra Episcopum, nec sanguinem patet. Prima est
reservata Papae, secunda Episc. Irregularitas Religiosorum, possunt
suos absolvere Seculares, percutientes, mortis percussio non silenor
nis. Quod si religiosus non habuerit ejusdem superiorem, percu
tiens debet adire, & percussi Irregularitatem absolvi. Si Religiosus Clericum
Secularem percusserit non potest absolvi nisi a Papa, vel a Supe
rii percussio fuerit enormis.

Caput IIIum.

De Interdicto

Quot?

Quid & quotuplex est interdictum? Interdictum est censura
qua prohibentur officiorum Divinorum celebratio, publica &
audiri, quodam Sacramenta & Ecclesiastica Sepultura. Dividitur
in Locale, quod dicitur fieri in loquens prohibendo, ne Sacra fiant
in eo fiant, personale, quo prohibet personas ab Officiorum celebratione
& participatione ubi, & illis & mittitur locum & personam
mandato officii. Deinde prius subdividitur in generale, quo
dicitur locus aliquis communis, ut regnum Provincia. & Spar
tigulare, quo interdicitur locus, aliquis particularis, v.g. una Cate
dralis. Personale generale dicitur, quo interdicitur alicui hominum Communi
tati, provinciae, civitati unum Corpus. particulare est illud, quo
dicitur una persona aut plures personae, ut particulares. Est
etiam quidam particularis interdicti species qua prohibetur in
gressus in Ecclesiam & Egressus in aliquibus interdicto monetur, una poenitentia
alia non debet in loco. Sacris Sepultis.

Sed circa hoc interdictum notanda sunt sequentia. Primo interdictum
in urbem, locum affligit etiam Suburbia & adjacentia continentia. Quam
vis non subjungatur ultimo seu temporali, seu Spirituali alterius. Cap. 13
non comprehendatur interdictum. Si populus in Suburbio possit Divinis affi
ci. Interest, item interdicti alicujus Civitatis, ad Cameriam Apostol
ca Contigua extendatur.

al non vie verda. Et interdictum ab Ingressu, in civitatem, vel locum, dicitur ab exemplis servari. Trid. Sess. 25. Cap. 12. De interdicto generali locali, non comprehendentur personae, unde in collegiatis interdicta possunt interesse. Sanctis officiis, malis locis. Et civitas interdicta personali non comprehenditur, nisi specialiter. Interdictum tamen locale Et, claudit personas, et pulsu, et omnia, quae sunt defendunt, sine quibus ipsae personae stare non coelent. Et ita solum quando, non interdicitur clerus, nec alienae quae ibi sunt negotiorum causa, et visitum. S. de Religiosis nisi quo ratione officii Pastoralis, constituitur esse de corpore, clericis sanctis. Et interdictum specialiter requiritur culpa mortalis propria. Et vocalis, aut saltem, et personalis requiritur peccatum grave contumaciter admissum, acquisita agravatio mentis. Et Per privilegium ab solvendi, et omnibus locis, et non obligatur pulsatus, nec ab hac potestate in foro interno, in locis communibus, et in foro externo.

Sed Et

Sunt effectus in gradu: tres sunt. Et prohibitio celebrationis, et officiorum divinorum, et sepulturae ecclesiasticae, et omnium privilegiorum, et verbo omnium ritualium, et clausa ordinarium, et actum Dei. Et vita tamen est canon. Et teneantur clerici interdicti, loca canonica privatim recitare, imo clerici interdicti non interdicti possunt, et debent ubi sunt, in locis publicis, et hic facere Divina officia celebrare, sed submissa voce, januis clausis, et communicatis ac interdictis. Et non pulsatis campanis. Item permittuntur ut festivitates celebres, ut Dominici, Paschae, Pentecostes, et assumptionis, et Nat. campanae pulsentur, et januis apertis Divina, et alta voce solemniter celebrentur, et liberis ecclesiae, et cimiterium, et ad missas interdictis, modo qui casum interdicti incurrerunt, ad alterum locum non accedant, et hoc privilegium non extenditur, et ad locum, et ad tempus, et ad ea quae relicta. Et Et prohibitio recipiendi, et administrationis sacramentorum, et sacramentalium, et nisi baptismo, confirmatione, et poenitentia, quae conferri possunt, et clausis, et sanctis, et publicis, et non tamen excommunicatis, et Christi, qui causam interdicti dederunt, et qui ad perpetrandum delictum, et quid interdictum est, et laborant, et probuerunt, et audiendum, et constituunt, et favorem, nisi prius satisfecerint, et ob delictum, et de satisfactione, et cautionem dederint. Et sed et personaliter interdictus, et de mandato, et solito, et ecclesiastica, et sint in probabili periculo mortis. Et item sepeliendum, et mortuos, et tempus, et alterum, et mutuum, et de benedictione, et nuptiali, et est prohibitio, et sepulturae, quo interdicto locali concedit, et matrimonium, et amandat.

Si semel interdictus, jam sit humatus in loco sacro, quamvis illiciteno est humandus. Clerici autem qui non sunt specialiter interdicti; nec interdictum violarunt, presumit sed sine culpa et cum paparum pulsu, sepelirii in loco sacro interdicto, sed non specialiter ejus vero qui nominatim per sonchiter interdicti. Nec causam culpabilem interdicti dederunt, sepelliri possunt in loco sacro non interdicto.

Item qui ob interdictum humatus in loco profano, vel finito, quando ferendus est in locum sacrum, medio tempore specialiter interdictus nec causam interdicto dederit.

Quamvis sunt pacne privilegium interdictum. 1° Peccant mortaliter, 2° qui illud violat clericando actum proprium domini filii irregularis. 3° excommunicationem Papæ et sequentes imperatoris, dominia temporalia, competentes clericis ad publice celebrandum officia in loco interdicto, impedientes ne publice excommunicati aut interdicti audiant tempore officiorum. Item qui interdicti possunt monitionem, non curantes de interdicto extra datem et cessent sepelliunt in loco sacro, contra hunt excommunicationem restorialem Papæ. 3° Excommunicantur Religiosi etiam exempti qui non servant interdictum Generale latæ a Papa vel ordinario solum quando servatur a Metropolitano Cathedrali vel a Parochialibus locis in quibus habitant.

Quid est Cessatio a divinis? Est Cata prohibitio qua clerici sub mortali cessare debent a celebratione officiorum divinorum ministratione sacramentorum nisi quatenus necessitas postulat. Est mandatum gravis doloris ab Ecclesia, concepti ob quam aliquam injuriam sibi vel honori divino illatam, et per modum justitiæ infligitur. Cessatio fertur effectus habet, quos interdictum. Est autem duplex: generalis qui violatio sit mortalis non in divinis regularibus aliquam Religiosi aliquam violantes incurrunt excommunicationem Clem 1° de sent ex com.

Caput IIum
De Suspensione

Quid est quotuplex est suspensio? Suspensio est censura Ecclesiæ qua clericus privatur officio beneficio potestatis qua ei competit ratione ordinis officii clericalis vel muneris.

Ille multiplex est suspensio; nam alia est ab officio, et est suspensio ab officio ordinis et jurisdictionis; alia ab beneficio. Alia a primo ab officio et beneficio. Item est alia ab ordine tantum qua clericus privatur solum ordinem ejus; alia a jurisdictione qua clericus privatur solum ejus jurisdictionis.

Et alia a beneficio, tantum quo privat. Solum a fructibus beneficii. Et alter Suspensiones possunt esse Solum in parte: nam Suspensio potest esse tantum, a parte officii, seu ordinis, seu jurisdictionis. Denq; Suspensio alia fertur ad certum tempus, Nec, alia ad culpam, nec a determinatione temporis ad certum tempus, quo transacto, perdet ipsum vigorem. Observanda sunt sequentia: 1° Ubi de quo scatter quatio & quanta sit Suspensio considerandum: sunt varia, & quemlibet malum ut potest dici debent stante cuipi. 2° Suspensus ab officio simpliciter, non censetur suspensus a beneficio, nec contra. Unde communiter lentia distincte percipit. Prout ut beneficii, modo per alium deputat, beneficii minorati, quod non potest exercere distributiones autem non potest percipere, nec retinere, quia non conferuntur, nisi ijs qui personaliter ministrant. 3° Quamvis Suspensio nec exprimitur pena beneficii non est Suspensus ab alterius beneficium, dicendum suspensus, ab officio simpliciter hoc est Simpliciter, privatus est ab omni actualitio. Item ordinis quam juris dicti, nisi aut constat legitime, ac secus communiter. Pena Simpliciter non Suspensio in certum ab aliquo, determinato officium tunc dicto, ut ab officio Sanctificati, Sacrificati, seu Sacerdotali. Et hinc Suspensus prohibetur exercitium alterius officii. Quod non includitur in officio prioris Suspensi: sic nec e contra: ratio horum omnium est, quia beneficia sunt inter se omnia distincta; & non sunt necessaria omnes, 4° Suspensus ab ordine superiores non est Suspensus ab inferiori; nam qui prohibet majus, non censetur prohibere minus. E contra Suspensus a minori ordine, Suspensus est ab majori, quia ad non licet minus, non licet quod majus est. 5° Suspensus a beneficio simpliciter, censetur Suspensus ab omnibus beneficiis, nisi Sanctus exceptetur ceterum gatur. Suspensus vero Simpliciter eligitur ab officio, & beneficio simul, nam contra in definita aqua valet minor dabi.

Quoad 2°

Quinam sunt effectus Suspensionis? Suspensus ab officio etiam omnibus 1° privat omnibus, si exercet Sive ordinis, sive jurisdictionis, vide, ubi ceng exercet: nam contra contradabit qui tur reneu, ubi ceng Sit. 2° a communiter etiam Si Suspensio late sit a proprio Papa, quia est preceptum personale omnibus alteri personas, vide, obligans ad extraneos omnes. Actus ordinis dati hinc non penitentes. Sunt validi: quia Dale non revelat potestatem ordinis Sed Sanctum ejus exercitium prohibet.

Alius vero jurisdictionis sunt invalidi; si suspensus sit
non in alijs dispunctibus, quia privatur actuali jurisdictione:
sed validi sunt, si non sit denunciatus.

2° illicite beneficium nanciscitur, et ei conferretur, quod ca-
lico est sallem irritanda, ex cap. 8. quia quis privatus sacra-
ligio actu, & munere est etiam quo ad exceptionem eorum, quibus ad talem
actum, & munus ordinantur.

3° Suspensus sit vere regularis, si exerceat functiones ex officio
proprio, quia competunt clericis: sunt si exerceat actus laicales qua
sunt jurisdictionis, & quo laici possunt praestare, vel si canonicus sit
mere manipulo

4° Suspensus a beneficijs licet omnibus, privatur omnibus be-
neficijorum suorum fructibus, quibus continetur distributiones
quotidianae, vel potius pars fructuum, receptor ejus beneficij ter-
tiae ante annum judicis sententiam: quam tenetur impedire
suis exceptionem. Tenetur nihilominus horas recitare, & alia onera
beneficij praestare; nam ea obligatione non liberatur, ob privatio-
nem fructuum; quae si imponenda alijs, justa imponitur remanet
onerata. Non tamen videtur privatus jure eligendi praesentandi, con-
ferendi beneficium, et actus competentes ratione beneficij a quo
suspensus est: hoc enim omnia sunt actus dumtaxat officij, tali
beneficio annexi, in materia autem precarii verba sumi debent
in sensu proprio, & stricto.

Quo modo tollatur suspensio

A quo, & quomodo tollit potest suspensio? 1° A suspensionibus
etiam jure servatis non sint, non posse Parochos, nec alios
vulgares confessarios absolvere a casibus speciale privilegium ad
hoc habentium potestatem, accepere a Papa, & alijs, si non sint spaciali
hoc reservato Papae, decani, Severa, & alijs. Item moraliter constat
quem libet sacerdotem legitime approbatum posse absolvere ab omnibus
Censuris, etiam suspensionis a jure tantis non reservatis.

2° Si suspensio absolute fuit sine determinatione temporis in-
flicta fuit, ob contumaciam tollitur per solum absolutionem. Si autem
lata fuerit, ad certum tempus, v.g. triennium, & sub conditione bre-
ve tempore, vel conditione impleta suspensio cessat. Item si
mere ab absolutione, sive impertita sit in perpetuum, absolvam per-
sonam ipsam ab omni censura, tollitur solum per hanc absolutionem
sua relatio ad Praelati & ejus delegati; quia non est censura.

Quo modo

Quibus casibus absolutionis indigeat. Suspensio ipso jure
& quantibus. 1° An ordinis sacros recipiens, ab alienis Oppo Sixtinus
Sorij.

v. a proprio alienat. Diocesi, v. con filio libato v. per saltum v. m. contra, v. extra tempora a jure statuta, v. sine legitima absti & facultate, v. post mat. monium contractum lite non contum. matum, item qui furtive ordinantur, hi omnes suspensi sunt, ab executione ordinis. Et si aliquem non arcent sunt irregulares. Qui ordinantur ordinis Simoniace. Et suspensus ab ordinibus. 11. Decret. Sess. 11. Cap. 1. Parochus, v. alius Sacerdos primgenit. Sponsor, alterius Parochialis. Ecclesiae Parochi licentia. 3. Quipiam bona, v. conductitia, beneficia v. alterius privilegia, 6. Simoniaci sed veniam arcentes, pro vivanto ad Ecclesiae, v. aliquantes & 12. Apostata a religione ordine pro. Sertim Imperatoria, regia dignitate.

Dubitatur. Effectus irregularitatis non incurrunt, suspensionem, nec interdictum ingredi, nisi ferunt. a prosapia patrimonio. Sta. Natiuit. Imo. H. in Consil. Sin. Lugdun. & reperitur Cap. 4 de sent. & rem.

Quo 3.° Quomodo dependit degradatio differunt. a suspensione? Depositio est pena, per quam Clericus, privatur omni officio Beneficio in perpetuum. Imo. Spec. & super. Innit. refert. solo privilegio canonis & stoli. Degradatio est pena qua Clericus privatur in perpetuum non solum omni officio, & beneficio Ecclesiastico, sed etiam privilegio Clericali. 2.° pone differunt a suspensione. 2.° quia remittitur, cum non sint prendinales. Sed mera vindicativa pot. est, in finita in perpetuum. 2.° Quia privat ista ipsa potestate seu ipsa officio, & beneficio. Deposita Simon. & degradatus, non privantur potestate ordinis, potest semper potestate, si velit ministrare, si requiratur jurisdictionem.

Caput Quintum.

De Irregularitate

Quo 1.° Quid est irregularitas? Est impedimentum Canonicum prohibens ne quis ordinetur, & exercet ordines susceptos. Differt a suspensione, quod haec est pena medicinalis, irregularitas non immediate & primario Natura sua, non ad punitionem, emandationem vel delicti, quantis. Sed ob honorem sacri ministerii, & ne per aliqua indecentia per modum pene vindicative, sed sacramento, quatenus ob delictum natulam, alicui conferatur indignus sacro ministerio, ob cujus irregularitatem principio in fidelium. Dorro nomina ordinum sic in colligitur ex forma eorum servanda, sit constat a gradu Bata & communi sensu Patrum Sanctorum, quia est dispositio Sacrorum.

Circa irregularitatem notanda sunt sequentia. 1.° Nulla est irregularitas ab homine, sed omnes sunt a jure universali, ac Papali

Ratio colligitur ex dictis. Seu ex fine ob quem primo irregularitas est statuta est. 2do Irregularitas contrahitur ante omnem sententiam etiam ob delictum, & crimen occultum, & non solvitur per absolutionem sed per dispensationem quae formatur in hac forma. Dispensamus &c. 3tio potest quis plurimos irregularitates etiam ejusdem speciei delinquendo diversis vicibus, plurimi committendo. Quapropter necessitas dispensandi in irregularitate una expressa ex ejus causa non censetur dispensatio in omnibus aliis irregularitatibus ex alia causa non expressis nisi superiores prudenter generaliter dispensare. Maxima irregularitas potest ne altera auferri. Sicut potest absolvi ab una in duas. 4to Clericus irregularis ludens ad pilam omnia munera facias. Quae ad computa possunt, ut missa cantare &c. 5to Ignorantia invincibilis solvit irregularitatem etiam ex delicto ita tamen ut sententiam non excedat abilla quia non est peccatum ut dictum est supra.

Quam simul effectus irregularitatis. Duo: 1o pariter illicitam reddit susceptionem ordinum, etiam primo contracta, earum etiam non autem invalidam. Unde peccat mortaliter qui in irregularitate recipit, vel exercet ordines. Idem de contracta est dicendum quia est res gravis ex cap. ult. nullam tamen poenam ipso facto infligit quia est lata sententia poenam. Contra irregularitatis violatores, jus dicimus. Tenentur prohibere usus juris divini quae exercet potest. Sine ad petitionem. 2do Sine parochus irregularis potest delegare sacramenta suis parochianis, ministrando, quamvis illi non liceat ea ministrare. Valide tamen absolvet. Quia non privatur potestate ordinis, nec juris divini. 3tio Inhabilem reddit ad beneficium recipiendum sive sit solidum, ac recipiendam veritatem reddit. Certum autem per irregularitatem non privatur beneficio ante obtento, nec jus tribuit. Modo reintegrandi nec alia munia per falsum exercendi. Unde dubitamen bene possis privari, ex cap. 10. De excess. mo. Ponderandum designare dispensandi brevi tempore impetranda non sit. Quia beneficium ordinare non debet qui per se ipsum non potest officium alterius praejudicium praestare.

Posthuc est irregularitas. Dividitur 1o in eam quae est ex defectu. Sicut in mendicabili, & in eam quae est ex delicto. Sicut homicidam. Quae communiter dividitur in susceptionem, & exercitium impedit. & in partialem, quae tantum aliquam actum impedit.

Regula

Quoram Sunt irregularitates ex defectu? Sequentes. Primo ex defectu animi. Sic excaecatis mentis Sicerdos & fidei obfirmatus, propter quem irregulares sunt. 2o Puer, amens, del furiosi, energumeni, & quo irregularis est qui muta, habet, talem corporis defectum, deformitatem aut morbum, ut ipsum possit absolute, & omnibus cultoribus, & ecclesiae aut altari deformitatem. Indubio autem nunc determinetur, & in dubio ecclesia sit sufficiens. Cappi est judicare. Ultimi irregulares sunt 3o Coecus, Surdus, & enormiter claudus. 4o Carens pollice manu, pollice & indice. 5o Carens naso, cum notabili deformitate. Secus si habeat duos ambos detro non videat, & oblique justa malum sinistro, modo canonem sine indecenti facie emendatione legere possit. 6o Leprosus deformiter gibbosus, aut facie mancus calvus. 8o Habitu caduco laborans, quia tamen ordinatus sit, & in intra annum morbo non laboravit, postea suscepto ordine non cecidit, sive raro & sine rumore, ac spuma laboret, possit celebrare cum scientia jejuno, qui de licentia ejus sibi det sacrificium. Colorum corporis politium evellere, non indagit irregularitatem, nisi in tribus subditis pro liquido remaneat, & partem membri abscisi justa caudi sibi amputavit. 8o Qui eunuchus propria culpa factus est, secus si casualiter & sine culpa. 9o Ex matrimonio diri, & dem ambellus, quia est monstruosus nimis. Si magis aut aeque participat foeminum sexum quam Divinam capax ordinis & Abrenuntiatis.

Tertia est ex defectu libertatis de quem ex duobus ordinibus, 1o mancipia, nisi prius a Dominis, libertate donati fuerint 2o Curiales, & militares, quam diu tale officium gerent. 3o qui obligantur administrationi reddendae non debent ordinari, nisi prius depositis omnibus, & redditis rationibus, & Cappellis.

Quarta ex Defectu natalium ab quem irregulares sunt omnes illegitimi absque ullis, sive Sputii Sacerdotales. Cujus 1o filii legitimati non sunt per subsequens matrimonium. Cappellanus. 2o Filii sunt legitimi aut nisi habeantur a jure pro legitimis. Per solemnem professionem religiosi professionem de eligere irregularitatis, quo ad ordines suscipiendos, non tamen quo ad dispensum 3o Cappellatus. Tertio filii naturales sunt quinati sunt & spurii sic dicti. Solutis, intergo dispensatione & naturalitatis effectum erat impedimentum dirimens. Spurii sunt &c. quinati

...ex parentes in eo quod tempore conceptionis, vel nativitatis erat impedimentum dirimens.

Circa ex defectu Sacramenti seu significationis Sacramenti est bigamia. Seu matrimonii multiplicationem etiam ante baptismum contracta. Eucharistia quippe est Sacramentum unionis Christi cum Ecclesia unica Christi Sponsa, quae conjunctio una est, quia unus enim est Sponsus, una Sponsa. Est ita autem triplex bigamia quae induit irregularitatem, scilicet vera, interpretativa, similitudinaria. Bigamia vera est ea, qua quis duas uxores legitimas successive duxit, et cum iis matrimonium consummavit. Interpretativa est ea, qua aliquis ejus ministerio interpretative tabetur bigamus, qui unam ex duabus uxoribus non contraxerit. Ita bigamia habetur qui viduam duxit, aut mulierem ab altero corruptam, et cum ea jam facta uxore matrimonium consummavit. Cap. 9 Dist. 34 ibi enim qui virginem quidem duxit, sed adulteram factam cognovit, post fornicationem ab ea abstinuit. Item est tamen bigamus irregularis qui prius a se corruptam duxit, neque qui ante id post matrimonium, vel in ipso fornicationis actu est, aut adulteram qui a in nullo jure expressum est. Bigamia similitudinaria est ea, qua quis post solemnem religionis professionem, vel post sacrum ordinem susceptum alteram duxit matrimonium, etiam virginem et consummavit. Cap. 11 de big.

Tertia est ex defectu lenitatis. Ea quae irregularitatem contrahit qui libet baptizatus, qui voluntarie et praemeditate injuste contra hominem notabilem, aut mutilationem, aut etiam alteralem mortis effectu secuto. Contrahitur autem hic pridie commune, qui ex lege, actio vel omissione, vel peractuali delinquentia ad homicidium, aut mutilationem, committit bello offensivo sive in judicio vel extra illud. Cala, quia sacerdos qui pro tempore Christi, in sacro altaris gerit, manus lustrum mittere debet. Et his facile quis colligit, quibus ex homicidio irregularis sit. Non sunt irregulares qui rempublicam tuendi ac defendendi gratia vel ex ordinatione Superiorum vel ejus ex ordinatione concurrunt, ut v.g. Principes, Magistratus, Judices, Lictores, Constituendo judices, et administrio justitiae etiam praecipiendo aut ...ficio, particulari in quibus et justitia Card. Pacianus ...ibus, brachia saecularia ad inferiorum hostium ...endum ad falsandum veritatem, et ad subsequendum sententiam justa

vt generaliter dicens puniendos, esse male facientes. Cantabrum
mox causa proxima mortis ab eo irregularis, si ipse faceret
aut iuberet, et qui mors alicuius per publicam potestatem
celebratur, vt qui sit diuersa ratione esse mortis proximae. Cantabrum.
Possunt tamen in certum aliqui proximo casu excusari ab
irregularitate propter indeliberationem, aut simplicitatem aduertendi
ad irregularitatem non requiritur actus simpliciter
humanus, ac plene deliberatus, ex Clem. de homi. Item de consan-
de his, qui in furiam verberato, et mortem illius procurantibus
aut allerant.

Viola In bello iniusto, irregularis simul alios in quibus
alios sua prudentia auctoritate officium. Item in bello mere defen-
siuo, iusto, et necessario ab defendente necessario, quia multos irregu-
laritas contrahitur ex cap. Si de homicidio. Si tamen non parcit, qui
in iustitia impedirem, prudentia vitae suae suadat, aut nisi cum
quo moderamine in tali casu tolatur. Item nec clerici cum tali ex
de in furia, in se, vel in suis rebus illatas, fit irregularis, si vitae ex
morte plectendus sit, modo ea non praeter debitum moderamen
aut publicationis poenam intendat. Salus si milites, et milites, vt
defendendum vitae alterius innocentis, clericus debitamo-
dum tione ad iure antiquo: Scias in defendendo vitae tuae quam de-
bes eam aequi seruare.

Secunda est de delicto bonae famae, seu de infamia, et cap.
fond. Oppositum. Quod autem sit infamia, iuris Siluest. et fol. de
famia. iuris. Et ita imponitur iure seu crimen. Seu ciuile, dicit
Can. Infamia facti est publica prohibita. Seu opinio amissae bonae
per quod famae nomine. Spectatis personae qualitate et statu, apud
bonos et graues creditur, quamuis crimen illud per leges, non debeat
infamia. Sic in fame dum clerici obtinet. In famia iuris dicitur hu-
modi est, alia quae per legem ipso facto, in dicitur, alia quae dicitur
sententia, quae sub de damnauit ad poenam infamantem, vel alia
nem ut irregularitatem, et ignominiosa tradat, et. Porro irregularitas
infamia facti tollitur absq; dispensatione per publicam et constan-
tem alicuius relationem. Cap. Si de facti. Irregularitas vero infamia
iuris, per iudicij sententiam condemnata ob crimen notandum
tollitur nisi per dispensationem.

Quod Poena sunt irregulares delicta. Sequentes. Qui deliberatione
Baptismi. Quae non sunt irregulares, si ante reiteratum baptismum
rum. Si non qui alia non sit facta permissis. Si de heretico baptizato
Secundo de clerico. Indiscreta. Indiscreta, quam in carnium. Si qui non

dam in obitu. 2° non ad missus. 3° alio pro. 4° ad sententiam ad examen
Sub missio, 5° Violate integritatem in amore 6° Lis de eo qui fuit
2° Qui post contractum Matrimonium, licet non consummatum
ordinatur in vita uxore. 3° Qui in excommunicatione majori Sustu
pil ordinem suscipiunt. 4° Qui celebrat alienum proprium ordinis, quem
habet. 5° Excommunicatus excommunicatione majori, etiam occulta, aut
suspensione, aut interdicto celebrat alienum proprium ordinis quem
habet c. cap 1 & 20 de sent excom in 6. Idem de clerico primum
primorum docet. Navarrus dicens esse communem & tenendum
in cap Siquis Rob. 6° Qui celebrat in peccato mortali odio
Scilicet est actus invidiæ & malitiæ mere culpabiles, & injuste
commissis sive physice sive moraliter ut moraliter considerantur
sive etiam negativa cooperatione non impediendo, cum ex justitia
quis teneatur impedire 2° dist. 50 & ex ff de homic. 1 per contra
habetur 2° Quæ humiliatum voluntarium meretur canonem quod li
habetur 2° Quæ humiliatum voluntarium meretur canonem quod li
bet est in Deum voluntas & in causa de qua propinquæ ad mortale
ter impossibile sit eum velle & non velle Deum diligere 2° Odium
Dei dicitur Casuale culpabile, quod contingit, cum quis ne per exem
plum mutilationem membri, nec Sequelarum provideri, sed ea provide
potuit, & debitam diligentiam non adhibuit, & debit præsumi voluit
cidit, & periculosa & quæ mors posset mortalem eum secuta esset. Quæ
diligentiam aliunde adhibuerit. Secundum varios contra
dictorum & homicidium secutum de voluntate sed nulla causa præ
habetur, sed homicidium secutum de voluntate sed nulla causa præ
habita diligentia & habita sit: quod requidem in casu
casu, modo habita diligentia & habita sit: quod requidem in casu
sit voluntarium. Aliis autem consentientibus & mortem ulterius &
qualibet actione, illicita secutam, probant, & variis canonibus:
per quos videtur esse potest dist. prædicitur? Non stat autem nullum con
tratus irregularitatem. Si homicidium sit omnino & absolute casuale
2° Idem est de mutilatione voluntaria & casuali ac de homi
dio qui in jure æquiparat. & cap 1 & 2 de cap all de homici &
autem publicato vel ipsius membri vim. Ex omnibus vero communi
sententia est peccatum, quæ proprium habet affinium distin
ctum ab aliis peccatis, ut manus violentas & 2 & 23 autem dentes
aliene non contrahi
capitis & ungues mulieris docent absistunt digiti
irregularitatem. 4° de apostatis & fide, & hæresi & æterna & secundum
ad communiter docent: nam ipsa non distinguunt inter
publicam & occultam. Cap 2° de hæret in 6°. 3° de gravibus cri
minibus notoriis, quæ absque sententia habent missionem, qualia
sunt simonia, furtum, latrocinium, & alia similia, per quæ
judicio & Idem de tribus capitalis notoriis & illius sapor, nec

Sed hæc irregularitas non contrahitur si fiant eadem ultimum ordinem ante ultimum tempore.

Nota. Ad contrahendam irregularitatem ex delicto requiritur culpa mortalis, et eius consummata: quia irregularitas est pœna gravissima, perpetua, et difficile tollibilis; aliquin non esset delicto commensurata.

2 Dub.

In dubio an aliquis tegatur irregularis? I°. In dubio juris quando subsistere potest ita absolute, vel de aliquo sensu peritioles in eo dissidendi, vel quando dubitatur an in casu facto contineatur sub lege, non tenetur irregularitatem docere. Canonista nemini condemnandus esse irregularem, cap. 18 de sent. et rem. ubi ad irregularitatem recurritur ut ad jus et pœnam sumi sit.

II°. In quolibet probabili dubio facti canonici: quis dubitet num peccaverit ad hanc irregularitatem? Ergo non tenetur se irregularem, ex cap. 11 de hom. ubi statuitur dubitantem de homicidio, ab se perfecto abstinere, ab ordinibus.

2 Dub. 2°

An liceat dispensare posse in irregularitate? Et quis potestatem habeat dispensandi in omni irregularitate ex suspensione proveniente, ex delicto occulto, nec ad forum contentioscum deducto, excepta ea, quæ oritur ex homicidio voluntario. Conc. Trid. sess. 24. c. 6. dum ait Episcopos posse dispensare in omnibus irregularitatibus ex delicto occulto provenientibus, quæ ad forum contentiosum non sunt deductæ, excepta ea, quæ oritur ex homicidio voluntario, non refficiunt omnes irregularitates ex delicto occulto provenientes, sed illas tantum, quæ ad forum contentiosum non sunt deductæ. Ergo si irregularitas ex delicto occulto sit deducta in forum contentiosum, Episcopus non potest dispensare. Ita Sanchez in Decal. lib. 2. c. 31. n. 6. et in Matrimonio lib. 9. d. 19. n. 4. Pontius de matrimonio lib. 8. c. 6. n. 3. Pirhing lib. 1. t. 11. n. 6. Reginaldus lib. 16. n. 151. Suarez de Religione tom. 4. lib. 6. c. 3. n. 4. Navarrus in Manuali c. 27. n. 75. Lessius lib. 2. c. 44. dub. 15. n. 93. Layman lib. 5. t. 5. c. 3. n. 3. Bonacina de Sacramentis disp. 4. q. 6. p. 3. n. 3. Tamburinus lib. 1. de Missa c. 3. §. 3. n. 3. Diana p. 4. t. 4. r. 3. Filliucius tom. 1. tr. 6

Catalogus Censurarum.

Scripturis & Collectione RR. Pontificum de Jure adhibitis in nullis Bullo Coenae, hic et nunc intermittuntur excommunicationes reliquae jure Pontificio reservatae.

Sic percutientes clericum, vel Monachum C. Significavit, 17 Decret. II.

Sic Reservantes peramenum in excommunicatione Nata delap. do cap. Exponi, de sent. de leg.

Sic Falsarii Apostolicarum Apostolicum Cap. falsarios de crim. falsi.

Sic Habentes literas Apostolicas subdas, Bulla simoniae Strigonien. Cap. literas Eod.

Sic Incendiarios judicio excommunicatos, & denunciatos Cap. litteras nos, de sent. excom.

Sic Sacrilegos Charactes Calenum Cap. Conquestus eod.

Sic Communicantes sine crimine cum excommunicatis a Papa Cap. nuper.

Sic Eligentes potestatem inferiorem in Senatorem Romanum C. quicumque de elect. in 6.

Sic percutientes eos qui bonum conservant tutorum, C. quicumque de tut. & cur. in 6.

Sic Absolventes ab excommunicatione sub indictum & non implentes eos quibus.

Sic Defendentes armatos Cap. Statuit de poen.

Sic Exigentes tributa a personis Ecclesiasticis Cap. Clerici de immunit. in 6.

Sic Violantes interdictum modis prohibitis Clem. de sent. gravi. de sent. excom.

Sic Tenentes, Corpora defunctorum Extrav. de Sepult.

Violantes interdictum Apostolicum

Sic Tantes & recipientes ordines graecorum Religionis Extrav. Com. de Sim.

Sic Tantes Primogenitum de immaculata Conceptione B. M.

Sic Dantes & recipientes pro gratia & justitia apud Sedem Apostolicam Extrav. de sent. excom.

Sic Tentantes personas ad litteras Apostolicas ut eorum expeditionem gratis assequantur Bulla coenae Sti. Pii.

Impedientes executionem litterarum S. poenitentiariae Bulla Julij III

Impedientes & Suppressores scriptorum pro optinendis beneficiis a Regina Bullar. Pauli II.

Committentes furtum, Bullae, Consulentes, Trid. Cap. 19. Sess. 25 de reform.

Usurpantes bona Calamitosorum non bene placitos seu alienos bona quae impedientes ne ab iis ad quos pertinent perveniant Trid. Sess. 22. de reform.

Capientes & molientes habitantes in terris Regum & Dominorum bona dicentes aut recognoscere Cogentes Bulla Sti. Pii. incl.

Publicantes, indulgentias &, fautbalem dantes eligendi Confessorem iis qui aliquid soluunt,

Inficientes, detinentes fructus beneficiis ecclesiis & impedientes bona eius possessores non soluentibus decimas, sibi alias solutionem, Bulla Pppis de Sanct. Mr. dumm facientes generalem & contra ipsos,

Violantes immunitatem Ecclesiae Bull. Bulla 9 Greg. 13

Parentes posse fieri Confessionem Sacramentalem in absentia per literas Clem. 5. 8.

Docentes aut defendentes aliam disputabilem opinionem damnatas, deuel S. Conf. officia.

Contra Clericos.

Participantes in Divinis, cum excommunicato, a Papa significatis de Sent. Excom.

Inducentes ad juramentum de eligendo, & de data non immutanda Sepultura in communi Ecclesiis Clem. Sepientes 8 de poen. Sane.

Commissarios Sedis delegatos impedientes literas eius per gratiam aut timorem, & Scripta impetrantes honorum Ecclesiasticorum, & alienationem bonorum, & se procurantes, Bulla Pii. Paul. II. Apost. in simile.

Retinentes beneficia cum in Ecclesia Bulla Pii. Pii.

Absolventes Sedis pretendo privilegiorum a sedibus Bulla Coenae ordinarios & extraneos Clem. 8. Pii. 5. Trahentes personas Ecclesiasticas ad forum laicale, Marl. Sixt. 10. ad reclamandas Comitentes usurpationes bonorum Ecclesiarum Trid. Cap. 15. Sess. 22. de reform.

Minores de observantia sub ornantes, vota in ultima Bulla Pii. 5. 129. Pastoralis.

Scribentes portantes habitum minorum Bulla Leonis 10. Clementis 7. Minores admittentes in Ecclesia Ecclesiis tempore interdicti ad sua Fratres & Sorores certis diebus Clem. Aut. &c.

Inducentes ad juramentum, de eligendo, & de electa, non mutanda Sepultura in communi Ecclesiis Clem. Sepientes.

Contra Regulares

Ad ministrantes Sacramenta absque unctionis & Eucharistiæ in firmis, & matrimonia solemnizantes matrimonia sine licentia Parochi. Clem. de priv.

Superiores non denunciantes Religiosos qui sunt suspecti de hæresi, in quisitoribus, & ordinarii. Bulla Pauli V. & Urb.

Contra Omnes.

Qui de corpore Ecclesiæ non sunt a censuris per eos aut eorum judices latis, & absolutio sit nulla.

Qui ad Regis compulsi, & ad Ecclesias, ut sibi subjecti sunt jura, Ecclesiastica ac Cæsarea Bal.

Qui eligunt pedagia & ab Ecclesiasticis personis. C. Vt Eccles. in 6.

Qui sepeliunt hæreticos in loco Sacro, Sepultos, Cap. de hæret. in 6.

Qui consulunt & consensum præstant Bullarum & privilegiorum Ecclesiæ & Clericorum de injur. in 6.

Qui sepulturam absque licentia facultate Superiorum injudicium, & fraudem occupant. Clem. unic. de Sepult.

Qui tempore interdicti, & interdicto nominatim non parentes publicis & excommunicatos, aut vulnerantes manifestos, sepeliunt in loco Sacro, Clem. de Sepult.

Qui sicenter contrahunt matrimonium in gradibus prohibitis, & cum monitis Clem. de Consang.

Qui impremunt stolæ abusq; licentia Superiorum Bulla Pii V. & Greg.

Qui asserunt ante susceptionem Sacramenti Eucharistiæ non esse necessariam confessionem peccati mortalis ad Stricti. Trid. Sess. 13. Can. 11. de Euch.

Qui cogunt, & impedunt mulieres ab ingressu Religionis, Trid. Sess. 25.

Qui rapiunt mulieres & rapientibus fauent. Trid. Sess. 24.

Qui ecclesiasticas personas, res, officiales, & tenutas officii Bul. & Pii V.

Qui pro quibus de annuis agnitionibus a Sede Apostolica benedictos Bull. Greg. 13.

Qui non denunciant Sacro officio, & ordinario hæreticos, magos, sortilegos & hæreticaliter blasphemantes, in Decret. Vit. & Sanctor. Patrum. S. officii.

Contra Clericos.

Qui de laicorum bonis recipiunt, prefecturas seculares &c. monili non dimittend. C. Cler. &c.

Qui procurant ut alii occupent jura &c. bona Ecclesiæ vacantium. Gen. de sepult. in 6. vide plura de his excommunicatis.

Qui in sacris Constitutis contrahunt, matrimonium Clem. II de consang.

Qui alienant v. ultra triennium locant bona Ecclesiæ, & vasa ejus &c. de reb. Eccl. non alien.

Qui fulcire signant, v. pervertunt, Benefitia Jul. 58 Qui VI. ea signis &c.

Qui in conventibus & disputationibus oppugnant mysteria Fidei.

Quod si quis parochus v. alius Sacerdos, sine scientia sine negligentia sibi ab aut sibi subditi de privilegio v. immemorabili consuetudine habeat, contendat alterius, parochi sponsos sine illorum parochi licentia matrimonio conjungere, aut benedicere ausus fuerit, ipso jure tam diu suspensus manet, quam diu ab ordinario, vel parochi, qui matrimonio interfuit, seu a quo benedictio suscipienda erat, absolvatur: nota hoc ultimum pertin. et ad suspensionem.

Contra Religiosos

Qui instituunt novum ordinem &c. v. locum acquirunt, seclusto privilegio, sine licentia Papæ, Cap. II de relig. dom. in 6.

Qui a professis clericis dimittunt habitum C. ne Cler. in 6.

Qui usurpant decimas &c. alienas, v. illas solvi prohibent, Clem. II de sepult.

Qui absentant curas animarum ad noviendum suis Prælatis, v. monasteriis Clem. ne in agro.

Qui tenent arma, intra claustra sine licentia abbatum, & sunt Monachi nigri, ibid.

Qui emendicantibus recipient novas domos, v. receptas alienant, sine licentia Papæ &c. privilegia.

Qui non observant divinum officium Papa prohibuit Clem. II habet.

Qui ecclesiis, recipiunt minores de observantia sine licentia Sedis apostolicæ, aut ordinis Generalis &c qui recipiuntur Bulla 20 Kl. V

Contra Episcopos & Prælatos.

Qui veniunt ad urbem sine licentia Papæ absq; causa.
Qui impetrant litteras a Principibus ad Dignitates. Bulla 9 Kl. V.

Contra Dominos temporales.

Qui prohibent subditis ne quid quam vendant, & ecclesiasticis aut eorum aliquid abjudicent, aut alia obsequia præstent, cap. eos quidem in omnibus Eccl.

Contra Magistratus & Judices.

Qui post litem motam de ministerium negligunt, reddere jus & alia hujusmodi Can. de administrationem.
Qui faciunt statuta contra libertatem Ecclesiæ & ea noverit rebelles.
Qui favent usuris & approbant Clem. un. de usur.

Contra Clericos privatos & singulares Suspensiones Reservat.

Qui se ingerunt in rebus Sacris sine legitima vocatione sine interstitio tempore non servato, censurati &c. C. V. Jnnoc. III. Compos.
Qui ordinantur sine v. titulo. tit. & c. examinent.
Qui ordinantur in sacris præt. matrimonium aliam rationem Can. una
Qui abusuraria manifestis recipiunt oblationes & eos sepelliunt, Cap. omnibus de usuris.
Qui cantant bona Ecclesiæ, & a Prælatis rotulis & quia sæpe
Qui celebrant Missam, & in ea non communicant, Can. rotulatus
Qui Missam minorum audiunt, sine gravi causa, Can. 37.
Qui Simoniace ordinantur, Cap. penult. de Sim.
Qui celebrat coram excommunicato C. 13. & ibi gl. de Sent. & com. in 6.
Qui in conjunctis dispensant, de immunitate Ecclesiæ & C. V. & eandem
jungunt, & de ea scribunt, in vulgari lingua Bulla 17. Kl. V.
Qui rapiunt matrices. Sess. 24.
Qui recipiendum Primum Sacrum celebrant Bulla 12. Kl. V.
Qui aliquid faciunt, injudicio per gratiam, & sordes, in gravamen injustum
partis C. 1. de Sent. & re jud. in 6.

Vir q. conservatoribus Regularium se immiscent, in aliis quam manifestis, injuriis, Cap. Sinibaldus. de elect.

Vir. q. superioribus Regularium Laborum non eligunt singulis annis rationem, de ad implendum onera miserunt Bulla Greg. XIII. 1573.

Contra Regulares Prelatos & Subditos Suspensionis Servandi

Vir. constitutionibus non faciunt constitutionem de solvendis decimis Clericis &c. pren.

Vir. non deferunt habitum a Regula prescriptum Clem. 1. de Statu Mon.

Vir. fuerunt apostatae abrenuntiantes & non recipiendi ordines.

Vir. ejiciuntur a Religione Bulla 26 S. IV. 1586 Sixt.

Vir. ex superioribus non eunt ad Haec aut professionem non admittunt aliis, vel aliquo ratione exigerunt. Juvenes Religionem, aequirunt & non scitis faciunt damni fatis, vel qui a sacristiis non eligunt singulis annis rationem de adimplendo onera miserunt Clem. VII. de Reb. Eccl.

Per lam. superiores &. quam Subditi recipient alumnos ad professionem ante completum probationis annum, vel sibi appropriant bona mobilia & se non personales, & non solum de reg. in 6.

Vir. non dant professi recipienti ordines Sacros. Bulla 15 Pii V.

Catalogus interdictorum Realia

Contra Cathedrales Regularium quam regulares, qui eligunt in dignitatem ut juret, & promittat illi eligenti, se pulturam, se portaturi, se portaturi, se sepultis juratos & promittent Cap. de sepultur. in 6.

Contra Universitates

Vir. universitatis locant, habitationem & poenas publice edicere, tenent C. de inter. in 6.

Vir. non servant circa beneficium vacantium Statuta Universitatis Vide Sententia Pro Capellani, & futurum annuum, Bulla Cancellar.

Vir. ex capitulis Cathedralibus, sede vacante, intra annum dividunt, & missoriat. Trid. Sess. 7 Cap. 10.

Vir. ejiciunt tribuna. ab Ecclesiasticis C. quam quam de Censura in 6.

Contra Personas Singulares.

Quæ in forenditibus non servant formam præscriptam a jure Capp. 1. de sent. & com. in 6.
Quæ violant interdictum locale, vel personale, C. Ejusmodi de priv. in 6.
Quæ sunt causam interdicto locali, C. si sent. ff. in 6.
Quæ damnum Fisci, vel ipsum prælaturam, vel dignitatem, Cal. Canon. Siquis de missis.
Si Clerici in sacris constituti jaceant in crimen fornicationis Can. Siquis simil.
Si quis Calonum, Simlarium, rector vel minister, recipiat onera perpetua, absque mea licentia ordinarii Bulla Pii 4.
Si quis Prælatus, vel dat commendarias in contrar. Bulla Pii 5.
Quæ de Palat. Cathedrales, prompte intra annum non deum, sed non committunt, itinera ad faciendam residentiam Trid. Sess. 23. C. 1. Ref.
Si quis Episcopus, abbas, vel alii, non servata forma,
Si quis Episcopus inferior Prælatus, exigat indebitas, vel excessivas procurationes, contra jus. C. exigit de Cens. in 6.
In præsenti Catalogo videbis quæ interdicuntur interdictum subinde statutum Sed. in congreg. in quod excommunicatio & suspensio contra eadem persona, diversis temporibus, ac pluribus affixi possit, & non soleat, nec sunt hic omnes contra omissa Brevitatis causa sed ubertim apud Serrarium.

Finis

Nota. Quando incipiendum Officium Divinum.

Post prandium pro Sequenti die, quo tempore sit incipiendum Matutinum cum Laudibus.

20a ♒. January 1o quadrante ad 3iam.
13a ♓. February Media tertia.
7a ♈. Marty 3io quadrante ad 3iam.
18a ♈. Marty hora 3ia.
14a ♉. Aprilis 1o. quadrante ad 4am.
20a ♉. Aprilis Media 4a.
10a ♊. Maji 3io. quadrante ad 4am.
8a ♋. Junii hora 4a.
30a ♌. July. 3io. quadrante ad 4am.
28a ♍. Augusti Media 4a.
7a ♎. Septembris 1o quadrante ad 4am.
24a ♎. Septembris hora 3ia.
13a ♏. 8bris 3io quadrante ad 3iam.
20a ♏. Octobris Media 3ia.
10a ♐. Novembris. 1o quadrante ad 3iam.
25a ♑ Decembris hora Secunda.

De Propositionibus Damnatis

Iuxta Collectionem R.P. Petri Collet.

Nota. Ubi Pontifex ppositionis damnatæ nē ānotauerit, quæ immediate præcedit intelligat; multa quidem ē ppositionis damnata sūt simplices, sūt frequentiores; sūt igitur ordine Alphabetico. A.

Abortus. licet procurare abortum, ante animationem fœtus, ne puella deprehensa, gravida occidatur, aut infametur. ppos. 34. Inn. XI.

Vide probabile, cum fœtum, quamdiu in Utero ē, Carere anima rationali, et hinc primum incipere, eandem habere, cum prodit, ac Consequenter in nullo aborsu homicidium Committi. De

Absolutio ordinem pœnitendi, Satisfactionem absolutioni indixit nē potitia, aut institutio Ecclæ, sed ipsa Xti lex, et prescriptio naturæ rei ad ipsum, quodammodo dictante. ppos. 10. Alexand. VIII.

Per illam nē peccat maritus, videns uxoris uxorem, nē adulterio deprehensam. 19. Alexand. VII. 7.

Per illam præcise mox absolvendi ordo pœnitentium ē inversus. 17.

Copula Consentiente marito cum Conjugata nē ē adulterium, adeoq; sufficit dicere in Confessione se ee fornicatam. Innocent. XI.

Amphibologia. Si quis v. solus, v. coram alio, sive interrogatus, sive sponte, sive recreationis causa, sive quocumq; alio fine juret se nē fecisse aliquid, qd revera fecit, intelligendo intra se aliquid aliud, qd nē fecit, v. aliam vitam ab ea, in qua fecit, v. quid aliud nē debitum verum, revera nē mentitur nec ē perjurus. 26. Innocent. XI.

Causa justa utendi iis Amphibologiis ē, quoties id, necessarium ē, vtendi aut utile ē ad salutem Corporis, honorem, rē familiares lucrandas, v. ad quemlibet alium virtutis actum, ita, ut vanitatis occultatio Confectæ hinc expedien

Inne expediens, et studiosa. 27. Innocentius. II. vt. x maior

Attritio. Reuera peccat, qui odio habet peccatum ob eius turpitudinem, et disconuenientiam, sine vllo ad Deum offensum respectu. Alexand. VIII. vt.

Intentio. quanis detestatr malum, et prosequitr bonum meritr vt obtineat Coelestem gloriam, n execta, nec Deo placens. 10.

B. Baptismus. Valuit aliquo Baptismus sub hac forma Collatus in nomine patris, et filij, et spiritus sancti. Alexand. vii. Valet Baptismus Collatus a Ministro, qui eum ritum exercuit, forma Baptizandi observat, intus vo in Corde suo apud se reuolet, n intendo facere, qd facit Ecclia. 28.

Beneficiatus. Qui beneficium Curatum habet, possunt sibi eligere in Confessarium Simplicem Sacerdotem n approbatum ab ordinario. 16. Alexand. 7.

Restitutio. A Pio 5to. Beneficiatis impositae n recitantibus n tenebat in Conscientia, ante sententiam Iudicis, qd habens Capellaniam Collativam, aut qdvis beneficium, alius Coelestem, si studio literar vacet, aliis facultatibus nec obligationi, si officium per alium reciteat. 21.

Non fr Contra institutum Beneficia Coelestica n confere gratis qua Confessarius illa Beneficia Coelestica pecunia inde veniente n exigit illa pro collatione beneficij, sed veluti pro emolumento n exigit illa temporali, qd tibi Confere n tenebatr.

Restitutio fructuum Obomissionem horar Supleri potr per qualcung Eleemosynas, quas antea beneficiarius de fructibs sui beneficii fecerit. 33.

Bestialitas. Mollities, Sodomia, et Bestialitas sunt peccata ejusdem Speciei infimae, ideoq sufficit dicere in Confessione se procurasse pollutionem. 24. Alexand. 7. vt.

Charitas erga Deum. Homo nullo modo amare vitam suo tempore

tempore tenet, dicere actum Fidei, Spei, et Charitatis ex vi
præcepti Divinor, ad eas virtutes pertinentium. I. Alexand. VIII.
An peccet mortaliter, qui actum dilectionis semel tantum in
vita dicere condemnatur ab Eccles. S. Innocent. XI.
Probabile est, Singulis quidem rigorose quinquennijs per se obligare
præceptum Charitatis erga Deum 6.
Tunc solum obligat, quando tenemur justificari, et non habemus
aliam viam, qua justificari possimus. 7.
Quisquis enim æterna merced. indultu Dei famulat. Charitate
si careret vitio non careat, quoties intuitu licet Deo gratitudinis operat.
Bonitas objectiva consistit in Convenientia, objecti cum 13. Alexand. 8.
regula rationali, formaliter vero in conformitate actus cum regula
illo; ad hoc sufficit, ut actus moralis tendat in finem ultimum
interpretationem, hunc bonum non teneatur amare, neque in principio, neque
indecenter moraliter vitio dud. Alexand. 8.
Charitas erga Proximum. Non tenemur proximum diligere
actu interno, et formali. 10. Innocent XI.
Præcepto proximum diligendi, satisfacere possumus per solos
actus externos. 11.
Licitum est absoluto desiderio cupere mortem Patris, non quidem
ut malum Patris, sed ut bonum cupientis, quia mihi ei obven-
tura est pinguis hæreditas. 14.
Licitum est gaudere de Parricidio Parentis, a se in ebrietate
perpetrato, ratione ingentes divitias, inde ex hæreditate consecutas. 15.
Si cum debito moderatione facias, potes absque mortali peccato
de vita alicujus tristari, et de illius morte naturali gaudere illam
inefficaci affectu petere, et desiderare, non quidem ex displicentia
personæ, et ob aliquid temporale.

Censuræ.

Censura. Quo ad forum Conscientiæ rei Cognitas, ejusq; Contu
cia cessante Cessat Censura. 111. Alexandr. 7.

Comestio. Et bibere usq; ad Satietatem ob solam voluptatem
n̄ è peccatum modo n̄ absit valetudini; quia licite potest apeti
tus naturalis Suij actibꝰ frui. 8. Innocent XI.

Communio. Præcepto Communionis annuo Satisfit p̄ Sacrilegâ
Dñi Manducationem. 55. Innocent XI.

Sacrilegi sunt judicandi, qui jus, ac Communionem percipien
dam prætendunt, antequam condignam de delictis Suis poen
tentiam egerint;

Compensatio famuli, et famulæ domesticæ possunt horis
occultè Suis sumere ad compensandam operam Suam, quæ
majorem judicant Salario, qd̄ recipiunt. 11. Innocent XI.

Concubinarius vid̄ de Pœnitent.

Confessarius quid in Sacramentali Confessione tribpœnitenti
Charitatem postea legendam, in qua ad veneream postea incita
cenfet, Solicitasse in Confessione, ac proinde n̄ è delitiatim
dus. 8. Alexandr. 8. vid̄ Constitutio Benedict XIV.

Confessio Satisfacit præcepto Annuæ Confessionis, qua
Confitetur Regulari Coppo præsentato injuste ac probato
33. Alexandr 7us.

Mandatum Tridentini factum Sacerdoti Sacrificanti ex
necessitate cum pacto mortali Confitendi quamprimum ex
obligat Confitetur n̄ præceptum. 38. Cum Sacerdos Sue tem
Illa in particulari quamprimum intelligit pœnæ Confitebit. 39.

Confessiones apud Religiosos facta plerq; Sacrilegæ Sunt
invalidæ. 26 Alexandr 7.

Conjuges opus Conjugii ob solam voluptatem exercentes
ab penitus Carent culpa, ac defectu penialia. 3. Alexandr
Consuetudo

Confessio vide Jejunium.

Cooperari in malo famulus, qui submissis humeris scientes adjuvat horum suum ingredere per fenestram, ad stuprandam virginem, et multoties eidem subservit deferendo scalam, aperiendo fenestrjamiam, aut quid simile cooperando ꝛpec cat mortalit, si id faciat metu notabilis detrimenti, puta ne a Dño male tractetr, ne torvis oculis afficiatr, ne domo expellatr. 51.

Delectatio. Est probabilis opinio, quæ dicit ee semper esse veniale, habitum ob delectationem carnalem, et sensibilem veniale, habitum ob delectationem carnalem, et sensibilem, quæ ex osculo oritr, secluso periculo ulteriorij, et pollutionij. 4. Alexandr. 7.

Denunciatio. Quando evidenter tibi constet de rem ee secretum, et ꝛ teneris denunciare, si probare ꝛ possis. 5. Alexan. 7.

Modus evadendi obligationem denunciandi solicitationis ee si solutus confitearr cum solicitante, nec pt ipsum absolvere absq; onere denunciandi. 7.

Detractio. Quid ni, ꝛ nisi veniale detrahentis sit, auctoritatem magnam sibi notam, falso crimine eidem ere. 43. Innocent XI.

Probabile ẽ ꝛ peccare mortaliter, qui imponit falsum crimen alicui, ut suam justitiam, et honorem defendat etsi hoc ꝛ sit probabile, vix illa erit opinio probabilis in Theologia. 44.

Duellum. Vir equestris ad duellum provocatus, pt illud acceptare, ne timiditatis notam apud alios incurrat. 2. Alexandr 7.

Vir militaris, qui nisi offerat, ꝛ acceptet duellum, tanquam ignavus dolosus, timidus, abjectus, et ad officia militaria ineptus habetr, indeq; officio, gd suos, suspentet, privaret, ꝛ promotionis alias sibi debita, ac promerita spe perpetuo carere, abeet culpa, et poena vacaret, sive offerat, sive acceptet duellum. 1 Dendi XIV.

Excusari possunt etiam honoris tuendi, ꝛ humanæ vilipensionis vitandi gratia

Vitandi gratia duellum acceptantes, ad illud provocantes, ꝯdo certo sciunt pugnam ñ ee secuturam utpote abilliꝭ impediendam. 2.

Non incurrit Eccliastica poenas ab Eccla grata duellantes latos, dum ñ officialis militia acceptans, duellum exgravi metu omissionis, sed ñ officii. 3.

Licitum in statu hominꝭ naturali acceptare, ñ offere duellum, ad secuvandas cum honore fortunas, ꝯdo alio remedio eas jacturas propulsari nequit. 4.

Absenta licentia pro statu, ad nihil eum aplicare pl. Statui Civitatis, male ordinatae, in qua nimia, ñ negligentia, ñ malitia magistratuꝭ, justitia aperte denegatur. 5.

Eccldio Cum dicit Concil. Trid. cessationis peccatis, communicantes moraliter peccare, qui nisi quos digniores, et Eccla magis utiles ipsi indicaverint ad Eccldas promovent, Conc. ñ 1o. videt. pantem eligendo sumpta Comparativa pro positivo, ñ 2do. per hoc digniores ñ aliud significare velle, nisi dignitatem eligendo, sumpto Comparativo pro positivo ñ 2do. locutione nimiꝭ ppria ponit digniores, ut excludat indignos, ñ vo dignos, ñ tandem loquit. 3. ꝯdo sit Concursus in Innocentii

Eleemosyna vix in Seculanibus invenies, et iam in Regibus Superstitum Statui, et ita vix aliquid tenet ad Eleemosynam, ꝯdo tenet tamen ex Superfluo Statui. Innocent. XI.

Famuli vide Compensatio Cooperaci.

Festa. Praeceptum Servandi festa ñ obligat sub mortali secundo posito Scandalo si absit Contemptus. 52. Innocent XI.

Satisfacit praecepto Eccla, de audiendo Sacro, qui duas ejusdem partes audit. 53. a diversis Celebrantibus audit. 53.

Fides ñ censetur Cadere sub praeceptum speciale, et 2dum Se. 16. Innocent XI.

Ab infidelitate excusabit infidelis ñ credens duetus opinione minus probabili, satis e actum fidei semel eliciere in vita. 1.

Si a potestate.

Si apostate quis interroget fidem in gemma Confessori ut debet fidei gloriosum Consulo facere, ut peccamino sum persone damno. 18.
Voluntas ñ pt efficere, ut assensus fidei in se ipso sit firmus, qm mereat pondus rationum, ad assensum impellentium. 19.
Hic pt quis prudenter repudeare assensum, quem habebat Supernaturalem. 20. Assensus fidei Supernatuly, et utily ad salutem stal
Cum notitia solum probabili revelationis, imo Conformidine, quis formidet, re ñ sit locutus Deus. 21.
Omnis fides unius Dei necessaria videt necessitate medii
ñ Materia explicita remunerationis. 22.
Fides late dicta ex testimonio Creaturae Similitive motivo,
ad justificationem Sufficit. 23.
Sufficit illa mysteria Sme Trinitatis, et Incarnationis semel
credidisse. 26. Vide Charitas absolutio.
In magnis peccatoribus ois amor deficit, deficit enim fides
etiam ñ videant cadere, ñ e fides Divina, sed humana. ñ Alex. 8.
Fornicatio tam Clarum videt fornicationem sum se, nullam
involvere malitiam, et solum e malum, qd interdicta, ut Contrarium oino rationi dissonum videt. 28. Innocent. XI.
Furtum. Permissum e furari, ñ solum in extrema necessitate dem in gravi. 36. Innocent XI
Non tenet qui sub gravi peccati mortalis restituere, qd
ablatum e per pauca furta, quantuncunq sit magna summe totalis
38. vide de Compensatione.
Gula vide Comestio. Hereses fide fidei.
Homicidium e licitum Religioso, u Clerico, Calumniatorem
gravia Crimina de se, u e sua Religione spargere nimone
tem occidere, qndo alio modo se defendendi ñ Superest, ut Superetere ñ videt. Si Calumniator sit paratus, u ipsi Religioso,
u ejus Religioni

v ejus Religioni publicet Corem grauissimis viris predicta impo-
gene, nisi occidat. 17. Alexand 7.

Licet interficere falsum, falsos testes, ac eum judicem, a quo certo in-
minet sententia, si alia via n̄ pt innocens damnum evitare. 18.

Fas e virgo occidere invasorem, qui nitit calumniam inferre.
Si aliter hec ignominia vitari nequit, idem quoq; dicendum, siquis
infligat alapam, v fuste percutiat, et post impactam alapam, v
ictum fustis fugiat. 30. Innocent. XI.

Regulariter possunt occidere furem, pro conservatione unius aurei. 31.
Non solum licitum e defendere defensione occisiva ea, quo actu pos-
sidemus, sed eum ea, ad jus habemus, et quo nos possessuros speramus. 32.
Licitum e tam hereditatem, qm legatorii, quia injuste impedientem, ne v hered-
itas adeat v legatio solvat se totaliter defendere, sicut et jus habe-
nti in Cathedra v probandum, qtia possessionem injuste impedientem. 33.

Vide obozky adulterium horribus enga proximum

Horæ Canonicæ die Palmar recitans officium Paschale satisfacit
precepto. 34. Alexand 7. (et festivo. 38.

Unico officio pt quis satisfacere duplici precepto pro die presenti,
ei n̄ pt recitare Matutinum, et Laudes, pt alem religiosus horas, ad nihil
tenet, quia major pars ad se trahit minorem 34. Innocent. XI. vide Benefi-

Jejunium. Franciscus jejunium ecclie, ad qd tenet, n̄ peccat mortaliter
nisi ex contemptu n̄ fecerit, v in obedientia hoc faciat, puta quin vult
se subjicere precepto. 20. Alexand 8.

In die Jejunii, qui sapiens modicum quid comedit, etsi notabilem
quantitatem, ni sine comedit, n̄ fregit jejunium 29.

Oes officiales, qui in republica, corporaliter laborent excusati ab obser-
tione jejunii, nec debent se certificare an labor sit comparabilis cum jejunio. 30.

Excusant absolute a precepto jejunii oes illi, qui iter agunt
equitando, utcunq; iter agant, etiam si iter necessarium
n̄ sit.

non sit, et etiam si unus diei Confiteant. 31.

Non è evidens qd Consuetudo in comedendi ova, et lacticinia in quadragesima obligat. 32 vide tom. 1. P. 382.

Ignorantia. Etsi de lux ignorantia invincibili juris naturæ in statu naturæ lapso operantem extra se excusat a peccato formali. Alexan. 8.

Infidelis. Ubicunque è infidelem in oi opere peccare. 8. Alexan. 8.

Dè qd si è de fide divina, supernaturali, quid per dilectionem operato, peccatum è. XI vid. Fides. Habent probe opiniones.

Judex. Quando litigabant, litigantes habent probe opiniones aque probabiles, ut judex pecuniam aliquem proferenda Sententia in favorem unius. 20. Alexandri.

Probabiliter existimo judicem posse judicare juxta opinionem minus probabilem. 2. Innocent. XI.

Juramentum. Vocare in testem mendacii levis, si è tanta inconvenientia propterquam velit, aut possit damnare hominem 29. Innocent. XI.

Cum Causa licitum è jurare, sine animo jurandi, sive res sit levis, sive sit gravis. 25. vide Amphibologia.

Qui mediante Comendatione, si minere ad Magistratum, officium publicum promotus è, potest cum restitutione mentali, præstare juramentum, qd de mandato Regis aliquibus solet exigi, habito respectu ad intentionem exigentis, qui non tenetur fatteri Crimen occultum 28. Innocent. XI.

Luxuria. vid. Adulterium Confessio Cooperari, Concubinarius, Conjuges delectatio.

Lex. Populus non peccat, si eam absq ulla causa non recipiat a Principe promulgatam. 28. Alexand. 7.

Mollities. Quod naturæ prohibita non è, unde si Deus eam non interdixisset, sapere cui bono, et aliquando obligatoria. Sub mortali. 49. Alexand. 7. Innocent. XI.

Legatum

Legatum. Annuum legatum pro anima relictum, ꝛ durat plus quam 10 anos. 45. Alexand. 7.

Libri prohibiti, donec expurgentur, possunt ratione rei, vs dum adhibita diligentia cõigant. 45. Alex. 8.

Mendicantes vid. Absolutio.

Missa. Duplicatum stipendium pt Sacerdos pro eadem Missa licite accipere, applicando petenti partem etiam specialissimam fructus ipsemet celebranti cõrespondet, etiam vig. post decretum Urbani 8. Alexand. 7.

Potest Sacerdos post decretum Urbani cui Missa celebrande tradita per alia satisfacere collato illi minori stipendio, alia parte stipendii sibi retenta.

Non ē Contrarium justitiæ, pro pluribus Sacrificiis stipendium accipere, et Sacrificium unum offere, neq ē etiam gratia fidelibus etiam promissione etiam juramento firmata, dantibus stipendium qd pro nullo alio offeran. 16. vide festa.

Occisio. Licitum ē dicere, quod vere occasionem proximum occidi pro bono spirituali, ꝛ temporali nostro, proximi. 63. vid. absolutio

Opinio. Non licet sequi opinionem, ꝛ inter probabiles probabiliorem. 3. Alexd. 8. vide probabile.

Oscula vide delectatio.

Parietinæ vid. Charitas erga proximum.

Peccatum Philosophicum, seu morale, ē actus humanus disconveniens naturæ rationali, et recta rationi. Theologicum vo et morale ē transgressio libera Divæ legis.

Philosophicum gratum vix grave in illo, qui Deum ꝛ ignorat, de Deo actu ꝛ cogitat, et grave peccatum, sed nō ē offensa Dei, neq peccatum mortale, dissolvens amicitiam Dei, neq æterna poena dignum. 2. Alexand. 8.

In statu naturæ lapsæ ad peccatum mortale, et demeritum sufficit illa libertas, quæ sit voluntatium, ac libera sensu

fuit in Causa Sua, peccato originali, et voluntate Adami peccandi
Homo debet agere, tota vita poenitentiam pro peccato originali. 6.
Poenitentia Consuetudo moderna, quo ad ministrationem Sacramenti
Poenitentia Consuetudo moderna, quo ad ministrationem Sacramenti
poenitentiae etiam, ecclesiam plurimorum hominum Sustentet Auctoritas,
et multis temporis diuturnitas Confirmet, nihilominus abusiua habet
pro usu, sed pro abusu. 18. Alexandr vide absolutio.
Prelati regulares possunt in foro Conscientiae absolvere quosdam
Seculares ab homicidio occulto, et excommunicationem per eam incursa
4. Alexandr 7.
Probabilitatem generatim, earum probabilitate, sive
intrinseca, sive extrinseca; quomodo semper modo approba
bilitatis finis non excedat Confessarius aliquid agimus; semper
prudenter agimus. D. Innocent XI.
Si liber sit alicujus junioris et moderni, debet opinio,
Censeri, probabilis, nisi a Consuet. rejectam esse a Sede
Apostolica tanquam improbabilem. 12. Alex. 8.
Non est licitum in Sententia Confessarii sequi opinionem
probabilem de valore Sententiae rejecta tutiore, nisi id
valeat lex, Conventio, aut periculum grave damni vitare
rendi. Sententia probabili tantum utendum in Collatione
Hinc probabili in bonis mobilibus Sacerdotalis, aut Capitali
Sententia probabili in bonis mobilibus Sacerdotalis, aut Capitali
Pio Innocent XI. vide amphibologia absolutio, judex,
fidei. Regulares possunt in foro Conscientiae, uti privile
gijs Sedis, quod sunt expresse revocata per Concil. Trid
36. Alexan 7.
Confessionem apud Religiosos facta plenam facta, vide
Sacrilegio 8, et mutilide 20. Alex 8. vide absolutio homi
Restitutio qui alium mouet, aut mouent alium ad
indulgentia
faciendum damnum.

non tenetur ad restitutionem illatis damni illati 3q Dno XI
vide de beneficiatis Fortiguer resolut Censura
Sacerdotis et confessio hora missae Sacerdotes tenentur legere metu
grave et causa justa sacramenta administrationem similand
probabilissimum Dno XI
Simonia dare temporale pro spirituali non est Simonia quando
tempora ut promittere tanquam motivum sine dubitat tanquam ut
rum conferendi efficiendi spirituale et eam quando temporale
est solum gratuita comprensatio pro spirituali mi gratia est dubia
Locum habet etiam si temporale sit primo spirituali motivum sed
di spirituali imo si sit finis ipsius rei spiritualis sicut
illud plenius estimet quam res spirituales Hb. vide beneficiata
sordida vide de officialibus solicitatio vide confessarius vide spes
Charitas erga deum.
Suspicio detractiva quae protestatio suspicandi benedicentibus quibus
magnis communibus vinculis de imponenda mihi debitis in longum
poenitentia seu satisfactionem quaestum seu damnum publicum lon
porabis H Other 8.
Timor gehennae non est supernaturalis Hp. Aber 8. voluptatibus
commissio conjugem
Usura licitus est mutuanti aliquid ultra sortem exigere si se
obliget ad non repetendam sortem utq ad certum tem
pus H2 Alexander 4 abinitio
Contractus Mohatra licitus est etiam respectu ejusdem
personae et cum contractu venditionis previa initio
et cum intentione lucri H6 Dn XI.
Cum numerata pecunia pactio vi sit mutuo exanda
et nullus sit qui non mavoris faciat pecuniam pro tem
tempore quam futuram, potest
Creditor aliquid ultra sortem amicabile exigere et eo
titulo, ab usura non est dum ultra ex textu H4.
Usura non est dum ultra aliquid ultra sortem
exigitur tanquam ex benevolentia et gratitudine debitum
sed solum si exigatur tanquam ex justitia debitum. S H3.

finis.

Josephus Hartonssi De Gidesblind.
Sent dcs & Apostolica edicis Gratia Epus
Szent dcs & C. Apostolica Majestatis Sta-
Szamid C. Regii Consiliarius Ulto-
"tus & Eccles Regni Clero d ioe ecos,
"big Actuali Intimus &c. Clero d ioe ecos,
Sibi tam Regulari quam Regulari Salutem in
Domino Sempiternam.

Cum vobis Venerabiles & dilecti in Xto filii, Anno
Superiore Quo stibus de Casibus reservatis resolven-
di proponeremus, illa Simul intentione fieri mus ut
ea occasione Statuta Quadam de administrando poeni-
tentiæ Sacramento ac ad Salutem animarum gravissi-
momenti, vobis pro scriberemus, quibus & Statutorum
si a sit aequum in hoc genere edita rati, uti & Statutorum
a Decessoribus nostris Conditor ad praesentia rei, et tempe-
rum Conjuncta adjutatione voluntatem nostram declara-
mus. Quam postea, ut tam rei, ipsius tam diuturnæ dis-
cussionis, quam ibidem ipsimis, gravissimis negotiis distinus, quam opta-
cultione, quam scribes ipsimis, gravissimis negotiis distinus, quam opta-
semus celeriter absolvere existimamus tamen Curæ ani-
mal divinitus nobis Concredita hac in parte ne desuisse, Cum
tam Decreto nostro Dato 8a Decembris Anni 1800. quam sub-
ipse obtus ad nos recurrentibus seu scripta seu viva voce
indicaverimus, quid cuiq communicare possimus nostra velimus.
Jam vero urgente tempore, ac rebus, ut cunq paratis apperiendum
hoc dicto, et compendio vobis exhibendum censuimus quid
de iij, quæ proposuimus sentiendum observandumq judicemus,
prolixis dissertationibus, et citationibus vos ne molesti abun-
de alioquin per vos ipsos exhaustis. per venerabiles
Frag ancilli Jam suffragii vestris, nos
Fratres nostros Canonicos, totumq Consistorium no-
strum ad trutinam vocatis sequentia de quæstionibus

de quæstionibus illis, et quod cum illis conexa sit decernimus.

Iº Jus atrociora quædam delicta, a Communium Aeriorum et aliorum Confessariorum judicio eligendi, talesq; peccatores in ordine ad veniam impetrandam, eos subditos non esse declaramus atq; adeo novos Casus seu in Synodo Diocesana, seu extra eos reservandi, quamadmodum Divino humanoq; legi nobis tributum est, ita recte a nemine in dubium vocatum est. Atque postquam lætatis nostræ Consecii mox ab auditu regiminis nostri primum Sueramus, graviora quædam, et in publicam potissimum perniciem vergentia Crimina, pro ferendis talibus Casus reservatos nobis, et iis duntaxat, quibus diserte a nobis hoc polleri fieret reservare. Cum scilicet ex hac reservatione fructum speraremus, quem Sancta universalis Ecclesia semper intendit. Verum diligentiore hominum, et morum vestigatione instituta, haustaq; rei plenione notitia ipso usu compertum est veterem Ecclesiæ disciplinam, et temporis vinculum ita vi adeo enervatam esse, ut non multi jam vel decoris, vel pœnæ etiam post humanæ horrore a neglienda sua mentorum pœnitentia, et Eucharistiæ ipso adeo tempore Paschali, frequentatione deterreant; quibus si plures difficultates impetrandæ absolutionis, dum se peccatores objiciant, malum peccatis omni vitæ insordescere, quæ difficiliora, iis remedia quærere, qui tamen occasione oblata a prudente, pio Confessario ad veram pœnitentiam, et vitæ emendationem perduci poterant. Consultius igitur existimavimus nonnihil angere difficultates impetrandæ absolutionis, dum se peccatores rite dispositi ad pœnitentiam offerunt, non tamen relaxata reservationis disciplina, quod a Sequentibus ubenius perspicietis. Facile autem ipsi vobis cum Statueris, quanta peritia prudentiaq; temperata Severitas Judicii, medico, et Magistro animarum necessaria sit; qui plura, et graviora Crimina tui

tunalis

tribunali Suo Subjecta habebit, ne reos unà cum ad dex-
nam damnationem trahant, grtumve grave ad eo mum
vita, quid Sanctimoniam requirat, ne Deus loco ducatum
probeat. Divini luminis, sine quo mmus hoc, administra
ri nequit, edictum propria noxum pravitate ex animo
suo excludens.

IIdo Alia erat ratio quæstionis multum in utramq; par-
tem pervos disputata, an integrum sit, Prælato in Sua
Dioecesi reservationem alicujus Casus in Synodo Provinciali
definitam abrogare? quo quidem quæstio universa respi-
tionibus, ad nim obligantem Synodi, Probis requisitis,
et Stante usu ejusmodi Synodi negative recte resolvit
Cum id genus abrogationis interdictio mox, et deliberationem
patiat, atq ad proximam Synodum Provinlem referri possit,
editis præsertim cadere, etiam declarationibus Pontifi
cij. At quatenus nos in argumento versamur, Casum in
Synodo Provinciali Tyrnaviensi Anni 1611. Scribatis, et
perpetuo usu in hac Dioecesi retento multa contra vim
Synodi illius in Practica extensa multa ex abrogata Celebra
tione Synodi adferi possunt, pro tuendo jure nostro
Casuum illos, aut aliquos ex iis reservationem abrogas
se; omittum denig ponderis addit ipsius Parochi exemplum
Synodo quidam Provinciali, Anni 1611. scribantis in Sua tamen
Synodo Dioecesana Anni 1629. alios Casus reservantis, Caterum
ut hæc integro ante Benedictum XIIIum Seculo accidere, ita
et nos Summi hujus Pontificis auctoritate, et longa usus
uniformitatis reverentia, exemplo denig, ac Conciliorum

et Consilio quorundam fratrum nostrorum Coepp. dneli illos
ann. 16ᵗᵗ. in Directorio nostro intactos relinquimus, patente nobis
alioquin facili ad Sedem Apostolicam, si necesse foret recursu,
dum pro Sacro Liminum visitatione, de Statu Cleri nostri
ad Summum Pontificem referimus. Accedit, qd omnium judicio,
et ex rei natura in nostra potestate sit tale Casus eos explicare, ac ad nostra tem, et tempora adjuncta applicare.

IIIᵐᵒ. De hac explicatione, et applicatione diversis quandoque
gestis Consiliis eligimus illud, qd de sententia VV. Fratrum nostrorum Canonico, et totius Conventus nostri promptissimum judicamus, ut videlicet: ea interim explanatione Casuum hactenus positis per VV. Fratres nostros moderamus Capitula nostra Cleri Catholici, Propositus major in opere suo de Charitate initiali in adnotationibus ad Caput 10. pag. 422. Segg. digestis, quibus ad Casum novum addimus. Veneficos etiam nomine eos intelligendos esse, qui sine ulla arte magica Toxicum alijs porrigunt, qua sape Conjuges horo, ative inadvertentes, aut vita privant: quod alioquin homicidium gravissimis aut membris Capti perpetuo Calamitati objiciunt; addimus postea magicis artibus deditos, si solos illos accipiendos, qui ex pacto cum malo Demone, ejusq auxilio, mira supra natos, supra naturae vires exercent. Tales enim vivi ad Conscientiae Tribunal Coram vobis comparebunt; sed eos precipue hic sumendos, qui talia attentant, ut irritabile, vehementi phantasia, metu spe, odio, aliisq inconditis motibus uti mira, et secreta se agere, patiq optant, et somniant, eos item qui juxta sacro Pacifici, et imperfectae humanae scitis, mundi Causis, ad certos fines, cum herbis ad medicamenta aliisq similibus se damnant

artis

ipsi ante supra naturam prestigijs, ut falso sibi a perfragent
et superstitiosa in cultu Deo alijsq; pure naturalibus adhi-
bent, ritus, atq; ex his colligit, granta Cura, atq; Sollicitudi-
ne populu ecclesiasticos ecclesiasticos, huius generis, quanto item
studio, quanta solertia ipsi animas pastoribus opera adhibenda
sint, ne ipsemet in vera philosophia, in vitijs naturae physicis,
Chimicis, et Mechanicis, rudes sint, et multiplicem magiam na-
turalem sine intentione superstitiosa exercitam, cang utilem
paritet, ac oblectantem magiam illicitam ee putent. Certi
enim ve plurimos, maximos q ecclesiae hac in re ab hominibus, Pasto-
ribus, Judicibus, a Philosophis comptos esse.

IV°. quid agat Sacerdos, qui sine facultate a reservatis poeniten-
tes extra articulum mortis absolvit? Quaestio hoc a maxima lex
ponte rite resoluta ee; talem videlicet Confessarium nihil agere,
id e, n absolvere valide; imo male agere, graviter peccare, ac excom-
municationem incurrere, si sciens v ex ignorantia juris crassa aut
affectata absolvat. Etsi autem a Clementina 1a de privileg. Ex-
communicatio hoc in solos Regulares lata ee videatur, e declaratione
tamen S. Congregationis, negotijs Episcop, et Regularium pro po-
sita a Clemente 8o. Paulo 5o. et Urbano 8o. confirmata patet,
hanc poenam in hoc Sacerdotes extensam ee. Porro ignorantia
reservationis in confitente ne liberat eum a reservatione
in Confessario autem s. si aliunde invincibilis ignorantia in-
eo possibilis ecclesiae Cultu a solo peccato, et excommunicatione
immunem, n vo actum ejus absolutionis validum redderet. Insuper
Clarum e Confessarium epikeia, uti n posse in actu abso-
lutionis a casu reservato, nec judicium probi sacerdotis,
aut presumpti estimati cujuscung Judicis periculum scan-
dali, desperationis, hic suffragari, absentem autem nulla ra-
tione.

nulla ratione absolui posse, neq; presentem indirecte a reservatis eam in directam absolutionem, licet aliqndo mente S. Antonini, et S. Caroli Boromei, tuente post Concilium tamen Tridentinum opinio illa S. Antonine nuspiam locum habet, et S. Carolus doctrinam illam in actis Eccle Mediolanensis, ac pertam in opio suo opere in instructione Pastorum, parte 2a C. 10. totum ad mentem Concilii Tridentini conformat. Neq; nos igit in Diocesi nostra per indirectam ejusmodi absolutionem tacando morum disciplinæ viam pandi, sed sanctioni Tridentinæ ad literam adhærere volumus.

Fuere prælati, qui Casus reservatos ex ambone quotidie anno publicare, aut Confessionalibus adfigi pro pœnitentium directione curarent.

Hos vō morem hunc ob causas facile cuivis occurrentes in modesto hujatis disciplinæ Statu adhiberi volumus.

Vē animadvertendum hoc legum severitas, ad morum, et disciplinæ Ecclesiæ integritatem sectam, sectamq; conservandam tendit, ita ex adverso providendum vobis est, ne ut principio inuebamus, multum immutato verum, et animæ Status in aeternæ damnationis periculo, quod dam relinquamus, quos nulla eq legitima indulgentia exipere inde possumus.

Itaq facultatem peccatis nobis reservatis absolvendi eis, quibus hucusq scripto, vō viva voce impertiti sumus, confirmamus, universa autem eam tribuimus ejus Archidiaconis actualibus, et Vice Archidiaconis, vacantem Archidiaconatum administrantibus: ita quidem ut hic Archidiaconi, et Vicearchidiaconi facultatem illam in toto tempore Confessionis Paschalis et Solemnibus quibusdam diebus, ubi magnus populi concursus ē ejus Sacerdotibus sui districtus, quos in Dño idoneos judicaverint, n solum de casu in casum, sed pro quibus casu subdelegare possint, alias autem de casu in casum tantum.

Regulantur

Regularibus per nos, aut decessores nostros ad probatis cam
in hoc genere facimus gratiam, aut Provincias Praesides
et domiciliorum superiores, donec munus praesunt, in solum ipsi
hac potestate uti, sed etiam subjectis sibi Sacerdotibus, quos
in Dño idoneos censuerint, eam tempore Confessionis Paschalis, et Solemnibus cum magno populi concursu diebus pro quo-
cunq; Casu subdelegare valeant, alias autem de casu in casum.

Eandem absolvendi potestatem largimur SS. Theologiæ
Lectoribus, tam actualibus, quam emeritis, sine facultate tamen
subdelegandi, nisi superiorum munere fungantur: Unum postea
excipimus Casum, qui attentationem nostram, dum videlicet
pro laudabili s: atq; utinam ubiq; observando, more nupturientes
ad Parochiam alterius partis s: plerumq; sponsi spro contrahendo
Matrimonio conveniunt, iisq; sibi sacra exomologesi, ac Synaxi
refectis post Missarum solemnia nuptijs benedicitur: quo tempore
si contingat, a sponso, aut a sponsa, Casum reservatum ad
tribunal poenitentiæ adferri, nullo alio Sacerdote, quam Copulante
presente cog facultate, a reservatis absolvendi, destitutos sine
ingenti rerum ŏum confusione, periculoq; ipsa copulatio, et bene
dictio nuptiarum abrumpenda foret. Pro quo igit, Casu cuivis
Sacerdoti tali facultatem absolvendi a reservatis concedimus.

Non minorem a nobis indulgentiam casus horrendi externa, aqua
nisi ad forum contentiosum deducta fuisset ad exemplum decessoris nostri; ŏes ad gremium sanctæ Matris Eccl redeuntes absolvendi facultatem damus cuivis Sacerdoti, a nobis, aut a decessoribus nostris ad probato, quidam felix fuerit, ut verum conversionem habeat, item in prima talium Confessione Sacramentali licitum sit cuivis Sacerdoti ut diximus, ad probato ab obus etiam aliis casibus, tam nobis, quam Apostolicæ Sedi reservatis poenitentem absolvere. Et Papalium quidem Casuum etiam aliis occasionibus

eandem

eamdem prorsus e delegatione Sedis Apostolicæ habere volumus
rationem, quam de Diœcesanis Superius declaravimus; etiam
si anexam habeat Excommunicationis Censuram, nisi hæc ad forum
externum deducta fuisset.

VIz ed et in aliis quibusdam facultatibus elargiendis, indulgendi
am nostram poscunt, et vastitas Diœceseos, magnæq locor, et ha-
crat Curionum interse distantia, et paucitas, operariorum
denig etiam exempla nostror Decessor. Itaq facultatem re-
stituendi, jus petendi debiti Conjugalis in solo Sacro Tribunali,
item fidelibus in extremo agone luctantibus auctoritate Apo-
stolica vobis Concessa, tam de die, quam noctu e formula per
Benedict XIV. approbata Cum Indulgentiis plenariis benedicendi
obus Sacerdotibus rite approbatis Concedimus. Archidiaconis pre-
terea, et Vice Archidiaconis fungentibus facultatem tenendi, et
legendi libros prohibitos ad effectum eruendi Confutandi, bened
cendi paramenta, et vasa sacra, non tamen Pontificalia, et vasa ea,
et paramenta, quibus unctio intercedit potestatem delegamus.
Cum facultatem etiam aliis in casu urgente Communicandi.
Nonnimus indulgemus ipsem Sine facultate tamen Subdelegan-
di, ut Commutare possint privatos vota Simplicia, in alia pie
latis opera, exceptis votis Castitatis, et Religionis, aliisq tan
votis, quam juramentis, promissoriis in favorem Tertii factis, et
ab eo fiat extra Confessionem volentes in Singulis casibus datis
dispensationis ipsum votum, Commutationis modum, et rationem
ad nos prostribi. Addimus Archidiaconis, et fungentibus Vice
Archidiaconis facultatem dispensandi cum muptu rientibus
in diversitate Religionis, et tempore vetito, dum rationabi-
lis causa, non tamen in denunciationibus, nec annexa huic potes-
facultate subdelegandi, volumus autem dispensationes has scripto
Clarari, et in Matricula

et in Matricula Eccl̃e, ubi copulatio peragitur, conservari. Deinq; archidiaconꝰ cùm Sacrum Curionem aliquem in districta mox contigerit, interim̃ cham̃ donec ad nos de hoc deferat, Administratorem cum jurisdictione parochiali constituere.

VII. Ampla hac facultatum Cõmunicatione limites alios de jure statuit, in regula ñ extenduntur quidem ut scilicet cuivis Curioni in subjectos duntaxat sibi fideles, Regularibus autem in solis suis Ecclesijs, aut in locis, in quibus domicilia habent ea quæ Concessimus liceant. Verum ad juncta Dioceseos nostræ, et operariꝰ paucitas, hic quoq; indulgentiam nostram possunt. Quare obs. Sacerdotibus tam Sæcularibus, qm̃ Regularibus, per nos, aut Dei Sorces nostros ꝓbatis in nostra Diœcesi cam facimus gratiam, ut in casu rationabilis alicujus necessitatis etiam fidelis aliena Parochia exhiberi possint, ꝛc tamen ꝓpria prius Confidentis Parocho, si comode fieri pt, secus post audiam Confessionem seu in persona, seu per literas insinuata. Cujus tamen insinuationis necessitas ipso facto cessat, cum devotionis et indulgentiæ causa ad locum, ubi frequens Conflluit populus, ipso Parocho sciente, et valente, peregrini etiam Sacerdotes Communicant. Cessat item in locis, ubi Regulares domicilia habentes, et nobis, ac Parochis minime invitis Confessiones fidelium committer excipere, volumus ipsos assistere volenti, quam assistentiam quidem eis ꝛc velimus, cupimus tamen, ut possint Sacrum viaticum, extremam q; unctionem infirmis administraverint, et ipsum Parocho loci semper insinuent. Postremo optamus quidem enixe, ut Mentor Paschalium perceptio a quovis fidelium in ꝓpria Eccl̃a Parochiali peragatur, quod Stricti alias juris ꝛcet. Verum cum ñ ignoremus, perspe nultum interꝛe, ut fidelibus, ñ apud solos ꝓpinquos Parochos, Confessio-

Conscientiæ Suæ vulnera detegere liceat & prohibemus,
nec Sententia illa absq; prudentia insinuatione per Sacerdotes
etiam & proprios administrentur, volumus ut eisdem horum
Schedulam tales Sacerdotes, Confitentibus tradant, cum mod.
Cata obligatione illam, proprio Parocho præstandi. Et hoc non
Sacerdotum & proprios talibus favoribus instrumentos,
neq; Presbyteros Græci ritus, cola vere unitos Scientiis ex-
cultos, et per Sinum Apostolicum approbatos eximimus, quibus
in necessitate fideles nostros Sacra Exomologesi expiari Si-
nimus. Volumus tamen, ut Parochi, et Administratores nostri
qui in loco, aut in vicinio, talium adjutorio interdum utuntur,
Casus nobis reservatos iisdem notos reddant cum paterna regu-
latione ut nostra de iisdem Sanita quoad fideles Latini ritus
observare velint, ne hos sine fructu absolutionis apud eos se
sistere contingat. Iisdem probe Catechizin Corsat Sacram Syno-
psim e legibus ritibus ab Ecclesia profectis, ubi ubi proprios ritus
Qui solum ritus fidelibus administrari possint.

VIII°. Sanctis rebus gerendis cum Salute animæ tantopere
Conexis. Et tam severo examini Coram tribunali divino subji-
ciendis, quanta et quam expedita doctrina, et prudentia, necessa-
ria sit inquirimus, jam et facile ipsemet perspicitis. Quapropter
magni Decessoris nostri jussu ac beneficium adepti, aut illud
v domicilium Regulare mutantes, novo examine Capellani
animo subjici antur. Quod in Ritibus etsi Salutare tantis
tamen difficultatibus involutam videmus, ut per sim despe-
tudinem abesse & videmur. Volumus tamen a necessario rigore
in re tanti momenti recedere, et ad curam animar applicari mi-
mus nullum, nisi terminatis obus, quæ maxime requiruntur
Studiis examine per Consistorium nostrum, & per alios a
nostris delegatos probatum, et approbatum Regulares
etiam Parochias administratores nostros dumtaxat cum
indultu Constituti mutandi volumus, cum quo

dam quoq adhibere solemnes Cautelam, ut quibus in examine aliquid
de esse videtur ad novum examen post annum subeundum
dirigantur. Illud autem impense Archidiaconi Comenda-
mus atq etiam stricte precipimus ut subjectos sibi Parochos,
administratores, et Capellanos industrios, studiosos, et Doctrina
in explanando verbo Divino, administrandis Sacris functionibus
sollicite extendant, eos occasione visitationis pro re nata peten-
tes, si quos Sacerdotes dissolutos, et in predictis errantes Com-
perierint, eos officii sui admoneant admonitione frustra
adhibeant, ad nos deferant ad Seminarium aut Monasterium
recolendos studios, et vita spiritualis preceptos Causa relegandos.
IX°. Adhibemus et alia admimenta, fervorem Sacros studios
in clero excitandi. Nam et puncta pro visitatione Canonica pre-
nos ponni solita quidam doctrine maxime necessaria anadepha
leosin continent, et annas de quibusdam Theologie moralem
et SS. Canonum Conferentias juxta illud decretum nostrum
dato 12 Januarii 1807 accurate Celebrari volumus, de quibus
demus meulcamus voluntatem nostram, ut ecclesiastico jurisdictione
spirituali gaudentes, aut ad eam se parantes, propositionum, quod
tionum resolutiones, ipsi scripto adhibeant in Conferentiis
dissentiendas, et Scribendas resolutionum obligatione existimus
cos duntaxat, qui serio oculorum ac nonnum defectu ratio
habiliter excusari possunt. De quibus Archidiaconi in rela-
tione sua ad Consistorium mentionem faciant. Tales nihilo
minus Conferentiis interesse, ac sensa sua deponere jubemus.
Regulares quos Parochias administratores, et Capellanos ca-
dem obligatione teneri declaramus, imo etiam ecclesiasticis
cedentes Sacerdotes jurisdictione gaudentes, aut ad eam se prepa-
rantes Conferentiis tamen sufficit unum inter se nomi-
nantes. Monasterii, qui scriptas quoq reliquas resolutiones adservet
& Concertatione deinde Conferentiae Archidiaconi, ipsum a serio
re, ac majore suffragiorum parte opinionem districte formabunt,
priores scripto cum omnium lucubrationibus ad Consistorium nostrum
referant excusationem eorum, qui prudenter

qui protectu animaq; ad Conferentias haud comparent, interim
in negotijs temporalibus alio saepe ad ipsas nundinas dirigantur,
minime acceptamus, nisi conferentiae plane tempore justis omnino
Coram Deo Causis, domi retinentur, quod scripto ad Archidiaco-
num referre deberent, Universe de absentia, in qua si pareat
Comitti excessus videmus, Sententia sancimus, gravissimas sub-
animadversione, qm lege ipse de residentia personali dictant
observanda, ut pp: Nemo Parochor, et Administrator extra
fines Parochiae sub, et filiali oppido nulla ultra 24 horas ab-
ee praesumant, si ad tridnum gravi Causa absentem eundem
ee cogenet, id fiat Cum facultate ab Archidiacono in scriptis
petenda ~~admittenda~~ Cum autem si ad hebdomadam, et ultra id
nostro solo cum indultu per literas petenda admittimus,
Cum autem absentiam evitabunt si mulieres partui vicinae, aut
aegros graviter decumbentes in Parochia habeant, nisi prosen
Item sibi substituerint Sacerdotem aptum substitutionem
etiam tunc observabunt, dum Archidiaconi aut nostra facultate
abfuerint, et si substitutionem praesentis Sacerdotis inopia Prae
bytero ~~a~~ patere tur Cum vicinore collega, ita de Cura ani-
mar transigent, ut nullus in ea defectus Contingat. Ubi tamen
neglectus Divinor Diebus Dnicis, et festivis accideret, substi
tutio praesentis Sacerdotis omnino requiret. In eo vero absen-
tiae Casu, ita Parochianos instituent, ut ijs Confect. proxeum
pro Spirituali auxilio Confugere debeant. Hanc de absti-
legem, ipsis quoq; Archidiaconis ita imponimus, ut nec illis
extra Districtum Suum per hebdomadam, et ultra sine
nostra facultate in scriptis obtinenda abee liceat.

Xmo Est et aliud ~~a~~ leve incitamentum ad excolendos Sacer
dotia Sanctor animos, Concursus videlicet ore beneficiis
obtinendis, quem Decreto dd 13 Decembris 1803.
Stabilivimus, de quo pro Concursu rc valentium Como

do id mune

ed nunc Statuimus, ut quoveſſamo a Dnica 2ª poſt
Paſcha ad Dnicam 5am, ita a Dnica poſt 8vam Theophaniæ
per 2ſ hebdomadas Concurſus coram Conſiſtorio noſtro
Carolinda habeat poſſit, in quo qui cum calculo tū clabi
lentamen exantlaverit, intra proximam triennium ſine ullo
Concurſu beneficia vacantia ad huiuſ pedere pt, id circo
autem Certos pro Concurſu terminos deſignimus, etiamſi
nullum tum vacet beneficium, ac medente vacantia ſi
tum jam Concurſus indicetur beneficium diu nimis
differe contingat, Sed illa publicata illico Se pro ea quiſq; nobis
inſinuare poſſit. Nemo autem ſibi blandiatur ſine ſe Concurſu
ſe ad ampliora beneficia pervenire poſſe dum modo Certos
in Cura animar exigat annos, quitum ab obligatione Concurſ
ſuſ eximant; pro his enim caſ habemus Conditiones pro
ſcriptas, ut eaſ haud facile per eoſ impletos Confidamus,
qui florentioris ætatis ann abſq; Singulori ſolertia, et
ſolertia Specimine exegerint, quare tales ſibi tribuant
ſi nullo jure aliquid petendi frui poſſint, Sed pro arbitris
ſuo, Suiſq; meritis tractanda ſint.

XI. Talium quoque Cauſa fit ut multi ſine veſtitura
quos animos applicari debant, de quibus ſi multi Scrupulis
ligendo angebantur, an fructus beneficii talibus poſſeſſo-
ribus ſuos non emiſſa profeſſione fidei, nec munere
juramento ut in Solemni Parochor inſtitutione fieri
ſolet; quatenus declaramus in his noſtris rerum angustiis
legitime eoſ fructibus quos percipiunt frui poſſe, ac
fruendi ſcilicet ſplendore fidei, qui dum mitiorente
ut dignetur profeſſi ſunt ſecunde
dentur eam profeſſi ſunt tenendo, ac fruenda rerum item
debitā conſervanda, ac protegenda obligatione aliquin
nati oſtenderi. Caſtend

Coterum ut certum hac etiam in re ordinem teneamus, principiemus, ut oes Presbyteri tam Seculares, quam Regulares, cum ad curam animar. sine investitura exponuntur, si presentes id facere negligant, per literas illico se conferenti Archidiacono insinuent, eig professionem fidei a se scriptam, et subscriptam submittant, siquis hoc negligeret Archidiaconi erit ad id reflectere Capellanos, qui in magnatum domibus constituti sunt, et a nobis Parochialem jurisdictionem obtinent, eadem lege astringi volumus; alii vo ejusmodi Capellani Aulici, qui solas Confessiones excipiendi, et divina celebrandi facultate instructi sunt, siquid Parochiale tractare velint, aut necessitate cogantur id semper cum scitu, et indultu Parochi cui locus talis ad scribtus e faciendi cujus matriculo illud inscribendum est.

XII^mo Postremo cum de peccatis populi, cog remissione tot, tantasq; Suscipimus deliberationes, et institutas condimus, meminisse nos oes oportet precipui muneris nostri ee prospedire, ne peccata comitantur, neve tot difficultatibus animar. Cura involvatur. Doctrina solida, et solenti religionis eloquentia Doctrina, ad quam vocati sumus populo concredam perficiemus. Duo officii genera cum Epi. sint hac presertim rerum et temporum conditione, atq in hac Diocesi vastitate peragere n possint ii, qui in partem curarum vocati sunt conscientia duo severissime injunctum ee sciant, ut populo primum quidem exempto, deinde verbi divini explanatione viam salutis alteris prae monstrent.

Quare

Ivane pios ad Concionem Sermones, diebus Dñicij, et Festis in Parochijs nunquam intermitti volumus minime autem tollerare possumus, ut rudium et parvulorum Catechisatio hora qua commodior fuerit pomeridiana negligatur.

Affinis e huic preceptis in Scholarum Cura, quam in Sacris Curionibus ea ratione geri jubemus, ut Ludi Magistrj maxima cum diligentia invigilent, neq unquam admittant ut institutio puerorum utriusq Sexus negligenter tractentur. Ipsimet Sacri Curiones proinde quavis hebdomada Scholas adibunt ibidemq Doctrinam Xtianam exponent. Deinde in templo Catechesi tractaturi. ~~Quam illam exercitationem audire non comparent re cum rubore abjicere cogamur apud Catholicos diligentissime haec ~~ tractari~~~~

Volumus vanam illam exercitationem audire, ac compareant, re cum rubore objicere cogamur apud Catholicos diligentissime tractari haec ~~, utrog ad Scholas et Catecheses tenerum etatem comparere, atq adeo Schis Pastoribus, et Magistris apud nos ad Scribendum ee, quid quid male e rudita populi proficiscitur. Interim meliora Speranter divinam nostris, vestrisq Conatibus de Coelis opem deprecamur, Paternamq nostram Benedictionem vobis obimpertimur.

Datum Claudiopoli die 15 Novembr Ano Dñi 1804

Josephus Miskolczi

Ad mandatum Rndi Sñi ordinarii Caroly Dvuly Cæremoniarum Mr

O A M D. G. et B V. St.

Finivi in V Conv. Cibinienſi sub R. P. Conſultore Leopoldo Zumelo, et Lectorato R. P. Lectoris Joañis Kepomuceni Dotzoz. Ano 1802. Menſe Febr

S. Th. Ex S.S.
Universae Moralis Th. Exam.
Et Inprimis De Actibus Humanis.

I^o. Actus humanus est qui procedit ab homine cum advertentia & libertate. II° Voluntarium vero procedit a voluntate cum cognitione singulorum in quibus est actus. III° Primo. Regula autem tacens Conscientia videtur non semper deneat. IV° Ut vero effectus ex aliqua causa imputetur aequitur ut posse, teneri, & non facere ~~[illegible]~~ V^o. metus, concupiscentia, ignorantia variae augent, v minuunt peccata. VI° Libertas in genere est immunitas a servitute variatq habet divisiones, ut in ea in essentiali, donae ad merendum, & demerendum in puro principio datur Libertas indifferentiae. VII° Moralitas actuum humanorum est dependentia actus liberi ad suam Regulam, & petitur ex objecto, fine, v circumstantiis. Actus vero indifferentes & existentes in specie non tamen in individuo, variabiliter mutant species. VIII° Actus est dignus meritum, v demeritum non auget per se bene per accidens & quidem varie. Ima voluntas humana, ut sit bona debet generaliter conformari Divinae voluntati. Similes actiones humanae omnimoda alia non omnimoda.

De Conscientia

I^o. Conscientia est actus intellectus practici dictantis, quid nunc, hoc, tempore, circumstantiis, faciendum vel bonum v omittendum, vel malum.

Quot varie sunt divisiones. II. Conscientia tamen dubia perplexa, ambigua, lata & omnibiliter erronea regulat morum absolute, III. At si rigorismus regula autem illa in dubio melior est. Contra dubio possidentis. Nec solum in materia subtili, alia in dubio tutior est pars obligans. Conscientia vero moraliter erronea probabiliter per quascunque regulas morum, imo manifesto, per primum fundamentum contra apertum IV. Et licet sequi opinionem minus probabilem minus tutam non deceat, tamen probabiliorem & tutiorem conscientiam facere, seu opinio probabilis gaudens probabilitate vi regulam sibi oppositam sapientem legi, esto. gula morum. V. Unde confessarius qua Doctor prudentis sui ingenii tam tollere debet.

De Legibus.

I. Lex in communi definitur rationis ordinatio ad bonum publicum pro multitudine habens curam communitatis habentis. Sunt varie conditiones & divisiones. II. Lex aeterna est ratio Divina voluntatis ordinem naturalem servari jubens & perturbari vetans. S. Aug. Legi huic subjiciuntur omnes creaturae. III. Lex naturalis est participatio legis aeternae, rationali creaturae dilatae. Quod implevit lex vetus a principium, & quod mandat malum fugiendum & bonum. IV. Lex mosaica non potest propriae mutari. V. Lex positiva quae a Deo vel homine est posita. VI. Lex antiqua cum sua abrogata quaesit. Lex Evangelica post sufficienter promulgationem. VII. Lex humana varie dividitur. VIII. Materia ejus sunt actus humani externi, quam quam & ea aliquando internos praecipiat. IX. Obligantur legibus, legislator, legislativae subditi ad actus imperatos vero ad exceptissimum. Lex Evangelica & civiles. Ecclesiae in superiores subjiciuntur Legibus Ecclesiae omnes baptizati. X. Advenae, peregrini, viatores cum advenerunt legibus particularibus propriae domicilii & in quorum ubi diversantur. XI. Lex humana tam Catholica quam civilis obligat in conscientia. Ad rem. XII. Lex fundata in praesenti periculi obligat in conscientia. Secus fundata in praesenti periculi sani, si periculum non subsistat.

XIII Lex naalis Divina magis obligat, quam Divina positiva
& Divina magis, quam humana & negativa magis quam affirmativa XII Lex mere poenalis, privilegium dubium nec admittit,
quod varie ampliatur. XV Cessat & abrogatur lex per mutationem materiae
finis, circumstantiarum, & si fiat moraliter impossibilis aut turpis
Lex Consuetudine, Contraria interpretatione, dispensatione abrogatione, irritatione, & mutatione. XVI Praecepta Dei, ut
dilectio Dei, & proximi, observantia &c. obligat omnes
baptizatos & rationis usum habentes sub gravi,

De Obligationibus

I Obligationes variorum distinguuntur in Legales plerumque frequentiores
Clericales, aliae parentum, proles, alme Conjugum &c.
Dominus, famulus, Dux, miles, filii magistri,
rerum emptores, judex cum reo, Confessarii,
Medicus aut Chirurgus, medicus & pharmaca ministrans.

De Virtutibus Theologicis

De fide

I Fides est virtus Theologica, divinitus infusa, qua firmiter assentimur iis, quae a Deo revelata sunt, propter auctoritatem ipsius
revelantis. Objectum ejus materiale, primarium est ipse met Deus
revelans, & secundarium reliqua a Deo revelata, formale vero est
prima ac summa veritas revelans. II Objectum fidei materiale, quo
ad articulos fidei absolute munda omnia, usque temporis, usque annos post
eorum secutorum substantiam bene vero, secundum majorem explicationem
& explicitam professionem. III Fides est habitus indivisibilis, ut
qui unicum fidei articulum negaverit totum fidei habitum
perdidit, non perdetur tamen per alia peccata, nisi per infidelitatem & haeresim. IV Ad vere Deum Sanctum pertinet una, Sancta, Catholica, & Apostolica. V Ejus caput visibile est Romanus Pontifex
VI Actus fidei interni & necessarius necessitate tam medii, quam
praecepti. VII Est saepe etiam inculcanda, videl. fides ecclesiae professanda
nec unquam licet fidem abnegare.

VIII Infidelitas varie dividitur, & est de genere suo mortale, gravissimum vitij & medium ad eam, & horum similia influentia Sti & Eorum prohibitorum lectio & Iura naturae Divino & Ecclesiastico prohibita.

De Spe.

I^o Spes est Virtus Theologica, per quam certa Dei fiducia beatitudinem aeternam & media illius consequendae a Deo expectamus. II Objectum ejus magis primarium est ipse Deus possidendus, sequ primarium Sti beatitudinis media, ut gratia, virtutes &c. Objectum formale primarium est bonitas Dei relative ad nos, ideoque ejus fidelitas in promissis, omnipotentia Dei auxiliatrix, ejus mensila, fidei nostrae promissa. III Certa est spes Dei promittentis. IV Actus Spei ad justificationem est necessarius, necessitate medii & praecepti, respectu omnes adultos obligantis, & quidem saepe. V Opponitur Spei praesumptio & desperatio.

De Charitate.

I^o Charitas varie dividitur, verum Charitas Dei stricte dicta definitur, virtus Theologica, a Deo infusa, qua Deum super omnia diligimus propter seipsum, & proximum sicut nos, propter Deum. II° Objectum ejus magis principale & primarium est ipse Deus, secundarium vero proximus. III Charitas habitualis a Deo infusa, parvulis & adultis est necessaria necessitate medii ad salutem, ac Actualis Charitatis elicitendum Dei obligamur per saepe. IV° Datur etiam Speciale, aliud primi simile praeceptum diligendi proximum sicut se ipsum, non solum actu externo, sed etiam formaliter benevolentiae. V Eodem Charitatis praecepto tenemur diligere inimicos. VI In lege Charitatis latiam non servandi. VII Singulis elicienda opera misericordiae, correctio fraterna, pacis subeundae. VIII Vitia Charitati Dei & proximi opposita S. Odium Dei & proximi, & accidia IX Sanctam a sanctimonia, & scandalo, cavendum.

De Virtute Religionis.

I° Religio est virtus moralis, per quam Deo tamquam rerum omnium principio cultus debitus exhibetur. Objectum ejus materiale Deo convenions, & formale pro ut est debitus ad Superiorem ejus excellentiam, actus recognitionis. Devotio & oratio, & reliqui actus adorationis sacrificium, oblationes, Decimæ, votum juramentum & adjuratio. II Votum est libera promissio facta Deo de bono meliori ac possibili & quando non omnes voveri valent, voventibus est tamen servitio interpretationis et obligationis valentibus. Cessat autem sepe per scipsum, v irritationem, dispensationem & commutationem. III Juramentum licitum ac laudabile. Si sit materiale injustitia injudicio &c. IV Quando sit stricta interpretationis, ejus tamen obligatio non nunquam cessat, ut per scipsum, v irritationem, dispensationem, commutationem, prena perjurii jure tam civili, quam canonico, varia. V Enumerantur Religioni Superstitio & irreligiositas, species ad hanc spectantes & omnibus sunt Idolatria, Divinatio vana, observantia magica & malefitium. Species vero irreligiositatis sunt, Tentatio Dei, Sacrilegium, blasphemia, perjurium & Simonia. V Quando quando omne sacrilegium blasphemia, perjurium & Simonia. V Quando quando omne sacrilegium est peccatum mortale, & quando non? Sacrilegium est violatio rei sacræ seu personæ sacræ, vel rei ad personam sacram pertinentis, quæ sacra sunt ex dedicatione, consecratione, benedictione, vel destinatione ad cultum divinum. Species sacrilegii sunt Simonia &c. Quæ tamen non incurruntur, cum animo non simoniaco ordinatio, simonia &c. Quæ tamen incurruntur, cum animo simoniaco ordinatio, ne profectione religiosa, ac beneficium & Confidentia juxta illud Reg. Sacra Sacris illerg qualerg Simon.

De Jure & Justitia.

I Justitia est constans & perpetua voluntas, jus suum cuique tribuendi, ad æqualitatem; alia legalis, alia distributiva, alia commutativa. Non datur justitia rigorosa inter Deum & Creaturas, maritum & uxorem, Patrem & filium. II Jus est legitima potestas, ad rem aliquam, vel circumscribendi vi quasi quantitatem, hujus divisio in jus in re & jus ad rem. III Species sunt usus, usus fructus, Servitus, habitatio, superficies & dominium. IV Dominium, titulus & possessio varie differunt. V Dominium varie acquiritur & amittitur, sed de hoc ad filios familias, uxores & Clericos. VI Dominium vero alio dominantur, vel alterorum, Clavi & proprias habent leges. VII Præscriptione in foro tam interno conscientiæ, quam externo justitiæ acquiritur Dominium ejus rei cujus continuatur possessio. Non usu capiendi sunt res sacræ, sacra &c. Sequentur interim præscribi. Res sacra aut sanctæ, res publica, Divina &c. VIII Alio modo acquiritur Dominium accessio, qua res alteri edificata, arbori plantata, ejusque

fœtus

De Contractibus in Communi.

I° Generaliter omnium Contractuum valorem complectuntur verba Sufficiens Legitimus
Sint habiles, Sitq res Capax, Sit forma Solemnis.
Et omnes multitudes Contrahentium vertuntur circa
Sitq liber, finis sine Conditione honestus.

II Contractus est pactum ultro citroq obligans, v alteri tantum obligatorium parens, varias habet Divisiones. III Omnes qui ad Contractus habent ab omnibus Juris Communis Interdictis ad minus Rationem valide Contrahere presumi: nisi aliqua prohibeantur. IV Quod Contractus Validus efficit Nudus parit sine foro Conscientiæ obligationem, in foro vero externo nudus non obligat, Leg. 1ª ff. de pact. V Contractus qui v quasi Contractus scribuntur restitutionis obligatio juxta regulas Juris. 1ª Quæ Contractus Actio in commodatum subsistit dolum, aquirilem Culpa lata Inst. de Obl. ex Del. § 2. Et Leg. 5 § 2. 2ª Si Reddas in Solidum ampientis utilitatem, et Culpa levissima, ut in Commodato, et non exacte prestito de Cap. Quæ de Commod. 3ª Sit in utilitatem utriusq ut in Locatione et Culpa lata, v levi non autem levissima Lege duabus, Leges in Contractibus et conventione aliquam, v Leg. 1ª ff. de Oblig. Quæ Paulo Culpa v mora Legem et conventione præcedentibus Casus fortuitus non præstantur Cap ult. de Depositi.

De Contractibus in parte

I Contractus stricti continentur his verbibus.
Commodati aut mutui, Deponit pignora Thesaurum.
Dona Locat, vendit, Societatem Testamq Sequestrat.
Cambia promittit usuraq Lucrativa spondet
Transigit fide jubet, feudum monopolia Testatur.
Reddit retractus mandatq tripliq petitio Latra

Usura vero propria Sedet mutuum v pariali habet divisiones, Sed passim intelligatur omnibus Contractibus. Sit vero usura omni jure prohibita unde vano ejus proemo.

De Restitutione in Communi.

I° Ff. omni in jure cavere Leges de æqualitate habiti sacre diligunt omnia jura Deosse oriri obligatio restitutionis ex Contractibus. Ex injusta acceptione retentione, damnificatione Cap ult de in pur. Aliena acceptio v in re, v in æquivalente existente, apud alium, me præsente Leg. 1ª ff. de Condict. ex Leg. 2ª Contractu v quasi Contractu Lege positiva Culpa Leg. 1ª ff. Sententia præsidis Leg. 1ª Furtum est male fidei professorum amnes fraudes Solvere præstare, dolere, cum ipsa re, Leg. 1ª Cod de receptat.

Et quidem fructus non modo percepti, sed & qui percipi potuerunt
nomine ecclesiastici sunt. Capitula graviora vel potius damnata sunt
huiusmodi. Ecclesiast. III Contra iustus bonae fidei possessor reddere cogi-
tur omnes sunt, nisi ecclesiastici ecclesiastici Leg. Cod. de pet. hered.
Formam vero restitutionis in genere scheemma sequens subiicit.
Quis, quid restituat, quantum, cui, quomodo, quando.
Ultimi, quorum bona, quae causa alienationis inquirunt.

De Restitutione in Specie.

Formam restitutionis in specie exhibent verbis sequentibus.
I. Victor mutilatus fuit, & adulter alij stupratori,
Flamani ad Dominicum, Jama, rapinam fecit.
II. Pandens ubi invasorem villae injuriam servato moderamine in culpa
tutelae evidere licet, ita & compendatione vindictae licitum est, ejus
servatis ejus requisitis, in ultimis quae vero debent omnes condi-
tiones in usibus capitalibus licentiae rarae licitae.

De Poenis.

I. Poenae est, factum, vel dictum, vel omissum contra legem
alterius. Eius II habet, antiqua variae divisiones. III poenalia quo-
nam sunt comperta IV admittunt distinctionem tam specifice, quam
numericam. V poenae effectus principii sunt, realis, culpae & re-
atus prima. VI Dantur etiam poenae formales, similes & mixtae, ac
ignorantia. VII In omni poenae formam requiritur consensus
& aequalentia. VIII Mendacium amphibologia & restrictio sensuum
differunt. IX Delationis moralis repetitur, absolutio & dis-
cussio. X Poenae aliae sunt aliae graviora, & quidam aliae generis
sui mortalia, aliae venialia aliae intrinsece malae. XI Promissio grave
boni est genere sui mortale, per accidens tamen speciale & levius.
XII Poenae aliae sunt in spiritum sanctum, in Deum, in
mantia. Capitalia & hae ultimae & eorum filia & diversa
sunt sortis, & diversa capiunt remedia. XIII Dantur etiam poenae
originales, sibi obnoxiae Adam & Regno Coelorum. XIV Ma-
post lapsum protoparentum semper fuit & est originale remedium
quidem lege Evangelica Baptismus. XV Quo regenerandi etiam
probati in fidelibus.

De Sacramentis in Genere.

I Sacramentum in genere est Signum sensibile, visibile à Deo permanenter institutum ad significandam & conferendam gratiam. II° Quæ varia divisione, pulchra difficultas ante Baptismum erat Sacramenta in lege veteri, vitara fuere Sacramenta at sine vera scripsere Sancti Hieronimus Baptismus Confirmatio, Eucharistia, Pœnitentia, Extrema unctio, Ordo, & Matrimonium, immediate a Christo Deo instituta. III° Omnia Sacramenta tribuit pertinentur, rebus sensibus materia, verbis sanctis forma, & persona ministri conferentis Sacramentum cum intentione faciendi quod facit Ecclesia. Quorum si aliquid desit non perficitur Sacramentum. Conclusio IV Mutatio formæ, & materiæ substantialis quo Species materiæ, & sensum formæ mutat, irrita Sacramenta. V Minister Sacramentorum est qui immediate actionem Sacramentalem causat, ejusque varias divisiones, uti et conditiones ad valorem & licitudinem. VI Subjectum Sacramentorum est solus homo viator ex omnium omnium Sacramentorum. Effectus Sacramentorum in anima, non omnium omnium varii Cæremoniæ, & Sacramentorum varii

De Sacramentis in particulari, de Baptismo.

I° Baptismus est Sacramentum novæ legis a Christo Deo institutum ad Spiritualem hominis regenerationem. Conditiones ad valorem Baptismi pertinentes materia sub prescripta verborum forma quæ est Ego te baptizo in nomine Patris & Filii & Spiritus S. æquivalente. II° Materia hujus Sacramenti est aqua naturalis. Ioan. 3. Nisi quis renatus &c. Sacramenti & præcepti. Jubetur Baptismus Scripturis, & Traditione. Minister ejus omnis viator, ad licitudinem ex ordine servato. Subjectum ejus est omnis & solus viator. Effectus varii & Cæremoniæ ejusdem

De Confirmatione.

I° Confirmatio est verum & miserabile Sacramentum novæ legis a Christo Deo institutum. Fit per Episcopum cum chrismate consecrato ex oleo olivarum & balsamo confectum ab Episcopo benedicto. Forma in Græca alma signo te signo Crucis & confirmo te Chrismate Salutis in nomine Patris &c. Minister ordinarius Episcopus. Subjectum ejus est omnis & solus baptizatus viator. Effectus ejus varii.

De Eucharistia ut Sacramento.

I° Eucharistia est verum novæ legis Sacramentum a Christo Deo institutum ad Spirituale animæ refectionem, in quo corpus & sanguis Christi vere, & realiter sub specie panis & vini con-

contenetur. Materia est panis triticeus & vinum de vite
Conclus. 1. Forma hoc est Corpus meum. Hic est Sanguis meus
v. Calix Sanguinis mei. Mart. 1. Solus Christus existit substantialiter
panis & vini. Sub quibus tantum Converti in corpus & Sanguinem Christi
mox ut verba sunt dicta a Sacerdote rite ordinato & intendente
Conclus. 2. Christus totus & integer sub utraque specie continetur
Conclus. 3. Sub quacunque parte hostiae & calicis separatim consecrati
est vere Christus totus & integer
Conclus. 4. Christus totus & integer sub quacunque parte panis & vini est
Conclus. 5. Christus totus & integer sub quacunque parte hostiae & calicis
Conclus. 6. Christus totus & integer sub quacunque parte panis & vini est
Conclus. 7. Christus totus & integer sub quacunque parte hostiae & calicis
Conclus. 8. Christus totus & integer sub quacunque parte panis & vini est
Conclus. 9. Christus totus & integer sub quacunque parte hostiae & calicis
Conclus. 10. Christus totus & integer sub quacunque parte panis & vini est
Conclus. 11. Christus totus & integer sub quacunque parte hostiae & calicis
Conclus. 12. Christus totus & integer sub quacunque parte panis & vini est
Conclus. 13. Christus totus & integer sub quacunque parte hostiae & calicis
Conclus. 14. Christus totus & integer sub quacunque parte panis & vini est
Conclus. 15. Christus totus & integer sub quacunque parte hostiae & calicis
Conclus. 16. Christus totus & integer sub quacunque parte panis & vini est
Conclus. 17. Christus totus & integer sub quacunque parte hostiae & calicis
Conclus. 18. Christus totus & integer sub quacunque parte panis & vini est
Conclus. 19. Christus totus & integer sub quacunque parte hostiae & calicis
Conclus. 20. Christus totus & integer sub quacunque parte panis & vini est
Conclus. 21. Christus totus & integer sub quacunque parte hostiae & calicis
Conclus. 22. Christus totus & integer sub quacunque parte panis & vini est
Conclus. 23. Christus totus & integer sub quacunque parte hostiae & calicis
Conclus. 24. Christus totus & integer sub quacunque parte panis & vini est
Conclus. 25. Christus totus & integer sub quacunque parte hostiae & calicis
Conclus. 26. Christus totus & integer sub quacunque parte panis & vini est
Conclus. 27. Christus totus & integer sub quacunque parte hostiae & calicis
Conclus. 28. Christus totus & integer sub quacunque parte panis & vini est
Conclus. 29. Christus totus & integer sub quacunque parte hostiae & calicis
Conclus. 30. Christus totus & integer sub quacunque parte panis & vini est
Conclus. 31. Christus totus & integer sub quacunque parte hostiae & calicis
Conclus. 32. Christus totus & integer sub quacunque parte panis & vini est
Conclus. 33. Christus totus & integer sub quacunque parte hostiae & calicis
Conclus. 34. Christus totus & integer sub quacunque parte panis & vini est
Conclus. 35. Christus totus & integer sub quacunque parte hostiae & calicis
Conclus. 36. Christus totus & integer sub quacunque parte panis & vini est
Conclus. 37. Christus totus & integer sub quacunque parte hostiae & calicis
Conclus. 38. Christus totus & integer sub quacunque parte panis & vini est
Conclus. 39. Christus totus & integer sub quacunque parte hostiae & calicis
Conclus. 40. Christus totus & integer sub quacunque parte panis & vini est
Conclus. 41. Christus totus & integer sub quacunque parte hostiae & calicis
Conclus. 42. Christus totus & integer sub quacunque parte panis & vini est
Conclus. 43. Christus totus & integer sub quacunque parte hostiae & calicis
Conclus. 44. Christus totus & integer sub quacunque parte panis & vini est
Conclus. 45. Christus totus & integer sub quacunque parte hostiae & calicis
Conclus. 46. Christus totus & integer sub quacunque parte panis & vini est
Conclus. 47. Christus totus & integer sub quacunque parte hostiae & calicis
Conclus. 48. Christus totus & integer sub quacunque parte panis & vini est
Conclus. 49. Christus totus & integer sub quacunque parte hostiae & calicis
Conclus. 50. Christus totus & integer sub quacunque parte panis & vini est
Conclus. 51. Christus totus & integer sub quacunque parte hostiae & calicis
Conclus. 52. Christus totus & integer sub quacunque parte panis & vini est
Conclus. 53. Christus totus & integer sub quacunque parte hostiae & calicis
Conclus. 54. Christus totus & integer sub quacunque parte panis & vini est
Conclus. 55. Christus totus & integer sub quacunque parte hostiae & calicis
Conclus. 56. Christus totus & integer sub quacunque parte panis & vini est
Conclus. 57. Christus totus & integer sub quacunque parte hostiae & calicis
Conclus. 58. Christus totus & integer sub quacunque parte panis & vini est
Conclus. 59. Christus totus & integer sub quacunque parte hostiae & calicis
Conclus. 60. Christus totus & integer sub quacunque parte panis & vini est
Conclus. 61. Christus totus & integer sub quacunque parte hostiae & calicis
Conclus. 62. Christus totus & integer sub quacunque parte panis & vini est
Conclus. 63. Christus totus & integer sub quacunque parte hostiae & calicis
Conclus. 64. Christus totus & integer sub quacunque parte panis & vini est
Conclus. 65. Christus totus & integer sub quacunque parte hostiae & calicis
Conclus. 66. Christus totus & integer sub quacunque parte panis & vini est
Conclus. 67. Christus totus & integer sub quacunque parte hostiae & calicis
Conclus. 68. Christus totus & integer sub quacunque parte panis & vini est
Conclus. 69. Christus totus & integer sub quacunque parte hostiae & calicis
Conclus. 70. Christus totus & integer sub quacunque parte panis & vini est
Conclus. 71. Christus totus & integer sub quacunque parte hostiae & calicis
Conclus. 72. Christus totus & integer sub quacunque parte panis & vini est
Conclus. 73. Christus totus & integer sub quacunque parte hostiae & calicis
Conclus. 74. Christus totus & integer sub quacunque parte panis & vini est
Conclus. 75. Christus totus & integer sub quacunque parte hostiae & calicis
Conclus. 76. Christus totus & integer sub quacunque parte panis & vini est
Conclus. 77. Christus totus & integer sub quacunque parte hostiae & calicis
Conclus. 78. Christus totus & integer sub quacunque parte panis & vini est
Conclus. 79. Christus totus & integer sub quacunque parte hostiae & calicis
Conclus. 80. Christus totus & integer sub quacunque parte panis & vini est
Conclus. 81. Christus totus & integer sub quacunque parte hostiae & calicis
Conclus. 82. Christus totus & integer sub quacunque parte panis & vini est
Conclus. 83. Christus totus & integer sub quacunque parte hostiae & calicis
Conclus. 84. Christus totus & integer sub quacunque parte panis & vini est
Conclus. 85. Christus totus & integer sub quacunque parte hostiae & calicis
Conclus. 86. Christus totus & integer sub quacunque parte panis & vini est
Conclus. 87. Christus totus & integer sub quacunque parte hostiae & calicis
Conclus. 88. Christus totus & integer sub quacunque parte panis & vini est
Conclus. 89. Christus totus & integer sub quacunque parte hostiae & calicis
Conclus. 90. Christus totus & integer sub quacunque parte panis & vini est
Conclus. 91. Christus totus & integer sub quacunque parte hostiae & calicis
Conclus. 92. Christus totus & integer sub quacunque parte panis & vini est
Conclus. 93. Christus totus & integer sub quacunque parte hostiae & calicis
Conclus. 94. Christus totus & integer sub quacunque parte panis & vini est
Conclus. 95. Christus totus & integer sub quacunque parte hostiae & calicis
Conclus. 96. Christus totus & integer sub quacunque parte panis & vini est
Conclus. 97. Christus totus & integer sub quacunque parte hostiae & calicis
Conclus. 98. Christus totus & integer sub quacunque parte panis & vini est
Conclus. 99. Christus totus & integer sub quacunque parte hostiae & calicis
Conclus. 100. Christus totus & integer sub quacunque parte panis & vini est

IV Confessio est Sacramentalis accusatio peccatorum suorum
post baptismum commissorum facta Sacerdoti ad eorum veniam
virtute Clauium obtinendam. Ejus varia conditiones, obligatio
Jesu Christi per auidem ab immemorabili materiali (quantitas
peccatorum) integrum. V^o Est Sacramentale Sigillum, servandum
obligat, jus naturae, Diuinum & Caelestium Statuti gratia aliorum
dispositiua, alia medicinalis, proportionata Statui & Conditioni
penitentis, in primitiua potestatem omnis requiritur jurisdictio, &
probatio, in fugere ab his istam Status gratiae, scientia, prudentia
est enim judex, doctor, & medicus. VI Casuum reservationes est
restrictio potestatis absolvendi a certis peccatis facta superiori
ob aliquas causas. Sacerdos obligatur absolvere penitentem iste disposi-
tum. Sunt ad essentiam penitentiae actus. Absolutio est actus Sa-
cramentalis, alia ecclesia Sacramentalis, alia particularis, alia ge-
neralis. Dari purgatorium est de fide. Trid. Sess. 6. Datur item ad in-
dulgentiae potestas conferendi ab Ecclesia, a Christo ei concessa.
Trid. Sess. 25.

De Extrema Unctione

I Extrema unctio est Sacramentum, a Christo institutum
ad conferendam aegroto gratiam, qua ex periculosi morbi
dolore & peccatorum reliquiis absolvatur, & ad corporis sanitatem si expedit
restituendam per unctionem olei benedicti & orationem peculiarem.
II° Ejus materia remota oleum olivarum ab Episcopo benedictum
proxima ipsa unctio: forma deprecativa, per istam sanctam
unctionem, & Ministri facienda, Subjectum baptizatus graviter
aeger, convalescens etiam periculosi, & de necessitate hujus Sacra-
menti gravior, cum aeger aliud Sacramentum mortuo non dum suscipere
requivit. Effectus quod admittendum Curatus ejus justitia subgravi
torqueatur.

De Prime

Ordo est Sacramentum novae legis Sacramentum Trid. Sess. 23. Con-
septem sunt ordines, primum ostiariatus, Lectoratus, Diaconatus, Sub-
diaconatus, Acolythatus, Exorcistatus, Presbyteratus, & Episcopatus. Singuli
ordines distinctas habent materias & formas.

Solus Episcopus est minister ordinarius Sacramenti Ordinis Trid Sess 23 Can 7. Effectus ipsa ordinum divisionem sunt vari uti & protestatis & obligationes. Datur etiam in Ecclesia Hierarchia. In Sacerdotio Episcopi ex institutione Divina Superiores sunt Presbiteris aliis potestate tum ordinis, tum jurisdictionis.

De Matrimonio.

Sponsalia sunt futurum matrimonii promissio mutua signo sensibili expressa varias habet divisiones & conditiones. Signantur Sponsalia nectuntque sequentia

Hactenus liber, consensus veris ultimo
Elemus, mutuus, Siquis Sponsalia nectit.

Effectus Sponsaliorum varii, sequentia vero dissolvunt Sponsalia
Si mora, vel mutuus, dissensus vota ligamen
Sed si fragus, vanans, tactus Sponsalia solvunt.

Effectus Sponsalionum
Obligat ut Castos Sponsos ligamen honestas.

Requisita Matrimonii

Sint apti nubere, tum ista Sponsalia sumbo.

Matrimonium summitur nunc pro contractu, nunc pro Sacramento, prime ut vinculum, iteum aliud legitimum aliud ratum, aliud consummatum. Unicum matrimonium verum est indissolubile, per accidens tamen tam ratum fidelium, quam consummatum infidelium. Si unus Conjugum convertatur, nec infidelis cohabitare consentiat, & tunc dissolubile. Conditio repugnans essentiae matrimonio illud invalidat, impossibilis vero, nec turpis pro non adjectis habentur, pro ut et votum castitatis etiam in partum deductum, minime invalidat matrimonium. Sumptum pro Sacramento matrimonium est contractus, quo vir & femina habitudinem legitimam tradunt, et accipiunt corporum suorum Dominium ad actus per se aptos ad generationem prolis. Elevatus a Christo ad gratiam Sanctificantem, in eaque significandam & conferendam. Est verum novae legis Sacramentum. Matrimonium mutuum est nisi

interveniat multum contrahentium Consensus Dei est maleria
hujus Sacramenti. pria Limb bona matrimonii. primum prolis educ
cipienda, & educanda ad cultum Dei. Secundum fides quam
Conjugum alteri servare debet. Tertium indivisibilitas matri
monii propter hoc quod significet indivisibilem Conjunctionem
Christi cum Ecclia Cons. Elev. Matrimonium contrahendum impedi
unt. Sacratus tempus 2° celibatus Sponsalia votum rediuntq illi
citum, impedimenta vero dirimentia simul etiam invalidant
Proinde nullum est matrimonium quod ies qui attentant contra
here jure nali & positivo Divino, aut Ecclatico simul inhabiles
quo universim 13 res versibus Complectuntur.

Error Conditio votum Cognatio Crimen,
Cultus disparitas, vis ordo ligamen honestas
Ordo, affinitas, si clandestinus & impos,
Si mulier sit rapta loco nec rodita tuto.
Hoc Sociandæ vetant facta Connubia retractant.

Hinc jure Naturæ

Ergo invitus vis amens, ~~consanguine~~ impotens & impos
In gradibus primis adde ligaturæ est.

De Censuris.

Censura varia est Divisio, cum ferendæ datur protestatio
in Ecclia ferre potest omnis & Salus Superior Ecclesiasticus habens
in foro externo jurisdictionem ordinariam & delegatam ut censura
valida sit requisit, etiam Conditiones, eam tollit, qui tulit & pari
quadet potestate in articulo tamen mortis nulla reservatur,
Salteus quo Salutem impedires, in forma absolvendi a Censuris
observetur rituale Proprii Dioecesis pro foro externo &
Communicatio varias habet divisiones ut & effectus &
suspensio varie dividitur varius ejus effectus, alia reservata
Summo Pontifici pro alio ut & mendicatum Regulariter
alia totaliter alia partialiter alia ex delicto, quo simul alia
ex defectu & simul &.

Varios habet effectus varie item cessat. Sc. Cessatio
a Divinis depositio & degradatio, proprios habent effectus.

Amici Supremam manum
imposui Lvarto Kalendas Martij
Anni 1812 La Conty Vostro
&c

excutionem ordinis, ac sententia legitima, et obedientiam Superioris juste, ac legitime precipienti. Ita S. Thom. Quare S. violare ista Censura, videtur quod contraheret irregularitas, quia ibi Censura apparens tantum, sed vera, et justa prohibitio Superioris, cujus violatio meritò punitur irregularitate. Ceterum in dubio juste Censura, Constat hanc servari debere etiam in foro Conscientiæ, donec a superiore declarata irrita: quia in dubio parendum et obediendum est Superiori. Sed an etiam où Censura injusta sit etiam nulla? Negat. Nam injusta est Censura, ex odio, invidia, vindicta privata, quia ab homine ferta, accidentaliter ordine, sine necessitate præsertim. vg. Sine trina monitione, sine scriptura, et expressione causæ: et tamen valida est, et ligat etiam in Conscientia, si post unam monitionem a legitimo Superiore ob crimen verum ferat; nam tunc nihil essentiale deest ad ejus valorem; imo rata est Censura, quo ad prohibitionem, et servanda etiam si ferat, ob falsum crimen, sed in judicio legitimo probatum, ut dicit, et opus est absolutione. Quare utraq; Censura licet injusta timenda ex S. Greg hom 6. in Evang.

2.do: Quinam possunt ligari Censura? Ut quis ligetur Censura, ex communi sententia necesse est, ut sit viator: Cum autem homicidi mortui dicunt, posse anathematizare, tum anathema sumitur pro declaratione alicujus alienum ab Eccla Communione decessisse; vt etiam mortuus excommunicari indirecte, quatenus Eccla vt ad alios terrorem præcipere vivis, ut illum Sacra Sepultura, publicis precibus, et Sacrificijs privent. Dicitur vo absolvi, dum Eccla concedit facultatem ea præstandi. 2.o: Ut sit Baptizatus: quia nemo fit subditus Eccla, nisi per baptismum ex Trid Sess 24. C2. 3.io Ut sit rationis usu præditus. Impuberes autem adulti, possunt ligari Censura, et re ipsa incurrunt excommunicationem ob ingressum in Monasteria Monialium. ex Trid Sess. 25. C5. Ob percussionem Clerici. Cultet de Sent excomun. Item

Item intend ictum in totum populum. qõ etiam alias incurrunt
ceptis Censuris ab homine latis. Ebrius võ afficit Censura
ab dictum in ebrietate Commissum, et ante sufficientes prodiens.
1o. Utrũ subditus ligantis, ex C. 11. de Sent excomun. Peregrinus
autem delinqns in alieno territorio incurrit Censuras ibi latas, per
modum Statuti; sivõ Censura lata sit, per modum Sententia
obligat, nisi personas, quas directe respicit. E Contra subditus
incurrit Censuram latam per modum Statuti, si Contra illud
qd, extra dioecesim ligantis. C2. de Const in 6. Nam Statutum
afficit territorium, pro cujus secta gubernatione fertur nec extra
illud obligat. Si Censura lata sit per Sententiam, vel praeceptum tran
sitorium, nam obligat subditos extra territorium delinquentes,
quia personas directe, ac secundum se spectat, ideoq illas afficit
ubicunq existant.

2o. Quinam possunt Censuras ferre? Omnis, et Solus superior
habens in foro externo jurisdictionem ordinariam, vel
delegatam, ex Matth. 16. et 18. Ordinariam pote[st] autem ferendi Sen
tentias habet Papa, et Conc. Gene in suo Baptisato, Eppus in su
dioecesano, Conc. Provinc. in suam Provinciam. At Papa habent
habent Superiores ordinum, saltem generales, et Provinciales,
etiam Superiores locales secundum Cujusq Constitutiones, et
item Parochi delegatam habent ab, et Soli Clerici, quibus fuit
legitime concessa ab habente ordinariam; foemina autem sal
tem jure Eccltico e incapax jurisdictionis spiritualis, ideoq
Censuras ferendo.

3o. Quinam possunt absolvere a Censuris? 1o. Censura
ab homine, vel quavis alia reservata nõ pt tolli, nisi ab eo,
qui eam tulit, vel ab ejus Superiore, vel Successore, vel delegato,
quia ejus e absolvere, cujus e ligare. Archi Eppus autem a suf
fraganeor Censuris absolvere, nisi in casu appellationis, aut
visitationis. 2o excomõ